

הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון

ידיעון תשס"ט
2008/2009

עריכה: מאשה דובדבני
עיצוב והקלדה: פרידה כהן

לזכרם

תלמידי הפקולטה שנפלו במערכות ישראל

מקוביצקי ישעיהו ז"ל	אבנון שמואל ז"ל
מרט בארי ז"ל	אשבל יעקב (קלמן) ז"ל
מרמלשטיין יוסף (ספי) ז"ל	בוכוול עמיחי ז"ל
סבאח אליעזר ז"ל	בורשטיין שלום ז"ל
פירסט יאיר יששכר ז"ל	גור אריה אלכסנדר ז"ל
פרח אפרים ז"ל	גורדון טלי ז"ל
קסלר מאיר אריה ז"ל	גלעד יעל ז"ל
קרוננפלד מיכאל ז"ל	דגן רם ז"ל
רביד בועז ז"ל	דן נחום ז"ל
רוזנברג מנחם ז"ל	כץ רם ז"ל
רוזנפלד שלום (אולה) ז"ל	לובצקי רון ז"ל
רייך רוברט ז"ל	ליפשיץ אהוד ז"ל
שגיא שלמה ז"ל	ליפשיץ יהודה (מרדכי) ז"ל
שורר זיו ז"ל	מיכאל אפרים ז"ל
שמר דרור ז"ל	מינץ מאיר ז"ל
ששון זאב ז"ל	מלול יהודה ז"ל
	מלצר יצחק ז"ל

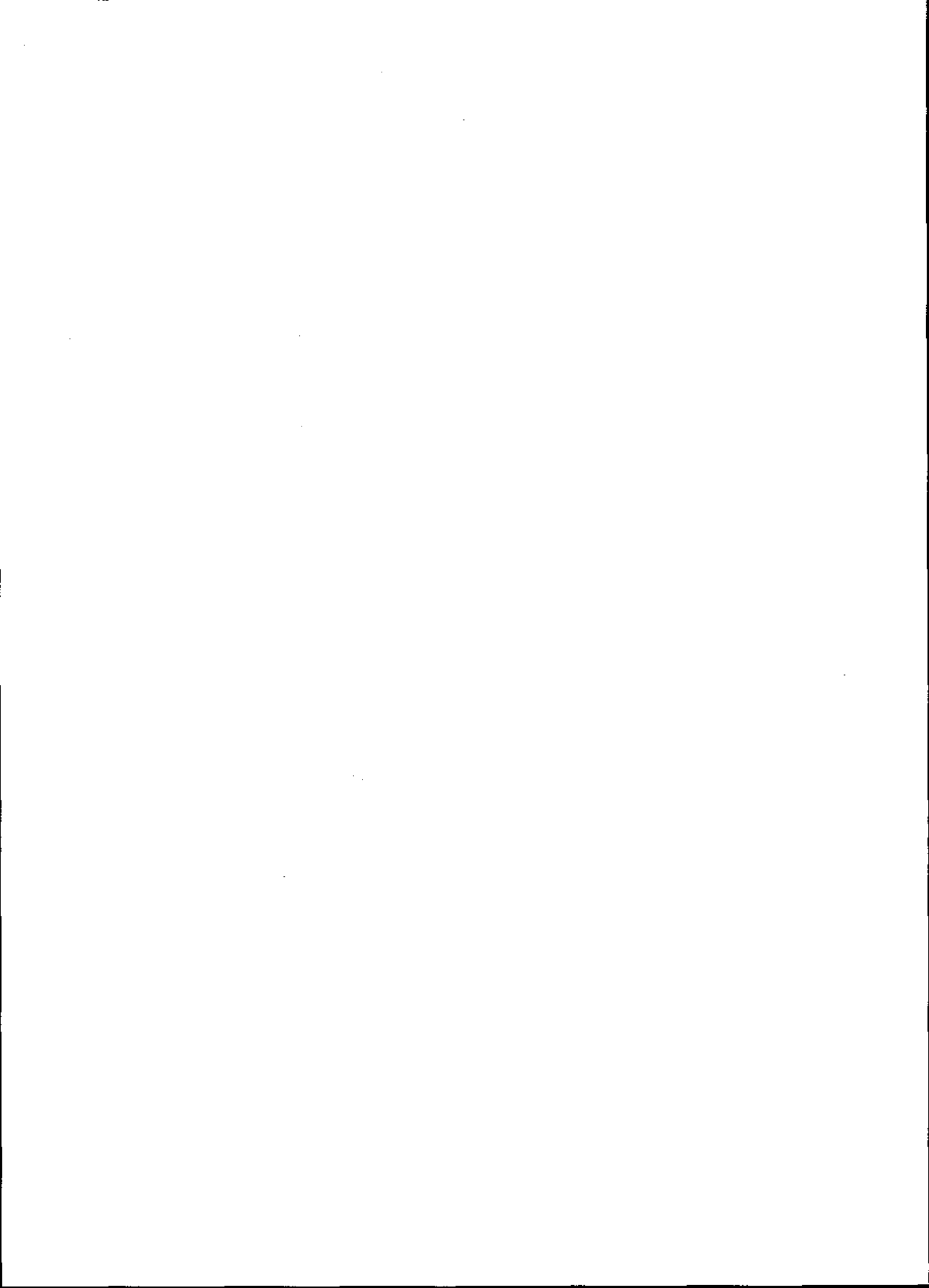
אוניברסיטת תל-אביב מעניקה מלגות הצטיינות לזכרם.

תוכן העניינים

6	.....	לוח שנת הלימודים תשס"ט
7	.....	ביאור ראשי תיבות וקיצורים
8	.....	מוסדות הפקולטה
17	.....	מידע כללי
22	.....	לימודי תואר ראשון
24	.....	תלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון
24	.....	לימודים לאחר תואר
25	.....	לימודי תואר שני
28	.....	לימודי תואר שלישי
28	.....	מלגות לתלמידי תארים מתקדמים
29	.....	תקנון
29	.....	תחולת תכניות לימודים ותקנות
29	.....	משך הלימודים
30	.....	הכרה בלימודים אקדמיים קודמים
30	.....	קורסים חופפים בתכנים
31	.....	מילוי חובות קורס
32	.....	בחירות
34	.....	ציונים
35	.....	הפסקת לימודים עקב אי-עמידה בדרישות אקדמיות
35	.....	הפסקת לימודים ע"י התלמיד
35	.....	חידוש לימודים
36	.....	שקלול ציון הגמר
37	.....	זכאות לתואר
38	.....	סיום לימודים בהצטיינות ובהצטיינות יתרה
39	.....	תקנון משמעת סטודנטים - פקולטטי
42	.....	רישום לקורסים
42	.....	מועדי כנסים לתלמידים חדשים
42	.....	רישום לקורסים
43	.....	רישום בשיטת המכרז
46	.....	רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים
49	.....	תכניות לימודים
50	.....	קורסים כלל-פקולטטיים
52	.....	מערכת שעות
54	.....	אנגלית
56	.....	ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
56	.....	- תואר ראשון
67	.....	- החטיבות בכלכלה
80	.....	- תואר שני
88	.....	- תואר שלישי
95	.....	מערכת שעות

108	.....	החוג למדע המדינה
108	.....	- תואר ראשון
117	.....	- החטיבות במדע המדינה
127	.....	- תואר שני
136	.....	- תואר שלישי
146	.....	מערכת שעות
157	.....	• התכנית ללימודי ביטחון - תואר שני
164	.....	מערכת שעות
168	.....	• התכנית בלימודי דיפלומטיה - תואר שני
175	.....	מערכת שעות
179	.....	מדע המדינה - התכנית האקדמית בדיפלומטיה וביטחון - תואר שני
184	.....	מדע המדינה ותקשורת - התכנית לתקשורת פוליטית למנהלים - תואר שני
189	.....	החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
189	.....	- תואר ראשון
197	.....	- החטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה
205	.....	- תואר שני
223	.....	- תואר שלישי
232	.....	מערכת שעות
244	.....	החוג לפסיכולוגיה
244	.....	- תואר ראשון
253	.....	- אופן לימוד דו-חוגי ביולוגיה-פסיכולוגיה (מדעי המוח)
258	.....	- החטיבה בפסיכולוגיה
267	.....	- תואר שני
277	.....	- תואר שלישי
280	.....	- תכנית לתואר דוקטורט ישיר במדעי המוח
296	.....	מערכת שעות
316	.....	החוג לתקשורת
316	.....	- תואר ראשון
322	.....	- החטיבה בתקשורת
323	.....	- חטיבה מורחבת בתקשורת
333	.....	- תואר שני
339	.....	- לימודים לקראת תואר שלישי
341	.....	מערכת שעות
350	.....	החוג ללימודי עבודה - תואר שני
360	.....	מערכת שעות
363	.....	לימודי עבודה - התכנית למנהלים - תואר שני
365	.....	החוג למדיניות ציבורית - תואר שני
373	.....	- לימודים לקראת תואר שלישי
378	.....	מערכת שעות
382	.....	מדיניות ציבורית - התכנית למדיניות ציבורית למנהלים - תואר שני
388	.....	מערכת שעות
390	.....	מדיניות ציבורית - התכנית ליישוב סכסוכים וגישור - תואר שני
399	.....	מערכת שעות

403	.....	התכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW
404	.....	הכשרה להוראת מדעי החברה
405	.....	תעודת הוראה באזרחות
406	.....	חטיבות
407	.....	חטיבות פקולטטיות
407	.....	חטיבה ללימודי מגדר (הבדלים בין המינים)
411	.....	חטיבות מחוץ לפקולטה
429	.....	הספרייה למדעי החברה ולניהול

לוח שנת הלימודים תשס"ט

היום הראשון ללימודים	2.11.08	יום א'	ד' בחשון
חופשת החנוכה	28.12.08	יום א'	א' בטבת
היום האחרון לסמסטר הראשון	30.1.09	יום ו'	ה' בשבט
היום הראשון לסמסטר השני	1.3.09	יום א'	ה' באדר
חופשת פורים	10.3.09	יום ג'	י"ד באדר
היום האחרון ללימודים לפני חופשת פסח	3.4.09	יום ג'	ט' בניסן
היום הראשון ללימודים לאחר חופשת פסח	19.4.09	יום א'	כ"ה בניסן
יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ¹	28.4.09	יום ג'	ד' באייר
יום העצמאות	29.4.09	יום ד'	ה' באייר
יום הסטודנט ²	21.5.09	יום ה'	כ"ז באייר
חופשת שבועות	28.5.09	יום ה'	ה' בסיון
היום האחרון לסמסטר השני	19.6.09	יום ו'	כ"ז בסיון
היום הראשון לעונת לימודי הקיץ ³	12.7.09	יום א'	כ' בתמוז
צום ט' באב ⁴	30.7.09	יום ה'	ט' באב
היום הראשון לחופשת הקיץ המרוכזת ⁵	23.8.09	יום א'	ג' באלול
היום האחרון לחופשת הקיץ המרוכזת	28.8.09	יום ו'	ח' באלול
היום האחרון לעונת לימודי הקיץ	4.9.09	יום ו'	ט"ו באלול
היום הראשון ללימודים בשנת תשי"ע 2009/2010	18.10.09	יום א'	ל' בתשרי

טכסי זיכרון - בימים אלה יופסקו הלימודים לשעה, בין 12:00-13:00

עצרת לזכרו של יצחק רבין ז"ל	10.11.08	יום ב'	י"ב בחשון
טכס יום השואה ⁵	21.4.09	יום ג'	כ"ז בניסן
טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל	27.4.09	יום ב'	ג' באייר

- 1 ביום זה לא יתקיימו לימודים ובחינות והספריות תהיינה סגורות.
- 2 בערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ובתענית אסתר יופסקו הלימודים בשעה 18:00.
- 3 ביום הסטודנט יופסקו הלימודים החל משעה 12:00.
- 4 לימודי הקיץ מתקיימים במספר יחידות.
- 5 בשבוע חופשת הקיץ ייסגר הקמפוס, כולל הספריות.
- 6 ביום זה מסתיימים הלימודים בשעה הרגילה. בערב יום השואה מסתיימות הבחינות עד השעה 18:00.

ביאור ראשי תיבות וקיצורים

מדעי החברה	-	מדה"ח
שנת הלימודים	-	שנה"ל
סמסטר	-	סמי
שעה סמסטריאלית	-	ש"ס
שעה שנתית	-	ש"ש
דרישה מוקדמת	-	ד"מ
דרישה מקבילה	-	דמ"ק

אופני הוראה:

סמינר	-	ס'
סדנה	-	סד'
פרוסמינר	-	פרו"ס
קולוקויום	-	קולק'
קריאה מודרכת	-	ק"מ
שיעור	-	ש'
שיעור ותרגיל	-	שו"ת
תרגיל	-	ת'

מוסדות הפקולטה

דקאן הפקולטה - פרופ' נח לוין-אפשטיין

ראשי החוגים

גיא מונדלק	פרופ'	ראש ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
גילה מנחם	ד"ר	ראש החוג ללימודי עבודה
אמל גימאל	ד"ר	ראש החוג למדיניות ציבורית
רונן שמיר	פרופ'	ראש החוג למדע המדינה
ג'ורא קינן	פרופ'	ראש החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
ז'רום בורדון	ד"ר	ראש החוג לפסיכולוגיה
ניל גנדל	פרופ'	ראש החוג לתקשורת
עזר גת	פרופ'	ראש ביה"ס לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוך
יוסי שיין	פרופ'	ראש התכנית ללימודי ביטחון
		ראש התכנית ללימודי דיפלומטיה

מועצת הפקולטה

עקיבא כהן	פרופ'	נח לוין-אפשטיין - יו"ר	פרופ'
תלמה ליבל	פרופ'	חנה איילון	פרופ'
נירה ליברמן	פרופ'	מריס אושר	פרופ'
ליאו לייזרמן	פרופ'	דניאל אלגום	פרופ'
דפנה למיש	פרופ'	צבי אקשטיין	פרופ'
גיא מונדלק	פרופ'	שמגר בן-אליהו	פרופ'
מתי מינץ	פרופ'	יצחק בן-ישראל	פרופ'
גילה מנחם	ד"ר	ז'רום בורדון	ד"ר
שאול משעל	פרופ'	יונתן גושן-גוטשטיין	פרופ'
צבי נאמן	פרופ'	יצחק גלבוץ	פרופ'
אריה נדלר	פרופ'	אמל גימאל	ד"ר
זאב סגל	פרופ'	ניל גנדל	פרופ'
רבקה סויה	פרופ'	עזר גת	פרופ'
זהבה סולומון	פרופ'	גדעון דורון	פרופ'
משה סמיונוב	פרופ'	עדי דקל	פרופ'
חיים עומר	פרופ'	ראובן דר	פרופ'
יואב פלד	פרופ'	יצחק הברפלד	פרופ'
יורם פרי	פרופ'	אורי הדר	פרופ'
חיים פרשטמן	פרופ'	חנה הרצוג	פרופ'
יהושע צאל	פרופ'	צבי הרקוביץ	פרופ'
אפרים צדקה	פרופ'	אינה וינר	פרופ'
גדעון קונדה	פרופ'	יצחק זילכה	פרופ'
ג'ורא קינן	פרופ'	חיים חזן	פרופ'
יחיאל קלר	פרופ'	מנואל טרכטנברג	פרופ'
רחל קרניול	פרופ'	דפנה יואל	פרופ'
דן רבינוביץ	פרופ'	ערן ישיב	פרופ'
ג'ורא רהב	פרופ'	יגון כהן	פרופ'

יוסף שיין	פרופ'
שושנה שילה	פרופ'
דב שמוטקין	פרופ'
מיכל שמיר	פרופ'
רוגן שמיר	פרופ'
יהודה שנהב	פרופ'
רינה ברוק	גב'

אריאל רובינשטיין	פרופ'
מיכאל רוזנבאום	פרופ'
תמי רונן	פרופ'
יוסי שביט	פרופ'
אבי שדה	פרופ'
חיה שטייך	פרופ'
קרלו שטרנגר	פרופ'

סגל ההוראה

א. מורי הפקולטה

פסיכולוגיה	מריוס אושר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חנה איילון	פרופ'
פסיכולוגיה	דניאל אלגום	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סיגל אלון	ד"ר
כלכלה	צבי אקשטיין	פרופ'
תקשורת	ז'רום בורדון	ד"ר
פסיכולוגיה	שמגר בן-אליהו	פרופ'
מדיניות ציבורית	דן בן-דוד	ד"ר
לימודי ביטחון	יצחק בן-ישראל	פרופ'
פסיכולוגיה	יאיר בר-חיים	ד"ר
כלכלה	ענת ברכה	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אבי גוטליב	ד"ר
תקשורת	נורית גוטמן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	עפרה גולדשטיין-גדעוני	ד"ר
פסיכולוגיה	יונתן גושן-גוטשטיין	פרופ'
כלכלה	יצחק גלבוש	פרופ'
מדע המדינה	אמל גימאל	ד"ר
מדיניות ציבורית	ניל גנדל	פרופ'
מדע המדינה	עזר גת	פרופ'
לימודי עבודה	דוד זה-פריס	ד"ר
תקשורת	דניאל דור	ד"ר
מדע המדינה	גדעון זורון	פרופ'
כלכלה	עדי דקל	פרופ'
פסיכולוגיה	ראובן דר	פרופ'
תקשורת	אלי דרוג	ד"ר
לימודי עבודה	יצחק הברפלד	פרופ'
פסיכולוגיה	אורי הדר	פרופ'
פסיכולוגיה	תלמה הנדלר	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חנה הרצוג	פרופ'
כלכלה	צבי הרקוביץ	פרופ'
פסיכולוגיה	אינה וינר	פרופ'
לימודי עבודה	אלי וייץ	ד"ר
כלכלה	חוסני זועבי	ד"ר
מדע המדינה, מדיניות ציבורית	עמוס זהבי	ד"ר
כלכלה	יצחק זילכה	פרופ'
מדע המדינה	איל חוברס	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חיים חזן	פרופ'
כלכלה	מנואל טרכטנברג	פרופ'
פסיכולוגיה	דפנה יואל	פרופ'
פסיכולוגיה	גלית יובל	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אברהם יוגב	פרופ'
מדיניות ציבורית	ערן ישיב	פרופ'
כלכלה	אלמה כהן	ד"ר
לימודי עבודה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ינון כהן	פרופ'
תקשורת	עקיבא כהן	פרופ'
פסיכולוגיה	דומיניק לאמי	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	נח לוין-אפשטיין	פרופ'
פסיכולוגיה	תלמה ליבל	פרופ'
פסיכולוגיה	נירה ליברמן	פרופ'
כלכלה	ליאו ליידרמן	פרופ'
תקשורת	דפנה למיש	פרופ'

מדע המדינה	חנה לרנר	ד"ר
לימודי עבודה	גיא מונדלק	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	נסים מזרחי	ד"ר
מדע המדינה	תמר מייזלס	ד"ר
פסיכולוגיה	מתי מינץ	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	הדס מנדל	ד"ר
מדיניות ציבורית, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גילה מנחם	ד"ר
מדע המדינה	שאול משעל	פרופ'
כלכלה	צבי נאמן	פרופ'
פסיכולוגיה	אריה נדלר	פרופ'
מדיניות ציבורית	זאב סגל	פרופ'
פסיכולוגיה	מישל סלואן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי עבודה	משה סמיונוב	פרופ'
מדע המדינה	אלברטו ספקטורוסקי	ד"ר
מדע המדינה	יאיר עברון	פרופ'
פסיכולוגיה	חיים עומר	פרופ'
כלכלה	עדי פוזנר	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חאלד פוראני	ד"ר
מדע המדינה	יואב פלד	פרופ'
תקשורת	יורם פרי	פרופ'
מדע המדינה	גיל פרידמן	ד"ר
כלכלה	חיים פרשטמן	פרופ'
פסיכולוגיה	יהושע צאל	פרופ'
כלכלה	אפרים צדקה	פרופ'
כלכלה	דניאל צידון	פרופ'
לימודי עבודה	גדעון קונדה	פרופ'
מדע המדינה	מיכאל קוציין	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אבי קורדובה	ד"ר
פסיכולוגיה	גיורא קינן	פרופ'
פסיכולוגיה	יחיאל קלר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אדריאנה קמפ	ד"ר
פסיכולוגיה	רחל קרניול	פרופ'
מדיניות ציבורית	דורית קרת	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	דן רבינוביץ	פרופ'
כלכלה	טל רגב	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גיורא רהב	פרופ'
כלכלה	אריאל רובינשטיין	פרופ'
פסיכולוגיה	מיכאל רוזנבאום	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יוסי שביט	פרופ'
פסיכולוגיה	אברהם שדה	פרופ'
מדע המדינה	טל שדה	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	משה שוקד	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי עבודה	חיה שטייר	פרופ'
פסיכולוגיה	קרלו שטרנר	פרופ'
מדע המדינה	יוסף שיין	פרופ'
פסיכולוגיה	שושנה שילה	פרופ'
כלכלה	אנליה שלוסר	ד"ר
פסיכולוגיה	דב שמוטקין	פרופ'
מדע המדינה	מיכל שמיר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	רון שמיר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יהודה שנהב	פרופ'
כלכלה	רן שפיגלר	פרופ'

מורים אורחים

ד"ר עמנואל נבון דיפלומטיה

ב. מדריכים ואסיסטנטים

לימודי עבודה	ירדנה אוסקר
מדע המדינה	נועם אופיר
מדע המדינה	דגנית אופק
מדע המדינה	שניא אלבו
פסיכולוגיה	רותם אלוני
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	רינת ארביב-אלישיב
כלכלה	אילה ארד
פסיכולוגיה	מיכל ארד
מדיניות ציבורית	יובל ארו
פסיכולוגיה	חנה בינוני
לימודי עבודה	מינה בן דוד
פסיכולוגיה	מרגנית בניש-דרי
פסיכולוגיה	גדי בן שפר
פסיכולוגיה, תקשורת	שגב ברק
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תמר ברקאי
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	לימור גבאי
מדע המדינה	עינת גדליה
פסיכולוגיה	שלומית גליקמן
כלכלה	שגיא דגן
כלכלה	דרינה ויסמן
לימודי עבודה	שלמה זהרי
פסיכולוגיה	שרון זיו
כלכלה	לימור חצור-מאסלב
פסיכולוגיה	אריה טאוב
כלכלה	אביעד טור-סיני
מדיניות ציבורית	גל טלית
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	דפנה כספי-דרור
מדע המדינה	ברוך לוי
כלכלה	טלי לרום
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מיכל לרון
פסיכולוגיה	ליעד מודריק
כלכלה	טל מופקדי
כלכלה	אילנה מלניק שואף
כלכלה	זיו טאור
פסיכולוגיה	גבריאל נודלמן
פסיכולוגיה	שרון ניצן
מדע המדינה	רועי סיני
פסיכולוגיה	רועי סלומון
פסיכולוגיה	מוטי סלטי
מדע המדינה	עדי סנילביץ
כלכלה	גליה עופר
מדע המדינה	אלעד פופוביץ
מדע המדינה	אייל פינקלשטיין
פסיכולוגיה	טל פלטיאלי
פסיכולוגיה	טל פרנקל
כלכלה	סיון פרנקל
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יריב פניגר
לימודי עבודה	טליה פרמן
כלכלה	דוהן פרסיץ
כלכלה	דניס קובניקוב
פסיכולוגיה	עודד קלויר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	רמי קפלן
פסיכולוגיה	יעל קפקא

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
פסיכולוגיה
מדע המדינה
פסיכולוגיה
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
תקשורת
פסיכולוגיה
מדע המדינה
מדע המדינה
כלכלה
כלכלה

עפר קצירגין
ליטל רוזרמן
יעל רוזנברג
אייל רוזנטרייך
אסף רוטמן
שירי רוניק
בועז שדה
עידית שטרן
מיכל שכטר-נחמני
רועי שלם
רועי ששון

ג. מורים מן החוץ**כלל פקולטטי**

חשופט אבי זמיר

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס

ד"ר יוננץ סטאנצ'סקו
עמית פרידמן
ד"ר שלומי פריזט
ד"ר יעקב שיינץ

ד"ר חמי גוטליבובסקי
פרופ' דוד וטשטיין
ד"ר זיו חגאי
אבי טילמן
אלון כהן

ד"ר יאיר אינגבר
פרופ' רפאל אלדור
ד"ר תומר בלומקין
ד"ר איילת בלזם
ד"ר יעל בנימיני

החוג למדע המדינה

ד"ר ראובן פדהצור
ד"ר דני קורן
אביעד רובין
ד"ר דניאל שוורץ

ד"ר ארז כסיף
ד"ר אזי לב-און
ד"ר גולן להט
ד"ר אסף מצקין
ד"ר דוד מקלברג

ד"ר אירית אדלר
ד"ר חנה אופק
מאיר בן-חיים
ד"ר אריה גרוניק
ד"ר דיאנה טל
ד"ר עופר ישראלי

לימודי דיפלומטיה

ד"ר רחל שאול
ד"ר טל שדה
ד"ר יגאל שפי
ד"ר מרטין שרמן

ד"ר ערן לרמן
ד"ר דודי מקלברג
מר מוטי קריסטל
ד"ר סיבל רובי

מאיר בן-חיים
ד"ר גיורא גודמן
ד"ר אריה גרוניק
ד"ר יואב טנמבאום

לימודי ביטחון

ד"ר דוד פרייליך
ד"ר ענת קורץ
ד"ר אפרים קם
ד"ר יגאל שפי
ד"ר דב תמרו

ד"ר אלון ליאל
ד"ר תמר לרנטל
ד"ר טל נחמן
ד"ר ראובן פדהצור
מר אייל פסקוביץ

פרופ' ניסן אורן
מאיר בן-חיים
פרופ' יצחק בן-ישראל
פרופ' מרטין ון קרפלד
פרופ' אלי יופה
ד"ר עזריאל לורבר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

גלית סייג-קרמונה
ד"ר מוטי רגב

ד"ר גלית סעדה-אופיר
ד"ר דני פילק
ד"ר שלמה פישר
ד"ר אלינה קורן

ד"ר ענת אורן
חגי בועז
ד"ר אליהו בן-משה
ד"ר מיכל גבעוני

החוג לפסיכולוגיה

שרון קרונטל
 די"ר ערן שדך
 יצחק שחר
 אפרת שמגר
 עירית שריג
 אבי שרוף
 די"ר שירה תיבון

יוסף טריאסט
 די"ר ריקרדו טרש
 די"ר עדנה כצלסון
 אפרת לוריא
 אלברטו מסצ'יאני
 די"ר מיכל נחמיאס
 די"ר דידה פליסיג

די"ר עינת אספולר רוזנבוים
 טליה אפלבוים-פלד
 איריס בונה
 דגנית בן-ניסן
 אמירה ברגר
 די"ר עידית גוטמן
 אילן דיאמנט

החוג לתקשורת

די"ר עטרה פארן פרנקל
 די"ר נינה פינטו
 רן פלג
 אריאל פרידמן
 די"ר גלעד פדבה
 די"ר עדנה פשר
 רותי קרן
 רן רבן
 רונית שני

אבי וינברג
 די"ר אייל זנדברג
 אורן טוקטלי
 ארנת טורין
 די"ר גליה ינושבסקי
 פרופי יחיאל לימור
 די"ר סיגל לוי
 רפי מן
 אשכול נבו
 עוי"ד דורית ענבר

די"ר דרור אבנד (דוד)
 די"ר רוברט אלבין
 די"ר נלי אליאס
 עדי בובר
 די"ר אורנה בן נתן
 די"ר שושן ברוש וייץ
 די"ר סיגל ברנדס
 די"ר אסף ברש
 פרופי נורית גוברין
 ציפורה דולן

החוג ללימודי עבודה

מר יובל רכלבסקי

די"ר עוזר כרמי
 די"ר אילן פרידריך

השופט אילן איטח
 די"ר רמזי חלבי

החוג למדיניות ציבורית

די"ר יפעת פז
 די"ר דני קורן

פרופי ישראל דרורי
 די"ר תמר לרנטל
 פרופי ברוך מבורך

שרון אביטוב
 די"ר חנה אופק
 ציפי גושפנץ

מינהל הפקולטה

ראש מינהל הפקולטה: רינה ברזק

מינהל סטודנטים במזכירות הפקולטה

מימי סובלסון	עוזרת ראש מינהל הפקולטה בנושאי תלמידים
שושנה בר	מזכירת סטודנטים וחיובות
אורה סלונים	מזכירת סטודנטים ורכזת בחינות
אושרת גרין-עוגן	מזכירת ועדות תוראה וקבלה
אורנה אופק-לוי	מזכירת הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר
רבקה גרליץ	מזכירת תלמידים ואישורי לימודים
מטי קובץ	מזכירת סטודנטים
מאשה דובדבני	עורכת ידיעון

מינהל כללי במזכירות הפקולטה

עדנה מרקו	עוזרת ראש מינהל הפקולטה בנושאי מינהל
רותי רוסט	מרכזת משק וחשבונות
מיכל גייבלי	מזכירת מוריס וכ"א
יערה בן-אשר	מזכירת ועדת המינויים
רותי שטרנפלד	מזכירת הדקאן
מרים קנט	מזכירת ראש מינהל הפקולטה
יוסף פרוימוביץ	מנהל גוש

מינהל כללי ומינהל סטודנטים בחוגים

נגה נרדי	רכזת ניהולית	ביה"ס לכלכלה
ציונה מדר	מרכזת מזכירות תלמידים	ביה"ס לכלכלה
טובה זרחיה	מזכירת החוג	החוג ללימודי עבודה
אילנה יוליס	מזכירת החוג	החוג למדיניות ציבורית
אתי לנמן	עוזרת מינהלית	החוג למדע המדינה
ספי שטינגליץ	עוזרת מינהלית	החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
אורית דננברג	רכזת ניהולית	החוג לפסיכולוגיה
אורית דן	מזכירת החוג	החוג לתקשורת
לימור רחמנוב	מזכירת ביה"ס	ביה"ס לממשל ולמדיניות
תמי יערי	מזכירת התכניות	התכנית ללימודי ביטחון
		והתכנית בלימודי דיפלומטיה

מידע כללי

אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי החברה
<http://spirit.tau.ac.il>

מידע כללי הנוגע לכל תלמיד באוניברסיטה מתפרסם במבוא לידועון זה. פרק זה נועד לספק לתלמיד מידע ייחודי על הפקולטה למדעי החברה בנושאי תכניות לימודים, תקנות ונהלים. בנוסף, מתפרסם מידע באתר האינטרנט של הפקולטה: <http://spirit.tau.ac.il>, באתרי האינטרנט של החוגים, באמצעות הדואר האלקטרוני ועל לוחות המודעות החוגיים והכלליים (בקומה ג') בבניין נפתלי.

התלמידים מתבקשים לקרוא היטב את הידיעון, לעקוב באופן שוטף אחר ההודעות באינטרנט, אחר החוזרים והמודעות ולפנות למזכירות רק בנושאים שאין עליהם מידע בכתב.

מזכירות הפקולטה

מודיעין

לשירות תלמידי הפקולטה ואורחיה מופעלת בחדר 311 נקודת מודיעין בימים א'-ה' בשעות 10-13. מספר הטלפון של המודיעין הוא 03-6409727.

שירותים הניתנים ע"י מזכירות הפקולטה

1. אישורים^{1/2}

בקשות לכל האישורים המפורטים בהמשך יש להגיש דרך אתר האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". את הבקשות לאישורים יש להגיש שבועיים לפני המועד המבוקש.

- 1.1 **רשומת לימודים רשמית (עברית/אנגלית) -**
 מידע מלא על מהלך לימודיו של התלמיד לקראת התואר, כולל פירוט קורסים וציונים. ברשומה נרשם הציון האחרון בכל רישום לקורס (גם אם הוא "נכשלי"). לא ניתן אישור על חלק מהקורסים שלמד התלמיד. מומלץ לכל תלמיד לבדוק את הנתונים ברשומת הלימודים אחת לסמסטר, במידע אישי לתלמיד באתר האינטרנט או בפלט שניתן להוציא בתחנות האונידע¹.
- 1.2 **רשומת לימודים סופית (עברית/אנגלית) -**
 ברשומת הלימודים הסופית, לאחר הזנת זכאות לתואר, יוצגו רק הקורסים אשר שוקללו לתואר והציון הסופי בכל קורס. הקורסים העודפים יופיעו בסוף הרשומה בנפרד תחת מסגרת קורסים עודפים (1997). רשומת לימודים סופית הכוללת ממוצעים (לכל סמסטר ולכל שנה), תונפק במתכונת המפורטת בסעיף 1.1.
- 1.3 **אישור על מצב לימודים -**
 פירוט יתרת חובות התלמיד לתואר. אישור זה ניתן רק לתלמידים הנמצאים בשלב מתקדם של לימודיהם.

¹ בתחנות "אונידע" המוצבות בבנייני האוניברסיטה ניתן לקבל באמצעות כרטיס התלמיד הממוחשב אישורים שונים. כן ניתן לקבל מידע אישי בנושאים שונים באתר האינטרנט של האוניברסיטה: www.tau.ac.il. פרטים - במבוא הכלל אוניברסיטאי.

² האישורים טעונים תשלום לפי תעריף הנקבע ע"י האוניברסיטה. תלמיד שלא הסדיר שכר לימוד אינו זכאי לקבל אישור.

- 1.4 **אישור על סיום לימודים בחוג אחד -**
ניתן לתלמיד באופן לימוד דו-תווגי שסיים כל חובותיו באחד מחוגי לימודיו בלבד.
- 1.5 **אישור זכאות לתואר (עברית/אנגלית) -**
תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר זכאי לקבל אישור זכאות לתואר. על התלמיד להגיש את הבקשה לאישור לא יאוחר מתום שנה ממועד סיום החובה האחרונה. פרטים נוספים ראה סעיף זכאות לתואר בפרק "יתקנון".
לכל תלמיד ניתנים 3 עותקים ראשוניים של אישור הזכאות ורשומת לימודים בעברית ללא תשלום.
2. **ייעוץ וקבלה לחטיבות**
ניתן לקבל אצל מזכירת סטודנטים וחטיבות.
3. **הכרה בקורסים שנלמדו מחוץ לפקולטה ואו לאוניברסיטה**
בטיפול של מזכירת סטודנטים וחטיבות.

מזכירויות יחידות הפקולטה

מינהלת הפקולטה (בניין נפתלי)

לוח מודעות: קומה ג'

E-mail	ימים ושעות קבלה	טלפון/ מיקום	תפקיד	שם
rutis@tauex.tau.ac.il	בתאום עם המזכירה	חדר 305 6409733	דקאן הפקולטה	פרופ' נח לוי-אפשטיין
rinab@tauex.tau.ac.il	בתאום עם המזכירה	חדר 305 6409735	ראש מינהל הפקולטה	רינה ברוק
mimis@tauex.tau.ac.il	ימים א', ג', ה' 10:00-09:00	חדר 301 6409730	ע/ראש מינהל לענייני תלמידים	מימי סובלסון
shoshbar@tauex.tau.ac.il	ימים ב'-ה' 12:00-11:00	חדר 311 6407461	מזכירת סטודנטים וחטיבות	שושנה בר
rivkag@tauex.tau.ac.il	ימים א'-ה' 13:00-10:00	חדר 311 6409521	מזכירת תלמידים ואישורי לימודים	רבקה גרליץ
matik@tauex.tau.ac.il	ימים א'-ה' 13:00-10:00	חדר 311 6409727	מזכירת סטודנטים	מטי קובץ
oshratg@tauex.tau.ac.il	ימים א'-ד' 11:00-10:00	חדר 310 6407548	מזכירת ועדות ההוראה והקבלה	אוסרת גרין-עוגן
ornaof@tauex.tau.ac.il	יום א', ב', ד', ה' 13:00-09:00	חדר 308 6405324	מזכירת תלמידי מחקר	אורנה אופק

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס (בניין ברגלס)

לוח מודעות: קומת קרקע

E-mail	חדר	ימים ושעות קבלה	מענה טלפוני ימים א'-ה'	תפקיד	שם
nogav@tauex.tau.ac.il	109		6409604	רכזת ניהולית	נגה נרדי
ziona@post.tau.ac.il	002	ימים א'-ה' 12:00-10:00 15:00-14:00	6409873/9539 13:00-10:00	מרכזת מזכירות סטודנטים	ציונה מדר
sametr@post.tau.ac.il	003	ימים א'-ה' 12:00-10:00 15:00-14:00	6409873/9539 13:00-10:00	מזכירת סטודנטים	רונית סמט
noap@tauex.tau.ac.il	003	ימים א'-ה' 12:00-10:00 15:00-14:00	6409873/9539 13:00-10:00	מזכירת ידיעון ובחינות	נועה פרוסיאנובי
orlyc@post.tau.ac.il	113	ימים א'-ד' 12:00-09:30	6409903	מזכירת M.A	אורלי כהן

החוג ללימודי עבודה (בניין נפתלי)

E-mail	לוח מודעות	ימים ושעות קבלה	טלפון/ מיקום	תפקיד	שם
tovaz@tauex.tau.ac.il	קומה די	ימים א-ה' 12:00-10:00	חדר 414 6409737	מזכירת החוג	טובה זרחיה
exechrn@post.tau.ac.il		ימים א-ג', ה' 15:00-10:00	חדר 406 6409378	מזכירת התכנית למנהלי משאבי אנוש	יעל עמרני

החוג למדיניות ציבורית (בניין נפתלי)

ilanay@post.tau.ac.il	אגף פולק	ימים א-ה' 15:00-11:00	חדר 057 6409705	מזכירת החוג	אילנה יוליס
-----------------------	----------	--------------------------	--------------------	-------------	-------------

מדיניות ציבורית: תכנית למנהלים (בניין נפתלי)

menahalim@tauex.tau.ac.il	אגף פולק	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 054 6405889	מזכירת התכנית	צביה פיליפ
---------------------------	----------	--------------------------	--------------------	---------------	------------

החוג למדע המדינה (בניין נפתלי)

etil@post.tau.ac.il	קומה בי	ימים א-ה' 14:00-10:00	חדר 511 6409743 6409574	עוזרת מינהלית	אתי לגמן
ikao@tauex.tau.ac.il	קומה בי	ימים א-ה' 14:00-10:00	חדר 512 6409743 6409574	מזכירת M.A	איקה אורן
ornal@tauex.tau.ac.il	קומה בי	ימים א-ה' 14:00-10:00	חדר 513 6409743 6409574	מזכירת B.A	אורנה לוי
pninam@tauex.tau.ac.il		ימים א-ג' 17:30-09:30 יום ד' 18:30-10:30 יום ו' 13:00-08:00	חדר 512 6407170 6409268	מזכירת תכניות למנהלים	פנינה משה

התכנית ללימודי ביטחון וללימודי דיפלומטיה (בניין נפתלי)

tamiy@tauex.tau.ac.il	קומה ה'	יום א' 18:00-16:00 ימים ב', ג', ה' 12:00-10:00	חדר 512 6406185	מזכירת התכנית	תמי יערי
-----------------------	---------	---	--------------------	---------------	----------

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (בניין נפתלי)

E-mail	לוח מודעות	ימים ושעות קבלה	טלפון/ מיקום	תפקיד	שם
seffi@post.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 617 6406731	עוזרת מינהלית	ספי שטיגליץ
pninab@tauex.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 617 6409934	מזכירת סטודנטים	פנינה ברמן
rivkaw@tauex.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 617 6409734	מזכירת סטודנטים	רבקה ויזן

החוג לפסיכולוגיה (בניין שרת)

oritda@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 100 6406393	רכזת ניהולית	אורית דננברג
daphnai@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 102 6406392	מזכירת M.A	דפנה ענבר
irenas@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 101 6408839	מזכירת B.A	אירנה סמרטנקו
nedivak@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 101 6409693	מזכירת Ph.D	נדיבה קרקובר

החוג לתקשורת (בניין נפתלי)

oritd@tauex.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 12:00-10:00	חדר 712 6407827	מזכירת החוג	אורית דן
-----------------------	---------	--------------------------	--------------------	-------------	----------

התכנית ליישוב סכסוכים וגישור (בניין נפתלי)

ranp@tauex.tau.ac.il	קומה ז'		חדר 730 6406795	מנהל	רן פלג
dispute@post.tau.ac.il	קומה ז'		חדר 730 6405995 פקס: 6407223	מזכירות	אביטל נסימי

שעות הקבלה של ראשי החוגים, יועצי החוגים והמורים מתפרסמות על לוחות המודעות.

לימודי תואר ראשון

יחידות הפקולטה

היחידות בהן ניתן ללמוד לקראת תואר ראשון:

- כלכלה
- מדע המדינה
- סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
- פסיכולוגיה
- תקשורת

אופני לימוד לקראת תואר ראשון

לימודי תואר ראשון אפשריים באחד מאופני לימוד אלה:

- אופן לימוד חד-חוגי (חוג אחד בהיקף מורחב ואחת או שתי חטיבות)
- אופן לימוד דו-חוגי (שני חוגים בפקולטה או חוג בפקולטה וחוג מחוצה לה)
- לימודים לאחר תואר (חוג אחד בהיקף זחה לזה של חוג באופן לימוד דו-חוגי)

אופן לימוד חד-חוגי

תכנית הלימודים באופן לימוד זה כוללת:

1. לימודי החוג
    - בביה"ס לכלכלה
    - בחוג למדע המדינה
    - בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
    - בחוג לפסיכולוגיה
  2. לימודים מחוץ לחוג
  3. חובות כלליות
ש"ס	80
ש"ס	77
ש"ס	76
ש"ס	84
ש"ס ¹	32

להלן הסבר על כל אחד ממרכיבי התכנית:

1. לימודי חוג - ראה תכנית בפרק החוג המתאים.

2. לימודים מחוץ לחוג

הלימודים מחוץ לחוג מתקיימים באחת האפשרויות האלה:

- א. חטיבה מורחבת - 32 ש"ס.
- ב. שתי חטיבות רגילות - 16 ש"ס + 16 ש"ס = 32 ש"ס.
- ג. חטיבה רגילה 16 ש"ס + חטיבת העשרה 16 ש"ס = 32 ש"ס.

2.1 חטיבה מורחבת וחטיבה רגילה

לימודי חטיבה הם הקבץ מגובש של קורסים, הכולל קורסי מבוא, קורסים מתקדמים ובחלק מן החטיבות - גם סמינר. קיימות חטיבות מורחבות וחטיבות רגילות. רשימת החטיבות והליך הקבלה ראה בפרק "חטיבות".

2.2 חטיבת העשרה

במסגרת חטיבת העשרה ניתן ללמוד בכל תחום שאינו תחום לימודי החוג במסגרת קורסי תואר ראשון באוניברסיטה. הקורסים "יישומי מחשב למדעי החברה" במדה"ח, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה לניהול ו"תרגיל יסוד במדעי-הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם במסגרת חטיבת העשרה.

¹ כאשר היקף הלימודים בחטיבה רגילה גדול מ-16 ש"ס או בחטיבה מורחבת גדול מ-32 ש"ס, גדלה מכסת הלימודים מחוץ לחוג בהתאם.

קורסים חופפים בתכנים (בחלקם או במלואם) לקורסים אשר נלמדו בחוג האם של התלמיד או בלימודי החטיבה, לא יוכרו במסגרת חטיבת העשרה.
כל קורס בחטיבת העשרה ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר שעות הלימוד בפועל גדול יותר. תקנה זו חלה גם על קורסי שפות.

מבטת השעות המחייבת תלמיד באופן לימוד חד-חוגי (פרט לחובות כלל אוניברסיטאיות)

בביה"ס לכלכלה: 112 ש"ס
בחוג למדע המדינה: 109 ש"ס
בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה: 108 ש"ס
בחוג לפסיכולוגיה: 116 ש"ס

תלמיד אשר קיבל פטור על סמך קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור (ראה סעיף "קורסים חופפים" בפרק התקנון).

אופן לימוד דו-חוגי

תכנית לימודים דו-חוגית כוללת:
1. לימודי שני החוגים.
2. חובות כלליות (ראה פירוט לעיל).

לימודים דו-חוגיים ייתכנו באפשרויות האלה:
א. שני חוגים בפקולטה.
ב. חוג בפקולטה וחוג מחוצה לה.

מבטת השעות המחייבת תלמיד באופן לימוד דו-חוגי:

בביה"ס לכלכלה: 61 ש"ס
בחוג למדע המדינה: 58 ש"ס
בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה: 59 ש"ס
בחוג לפסיכולוגיה: 62 ש"ס
בחוג לתקשורת: 61 ש"ס

תלמיד אשר קיבל פטור על סמך קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור (ראה סעיף "קורסים חופפים" בפרק התקנון).

בתכניות לימודים מובנות המשותפות לשני חוגים ייתכנו שינויים בהיקף הלימודים. ראה בידיעון זה בפרק הדין בחוג.

חוג שני מחוץ לפקולטה - ראה בידיעון המתאים.

חובות כלליות ללימודי התואר הראשון

אנגלית

על התלמיד להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד תום שנה מיום תחילת לימודיו בפקולטה (הכוונה לשנה קלנדרית ולא לשנה אקדמית). תלמיד שלפני קבלתו לפקולטה למדה"ח למד בפקולטה אחרת שבה פרק הזמן להשגת פטור באנגלית עולה על שנת לימודים אחת, חייב להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד תום הסמסטר השלישי מתחילת לימודיו באוניברסיטה.

יוצאים מכלל זה עולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית. (פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי). ע"ס נסיון שהצטבר ממליצה הפקולטה כי התלמידים יעשו מאמצים להשלים את ידיעותיהם באנגלית עוד לפני תחילת לימודיהם בפקולטה.

תלמיד שלמד בעבר באוניברסיטה אחרת חייב לפנות ליחידה לשפות זרות לברור רמתו באנגלית. מי שלמד קורס אנגלית באוניברסיטת ת"א לפני היותו תלמיד בה חייב לפנות ליחידה לשפות זרות על מנת להבטיח את דיווח הציון בקורס.

עברית

תלמיד בעל תעודת בגרות שאינה ישראלית חייב להיבחן בבחינת מיון בעברית (פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי). עליו להגיע לרמת "פטור" עד תום שנה"ל הראשונה.

תלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון

מדי שנה מוענקות לתלמידים בעלי הישגים מעולים, תעודות הערכה מטעם רקטור האוניברסיטה. כן מוענקות לתלמידים, בעלי הישגים ראויים להערכה, תעודות הערכה מטעם דקאן הפקולטה. התעודות מוענקות על הישגים בלימודים בשנת הלימודים הקודמת. אמנת המידה לקבלת תעודות הערכה נקבעות מדי שנת לימודים. תעודות הערכה מוענקות בטקסים המתקיימים לקראת סוף סמסטר א'.

לימודים לאחר תואר

ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי

לימודי תואר שני

היחידות בהן ניתן ללמוד לקראת התואר השני:

- ביה"ס לכלכלה
- החוג למדע המדינה
- התכנית ללימודי ביטחון
- התכנית בלימודי דיפלומטיה
- מדע המדינה - תכנית למנהלים בדיפלומטיה וביטחון
- מדע המדינה - תכנית למנהלים במנהיגות פוליטית
- מדע המדינה - תכנית למנהלים בתקשורת פוליטית
- החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (כולל סוציולוגיה של החינוך בשילוב עם ביה"ס לחינוך)
- החוג לפסיכולוגיה
- החוג ללימודי עבודה
- לימודי עבודה - תכנית למנהלים
- החוג למדיניות ציבורית
- מדיניות ציבורית - תכנית למנהלים
- מדיניות ציבורית - יישוב סכסוכים וגישור

רישום וקבלה

רשאי להגיש מועמדות ללימודי התואר השני מי שסיים את לימודיו לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת, בציון גמר "טוב" (75) לפחות. בעל תואר "בוגר" בתכנית דו-חוגית רשאי להגיש מועמדות אם סיים בציון "טוב" לפחות את לימודיו בחוג אליו הוא מעוניין להתקבל לתואר שני. ממועמדים ממוסדות בהם נהוגה תכנית לימודים בחוג ראשי ובחוג משני יידרש ציון גמר "טוב" לפחות בחוג הראשי. **לפרטים על תנאי הקבלה בכל אחד מחוגי הפקולטה יש לעיין בפרק החוג המתאים.** במקרים מיוחדים רשאית ועדת ההוראה הפקולטת להמליץ לפני סגן הרקטור על קבלת מועמדים אשר ציון הגמר שלהם הוא בין 70 ל-75 מועמדים אלה, אם יתקבלו, יהיה מעמדם "תלמיד על תנאי".

עבודת הגמר

הנחיית עבודת גמר לתואר שני תיעשה ע"י מורה, בדרגת "מרצה" לפחות, שהוא בעל מינוי במסלול הרגיל באוניברסיטת תל-אביב. האוניברסיטה אינה מתירה הכנת עבודות גמר חסויות. עבודת הגמר תודפס ותוגש בשפה העברית. במקרים מיוחדים תאושר עבודה בשפה אחרת, במקרים אלה ייכתב תקציר בעברית. יש להצטייד בהמלצת המנחה ולהפנות בקשה לוועדת ההוראה.

תפוצת העבודה:

- למדריך האישי של התלמיד (אם עבודת הגמר נעשתה בהדרכת שני מורים, יגיש התלמיד עותק נוסף)
- לחוג
- 2 עותקים לספריית הפקולטה
- לספרייה הלאומית בירושלים

שער העבודה: זוגמאות שער לעבודת הגמר (בעברית ובאנגלית) - ראה בהמשך.

סדר פנימי:

בעמ' ב' יודפס שער פנימי כדוגמת השער החיצוני. תוכן העניינים יופיע בתחילת העבודה. רשימת המקורות והביבליוגרפיה יופיעו בסוף העבודה. השער האחורי של העבודה יהיה בשפה האנגלית. בדף הפנימי של שער זה יופיע סיכום מקוצר של עיקרי העבודה בשפה האנגלית.

פרסום:

לא יפרסם תלמיד את עבודת הגמר או חלק ממנה אלא בהסכמת המדריך, אשר תינתן בכתב. על התלמיד לציין שהפרסום הוא עבודת גמר או חלק מעבודת גמר שנעשתה באוניברסיטת תל-אביב בתנחית מדריך העבודה.

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון
החוג ל.....

הנושא

חיבור זה הוגש כעבודת גמר לקראת התואר
"מוסמך אוניברסיטה" - מ.א.
באוניברסיטת תל-אביב

על ידי
(שם המחבר/ת)

העבודה הוכנה בהדרכת:
(שם המדריך/ים)

תאריך (חודש ושנה)

Tel Aviv University

The Gershon H. Gordon Faculty of Social Sciences

Department of .....

Title of Thesis

This paper was submitted as the thesis for the M.A. degree

by: .....
(student's name)

This study was carried out under the supervision of:

.....
(name/s of supervisor/s)

.....
(Date: month and year)

לימודי תואר שלישי

ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי

מלגות לתלמידי תארים מתקדמים

מלגות הצטיינות

אחת לשנה, במהלך סמסטר א', מעניקה הפקולטה מלגות הצטיינות לתלמידי תארים מתקדמים על סמך הישגים הראויים להערכה מיוחדת בשנת הלימודים הקודמת. ועדת מלגות פקולטתית מחליטה, מתוך רשימות המומלצים המועברות ע"י החוגים, מיהם התלמידים הזוכים במלגה.

רכות ועדת המלגות: רותי רוסט, תדר 307 בניין נפתלי.

ת ק נ ו ן

פרק זה מכיל את תקנון הפקולטה למדעי-החברה, אשר נקבע ע"י מועצת הפקולטה וכפוף לתקנון האוניברסיטה, וכן הנחיות לתלמיד.

תחולת תכניות לימודים ותקנות

תחולת התקנון

- א. התקנון החל על התלמיד הוא התקנון המתפרסם בידיעון השנה השוטפת וכן תקנות המתפרסמות בחודעות ובחוזרים.
- ב. תקנות חדשות חלות על כל התלמידים, ללא תלות בשנה בה החלו ללמוד, אלא אם נאמר בהן אחרת.
- ג. בנוסף על תקנון הפקולטה חל על התלמיד תקנון החוג בו הוא לומד.
- ד. התקנון חל על כל תלמידי קורסים בפקולטה, כולל תלמידי פקולטות אחרות.
- ה. ועדת ההוראה היא הגוף היחיד המוסמך לאשר חריגות מן התקנון.

תחולת תכניות לימודים

- א. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא זו המתפרסמת בידיעון השנה בה החל ללמוד.
- ב. תלמיד, המתליף חוג לימוד, חלה עליו תכנית הלימודים של השנה בה החליף את חוג הלימוד (ולא של השנה בה החל ללמוד בפקולטה או באוניברסיטה).

משך הלימודים

- א. הלימודים לקראת התואר הראשון נמשכים שלוש שנים (לפחות שישה סמסטרים). תלמיד יורשה להאריך את משך לימודיו לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, אורכה לשנה אחת נוספת.
- ב. הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת בלבד. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.
- ג. תלמיד במסלול עם עבודת גמר חייב להגיש הצעת תזה עד תום השנה השנייה ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום השנה השלישית - יופסקו לימודיו. בחלק מהחוגים ניתן לבחור במסלול לימודי צבירה לקראת תואר שני (במעמד מיוחד). במסלול זה ניתן ללמוד עד 3 שנים לכל היותר. לפחות 25% מהחובות לתואר יילמדו במעמד "מן המניין" בתואר השני. לא ניתן להתחיל ללמוד במעמד מן המניין לתואר שני ובהמשך לעבור למסלול לימודי צבירה. פרטים במבוא הכלל אוניברסיטאי.
- ד. תלמיד שלא סיים את כל תכנית הלימודים לתואר ראשון או שני במועד, לא יהיה זכאי להמשיך את לימודיו, אלא באישור ועדת ההוראה. האישור יינתן רק במקרים חריגים והתלמיד יחוייב בקורסי רענון.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים (מאוניברסיטת ת"א או ממוסד אחר)

1. **נוהל**
- טופס בקשה להכרה בקורסים ניתן לקבל במזכירות הפקולטה (חדר 311). התלמיד יקבל הדרכה בנושא ממזכירת סטודנטים וחטיבות.
- את הטופס עם חתימות היועצים ובצירוף האסמכתאות יש להחזיר למזכירות הפקולטה. ההכרה בקורסים תקפה רק לאחר אישור ממזכירת סטודנטים וחטיבות. תלמיד המעוניין לסיים את תהליך ההכרה בקורסים לפני תחילת סמסטר, חייב להחזיר את הטופס למזכירות הפקולטה לכל המאוחר חודש לפני תחילת אותו סמסטר.
2. **תקנות**
- א. תלמיד המתחיל ללמוד בפקולטה תואר ראשון או תואר שני לאחר שלמד באוניברסיטה מוכרת, חייב עקרונית לעמוד במלוא תכנית הלימודים ככל תלמיד אחר.
- סמכות ההכרה בקורסים היא בידי יועצי החוגים/רכזי המקצועות. כל יועץ רשאי לאשר פטור מקורסים שבתומו (יועץ החוג למדע המדינה - מקורסי מדע המדינה, יועץ ביח"ס לכלכלה - מקורסי כלכלה וכו').
- על התלמיד להציג לפני היועץ אישור ציונים רשמי מטעם המוסד בו למד וסילבוס (פירוט התוכן) של הקורס המהווה בסיס לפטור. לא יוכרו קורסים של מוסדות לא-אקדמיים כגון: מכללות, בתי-מדרש למורים, מכינות קדם-אקדמיות וכו', אלא אם כן הוכרו ע"י הפקולטה ומוסדות האוניברסיטה המוסמכים.
- ב. חיקף לימודים מינימלי לקראת תואר:
1. תלמיד הלומד לתואר ראשון חייב ללמוד לפחות $1/3$ מתכנית הלימודים של החוג. כל זאת בתנאי שהתלמיד לא קיבל תואר על לימודיו הקודמים. קיבל התלמיד פטור בחיקף העולה על $2/3$ מתכנית הלימודים של החוג, יהיה עליו להשלים שעות לימוד כך שמכסת לימודיו בחוג באוניברסיטת תל-אביב תסתכם בלפחות $1/3$ מהמכסה הנדרשת ע"י החוג.
2. תלמיד הלומד לקראת תואר שני או בעל תואר הלומד חוג אחד מתכנית דו-חוגית (חוג לאתר תואר) או בתכנית חד-חוגית לתואר ראשון יהיה חייב ללמוד לפחות $2/3$ מתכנית הלימודים של החוג. קיבל התלמיד פטור בחיקף העולה על $1/3$ מתכנית הלימודים של החוג, יהיה עליו להשלים שעות לימוד כך שמכסת לימודיו בחוג באוניברסיטת תל-אביב תסתכם בלפחות $2/3$ מהמכסה הנדרשת ע"י החוג.
- מזכירת סטודנטים וחטיבות היא הסמכות לקביעת מכסת השעות להשלמה.
- ג. לא ניתן להכיר בקורסים שהציון הסופי בהם נמוך מ-60 (ציון המעבר הנמוך ביותר באוניברסיטת תל-אביב).
- ד. ציוני מוסדות אחרים ששימשו בסיס למתן פטור לא ישוקללו בציון הגמר.
- ה. קורסים שנלמדו באוניברסיטת תל-אביב והוכרו ע"י יועצי החוגים כקורסי חובה או כקורסי בחירה - ציוניהם ישוקללו במסגרת ציון הגמר, ובתנאי שלא ישוקללו ביחידת לימוד אחרת של התלמיד.
- ו. לא ניתן לקבל פטור מקורס בחירה על סמך קורס הכלול במרכיב אחר של תכנית הלימודים של התלמיד.
- ז. כל קורס יוכל לשמש בסיס לפטור מקורס אחד בלבד.

קורסים חופפים בתכנים

קורסים חופפים הם קורסים בעלי תוכן זהה או דומה במידה ניכרת הניתנים ביחידות לימוד שונות (בפקולטה או מחוצה לה).

תלמיד, שבתכנית לימודיו כלולים קורסי חובה חופפים, חייב לקבל פטור מאחד מהם ולהשלים שעות לימוד בהתאם לדרושות מסלול לימודיו. מכסת הפטור המרבית בגין קורסי חובה חופפים היא 4 ש"ס בכל חוג. את הבקשה לפטור על סמך קורס חופף יגיש התלמיד למזכירת סטודנטים וחטיבות, וזאת רק לאחר קבלת ציון בקורס המהווה בסיס לפטור.

למד התלמיד קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם והתלמיד יחויב בהשלמת שעות בהתאם למכסת שעות הלימוד המינימלית הנדרשת בכל חוג.

מילוי חובות קורס

1. נוכחות בשיעורים והשתתפות פעילה
  - א. חובת נוכחות חלה בכל השיעורים ובמיוחד באלה המחייבים השתתפות פעילה מצד התלמיד, כגון: תרגילים, סמינריונים וכיו"ב.
  - ב. רישום הנוכחות הוא על-פי הנתלים הפנימיים של כל יחידת לימוד. נעדר התלמיד או לא השתתף השתתפות פעילה בשיעור המחייב זאת, רשאי המורה לדווח למזכירות כי התלמיד לא זכאי להיבחן.

במקרה זה ידווח ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340).
2. עבודות, תרגילים וכ"ו

תלמיד חייב למלא את כל החובות המוטלות במשך הקורס (הגשת תרגילים ועבודות, השתתפות בניסויים ודרישות נוספות המוטלות ע"י המורה) במועד הנקבע ע"י המורה. בכל מקרה לא יהיה מועד זה מאוחר מן היום האחרון של הסמסטר בו רשום התלמיד לקורס. (למעט עבודה סמינריונית).

תלמיד, אשר לא יגיש את כל העבודות והתרגילים כפי שנקבע ע"י המורה - ידווח לו ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340). ציון זה אינו ניתן לתיקון.

תלמיד החוזר על קורס חייב למלא מחדש את כל חובות הקורס, אלא אם כן שוחרר מחובה זו ע"י מורה הקורס.
3. בחינה או עבודת סיום קורס

בחירה בין בחינה, בחינת בית או עבודה כמטלת סיום קורס אפשרית רק אם הוצעה ע"י המורה לכל תלמידי הקורס.

  - א. קורס שבו מטלת הסיום היא בחינה:
    - קבלת ציון חיובי בקורס מותנית בקבלת ציון חיובי בבחינה, אלא אם צויין במפורש אחרת. אי השתתפות בבחינה אינה גוררת דינוח ציון נכשל.
  - ב. קורס שבו מטלת הסיום היא בחינת בית, על התלמיד להחזיר את הבחינה במועד שנקבע ע"י המורה. בקורס כזה ייקבע מועד ב'.
  - ג. קורס שבו מטלת הסיום היא עבודה:
    - המועד האחרון לסיום החובות בקורס הוא המועד שנקבע להגשת העבודה. בקורס כזה אין מועד ב'. לתלמיד שלא יגיש את העבודה במועד ידווח ציון "לא מילא חובות הקורס" (סימול 250).
4. עבודה סמינריונית

על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.

מועד הגשת עבודה סמינריונית נקבע ע"י החוג/המורה (ראה סעיף "תקנות" בפרקי החוגים). בכל מקרה המועד האחרון להגשת העבודה יהיה לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר.

להלן המועדים להגשת עבודה סמינריונית בסמינרים שיינתנו בתשס"ט:

סמינרים שיינתנו בסמסטר א' - 31.5.09.

סמינרים שיינתנו בסמסטר ב' וסמינרים שנתיים - 13.9.09.

תלמיד שלא יגיש עבודה סמינריונית במועד ידווח לו ציון "לא מילא חובות הקורס" (סימול 250). (ראה תקנה ג' בסעיף "שיפור ציון" להלן).
5. הציונים "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340) ו"לא מילא חובות הקורס" (סימול 250) יירשמו ברשומת הלימודים.
6. תשומת לב התלמידים מופנית לנוהל האוניברסיטאי על הגשת עבודות בפרק המבוא הכלל אוניברסיטאי.

בחינות**1. השתתפות בבחינות**

- 1.1 רשאי להיבחן תלמיד אשר מילא את כל החובות האקדמיות של הקורס, שילם שכ"ל ויש בידו כרטיס נבחן.
- 1.2 בקורסים בהם הזכאות להיבחן מותנית במילוי חובות אקדמיות, יורשה תלמיד, ששמו אינו כלול ברשימת הזכאים, להיבחן לאחר שיחתום על הצהרה, לפיה הוא מתחייב לפנות למזכירות תוך שבוע לביורר זכאותו להיבחן.
- תלמיד כני"ל שנבחן ולא הסדיר את זכאותו תוך שבוע מיום הבחינה ידווח לו ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240) בקורס.
- 1.3 א. תלמיד חייב להציג בכניסה לחדר בחינה:
 (1) תעודה מזהה נושאת תצלום. תלמיד שאין בידו תעודה מזהה לא יורשה להיבחן. (2) כרטיס נבחן המהווה אישור על הסדרת שכר לימוד. הכרטיס נשלח לבית התלמיד ע"י מדור שכ"ל.
- ב. ביום הבחינה מתפרסמות על לוחות המודעות בקומת הכניסה לבניין רשימות נבחנים ובהן חלוקה לחדרים.
- התלמיד ייכנס לחדר הבחינה אך ורק לפי חלוקה זו. תלמיד, ששמו אינו מופיע ברשימות (כולל תלמיד הניגש לשיפור ציון), ייכנס לחדר הבחינה המתאים על-פי החלוקה לחדרים.
- ג. על התלמיד להגיע לחדר הבחינה 15 דקות לפני תחילתה.
- ד. על התלמיד להישמע להוראות המשגיחים.
- ה. תלמיד, שנכנס לחדר הבחינה והחליט לא להיבחן, חייב להישאר בחדר הבחינה לפחות חצי שעה לאחר תחילת הבחינה ולהחזיר את מחברת הבחינה והשאלון. במקרה זה ידווח ציון "נכשלי" (0).
- ו. במהלך הבחינה חל איסור מוחלט על הנבחן לעזוב את חדר הבחינה כולל יציאה לשירותים.
- ז. על הנבחן חל איסור להצטייד באמצעי תקשורת לסוגיהם, מחשבוניים אלקטרוניים, מילון אלקטרוני ומחשבים ניידים (איסור זה חל גם על מבחנים עם חומר פתוח).

2.

- מועדי בחינות** - לוח בחינות לשנה"ל הנוכחית מתפרסם בפרק "לוח בחינות".
- בקורסי תואר ראשון מתקיימים שני מועדי בחינה.** אופן הבחינה הוא אחיד בשני המועדים. בשום מקרה לא ניתן להיבחן יותר מפעמיים בגין רישום אחד ויותר מארבע פעמים בקורס אחד על כל רישומיו.
- בקורסי תואר שני מתקיים מועד בחינה אחד.**
- ככלל, בקורסים החוזרים מדי סמסטר מתקיים מועד ב' בסוף הסמסטר העוקב, יוצאים מכלל זה מספר קורסי חובה הניתנים בסמסטר א', בהם מועד ב' יתקיים בסמוך למועד א' במהלך חופשת הסמסטר או במהלך סמסטר ב'.
- בקורסים שאינם חוזרים מדי סמסטר מתקיים מועד ב' במהלך הסמסטר העוקב.
- בקורסי בחירה הניתנים בסמסטר העוקב ע"י מורה אחר, מתקיים מועד ב' במהלך הסמסטר העוקב.
- מומלץ לתלמיד לגשת לבחינה במועד א'. תלמיד שלא ניגש לבחינה במועד א' (למעט מקרה של שירות מילואים או לידה) או עשה כן ומעוניין לשפר ציון, רשאי להיבחן במועד ב'.**
- החליט התלמיד להיבחן במועד ב' עקב כישלון במועד א' או מסיבה אחרת - חובה עליו לבדוק אם החומר שנלמד בסמסטר בו הוא עומד להיבחן, שונה מן החומר שנלמד בסמסטר הקודם. הבדיקה תעשה בתאום עם המורה. אם חלו שינויים בדגשים, חובה על התלמיד להתעדכן בחומר. אם חלו שינויים מהותיים בחומר הנלמד, מחובת המורה להתאים את שאלות הבחינה לחומר שנלמד בסמסטר הקודם (לדוגמה: ע"י הוספת שאלות בחירה).
- מחובתו של התלמיד לעקוב אחר הפרסומים באינטרנט המתייחסים למועדי הבחינות.

לתשומת הלב:

תלמיד שלא ניגש למועד א' חייב לקחת כחשבון כי במידה ולא יוכל להיבחן במועד ב' מסיבה לא מוצדקת על פי תקנות ועדת ההוראה כמפורסם בידיעון, יהיה חייב להירשם לקורס פעם נוספת.

מועד בחינה נוסף

ועדת ההוראה היא הסמכות היחידה לאישור מועד נוסף.

- ועדת ההוראה דנה בבקשות למועד בחינה נוסף, אך ורק במקרים הבאים:
- תלמיד שאילוצי לוח הבחינות (חפיפה במועד הבחינות) או אילוצים אישיים (מחלה) מנעו ממנו להיבחן, במועד אי ובמועד בי יוכל להגיש לוועדת ההוראה בקשה למועד נוסף, בצירוף אסמכתאות מתאימות.
  - תלמיד שנבצר ממנו להיבחן בשל שירות מילואים פעיל. במקרה זה תלים כללי האוניברסיטה ("מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים") והכללים המוצגים בהמשך ("מועדי בחינות למשרתים במילואים").
  - תלמידה שילדה ועקב הלידה נעדרה מבחינות שהתקיימו שלושה שבועות מיום הלידה.
  - תלמיד שנעדר מבחינה בתקופה של עד שבועיים מפטירת קרוב משפחה מדרגה ראשונה (הורה, אח/אחות, בעל/אישה, בן/בת).
- חובת ההתעדכנות בחומר הבחינה לתלמיד שאושר לו מועד נוסף חלה על התלמיד.

3. מועדי בחינות למשרתים במילואים

- סעיף זה כפוף להגדרות המופיעות בחלק הכלל - אוניברסיטאי, בפרק "מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים".
- הטפסים שיוכרו כאסמכתא לשירות מילואים הינם טופס 3021 או טופס 3010 או טופס 510 בצירוף צו התייצבות. על התלמידים המבקשים להיבחן במועד מיוחד בגין מילואים להצטייד באחד הטפסים הנ"ל.
- 3.1 א. תלמיד, הזכאי למועד נוסף/מיוחד בגין שירות מילואים יגיש את הבקשה למועד זה למזכירות החוג תוך תננתן את הקורס בצירוף אישור מתאים.
- ב. תלמיד העומד לפני סיום לימודיו אשר לא ניגש לבחינה עקב שירות מילואים בסוף תקופת לימודיו, ולכן נאלץ להאריך - זכאי למועד מיוחד/נוסף באישור ועדת ההוראה.
- 3.2 תלמיד, אשר עקב שירות מילואים לא ניגש לבחינה בקורס המהווה דרישה מוקדמת לקורס אחר, יגיש ליועץ יחידת הלימוד בקשה לאשר לו לימודים "על תנאי" בקורס המתקדם.
- 3.3 תלמיד, אשר עקב שירות מילואים נבצר ממנו לגשת לשני מועדים בקורס המהווה תנאי מעבר, יפנה ליועץ יחידת הלימוד. בסמכות היועץ לאשר לו להשתתף בקורסי השנה המתקדמת במשך סמסטר אחד בלבד וזאת אם עמד בתנאים הבאים:
- א. השלים את כל תנאי המעבר למעט ציון בבחינה אחת.
  - ב. זכאי להיבחן בבחינה הנ"ל, כלומר, מילא את כל חובות הקורס (ראה סעיף "מילוי חובות הקורס" לעיל).

4. סדרי בחינות מיוחדים

- 4.1 **תלמידים הסובלים ממגבלה תפקודית**
- תלמיד המבקש לקבל אישור לסידורים מיוחדים בבחינות בשל בעיה תפקודית או בריאותית המונעת תפקוד רגיל בבחינה, יפנה בכתב לוועדת ההוראה מיד בתחילת לימודיו (תלמיד אשר יפנה באיחור לא מובטח לו שיטופל עד תחילת מועד הבחינות). במקרה של בעיה רפואית יש להמציא לוועדה אישורים רפואיים עדכניים. במקרה של לקויות למידה על התלמיד לעבור אבחון במרכז ליעוץ לימודי ואבחון לקויות למידה, בדקאנט הסטודנטים באוניברסיטה. גם תלמיד שיש בידו אבחון ממוסד חיצוני (כגון: ניצן) נדרש לפנות לדקאנט הסטודנטים באוניברסיטה.
- 4.2 **עולים חדשים**
- עולים חדשים זכאים לתוספת חצי שעה בזמן בחינה. כעולה חדש מוגדר מי שנמצא בארץ עד 5 שנים. תלמידים עולים המעוניינים לקבל תוספת זמן חייבים להביא אתם לבחינה תעודה המעידה על תאריך עלייתם ארצה.

ציונים**1. פרסום ציונים**

ציוני הבחינות מתפרסמים באינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד" או במענה הקולי (טל. 6428555). על התלמיד מוטלת האחריות לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם. מחברות הבחינה נשמרות רק למשך סמסטר ומושמות בתום הסמסטר העוקב למועד הבחינה.

2. שיפור ציון

א. תלמיד המבקש לשפר ציון חיובי יוכל לעשות זאת במסגרת המועדים העומדים לרשותו והציון האחרון הוא הציון הסופי. רישום למועד בי לשם שיפור ציון נעשה דרך האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". תלמיד המבקש לשפר ציון לאחר שעברו כל המועדים שעמדו לרשותו - חייב להירשם שנית לקורס ולמלא את כל החובות בו. במקרה זה יופיעו ברשומת לימודיו של התלמיד שני הרישומים לקורס, גם אם לא ניגש שנית לבחינה. (ראה תקנון החוג).
ב. לא ניתן לשפר ציון בחינה ע"י הגשת עבודה.
ג. לא ניתן לשפר ציון לאחר קבלת אישור זכאות לתואר.

3. ציון סופי בקורס

נבחן התלמיד יותר מפעם אחת בקורס, הציון האחרון הוא ציונו הסופי בקורס. לא נבחן התלמיד באף אחד מהמועדים העומדים לזכותו ידווח ציון 250 (לא השלים חובות הקורס) כציון סופי.

4. סריקת מחברת בחינה

ניתן לעיין בסריקה של מחברת הבחינה למעט בחינות חסויות¹ באמצעות אתר האינטרנט "מידע אישי לתלמיד". שירות זה כרוך בתשלום. החיוב ייעשה דרך מדור שכ"ל. על מנת שאיכות הסריקה תהיה טובה, יש לכתוב את הבחינה בעט שחור או כחול. כמו כן אין לכתוב בשוליים המסומנים של מחברת הבחינה.

5. ערעורים

משך הזמן המרבי להגשת ערעור על ציון סופי בקורס לא יעלה על שבועיים מיום פרסום הציון (פרטים ראה תקנון החוג). הערעור יוגש בכתב למזכירות המתאימה. תלמיד, אשר הגיש ערעור ומעוניין להבטיח לעצמו את האפשרות ללמוד שנית את הקורס בסמסטר העוקב, חייב להירשם לקורס בזמן הרישום הרגיל. אם יתקבל הערעור יבטל התלמיד מיד את הרישום לקורס.

6. רשימת סימולי ציונים

עבר	200
השתתף ומילא חובותיו	210
נכשל	220
לא מילא חובותיו (מינהלית)	230/380
לא נבחן	260/360
לא השלים חובות קורס	250
לא זכאי להיבחן	240/340
נבחן, הציון טרם נקבע	310
הגיש עבודה, הציון טרם נקבע	320
חייב עבודה	330

¹ בבחינות חסויות יינתן הסבר על הבחינה בהתאם לנהלי החוג.

הפסקת לימודים ע"י הפקולטה עקב אי עמידה בדרישות אקדמיות

1. תלמיד שלא הגיע לרמת "פטור" באנגלית תוך שנה מתחילת לימודיו (ועולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית - תוך שנתיים) אינו זכאי להמשיך לימודיו¹.
2. תלמיד בעל תעודת בגרות מחו"ל שלא הגיע לרמת "פטור" בעברית עד תום השנה הראשונה ללימודיו אינו זכאי להמשיך לימודיו.
3. תלמיד שלא סיים לימודיו לקראת תואר בפרק הזמן הנדרש (3 שנים לקראת תואר ב.א., 2 שנים לקראת תואר מ.א.) אינו זכאי להמשיך לימודיו.
4. תלמיד שמיצה את הזכות להיבחן ארבע פעמים, וציונו הסופי בקורס חובה הוא נכשל, אינו זכאי להמשיך לימודיו בחוג.
5. תלמיד שלא עמד בכל תנאי המעבר לשנה ב' (כמוגדר ע"י חוג לימודיו) תוך שנה מתחילת לימודיו בחוג (כולל פרקי זמן של הפסקת לימודים), אינו זכאי להמשיך לימודיו.
6. תלמיד באופן לימוד חד-חוגי אשר לימודיו בחוג הופסקו, חדל להיות תלמיד באוניברסיטה ואינו רשאי להמשיך ללמוד בשום יחידת לימוד (כגון חטיבה או לימודי העשרה), אלא אם כן התקבל לחוג אחר.
7. תלמיד אשר לימודיו באחד מחוגי הפקולטה הופסקו לצמיתות, לא יהיה זכאי לחדש לימודים או להתקבל מחדש לאותו חוג. אם יהיה מעוניין להתקבל לחוג אחר בפקולטה, יהיה חייב לעבור הליכי קבלה כמועמד חדש לאוניברסיטה.
8. תלמיד שלימודיו הופסקו רשאי לגשת לבחינות בקורסים בהם עומד לרשותו מועד בחינה ובהם יש לו זכאות להיבחן.

הפסקת לימודים ע"י התלמיד

הנחיות כלליות - ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי.
 תלמיד המודיע על הפסקת לימודים בחוגים חדל להיות תלמיד האוניברסיטה בתקופת הפסקת הלימודים ואינו רשאי ללמוד קורסים בשום יחידת לימוד.
 תלמיד המודיע על הפסקת לימודים לאחר תחילת סמסטר יודא במזכירות המתאימות שהרשמתו לקורסים באותו סמסטר בוטלה. ביטול קורסים לתלמיד שהודיע על הפסקת לימודים יבוצע רק עד תום השבוע השישי של הסמסטר.
 תיקים של תלמידים המפסיקים לימודיהם נשמרים באוניברסיטה שבע שנים בלבד.

חידוש לימודים

הגשת הבקשה

תלמיד שהיה בהפסקת לימודים, אפילו למשך סמסטר אחד, חייב להגיש למזכירות הפקולטה בקשה לחידוש לימודים. חידוש לימודים כרוך בתשלום כרוך בתשלום לפי תעריף הנקבע ע"י האוניברסיטה. טופסי בקשה ושוברי תשלום ניתן לקבל במזכירות הפקולטה. ניתן להוריד את טופס הבקשה מהאינטרנט: <http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp>
 יש להגיש את הבקשה, בצירוף המחאה על סכום התשלום, למזכירות הפקולטה בחודשיים לפני תחילת הסמסטר, בו מתכוון התלמיד לחדש לימודיו, ולכל המאוחר חודש לפני תחילתו.
 תלמיד שלימודיו הופסקו לצמיתות מסיבות אקדמיות אינו רשאי להגיש בקשה לחידוש לימודים באותו חוג.
 תלמיד אשר לא הגיע לרמת "פטור" בעברית או באנגלית תוך שנה מתחילת לימודיו בפקולטה אינו זכאי לחדש לימודיו עד להשלמת החובה הנ"ל.

לתשומת לב, מי שהתקבל ללימודים אך לא השלים לימודים של סמסטר אחד לפחות (כולל בחינות) אינו זכאי לחידוש לימודים.

¹ פרטים בסעיף "חובות כלליות" בפרק "לימודי תואר ראשון".

שקלול ציון הגמר

ציון הגמר הוא הציון המשוקלל של התלמיד בקורסים הכלולים בתכנית לימודיו (ציונים בחובות כלליות כגון אנגלית אינם משוקללים בציון הגמר). ציוני מוסדות אחרים אינם נכללים בשקלול. למד התלמיד קורסים עודפים מעבר למתחייב ממכסת השעות לתואר, יחושבו בשקלול ציון הגמר הקורסים בעלי ההישגים הגבוהים ביותר מבין הקורסים העודפים, תוך שמירה על מסגרת מכסת השעות לתואר כמתחייב מהידעון. הקורסים שלא ישוקללו בציון הגמר יותרו במסגרת קורסים עודפים. תלמיד הבוחר כי בציון הגמר ישוקללו קורסים בעלי הישגים נמוכים יותר (ולחעביר את הקורסים בהם הישגיו גבוהים יותר למסגרת קורסים עודפים) יבקש זאת בכתב ממזכירות החוג בעת הגשת הבקשה לשקלול ציון הגמר.

למד התלמיד שעות עודפות שהן חלק משעות קורס ישוקללו מלוא שעות הקורס. במקרים בהם לא פורט מפתח לשקלול ציון הגמר ביחידת לימוד כלשהיא יהיה משקלו של כל קורס כמספר שעות הלימוד שלו.

להלן פירוט הרכב ציון הגמר בתואר הראשון באופני הלימוד השונים:

אופן לימוד חד-חוגי:

עם חטיבה מורחבת

לימודי החוג - 70%

לימודי חטיבה מורחבת - 30%

עם חטיבה רגילה וחטיבת העשרה או שתי חטיבות רגילות

לימודי החוג - 70% (בחוג לפסיכולוגיה 80%)

לימודי חטיבה רגילה - 15% (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה 10% לכל חטיבה)

חטיבת העשרה - 15% (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה 10%).

ציון הגמר הסופי יעוגל למספר שלם.

אופן לימוד דו-חוגי:

ישוקלל ציון הגמר בכל אחד מן החוגים. הציונים יעוגלו למספרים שלמים.

באישור ציון הגמר יופיע הציון הסופי בכל אחד מן החוגים.

זכאות לתואר - תקנות

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר יוכל להגיש בקשה לאישור זכאות לתואר. האישור אינו ניתן אוטומטית אלא רק על סמך פניית התלמיד. על התלמיד להגיש את הבקשה לאישור זכאות לתואר לא יאוחר מתום שנה ממועד סיום החובה האחרונה.
- ב. אין לערער על ציון בקורס לאחר הגשת בקשה לאישור זכאות לתואר.
- ג. תלמיד שלא הגיש בקשה לאישור זכאות לתואר תוך שנה מיום היותו זכאי לכך, ניתן להטיל עליו השלמות לימודים בהתאם לתכנית הלימודים של השנה בה יגיש את הבקשה.
- ד. בקשה לאישור זכאות לתואר יש להגיש דרך האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד".
- ה. הבקשה תוגש רק לאחר קבלת ציון בבחינה/בעבודה האחרונה, ולאחר שהתלמיד בדק שכל הציונים הוזנו כהלכה. בהגשת בקשת הזכאות יש משום הצהרת התלמיד לנכונות רשומת הלימודים.
- ו. אין לשפר ציון לאחר קבלת אישור זכאות לתואר.
- ז. לפני מתן אישור הזכאות לתואר נערכת בדיקה יסודית של תיק התלמיד, הכוללת:
- בדיקת מילוי חובות החוגים, החטיבה ולימודי ההעשרה.
  - בדיקת מילוי החובות הכלליות (אנגלית, עברית).
  - תשלום שכ"ל והתזרת ספרים לספריות האוניברסיטה.
- ח. באישור הזכאות מפורטים: החוגים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
- ט. טקס חלוקת התארים תשס"ט יתקיים בחודש יוני. על המסיימים המעוניינים להשתתף בטקס להגיש את הבקשות לאישור זכאות לתואר לא יאוחר מיום 16.3.2009.

סיום לימודים בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

תואר ראשון

אמות המידה לקבלת ציון גמר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה נקבעות מדי שנה.

תלמידים המסיימים לימודיהם באופן לימוד דו-חוגי, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודה אם הצטיינו באחד החוגים או בשניהם. ההצטיינות או ההצטיינות היתרה תירשם בתעודה ליד שם החוג המתאים.

תלמידים המסיימים לימודיהם באופן לימוד חד-חוגי, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודה אם ציון הגמר שלהם הכולל גם את ציוניהם בחטיבות, יעמוד בקריטריוני ההצטיינות של החוג. לתלמיד שקיבל פטור מקורסים על סמך לימודים במוסד אקדמי אחר בהיקף העולה על 6 ש"ס יוענק התואר בהצטיינות או בהצטיינות יתרה, רק אם ממוצע ציוניו הן במוסד האחר והן באוניברסיטת ת"א עומד בקריטריוני ההצטיינות.

לידיעת התלמידים אשר יקבלו את תעודת ה-B.A. בטקס שיתקיים ביוני 2008: הקריטריון להצטיינות או להצטיינות יתרה ביחידות הפקולטה הוא:

<u>הצטיינות יתרה</u>	<u>הצטיינות</u>	
95	92	כלכלה
95	91	מדע המדינה
95	91	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
96	94	פסיכולוגיה
95	92	תקשורת

תואר שני

אמות המידה לקבלת ציון גמר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה נקבעות מדי שנה.

תלמידים שהחלו את לימודי התואר השני לפני שנת הלימודים תשס"ז:

בטקס חלוקת תארים שיתקיים בשנת הלימודים תשס"ח יוענק תואר מ.א. בהצטיינות לבעלי ציון גמר 96 לפחות בחוג לפסיכולוגיה, שציון עבודת הגמר שלהם 96 לפחות.

תואר מ.א. בהצטיינות יתרה בחוג לפסיכולוגיה יוענק ל-5% מהמסיימים בחוג בעלי ציון הגמר הגבוה ביותר (ובתנאי שיהיה 97 לפחות) שציון עבודת הגמר שלהם 97 לפחות.

ביתר החוגים יוענק תואר מ.א. בהצטיינות לבעלי ציון גמר בתחום 90-94 שציון עבודת הגמר שלהם הוא 90 לפחות.

תואר מ.א. בהצטיינות יתרה יוענק לבעלי ציון גמר בתחום 95-100, שציון עבודת הגמר שלהם הוא 95 לפחות.

לתלמידים שהחלו את לימודי התואר השני משנת הלימודים תשס"ז ואילך, התנאים להענקת תואר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יהיו שילוב בין ציון לאחוזון.

תנאי מינימלי לבדיקת זכאות לקבלת תואר מוסמך בהצטיינות הוא ציון סופי 90 ומעלה (בחוג לפסיכולוגיה 96 ומעלה) וציון 90 ומעלה (בחוג לפסיכולוגיה 96 ומעלה) בעבודת הגמר (במסלול עם עבודת גמר).

רשימת המצטיינים תיקבע סמוך למועד טכס חלוקת התארים בהתאם לכללים הנ"ל ובלבד ששיעור המקבלים תואר שני בהצטיינות בכל אחד מהחוגים לא יעלה על 15%, שליש מהם לכל היותר, יקבלו תואר בהצטיינות יתרה.

פרטים מלאים בדבר הענקת תואר בהצטיינות לתלמיד המסיים תכנית לימודים חלקית או חוג אחד בלבד באוניברסיטה - ראה ב"נוהל הענקת תארים בהצטיינות או בהצטיינות יתרה לתלמידים שסיימו לימודיהם לתואר בוגר ולתואר מוסמך" (הוראה מס' 011-12 בהוראות האוניברסיטה).

תקנון משמעת סטודנטים **בירור משמעתי פקולטטי (תשנ"ב)**

1. כל פקולטה רשאית להקים מערכת בירור משמעתי לסטודנטים הלומדים במסגרתה.
2. **הקמת מערכת**
הקמת המערכת, תפקידיה, סמכויותיה ואופן פעולתה יהיו עפ"י הוראות נוהל זה.
3. **הקמת מערכת בירור משמעתי פקולטטית לסטודנטים תהיה טעונה אישור מועצת פקולטה.**
אחראי ימנה משמעת וממלא מקומו
החליטה מועצת פקולטה להקים מערכת בירור משמעתי פקולטטית, דקאן הפקולטה - באישור מועצת הפקולטה - אחראי משמעת פקולטטי (להלן: "האחראי") וממלא מקום לאחראי (להלן: "ממלא המקום").
4. **תקופת כהונה**
האחראי וממלא המקום יהיו חברי הסגל האקדמי בעלי קביעות וימונו לתקופת כהונת של שלוש (3) שנים ובתום תקופת כהונה זו ניתן יהיה לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת אחת.
5. **עבירות ועונשים**
האחראי - ובהעדרו, או לפי הוראותיו, ממלא המקום - יהיה מוסמך לדון סטודנטים הלומדים בפקולטה שיואשמו בביצוע עבירות מאלה בנספח העבירות המצורף לנוהל זה (להלן: "נספח העבירות") ולהטיל על מי שיורשע כדין עונש או עונשים, מאלה המפורטים בנספח העונשים המצורף לנוהל זה (להלן: "נספח העונשים").
6. כל שינוי בנספח העבירות או נספח העונשים יהיה טעון אישור הוועדה המרכזת.
7. **מקום ללא תלונה**
תלונה עפ"י נוהל זה תוגש לראש מינהל הפקולטה בה לומד הסטודנט, ללא קשר למקום ביצוע העבירה.
לומד סטודנט המואשם בביצוע עבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות (להלן: "עבירה") בשתי פקולטות שבהן מערכת בירור משמעתי פקולטטית, ייקבע מקום בירור תלונה כנגדו בהתייעצות בין דקאני הפקולטות הנוגעות בדבר.
8. **הגשת תלונה וסדרי בירורה**
הכנת תלונה, הגשתה, מסירת עותק ממנה לסטודנט והסידורים הטכניים הנוגעים לקיום הבירור המשמעתי בפני האחראי או ממלא המקום, יהיו באחריות ראש מינהל הפקולטה או מי שימונה לצורך זה.

.9	סטודנט יהיה רשאי לסרב להידון בפני האחראי או ממלא מקומו. סירב סטודנט להידון בפני האחראי או ממלא מקומו, תועבר תלונה לבירור בפני רשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג).	סירוב להידון עפ"י נוהל זה
.10	אין באמור בנוהל זה כדי לגרוע מסמכות ראש מינהל פקולטה להחליט - אם יסבור כי הנסיבות מצדיקות זאת - כי תלונה בגין ביצוע עבירה תוגש לרשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג) ותתברר בפניהן עפ"י התקנון הנ"ל.	סמכות מקבילה
.11	בדיון שיערך בפני האחראי או ממלא המקום לא יהיה הסטודנט מיוצג בין ע"י עו"ד ובין ע"י אחר.	איסור ייצוג
.12	הדיון בתלונה ייערך בצורת שתירה לאחראי (או לממלא המקום) כיעילה ומועילה ובלבד שיישמרו כללי הצדק הטבעי.	הליכי הדיון
.13	מי שהורשע פעמיים במהלך תקופת לימודיו בעבירות מאלה המפורטות בנספח העבירות, לא ניתן יהיה להעמידו עוד לדין בפני האחראי, וכל נוספת כנגדו - בגין עבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות - תידון בפני רשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג).	הרשעות חוזרות תלונה
.14	החלטות האחראי, או ממלא המקום, יהיו סופיות ולא ניתנות לערעור.	סופיות החלטות
.15	הדיונים בפני האחראי או ממלא המקום יתנהלו בדלתיים סגורות.	דלתיים סגורות
.16	בכל פסק דין יקבע האחראי, או ממלא המקום, מפורשות: 16.1 האם יש לפרסם את פסק הדין. 16.2 האם אותם פסקי דין שעפ"י החלטה יש לפרסם, יפורסמו תוך ציון שם הסטודנט או ללא ציון שמו.	פרסום
.17	אין באמור בתקנון זה כדי לגרוע מסמכויות מנהל ספרייה או מי שהוסמך לכך על ידו, להטיל עונשים מסוגים ובנסיבות כמפורט ב"תקנון למשתמשים בשירותי ספריית האוניברסיטה".	סמכויות מנהל ספרייה
.18	ואולם, מי שהוטל עליו עונש כאמור - פרט להרחקה מיידית מספרייה - לא תוגש כנגדו תלונה עפ"י נוהל זה.	
.18	החלטת האחראי תועבר לתיקו האישי של הסטודנט.	
.19	תחילתו של נוהל זה ביום אישורו ע"י הסינאט (26.1.93).	תחולה

נספח עבירות

1. עבירות במהלך שיעור (לרבות תרגיל ומעבדה) באוניברסיטה:
  - 1.1 הפרעה בשיעור.
  - 1.2 אי ציות להוראות מורה במהלך שיעור.
  - 1.3 התחצפות למורה במהלך שיעור.
  - 1.4 עישון בכיתה.
  - 1.5 עבודה במעבדות בניגוד להוראות הבטיחות.
2. התנהגות שאינה הולמת תלמיד באוניברסיטה:
  - 2.1 התחצפות למורה או לעובד מינהל.
  - 2.2 אי ציות להוראות מורה או עובד מינהל שניתנה כדין.
  - 2.3 הטרדת מורה או עובד מינהל.
  - 2.4 סירוב להזדהות בפני מורה או עובד מינהל.
3. עבירות המתייחסות לרכוש האוניברסיטה:
  - 3.1 השחתת רכוש.
  - 3.2 אי החזרת ציוד במועד שנקבע לכך.
  - 3.3 העברת ציוד לצד שלישי ללא היתר.
  - 3.4 הוצאת ציוד ממקומו ללא היתר.
  - 3.5 שימוש בציוד ללא היתר או בניגוד לתנחיות.
4. עבירות במהלך בחינות באוניברסיטה:
  - 4.1 אי ציות להוראות כלליות הנוגעות להתנהגות בבחינה.
  - 4.2 אי ציות להוראות משגיח ו/או חבר סגל אקדמי.
  - 4.3 עשיית סימונים במהלך בחינה.
  - 4.4 דיבור בזמן בחינה.
  - 4.5 הפרעה לנבחנים אחרים.
  - 4.6 תוצאת טופס בחינה ממקום עריכתה בניגוד להוראות.

נספח עונשים

1. הורשע תלמיד בעבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות, ניתן יהיה להטיל עליו אחד או יותר מבין העונשים המפורטים להלן:
  - 1.1 נזיפה.
  - 1.2 קנס כספי בסכום שלא יעלה על 10% משכר הלימוד השנתי באוניברסיטה.
  - 1.3 פיצוי כספי בשיעור שלא יעלה על הנזק הישיר שנגרם עקב העבירה (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 3 לנספח העבירות).
  - 1.4 ביטול בחינה (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 4 לנספח העבירות).
  - 1.5 ביטול השתתפות בקורס (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקאות 1 או 4 לנספח העבירות).
  - 1.6 אי מתן שירות מסויים או שירותים בכלל לתקופה שתיקבע, תקופה שלא תעלה על סמסטר.
2. סבר מורה כי תלמיד ביצע עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 1 לנספח העבירות, יהיה הוא רשאי להרחיק התלמיד לאלתר מהשיעור שבמתלכו נעברה העבירה.
3. סבר מורה כי תלמיד ביצע עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 4 לנספח העבירות יהיה הוא רשאי לתפסיק לאלתר השתתפות התלמיד בבחינה.
4. לא יהיה בנקיטת צעדים מאלה האמורים בפיסקאות 2 או 3 לנספח זה כדי לגרוע מסמכות האחראי לדון בעבירות בגינן ננקטו צעדים אלה, או כדי לגרוע מסמכותו להטיל עונשים מאלה המפורטים בנספח זה.

רישום לקורסים

מועדי כנסים לתלמידים חדשים

- א. כנס ביה"ס לכלכלה יתקיים ביום ד' 17.9.08, בשעה 13:00 באולם בר שירת.
 ב. כנס החוג למדע המדינה יתקיים ביום ד' 17.9.08, בשעה 15:00 באולם 201 בבניין נפתלי.
 ג. כנס החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה יתקיים ביום ה' 18.9.08, בשעה 12:00 באולם 201 בבניין נפתלי.
 ד. כנס החוג לפסיכולוגיה יתקיים ביום ה' 18.9.08, בשעה 10:00 באולם 201 בבניין נפתלי.
 ה. כנס החוג לתקשורת יתקיים ביום ד' 17.9.08, בשעה 10:00 באולם 003 בבניין נפתלי.

בכנס תינתן אפשרות להציג שאלות בכל הנוגע לסדרי הלימודים, הרישום והייעוץ. התלמידים מתבקשים לקרוא בעיון את ידיעון הפקולטה לפני הכנס.

רישום לקורסים

לקראת כל סמסטר מתקיים רישום לקורסים. בחוגים: לימודי עבודה, מדיניות ציבורית, פסיכולוגיה ותקשורת מתקיים הרישום לקורסים לשני הסמסטרים לקראת תחילת שנת הלימודים. תלמיד חדש יקבל לביתו הודעה אישית המפרטת את תאריכי הכנסים וסדרי הרישום.

בפקולטה למדעי החברה מתקיים רישום בשיטת ה"מכרז" (Bidding) לקורסי תואר ראשון, תואר שני וחטיבות בחוגים¹:

כלכלה
 לימודי ביטחון
 לימודי דיפלומטיה
 לימודי עבודה
 מדע המדינה
 מדיניות ציבורית
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
 פסיכולוגיה (תואר ראשון בלבד)
 תקשורת (תואר ראשון בלבד)
 חטיבת העשרה
 חטיבה בלימודי צבא ואסטרטגיה
 חטיבה ללימודי מגדר

¹ למעט תואר שני בפסיכולוגיה ובתקשורת.

רישום בשיטת המכרז

שיטת ה"מכרז" - מערכת ממוחשבת שאליה מזין התלמיד את הקורסים לפי העדפותיו וזו משבצת אותו בשיטת "המכירה הפומבית".

הרישום ייעשה באמצעות האינטרנט: <http://www.ims.tau.ac.il>
<http://www.ims.tau.ac.il/bidd>

להלן מספר הטלפון במעבדת המחשבים לצורך תמיכה בשעות הרישום בלבד: 03-6405344
 לתלמידי החוג לפסיכולוגיה: 03-6406453.

הנחיות לרישום לקורסים בשיטת המכרז

על הנרשמים לבצע את תשלום שכר הלימוד שבוע לפני היום הראשון לרישום כדי לוודא קליטת הוראת התשלום במערכת (גם אם בהוראת התשלום מצוין תאריך מאוחר יותר).

גישה למערכת הרישום, תתאפשר אך ורק לתלמיד, אשר שילם את המקדמה על חשבון שכר הלימוד לשנת הלימודים הנוכחית. חובה זו חלה גם על תלמיד ששכר הלימוד שלו ממומן ע"י גורם כלשהו (כולל האוניברסיטה) וגם על הזכאי לפרס לימודים.

תלמיד שאיחר בתשלום המקדמה ע"ח שכר הלימוד יהיה חייב להציג שובר תשלום חתום ע"י הבנק בעת הרישום במעבדה או לשלוח את שובר התשלום החתום לפקס 03-6406950, כדי לאפשר לו לבצע את הרישום.

הצהרה על היקף שעות הלימוד בסמסטר ב' היא תנאי נוסף לביצוע הרישום לקורסים בסמסטר א'.¹

במסגרת ביצוע הרישום לקורסים לסמסטר א' יידרש התלמיד, לצורך חישוב שכר הלימוד, להצהיר מראש על היקף לימודיו הצפוי בסמסטר ב'. דיווח זה הינו הצהרת כוונות בלבד. הרישום בפועל בסמסטר ב' יחליף את ההצהרה הנ"ל ולפיו יעודכן גובה שכר הלימוד והתלמיד יזוכה/יחויב בהפרשים בהתאם. חובת ההצהרה חלה גם על תלמיד שאינו מתכוון ללמוד בסמסטר ב'.

הקצאת נקודות

בשיטת רישום זו יעמוד לרשות כל תלמיד סכום של נקודות. התלמיד רשאי להקצות את הנקודות שהועמדו לרשותו בהתאם להעדפותיו לכל קורס שהוא מעוניין להשתתף בו.

מכסת המקומות בקורסים מוגבלת. בשיבוץ לקורסים יועדפו תלמידים שהקצו את מספר הנקודות הגבוה ביותר עבור הרישום לאותו קורס, על פי גובה ההקצאה בסדר יורד. במקרים שבהם הקצה יותר מתלמיד אחד ניקוד זהה לניקוד הסגירה בקורס מסוים, תופעל נוסחה שתקבע באופן אקראי מי מהם יתקבל לקורס.

ניתן לראות את מגבלת המקומות על מסך הזנת הנתונים.

הרישום לקורסים (ביצוע "המכרז") אינו מתחשב במועד הקלדת ההעדפות. ה"מכרז" מתבצע לאחר שכל התלמידים הקלידו את העדפותיהם והמועדים להקלדה חלפו. עיקרון "כל הקודם זוכה" אינו תופס לעניין זה.

ניקוד מינימלי לקורס:

ההקצאה המינימלית עבור קורס/תרגיל היא 5 נקודות, למעט הקורס "הדרכה בספרייה"² וקורסים נוספים ע"פ פירוט בחוגים, בהם יש להקצות "0" נקודות.

¹ למעט החוגים: לימודי עבודה, מדיניות ציבורית, פסיכולוגיה ותקשורת בהם נערך רישום מראש לסמסטרים א' ו-ב'.

² תלמיד הלומד שני חוגים במדעי-החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

0" נקודות ניתן להקצות גם :

- א. כאשר בקורס מבוקש יש מספר **קבוצות חלופיות**. במקרה זה אין צורך להקצות נקודות לקבוצות החלופיות בהן בחר התלמיד. יש להקצות 5 נקודות לפחות לקבוצה בעלת העדיפות הראשונה.
- ב. כאשר נרשמים לקורס אך ורק כחלופה לקורס אחר. במקרה זה יטופל הקורס בעל "0" הנקודות אך ורק אם יסורב הקורס הראשון שהיה בעדיפות גבוהה יותר, והנקודות יועברו לקורס החלופי. יש להדגיש כי ניצול האפשרות הזו מחייב **העברת נקודות לפי בחירה**.

תלמיד לא יתקבל לקורס - אם לא הקצה מספיק נקודות, והקורס התמלא בתלמידים שהקצו מספר גדול יותר של נקודות.
נקודות שהתלמיד הקצה לקורס/תרגיל שאליו לא התקבל יזקפו לזכותו בהעדפותיו הבאות.

שים לב : הנקודות שהועברו מקורס שסורב לקורס אחר הן אלה שיתמודדו במכרז על הקורס השני שאותו בחר התלמיד **ולא** יתווספו לסך הנקודות שכבר הקצה התלמיד לקורס השני.

קורסים חופפים במועדים

שיבוץ לקורסים חופפים בשעות הלימוד **ברמת החוג** לא יתאפשר, והתלמיד ישובץ לקורס לו הקצה מספר רב יותר של נקודות. הנקודות שהוקצו לקורס השני יועברו לקורס הבא אחריו בסדר העדיפויות של התלמיד.

גישה למערכת הרישום

כתחילת הזנת הרישום על התלמיד להקיש את **קוד המשתמש** המבוסס על כתובת הדואר האלקטרוני הניתנת ע"י האוניברסיטה לכל תלמיד. פרטים באתר האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". בהמשך יש להקיש את **מספר תעודת הזהות** (מספר זהות בן 9 ספרות - כולל ספרת ביקורת) ואת **סיסמת המשתמש**.

בשלב הזנת הרישום על התלמיד להקליד :

1. **מספר הקורס/תרגיל** - יש לבחור את הקורס/תרגיל המבוקש ע"י סימון בטור הבחירה, ברשימת הקורסים. אם יש יותר מקבוצת תרגיל אחת לאותו קורס יש לבחור את הקבוצות לפי סדר העדיפויות הרצוי.
2. **מסגרת** - יש לבחור לכל קורס את המסגרת המתאימה מתיבת המסגרות.
3. **ניקוד** - כמה נקודות מוקצות לכל קורס.
4. **אופן העברת הנקודות** מקורסים שבהם לא התקבל :
העברה אוטומטית - (ברירת המחדל) - המערכת תעביר את הנקודות לקורס הבא בתור לפי מספר הנקודות.
5. **העברה לפי בחירה** - (ידינית) - התלמיד יבחר לאיזה קורס יועברו הנקודות (אם התלמיד מעוניין בהעברה לפי בחירה, עליו לשנות את אופן העברת הנקודות מאוטומטי לידיני).
6. **רישום הבקשה והדפסתה** - עם סיום כל הפעולות הנ"ל, יש לחקיש על כפתור הרישום. אם לא נמצאו שגיאות, פעולה זו רושמת את הבקשה במערכת. מומלץ לחקיש על כפתור סיום הרישום שבמרכז השורה בראש המסך. הבקשה המלאה תוצג שוב עם כל הנתונים הנלווים. בשלב זה ניתן לבצע את ההדפסה בפועל.

שימו לב

- יש לקרוא את ידיעון הפקולטה, לשים לב לכל הדרישות וההנחיות ולהכין העדפות והקצאת נקודות מראש.
- לא תהיה אפשרות לערער או לשנות את הקצאת הנקודות שלא במסגרת "המכרז" עקב שגיאה או תבנה לקויה של הדרישות המפורטות בידיעון ושל כללי הרישום.
- קיום קורס מותנה במספר מינימלי של נרשמים. הודעה על סגירת קורס שבו מספר הנרשמים מועט תובא לידיעת התלמידים, תפורסם באינטרנט ועל לוחות המודעות.

במהלך הרישום לקורסים לא ייבדקו תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' ומשנה ב' לשנה ג'. בתום הרישום יופקו זוו"חות מחשב. לתלמידים שלא עמדו בתנאי המעבר או בדרישות המוקדמות יבוטל הרישום לקורסים אליהם נרשמו מבלי שעמדו בתנאים.

מועדי הרישום לקורסים בשיטת המכרז לסמסטר א' תשס"ט¹

הזנה ראשונה	הזנה שנייה "מקצה שיפורים"	הזנה שלישית (רישום מאוחר ושינויים)	
מ-21.9.08 שעה 14:30 עד 24.9.08 שעה 10:00	מ-23.10.08 שעה 14:30 עד 27.10.08 שעה 10:00	מ-6.11.08 שעה 15:30 עד 9.11.08 שעה 10:00	מועדי רישום מחוץ לאוניברסיטה
ב-21.9.08 שעות 17:00-14:30 ב-22.9.08 וב-23.9.08 שעות 14:00-12:00	ב-23.10.08 שעות 16:00-14:30 ב-26.10.08 שעות 14:00-12:00	ב-6.11.08 שעות 16:30-15:30	מועדי רישום במעבדת המחשבים (בתמיכת מזכירות החוגים)
25.9.08	29.10.08	10.11.08	פרסום תוצאות באינטרנט

בהזנה השנייה והשלישית עומדים לרשות התלמיד (מחדש) סך כל הנקודות שעמדו לרשותו בהזנה הראשונה. על סמך תוצאות השלב הקודם, ניתנת לתלמיד הזדמנות לתקן ולשפר את שיבוצו, תוך שהוא מתחרה על המקומות שנותרו פנויים לאחר ההזנה הקודמת.

ביטול רישום לקורסים ורישום לקורסים סגורים

ביטול רישום לקורסים ניתן לבצע בין ההזנה הראשונה להזנה השנייה ובין ההזנה השנייה לשלישית. ביטול קורס בשלב זה מזכה את התלמיד בהזנה הבאה בסך נקודות הקורסים שבוטלו. במהלך ההזנה השנייה והשלישית ניתן גם לבטל רישום לקורסים שהתלמיד קיבל בהזנה הראשונה או השנייה ואף לנסות להירשם לקורסים שבהם נותרו מקומות פנויים. כמו כן, ניתן להזין בקשות רישום לקורסים סגורים בהנחה, שיתפנו בהם מקומות במהלך ההזנה.

לאחר תום השבוע השני של הסמסטר לא יתקבלו בקשות לשינויים ברישום לקורסים.

דו"חות סטטיסטיים של תוצאות הרישום יתפרסמו באינטרנט.

שימו לב:

בהזנה השנייה לא יחול שינוי בשיבוץ התלמיד לקורסים מההזנה הראשונה, ובהזנה השלישית לא יחול שינוי בשיבוץ התלמיד לקורסים משתי ההזנות הקודמות פרט למקרים אלה:

- קיבל התלמיד בשיבוץ מאוחר יותר קבוצת קורס שונה מזו שקיבל בשיבוץ מוקדם יותר.
- קיבל התלמיד בשיבוץ מאוחר יותר קורס המתקיים בשעות חופפות לקורס בחוג שכבר קיבל בשיבוץ מוקדם יותר.

¹ מועדי הרישום לסמסטר ב' תשס"ט יפורסמו באינטרנט בתום סמסטר א' תשס"ט.

רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים**חוג לפסיכולוגיה - תואר שני**

רישום לקורסים לתלמידים חדשים וממשיכים במזכירות החוג.
לתלמידים ישלחו הודעות אישיות.

לימודי העשרה¹

חובה על התלמיד להירשם לחטיבת העשרה לפני הרישום לקורסים.
קוד החוג לרישום ללימודי העשרה הוא 1008, קוד המסגרת - 800.
ככלל, הרישום לקורסי חטיבת העשרה יהיה בשיטת המכרז (Bidding). עם זאת, ביחידות מסוימות
בפקולטה ומחוצה לה יהיה רישום לקורסי העשרה בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים, לפי
הפירוט הזה:

1. **בפקולטה למדעי החברה**
בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובחוג למדע המדינה יירשמו ב-11.11.08. התור לרישום
יתפרסם בלוחות המודעות של החוגים.
2. **מחוז לפקולטה**
מידע על מועדי רישום בפקולטות אחרות יתפרסם באתר האינטרנט של הפקולטה למדעי
החברה ובלוח המודעות בקומה ג' ליד חדר 311.
לרישום מחוז לפקולטה יש להצטייד בטופס הפניה (טופס צהוב) שניתן לקחת ליד חדר 311.

חטיבות מחוז לפקולטה

הרישום נערך ע"י מזכירות החוגים נותני החטיבות ומותנה בהסכמתם ובמכסות שהועמדו לרשות
הפקולטה למדה"ח. את מועדי הרישום יברר התלמיד בידיעונים מתאימים ו/או בלוחות המודעות של
החוגים המתאימים ובלוח המודעות הכלל פקולטתי בקומה ג'.
רשימת חטיבות המוצעות לתלמידי מדעי החברה מתפרסמת בידיעון זה, בפרק "חטיבות".
לתשומת לב: בחלק מהפקולטות (כגון מדעי הרוח, אמנויות) מתקיים רישום לקורסי שני הסמסטרים
לפני תחילת סמסטר א' ולא ניתן להירשם לקורסי סמסטר ב' במועד מאוחר יותר.

סדרי רישום לתלמידי פקולטות אחרות לקורסים בפקולטה למדה"ח

בביה"ס לכלכלה, בחוג למדע המדינה, בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובחוג ללימודי עבודה
יירשמו ב-12.11.08. התור לרישום יתפרסם בלוחות המודעות של החוגים.
לקורסים הכלל פקולטתיים יירשמו ב-12.11.08 לפי סדר זה:
אותיות ל-ת בשעות 09:00-10:00
אותיות א-כ בשעות 10:00-11:00
בחוגים פסיכולוגיה ותקשורת אין רישום לתלמידי פקולטות אחרות.

¹ הקורסים "יישומי מחשב למדעי החברה" במדה"ח, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה לניהול
ו"יתרגיל יסוד במדעי-הרוח" בפקולטה למדעי הרוח הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם
במסגרת לימודי העשרה.

תקנות

1. רישום לקורסים מתבצע אך ורק ע"י מזכירות יחידת הלימוד במועדי הרישום הנקבעים לקראת כל סמסטר.
2. בקורס שיש בו שיעור ותרגיל חייב התלמיד להירשם הן לשיעור והן לתרגיל. תלמיד שהשתתף בקבוצה אליה לא נרשם לא יהיה זכאי לגשת לבחינה; ואם ניגש, ציונו לא יוכר. הוספת שם התלמיד ברשימת הנוכחות ע"י המורה או מתן אישור ע"י מורה להצטרפות לקבוצה אינם מהווים רישום לקורס.
3. חל איסור מוחלט להירשם לקורסים החופפים בשעות הלימוד שלהם באופן מלא או חלקי (גם אם המורים הנוגעים בדבר נתנו הסכמה לכך). לתלמיד אשר יימצא רישום לקורסים חופפים בתום הרישום המאוחר, יבוטל אחד הקורסים באופן אקראי וללא התרעה.
4. בכל הנוגע לרישום לקורס מחוץ לפקולטה, להשתתפות ולבחינה בו, חל על תלמיד מדה"ח תקנון הפקולטה/החוג הנותנים את הקורס. בכל הנוגע לקורסי הפקולטה חל על תלמידי פקולטות אחרות תקנון הפקולטה למדה"ח.
5. מי שהתקבל לאחד מחוגי הפקולטה ולא ביצע רישום לקורסים בחוג זה לא ייחשב כתלמיד בחוג.

תכניות לימודים

קורסים כלל-פקולטטיים

הקורסים הניתנים במסגרת כלל-פקולטטית הם :	
1009.1000	הדרכה בספרייה
1009.1555	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים
1009.1102	מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹
1009.1820	מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח
1009.1840	שיטת המשפט הישראלי ²
1009.1880	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה

תיאור הקורסים

1009.1000.01 הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. **חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.**

ההדרכה נעשית בלימוד יחידי, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצדיק הקצאת נקודות.

תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

הלימוד נעשה דרך האינטרנט :

- באתר הספרייה : <http://www.tau.ac.il/soclib>
- במערכת virtual tau : <http://www.virtual.tau.ac.il>
- בקטלוג הספרייה :

http://taulib1.tau.ac.il/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=aahlb&con_lng=heb

1009.1555.01 מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים

מטרת הקורס : להקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים : תאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח היכולת לבצע את הניתוחים באופן עצמאי על ידי שימוש במחשב.

תכנית הקורס : הקורס כולל שני מרכיבים עיקריים : חלק עיוני הנלמד בשיעורים, ותרגול יישומי בחדרי המחשב. החלק העיוני יכלול את הנושאים הבאים : סטטיסטיקה תיאורית (סולמות ומשתני מדידה, מדדי מיקום ופיזור), הסתברות (מושגי הסתברות, התפלגות נורמלית, משפט הגבול המרכזי), אמידה ובדיקת השערות (רווחים ברי סמך ובדיקת השערות לגבי ממוצע כאשר השונות ידועה ואינה ידועה, הסקה לגבי שני מדגמים), קשר בין משתנים (משתנים שמיים : מבחן חי בריבוע, משתנים כמותיים : מקדם מתאם וקו רגרסיה). החלק היישומי של הקורס יכלול שימוש ב-SPSS.

חובות הקורס : (1) בחינה בסוף הסמסטר (2) בוחן SPSS בחדר מחשבים בסוף הסמסטר. (3) הגשת תרגילים 70% לפחות, כאשר בכל תרגיל מוגש ישנן לפחות 2 שאלות פתורות.

הערות לגבי הבוחן והמבחן : (1) משקל המבחן הוא 85% מהציון הסופי (2) משקל הבוחן הוא 15% מהציון הסופי (3) לבוחן אין מועד בי ואין עליו ערעור.

¹ תלמיד, שבתכנית לימודיו כלול הקורס מבוא למיקרו כלכלה, או מבוא למאקרו כלכלה או יסודות הכלכלה אינו רשאי ללמוד קורס זה.

² ייתב ע"י הפקולטה למדעי החברה כקורס חופף לקורס "יסודות המשפט" הניתן בפקולטה לניהול.

1009.1102.01 מבוא לכלכלה ללא כלכלנים

הקורס מיועד להקנות מושגי יסוד בכלכלה.
 הנושאים שיידונו בקורס הם, מיקרו: בעיית המחסור ועקומת התמורה, הקצאת גורמי ייצור, היצע וביקוש (התנהגות היצרנים והצרכנים), יבוא ויצוא, התערבות ממשלתית במשק סגור ובמשק פתוח (מיסים, סובסידיות, מכס, מחיר מינימום ומקסימום), אי שוויון בחלוקת הכנסות.
 מאקרו: עיקרי החשבונאות הלאומית, קביעת התוצר הלאומי למשק, המודל הקניסאני ומדיניות כלכלית.

1009.1820.01 מבוא לפסיכולוגיה למד"ח

הקורס מיועד להקנות היכרות עם תחומי הפסיכולוגיה השונים, הממצאים העיקריים בכל תחום ויישומיהם. התנהגות אנושית תיבחן ממספר פרספקטיבות: ביולוגית, התנהגותית, קוגניטיבית, דינמית. בין הנושאים: מערכת העצבים, למידה וזיכרון, תפיסה וחשיבה, מוטיבציות ורגשות, תאוריות אישיות, הערכת אישיות, פסיכופתולוגיה, פסיכותרפיה.
 כל תלמיד חייב להשתתף בשעות ניסוי במהלך הסמסטר בו הוא לומד את הקורס. תלמיד אשר לא ישלים חובה זו לא יהיה זכאי לקבלת ציון בקורס.

1009.1840.01 שיטת המשפט הישראלי

הקורס יעסוק בעקרונות הכלליים של שיטת המשפט הישראלי. במסגרתו יידונו הנושאים הבאים: עקרונות היסוד של השיטה המשפטית; משפט וחברה, משפט וכלכלה, משפט ומערכות הממשל; מקורות המשפט הישראלי; הפרדת רשויות נוסח ישראל; שלטון החוק באזרח ובשלטון; הכנסת; הממשלה; הרשות השופטת; נשיא המדינה; ביקורת חוץ-שיפוטית וביקורת שיפוטית על רשויות השלטון; חריות היסוד של האזרח; זכויות אזרח ודמוקרטיה; ענפי המשפט.

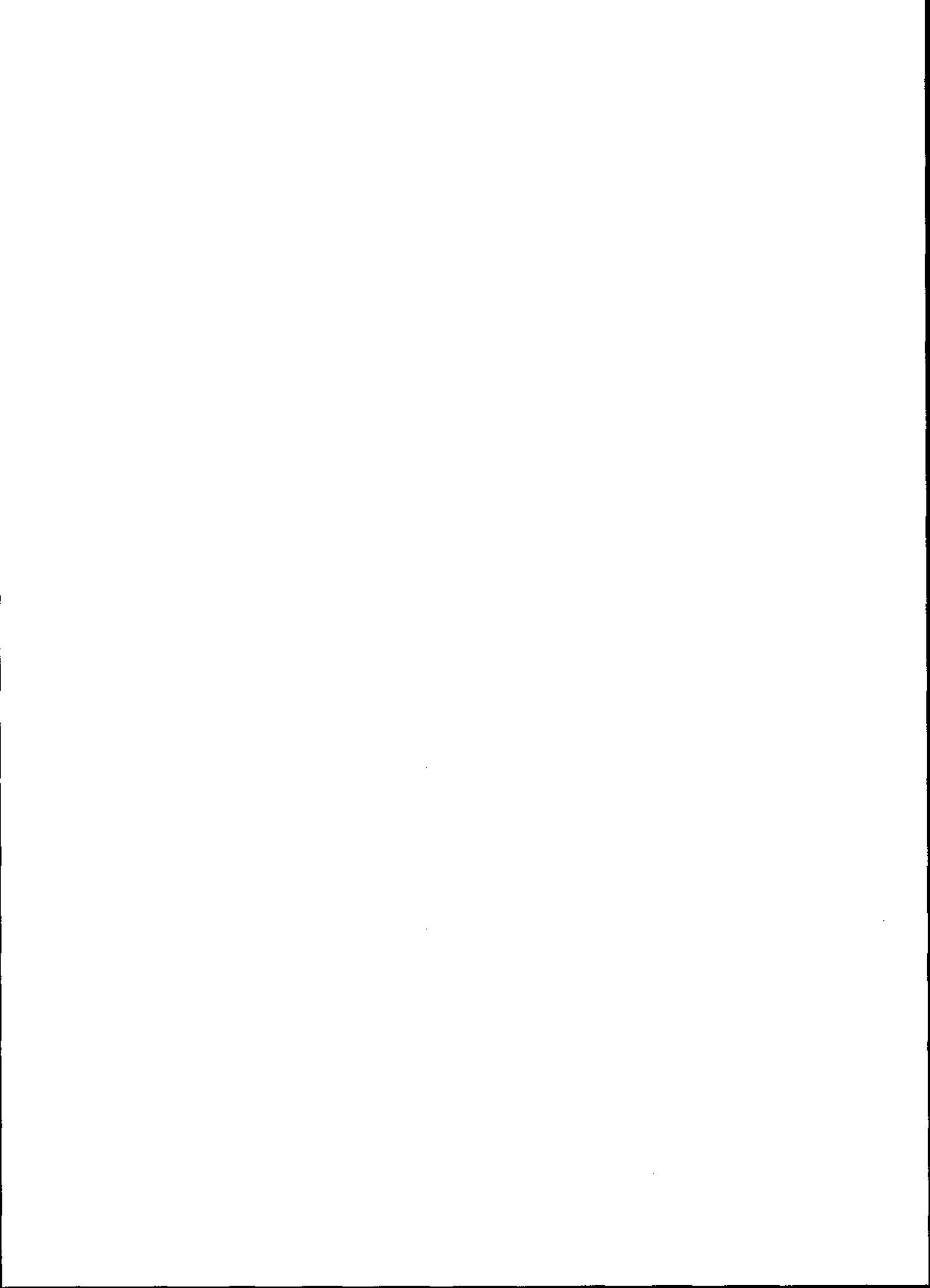
1009.1880.01 מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה

קורס זה מפגיש את הסטודנטים עם סוגיות יסוד העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה ועם ציוני דרך מרכזיים בתולדות החשיבה המערבית. הדגש יושם על תפישות שונות של הטבע האנושי, החברה, צדק, חוק, כוח וריבונות, כאשר המטרה היא לבחון את האידיאות העיקריות שעיצבו את תודעת האדם המודרני ואת התנאים המקדימים להתפתחותם של תחומי הידע השונים במדעי החברה. הקורס מבוסס על פרספקטיבות משלימות של המרצים תוך שהוא מאפשר חיתוכים בין הפרספקטיבות השונות. הקורס מורכב משלושה חיתוכים: תתן ההיסטורי, תתן אונטולוגי ותתן אפיסטמולוגי.

קורסים כלל-פקולטטיים

				<u>סמסטר א'</u>
		הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.01
		מבוא לכלכלה ללא כלכלנים		1009.1102
גב' נאור זיו	004	14:00-12:00	ב'	.01 שו"ת
	004	10:00-08:00	ה'	
		מבוא לפסיכולוגיה		1009.1820
מר בן-שפר גד	210	16:00-14:00	ג'	.01 שו"ת
	101	16:00-14:00	ה'	
		שיטת המשפט הישראלי		1009.1840
פרופ' סגל זאב	004	14:00-12:00	ג'	01. שיעור
שופט זמיר אבי	204	20:00-18:00	א'	.02 תרגיל
				<u>סמסטר א'+ב'</u>
		מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה		1009.1880
פרופ' שנהב יהודה		12:00-10:00	ה'	.01 שיעור
ד"ר גימאל אמל				
פרופ' שטרנגר קרלו				
				<u>סמסטר ב'</u>
		הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.02
		מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים		1009.1555
פרופ' פוקס קמיל	101	19:00-16:00	א'	.01 שיעור
גב' יעקובוב רבקה	318	10:00-08:00	ג'	.02 תרגיל
גב' יעקובוב רבקה	318	12:00-10:00	ג'	.03 תרגיל
גב' יעקובוב רבקה	005מ	14:00-12:00	ג'	.04 תרגיל
גב' יעקובוב רבקה	005מ	16:00-14:00	ד'	.05 תרגיל
גב' זסלבסקי אינה	101	16:00-13:00	ב'	.06 שיעור
ד"ר אופק רוני	005מ	10:00-08:00	ג'	.07 תרגיל
ד"ר אופק רוני	005מ	12:00-10:00	ג'	.08 תרגיל
מר שמחוני גיורא	318	12:00-10:00	ד'	.10 תרגיל
גב' זסלבסקי אינה	101	14:00-11:30	ג'	.11 שיעור
מר שמחוני גיורא	318	16:00-14:00	ד'	.12 תרגיל
מר שמחוני גיורא	318	18:00-16:00	ד'	.13 תרגיל
מר קליין אביעד	005מ	10:00-08:00	ה'	.14 תרגיל
מר קליין אביעד	005מ	14:00-12:00	ה'	.15 תרגיל

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים				1009.1102
גב' נאור זיו	004	16:00-14:00	ב'	.02 שו"ת
	210	14:00-12:00	ה'	
מבוא לפסיכולוגיה				1009.1820
ד"ר פליסיג דידה	004	18:00-16:00	ב'	.02 שו"ת
	004	10:00-08:30	ה'	
שיטת המשפט הישראלי				1009.1840
פרופ' סגל זאב	004	14:00-12:00	ג'	03. שיעור
שופט זמיר אבי	004	20:00-18:00	א'	.04 תרגיל

אנגלית

היחידה להוראת שפות - בניין ווב

<http://www.tau.ac.il/humanities/yedion/>

אנגלית ברמת בינוני

הרישום לקורסי "בינוני" לסמסטר א' תשס"ט בלבד, יתקיים בתאריכים: 27.10.08-23.9.08 (כולל); בשעות 22:00-08:00 ובתאריך 28.10.08 עד לשעה 16:00.
 הרישום לקורסי "בינוני" לסמסטר ב' תשס"ט בלבד, יתקיים בתאריכים: 23.2.09-22.2.09 בשעות 22:00-08:00.
 הרישום לשני הסמסטרים באמצעות אתר האינטרנט: www.tau.ac.il בפונקציה "רישום לקורסים".
 תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע למזכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר, אחרת יחויב בתשלום. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, בשעות 12:00-09:00 ו-15:00-13:00 בלבד. טל: 6409681.

לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

סמסטר א'

			אנגלית ברמת בינוני למדעי החברה	0629.0612					
.01	א'	08:00-10:00	104	ווב					
	ד'	08:00-10:00	104	ווב					
.02	א'	10:00-12:00	306	דן-דוד					
	ד'	10:00-12:00	104	ווב					
.03	א'	12:00-14:00	4	שרת					
	ג'	12:00-14:00	104	ווב					
.06	א'	18:00-20:00	4	שרת					
	ד'	18:00-20:00	4	שרת					
.08	ב'	08:00-10:00	306	דן-דוד					
	ד'	08:00-10:00	306	דן-דוד					
.09	ב'	10:00-12:00	306	דן-דוד					
	ה'	10:00-12:00	104	ווב					
.11	ב'	14:00-16:00	4	שרת					
	ד'	14:00-16:00	4	שרת					
.12	ב'	16:00-18:00	306	שרת					
	ד'	16:00-18:00	4	שרת					
.13	ג'	14:00-16:00	4	שרת					
	ה'	14:00-16:00	4	שרת					
.14	ב'	10:00-12:00	104	דן-דוד					
	ה'	10:00-12:00	104	דן-דוד					

סמסטר ב'

אנגלית ברמת בינוני למדעי החברה				0629.0622
א'	08:00-10:00	306	דן-דוד	.01
ד'	08:00-10:00	306	דן-דוד	
ב'	08:00-10:00	306	דן-דוד	.02
ה'	08:00-10:00	306	דן-דוד	
א'	18:00-20:00	4	שרת	.03
ג'	18:00-20:00	108	דן-דוד	

אנגלית ברמת מתקדמים

הרישום לקורסי "מתקדמים" לסמסטר א' תשס"ט בלבד, יתקיים בתאריכים: 27.10.08-23.9.08 (כולל); בשעות 08:00-22:00 ובתאריך 28.10.08 עד לשעה 16:00.

הרישום לקורסי "מתקדמים" לסמסטר ב' תשס"ט בלבד, יתקיים בתאריכים: 23.2.09-22.2.09 בשעות 08:00-22:00.

הרישום לשני הסמסטרים באמצעות אתר האינטרנט: www.tau.ac.il בפונקציה "רישום לקורסים". תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע למזכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר אחרת יחויב בתשלום. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, בשעות 09:00-12:00 ו-13:00-15:00 בלבד. טל: 6409681.

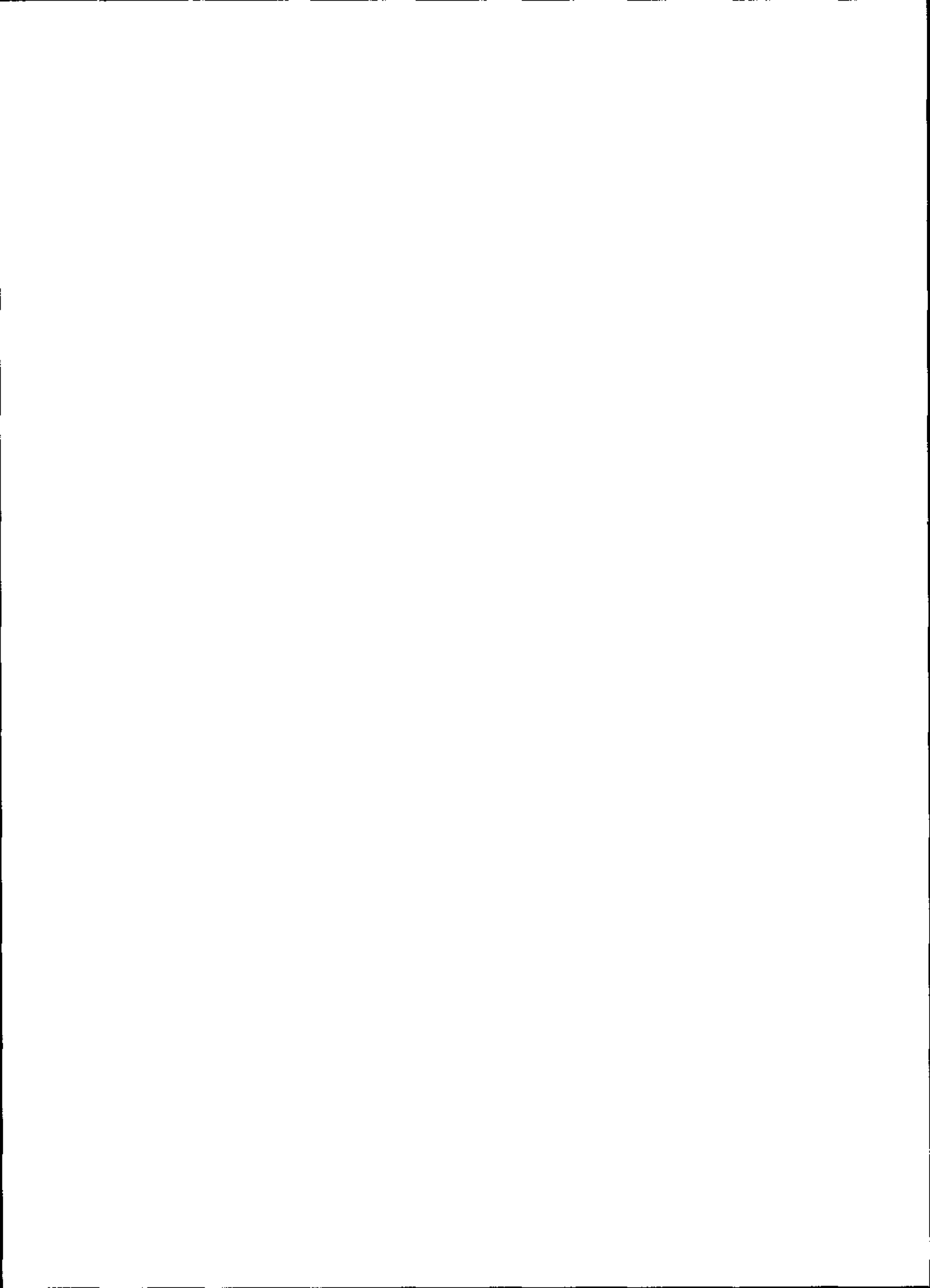
לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

סמסטר א'

אנגלית ברמת מתקדמים למדעי החברה				0629.0024
א'	14:00-12:00	107	נפתלי	.01
ד'	14:00-12:00	208	נפתלי	
ב'	10:00-08:00	208	נפתלי	.02
ה'	10:00-08:00	208	נפתלי	
ג'	10:00-08:00	207	נפתלי	.03
ה'	10:00-08:00	108	נפתלי	
ג'	16:00-14:00	208	נפתלי	.04
ה'	16:00-14:00	208	נפתלי	

סמסטר ב'

אנגלית ברמת מתקדמים למדעי החברה				0629.0024
נפתלי	208	12:00-10:00	א'	.07
נפתלי	208	12:00-10:00	ד'	
נפתלי	208	10:00-08:00	ב'	.08
נפתלי	208	10:00-08:00	ה'	
נפתלי	108	10:00-08:00	ב'	.09
נפתלי	108	10:00-08:00	ה'	
נפתלי	208	16:00-14:00	ג'	.10
נפתלי	208	16:00-14:00	ה'	
נפתלי	205	10:00-08:00	ב'	.11
נפתלי	103	10:00-08:00	ה'	

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס

תכנית לימודים מלאה ועדכנית מופיעה באתר האינטרנט

<http://econ.tau.ac.il>

תואר ראשון

ראש התכנית: ד"ר אלמה כהן

מטרת הלימודים

מטרת תכנית הלימודים היא להכשיר את התלמיד לזהות, לנתח ולפתור בעיות בתחום הכלכלה, הן בעבודתו והן בהמשך לימודיו לקראת תארים גבוהים יותר. במסגרת התכנית נדונות בעיות כלכליות במישורים של משק הבית, הפירמה, הממשלה והמשק בכללותו. במהלך התכנית יושם דגש על היבטים תאורטיים הנלמדים באמצעות מודלים מתמטיים ועל היבטים אמפיריים הנלמדים באמצעות מודלים כמותיים וכלים סטטיסטיים.

מסגרת הלימודים

ביה"ס לכלכלה מקיים 2 סמסטרים מלאים; סמסטר א', סמסטר ב' ובדרך כלל עונת לימודי קיץ. רשימת הקורסים הניתנים בכל סמסטר מתפרסמת בידיעון שבאתר ביה"ס לכלכלה ומתעדכנת לקראת כל סמסטר. הקורסים הם סמסטריאליים כלומר, כל קורס נמשך סמסטר אחד.

משך הלימודים

א. הלימודים לתואר ראשון נמשכים שלוש שנים.
ב. תלמיד יורשה להאריך את משך לימודיו לתואר בשנה נוספת באישור ועדת תהוראה היחידתית. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, ארכה לשנה אחת נוספת.

אופני הלימוד

לימודים לקראת תואר ראשון בכלכלה מתקיימים בשלושה אופני לימוד:

- א. **אופן הלימוד החד-חוגי (המודחב)** - אופן לימוד זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודי חטיבות (חטיבה אחת מורחבת או שתי חטיבות רגילות) שהן תכניות לימוד בחוגים אחרים. חובות הלימוד בכלכלה מפורטות להלן. החובות במסגרת לימודי החטיבות. ראה בפרק "חטיבות". הנחיות מיוחדות הנוגעות לחטיבות בחשבונאות, ניהול, מתמטיקה, מפורטות בהמשך פרק זה.
- ב. **אופן הלימוד הדו-חוגי** - אופן לימוד זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודים בחוג נוסף, בפקולטה למדעי החברה או מתוצה לה. חובות הלימוד בביה"ס לכלכלה מפורטות להלן. חובות הלימוד בחוג הנוסף מפורטות בידיעון המתאים לחוג זה.
- ג. **אופן הלימוד הדו-חוגי המובנה** - אופן לימוד זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודים בחוג נוסף לפי תכנית מיוחדת שנבנתה על ידי ביה"ס לכלכלה והחוג הנוסף. במסגרת זו כלולים הצירופים האלה: כלכלה-ניהול, כלכלה-חשבונאות, כלכלה-מדעי המחשב, כלכלה-מתמטיקה, כלכלה-סטטיסטיקה וכלכלה-משפטים.

מבטת חובות הלימודים

היקף שעות הלימוד המחייב לסיום תואר, נקבע על פי ידיעון שנת הלימודים, בה החל התלמיד את לימודיו בכלכלה.

דו-חוגי מובנה	דו חוגי רגיל	חד-חוגי	אופן הלימוד
			מסגרת הלימודים
ראה תכניות מפורטות להלן	56-54 ש"ס 5-7 ש"ס 61 ש"ס	58-60 ש"ס 22-20 ש"ס 80 ש"ס 32 ש"ס	קורסי חובה קורסי בחירה סה"כ לימודים בחוג לימודי חטיבה

מבנה תכנית הלימודים באופני הלימוד החד-חוגי והדו-חוגי

קורסי חובה

להלן רשימת קורסי החובה והדרישות המוקדמות לכל קורס. חובה לעמוד בדרישת הקדם לפני תחילת הקורס.

שם הקורס	ש"ס ²	הדרישות המוקדמות ³
שנה א'		
סמסטר א'		
יסודות הכלכלה ¹	6	
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א"	4	
מתמטיקה לכלכלנים א"	4	
קורס מחוץ לחוג ⁴	4	
הדרכה בספרייה ⁵	-	
סמסטר ב'		
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	5	זכאות להיבחן בסטטיסטיקה לכלכלנים א'
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4	זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
מיקרו כלכלה 1	5	ציון עובר ביסודות הכלכלה נבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
		לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'

- 1 רשימת קורסים לתלמידי דו-חוגי רגיל ומובנה מפורטים בהמשך.
- 2 ש"ס - שעה שבועית לאורך סמסטר.
- 3 דרישות מוקדמות - זכאות = הגיש תרגילים ועמד בחובות הקורס
נבחן = נגש לבחינה עבר או נכשל
ציון עובר = 60 ומעלה
- 4 בקורסים אלה בלבד זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים.
לא ניתן לשפר ציון ביסודות הכלכלה לאחר קבלת ציון חיובי במיקרו כלכלה 1.
- 5 תלמידי אופן הלימוד החד חוגי (מורחב), חייבים בקורס מחוץ לחוג בהיקף של 4 ש"ס לפחות.
את הקורס ניתן לבחור מתוך הרשימה הבאה: "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "מבוא לפסיכולוגיה", "שיטת המשפט הישראלי" ו"מקורות היסטוריים ואינטלקטואלים של מדה"ח" (קורס שנתי בהיקף 2 ש"ס). הרישום לקורסים אלה ייעשה במסגרת הרישום ב"בידיעון". לקורסים "פוליטיקה ומשטר בישראל", "מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה" ו"מבוא למחשבה פוליטית" ניתן להירשם ברישום המאוחר בחוג למדע המדינה.
- 7 חובה בסמסטר הראשון ללימודים. הלימוד נעשה דרך אתר הספרייה.
<http://www.tau.ac.il/soclib>

קורסי חובה - המשך

שם הקורס	ש"ס	הדרישות המוקדמות ¹
שנה ב' סמסטר א' מיקרו כלכלה 2	5	ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ב' זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1
מאקרו כלכלה א'	5	ציון עובר ביסודות הכלכלה ובמתמטיקה לכלכלנים א', נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב' זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1
מבוא לאקונומטריקה	6	ציון עובר בסטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב' ובמתמטיקה לכלכלנים א' נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1
סמסטר ב' מיקרו כלכלה 3	5	ציון עובר בקורסי החובה של שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה 2
מאקרו כלכלה ב'	3	ציון עובר בקורסי החובה של שנה א' וזכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
שנה ג' קורסי בחירה (ראה בהמשך)		
סמינריון מורחב ²	4	ציון עובר בכל קורסי החובה + דרישה ייחודית לסמינר
סמינריון רגיל ²	2	

¹ דרישות מוקדמות - זכאות = הגיש תרגילים ועמד בחובות הקורס
נבחן = נגש לבחינה עבר או נכשל
ציון עובר = 60 ומעלה

² תלמיד חייב בסמינריון אחד בלבד. סמינריון מורחב או סמינריון רגיל. לא ניתן להירשם ליותר
משמינר אחד.
חובה לעמוד בדרישת קדם לפני תחילת הקורס.

קורסי בחירה

מכסת שעות הבחירה המחייבת היא ההפרש בין סך השעות הכולל לסך שעות החובה. אם במהלך הלימודים חל שינוי במכסת שעות החובה בתכנית הלימודים, יחול שינוי מפיצה במכסת שעות הבחירה. בכל מקרה חייב התלמיד לעמוד במכסת השעות הכוללת בתכנית. קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה מחולקים לשתי קבוצות:

קבוצה א': קורסים בנושאים מרכזיים בכלכלה
קבוצה ב': קורסים בתחומים שונים בכלכלה ובכלכלת ישראל

תלמיד באופן הלימוד **תמורת** חייב **בשלושה** קורסים לפחות מקבוצה א' וקורס אחד מכלכלת ישראל.
 תלמיד באופן הלימוד **הדו-חוגי** – רגיל, מובנה ומסלולים אחרים, בהתאם למסלול הלימוד המתפרסם בידיעון.

קורסי בחירה מקבוצה א'

שם הקורס	היקף	שם המרצה	דרישות מוקדמות-ציון עובר בקורסי חובה שנה א' + הדרישות שלהלן
ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים ¹	3	פרופי נ. גנדל	ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1
כלכלת ביטוח	3	פרופי י. זילכה	לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה 3
כלכלה מוניטרית בינלאומית	2	פרופי ל. ליזרמן	ציון עובר במאקרו כלכלה 2+1, במיקרו כלכלה 2+1, ובמבוא לאקונומטריקה
מבוא לכלכלת עבודה	3	ד"ר א. שלוסר	ציון עובר במיקרו כלכלה 2, ובמבוא לאקונומטריקה
מימון ציבורי	3	ד"ר ת. בלומקין	ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1, לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה 3
נושאים בצמיחה כלכלית	3	ד"ר ח. זועבי	ציון עובר מיקרו 2+1, מאקרו א'+ב'
נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות	3	ד"ר נ. לוי	ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1
צדק חלוקתי ורווחה חברתית ²	2	פרופי ע. סגל	ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1
החלטות בתנאי אי-ודאות	2	פרופי י. גלבוע	ציון עובר בקורסי חובה שנה א'
אינטגרציה כלכלית ופיננסית	3	פרופי ע. ישיב	ציון עובר במאקרו כלכלה א'+ב'
כלכלה התנהגותית	2	ד"ר ע. ברכה	ציון עובר במיקרו כלכלה 2 ובמאקרו כלכלה א'

¹ תלמיד שלמד את הקורס "מבוא להגבלים עסקיים" מנוע מלמוד את הקורס "ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים".
² הקורס יינתן במחצית השנייה של סמסטר ב' תשס"ט, מועד הפגישה הראשונה יפורסם בהמשך.

קורסי בחירה מקבוצה ב'

שם הקורס	חיקף	שם המרצה	דרישות מוקדמות-ציון עובר בקורסי חובה שנה א' + הדרישות שלהלן
אלגברה לינארית לכלכלנים ¹	4	גבי נ. שחף חכמוב	ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2+3 מאקרו כלכלה אי+ב', מבוא לאקונומטריקה
חשבונאות לכלכלנים	2	ד"ר י. אינגבר	-
כלכלה ומשפט	2	מר א. כהן	ציון עובר במיקרו כלכלה 2+3
שווקים עתידיים ואופציות	2	ד"ר ר. אלדור	ציון עובר במיקרו כלכלה 2 וזכאות במיקרו כלכלה 3
שיטות מתמטיות בכלכלה ¹	4	ד"ר י. סטאנצ'סקו	ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2+3 מאקרו כלכלה אי+ב' מבוא לאקונומטריקה
כלכלת ישראל			
בנקאות בישראל: תאוריה ויישום	2	ד"ר י. בנימיני	זכאות במיקרו כלכלה 2, ובמאקרו כלכלה א'
מדיניות כלכלית בישראל	3	ד"ר ד. בן-דוד	ציון עובר במאקרו כלכלה א' + ב', ובמבוא לאקונומטריקה
מדיניות כלכלית וחברתית בישראל	2	ד"ר י. שיינץ	ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2
נושאים בכלכלת ישראל	2	מר ע. פרידמן	ציון עובר במאקרו כלכלה ב' ובמבוא לאקונומטריקה
שווקים, רגולציה ותחרות בישראל	2	ד"ר ז. תנאי	ציון עובר במיקרו כלכלה 2

לימודי חטיבה

כמסלול הלימוד החד-חוגי (מורחב) חייב כל תלמיד לכלול בתכנית הלימודים לימודי חטיבות בהיקף של 32 שעות. החטיבות הן קבוצות מגובשות של קורסים בנושאים ספציפיים הנלמדים מחוץ לביה"ס לכלכלה. כל חטיבה כוללת קורסי מבוא, קורסים מתקדמים, ובחלק מן החטיבות גם סמינר. קיימים שני סוגי חטיבות: חטיבה מורחבת בהיקף של 32 שעות, וחטיבה מצומצמת בהיקף של 16-18 שעות. תלמיד חייב לקחת חטיבה אחת מורחבת או שתי חטיבות מצומצמות. תכניות החטיבות מפורטות במלואן בפרק "החטיבות". הרישום לחטיבות ייעשה במזכירות תלמידים, הפקולטה למדעי החברה. טפסים ניתן להוריד מאתר הפקולטה למדעי החברה: <http://spirit.tau.ac.il> (בטל' 03-6409727).

¹ הקורס מהווה דרישה מוקדמת ללימודי התואר השני בכלכלה.

עבודה סמינריונית

מטרת העבודה הסמינריונית היא לאפשר לתלמיד להביא לידי ביטוי את הידע שצבר במהלך לימודיו בביה"ס לכלכלה. המנחה ילווה את כתיבת העבודה בייעוץ ובחדרכה בכל שלביה.
 קיימות שתי מסגרות לכתיבת עבודה סמינריונית: סמינריון רגיל וסמינריון מורחב. בסמינר המורחב היקף העבודה והרמה יהיו מעל הנדרש בסמינריון הרגיל.
 הסמינריון יתקיים במתכונת של פגישה ראשונה לכל התלמידים. יתר המפגשים יתקיימו בשעות הקבלה של המרצה או בתיאום עמו. ניתן להירשם לסמינריון המתקיים בשעות החופפות לשעות של קורס אחר.
 דרישה מוקדמת להשתתפות בסמינר רגיל או מורחב הוא ציון עובר בכל קורסי החובה. תובה לעמוד בדרישת קדם לפני הרישום לסמינר.
 משקל הסמינריון הרגיל בחישוב השעות לתואר וחשוב ציון הגמר הוא 2 ש"ס.
 משקל הסמינריון המורחב בחישוב השעות לתואר וחשוב ציון הגמר הוא 4 ש"ס.

הנחיות להגשת עבודה סמינריונית

העבודה היא אישית - אין להגיש עבודות משותפות.
 אישור נושא העבודה ייעשה לא יאוחר מחודש לאחר תחילת הסמסטר.
 אין אפשרות לערער על ציון עבודה סמינריונית. ניתן לשפר את העבודה בהסכמת המורה, ובלבד שיעשה במסגרת לוח הזמנים ובטרם דווח הציון למזכירות. מומלץ להגיש למנחה הסמינריון טיוטה בשלב מוקדם, כדי לקבל הערות ולשפר את רמת העבודה.
 תלמיד חייב בסמינריון אחד בלבד, סמינריון מורחב או סמינריון רגיל. לא ניתן להירשם לשני סמינריונים.

מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית:

סמסטר א': 31.5.09

סמסטר ב': 13.9.09

את העבודה יש להגיש מודפסת למזכירות ביה"ס לכלכלה. המזכירות תעביר את העבודה למנחה. חשוב לשמור עותק של עבודה סמינריונית עד לפרסום הציון.
 ארכה להגשת עבודה בגין שירות מילואים תינתן לפרק הזמן שבו שירת התלמיד במילואים.
 הגשת עבודה באיחור מחייבת תשלום קנס גרירה.

אופן הלימוד הדו-חוגי

קיימים שני אופנים של לימודים דו-חוגיים: אופן הלימוד הרגיל ואופן הלימוד המובנה. תלמיד שבחר באופן לימוד דו-חוגי רגיל, ילמד לקראת תואר ראשון בביה"ס לכלכלה ובחוג נוסף שבחר, ויהיה כפוף בנפרד לחובות הלימודים של כל אחד משני החוגים. תלמיד שבחר באופן הלימוד הדו-חוגי המובנה ילמד בתכנית שנקבעה במשותף על ידי שני החוגים. התכניות הקיימות הינן: כלכלה-חשבונאות, כלכלה-ניהול, כלכלה-מדעי המחשב, כלכלה-סטטיסטיקה, כלכלה-מתמטיקה, וכלכלה-משפטים.

תכנית הלימודים באופן לימוד דו-חוגי רגיל¹

תלמיד בתכנית זו חייב בלימודים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה. תלמידי התכנית אינם רשאים ללמוד במסגרת לימודי החוג השני קורסים שהוגדרו כחופפים לקורסי החובה בכלכלה. הם יקבלו פטור בגין קורסים אלה. התלמידים אינם חייבים ללמוד קורסי בחירת נוספים במקום השעות מהן קיבלו פטור ובלבד שהיקף לימודיהם בביה"ס לכלכלה לא יהיה פחות מאשר 57 ש"ס.

	6 ש"ס	יסודות הכלכלה
	4 ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א' ²
	5 ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
	4 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א' ⁴
	4 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב' ⁴
	5 ש"ס	מיקרו כלכלה 1
	5 ש"ס	מיקרו כלכלה 2
	5 ש"ס	מיקרו כלכלה 3
	5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
	3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
	6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
	2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-61 ש"ס		קורסי בחירה ³

¹ תלמידי חלומדים בתכנית הדו-חוגית בכלכלה ובפסיכולוגיה ילמדו את הקורסים "מבוא לסטטיסטיקה א' ו-ב" בחוג לפסיכולוגיה והיו פטורים מן הקורסים המקבילים בביה"ס לכלכלה. התלמידים אינם חייבים בהשלמת שעות תמורת הקורסים האמורים.

² תלמידי אופן לימוד דו-חוגי עם פיסיקה או ביולוגיה או כימיה שילמדו את הקורסים החופפים יהיו פטורים מקורסים אלו בכלכלה, ואינם חייבים בהשלמת השעות תמורת הקורסים האמורים.

³ תלמיד במסלול דו-חוגי רגיל חייב בקורס אחד לפחות מקבוצת א' ואחד מתחום כלכלת ישראל.

תכניות הלימודים באופן הלימוד הדו-חוגי המובנה

א. כלכלה-חשבונאות

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

ש"ס 6	יסודות הכלכלה
ש"ס 4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
ש"ס 5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
ש"ס 4	מתמטיקה לכלכלנים א'
ש"ס 4	מתמטיקה לכלכלנים ב'
ש"ס 5	מיקרו כלכלה 1
ש"ס 5	מיקרו כלכלה 2
ש"ס 5	מיקרו כלכלה 3
ש"ס 5	מאקרו כלכלה א'
ש"ס 3	מאקרו כלכלה ב'
ש"ס 6	מבוא לאקונומטריקה
ש"ס 2/4	סמינריון
השלמה ל-61 ש"ס	קורסי בחירה ¹

ב. כלכלה-ניהול

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

ש"ס 6	יסודות הכלכלה
ש"ס 4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
ש"ס 5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
ש"ס 4	מתמטיקה לכלכלנים א'
ש"ס 4	מתמטיקה לכלכלנים ב'
ש"ס 5	מיקרו כלכלה 1
ש"ס 5	מיקרו כלכלה 2
ש"ס 5	מיקרו כלכלה 3
ש"ס 5	מאקרו כלכלה א'
ש"ס 3	מאקרו כלכלה ב'
ש"ס 6	מבוא לאקונומטריקה
ש"ס 2/4	סמינריון
השלמה ל-61 ש"ס	קורסי בחירה ¹

¹ תלמידי התכנית מנועים מללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים".
 חובה ללמוד לפחות קורס אחד מקבוצה א' וקורס אחד מכלכלת ישראל.

ג. כלכלה-מדעי המחשב

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 49 ש"ס בביה"ס לכלכלה. לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 1
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 2
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 3
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה ²
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-49 ש"ס	קורסי בחירה ^{3,4}

ד. כלכלה-סטטיסטיקה וחקר ביצועים

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 48 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 1
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 2
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 3
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-48 ש"ס	קורסי בחירה ^{3,4}

ה. כלכלה-מתמטיקה

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 46 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 1
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 2
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 3
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה ⁴
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-46 ש"ס	קורסי בחירה ^{3,4}

¹ נבחן בקורס "הסתברות וסטטיסטיקה" בביה"ס למתמטיקה מהווה תחליף לדרישות המוקדמות "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'" ו"מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'".

² תלמידי התכנית מנועים מהשתתפות בקורסים "אלגברה לינארית לכלכלנים", "שיטות מתמטיות בכלכלה".

³ חובה ללמוד לפחות 2 קורסים מקבוצה א' ואחד מכלכלת ישראל.

⁴ לתלמידים שלמדו את הקורס "תאוריה סטטיסטית", מומלץ ללמוד את הקורס "רגרסיה" בחוג לסטטיסטיקה במקום הקורס "מבוא לאקונומטריקה" בביה"ס לכלכלה.

ו. תכנית לימודים משולבת - במשפטים (LL.B.) ובכלכלה (קבלת תעודה על השלמת לימודי חוג נוסף בביה"ס לכלכלה כחוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון)

תכנית זו מיועדת לתלמידי הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב המעוניינים לרכוש בנוסף ידע בכלכלה בהיקף של חוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון. שילוב של שני תחומים אלה יתרום לתלמידים המבקשים הכשרה מקצועית בתחום המשפט העסקי ויקנה להם כלים מתאימים לניתוח כלכלי של בעיות משפטיות. בתום לימודיהם בפקולטה למשפטים ובביה"ס לכלכלה יהיו בוגרי התכנית זכאים לתואר "בוגר משפטים" (LL.B.) ולתעודה על השלמת לימודי חוג נוסף בכלכלה כחוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון. קבלת התעודה על לימודי כלכלה מותנית בקבלת התואר "בוגר במשפטים".

ביה"ס לכלכלה מתקיימת בדרך כלל עונת לימודי קיץ בה מוצעים קורסי חובה, בחירה וסמינרים. עונת לימודי הקיץ מאפשרת לתלמידי התכנית להקל על עומס הלימודים. תלמידי התכנית חייבים ב-56 ש"ס במסגרת ביה"ס לכלכלה, לפי הפירוט שלהלן.

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
4 ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5 ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 1
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 2
5 ש"ס	מיקרו כלכלה 3
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	סמינריון
השלמה ל-56 ש"ס	קורסי בחירה ¹

ז. חוג לאחר תואר

תכנית לימודים נוספת בלימודי התואר הראשון

בעלי תואר ראשון המעוניינים ללמוד בביה"ס לכלכלה כחוג לימודים נוסף (מהתכנית הדו-חוגית) חייבים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה. למסיימים תוענק תעודה על השלמת לימודי חוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון.

תלמידים אשר למדו תחום דיסציפלינרי קרוב רשאים לקבל פטור מקורסים חופפים בהיקף של עד 1/3 ממסכת השעות בביה"ס לכלכלה.

¹ תלמיד שלומד סמינריון מורחב פטור מקורס בחירה. תלמיד שלומד סמינריון רגיל חייב בקורס בחירה אחד לפחות מקבוצה א'.

ציון גמר

קיימים הבדלים בין תכניות הלימוד השונות (הן במכסה הכוללת של שעות לימוד והן במכסת קורסי החובה). אם במהלך הלימודים חל שינוי במכסת שעות החובה בתכנית, יחול שינוי מפצה במכסת שעות הבחירה. בכל מקרה חייב התלמיד לעמוד במכסת השעות הכוללת שנקבעה בתכנית. **הידיעון המחייב לצורך קביעת מכסת השעות בכלכלה הוא הידיעון של שנת הלימודים בה החל התלמיד את לימודיו בביה"ס לכלכלה.** (בחידוש לימודים תיקבע המכסה ע"י ראש תכנית הב.א.).

בקשת לציון גמר ניתן להגיש באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט, רק לאחר שכל הציונים עודכנו במחשב.

קורסים עוזפים - עם הגשת הבקשה יש לציין אלו קורסים לא לשקלל בציון הגמר. בחישוב ציון הגמר יודא התלמיד כי ברשומת הציונים בכלכלה מופיעים רק קורסים האמורים להשתקלל בציון הגמר בכלכלה.

לא ניתן לסיים לימודים ללא השלמת כל מכסת השעות

שקלול הציונים ייעשה לפי המפתח הבא. המפתח מתאים לתלמידי ביה"ס לכלכלה בכל תכניות הלימוד:

	6		1. יסודות הכלכלה
נקודות	4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	2.
נקודות	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	3.
נקודות	4	מתמטיקה לכלכלנים א'	4.
נקודות	4	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5.
נקודות	5	מיקרו כלכלה 1	6.
נקודות	5	מיקרו כלכלה 2	7.
נקודות	5	מיקרו כלכלה 3	8.
נקודות	5	מאקרו כלכלה א'	9.
נקודות	3	מאקרו כלכלה ב'	10.
נקודות	6	מבוא לאקונומטריקה	11.
נקודות	2/4	סמינריון ¹	12.
נקודות	3	קורס מחוץ לחוג	13.
נקודות		קורסי בחירה נקודה אחת לכל ש"ס	14.

¹ סמינריון רגיל מזכה את התלמיד ב-2 נקודות, סמינריון מורחב מזכה את התלמיד ב-4 נקודות.

החטיבות בכלכלה

ביה"ס לכלכלה מציע שתי תכניות של לימודי הטיבה מורחבת. האחת מיועדת לתלמידי החוג למתמטיקה והשנייה מיועדת לתלמידי חוגים אחרים. קבלה לשתי התכניות מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של ביה"ס לכלכלה. הדרישות המוקדמות החלות על תלמידי החטיבות זהות לאלה החלות על תלמידי ביה"ס לכלכלה.

א. חטיבת לימודים מורחבת בכלכלה לתלמידי מתמטיקה

החטיבה כוללת קורסים בהיקף של 32 ש"ס. להלן תכנית הלימודים:

שם הקורס	ש"ס	דרישות מוקדמות
יסודות הכלכלה	6 ש"ס	
מיקרו כלכלה 1	5 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה
מאקרו כלכלה א'	5 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה ולימוד במקביל של מיקרו כלכלה 2
מיקרו כלכלה 2	5 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1, ציון עובר באינפי 2/חדו"א 2
מיקרו כלכלה 3	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה 2
מאקרו כלכלה ב'	3 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
קורסי בחירה ¹	השלמה ל-32 ש"ס ראה קורסי בחירה בכלכלה	

תלמידים שיסיימו חטיבה זו ויעמדו בתנאי הקבלה לתכנית התואר השני בכלכלה, יחויבו בהשלמת הקורס מבוא לאקונומטריקה. לתלמידים אלה מומלץ ללמוד את מבוא לאקונומטריקה במסגרת קורסי הבחירה.

ב. חטיבה מורחבת בכלכלה²

החטיבה כוללת קורסים בכלכלה בהיקף של 37 ש"ס. להלן תכנית הלימודים:

שם הקורס	ש"ס	דרישות מוקדמות
יסודות הכלכלה	6 ש"ס	
מתמטיקה לכלכלנים א'	4 ש"ס	
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4 ש"ס	זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
מיקרו כלכלה 1	5 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה, נבחן במתמטיקה לכלכלנים א', לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'
מיקרו כלכלה 2	5 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1, ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ב'
מיקרו כלכלה 3	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה 2
מאקרו כלכלה א'	5 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה ובמתמטיקה לכלכלנים א' נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1
מאקרו כלכלה ב'	3 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
	סה"כ 37 ש"ס	

תלמידים שיסיימו חטיבה זו ויעמדו בתנאי הקבלה לתכנית התואר השני בכלכלה, יחויבו בקורסי השלמה שלהלן: מבוא לאקונומטריקה, "אלגברה לינארית לכלכלנים" (או קורס מקביל במסגרת ביה"ס למתמטיקה), ו"שיטות מתמטיות בכלכלה". ניתן ללמוד אחד או יותר מקורסים אלו במסגרת שעות הבחירה בכלכלה.

¹ חובה ללמוד קורס אחד מקבוצה א'.

² בקשות להתקבל לחטיבה ניתן להגיש במזכירות הפקולטה למדעי החברה, חדר 311.

תכנית לימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה (0379)

תיאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את יריעת הלימודים לתואר ראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים

מסגרת הלימודים היא התכנית הדו-חוגית (הקיימת) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג הנוסף, ילמד התלמיד שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה.

תכנית הלימודים כוללת 136 ש"ס, מהן:

- א. מתמטיקה - 72 ש"ס.
ב. שתי חטיבות - 32 ש"ס בכל חטיבה.

תכנית החטיבה בכלכלה^{2,1}

קורסי חובה - שנים א'-ב' - סה"כ 23 ש"ס

שם הקורס	הדרישות המוקדמות	חיקף בש"ס
מיקרו כלכלה 1		5
מיקרו כלכלה 2	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1	5
מיקרו כלכלה 3	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה 2	5
מאקרו כלכלה א'	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1	5
מאקרו כלכלה ב'	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במאקרו א'	3
קורסי חובה - שנים א'+ב		23
קורסי בחירה - שנה ג' ³		9
ראה פירוט קורסי בחירה בכלכלה		
	סה"כ	32

¹ הרישום לקורסי החטיבה בכלכלה יתקיים כמסגרת הרישום לכלכלה.

² תלמיד שיפרוש מהחטיבה ויעבור לדו חוגי כלכלה מתמטיקה יהיה חייב להשלים 6 ש"ס קורסי בחירה מקבוצת א' בגין "ייסודות הכלכלה".

³ חובה ללמוד 3 קורסי בחירה מקבוצת א' ואחד מכלכלת ישראל.

חטיבות להן השלכה על לימודי הכלכלה

א. החטיבה בחשבונאות והחטיבה בניהול:

תלמידי החטיבה שלמדו את הקורס "יסודות החשבונאות" במסגרת החטיבות בניהול וקורס זה שוקלל במסגרת החטיבה, אינם רשאים ללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים". תלמיד המתקבל לחטיבות אלה לאחר שכבר למד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים", יחויב בתוספת קורסי בחירה בהיקף של 2 ש"ס.

תלמידים שלמדו במסגרת החטיבה בניהול את הקורס "יסודות המימון" רשאים לכלול אותו במסגרת קורסי הבחירה בכלכלה, בתנאי שהציון בקורס לא שוקלל במסגרת החטיבה. הקורס לא יוכר ביותר מ-3 ש"ס גם אם היקף השעות גדול יותר.

ב. החטיבות במתמטיקה:

חטיבות מצומצמות

1. תכנית א'-1
תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1 ו-2" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב". במקום קורסים אלה חייב התלמיד לקחת 6 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. לתלמידים אלה לא ייחשב הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" כחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.
2. תכנית א'-2
תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב". במקום קורסים אלה חייב התלמיד ללמוד 8 ש"ס נוספים של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. לתלמידים אלה לא ייחשב הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" כחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.
3. תכנית ב'-1
לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד לקחת 3 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.
4. תכנית ב'-2
לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד לקחת 4 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

חטיבות מורחבות**1. תכנית א'**

תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1 ו-2" ו"מבוא להסתברות" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב" ומהקורס "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'". במקום קורסים אלה חייב התלמיד ללמוד 7 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה.
הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב לחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

2. תכנית ב'

לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" לחלק ממכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. בנוסף, פטורים תלמידי התכנית מהקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א'" (על סמך הקורס "מבוא להסתברות"). במקום קורסים אלה חייב התלמיד לקחת 4 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה.

תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תקנות

קורסים חופפים

תלמיד הלומד במסגרת לימודי חטיבה קורס שהוגדר כחופף לאחד מקורסי החובה בכלכלה, פטור מקורס חובה זה ואינו רשאי ללומדו. מי שקיבל פטור חייב ללמוד קורסי בחירה נוספים בהיקף השווה למספר השעות מהן קיבל את הפטור. להלן רשימה של קורסים שהוגדרו כחופפים:

שם הקורס ¹	המסגרת בה נלמד הקורס	הקורס החופף בביה"ס לכלכלה	זכוי השעות לתואר
אלגברה לינארית 1	ביה"ס למתמטיקה	אלגברה לינארית לכלכלנים	4
יסודות החשבונאות	הפקולטה לניהול	חשבונאות לכלכלנים	2
סוציולוגיה ארגונית	הפקולטה לניהול	מבוא לסוציולוגיה	3
רגרייה	ביה"ס למתמטיקה	מבוא לאקונומטריקה	3
סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'	החוג לפסיכולוגיה	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4
סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'	החוג לפסיכולוגיה	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4

קורסים חופפים בפקולטה למדעים מדויקים

חלק מקורסי החובה בפקולטה למדעים מדויקים באוניברסיטת תל-אביב חופפים בתוכנם לקורסי החובה במתמטיקה ובסטטיסטיקה הניתנים במסגרת ביה"ס לכלכלה. תלמידי כלכלה רשאים ללמוד קורסים אלה במקום הקורסים החופפים הניתנים בביה"ס לכלכלה. הציונים בקורסים אלה ישוקללו במסגרת ציון הגמר בכלכלה. הקורסים בפקולטה למדעים מדויקים הם בדרך כלל ברמה גבוהה מהקורסים החופפים הניתנים בביה"ס לכלכלה. קורסים אלה מומלצים לתלמידים המעוניינים להמשיך ללימודים גבוהים בכלכלה. הזיכוי בגין קורסי החובה האמורים ייעשה לפי המפתח הבא:

הקורס בפקולטה למדעים מדויקים	הקורס המקביל בביה"ס לכלכלה	זיכוי במניין השעות לתואר	משקל לצורך שקלול ציון הגמר בכלכלה
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1	מתמטיקה לכלכלנים א'	5	5
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5	5
חשבון אינפיניטסימלי 1	מתמטיקה לכלכלנים א'	5	5
חשבון אינפיניטסימלי 2	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5	5
הסתברות לדו-חוגי	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	4
מבוא להסתברות	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	4
מבוא לסטטיסטיקה	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4	4
הסתברות וסטטיסטיקה לדו-חוגי מדעי המחשב בלבד 0368.2002	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4	4

דרישות מוקדמות לקורסים

דרישות מוקדמות לקורסים מטרתן להבטיח שהתלמיד שולט בחומר שעליו מתבסס הקורס. אי עמידה בדרישות המוקדמות פוגעת בהצלחה בקורס. תלמיד אינו רשאי להשתתף בקורס אם לא עמד בדרישות המוקדמות לקורס. חובה לעמוד בדרישות המוקדמות לפני תחילת הקורס, גם אם עומד לרשות התלמיד מועד ב'. הדרישות המוקדמות ייבדקו בתום הרישום המאוחר. בכל מקרה בו יימצא שהתלמיד אינו עומד בדרישות יבוטל הרישום לקורס.

¹ אם יחול שינוי בהיקף הקורס ישתנה זיכוי השעות בהתאם.

רישום לקורסים

הרישום לקורסים נעשה בשיטת המכרז. תיאור השיטה ופרטים על הרישום מפורסם באתר

<http://www.ims.tau.ac.il/Bidd>

הקצאת הנקודות לרישום ב"בידינג"

אופן לימוד	סמסטר ראשון	סמסטר שני	סמסטר שלישי	סמסטר רביעי	סמסטר חמישי	סמסטר שישי
חד חוגי	100	100	200	200	480	480
ניהול	100	100	200	200	360	360
חשבונאות	100	100	200	200	360	360
מדעי מחשב	100	100	200	200	460	460
משפטים	100	100	200	200	240	240
סטטיסטיקה	100	100	200	200	520	520
מתמטיקת	100	100	200	200	400	400
פסיכולוגיה	70	70	200	200	320	320
דן - חוגי רגיל	100	100	200	200	320	320
חטיבה	100	100	100	100	100	100
תואר שני	600	600	600	600	600	600
שנת השלמות	500	500	500	500	500	500

בהקצאת הנקודות ניתנו 20 נקודות לכל שעת בחירה וסמינר על פי מסלול לימודיו של התלמיד.
לקורס לא ניתן לתת פחות מ-5 נקודות. לסמינר לא ניתן לתת יותר מ-220 נקודות.

ציונים

החל משנת הלימודים תשס"ט תונהג בחוג לכלכלה מדיניות ציונים חדשה. בכל אחד מהקורסים הנלמדים בבית הספר ייקבע טווח עבור ממוצע הציונים הסופיים בקורס (ראש תכנית התואר הראשון רשאי לאשר ממוצע גבוה או נמוך יותר) ציון נכשל לא יכלל בממוצע. מטרת התקנון היא להפוך את הציונים להוגנים יותר על ידי ביטול היתרון, המוענק לתלמידים הנרשמים לקורסים קלים יותר, בהם ממוצע הציונים גבוה יותר.

התקנון ייעשה באופן הבא :

ממוצעי הציונים בקורסי החובה בשנה א':

- יסודות הכלכלה ומיקרו כלכלה 1 - בין 74 ל-78.
- מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'+בי - בין 78 ל-82.

ממוצע הציונים בקורסי החובה בשנה ב':

- מיקרו כלכלה 2+3, מאקרו כלכלה א'+בי ומבוא לאקונומטריקה - בין 76 ל-80.

ממוצעי הציונים בקורסי הבחירה : בין 82 ל-86.

טווחי ממוצעי הציונים נקבעו לפי הממוצע ההיסטורי של ממוצעי הציונים בבית הספר לכלכלה. חובת התקנון לא תחול על קורסים קטנים שבהם פחות מ-40 תלמידים.

בחינות

קורס בחירה - חובה - חייב התלמיד לענות על השאלון של המרצה אשר לקבוצתו היה רשום. במועד א' חייב התלמיד לענות על השאלון של המרצה אשר לקבוצתו היה רשום. במועד ב' רשאי התלמיד לבחור בשאלון בחינה של מרצה אחר בקורס. יש לקחת בחשבון תפוס של נקודות בוגוס שנתנו במועד א'.

בקורסים "יסודות הכלכלה", "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים א'" בלבד, זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים בגין רישום אחד. **שאלון בקורס חובה - תלמיד שנכשל 4 פעמים בקורס חובה יופסקו לימודיו.**

שיפור ציון חיובי - תלמיד רשאי לשפר ציון חיובי אם עומד לרשותו מועד ב'. ציון הבחינה האחרון הוא הקובע. בקורס "יסודות הכלכלה" לא ניתן לשפר ציון חיובי לאחר קבלת ציון עובר במיקרו כלכלה א'. רישום לבחינה לשיפור ציון חיובי ייעשה במידע אישי לתלמיד לא יאוחר מחודש לפני הבחינה.

מועד מיוחד - בקשות למועד מיוחד בגין לידה, מחלה וחפיפה במועד בחינה יופנו לוועדת הוראה של מדעי החברה. מועד נוסף בגין שירות מילואים יטופל על ידי מזכירות בית הספר לכלכלה. **תלמיד שלא ניגש למועד א' חייב לקחת בחשבון כי במידה ולא יוכל להיבחן במועד ב' מסיבה לא מוצדקת על פי תקנות ועדת ההוראה כמפורסם בידיעון יהיה חייב להירשם לקורס פעם נוספת.**

בנק בחינות - שאלוני בחינות וחלק מן הפתרונות מתפרסמים באתר בית הספר.

הזמנת מחברת בחינה - מחברות הבחינה בכל הקורסים נסרקות בתום הבדיקה. תלמיד המבקש לעיין במחברת ובשאלון בחינה שבה השתתף יוכל להזמין העתק באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט <http://www.ims.tau.ac.il/tal>. השירות כרוך בתשלום. התלמיד יחויב בחשבון שכן הלימוד בעת הזמנת הסריקה.

ערעורים

תלמיד רשאי להגיש ערעור תוך 14 ימים מיום פרסום הצינון. מומלץ לעיין בהעתק הבחינה לפני הגשת ערעור. הערעור יוגש באמצעות טופס ערעור למזכירות. תוצאות הערעור יעודכנו ברישימת הצינונים של התלמיד.

הדרכה בספרייה

מטרת ההדרכה להקנות מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברישימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.** הלימוד נעשה דרך האינטרנט באתר <http://www.tau.ac.il/soclib>. תלמיד הולמד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

קורסים מצולמים בווידאו - ניתן לצפות באתר האינטרנט של האוניברסיטה:

<http://www.tau.ac.il/video>

אתר בית הספר לכלכלה : <http://econ.tau.ac.il>

באתר מתפרסם מידע על תכניות הלימוד, מערכת שעות, תקנון, רישום לקורסים, שעות קבלה, רשימת אתרי קורסים וטפסים.

מזכירות

תואר ראשון: שעות קבלה: ימים א'-ה': 12:00-10:00 ו-14:00-15:00
טלפון: 03-6409539, 03-6409873 – בשעות 10:00-13:00
פקס: 03-6405811

תואר שני: שעות קבלה: ימים א'-ה': 12:00-09:30
טלפון: 03-6409903 - 12:30-09:00
פקס: 03-6409908

תיאור הקורסים

קורסי חובה

יסודות הכלכלה

מספר הקורס: 1011.1102

הקורס עוסק במונחי יסוד וברעיונות המרכזיים בכלכלה: שיווי משקל חלקי (ביקוש והיצע); עקומת תמורה; יתרון יחסי ויעילות בייצור; הקצאות יעילות פארטו וצדק חברתי; תחרות משוכללת ומגבלותיה; חשבונאות לאומית; פריון וצמיחה; כסף ואינפלציה.

מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1108

הקורס עוסק במושגי יסוד בהסתברות, על פי הנושאים הבאים: (1) אקסיומטיקה של ההסתברות; (2) קומבינטוריקה; (3) הסתברות מותנה, נוסחת ההסתברות השלמה, חוק ביז, אי-תלות בין מאורעות; (4) משתנה מקרי בדיד, התפלגות מצטברת, ערכי חלוקה, תוחלת ושונות; (5) התפלגויות מיוחדות: אחידה (בדידה), בינומית, גיאומטרית היפרגיאומטרית, פואסונית; (6) משתנה דו-ממדי, כולל מתאם ורגרסיה; (7) משתנה מקרי רציף, כולל התפלגות אחידה (רציפה).

מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'

דרישה מוקדמת: זכאות להיבחן בסטטיסטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1109

הקורס עוסק בהסקה סטטיסטית, לפי הנושאים הבאים: (1) התפלגות נורמלית, מדגמים מאוכלוסיות בדידות ורציפות; (2) משפט הגבול המרכזי, החוק החלש של המספרים הגדולים; (3) אמירה נקודתית: חוסר הטיה, שיטת הנראות המקסימלית; (4) אמידה ברזח - רווחי סמך לתוחלת ולפרופורציה; (5) בדיקת השערות סטטיסטיות: מושגי יסוד, מבחני ניימן-פירסון; (6) בדיקת השערות על מדגם בודד - פרופורציה ותוחלת במודל נורמלי; (7) השוואת שני מדגמים - מבחני t למדגם מזווג ולשני מדגמים, השוואת שתי שונות (מבחן F); (8) ניתוח לוחות שכיחות - מבחני חי-בריבוע לטיב התאמה ולאי-תלות.

מתמטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1110

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

1. מושגי יסוד בתורת הקבוצות, הקבוצה והפונקציה.
2. סדרות ממשיות, מושג הגבול, טורים ותסמים.
3. פונקציות עם משתנה אחד: רציפות, מקסימה ומינימה, גרפים.
4. פונקציות גזירות, משפט ערך הביניים, כללי גזירה ולהתרכז בפולינומים פונקציות מעריכיות ולוגריתמיות.
5. פונקציות גזירות: מקסימום ומינימום, נקודות פיתול, גזרות מסדר שני, פונקציות קמורות וקעורות (רק למשתנה אחד).
6. פונקציות של שני משתנים: רציפות, גזרות חלקיות, מושג הדיפרנציאל.
7. מקסימיזציה תחת אילוצים (פונקציות של שני משתנים בלבד).

מתמטיקה לכלכלנים ב'

דרישה מוקדמת: זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1112

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

1. פונקציות של מספר משתנים (בעיקר שני משתנים): רציפות, גזרות חלקיות, גזרות מסדר גבוה, מושג הדיפרנציאל ומושג הגרדיינט, משפט הפונקציות הסתומות, פיתוח טיילור (לשני משתנים בלבד).
2. מקסימום ומינימום, מקסימיזציה של פונקציות (שני משתנים) על מלבן, מקסימום עם אילוצים והשימוש בכופלי לגרנז'.
3. האינטגרל המסוים, הפונקציה הקדומה והקשר ביניהם.
4. אינטגרלים כפולים על תחומים מלבניים, חישוב אינטגרל כפול והחלפת סדר האינטגרציה, מושג היעקוביאן, אפליקציה לפונקציות התפלגות (דו-מימדיות).

מיקרו כלכלה 1 - תורת היצרן והפירמה

דרישות מוקדמות: ציון עובר ביסודות הכלכלה, נבחן במתמטיקה לכלכלנים א', לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'

מספר הקורס: 1011.2103

הקורס עוסק בהתנהגות הפרט (צרכן או פירמה) בתוך שוק בו אין לפרט השפעה על המחירים. בחלק הדין בתורת הצרכן יוגדרו מושגי יסוד כגון העדפות, פונקציית תועלת, עקומות אדישות ומגבלת תקציב. יוצגו טכניקות (כגון מקסימיזציה תחת אילוץ, ניתוח באמצעות גרפים, העדפה נגלית) שבעזרתן ננתח את הביקוש של הצרכן למוצרים במצבים שונים. בהמשך הקורס ייעשה שימוש בכלים שהוצגו כדי לבחון מגוון בעיות בקבלת החלטות: היצע עבודה, התצרוכת על-פני זמן, וקבלת החלטות בתנאי אי-ודאות.

בחלק העוסק בתורת הפירמה יוגדרו מושגי יסוד כגון טכנולוגיה, פונקציית ייצור, פונקציית העלות ורווח. נשתמש באותם כלים על מנת לנתח את הביקוש לגורמי ייצור והרווח של הפירמה כפונקציה של המחירים, וכן על מנת לנתח את אחת השאלות המרכזיות של היצרן: איך לייצר. תשובה לשאלה זו תביא להבנת היצע המוצר והביקוש המותנה לגורמי ייצור של הפירמה. במסגרת זו נבחין בין עלויות שקועות ועלויות נמנעות, ובין הטווח הקצר והטווח הארוך.

מיקרו כלכלה 2 - כלכלת רווחה ושווי משקל תחרותי

דרישות מוקדמות: ציון עובר בקורסי החובה של שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'

מספר הקורס: 1011.2109

הקורס עוסק בבעיות הכרוכות בהקצאת משאבים מוגבלים העומדים לרשותו של משק. בקורס מוצעת הגדרה ליעילות כלכלית, מוצגים תבחינים (קריטריונים) להערכת יעילות, ותבחינים אלה משמשים לצורך הערכת יעילותם של מנגנוני הקצאה שונים, ובפרט, מנגנוני השוק. יעילותו של מנגנון השוק התחרותי מוצגת באמצעות משפטי הרווחה של תורת הכלכלה, ובאמצעות הצגת העיוותים הנגרמים על-ידי מנגנונים בלתי תחרותיים או על-ידי התערבות במנגנון התחרותי. כמו כן, נבחנות הסתייגויות ממשפטי הרווחה ומוצגים מצבי כשל שוק, המצביעים על הנסיבות בהן מנגנון השוק אינו מצליח להביא ליעילות בהקצאת המשאבים.

מיקרו כלכלה 3 - כח שוק, תורת המשחקים, וכלכלת אינפורמציה

דרישות מוקדמות: ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ ב' זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.2109

הקורס מתרכז בנושאים מרכזיים בתורת היצרן ובאפיון שווי משקל ענפי תחת הנחות שונות לגבי מבנה הענף וצורת התחרות בו. מטרת הקורס היא לבחון שתי בעיות עקרוניות העומדות בפני היצרן: כמה ליצר, ואיזה מחיר לגבות עבור המוצר, וכן לבחון את התנהלות הפירמה בהנתן מצבי אינפורמציה שונים. לשם כך נשתמש במושגי יסוד בתורת היצרן (כגו פונקציית הוצאות, ועלות שולית) ונציג טכניקות בסיסיות לפתרון בעיית היצרן (כגון מקסימיזציה תחת אילוץ, ניתוח באמצעות גראפים, העדפה נגלית, וכלים מתורת המשחקים). חלקו הראשון והמרכזי של הקורס יוקדש לשאלה כמה ליצר ואיזה מחיר לגבות עבור המוצר. כדי לענות על שאלה זאת נבחין בין מבני שוק שונים בהם עשוי היצרן לפעול: תחרות משוכללת, מונופול, קרטל, ותחרות בין מעטים. עבור כל מבנה שוק נפתור את בעיית היצרן ונמצא את שווי המשקל שישורר בענף שבו היצרן פועל. בחלקו השני של הקורס נתמקד במקרים של אינפורמציה א-סימטרית וניתוח ופתרון בעיות העולות במצבים מיוחדים אלו.

מיקרו כלכלה א'

דרישות מוקדמות: ציון עובר ביסודות הכלכלה ובמתמטיקה לכלכלנים א', נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1

מס' הקורס: 1011.2102

הקורס עוסק בנושאים הבאים: (1) יסודות הניתוח המאקרו-כלכלי, שוק המוצרים - תצורות, השקעה; שוק העבודה; ושוק הכסף (יודגשו היבטים דינמיים); (2) ניתוח שיווי משקל כללי בו נקבעים משתנים מרכזיים כגון שער הריבית, השכר הראלי, התוצר והתעסוקה; (3) ההשפעות המאקרו-כלכליות של מדיניות פיסקלית ומוניטרית; (4) צמיחה כלכלית.

מאקרו כלכלה ב'

דרישה מוקדמת: ציון עובר בקורסי חובה שנה א', זכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
מסי הקורס: 1011.2105

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

- (1) יסודות הניתוח המאקרו-כלכלי במצב של אבטלה, שוק חמוצים – תצורות, השקעה; שוק העבודה; ושוק הכסף; (2) ניתוח המשק הפתוח, תנועות הון בינ"ל ומשטרי שערי חליפין שונים; (3) התשפעות המאקרו-כלכליות של מדיניות פискаלית ומוניטרית; (4) ניתוח תהליכי אינפלציה ותכניות ייצוב; אבטלה; צמיחה, עקומת פיליפס.

מבוא לאקונומטריקה

דרישות מוקדמות: ציון עובר בסטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב', במתמטיקה לכלכלנים א', נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה 1.

מספר הקורס: 1011.2106

- קורס זה עוסק בנושאים הבאים: (1) מושגי יסוד בסטטיסטיקה; (2) רגרסיה של משתנה יחיד (S.R.M); (3) רגרסיה מרובה (M.R.M); (4) מבחני השערות וחיזוי (Hypothesis Testing and Forecasting); (5) שחרור ההנחות הקלאסיות: (א) מתאם סדרתי (Serial Correlation); (ב) שונות משתנה (Heteroscedasticity); (6) משתני עזר ומשוואות סימולטניות (Instrumental Variables); (7) בחירה: משתנים בדידים וסלקציה (Binary choice model and Heckman's selection model).

קורסי בחירה**אינטגרציה כלכלית ופיננסית**

המרצה: פרופ' ע. ישיב

דרישות מוקדמות: ציון עובר במאקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3161

הקורס יציג נושאים בחזית הידע בכלכלה מוניטרית בינלאומית. הנושאים שיוצגו יתייחסו לקשרים בין מדינות, בכלל זה גלובליזציה ואינטגרציה. הדיון יכלול היבטים תאורטיים, אמפיריים והשלכות למדיניות. ידונו הנושאים הבאים: איזור מטבע אופטימלי; תהליכי האיחוד הכלכלי באירופה; האיחוד המוניטרי האירופי והיורו; המשק הישראלי בכלכלה העולמית; משברים פיננסיים; אמריקה הלטינית, מזרח אסיה, ורוסיה; תנועות גורמי ייצור והגירה; יתרונות לגודל, תחרות בלתי משוכללת ומסחר בינלאומי.

אלגברה לינארית לכלכלנים

המרצה: גבי ש. ניצן חכמוב

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2+3, מאקרו כלכלה א'+ב' ומבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.2804

קורס זה עוסק בנושאים האלה: (1) מושגים בתורת הקבוצות, העתקות; (2) יחסים בינאריים, יחסי שקילות, יחסי סדר; (3) מושגי יסוד במרחבים וקטוריים, שדות וכדו', מרחבים אוקלידיים, מושג הבסיס והמימד; (4) פעולות במטריצות; (5) משוואות לינאריות; (6) דטרמיננטיות, כלל קרמר; (7) טרנספורמציות לינאריות; (8) וקטורים עצמיים וערכים עצמיים; (9) תבניות ריבועיות; מיון ואפיון.

ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים

המרצה: פרופ' נ. גנדל

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2

מספר הקורס: 1011.3221

הקורס הוא בעיקרו שילוב של תאוריית ארגון תעשייתי ותצפיות על מבנה הפירמה, שווקים, והתנהגות פירמות שאינן מתחרות. המודלים הבסיסיים כוללים תחרות כמויות, תחרות מחירים ומודלים של מניעת כניסה. הקורס יספק מבוא לפיקוח והגבלים וכיסה מחקרים ממוקדים בשטחים אלה.

בנקאות בישראל: תאוריה ויישום

המרצה: ד"ר י. בנימיני

דרישות מוקדמות: זכאות במיקרו כלכלה 2, זכאות במאקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.3321

הקורס יעסוק בנושאים נבחרים בבנקאות כמו מבנה מערכת הבנקאות בישראל. ניהול סיכונים בנקאיים ויישומם במערכת בארץ, מדדי הלימות הון, ומגמות בבנקאות בארץ ובחול.

חשבונאות לכלכלנים

המרצה: ד"ר יאיר אינגבר

מספר הקורס: 1011.2500

הקורס מיועד להקנות למשתתפים מושגי יסוד בכלכלי הדיווח של חברות עסקיות, תוך דגש על איסוף וניתוח נתונים הדרושים לצורך קבלת החלטות כלכליות וניהוליות. הנושאים הנדונים במסגרת הקורס: מדידת הרווח הכלכלית מול המדידה החשבונאית; ערך נכסי מול ערך כלכלי; העקרונות החשבונאיים הבסיסיים; מבנה הדוחות הכספיים: דוח רווח והפסד, מאזן, הדוח על השינויים בהון, והדוח על תזרימי המזומנים; ניתוח תזרימי המזומנים מהפעילות השוטפת, מפעילות ההשקעה, ומפעילות המימון; הפחת והשפעתו על הרווח; שיטות לרישום מלאי; חובות מסופקים ואבודים; השפעת חלוקת רווחים על ערך הפירמה; מקורות המימון העיקריים של חברה בע"מ: הון עצמי מול הון זר, מניות, איגרות חוב, כתבי אופציה, וניירות ערך המיורים; ניתוח הרווחיות, הניזילות, המנוף הפיננסי והיעילות התפעולית.

כלכלת ביטוח

המרצה: פרופ' י. זילכה

דרישות מוקדמות: לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה 3

מספר הקורס: 1011.3476

רשימת הנושאים: (1) דרוג סיכונים ובחירה בין סיכונים שונים; (2) יעילות בהקצאת סיכונים; (3) בחירת תיק נכסים אופטימלי; (4) ביטוח נזקי רכוש, מבנה אופטימלי של חוזה ביטוח; (5) התנהגות חברות הביטוח ביחס להקצאת סיכונים, Re-Insurance; (6) ניהול סיכונים: שימוש בשווקים פיננסיים; (7) ביטוח חיים וביטוח פנסיוני; (8) ביטוח לאומי; (9) אינפורמציה לא סימטרית ושק הביטוח; (10) התערבות ממשלתית: רגולציה בשוק הביטוח.

כלכלה התנהגותית

המרצה: ד"ר ע. ברכה

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2, ובמאקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.3473

הקורס כולל כלכלה ניסויית ומודלים המשלבים מחקר פסיכולוגי בתאוריה כלכלית. נושאי הקורס כוללים הטיות בקבלת החלטות, תהליכים דואליים, דיסוננס קוגניטיבי, חשבונאות מנטלית, העדפת הווה, תמריצים והבדלים בין נשים וגברים. היישומים הכלכליים יכללו את שוק הנדליין, צריכה וחסכון, ביטוח, מימון, מניעים, נתינה לארגוני צדקה/התנדבות, וכלכלת עבודה.

כלכלת מוניטרית בינלאומית

המרצה: פרופ' ל. לידרמן

דרישות מוקדמות: ציון עובר במאקרו כלכלה א'+ב', מיקרו כלכלה א'+ב' ומבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3114

ניהול מדיניות מוניטרית ע"י הבנק המרכזי, מודלים של צד הביקוש וצד ההיצע בשוק הכסף, השלכות בחירת משטר שער החליפין על המדיניות המוניטרית, קשרי גומלין בין המדיניות המוניטרית והפיסקלית, השפעת גורמים מוניטריים על האינפלציה, התוצר ותנועות ההון, ערוצי השפעות מוניטריות על השווקים הפיננסיים.

החלטות בתנאי אי-ודאות

המרצה: פרופ' יצחק גלבע

דרישות מוקדמות: ציון עובר במתמטיקה א'+ב', סטטיסטיקה א'+ב' ומיקרו כלכלה 1

מספר הקורס: 1011.3334

הקורס יעסוק בתאוריות של קבלת החלטות בתנאי סיכון ואי-ודאות, תוך דגש על היסודות התאורטיים של התחום.

כלכלה ומשפט

המרצה: מר אלון כהן
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2+3
 מס' הקורס: 1011.3346
 הקורס יעסוק בסוגיות במשפט וכלכלה תוך שימוש בכלים מתורת המשחקים.

מבוא לכלכלת עבודה

המרצה: ד"ר א. שלוסר
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2, מבוא לאקונומטריקה
 מספר הקורס: 1011.3351
 הקורס משלב הצגת מודלים תיאורטיים מרכזיים בכלכלת עבודה ודין במחקרים אמפיריים בתחום. הקורס עוסק בין השאר בנושאים הבאים: היצע עבודה, רכישת השכלה והכשרת מקצועית, הביקוש לעבודה, שכר מינימום, הפרשי שכר מפצים, שכר ותמריצים, איגודי עובדים, הגירה, אפליה, אבטלה וחיפוש עבודה.

מדיניות כלכלית בישראל

המרצה: ד"ר ד. בן-דוד
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במאקרו כלכלה אי+ב, מבוא לאקונומטריקה
 מספר הקורס: 1011.3220
 הקורס עוסק בהשלכות של מדיניות כלכלית, עם דגש מיוחד על סוגיות שהינן בין החשובות ביותר שאיתן מתמודדת מדינת ישראל. נושאי הקורס יכללו, בין השאר: צמיחה כלכלית, אי-שוויון בהכנסות, תעסוקה, גלובליזציה של המשק, אינפלציה, וחינוך. מודלים מאקרו-כלכליים, כולל מודלים של צמיחה, יתנו את המסגרת התאורטית לבחינת כלי המדיניות. כמו כן, תינתן תמונת מצב אמפירית של המציאות הישראלית מהיבטים ארוכי טווח וכן השוואות עם מדינות אחרות.

מדיניות כלכלית וחברתית בישראל

המרצה: ד"ר י. שיינין
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1
 מספר הקורס: 1011.3461
 מטרת הקורס לנתח את המגמות העיקריות בתחומי היצר, היצוא, התעסוקה, האבטלה, והרווחיות שהפתחו במשק הישראלי בשנים האחרונות בענפי המשק (התעשייה, הבינוי, תשתיות, מסחר ושירותים, הקלאות, ביטחון והמגזר הציבורי).
 תיבחן מידת התאמתה של המדיניות המוניטרית ומדיניות שער החליפין למגמות במשק וכן מידת השפעת מדיניות זו על המגמות במשק. ינותחו המגמות וההשפעות של שילובה של כלכלת ישראל במשק העולמי באמצעות ליברליזציה בשוק ההון וחשיפת המשק ליבוא מתחרה.
 ייבחן תהליך ההפרטה המתבצע כיום במשק באמצעות שוק ההון בישראל ושוקי ההון בחו"ל תוך התייחסות לשווי החברות המיועדות להפרטה ומהירות יציאת הממשלה מהחברות הממשלתיות.

מימון ציבורי

המרצה: ד"ר ת. בלומקין
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1, לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה 3
 מספר הקורס: 1011.3301
 הקורס בוחן את מערכת המס מנקודת המבט של התאוריה הכלכלית. מערכת המס תיבחן הן מהיבט השפעתה על יעילות חלוקת המשאבים והן מהיבט חלוקת ההכנסות במשק. הנושאים שבהם נדון יכללו: נטל המס, מיסוי אופטימלי על הכנסה ומוצרים בסביבה תחרותית ואוליגופוליסטית, מיסוי וסיכון, השתמשות ממש ועוד.

נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות

המרצה: ד"ר נ. לוי
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2+1
 מספר הקורס: 1011.3149
 הקורס יציג קשת רחבה של נושאים בארגון תעשייתי. בין הנושאים שילמדו: מיוזגים אנכיים ואופקיים, גבולות הפירמה: אינטגרציה אנכית מול מיקור חוץ, הסדרים אנכיים וקשירה של מוצרים. שיתוף פעולה בין מתחרים וקביעת מחירים.

נושאים בכלכלת ישראל

המרצה: מר ע. פרידמן
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במאקרו כלכלה ב' ובמבוא לאקונומטריקה
 מספר הקורס: 1011.3325

במסגרת הקורס יוצגו וינתחו ההתפתחויות המרכזיות בכלכלת ישראל בשנים האחרונות: התוצר ורכיביו; הפיריון וגורמי הייצור במשק; ההשקעה, החיסכון ומאזן התשלומים; שוק העבודה בראיה מאקרו-כלכלית; המדיניות המוניטרית והפיסקאלית והשפעותיה על הפעילות במשק. במסגרת הקורס יוצגו מחקרים אמפיריים עדכניים על כלכלת ישראל.

נושאים בצמיחה כלכלית

המרצה: ד"ר ח. זועבי
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2, מאקרו כלכלה אי-בי
 מס' הקורס: 1011.3463

הקורס דן בהסברים הקיימים בספרות הכלכלית לתופעה של גידול ההכנסה לנפש. הקורס יסלל תאוריות ישנות וחדשות על מנת לנסות ולהבין את הפער ברמת ההכנסה לנפש בין מדינות ויתמודד עם הקשר בין חדשנות טכנולוגית וגידול בהכנסה הריאלית.

שווקים עתידיים ואופציות

המרצה: ד"ר ד. אלדור
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 1 וזכאות במיקרו כלכלה 2.
 מספר הקורס: 1011.3146

הקורס משלב תאוריה של השווקים העתידיים ופיתרון של בעיות בשטח. הקורס יעסוק בשווקים עתידיים במטבעות, במוצרים, באג"ת, באינדקסים ובשוקי האופציות. נעסוק בפעילותם השונה של השחקנים בשוק העתידי וכיצד נקבע המחיר העתידי. כמו כן יעסוק הקורס בשימוש באופציות ותימחורם. יושם דגש מיוחד על יישומים בשוק המעו"ף בבורסה לני"ע בת"א, וכן על שוק האופציות שקל-דולר בישראל. כמו כן, יילמדו אופציות אקזוטיות.

שווקים, רגולציה ותחרות בישראל

המרצה: ד"ר ז. הגאי
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 2
 מס' הקורס: 1011.3212

הקורס יעסוק בתיאור ודיון כלכלי על שווקים בישראל בהדגשת נושאי רגולציה ותחרות. הצגת היסטוריה, מבנה השוק, כשלים, בעיות רגולטוריות, רפורמות רגולטוריות שבוצעו וכן התחרות באותו שוק הדגמה של השינויים ותוצאות של הרפורמות בהשפעתן על השוק והצרכן וכדומה. בנוסף יינתן מבוא תיאורטי על מדוע יש להתערב בשווקים ובאיזו שווקים יש להתערב רגולטורית, סוגי ואופן הרגולציה וכן על ניתוח תחרותי מעשי לשווקים. הקורס יעסוק בשוק החשמל בישראל, שוק הביטוח בישראל ורפורמת ועדת בכר, שוק קמעונאות המזון ומוצרי הבית בישראל, רגולציה בשוקי התקשורת בישראל: טלפוניה קווית, סלולארי, אינטרנט (ספק תוכן + ספק תקשורת), טלוויזיה רב ערוצית המעבר משווקים נפרדים לסל מוצרים, השינוי המבני בשווקים החקלאיים בישראל והתמוטטות המועצות החקלאיות, תחרות אוליגופוליסטית בישראל הדגמה בשוק המים המינרליים ובשוק תחליפי הברז.

שיטות מתמטיות בכלכלה

המרצה: ד"ר י. סטאנצ'סקו
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה 1+2+3, מאקרו כלכלה אי-בי ובמבוא לאקונומטריקה
 מספר הקורס: 1011.4605

הקורס ניתן במסגרת התואר השני ומיועד לתלמידים שעתידיים להירשם לתואר שני בכלכלה. מטרת הקורס היא ליצור גישות לכלים מתמטיים בסיסיים בהם משתמשים בתחומים רבים בכלכלה.

נושאים: (1) מרחבים מטריים. מושגי יסוד במרחבים מטריים. העתקות. משפטי נקודת שבת. (2) הסתברות. מרחבי הסתברות ומשתנים מקריים, מושגי התכנסות של משתנים מקריים, משפט המספרים הגדולים. (3) אופטימיזציה. קבוצות קמורות ומשפטי הפרדת, פונקציות קואזי-קעורות אופטימיזציה עם אילוצים (משפטי Kuhn-Tucker), דואליות בתכנות ליניארי, משפט הפונקציות הסתומות. מבוא למשוואות דיפרנציאליות, חשבון וריאציות, בקרה אופטימלית.

תואר שני

ראש תכנית המ.א.: פרופ' יצחק גלבוע

החל משנה"ל תש"ע צפויים שינויים מהותיים בתכנית הלימודים לתואר השני. למידע נוסף, ראו בהמשך פרק "שינויים עתידיים".

לימודי התואר השני בכלכלה מיועדים להכשיר את התלמידים למילוי תפקידים בתחום האקדמי, בסקטור העסקי ובשירות הציבורי.

קיימים שני מסלולי לימוד ראשיים:

- א. מסלול מוסמך מחקרי בכלכלה (עם עבודת גמר)
- ב. מסלול מוסמך בכלכלה (ללא עבודת גמר)

המסלול המחקרי: מיועד בעיקר לתלמידים המעוניינים בכיוון עיוני מחקרי והוא מהווה שלב הכנה להמשך הלימודים לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה".

המסלול הלא מחקרי: מיועד בעיקר לתלמידים המעוניינים בהעמקת השכלתם הכלכלית ובהרחבתה על מנת להכשירם לעבודה מקצועית ככלכלנים ברמה גבוהה בעולם העסקים, בשירות הציבורי, במערכת התינוך ועוד.

בסמסטר הראשון - הלימודים משותפים לשני המסלולים. החל מהסמסטר השני ללימודים, תכנית הלימודים לכל מסלול תהיה שונה. על התלמיד להצהיר על מסלול הלימודים הנבחר.

הלימודים לתואר השני מתחילים בסמסטר א' בלבד.

תלמידים המתחילים את לימודי המוסמך בשנת הלימודים תשס"ט מתבקשים לקחת בחשבון כי קורסי החובה במתכונת הנוכחית לא יינתנו שוב בשנים הבאות (ראו בהמשך: "שינויים עתידיים": תכנית המחקר בכלכלה"). לפיכך, תלמידים שיבחרו לפרוס את הלימודים ולא ילמדו את כל קורסי החובה בשנה הראשונה, כמו גם תלמידים שירצו לחזור על קורס, יידרשו ללמוד את הקורסים החסרים מתוך ההיצע שיינתן בשנים הבאות. בשל העובדה שהחפיפה בתכני הלימוד עשויה להיות לא מלאה, ובשל העובדה שהיקף הקורסים בתכנית החדשה עשוי להיות שונה - ייתכן שהדבר יביא לעלייה בהיקף השעות הנדרש לתואר.

משך הלימודים

משך הלימודים התקני לתואר שני הוא שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופת לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

הגשת מועמדות

רשאים להציג את מועמדותם ללימודי תואר שני בביה"ס תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בכלכלה בציון ממוצע 85 לפחות ובממוצע של 85 לפחות בקורסי הליבה: מיקרו כלכלה 1, 2, 3, מאקרו כלכלה א', ב' ומבוא לאקונומטריקה.

לימודי השלמה לקראת לימודי תואר שני

תלמידים, שסיימו תואר ראשון בתחומי לימוד מתמטיקה, מדעי המחשב, פיסיקה, כימיה, הנדסה בציון ממוצע 80 לפחות ובוגרי תואר ראשון בניהול, מנהל עסקים וחשבונאות בציון 85 לפחות. רשאים להגיש מועמדות ללימודי השלמה. לימודי השלמה כוללים את הקורסים הבאים מתכנית תואר ראשון: מיקרו כלכלה 1,2,3, מאקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה (סה"כ 26 ש"ס). הקבלה לתואר השני מותנת בציון ממוצע 85 לפחות בכל הקורסים, ו-80 לפחות בכל אחד מהם. בנוסף יש להשלים לפני תחילת הלימודים בתואר שני את הקורס שיטות מתמטיות לכלכלנים (4 ש"ס) ואת הקורס אלגברה ליניארית לכלכלנים (4 ש"ס), שאותו ניתן ללמוד גם בסמסטר הראשון ללימודים בתואר שני במקביל לאקונומטריקה א'.

לימודי השלמה ניתן להתחיל בסמסטר א', ב', וקיץ (אם מתקיים). משך הלימודים בתכנית ההשלמות לא יעלה על 3 סמסטרים. מומלץ לפרוס את הלימודים על פני שני סמסטרים.

הלימודים לתואר שני מתחילים בסמסטר א' בלבד. לפיכך, אנו ממליצים לסיים את לימודי השלמה לקראת סמסטר א'.

מלגות לתלמידים מצטיינים במסלול המחקרי

שנה א'

מלגות יינתנו בסמסטר ב'.

סטודנט שיעמוד בתנאים הבאים זכאי למלגה:

1. ציון ממוצע 85 לפחות בשלושת קורסי החובה של סמסטר א' (תאוריה מיקרו כלכלית, תאוריה מאקרו א' ואקונומטריקה א').
2. השתתפות בשני קורסי חובה לפחות בסמסטר ב' ללימודים.

שנה ב'

המלגות יינתנו לתלמידים מצטיינים במסלול המחקרי, אשר למדו בשנת הלימודים הראשונה לפחות 5 קורסי חובה של המסלול.

מקבלי המלגות בסמסטר א' ייבחרו מבין בעלי הציונים הגבוהים ביותר.

הארכת המלגה לסמסטר ב' מותנת בהתקדמות נאותה בקורסים בסמסטר א' של השנה השנייה והתחלת כתיבת התזה.

I. מסלול המוסמך המחקרי בכלכלה (עם עבודת גמר)

תלמיד המעוניין להמשיך לתואר שלישי מומלץ שילמד במסלול זה. משך הלימודים הוא שנתיים. השנה הראשונה מוקדשת להרחבת הבסיס התאורטי. השנה השנייה מיועדת לקדם את התלמיד לגבולות הידע בתחום שבו בחר.

מכסת שעות הלימוד במסלול זה היא 39 ש"ס, לפי הפירוט להלן:

קורסי חובה	29 ש"ס	דרישות מוקדמות במתמטיקה
קורסי בחירה	6 ש"ס	
סדנאות	4 ש"ס	
עבודת גמר ¹		

1. דרישות מוקדמות במתמטיקה

- א. "שיטות מתמטיות בכלכלה". הקורס מהווה דרישת קדם לקורס חובה "תאוריה מיקרו כלכלית", הניתן בסמסטר א' בלבד. חובה ללמוד את הקורס לא יאוחר מסמסטר קיץ שלפני תחילת הלימודים.
- ב. "אלגברה לינארית לכלכלנים". הקורס מהווה דרישת קדם/מקבילה לקורס אקונומטריקה א' הניתן בסמסטר א' ללימודים.

2. קורסי חובה²

שם הקורס	ש"ס	סמסטר	דרישה מוקדמת
תאוריה מיקרו כלכלית	6	א'	שיטות מתמטיות בכלכלה
תאוריה מאקרו כלכלית א'	4	א'	
מבוא למודלים דינאמיים וחיפוש	1	א'	
אקונומטריקה א'	4	א'	אלגברה לינארית לכלכלנים
תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה	6	ב'	תאוריה מיקרו כלכלית
תאוריה מאקרו כלכלית ב'	4	ב'	תאוריה מאקרו כלכלית א'
אקונומטריקה ב'	4	ב'	אקונומטריקה א'

מומלץ להשלים את קורסי החובה בשנת הלימודים הראשונה.

בסמסטר הראשון ללימודים יש ללמוד את קורסי החובה של סמסטר א'. קורסים נוספים בסמסטר א' ניתן ללמוד רק בביה"ס לכלכלה. קורסים של יחידות אחרות, ניתן יהיה ללמוד רק באישורו של ראש תכנית תארים מתקדמים.

¹ שקולה ל-3.5 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.
² תלמידים שהחלו לימודיהם בתשס"ז ולא למדו את הקורס "תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח" נדרשים להשלים את מכסת השעות לתואר מהיצע קורסי הבחירה.

3. קורסי בחירה
 תלמידי המסלול ילמדו קורסי בחירה בהיקף של 6 ש"ס.
 רשימת קורסי הבחירה בשני הסמסטרים מופיעה בהמשך.
4. סדנאות¹ - דרישה מוקדמת לסדנאות היא סיום כל קורסי החובה, בתחום הסדנה, כמפורט:

הסדנה	דרישות מוקדמות
סדנה בכלכלת עבודה	אקונומטריקה א' אקונומטריקה ב' תאוריה מיקרו כלכלית
סדנה במאקרו כלכלה	תאוריה מיקרו א' תאוריה מיקרו ב' תאוריה מאקרו א' תאוריה מאקרו ב'
סדנה בארגון תעשייתי ומשפט	
סדנה בכלכלה התנהגותית	
סדנה בכלכלה מיקרו יישומית	
סדנה מחקרית	אקונומטריקה א' תאוריה מיקרו א'
סדנה בתאוריה כלכלית	

על התלמיד להשתתף בלפחות 80% מפגישות הסדנה. במהלך הסמסטר יש להכין עבודה קצרה בנושא ספציפי, בתיאום עם מורי הסדנה.

5. עבודת גמר²
 עבודת הגמר תוגש במתכונת של חיבור מדעי אשר תוצג במסגרת אחת הסדנאות. על התלמיד לקבל את האישור הסופי לנושא ולתכנית העבודה עד תום סמסטר א', שנה ב'. לאחר קבלת האישור, יש לבצע רישום לעבודת הגמר במוזכרות התארים המתקדמים. העבודה תיעשה בהדרכה של חבר סגל ביה"ס לכלכלה. מומלץ לתלמידים המעוניינים להמשיך לתואר שלישי שלב את עבודת הגמר עם הצעת המחקר לתואר שלישי.

ציון גמר

ציון הגמר ייקבע לפי המשקלות הבאים:

- א. עבודת הגמר - 30%.
 ב. קורסים וסדנאות בהתאם למשקלם בשעות סמסטריאליות - 70%.

¹ לא ניתן להמיר קורס בסדנה, או החיפך.

² על תלמידים שהתקבלו בשנת תשס"ז ואילך חלים תנאי מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר. תנאי המעבר מפורטים בהמשך, בתקנון הלימודים.

II. מסלול המוסמך הלא מחקרי בכלכלה (ללא עבודת גמר)

משך הלימודים הוא שנתיים. הסמסטר הראשון מוקדש להרחבת הבסיס התאורטי.

מכסת שעות הלימוד לתואר היא 42.5 ש"ס לפי הפירוט להלן:

דרישות מוקדמות במתמטיקה	
קורסי חובה	15 ש"ס
קורסי בחירה	23.5 ש"ס
פרויקט גמר	4 ש"ס

1. דרישות מוקדמות במתמטיקה

- "שיטות מתמטיות בכלכלה". הקורס מהווה דרישת קדם לקורס חובה "תאוריה מיקרו כלכלית", הניתן בסמסטר א' בלבד. חובה ללמוד את הקורס לא יאוחר מסמסטר קיץ שלפני תחילת הלימודים.
- "אלגברה לינארית לכלכלנים". הקורס מהווה דרישת קדם/מקבילה לקורס אקונומטריקה א' הניתן בסמסטר א' ללימודים.

2. קורסי חובה¹ - סמסטר א'

תאוריה מיקרו כלכלית	6 ש"ס	ד"מ: שיטות מתמטיות בכלכלה
תאוריה מאקרו כלכלית א'	4 ש"ס	
אקונומטריקה א'	4 ש"ס	ד"מ: אלגברה לינארית לכלכלנים
מבוא למודלים דינאמיים וחיפוש	1 ש"ס	

רישום לקורסים נוספים יתאפשר באישור ראש התכנית.

3. קורסי בחירה

- תלמידי המסלול נדרשים ללמוד קורסי בחירה בהיקף של 23.5 שעות.
- חובה לבחור ב-2 ש"ס מתוך המיני-קורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים. קורסים אלה מסומנים בכוכבית. רשימת קורסי הבחירה מתפרסמת בהמשך.
  - במסגרת שעות הבחירה יכול תלמיד ללמוד בפקולטה לניהול עד 12 ש"ס. מתוך רשימת הקורסים המפורסמת בהמשך. הקורסים בפקולטה לניהול יחושבו כדלקמן: 1 י"ס שווה 1.5 ש"ס.
  - לימודים בפקולטות אחרות או בחוגים אחרים בפקולטה למדעי החברה יוכרו למניין השעות לתואר רק באישור ראש תכנית המ.א. יש לבקש את האישור מראש.

4. פרויקט גמר

התלמיד יגיש פרויקט גמר לאחר סיום קורסי החובה. הפרויקט יכתב במסגרת אחד הסמינרים המורחבים, המודרכים על-ידי חבר סגל ביה"ס לכלכלה מתוך הרשימה המוצעת לתלמידי התואר הראשון מדי סמסטר. תחל משנת תשס"ח משקל הסמינר הוא 4 ש"ס. תלמיד, שהחל לימודיו לפני תשס"ח וטרם הגיש את פרויקט הגמר, יחול שינוי מפצה בהיקף שעות הבחירה.

5. ציון גמר

ציון הגמר ייקבע בהתאם למשקל הקורסים ופרויקט הגמר בשעות סמסטריאליות.

¹ תלמידים, שהחלו לימודיהם בתשס"ז ולא למדו את הקורס "תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח" נדרשים להשלים את מכסת השעות לתואר מהיצע קורסי הבחירה.

רשימת קורסי הבחירה:

קורסי בחירה ומיני-קורסים אליהם יהיה רשום תלמיד אחד לפחות שאינו דובר עברית, יינתנו בשפה האנגלית. אם המרצה דובר עברית, ניתן יהיה להגיש עבודות ולכתוב בחינות בשפה העברית. מיני קורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים, יינתנו באנגלית.

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א'			
מודלים דינמיים בכלכלה	פרופ' יצחק זילכה	2	תאוריה מיקרו כלכלית
קבלת החלטות בתנאי אי-ודאות	פרופ' יצחק גלבוץ	2	תאוריה מיקרו כלכלית
יישומים בכלכלה מוניטארית ¹	פרופ' צבי אקשטיין	3	תאוריה מאקרו כלכלית, תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה אי
שוק העבודה ומחזורי עסקים ²	פרופ' ערן ישיב	3	תאוריה מאקרו-כלכלית
Auctions (מיני קורס)	פרופ' דן לוי	1	
סמסטר ב'			
כלכלה וסוציולוגיה	פרופ' חיים פרשטמן	2	תאוריה מיקרו כלכלית
סיכון: תאוריה וניסויים	פרופ' עזי סגל	3	תאוריה מיקרו כלכלית
נושאים נבחרים במאקרו כלכלה	פרופ' צבי הרקוביץ	2	תאוריה מאקרו כלכלית, אי-ו-בי
שיטות מתמטיות לכלכלנים ³	ד"ר י. סטאנצ'סקו	4	
מיני קורסים			
Networks: Theory and Applications	פרופ' איב ז'אנו	1	
Ricardian, Sraffian and Neoclassical Economics: a Comparison	פרופ' ארנולד הרציה	1	
Foreign Trade and Foreign Direct Investment	פרופ' אלחנן הלפמן	1	
Topics in Development Economics	קיס סו ציאנג	1	
כלכלה ואבולוציה	פרופ' אבנר שקד	1	
כלכלה התנהגותית	פרופ' אבנר שקד	1	
נושאים בחסטוריה כלכלית של המאה ה-20	פרופ' יואל מוקיר	1	
Investment Under Uncertainty	פרופ' רוברט פינדיק	1	

¹ זהה לקורס "נושאים במאקרו כלכלה: יעד אינפלציה, תעסוקה ומחזורי עסקים" שניתן בתשס"ז.

² זהה לקורס "שוק העבודה בראיית מאקרו כלכלית" שניתן בתשס"ח.

³ רק 2 ש"ס מתוך 4 ש"ס נחשבות לתואר.

קורסים הניתנים בפקולטה לניהול

2 י"ס	יסודות המימון
2 י"ס	תורת ההשקעות וניתוח ניירות ערך
2 י"ס	ניהול פיננסי
1 י"ס	אופציות ומכשירים עתידיים
2 י"ס	מימון חברות
1 י"ס	דיני עסקים
1 י"ס	הנדסה פיננסית
2 י"ס	תאוריה מימונית

לפרטים נוספים על הקורסים בניהול יש לפנות לאתר האינטרנט של הפקולטה לניהול. הרישום לקורסים ייעשה בשיטת המכרז במועדי הרישום של הפקולטה לניהול. כתובת האתר: www.recanati.tau.ac.il. יש להיכנס לפרק: תכניות לימודים.

תקנון לימודים

פטור ע"ס לימודים קודמים

בקשות לפטור על סמך לימודים קודמים יופנו למזכירות תארים מתקדמים.

בחינות

ככלל, בקורסי התואר השני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים, העדרות עקב לידה מבחינות שהתקיימו בתוך שלושה שבועות מיום הלידה, ובמקרים חריגים באישור ועדת ההוראה של הפקולטה למדעי החברה.

שיפור ציון

ניתן לשפר ציון חיובי ב-3 קורסים בלבד במהלך הלימודים לתואר.

ערעורים

ערעור יוגש תוך 14 ימים מיום פרסום הציון. ערעור מנומק, יוגש למזכירות, על גבי טופס ערעורים. לא ניתן לערער על ציון בסמינר, עבודת בית.

רישום לקורסים

רישום לקורסים ייעשה בשיטת המכרז (בידינג). מועדי הרישום יפורסמו על לוח המודעות ובאתר האינטרנט של בית הספר.

תנאי מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר:

ממוצע 80 לפחות ב-5 קורסי חובה לפחות בתום סמסטר א', של שנה ב' ללימודים. הגשת הצעת מחקר לתזה בכתב למנחה וקבלת אישורו לנושא עד תום סמסטר א', שנה ב' ללימודים. תלמיד שהתקבל למסלול עם עבודת גמר ולא עמד בתנאים אלו, בתום סמסטר א' שנה ב', יועבר למסלול ללא עבודת גמר.

לימודים בשפה האנגלית

קורסי בחירה ומיני-קורסים אליהם יהיה רשום תלמיד אחד לפחות שאינו דובר עברית, יינתנו בשפה האנגלית. אם המרצה דובר עברית, ניתן יהיה להגיש עבודות ולכתוב בחינות בשפה העברית. חלק מהסדנאות התקיימנה בשפה האנגלית.

שינויים עתידיים: תכנית המחקר בכלכלה

ברצוננו להביא לידיעת התלמידים את השינויים שיחולו משנת הלימודים תשי"ע בלימודי המוסמך והדוקטורט בכלכלה. אנו מציגים את עיקרי השינויים כבר השנה מפני שהם עשויים להשפיע על בחירותיכם החל מהיום. בהנחה שיתקבלו כל האישורים הנדרשים, השינויים המרכזיים הצפויים הם:

1. תכנית המוסמך המחקרי תאוחד עם תכנית הדוקטורט. התכנית המשולבת למוסמך מחקר ודוקטורט תיקרא "תכנית המחקר בכלכלה", כמפורט בהמשך.
2. תכנית המחקר בכלכלה תהיה משותפת לאוניברסיטה העברית בירושלים ולאוניברסיטת תל-אביב. שתי המחלקות לכלכלה החליטו על שיתוף פעולה בהוראת המחקר כדי להביא למיצוי מרבי את מיטב כוחות ההוראה והמחקר בשתי המחלקות המובילות בישראל בתחום הכלכלה.
3. החלק הראשון של תכנית המחקר בכלכלה יהיה שלב המוסמך המחקרי, ויכלול שנתיים של לימודים: בשנה הראשונה קורסי חובה – תאוריה מיקרו-כלכלית א' (קבלת החלטות), תאוריה מיקרו-כלכלית ב' (שיווי משקל כללי ואינפורמציה), תורת המשחקים, תאוריה מאקרו-כלכלית א' (מודלים בסיסיים), תאוריה מאקרו-כלכלית ב' (צמיחה, מחזורי עסקים ומדיניות), אקונומטריקה א' (הסקה סטטיסטית ומודל הרגרסיה), אקונומטריקה ב'. בשנה השנייה קורסי בחירה תחומיים - אקונומטריקה, כלכלה ציבורית, צמיחה כלכלית, ארגון תעשייתי, כלכלה בינלאומית ועוד, וכתיבת עבודת תזה.
4. תלמידים מצטיינים בשלב המוסמך, שירצו בכך, יוכלו להמשיך לשלב הדוקטורט. תלמידי הדוקטורט ימשיכו בכתיבת עבודותיהם במשך 2-3 שנים נוספות. לכן תלמידים שיתקבלו לתכנית צפויים לקבל דוקטורט תוך 4-5 שנים לאחר תחילת הלימודים. זהו קיצור לעומת המסלולים הנוכחיים.
5. לתכנית יוכלו להתקבל תלמידים, שסיימו תואר ראשון בכלכלה או בכל חוג אחר, בכפוף לדרישות הידע המתמטי לחץ. ההרשמה לתכנית תיעשה בשנה שלפני הלימודים, כלומר כבר בשנת הלימודים האחרונה לתואר הראשון. הקבלה לתכנית תיעשה על ידי ועדת קבלה משותפת לשתי האוניברסיטאות. תנאי הסף להגשת מועמדות יפורסמו בכל שנה.
6. רקע מתמטי: תנאי סף להגשת מועמדות הינו ידע מתמטי ברמת קורסי המתמטיקה של שנה א' בכלכלה (מתמטיקה לכלכלנים א,ב, וסטטיסטיקה לכלכלנים א,ב). מעבר לכך, תנאי הכרחי ללימודים בתכנית הוא ידע מתמטי ברמה של הקורסים "תדו"א לכלכלנים ב" (ירושלים)/"שיטות מתמטיות בכלכלה" (ת"א) ו"אלגברה לינארית לכלכלנים". לתלמידים שלא למדו קורסים אלו יתאפשר להשלים אותם: את הקורס "שיטות מתמטיות בכלכלה" עד תחילת הלימודים, והקורס אלגברה לינארית עד סיום הסמסטר הראשון ללימודים. לסטודנטים בתואר ראשון המתכננים המשך לימודים בתכנית מומלץ ללמוד קורסים אלו במסגרת התואר הראשון.
7. רקע בכלכלה: סטודנטים שלא למדו כלכלה בתואר הראשון יידרשו ללימודי השלמה בחיקף של 20-26 ש"ס. בשל המבנה ההררכי של הקורסים, מומלץ לפרס את לימודי ההשלמה על שני סמסטרים).
8. תלמיד יהיה רשום באוניברסיטה אחת בלבד, אך ילמד חלק מהקורסים באוניברסיטה השנייה. תכנית הלימודים תתוכנן באופן שיצמצם את הצורך בנסיעות לכל תלמיד, ליום בשבוע. אם יהיה ביקוש, ייתכן שתאורגן הסעה על ידי האוניברסיטאות.
9. לימודי דוקטורט: החל משנת הלימודים תשע"ב (שנתיים לאחר תחילת התכנית), לימודי המוסמך המחקרי בתכנית הזאת יהיו את תשתית הקורסים ההכרחיים לקבלה לתכנית הדוקטורט המשותפת לשתי האוניברסיטאות. תלמידים מצטיינים, שסיימו לימודי מוסמך מחקר בכלכלה בתכנית אחרת (בשנים קודמות או באוניברסיטה אחרת) יוכלו להגיש מועמדות לתכנית הדוקטורט, אך יידרשו ללימודי השלמה שייקבעו ע"י ועדת הקבלה.

עדכונים יפורסמו במשך השנה באתר האינטרנט של ביה"ס.

תכנית לימודים לתואר שלישי על שם אליעזר פישמן

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים עצמאיים בנושאי כלכלה על מנת שיוכלו להשתלב במסגרות אקדמיות ולא אקדמיות.

הגשת מועמדות

- רשאים להגיש מועמדות לתואר שלישי בביה"ס לכלכלה:
- תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" בכלכלה, במסלול עם עבודת גמר, בציון משוקלל של 85 לפחות וציון עבודת הגמר 85 לפחות.
  - תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" בכלכלה במסלול ללא עבודת גמר בציון משוקלל של 85 לפחות. תלמידים אלו יידרשו בתכנית השלמות, הכפופה להחלטת הוועדה לתארים מתקדמים. תכנית ההשלמות תכלול את חובות המסלול המחקרי לתואר מוסמך וכן עבודה השקולה לעבודת גמר.
  - תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" במסלול עם עבודת גמר מתחום דיסציפלינרי אחר. תלמידים אלו יידרשו ללמוד את כל קורסי החובה במסלול המחקרי ולהשיג ציון ממוצע של 85 לפחות. תלמידים שאינם מתחום המתמטיקה ידרשו ללמוד גם את הקורס שיטות מתמטיות בכלכלה.

נוהל קבלת תלמידי מחקר

תלמידים המבקשים להתקבל ללימודי תואר שלישי יפנו אל הוועדה לתארים מתקדמים בבית הספר לכלכלה. ועדה זו אחראית לאישור מועמדות התלמיד ולקביעת תכנית לימודיו. הוועדה ממליצה בפני ועדת תואר שלישי של הפקולטה למדעי החברה על קבלת התלמיד לשלב אי. הוועדה האוניברסיטאית שולחת לתלמידים אישור קבלה רשמי.

לצורך הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי יש להגיש למזכירות תארים מתקדמים בבית הספר לכלכלה את המסמכים הבאים:

- מכתב פנייה לוועדה הכולל הצהרת כוונות
- קורות חיים מעודכנים
- 2 תמונות פספורט
- גליונות ציונים מקוריים ואישורי זכאות לתואר ראשון ותואר שני
- העתק כרוך של עבודת הגמר
- שתי המלצות ממרצים (רצוי המלצה מהמנחה לעבודת הגמר)
- מכתב של חבר סגל של ביה"ס המוכן להיות מנחה הדוקטורט

מלגות לתלמידי תואר שלישי

תלמידי מחקר המקדישים "זמן מלא" ללימודים יקבלו מלגת קיום מלאה. היקף המלגות לתלמידי השלמות ייקבע מדי שנה.

מדי שנה (בתום שנת הלימודים), תוגשנה בקשות למלגה לשנת הבאה. כל תלמיד יתבקש לחזיר האם בכוונתו להקדיש "זמן מלא" או "זמן חלקי" ויתחייב להודיע על כל שינוי במעמדו.

המלגה מוגבלת ל-4 שנים ומותנת בהתקדמות התלמיד. הענקת מלגה לתלמיד שלב אי בשנה השנייה ללימודיו, תבחן לאור התקדמותו ובכפוף להמלצת המנחה.

המלגה לתלמיד שלב אי מוגבלת לשנתיים. הארכת המלגה לשנה חמישית, תאושר במקרים חריגים בלבד.

מסלול הלימודים

תלמיד שהתקבל לתכנית הלימודים לתואר שלישי, הינו יתלמיד מחקר שלב א'.

חובות תלמיד מחקר שלב א'

1. ללמוד קורסים בהיקף של 12 ש"ס, לא כולל סדנאות, (אלא אם הוועדה לתארים מתקדמים קבעה מכסה גבוהה יותר) לפי הנחיית המנחה. על התלמיד לקבל ציון 85 לפחות בכל אחד מהקורסים.
2. להשתתף באופן מלא בסדנת הדוקטורנטים, ולהציג את מחקרו פעם אחת בשנה לכל הפחות.
3. להשתתף בסמינר המחלקתי ובסדנה אחת בתחום המחקר.
4. להגיש למנחה דו"ח התקדמות אחת לשנה.
5. להגיש עד תום שנה מקבלתו לתכנית, ולאחר שסיים את הלימודים שהוטלו עליו, הצעת מחקר חתומה ע"י המנחה המיועד. הארכת תקופה זו טעונה המלצת המנחה, אישור של הוועדה לתארים מתקדמים ואישור של הוועדה הפקולטטית לתואר שלישי.
6. הוועדה לתארים מתקדמים של ביה"ס רשאית לדרוש מתלמידים השתתפות בקורסים, סדנאות וכדומה בנוסף לאמור לעיל.

כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של ביה"ס שיכלול הצגת ההצעה בסדנת פתוחה לכל חברי ביה"ס וכן המלצות בכתב של שני חברי סגל קבועים בנוסף למנחה. הצעה שתאושר ע"י ועדת ביה"ס, תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית לתואר שלישי. בעקבות המלצת ועדת הפקולטה תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.

לאחר אישור הצעת המחקר, התלמיד עובר למעמד של יתלמיד מחקר שלב ב'.

חובות תלמיד מחקר שלב ב'

1. להגיש למנחה, אחת לשנה, דו"ח התקדמות. המנחה יאשר הדו"ח בחתימתו ויעבירו לוועדה הפקולטטית.
2. להשתתף באופן מלא בסדנת הדוקטורנטים ולהציג את המחקר פעם אחת בשנה לכל הפחות. להשתתף בסמינר המחלקתי ובסדנה אחת בתחום המחקר לפחות.
3. על התלמיד להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבל לשלב א', כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת ועדת הפקולטה ואישור הוועדה האוניברסיטאית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה ועדת הפקולטה אחרת והוועדה האוניברסיטאית אישרה ההמלצה.
4. התלמיד יהיה רשאי, באישור המנחה וועדת הפקולטה, לפרסם חלק ממחקרו תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.
5. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה. ועדת הפקולטה זכאית לאשר הגשת עבודת הדוקטורט בשפה האנגלית. במקרה זה תכלול העבודה ותקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.

חובות נוספות לתלמידי מחקר בשלב א' ובשלב ב'

ביה"ס מצפה מתלמיד מחקר להשתתף:

1. בקורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים בסמסטר א' ו-ב'.
2. בכנסים מדעיים המתקיימים במהלך השנה בארץ ובחו"ל.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

תאוריה מיקרו כלכלית

שם המרצה: פרופ' א. רובינשטיין

מס' הקורס: 1011.4111

הקורס יעסוק בתאוריות הקלאסיות של הצרכן, הפירמה והשוק התחרותי. כמו-כן, נציג תאוריות של קבלת החלטות בתנאי סיכון ובעיות מתחום הבחירה החברתית.

תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה

שם המרצה: פרופ' ע. דקל

מס' הקורס: 1011.4101

נבחן מושגי פתרון שונים למשחקים בצורה אסטרטגית ובצורה רחבה. נדון במשחקים חוזרים, משחקים ביסיאנים ועיצוב מכניזמים, ובמודלים של מיקוח, מכרזים, signaling, adverse selection, signaling, screening ו-moral hazard.

תאוריה מאקרו כלכלית א'

שם המרצה: פרופ' ד. צידון

מס' הקורס: 1011.4116

הקורס יעסוק בסוגיות המרכזיות במקרו כלכלה של העת האחרונה. הדגש בקורס הוא על המבנים הלוגיים הבסיסיים המשמשים את הכלכלה המודרנית לניתוח בעיות מנקודת הראות של המשק כולו. במסגרת הקורס נדון במודלים הבאים: מודל הפרט המייצג המתכנן לאופק אינסופי, מודל הדורות החופפים, מודלים של ריבוי שיווי משקל התלויים בציפיות ובהיסטוריה, המודל הבסיסי של ציפיות רציונליות, המודל הבסיסי של צמיחה מתמשכת. הקורס יעסוק הן בהיבטים ריאליים והן בהיבטים מוניטאריים של התנהגותו הכלכלית של המשק.

תאוריה מאקרו כלכלית ב'

שם המרצה: פרופ' צ. הרקוביץ

מס' הקורס: 1011.4108

הקורס מפתח נושאים מרכזיים במאקרו-כלכלה, המודלים הדינמיים הדרושים לניתוחם, והשיטות לפתרון מודלים אלה. דגש יושם על הקשר שבין תאוריה ובין יישום כמותי. בין הנושאים הנלמדים: צמיחה, מחזורי עסקים, שווקים מלאים ולא מלאים, מגבלות אשראי בשיווי משקל כללי, מדיניות פיסקלית, שקילות ריקארדו ומחירי נכסים.

אקונומטריקה א'

שם המרצה: פרופ' מ. טרכטנברג

מס' הקורס: 1011.4205

חזרה על OLS ועל הסקה עם כלים של אלגברה ליניארית, אמידה תחת אילוצים לינאריים, תאוריה אסימפטוטית; אומדי נראות מקסימלית; ריבועים פחותים "מוכללים"; אמידת מערכת של משוואות; אמידה באמצעות משתני עזר (IV) ומשוואות סמולטניות; מודלים של בחירה דיסקרטית; סוגיות באקונומטריקה יישומית.

אקונומטריקה ב'

שם המרצה: פרופ' צ. אקשטיין

מס' הקורס: 1011.4208

שימוש בשיטות אקונומטריות לניתוח שאלות כלכליות באמצעות תאוריות כלכליות, שיטות סטטיסטיות מתקדמות ונתונים. הקורס מתמקד בסדרות עיתיות והוא כולל מודלים לינאריים הנקראים VAR, שימוש בשיטות של נראות מקסימלית, אומדני משתני עזר ושיטת מומנטים כללית (GMM). התלמידים יישמו את השיטות באמצעות תוכנות מחשב במחשבים אישיים (PC). עבודה מסכמת מהווה 50 אחוז מהציון. קורס בשימוש בתוכנות מחשב מוצע לתלמידים בסמסטר א'.

מבוא למודלים דינאמיים וחיפוש

שם המרצה: גבי טלי רגב

מס' הקורס: 1011.4119

מדוע עובדים בוחרים להישאר מובטלים? מה הם הגורמים המשפיעים על אורך תקופת האבטלה? כיצד יתכנו אבטלה ומקומות עבודה פנויים במקביל? מדוע עובדים זהים מקבלים שכר שונה? מהם יחסי הגומלין בין שכר ותחלופת עובדים? מה קובע את רמת האבטלה במשק? הקורס יציג שאלות בסיסיות במאקרו-כלכלה של שוק העבודה, ואת הכלים הדרושים על מנת לפתור את בעיות האופטימיזציה הדינאמית של פרטים המחפשים עבודה ופירמות המחפשות עובדים. עקרונות של תכנון דינאמי, אופטימיזציה בזמן בדיד, ואופטימיזציה בזמן רציף ילמדו וישמשו במודלים של חיפוש והתאמה.

קורסי בחירה**סמסטר א'****מודלים דינמיים בכלכלה**

שם המרצה: פרופ' י. זילכה

מס' הקורס: 1011.4376

הקורס יכלול אופטימיזציה על פני זמן במודלים עם זמן דיסקרטי וזמן רציף (בתנאי ודאות ועם אי-ודאות). האפליקציות של כלים אלו לכלכלה ישתנו מדי פעם. (נשאים):

- (1) בקרה אופטימלית. שימושים במודלים של צמיחה כלכלית.
- (2) אופטימיזציה עם זמן דיסקרטי באמצעות תכנון דינמי.
- (3) חסכון ותצרוכת בתנאי אי-ודאות.
- (4) Stochastic Calculus ויישומו בתאוריה של מימון והשקעות.
- (5) תכנון דינמי עם Hyperbolic Discounting, וההשלכות הכלכליות.

קבלת החלטות בתנאי אי-ודאות

שם המרצה: פרופ' י. גלבע

מס' הקורס: 1011.4686

הקורס יעסוק ביתרונות ובחסרונות של תורת תוחלת התועלת והגישה הבאיזיאנית (פוזיטיבית ונורמטיבית), ובגישות חלופיות כולל הסתברויות לא אדיטיביות, ריבוי הסתברויות וקבלת החלטות תלויות מקרים.

יישומים בכלכלה מוניטארית

(חופף לקורס נושאים במאקרו כלכלה: יעד אינפלציה, תעסוקה ומחזורי עסקים שניתן בתשס"ז)

שם המרצה: פרופ' צ. אקשטיין

מס' הקורס: 1011.4703

מטרת הקורס היא להציג את המודלים ושיטות המחקר המובילות במספר נושאים מרכזיים בתחומי כלכלה מוניטארית יישומית. הקורס יתמקד במודלים יישומיים דינאמיים המשתמשים בשיטות אקונומטריות וקליברציה לאמידת הפרמטרים ולסימולציות של כללי מדיניות. הנושאים המרכזיים בהם יתמקד הקורס:

1. ביקוש לכסף – מודלים של GMM
2. שימוש במודלים של VAR לניתוח תופעות מוניטאריות
3. מדיניות מוניטארית: מודלים של DGE במסגרת משטר יעד אינפלציה על ידי קביעת ריבית הבנק המרכזי.

שוק העבודה ומחזורי עסקים

שם המרצה: פרופ' ערן ישיב

מס' הקורס: 1011.4618

The course will deal with models of the aggregate labor market and their relation to business cycles along two, related dimensions:

- what are the business cycle facts of the labor market which models are able to explain them?
  - how do these models help us understand the business cycle (also non-labor market facts)?
- The course will present the search and matching model as well as recent developments (e.g. models of mismatch) and will integrate it into DSGE models

Auction Theory

Prof. Dan Levin

1011.4665.01

Auctions are among the oldest and robust institutions for exchange. In the last twenty-five years we have seen an unprecedented interest in auctions from theoretical and practical perspectives. The use of auctions to allocate goods, services and government licenses increased dramatically both in scope and volume of transactions. Auctions are now routinely used to sell spectrum rights, privatization schemes, finance national debt and over the Internet between producers and consumers (e.g. eBay, Amazon) as well as between business to business for intermediate goods markets ((B2B). In this course we start with Vickrey's 1961 seminal work and build upon it by using modern tools of game theory with incomplete information. We will derive and characterize equilibria of the various auctions, analyze and compare their performances in terms of allocation efficiency and/or revenues capabilities.

סמסטר ב'**שיטות מתמטיות בכלכלה**

שם המרצה: ד"ר י. סטאנצ'יסקו

מס' הקורס: 1011.4605

מטרת הקורס היא ליצור נגישות לכלים מתמטיים בסיסיים בהם משתמשים בתחומים רבים בכלכלה.

נושאים: (1) מרחבים מטריים. מושגי יסוד במרחבים מטריים. העתקות. משפטי נקודת שבת. (2) הסתברות. מרחבי הסתברות ומשתנים מקריים, מושגי התכנסות של משתנים מקריים, משפט המספרים הגדולים. (3) אופטימיזציה. קבוצות קמורות ומשפטי הפרדה, פונקציות קואזי-קעורות אופטימיזציה עם אילוצים (משפטי Kuhn-Tucker), דואליות בתכנות לינארי, משפט הפונקציות הסתומות. מבוא למשוואות דיפרנציאליות, חשבון וריאציות, בקרה אופטימלית.

כלכלה וסוציולוגיה

שם המרצה: פרופ' ת. פרשטמן

מס' הקורס: 1011.4379

כלכלה וסוציולוגיה התפתחו במשך השנים כשתי דיסציפלינות שונות השונות אחת מהשניה מנקודת היסוד של מתוותן של האדם ופשר התנהגותו. בקורס נעסוק בנקודות המנסות לקשר את שתי הדיסציפלינות הללו. מצד אחד נדון במודלים כלכליים בהם הפרטים ממכסמים את מעמדם בחברה ומצד שני נעסוק בקביעה אנדוגנית של העדפות, בפרט העדפות חברתיות.

נושאים במאקרו כלכלה

שם המרצה: פרופ' צ. הרקוביץ

מס' הקורס: 1011.4343

דרישות קדם: תיאוריה מאקרו כלכלית א' ו-ב'

הקורס יעסוק בניתוח של מאמרים עדכניים בתחום המאקרו כלכלה, ובשיטות נומריות לפתרון של מודלים מאקרו כלכליים דינמיים. שיטות אלה יתורגלו על חלק מהמודלים שנראה בקורס.

סיכון: תיאוריה וניסויים

שם המרצה: פרופ' סגל עוזי

מס' הקורס: 1011.4342

איך מחליטים כשלא יודעים מה יקרה? ואיך מן הראוי להחליט בתנאים שכאלו? כדי לענות על שאלות אלו נדון בנושאים הבאים: שנאת סיכון, בחירת תיק השקעות, שוקי ביטוח, אינפורמציה לא סימטרית, הסתברות, אי ודאות ומה שביניהן.

כלכלה ואבולוציה

שם המרצה: פרופ' א. שקד

מס' הקורס: 1011.4327

על מנת לפתור בעיות עקרוניות בתורת המשחקים פנתה התאוריה לביולוגיה ושאלה רעיונות מתורת האבולוציה.

הקורס יציג את התפתחות הרעיונות הללו ודרך שימושם בתורת המשחקים ובכלכלה. הקורס יקיף מושגי יציבות של פתרונות אבולוציוניים, מודלים אבולוציוניים כמכשיר לבחירת שווי משקל ואינטרפרטציות אבולוציוניות לתוצאות של ניסויים בתורת המשחקים. להבנת הקורס נדרש ידע מסויים בתורת המשחקים.

Ricardian, Sraffian and Neoclassical economics: a comparison

Prof. Arnold Heertje

1011.4710

In this course we will discuss their role as economic theorists, whose influence is still apparent in modern economic theory. Their analysis is still part of recent economic literature and their dissenting view of neoclassical economics, is still very stimulating. There is direct line from Ricardo to Sraffa, via Marx.

נושאים בהיסטוריה כלכלית של המאה העשרים

שם המרצה: פרופ' יואל מוקיר

מס' הקורס: 1011.4620

מדוע החלה הצמיחה הכלכלית דווקא באירופה ולא בסין או בעולם העותומני? מדוע היא החלה בסוף המאה ה-18 ותחילת המאה ה-19? ומדוע דווקא בריטניה היתה המשק המוביל? האם ניתן להסביר את "הנס הכלכלי" בעזרת מודלים או האם ההסברים יבואו ממושגים כמו תרבות, מוסדות, וידע? האם הצמיחה באמת העלתה את רמת החיים של מרבית האוכלוסייה ואיך היא השפיעה על התחלקות ההכנסות ועל איכויות חיים קשות למדידה? מה היתה השפעתה על חיי היום-יום ועל תפקודי המשפחה? האם ניתן לענות על שאלות אלה ודומות בעזרת ניתוח כלכלי, מודלים מתוחכמים והנתונים שמעטים ששרדו מאז? קורס זה ינסה לענות על שאלות אלה.

Foreign trade and foreign direct investment

Prof. Elhanan Helpman

10114694

After briefly reviewing traditional approaches to foreign trade and investment, the course will focus on recent developments. These will include the implications of firm level variations within industries and contractual frictions for patterns of trade and the organization of production by multinational corporations.

Networks: Theory and Applications

Prof. Yves Zenou

1011.4684

This course will be divided in two parts. Using graph theory, we will present some of the main theoretical results of the network literature (see, in particular, the recent surveys by Jackson, 2005, and Goyal, 2005).

We will then present four different applications where networks matter: job search, crime, R&D, and conformism and social norms.

Topics in Development Economics

Prof. Kim-Sau Chung

1011.4625

In this course we shall study a few topics that are of particular interest to developing countries:

Micro Finance for Poor Communities, Economic Reform and Privatization, Inequality and Redistribution, Child Labor, Marxist Ideology.

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס¹

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.01
יסודות הכלכלה		1011.1102
פרופ' צדקה אפרים	10:00-08:00 ד'	01. שיעור
פרופ' צדקה אפרים	12:00-10:00 ד'	02. שיעור
גבי ויסמן דרינה	10:00-08:00 א'	03. תרגיל
גבי ויסמן דרינה	12:00-10:00 ד'	
גבי ויסמן דרינה	12:00-10:00 א'	04. תרגיל
גבי ויסמן דרינה	14:00-12:00 ד'	
גבי עופר גליה	12:00-10:00 ב'	05. תרגיל
גבי עופר גליה	12:00-10:00 ה'	
גבי עופר גליה	14:00-12:00 ב'	06. תרגיל
גבי עופר גליה	14:00-12:00 ה'	
מר בקי בנימין	16:00-14:00 ב'	07. תרגיל
מר בקי בנימין	14:00-12:00 ה'	
מר מלץ אמנון	18:00-16:00 א'	08. תרגיל
מר מלץ אמנון	16:00-14:00 ד'	
מר מופקדי טל	10:00-08:00 ג'	09. תרגיל
מר מופקדי טל	10:00-08:00 ה'	
מבוא לסטטיסטיקה א'		1011.1108
גבי זסלבסקי אינה	12:00-10:00 א'	01. שיעור
מר פרל ניר	16:00-14:00 א'	02. תרגיל
מר שמחוני גיורא	14:00-12:00 ג'	03. תרגיל
מר שמחוני גיורא	14:00-12:00 ד'	04. תרגיל
ד"ר לוי סיגל	10:00-08:00 ב'	05. שיעור
מר קורן אבשלום	12:00-10:00 ב'	06. תרגיל
גבי פרל אפרת	12:00-10:00 ד'	07. תרגיל
גבי פרל אפרת	14:00-12:00 ד'	08. תרגיל
ד"ר לוי סיגל	12:00-10:00 ב'	09. שיעור
מר קורן אבשלום	14:00-12:00 ב'	10. תרגיל
מר קורן אבשלום	10:00-08:00 ה'	11. תרגיל
מר קורן אבשלום	12:00-10:00 ה'	12. תרגיל

¹ חדרי הלימוד יפורסמו באתר האינטרנט של ביה"ס לכלכלה ובלוח המודעות, לקראת שנת הלימודים.

	מבוא לסטטיסטיקה ב'	1011.1109
ד"ר לויתן תלמה	ג' 11:00-08:00	.01 שיעור
ד"ר אופק רונן	א' 12:00-10:00	02. תרגיל
ד"ר אופק רונן	א' 14:00-12:00	03. תרגיל
	מתמטיקה לכלכלנים א'	1011.1110
פרופ' גינבורג דוד	א' 10:00-08:00	.01 שו"ת
פרופ' גינבורג דוד	ד' 18:00-16:00	
מר סודין סשה (אלכסנדר)	ב' 18:00-16:00	.02 שו"ת
מר סודין סשה (אלכסנדר)	ה' 16:00-14:00	
גבי מוחוב אלונה	א' 14:00-12:00	.03 שו"ת
גבי מוחוב אלונה	ג' 12:00-10:00	
	מתמטיקה לכלכלנים ב'	1011.1112
גבי אלקלעי עמיאל נורית	א' 10:00-08:00	.01 שו"ת
גבי אלקלעי עמיאל נורית	ג' 13:00-11:00	
	מיקרו כלכלה 1	1011.2103
פרופ' וטשטיין דוד	ג' 19:00-16:00	.01 שיעור
מר בינסקי הדר	ג' 16:00-14:00	.02 תרגיל
	שנים ב' ג' - קורסי חובה	
	מאקרו כלכלה א'	1011.2102
ד"ר זועבי חוסני	ב' 15:00-12:00	.01 שיעור
ד"ר רגב טל		
ד"ר זועבי חוסני	ד' 16:00-13:00	.02 שיעור
ד"ר רגב טל		
ד"ר זועבי חוסני	ה' 16:00-13:00	.03 שיעור
ד"ר רגב טל		
מר זלצר דן	ג' 12:00-10:00	04. תרגיל
מר זלצר דן	ג' 14:00-12:00	05. תרגיל
גבי גולצמן מיכל	ד' 10:00-08:00	06. תרגיל
גבי ברילר דגנית		

	מיקרו כלכלה 2		1011.2109
פרופ' דקל עדי	13:00-10:00	ד'	.01 שיעור
ד"ר פוזנר עדי			
פרופ' סגל עוזי			
פרופ' דקל עדי	19:00-16:00	ד'	.02 שיעור
ד"ר פוזנר עדי			
פרופ' סגל עוזי			
פרופ' דקל עדי	13:00-10:00	ה'	.03 שיעור
ד"ר פוזנר עדי			
פרופ' סגל עוזי			
פרופ' דקל עדי	19:00-16:00	ה'	.04 שיעור
ד"ר פוזנר עדי			
פרופ' סגל עוזי			
מר מלץ אמנון	12:00-10:00	ג'	.05 תרגיל
מר קוסמן בני	18:00-16:00	ג'	.06 תרגיל
גבי שגית בר-גיל	10:00-08:00	ד'	.07 תרגיל
מר אגוזי גל	14:00-12:00	ד'	.08 תרגיל
מר רביד דורון	16:00-14:00	ד'	.09 תרגיל
מר פדלון יצחק	10:00-08:00	ה'	.10 תרגיל
	מבוא לאקונומטריקה		1011.2106
ד"ר כהן אלמה	12:00-10:00	ב'	.01 שיעור
	12:00-10:00	ד'	
מר ששון רועי	10:00-08:00	ב'	.02 תרגיל
ד"ר גוטליבובסקי חמי	16:00-14:00	א'	.03 שיעור
	16:00-14:00	ג'	
מר וטשטיין גל	18:00-16:00	א'	.04 תרגיל
ד"ר גוטליבובסקי חמי	18:00-16:00	א'	.05 שיעור
	18:00-16:00	ג'	
מר יוסף ניר	20:00-18:00	א'	.06 תרגיל
	מאקרו כלכלה ב'		1011.2105
פרופ' ליידרמן ליאונרדו	19:00-16:00	ב'	.01 שו"ת
	מיקרו כלכלה 3		1011.2104
ד"ר ברכה ענת	15:00-12:00	ב'	.01 שיעור
מר פרנקל סיון	14:00-12:00	ד'	.02 תרגיל

קורסי בחירה

קבוצה א'

פרופ' לייזרמן ליאונרדו	כלכלה מוניטרית בינלאומית ב' 15:00-13:00	1011.3114 .01 שו"ת
פרופ' גלבע יצחק	החלטות בתנאי אי ודאות א' 14:00-12:00	1011.3334 .01 שו"ת
ד"ר לוי נדב	נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות ה' 13:00-10:00	1011.3149 .01 שו"ת
ד"ר זועבי תוסני	נושאים בצמיחה כלכלית ב' 19:00-16:00	1011.3463 .01 שו"ת
פרופ' זילכה יצחק	כלכלת ביטוח א' 12:00-09:00	1011.3476 .01 שו"ת
פרופ' ישיב ערן	אינטגרציה כלכלית ופיננסית ה' 16:00-13:00	1011.3161 .01 שו"ת
ד"ר שלוסר אנליה	מבוא לכלכלת עבודה ד' 14:00-11:00	1011.3351 .01 שו"ת
ד"ר ברכה ענת	כלכלה התנהגותית ב' 18:00-16:00	1011.3473 .01 שו"ת

קבוצה ב'

פרופ' אלדור רפאל	שווקים עתידיים ואופציות א' 18:00-16:00	1011.3146 .01 שו"ת
ד"ר אינגבר יאיר	חשבונאות לכלכלנים ב' 12:00-10:00	1011.2500 .01 שו"ת
גבי ניצן חכמוב שחף	אלגברה לינארית לכלכלנים ג' 18:00-16:00 ה' 10:00-08:00	1011.2804 .01 שו"ת
ד"ר בן-דוד זן	מדיניות כלכלית בישראל ג' 12:00-09:00	1011.3220 .01 שו"ת
ד"ר בנימיני יעל	בנקאות בישראל: תאוריה ויישום ב' 10:00-08:00	1011.3321 .01 שו"ת
ד"ר שיינין יעקב	מדיניות כלכלית וחברתית בישראל ג' 20:00-18:00	1011.3461 .01 שו"ת

סמינריון רגיל

	כלכלה מוניטרית ומערכת הבנקאות	1011.3560
ד"ר בנימיני יעל	ב' 12:00-10:00	.01 סמינר
	שווקים פיננסיים	1011.3560
פרופ' אלדור רפאל	א' 20:00-18:00	.02 סמינר
	כלכלה ומשפט	1011.3560
מר אלון כהן	א' 20:00-18:00	.03 סמינר

סמינריון מורחב

	מאקרו כלכלה - שווקים מתעוררים	1011.3562
ד"ר בלום אילת	ג' 17:00-15:00	.01 סמינר
	כלכלה ציבורית וכלכלה פוליטית	1011.3562
ד"ר בלומקין תומר	ד' 17:00-15:00	.02 סמינר
	כלכלת ביטוח וניהול סיכונים	1011.3562
פרופ' זילכה יצחק	א' 15:00-13:00	.03 סמינר
	כלכלה מוניטרית בינלאומית	1011.3562
פרופ' לייזרמן ליאונרדו	ב' 21:00-19:00	.04 סמינר
	כלכלה מיקרו יישומית	1011.3562
פרופ' טרכטנברג מנואל	ה' 20:00-18:00	.05 סמינר
	נושאים בכלכלת עבודה ובכלכלת חינוך	1011.3562
ד"ר שלוסר אנליה	ג' 18:00-16:00	.06 סמינר
	ארגון תעשייתי	1011.3562
ד"ר לוי נדב	ה' 16:00-14:00	.07 סמינר

סמסטר ב'

שנה א' - קורסי חובה

הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.02
יסודות הכלכלה		
גב' ויסמן דרינה	ב' 15:00-12:00	1011.1102 שו"ת 10.
גב' ויסמן דרינה	ה' 11:00-08:00	שו"ת .11
מבוא לסטטיסטיקה ב'		
גב' משית אילת	אי 15:00-12:00	1011.1109 שיעור .05
מר קורן אבשלום	אי 18:00-20:00	06. תרגיל
מר ליפשיץ שלומי	גי 14:00-12:00	.07 תרגיל
גב' מרינה בוגומולוב	גי 16:00-14:00	.08 תרגיל
ד"ר בק נילי	בי 13:00-10:00	.09 שיעור
מר קורן אבשלום	בי 17:00-15:00	10. תרגיל
מר קורן אבשלום	די 14:00-12:00	.11 תרגיל
מר קורן אבשלום	די 16:00-14:00	.12 תרגיל
ד"ר אשכנזי גלית	גי 13:00-10:00	.13 שיעור
מר קנדל ברק	גי 15:00-13:00	.14 תרגיל
מר קנדל ברק	ה' 14:00-12:00	.15 תרגיל
מר קנדל ברק	ה' 16:00-14:00	.16 תרגיל
מתמטיקה לכלכלנים ב'		
פרופ' גינזבורג דוד	בי 10:00-08:00	1011.1112 שו"ת .02
	די 12:00-10:00	
ד"ר זהארנפול רדו	אי 18:00-16:00	03. שו"ת
	גי 21:00-19:00	
גב' ניצן חכמוב שחף	גי 10:00-08:00	.04 שו"ת
	ה' 10:00-08:00	.05 שו"ת
מיקרו כלכלה 1		
פרופ' וטשטיין דוד	גי 19:00-16:00	1011.2103 שיעור 04.
מר בינסקי הדר	ה' 12:00-10:00	.05 תרגיל
פרופ' רובינשטיין אריאל	בי 20:00-17:00	.06 שיעור
פרופ' רובינשטיין אריאל	די 18:00-16:00	.07 תרגיל
פרופ' גלבוץ יצחק	אי 12:00-09:00	.08 שיעור
מר בקי בנימין	גי 12:00-10:00	.09 תרגיל

קורסי חובה - שנים ב' ג'

	מאקרו כלכלה א'	1011.2102
מר פרסיץ דותן	17:00-14:00 ד'	07. שיעור
גבי גולצמן מיכל	14:00-12:00 ד'	08. תרגיל
	מיקרו כלכלה 2	1011.2109
פרופ' נאמן צבי	12:00-09:00 ב'	12. שיעור
מר מלץ אמנון	14:00-12:00 ב'	13. תרגיל
	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106
ד"ר שלוסר אנליה	16:00-14:00 ב'	09. שיעור
	12:00-10:00 ד'	
מר ששון רועי	10:00-08:00 ד'	10. תרגיל
	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105
פרופ' לייזרמן ליאונרדו	19:00-16:00 ב'	02. שו"ת
פרופ' ישיב ערן	11:00-08:30 ה'	03. שו"ת
ד"ר בן-דוד דן	14:00-11:00 ה'	04. שו"ת
	מיקרו כלכלה 3	1011.2104
פרופ' פרשטמן חיים	12:00-09:00 ב'	04. שיעור
גבי ארד אילה	14:00-12:00 ב'	05. תרגיל
ד"ר לוי נדב	15:00-12:00 ד'	06. שיעור
ד"ר ברכה ענת	17:00-15:00 ד'	07. תרגיל
יפורסם		
ד"ר לוי נדב	17:00-14:00 ה'	08. שיעור
ד"ר ברכה ענת	19:00-17:00 ה'	09. תרגיל
יפורסם		

קורסי בחירה

קבוצה א'

	כלכלה מוניטרית בינלאומית	1011.3114
פרופ' לייזרמן ליאונרדו	15:00-13:00 ב'	02. שו"ת
	ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים	1011.3221
פרופ' גנדל ניל	17:00-14:00 ה'	01. שו"ת
	מימון ציבורי	1011.3301
ד"ר בלומקין תומר	12:00-09:00 א'	01. שו"ת

קבוצה ב'

ד"ר בנימיני יעל	בנקאות בישראל: תאוריה ויישום ב' 10:00-08:00	1011.3321 .02 שו"ת
ד"ר חגאי זין	שווקים, רגולציה ותחרות בישראל ה' 20:00-18:00	1011.3164 .01 שו"ת
ד"ר פרידמן עמית	נושאים בכלכלת ישראל ד' 20:00-18:00	1011.3325 .01 שו"ת
ד"ר סטאנצ'סקו יונן	שיטות מתמטיות בכלכלה ב' 15:00-13:00 ד' 18:00-16:00	1011.4605 .01 שו"ת
מר כהן אלון	כלכלה ומשפט ד' 18:00-16:00	1011.3346 .01 שו"ת

סמינריון רגיל

פרופ' אלדור רפאל	שווקים פיננסיים א' 20:00-18:00	1011.3560 .06 סמינר
ד"ר בנימיני יעל	כלכלה מוניטרית ומערכת הבנקאות ב' 12:00-10:00	1011.3560 .07 סמינר
ד"ר חגאי זין	שווקים, רגולציה ותחרות בישראל ה' 22:00-20:00	1011.3560 .08 סמינר
מר כהן אלון	כלכלה ומשפט ד' 20:00-18:00	1011.3560 09. סמינר
מר פריזט שלומי	נושאים נבחרים בכלכלת חזשנות, מחקר ופיתוח, וצמיחה כלכלית	1011.3560 .10 סמינר

סמינריון מורחב

ד"ר בלוס אילת	מאקרו כלכלה - שווקים מתעוררים ג' 17:00-15:00	1011.3562 .08 סמינר
ד"ר בלומקין תומר	כלכלה ציבורית וכלכלה פוליטית א' 14:00-12:00	1011.3562 .09 סמינר
ד"ר פוזנר עדי	תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה ג' 15:00-13:00	1011.3562 .10 סמינר

פרופ' פרשטמן חיים	נושאים נבחרים במיקרו כלכלה ובארגון ב' 16:00-14:00	1011.3562 .11 סמינר
ד"ר כהן אלמה	סוגיות בכלכלה אמפירית: רגולציה, סיכונים, והתנהגות הפרטים ב' 14:00-12:00	1011.3562 .12 סמינר
ד"ר רגב טל	נושאים בכלכלת עבודה ג' 12:00-10:00	1011.3562 .13 סמינר
ד"ר זועבי חוסני	צמיחה כלכלית ג' 18:00-16:00	1011.3562 14. סמינר

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>
		<u>קורסי חובה</u>
	תאוריה מיקרו כלכלית	1011.4111
פרופ' רובינשטיין אריאל	ב' 20:00-18:00	.01 שיעור
	ד' 10:00-08:00	
פרופ' רובינשטיין אריאל	ג' 20:00-18:00	.02 תרגיל
	תאוריה מאקרו כלכלית א'	1011.4116
פרופ' צידון דני	ה' 20:00-17:00	01. שיעור
מר בן עמי יניב	ד' 12:00-10:00	.02 תרגיל
	אקונומטריקה א'	1011.4205
פרופ' טרכטנברג מנואל	ה' 16:00-13:00	.01 שיעור
מר פריזט שלומי	ד' 14:00-12:00	.02 תרגיל
גבי לרום טלי		
	מבוא למודלים דינאמיים וחיפוש	1011.4119
ד"ר רגב טל	ד' 19:00-16:00	.01 שיעור
		**הקורס יתקיים במשך ארבעה שבועות בתחילת הסמסטר
		<u>קורסי בחירה</u>
	מודלים דינמיים בכלכלה	1011.4376
פרופ' זילכה יצחק	ב' 14:00-12:00	.01 שו"ת
	קבלת החלטות בתנאי אי ודאות	1011.4686
פרופ' גלבוש יצחק	ב' 12:00-10:00	.01 שו"ת
	יישומים בכלכלה מונטרית**	1011.4703
פרופ' אקשטיין צבי	ה' 21:00-18:00	.01 שו"ת
		**חופף לקורס "נושאים במאקרו כלכלה: יעד אינפלציה, תעסוקה ומתזוּרי עסקים
	אלגברה לינארית לכלכלנים	1011.2804
גבי ניצן חכמוב שחף	ג' 18:00-16:00	.01 שו"ת
	ה' 10:00-08:00	
	שוק עבודה ומחזורי עסקים**	1011.4618
פרופ' ישיב ערן	ב' 19:00-16:00	.01 שו"ת
		**חופף לקורס "שוק העבודה בראייה מאקרו כלכלית"

מיני-קורסים

פרופ' לוי דן	Auction Theory	1011.4665 01. שו"ת
--------------	----------------	-----------------------

סדנאות

	סדנת דוקטורנטים ג' 18:00-16:00	1011.5000 .01 סדנה
פרופ' רובינשטיין אריאל	סדנה בתאוריה כלכלית ד' 16:00-14:00	1011.5108 .01 סדנה
ד"ר כהן אלמה	סדנה במיקרו כלכלה יישומית ד' 18:00-16:00	1011.4257 .01 סדנה
פרופ' טרכטנברג מגואל	סדנה מחקרית ה' 18:00-16:00	1011.5004 .01 סדנה
ד"ר ברכה ענת	סדנה בכלכלה התנהגותית	1011.5006 .01 סדנה

סמסטר ב'קורסי חובה

	תאוריה מאקרו כלכלית ב'	1011.4108
פרופ' הרקוביץ צבי	ב' 17:00-14:00	.01 שיעור
מר דגן שגיא	ב' 19:00-17:00	.02 תרגיל
	תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה	1011.4101
פרופ' דקל עדי	ב' 12:00-09:00	.01 שיעור
	ה' 12:00-09:00	
	אקונומטריקה ב'	1011.4208
פרופ' אקשטיין צבי	ה' 20:00-17:00	.01 שיעור
גב' לרום טלי	ה' 15:00-13:00	.02 תרגיל
	קורסי בחירה	
	כלכלה וסוציולוגיה	1011.4379
פרופ' פרשטמן חיים	א' 13:00-11:00	.01 שו"ת
	שיטות מתמטיות בכלכלה	1011.4605
ד"ר סטאנצ'סקו יונוץ	ב' 15:00-13:00	.01 שו"ת
	ד' 18:00-16:00	
	נושאים נבחרים במאקרו כלכלה	1011.4343
פרופ' הרקוביץ צבי	א' 11:00-09:00	.01 שו"ת
	סיכון: תאוריה ונסויים	1011.4342
פרופ' סגל עוזי	ג' 21:00-18:00	.01 שו"ת
	ה' 21:00-18:00	

**הקורס יועבר במתכונת מרוכזת בתאריכים 19.6.09-3.5.09

מיני-קורסים

	Economics and Evolution	1011.4327
פרופ' שקד אבנר		.01 שיעור
	כלכלה התנהגותית	1011.4399
פרופ' שקד אבנר		.01 שיעור
	Ricardian, Sraffian and Neoclassical Economics: a Comparison	1011.4710
Prof. Arnold Heertje		.01 שו"ת
	נושאים בהיסטוריה כלכלית של המאה ה-20	1011.4620
פרופ' מוקיר יואל		.01 שו"ת

	Foreign Trade and Foreign Direct Investment	1011.4694
פרופ' הלפמן אלחנן		01. שו"ת
	Networks: Theory and Applications	1011.4684
Prof Zenou Yves		01. שו"ת
	Investment Under Uncertainty	1011.4602
פרופ' פינדייק רוברט		01. שו"ת
	Topics in development Economics	1011.4625
פרופ' קים-סו-צ'יאנג		01. שו"ת
<u>סדנאות</u>		
	סדנה בארגון תעשייתי	1011.4632
פרופ' פרשטמן חיים	ב' 19:00-17:00	01. סדנה
	סדנת דוקטורנטים	1011.5000
פרופ' פרשטמן חיים	ג' 18:00-16:00	02. סדנה
	סדנה בכלכלת עבודה	1011.4252
ד"ר שלוסר אנליה	ד' 18:00-16:00	01. סדנה
	סדנה במאקרו כלכלה	1011.5001
פרופ' הרקוביץ צבי	ה' 18:00-16:00	02. סדנה

החוג למדע המדינה

<http://spirit.tau.ac.il/poli/>

ראש החוג: ד"ר אמל ג'מאל

תואר ראשון

יועצת: ד"ר חני לרנר

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמידים ידע, כלים ושיטות לניתוח תופעות פוליטיות. במסגרת הלימודים מציע החוג הדגשים שונים: פוליטיקה ישראלית; מינהל ומדיניות ציבורית; תורת המשטרים ופוליטיקה משווה; התנהגות וכלכלה פוליטית; מחשבה פוליטית; יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה.

ייעוץ בתכניות לימודים

ככלל חייב התלמיד להרכיב את תכנית לימודיו בעצמו. לתלמידים המבקשים לקבל ייעוץ בנושאים הקשורים לתכנית הלימודים יוכלו לפנות אל היועץ לתלמידי תואר ראשון. שעות הקבלה תתפרסמנה על לוחות המודעות ובמזכירות החוג, בניין נפתלי, קומה ה', חדר 512 ובאתר האינטרנט של החוג.

הרכב תכנית הלימודים

אופן לימוד דו-חוגי	אופן לימוד חד-חוגי	
25 ש"ס	25 ש"ס	1. לימודי החוג: א. לימודי שנה א' ב. מבאות כלליים ג. לימודי שנה ב' ד. לימודי שנה ג'
--	8 ש"ס	
19 ש"ס	19 ש"ס	
14 ש"ס	25 ש"ס	
58 ש"ס	77 ש"ס	2. לימודים מחוץ לחוג
לימודי חוג שני	32 ש"ס	

לתלמידי חוגים אחרים מוצעות:

1. חטיבות במדע המדינה
מצומצמת - 15 ש"ס
מורחבת - 32 ש"ס

2. חטיבות בלימודי צבא ואסטרטגיה
מצומצמת - 16 ש"ס
מורחבת - 31 ש"ס

פירוט תכניות לימודי החטיבות מופיע בהמשך פרק זה.

תכנית הלימודים (המחייבת החל משנה"ל תשס"ט)

שנה א'

סמסטר	מס' ש"ס	אופן הוראה	פוליטיקה ומשטר בישראל
סמ' א/ב	3	ש'	
	1	ת'	
סמ' א/ב	3	ש'	מבוא למחשבה פוליטית
	1	ת'	
סמ' א/ב	4	שו"ת	מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית
סמ' א/ב	3	ש'	מבוא ליחסים בינלאומיים
	1	ת'	ואסטרטגיה
סמ' ב'	3	ש'	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ¹
	2	ת'	
סמ' א'+סמ' ב'	2+2	ש'	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה ²
25 ש"ס		סה"כ	

מבואות שנה א', קורסי החובה של שנה ב' וקורסי החובה של שנה ג', ניתנים פעם עד פעמיים בשנה. הקורסים הם סמסטריאליים (לא שנתיים).
 הקורס: מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה הוא שנתי (סמס' א'+סמס' ב').

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים. ההדרכה נעשית בלימוד יחידי, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה. על התלמידים להירשם להדרכה זו במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות. הלימוד נעשה דרך האינטרנט. תלמידים הלומדים שני חוגים במדעי החברה יירשמו להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

¹ הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או תקשורת יירשמו לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים" בחוג למדע המדינה.

התלמידים הלומדים סטטיסטיקה בחוג לימודיהם השני, הסבר מפורט בהמשך, בהערות לתכנית הלימודים.

² הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או תקשורת יירשמו לקורס בחוג לימודיהם השני ולא בחוג למדע המדינה. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה יירשמו לקורס בחוג למדע המדינה.

הדרכה במאגרי מידע

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה תד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) במדע המדינה וההערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.** תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או תקשורת יירשמו להדרכה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה יירשמו להדרכה בחוג לפסיכולוגיה.

הדרכה בכתיבה מדעית

הדרכה זו כוללת 6 מפגשים (3 מפגשים רצופים כל שבוע 2 ש"ס ולאחר מכן אחת לשבועיים 1 ש"ס) בהם יובהרו כללי היסוד, הטכניים והתוכניים, לכתיבה אקדמית. עקרונות איסוף וקריאת חומר אקדמי, כללי ציטוט, רישום הערות וביבליוגרפיה. הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות. לוח המפגשים יתפרסם בידיעון באינטרנט.

הערות לתכנית הלימודים

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג למדע המדינה ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה א+ב' לפסיכולוגיה.
2. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא כלכלה יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג למדע המדינה ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה א+ב' בכלכלה.
3. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא גינהול יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג למדע המדינה ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה וסטטיסטיקה לגינהול.
4. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא גיאוגרפיה יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג למדע המדינה ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה לגיאוגרפיה ותרגיל ב-SPSS.
5. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא תיכון יהיו פטורים מהקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג למדע המדינה ע"ס הקורסים: מתודולוגיה מחקרית א+ב', ניתוח נתונים כמותיים כולל SPSS בבית הספר לחינוך.
6. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא בפקולטה למדעים מדויקים יהיו פטורים מהקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג למדע המדינה ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה ומבוא להסתברות או הקורס הסתברות וסטטיסטיקה לדו חוגי בפקולטה למדעים מדויקים.
7. תלמידים שילמדו סטטיסטיקה, בחוגי לימוד אחרים, יפנו לשוש בר כמוכירות הפקולטה (חדר 311 בניין נפתלי) לבירור קבלת פטור מהקורס.

תנאי מעבר לשנה ב' באופן הלימוד החד-חוגי ובאופן הלימוד הדו-חוגי:

- א. ציון 70 לפחות ב-4 הקורסים הראשונים המפורטים לעיל וממוצע 73 ביניהם.
 ב. ציון 70 לפחות בקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים.
 ג. ציון 70 לפחות בקורס מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה.

שנה ב'

סמסטר	מס' ש"ס	אופן הוראה	
סמ' א/ב'	2	שי	מחשבה מדינית בת-זמננו
	1	תי	[תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא למחשבה פוליטית]
סמ' א/ב'	2	שי	פוליטיקה השוואתית
	1	תי	[תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא למחשבה פוליטית]
סמ' א/ב'	2	שי	אסטרטגיה בעידן המודרני
	1	תי	[תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה]
סמ' א'	2	שי	כלכלה פוליטית
	2	תי	
סמ' ב'	2	שי	שיטות מחקר ¹
	2	תי	[תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים]
סמ' א/ב'	2	פרו"ס	פרוסמינר
	19	סה"כ	שי"ס

פרוסמינר

התלמידים יוכלו להירשם לפרוסמינר, רק לאחר שהשלימו את כל חובות שנה א'. מומלץ לתלמידים ללמוד את הפרוסמינר בסמסטר השני של שנה ב'. מועד אחרון להגשה של עבודה פרוסמינרית בסמסטר א' - 31.5.09. מועד אחרון להגשה של עבודה פרוסמינרית בסמסטר ב' - 13.9.09.

מבואות כלליים

כל תלמיד חד-חוגי ילמד 8 שי"ס מתוך רשימות הקורסים שלהלן.

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ²	4	שי"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לסוציולוגיה	4	שי"ס	ניתן במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
מבוא לפסיכולוגיה	4	שי"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
שיטת המשפט הישראלי	4	שי"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לאנתרופולוגיה	4	שי"ס	ניתן במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

¹ ייחשב ע"י החוג למדע המדינה כקורס חופף: לשלושה מתוך קורסי שיטות מחקר בחוג לסוציולוגיה; מתודולוגיה מחקרית א'+ב' וקורס מתודולוגי נוסף בביה"ס לחינוך; שיטות מחקר א'+ב' בחוג לתקשורת; שיטות מחקר א'+ב' בחוג לגיאוגרפיה; שיטות מחקר (שיעור+תרגיל) וניתוח שונות בחוג לפסיכולוגיה; שיטות מחקר אמפירי בחוג לניהול.

² יסודות הכלכלה ייחשב כקורס חופף לצורך דרישה זו.

תנאי המעבר לשנה ג' באופן לימוד חד-חוגי ובאופן לימוד דו-חוגי:

ציון 'עובר' לפחות בכל אחד מקורסי שנה ב'.

שנה ג'**אופן לימוד חד-חוגי**

סמסטר	מס' ש"ס	אופן הוראה	
סמ' א/ב'	9	שי	3 קורסי בחירה
סמ' ב'	2	שי	התנהגות פוליטית בישראל
סמ' א'+ב'	4		פרויקט שטח
סמ' ב'	2	שי	מדיניות ומדינאות מעשית
סמ' א'+ב'/סמ' א'/ב'	8	סי	2 סמינרים
	25 ש"ס	סה"כ	

אופן לימוד דו-חוגי

סמ' א/ב'	6	שי	2 קורסי בחירה
סמ' ב'	2	שי	התנהגות פוליטית בישראל
סמ' ב'	2	שי	מדיניות ומדינאות מעשית
סמ' א'+ב'/סמ' א'/ב'	4	סי	סמינר
	14 ש"ס	סה"כ	

פרויקט שטח - התנסות בחיבור בין תחומי מדע-המדינה לבין קביעת מדיניות, תוך יישום כלים שנרכשו במהלך הלימודים. מידי סמסטר תיבחר סוגיה ציבורית בנושא אחר.

מדיניות ומדינאות מעשית - הרצאות של אנשי מדע מובילים, מדינאים ואנשי מינהל ציבורי בכירים.

סמינרים - תלמידים רשאים להירשם לסמינר רק לאחר שהשלימו פרוסמינר. הסמינרים ניתנים במתכונת סמסטריאלית ושנתית.

סמינרים**סמסטר א' - 4 ש"ס**

- מחשבה של ימינו על ביטחון ודיפלומטיה

סמסטר א' - 2 ש"ס + סמסטר ב' - 2 ש"ס

- פוליטיקה ישראלית: סוגיות נבחרות
- טרור ומוסר ציבורי
- בחירות בישראל
- סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזרחית
- מדיניות ציבורית בישראל - סוגיות נבחרות
- מדיניות החוץ של ארה"ב

סמסטר ב' - 4 ש"ס

- גולים, תפוצות, מהגרים ביחסים הבינלאומיים
- פוליטיקה של יצירת חוקות

התלמידים חייבים להשלים את מכסת השעות כפי שהתפרסמה בידיעון בשנה בה החלו את לימודיהם בחוג.

מסלול מיוחד לתואר שני לתלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון

החוג מציע למספר מצומצם של תלמידים בעלי הישגים גבוהים בלימודי שנים א' ו-ב' בתואר הראשון מסלול מיוחד לתואר שני. תנאי המינימום להצטרפות למסלול זה הם ממוצע 85 לפחות בתשעת הקורסים שלהלן וציון 80 לפחות בכל אחד מהם. תלמידים העומדים בתנאים רשאים לפנות למזכירות החוג ולהגיש בקשה להצטרף למסלול המיוחד.

רשימת הקורסים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- מבוא למחשבה פוליטית
- מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית
- פוליטיקה השוואתית
- אסטרטגיה בעידן המודרני
- מחשבה מדינית בת-זמננו
- כלכלה פוליטית
- שיטות מחקר

לתלמידים שיתקבלו למסלול המיוחד תינתן אפשרות להתחיל בלימודי תואר שני במעמד של "תלמיד שלא מן המניין", במקביל ללימוד שנה ג' בתואר הראשון. במהלך שנה זו על התלמידים לסיים את כל החובות לתואר הראשון הנדרשות מתלמידי התכנית.

פרטי התכנית

תלמידי התכנית הלומדים באופן הלימוד החד-חוגי ובאופן הלימוד הדו-חוגי יהיו פטורים במסגרת חובות ה.ב.א. משני קורסי בחירה וממדיניות ומדינאות מעשית (סה"כ 8 ש"ס). במקום קורסים אלה ילמדו תלמידי המסלול לתלמידים מצטיינים בשנה ג' קורסים מתכנית התואר השני בהיקף של 9 ש"ס. הרכב תכנית הלימודים בשנה ג' יהיה כלהלן:

<u>תד-חוגי</u>	<u>תד-חוגי</u>
מתכנית ה.ב.א. התנהגות פוליטית בישראל סמינר	מתכנית ה.ב.א. קורס בחירה פרויקט שטח התנהגות פוליטית בישראל 2 סמינרים
מתכנית ה.מ.א. - 9 ש"ס א. שניים משלושת קורסי החובה: - שיטות מחקר לתואר שני - גישות ותאוריות במדע המדינה - קורס החובה התחומי ב. סדנה או סמינר	מתכנית ה.מ.א. - 9 ש"ס א. שניים משלושת קורסי החובה: - שיטות מחקר לתואר שני - גישות ותאוריות במדע המדינה - קורס החובה התחומי ב. סדנה או סמינר

תלמידי המסלול אשר ימשיכו בלימודי ה.מ.א. בחוג יהיו פטורים משיעורי התואר השני אותם לקחו בשנה ג' ללימודיהם לתואר הראשון. שיעורים אלה ייכללו במניין לצורך חישוב מכסת השעות בתואר שני, אך לא ייכללו בשקלול ציון הגמר לתואר שני. תלמידי המסלול חייבים ללמוד קורס נוסף מבין קורסי החובה בתחומי הלימוד (בהיקף של 3 ש"ס).

תלמידי המסלול עם עבודת גמר חייבים ללמוד במסגרת לימודי התואר השני במסלול עם עבודת גמר לפחות 28 ש"ס.

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר חייבים ללמוד במסגרת לימודי התואר השני לפחות 36 ש"ס.

תלמידים שיסיימו את לימודי התואר השני
 היקף השעות של קורסי תואר שני אשר ישוקללו במסגרת חובות תואר ראשון יהיה: לתלמידי אופן הלימוד החד-חוגי 9 ש"ס, לתלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי 6 ש"ס.
תלמידים שלא ימשיכו לתואר שני בחוג או שלא יסיימו אותו, יקבלו ב.א. על סמך השיעורים שלמדו, כולל השיעורים מתואר שני, רק לאחר שעמדו בהיקף השעות הנדרש באופן לימודיהם לתואר ראשון. כל קורס מתכנית תואר שני, אשר ישוקלל במסגרת חובות התואר הראשון יקבל משקל של 1.5 נקודות.

אופן לימוד דו-חוגי: מדע המדינה ופילוסופיה

מטרות התכנית

להעניק הכשרה בין-דיסציפלינרית במדע המדינה ובפילוסופיה.

למקד את נקודות המפגש שבין לימודי הרעיונות המדיניים ולימודי הפילוסופיה הפוליטית ולהעמיק את הידע של התלמיד בתחומים אלה.

תנאי קבלה

תלמידים שלמדו בשני החוגים יהיו רשאים להצטרף לתכנית המשותפת רק לאחר שישלימו שנת לימודים מלאה בשני החוגים בציון "טוב" לפחות.
 תלמיד שהשלים לימודי שנה א' באחד משני החוגים ומבקש להתקבל למסלול לימוד זה יוכל לעשות זאת אם עמד בתנאי הקבלה הרגילים לחוג השני או אם השיג ממוצע ציונים של 80 לפחות ב-30 ש"ס לפחות (ראה הפסקה "החלפה/הוספה של חוג לימודים" בפרק "מידע כללי" בידיעון זה).

ייעוץ ומעקב

התלמידים יונחו באופן רצוף ואישי על ידי יועצי שני החוגים. תכנית הלימודים של התלמידים תורכב בהנחייתם ותהיה חייבת באישורם.
 התלמידים יהיו כפופים לתקנוני החוגים למדע המדינה ולפילוסופיה.

תכנית הלימודים בחוג למדע המדינה

ש"ס	25	קורסי שנה א'
ש"ס	19	קורסי שנה ב'
ש"ס	8	קורסי שנה ג'
ש"ס	3	קורס בחירה (בתחום "הרעיון המדיני")
ש"ס	55	

פרנסמינר וסמינר - ילמדו התלמידים מתחום הפילוסופיה הפוליטית.

תכנית לימודים משולבת בוגר במשפטים (LL.B.) וקבלת תעודה על השלמת לימודי חוג נוסף במדע המדינה כחוג אחד מתכנית דן-חוגית לתואר ראשון

שילוב זה יהיה פתוח לקבוצה מצומצמת של תלמידים בעלי נתונים גבוהים, אשר יתקבלו לפקולטה למשפטים ואשר יהיו מעוניינים לרכוש גם השכלה במדע המדינה. הבוגרים יוכלו להמשיך בלימודים גבוהים בכל אחת משתי הדיסציפלינות בנפרד. הרחבת הלימודים בתחום מדע המדינה משלימה את ההשכלה המשפטית, מקנה כלים אנליטיים להבנה פוליטית של מוסדות ציבור ומאפשרת התמודדות טובה יותר בשדה המעשה. השילוב יתרום במיוחד לאלה המייעדים עצמם למשרות בכירות במינהל הציבורי, בחברות ממשלתיות, ובפעילות פוליטית ברמה הלאומית והמקומית, וכן לאלה המייעדים עצמם לקריירה אקדמית.

תלמידי התכנית ילמדו (באופן הלימוד הדו-חוגי) בחוג למדע המדינה בנוסף ללימודיהם הרגילים (בהיקף מלא) בפקולטה למשפטים.

עם תום לימודיהם בפקולטה למשפטים ובחוג למדע המדינה יהיו בוגרי התכנית זכאים לתואר "בוגר במשפטים" (LL.B.) ולתעודה על השלמת לימודי חוג נוסף במדע המדינה (כחוג אחד מתכנית דן-חוגית לתואר ראשון במדע המדינה) כחוג לאחר תואר. קבלת התעודה על לימודי מדע המדינה מותנית בקבלת התואר "בוגר במשפטים".

אופן לימוד חד-חוגי מדע המדינה עם חטיבה מורחבת בתקשורת (32 ש"ס)

התכנית מקנה לתלמיד כלים ושיטות לניתוח תופעות פוליטיות וכן ידע וכלים להבנת תחילי התקשורת בהקשריה השונים – החברתיים, המשפטיים, הפסיכולוגיים, הכלכליים, הפוליטיים, הטכנולוגיים והתרבותיים.

הקבלה לאופן לימוד זה אפשרית רק במועד הקבלה לחוג דרך המרכז למרשם על פי ציון התאמה. שילוב זה פתוח לקבוצה מצומצמת של תלמידים בעלי נתונים גבוהים, אשר יהיו מעוניינים לשלב השכלה במדע המדינה ובתקשורת.

תלמידים אשר יסיימו תכנית לימודים זו יוכלו להמשיך ללימודי התואר השני במדע המדינה או בתקשורת ללא לימודי השלמה (מותנה בעמידה בתנאי הקבלה).

תקנות החוג

1. בקורסי החובה והמבואות של החוג לא יעלה אחוז המצטיינים (90 ומעלה) על 15% מהנבחנים. ממוצע הציונים בקורסים האמורים ינוע בין 77-82. תקנות אלו יחולו רק על קורסים בהם יש שלושים סטודנטים ומעלה.
2. במסגרת שיעורי הבחירה, פרוסים וסמינרים אין ללמוד יותר מקורס אחד אצל אותו מורה אלא באישור המרצה.
3. תלמיד רשאי לערער על ציון בחוג תוך עשרה ימים מיום פרסום תוצאות הבחינה.
4. במהלך כל שנת לימוד רשאי התלמיד להגיש לכל היותר 2 ערעורים (ולא יותר מ-6 ערעורים בסה"כ במשך לימודיו לתואר ראשון).
5. מועד אחרון להגשת עבודות ותרגילים (למעט עבודה פרוסמינרית וסמינריונית) הוא היום האחרון בסמסטר. אי הגשת עבודה או תרגיל במועד תגרוך דיווח ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240). ציון זה לא ייכלל בשקלול ציון הגמר, אך יירשם בגיליון הציונים.
6. מועד אחרון להגשת עבודה פרוסמינרית וסמינריונית תוך חודשיים וחצי מיום תום הסמסטר. לפרוסמינרים וסמינרים שיינתנו בסמסטר אי מועד ההגשה: 31.5.09.
7. לפרוסמינרים וסמינרים שיינתנו בסמסטר בי ולסמינרים שנתיים מועד ההגשה: 13.9.09. במקרים חריגים ניתן לפנות לוועדת ההוראה הפקולטטית. הוועדה הפקולטטית רשאית לאשר אורכה של שבועיים נוספים, לתלמידים שיוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד ההגשה. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
8. תלמיד רשאי להודיע על ביטול השתתפות בקורס עד תום שבועיים מיום תחילת הסמסטר. ביטול הרישום ייעשה במועדי הרישום כשיטת המכרז.
9. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו חייב להודיע על כך למזכירות החוג, בנוסף להודעה למזכירות תלמידים כללית.
10. משך הלימודים לתואר ראשון הוא שלוש שנים (ששה סמסטרים). במקרים מיוחדים ניתן יהיה באישור ועדת ההוראה לקבל אורכה של שנה אחת נוספת.

קורסים חופפים

- תשומת לב התלמידים מופנית לאמור בנושא זה בפרק "תקנון".
10. כל תלמיד חד-חוגי חייב ללמוד 109 ש"ס. תלמיד שקיבל פטור ע"ס קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור.
  11. תלמיד דו-חוגי חייב ללמוד 58 ש"ס. תלמיד שקיבל פטור בגין קורסי חובה חופפים חייב להשלים במסגרת החוג מכסה של 54-56 ש"ס לפחות. למד התלמיד קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם.

שקלול ציון הגמר

מבואות שנה א'	3	נקודות כל מבוא	3
מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	3	נקודות	3
מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה	2	נקודות	2
קורסי חובת שנה ב'	2.5	נקודות כל קורס	2.5
פרוסמינר	2	נקודות	2
מבואות כלליים	1	נקודה כל מבוא	1
שיעורי בחירה	2	נקודות כל קורס	2
התנהגות פוליטית בישראל	2	נקודות	2
פרויקט שטח	4	נקודות	4
מדיניות ומדינאות מעשית	עובר/לא עובר		
סמינר שנתי	4	נקודות	4

החטיבות

החוג למדע המדינה מציע לתלמידי חוגים בפקולטה חטיבה במדע המדינה וחטיבה בלימודי צבא ואסטרטגיה.

על מנת להכיר את תחומי הלימוד בחוג ואת מרכיבי תכנית הלימודים מתבקש התלמיד לקרוא את תכנית הלימודים של החוג המתפרסמת בפרק זה.

על תלמיד חטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג למדע המדינה. ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבות:

ציון "עובר" לפחות בשלושה מהקורסים: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, יסודות הכלכלה או כלכלה ללא כלכלנים, שיטת המשפט הישראלי, מבוא לפסיכולוגיה.

חטיבות במדע המדינה

		<u>חטיבה</u>	<u>א.</u>
ש"ס	4	פוליטיקה ומשטר בישראל	1.
ש"ס	8	2 ממבואות החוג (מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה; מבוא למחשבה פוליטית ומבוא למינהל ולמדיניות ציבורית)	2.
ש"ס	3	קורס בחירה	3.
ש"ס	15	סה"כ	

		<u>חטיבה מורחבת</u>	<u>ב.</u>
ש"ס	4	פוליטיקה ומשטר בישראל	1.
ש"ס	12	3 ממבואות החוג (מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה; מבוא למחשבה פוליטית ומבוא למינהל ולמדיניות ציבורית)	2.
ש"ס	4	כלכלה פוליטית	3.
ש"ס	3	אסטרטגיה בעידן המודרני	4.
ש"ס	3	מחשבה מדינית בת-זמננו	5.
ש"ס	3	פוליטיקה השוואתית	6.
ש"ס	3	קורס בחירה	7.
ש"ס	32	סה"כ	

חטיבות בלימודי צבא ואסטרטגיה

מטרת החטיבה להקנות ידע ומושגי יסוד בכל הקשור לתהליכים ולגורמים המעצבים את מדיניות הביטחון של מדינות, במיוחד בתקשר הישראלי.
לימודי החטיבה מיועדים להקנות תשתית ידע והכנה לתלמידים אשר בכוונתם להמשיך לימודיהם בתכנית תואר שני ללימודי ביטחון.

		<u>חטיבה</u>	א.
ש"ס	4	1. מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	
ש"ס	3	2. אסטרטגיה בעידן המודרני	
		3. 3 מקורסי הבחירה בתחום של יחסים בינלאומיים, ביטחון ואסטרטגיה	
ש"ס	9		
ש"ס	16	סה"כ	

		<u>חטיבה מורחבת</u>	ב.
ש"ס	4	1. מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	
ש"ס	3	2. אסטרטגיה בעידן המודרני	
ש"ס	24	3. 8 קורסי בחירה בתחום של יחסים בינלאומיים, ביטחון ואסטרטגיה	
ש"ס	31	סה"כ	

תיאור הקורסים

סמסטרים א'+ב'

שנה א'

1031.1110.01 הדרכה במאגרי מידע

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) במדע המדינה וההערכתם.

1031.1111.01 הדרכה בכתיבה מדעית

תכליתו של הקורס היא הקניית כלים תאורטיים ומעשיים לכתיבת עבודה אקדמית. הקורס מחולק לשישה מפגשים, כאשר בשלושה הראשונים שאורכם שעתיים יעסוק הקורס בכתיבה ברמה התאורטית. בשלב זה יכירו הסטודנטים את עקרונות הכתיבה האקדמית. מאפייניה ביחס לצורות כתיבה אחרות וכללים לכתיבת טיעון אקדמי מבחינה לוגית. חלקו השני של הקורס יכולת תרגול מעשי בשלושה מפגשים בני שעה כל אחד, בהם יוענק לסטודנטים סיוע בכתיבת הצעות המחקר בקורסי השנה הראשונה.

1031.1002.01 פוליטיקה ומשטר בישראל

קורס יסוד זה מיועד להקנות מסגרות תאורטיות וידע אמפירי לגבי נושאים מגוונים בפוליטיקה הישראלית, ביניהם: היסטוריה פוליטית של התפתחות מוסדות השלטון, יחסי אליטות וקבוצות בחברה, שטעים ומוקדי מתח חברתיים, ביטחון לאומי, הסכסוך הישראלי-פלסטיני-ערבי, שאלת גבולות הקבע, זהות לאומית, דת-מדינה, המיעוט הערבי בישראל, זכויות הפרט, פוליטיקה ומשפט, בית המשפט העליון בישראל.

1031.1400.01 מבוא למחשבה פוליטית

הקורס יסקור באמצעות מקורות ראשוניים את התפתחות המחשבה הפוליטית במערב החל מיוון הקלאסית במאה החמישית לפנה"ס ועד תחילת העת החדשה. במסגרת זו נתמקד בהגותם של פילוסופים פוליטיים מאפלטון ועד רוטו (אפלטון, אריסטו, מקיאווולי, הובס, לוק ורוסו). מטרת הקורס היא להקנות היכרות עם הטיעונים הפילוסופיים המרכזיים בנוגע למדינה, לכות, דמוקרטיה, צדק, זכויות וחובות פוליטיות, ציות לחוק, וכן להדגים ולהדגיש את השוני שבין הוגה להוגה בעניינים אלה תוך בחינת כוחם המשכנע של כל אחת מהתורות הנ"ל.

1031.1800.01 מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית

חוקרים העוסקים בתחום המינהל והמדיניות הציבורית לקחו על עצמם מתחילת המאה ה-20 לעסוק בבעיית המשילות במדינה הדמוקרטית המודרנית. בעיית המשילות נוגעת באיזון בין הגדרת האינטרס הציבורי לבין מימוש אינטרס זה על ידי הממשל. איזון זה מתבסס על יעילות המינהל, תקינות הממשל ועל אופיו של המשחק הפוליטי. בקורס זה נעמוד על הדרך בה מעוצבת מדיניות ציבורית במסגרת המינהל הציבורי על בסיס הבנת הדרך בה מתחברים כל מרכיבים אלה. נעשה זאת תוך שימת דגש על התאוריה הארגונית והניהולית, הגישות הפוזיטיביסטיות לחקר היחסים בין מינהל ציבורי, כלכלה ופוליטיקה (Public Choice Theory); כמו גם ביישום אמפירי של נושאים אלה למינהל ולמדיניות ציבורית בישראל.

1031.1900.01 מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

הקורס יציג לסטודנטים את הנושאים, השאלות, התהליכים והתאוריות המרכזיות של הפוליטיקה הבינלאומית. ההתמקדות היא על העולם המודרני ממלחמת-העולם השנייה ולאחריה ועל התאוריות הערכניות של היחסים הבינלאומיים. בחלק הראשון של הקורס נלמד את שלושת התאוריות המרכזיות בתחום: הריאליזם, הליברליזם והקונסטרוקטיביזם. בחלק זה גם נדון באופן שבו מתבצעת מדיניות-חוץ ובתפקיד העוצמה. החלק השני של הקורס בוחן שאלות עכשוויות ועתידיות במערכת הבינלאומית, כולל קונפליקטים צבאיים וכלכליים. אין דרישות מוקדמות להרשמה לקורס. בסוף הקורס, תהיו בעלי הבנה עמוקה של היחסים הבינלאומיים והאופן שבו נלמד בתחום, ותהיו בעלי יכולת להשתתף בקורסים מקיפים ומתקדמים ובעלי התמחות בתחום.

1009.1880.01 מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה

קורס זה מפיח את הסטודנטים עם סוגיות יסוד העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה ועם ציוני דרך מרכזיים בתולדות החשיבה המערבית. הדגש יושם על תפישות שונות של הטבע האנושי, החברה, צדק, חוק, כוח וריבונות, כאשר המטרה היא לבחון את האידיאות העיקריות שעיצבו את תודעת האדם המודרני ואת התנאים המקדימים להתפתחותם של תחומי הידע השונים במדעי החברה. הקורס מבוסס על פרספקטיבות משלימות של המרצים תוך שהוא מאפשר חיתוכים בין הפרספקטיבות השונות. הקורס מורכב משלושה חיתוכים: חתך ההיסטורי, חתך אונטולוגי וחתך אפיסטמולוגי.

שנה ב'**קורסי חובה****1031.2103.01 כלכלה פוליטית**

הקורס מציג את הפרספקטיבה הפוליטיבית הפוליטיסטית של הכלכלה הפוליטית המודרנית לתבנת תהליכים ותוצאות פוליטיות בהסדרים דמוקרטיים. הגישה נשענת על הנחות תורת "הבחירה הרציונלית". בתוך כך יסקרו נושאים כגון: תורת הבחירה החברתית, תורת המשחקים ל-2 ול-n שחקנים, הירוסיטיקה, אסטרטגיה של בחירות ובחורים, התנהלות פוליטית במרחבי נושאים, תורת המיקוח הפוליטי, תורת הפעולה החברתית וכיו"ב.

1031.2105.01 מחשבה מדינית בת-זמננו

במהלך הקורס נבחן כמה מן תהוגים הפוליטיים המרכזיים של התקופה המודרנית, תוך שימת דגש על האופן בו מוצג האדם המודרני בכלל ומבחינת יכולתו להתמודד עם מוסדות חברתיים ומערכות עוצמה האופייניות למודרניות כפרט. כמו כן, נעמוד על קווי ההתפתחות האופייניים להגות הפוליטית במהלך התקופה, ועל השאלות העומדות בפנייה כיום. הקורס יתמקד בלימוד כתביהם של רוסו, מרקס, וובר, ופוקו.

1031.2106.01 פוליטיקה השוואתית

קורס יסוד במדע המדינה שמטרתו להקנות לסטודנטים מושגי יסוד לדיון באופיין של מערכות פוליטיות ובתפישות שונות של הקשר שבין מדינה וחברה. הקורס יעסוק בניחות השוואתית של משטרים פוליטיים ובגורמים להתפתחותם, בסוגיות של לאומיות, אתניות, וסכסוכים פנים-מדינתיים, בשאלות של דמוקרטיה ואזרחות, ובאתגרים החדשים שמציבה הגלובליזציה למדינה.

1031.2108.01 אסטרטגיה בעידן המודרני

קורס המשך לקורס מבוא ליחסים בינלאומיים. הקורס עוסק במושגי יסוד של קונפליקט ושיתוף פעולה בזירה הבינלאומית ומעמדת נגזרות תאורטיות של הגישה הריאליסטית והליברלית. ההרצאות דנות בנושאים אסטרטגיים שונים, כגון: גיבוש אסטרטגיה, השימוש בכוח כופה, הרתעה, לחימה בתתרנות, הפתעה אסטרטגית, מהותו של הכוח הגרעיני, טרור והסדרי ביטחון, תוך התייחסות לבעיות ולאליוצים המשפיעים על מרחב התמרון של מעצמות ומדינות קטנות מהן, במערכת הבינלאומית.

פרוסמינרים**1031.3675.01 עיניים**

הקורס ידון בסוגיית העיניים ביחוד בהקשר של חליצת אינפורמציה מודיעינית למניעת טרור. בהקשר זה נדון בשאלות כגון: מהו הרוע הספציפי שבעיניים? מהו המקור הנורמטיבי וההיסטורי לאיסור הליברלי על עיניים? מה בין עיניים במסגרת לוחמה לבין הרג בשדה הקרב? האם ניתן להצדיק עיניים בתקירה? האם ניתן להצדיק עיניים לשם ובשם מניעת רצח חפים מפשע? האם ניתן להצדיק עיניים במקרה של "פצצה מתקתקת"? האם ניתן אי פעם להצדיק עינוי של חפים מפשע? האם ישנו בסיס מוסרי להבחנה בין עיניים לבין הפעלת לחץ פיסי או בין עיניים קשים לקלים? האם ראוי להכפף תקירות קשות לביקורת שיפוטית? האם ראוי לדרוש מחוקר לבקש "צו עינוי" מבנימ"ש? שאלות אלו ואחרות יידונו בראש ובראשונה במסגרת שתי תאוריות המוסר הדומיננטיות – התועלתנות לגווייה ותאוריית המוסר של קנט בהצגתם נפתח את הקורס. לאחר מכן יועלו אופציות מוסריות נוספות לבחינת הסוגייה כגון תזת "הידיים המלוכלכות" והרעיון של תירוץ, לעומת צידוק מוסרי.

לאורך הקורס נקרא (כולנו!) מגוון רחב של מאמרים פילוסופיים ומשפטיים עכשוויים המציגים עמדות שונות בנושא זה, ביחוד אלה שנכתבו סביב הדיון הישראלי בסוגייה בתחילת שנות ה-80 (דו"ח ועדת לנדוי) ואלה המתפרסמים בשנים האחרונות באקדמיה האמריקאית סביב בעיית הטרור הבינלאומי ופעולותיה של ממשלת ארה"ב מאז ה-11 בספטמבר 2001.

1031.3836.01 מרחב, ארכיטקטורה ופוליטיקה

מטרת הקורס לבחון את היחס בין פילוסופיה פוליטית מצד אחד לבין מרחב גיאוגרפי ומרחב ארכיטקטוני מצד שני. במסגרת זו ייבחנו סוגיות כגון: טריטוריה וזכות לאומית, שפה פוליטית והיסטוריה של המרחב, הפן הציבורי-פוליטי של מונומנטים והתפקיד של מטפורות ארכיטקטוניות בפילוסופיה פוליטית.

1031.3841.01 מעצמות למעצמה: מדינאותה של ארה"ב בראשית דרכה 1776-1823

סוגיות בהיסטוריה הדיפלומטית המוקדמת של ארה"ב: הברית עם צרפת שאפשרה את הניצחון על הבריטים במלחמת העצמאות; הניסיון לשמור על עצמאותה מול המעצמות הלוחמות במלחמות המהפכה הצרפתית ובמלחמות נפוליאון; הדיפלומטיה של התפשטות טריטוריאלית עד לאוקיינוס השקט, שכללה את חורבן הילידים האמריקאים, הן כאוכלוסיה והן כגורם מדינאי; המדינאות של העבדות והופעתה של אמריקה כמעצמה בפוליטיקה הגלובאלית עם הכרזת דוקטרינת מונרו. תשומת הלב תהיה על היחס בין מדינאות חוץ מצד אחד לבין דעת הקהל ופוליטיקה של בוחרים מצד שני. הדגש בקריאה יהיה על מקורות ראשוניים.

1031.3825.01 עולות העבר

הקורס יעסוק בדיון המתנהל עתה בתחום הפילוסופיה הפוליטית בסוגיות הקשורות לעולות העבר ולתיקון. באופן כללי ניתן לומר שהדיון הזה מתמקד בשלושה נושאים: הכרה, פיצוי ופיוס, כאשר פיוס נתפס כמטרת התהליך והכרה ופיצוי כאמצעים להשגתו. בשיעור ייבחנו באופן ביקורתי המשמעויות התאורטיות והמעשיות של כל אחד מן המושגים האלה במחשבתם של הוגים שונים ובמצבים היסטוריים שונים. בין הנושאים הספציפיים שייבחנו יהיו פשעי מדינה, ועדות אמת ופיוס, זכויות על קרקעות של עמים ילידים וזכות השיבה של פליטים.

שנה ג'**קורסי חובה****1031.3103.01 פרויקט שטח**

מטרת הפרויקט היא התנסות בחיבור בין תחומי מדע המדינה לבין קביעת מדיניות, תוך יישום כלים שנרכשו במהלך הלימודים. ראשית הסמסטר הראשון יוקדש להצגת תחומי מדע המדינה, מתודולוגיה ונושא הפרויקט. העבודה בקורס תיעשה במסגרת קבוצתית ובתום הפרויקט כל קבוצה תציג את עבודתה המשותפת.

קורסי בחירה**1031.3682.01 אינטרנט ואינטראקציה בין קבוצות בקונפליקט פוליטי**

הקורס בוחן את הפוטנציאל של האינטרנט בפרט ומדיה חדשים בכלל לגשר בין קבוצות הנתונות בקונפליקט פוליטי. הקורס מתמקד בסכסוך הישראלי-פלשתיני, אך מביא גם זוגמאות מסכסוכים פוליטיים מקומיים ובינלאומיים נוספים. לקורס שלושה חלקים עיקריים. חלקו הראשון משתמש בתיאוריות תלקוחות מתחומי התקשורת הפוליטית והפסיכולוגיה הפוליטית על מנת לשפוך אור על הדינאמיקה החברתית בין קבוצות הנתונות בקונפליקט פוליטי ועל הפוטנציאל של האינטרנט לגשר בין קבוצות יריבות. בחלקו השני של הקורס עורכים הסטודנטים היכרות עם משחק הווידאו PeaceMaker אשר מאפשר למשתתפים למלא את תפקיד ראש הממשלה הישראלי או את תפקיד יו"ר הרשות הפלשתינית, ולהתמודד עם הסכסוך באזורנו באמצעות שורה של תסריטים ואירועים. המשתתפים יכולים לשחק את שני התפקידים על מנת לבחון את הבעיה משני הצדדים ולראות כיצד היא עשויה להשתנות מתפקיד אחד למשנהו. בחלקו השלישי והאחרון של הקורס יעבדו הסטודנטים בקבוצות קטנות על מנת לפתח פרויקט משותף בהתבסס על PeaceMaker.

1031.3812.01 האיחוד האירופי - הסדר הכלכלי-פוליטי

מבוא להסדר הפוליטי-כלכלי באיחוד האירופי. קורס זה עוקב אחר התהליך הבלתי רגיל של העברת הריבונות באירופה לאחר מלחמת העולם השנייה ממדינות לארגונים בינלאומיים. הקורס מספק מדריך למבנה הארגונים באיחוד האירופי ולתחומי שתוף הפעולה בין חברותיו, וכן תובנות לגבי עתיד המטבע המשותף (היורו). במהלך הקורס נתמקד בנושאים כגון מדיניות החוץ והביטחון המשותפת, תהליך החקיקה האירופי, המדיניות התקלאית המשותפת, השוק המשותף, פרמידת העדפות הסחר, והמערכת המוניטרית האירופית. נעשה שימוש בכלים תאורטיים מתחומי הכלכלה ומדע המדינה, אך אין צורך בידע מוקדם בכלכלה.

1031.3918.01 הפוליטיקה של משטרים מוניטריים בינלאומיים

הקורס עוסק בתופעה של משטרים מוניטריים בינלאומיים, כולל איחודי מטבע וצורות נמוכות יותר של אינטגרציה מוניטרית. בחלק הראשון של הקורס יידונו תפקידי הכסף השונים והקשר בינם לבין משתנים תרבותיים ופוליטיים. בחלק השני של הקורס ינותחו מספר משטרים מוניטריים בינלאומיים ע"י תאוריות כלכליות ופוליטיות שונות של שימוש וניהול הכסף, ושל היווצרות איחודי מטבע.

1031.3780.01 מסורות חשיבה פוליטיות: איסלאם ולאומיות בני זמננו

הקורס יתמקד בתכנים, בהשפעות ובהשלכות של זרמים איסלאמיים ותנועות לאומיות על תפיסות חברתיות ופוליטיות ועל דפוסי פעילות של מדינות, ארגונים אזרחיים ותנועות טרור. הקורס אמור להקנות יכולת להמשיג, לנתח ולהעריך תהליכים פוליטיים ולצפות כיווני התפתחות תוך שימוש במסגרות חשיבה אנליטיות.

הקורס ישלב הרצאות, דיון בחומר הקריאה וסדנאות מחקר קבוצתיות בנושאים שייידונו במהלך הסדנה.

1031.3647.01 דמוקרטיה עתיקה, מציאות ומבקריה

נעיין בדמוקרטיה האתונאית ומבקרית בני-זמנה כדי לחקור את שורשי המאבק לעוצמה בין אנשי הרוח לבין שלטון עצמי עממי. נקרא מתוך הרודוטוס, אריסטופנס, אפלטון, דמוסטרס ואריסטו.

1031.3681.01 קרקעות וצדק חלוקתי

מדיניות הקצאת הקרקעות בישראל עוברת טלטלה בשנים האחרונות. לטלטלה זו, השפעה מכרעת על מרבית אזרחי ישראל, והיא נובעת, בין השאר, מתמורות אידיאלוגיות ופוליטיות ומכוחות כלכליים חזקים ואינטרסנטיים. כיום, מצויה מדיניות זו במרכזו של עימות ציבורי סוער, שנוגע לשאלות של צדק, שוויון, הון ושלטון. מטרת הקורס היא לבחון את מדיניות הקצאת הקרקעות בישראל, לנתח את השינויים שחלו בה במהלך השנים ולנסות ולברר מקרעי ישראל לאן?

סמינרים סמסטר א'**1031.3946.01 מחשבה של ימינו על ביטחון דיפלומטיה**

סמינר זה יתמקד בספרות מימינו העוסקת בביטחון ודיפלומטיה ביחסים בינלאומיים. הנושאים היותר ספציפיים הם אסטרטגיות נגד טרור וזרמים ותקוממות, בלימה, עוצמה רכה, שגשוג ופיקוח נשק להשמדה המונית, מדיניות אמריקאית במזרח התיכון, וקשרים בין ליברליזם וביטחון. ספרות הקורס נכתבה מאז סיום המלחמה הקרה.

סמינרים סמסטר א' + סמסטר ב'**1031.3937.01 פוליטיקה ישראלית: סוגיות נבחרות**

הסמינר יעסוק בניתוח נושאים המאפיינים את הפוליטיקה הישראלית. ביניהם: רפורמות במשטר, חוקה, מינויים פוליטיים, תקשורת פוליטית, בחירות וכיו"ב.

1031.3922.01 טרור ומוסר ציבורי

הסמינר יעסוק בשאלות של מוסר מדיני שמתעוררות אגב התגברות תופעת הטרור. מהו טרור? מהם מאפייניו ומהי הגדרתו כתופעה ייחודית להבדיל מצורות אחרות של לוחמה בלתי קונבנציונלית? במה הוא דומה ושונה מפעולות קטלניות אחרות (נקטל בשדה הקרב, מלחמת גרילה, רצח פוליטי, רצח פלילי, פשעי מלחמה)? באילו אמצעים מותר להילחם בטרור? האם התנקשויות ממוקדות הן פעולות לגיטימיות? באיזו מידה ניתן להגביל חירויות פרט ליברליות בשם ההגנה מפני טרור? האם פעולות טרור ניתנות אי פעם להצדקה?

הסמינר יתנהל כקבוצת דיון בסוגיות טריות ואקטואליות מסוג זה בהשתתפותם הפעילה של הסטודנטים בקריאה, חשיבה עצמאית, שיתוף, הצגת רפרואטים וכיו"ב.

1031.3307.01 בחירות בישראל

הסמינר יתמקד בבחירות בישראל מתוך מסגרת התייחסות תאורטית והשוואתית למדינות אחרות ולהיסטוריית הבחירות בארץ. הסמינר ישלב דיון בחומר הקריאה ובאקטואליה, ועבודת מחקר אמפירית של התלמידים על בחירות בישראל. על פי הנושא יאספו התלמידים נתונים באופן עצמאי או ינתחו ניתוח משנה נתונים קיימים.

1031.3815.01 מדיניות ציבורית בישראל - סוגיות נבחרות

הסמינר יעסוק באבחון השלבים השונים הכרוכים בקביעת מדיניות ציבורית. ובתוך כך יבחנו רכיבים כגון הפיכתה של בעיה פרטית לציבורית; העלאת סוגיה לסדר היום הציבורי, עיצוב המדיניות, יישום מדיניות והערכתה. הסוגיות המהותיות שיבדקו בקונטקסט הישראלי יכללו בין השאר, מדיניות בריאות, מדיניות תקשורת וכיו"ב.

1031.3907.01 סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזרח התיכון

הסמינר מתמקד בבעיות הכלכליות והפוליטיות המאפיינות את המזרח התיכון ובניתוח סוגי המשטרים שבו. החלק הראשון של הקורס עוסק בבעיית ריבוי האוכלוסין, בבעיית המים וביטחון המזון, סקטור הנפט, הגירה, תפקיד המגזר הציבורי וניסיונות הרפורמה בו, מונרכיה, סוציאליזם, איסלאמיזם, יחסי מדינה-צבא ועיור. נעשה שימוש בכלים תאורטיים מתחומי הכלכלה ומדע המדינה, אך אין צורך בידע מוקדם בכלכלה. החלק השני של הקורס מתבסס על הצגת עבודות ע"י הסטודנטים. העבודות מנתחות מקרים ספציפיים של תבעיות המוצגות בחלקו הראשון של הקורס.

1031.3947.01 מדיניות החוץ של ארה"ב

מדיניות חוץ היא תופעה ייחודית ומורכבת. היא נקבעת בהסתמך הן על פוליטיקה פנימית והן על השפעות בינלאומיות ומשרתת כגשר בין תאוריות של מדינה ותאוריות של יחסים בינלאומיים. מדיניות חוץ מושפעת מקשת רחבה של גורמים ושחקנים פוליטיים הכוללים, בין היתר, קבוצות אינטרס מקומיות, ארגונים ביורוקרטיים, תהליכי קבלת החלטות, שווקים כלכליים בינ"ל, בריתות ושיתופי פעולה, מוסדות בינ"ל וחלוקת הכוח במערכת הבינ"ל. ארה"ב היא השחקן המשפיע ביותר על המערכת הבינ"ל בעת הנוכחית. לפיכך, סקירה, ניתוח ולימוד של מדיניות החוץ שלה חיוניים להבנת היחסים הבינ"ל ולפיתוח תאוריות ביחסים הבינ"ל.

במהלך הקורס נעסוק בנושאים הבאים: (1) היכרות עם תאוריות קלאסיות של יחב"ל והשפעתן על עיצובה של מדיניות החוץ האמריקאית; (2) מבנה המנגנון האדמיניסטרטיבי של ארה"ב, חלוקת סמכויות וכוח בין מקבלי החלטות, וטבעו של תהליך קבלת החלטות במדיניות החוץ; (3) עיון באבני דרך היסטוריות - מלחמות העולם, המלחמה הקרה, וייטנאם, עיראק, 9/11 וכ"ו - בעיצוב התפיסה האמריקאית כלפי המערכת הבינ"ל; (4) אתגרים בחוזה ובעתיד לאינטרסים האמריקאים בעולם - תפוצת נשק להשמדה המונית, שווקים בינ"ל, טרור, הפצה של דמוקרטיה וכ"ו - והדרכים בהן ארה"ב מתמודדת עם אתגרים אלו; (5) אינטרסים ייחודיים של ארה"ב באזורים שונים בעולם - אירופה, מזרחית, דר"מ - ותמעמד המשתנה שלה באזורים אלו.

1031.3948.01 דמוקרטיה חוקתית

חוקות נתפסות על פי רוב ככלי מרכזי לביסוסו של משטר דמוקרטי. אולם האם בהכרח קיימת הלימה בין הרעיון החוקתי לבין עקרונות היסוד של דמוקרטיה? האם המסגרת הנוקשה של חוקות משוריינות מתיישבת עם העקרון הדמוקרטי של הכרעת רוב? הקורס יעסוק בדילמות העולות מתוך המתח הפנימי של constitutionalism כמסגרת שמסדירה את מוסדות השלטון הדמוקרטי מחד, ובו בזמן מגבילה את כוחם, מאידך. בין היתר, נדון בסוגיה של precommitment, בשאלת ההתחלה הדמוקרטית של חוקות ובסוגיה של ריבונות העם, בבעיות של תיקון החוקה ושל ביקורת שיפוטית. כמו כן, יעסוק הקורס במתח שבין חוקתיות ודמוקרטיה בהקשר של התערערות הריבונות של המדינה מלמעלה, כתוצאה מהתפתחות הגלובליזציה המשפטית, ומלמטה, כתוצאה מהתחזקות החברה האזרחית.

סמינרים סמסטר ב'**1031.4651.01 גולים, תפוצות, מהגרים ביחסים הבינלאומיים**

פעילות של גולים פוליטיים "ופוליטיקה של תפוצות" ממשיכים להיות חלק ממארג היחב"ל במאה ה-21 ובאים לידי ביטוי בין היתר לאחרונה בפעילות של הגולים העירקיים, בסרילנקה, בארמניה ובמקומות רבים אחרים. גולים ותפוצות הם שחקנים במערך הבינ"ל כאשר הם מאתגרים את גבולות המדינה הלאומית בפעילותם הטרנס לאומית בזירות רבות ומגוונות; כלכלית, תרבותית, פוליטית ודתית. סמינר זה יעסוק במגוון ההשלכות של פוליטיקה מחוץ לגבולות המדינה השייכת הן לדילמות בינלאומיות והן לדילמות לאומיות. בקורס יידונו סוגיות כמו אזרחות כפולה, לאומיות ונאמנות, תפקידם של לוביים אתניים, המערך הכלכלי התפוצתי והשפעתו על מבנים קפיטליסטיים וקונפליקטים בינלאומיים, כמו גם מעברים של רפרטואר תרבותי ודתי בין בני עם החיים במדינות שונות.

1031.3790.01 פוליטיקה של יצירת חוקות

חוקות נתפסות על פי רוב ככלי מרכזי למיסודו של משטר דמוקרטי. אולם האם בהכרח קיימת הלימה בין הרעיון החוקתי לבין עקרונות היסוד של דמוקרטיה? האם המסגרת הנוקשה של חוקות משוריינות מתיישבת עם העקרון הדמוקרטי של הכרעת רוב? הסמינר יעסוק בדילמות העולות מתוך המתח הפנימי של constitutionalism כמסגרת שמסדירה את מוסדות השלטון הדמוקרטי מחד, ובו בזמן מגבילה את כוחם, מאידך. בין היתר, נדון בסוגיה של precommitment, בשאלת ההתחלה הדמוקרטית של חוקות ובסוגיה של ריבונות העם, בבעיות של תיקון החוקה ושל ביקורת שיפוטית.

סמסטר ב'**קורסי מבוא וחובה**

ראח/י פירוט בסמסטר א'.

שנה א'**1009.1555.01 מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים**

מטרת הקורס: להקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח היכולת לבצע את הניתוחים באופן עצמאי על ידי שימוש במחשב.
תכנית הקורס: הקורס כולל שני מרכיבים עיקריים: החלק העיוני בשיעורים, והתרגול בחדרי המחשב. החלק העיוני יכלול את הנושאים הבאים: סטטיסטיקה תאורית (סולמות ומשתני מדידה, מדדי מיקום ופיזור), הסתברות (חישובי הסתברות, התפלגות בינומית ונורמלית, משפט הגבול המרכזי), אמידה ובדיקת השערות (רווחים ברי סמך ובדיקת השערות לגבי ממוצע כאשר השונות ידוע ואינה ידועה, הסקה לגבי שני מדגמים), קשר בין משתנים (משתנים בדידים: מבחן חי בריבוע, משתנים רציפים: קו רגרסיה ומקדם מתאם). החלק היישומי של הקורס יכלול שימוש ב-SPSS ו-EXCEL בנושאים השונים.

שנה ב'**1031.2102.01 שיטות מחקר**

הקניית ידע בסיסי בגישה המדעית לפוליטיקה. הנושאים העיקריים: הגדרת בעיות מחקר, בניית מושגים, תאוריות והשערות, בעיות מדידה, איסוף, עיבוד וניתוח נתונים (כולל ניתוח טבלאות, מדדי קשר, רגרסיה, מבחנים סטטיסטיים). עבודת מחקר הדורשת עיבודים במחשב תהווה חלק אינטגרלי של הקורס.

1031.2105.01 מחשבה מדינית בת-זמננו

במהלך הקורס נבחן כמה מן ההוגים הפוליטיים המרכזיים של התקופה המודרנית, נעמוד על קווי ההתפתחות האופייניים להגות הפוליטית במהלך התקופה, והשורשים הפילוסופיים של האידיאולוגיות המרכזיות של המאה ה-20, כגון: סוציאליזם, ליברליזם, קונסרבטיזם ולאומיות. הקורס יתמקד בלימוד כתביהם של רוסו, בנטס, בורק, טוקוויל, מיל, מרקס ואחרים.

פרוסמינרים**1031.4460.01 תאוריה של סכסוך אתני ולאומני**

הקורס יבחן סכסוך אתני ולאומני. הקורס יבחן גם ספרות תאורטית על תהליכי סכסוך בין קבוצות וגם מידע אמפירי על מקרים של סכסוך אתני ולאומני. הנושאים העיקריים שידונו בקורס כוללים: אסטרטגיה, מקורות פנימיים לתוקפנות כלפי חוץ, השפעת הדמוקרטיה ותלות כלכלית. הספרות התאורטית של הקורס באה מסוציולוגיה, סוציו-פסיכולוגיה ומדע המדינה.

1031.3674.01 הפרטה: שיקולים כלכליים ותהליך פוליטי

הקורס יעסוק באחד המכשירים הנפוצים ביותר במדיניות ציבורית, אך בו בעת גם אחד היותר שנויים במחלוקת: הפרטה. דעה נפוצה ביחס להפרטה היא שזו מדיניות ניאוליברלית שנועדה לערער את אושיות מדינת הרווחה המודרנית. למעשה, רבות הסיבות להפרטה והשלכותיה מורכבות. במסגרת קורס זה, נדון בסיבות ובהשלכות של ההפרטה תוך התייחסות לניסיון המצטבר של ההפרטה גם בישראל וגם במדינות אחרות בעולם. בנוסף לכך, ההפרטה תשמש כדוגמה להתהוות, יישום, ואף ערעור, של מדיניות ציבורית.

1031.3784.01 קבלת החלטות ומדיניות חוץ

הקורס מבקש להציג בפני התלמידים את גישת קבלת ההחלטות לניתוח תפוקות מדיניות חוץ. במרכזו ארבעת הפרדיגמות העיקריות שסביבן נסב המחקר בנושא: הרציונליסטית, הביורוקרטית, הפסיכולוגיסטית והקיברנטית. במהלכו יוצגו באופן ביקורתי כל אחת מבין האחרונות (על מגוון התאוריות והמודלים הכלולים בהן), תוך יישומן לצורכי המחשה על מקרי מחקר ממדיניות החוץ הישראלית וממדיניות החוץ של מדינות נוספות.

1031.2604.01 הממשלות הקואליציוניות של ישראל
הקורס יעסוק במרכיבי היסוד של קואליציות פרלמנטריות בדמוקרטיה מערביות תוך שימת דגש תאורטי והשוואתי. סוגיות מרכזיות בנושא תיושמה למציאות הפוליטית בישראל.

1031.3769.01 משיחיות חילונית או על אידיאולוגיות רצחניות במודרניות
נטען לכך שהרעיון המשיחי-דתי זכה לגרסאות מודרניות-חילוניות מגוונות בדמותם של משטרי רצח בעולם המערבי. לאחר הבהרת הקריטריונים לזיהוי עיקרי המשיחיות, נפנה לדון בכתבים פילוסופיים ופוליטיים ראשוניים המעידים על התגבשות משיחיות חילונית ועל תרומתה הישירה להגברת השימוש באימות פוליטית בעידן המודרני. נקרא, בין היתר, את כתבי רוסו, רובספייר, קאנט, מרקס, לוקסנבורג, לנין, היטלר, רוזנברג, בן גוריון, הרב קוק (האב והבן) ופרס.

1031.3898.01 המרקסיזם וביקורת המדינה המודרנית: מהמהפכה התעשייתית לגלובליזציה
הקורס יעסוק בבחינת הסוגיות המרכזיות שהעסיקו את קרל מרקס במהלך חייו בתחומי הפילוסופיה, הסוציולוגיה, הכלכלה והפעולה הפוליטית. חומר הקריאה יתבסס, בעיקר, על כתביו של מרקס עצמו ושל פרידריך אנגלס. במוקד הדיון יעמדו נושאים כגון: המטריאליזם ההיסטורי כגישה מדעית, ביקורת הכלכלה המדינית, מלחמת המעמדות, מהפכה וחברה סוציאליסטית. ייעשה גם מאמץ מיוחד לבחון נושאים העומדים במרכז הדיון הציבורי בישראל היום, כמו יחסי דת ומדינה, איכות הסביבה, פמיניזם, גלובליזציה, לאור התובנות המרקסיסטיות.

1031.3842.01 דת ומדינה
התעוררותם של מתחים בעלי אופי דתי הן ברמה הבינלאומית (המאבק של היהודים נגד "האיסלם" למשל) והן ברמה הלאומית (מהגרים מוסלמים באירופה, פולמוס הרעלה בצרפת ותורכיה, שאלת תינוך דתי בספרד ובגרמניה) – עוררו מחדש את שאלת היחס שבין מסורות דתיות לבין מוסדות המדינה המודרנית. כיצד אמורות דמוקרטיה מודרנית להתמודד עם תביעות דתיות? הקורס יעסוק בשאלה זו בהבטים תיאורטיים והשוואתיים ויבחן את ההבדלים בין תפיסות שונות של חילוניות. במהלך הקורס ננתח את הסדרים המפרידים או קושרים בין דת ומדינה בדמוקרטיה הנחשבות חילוניות, ביניהן ארה"ב, צרפת, הודו, ואנגליה, וכן במדינות בהן ההסדרים של דת ומדינה מתנגשים עם עקרונות דמוקרטיים, כמו למשל במקרה של תורכיה, אינדונזיה וישראל.

שנה ג'

קורסי חובה וקורסי בחירה

1031.3100.01 התנהגות פוליטית בישראל
הבהרת עיקרי היחסים הנהוגים בין חברה ומדינה בעולם המערבי ובישראל, ניתוח גישות עקרוניות ליחסי חברה ומדינה וגילומם במקרי מבחן המהווים חלק מהמתחים החברתיים, הפוליטיים, הכלכליים, המיניים והדתיים בישראל העכשווית.

1031.3102.01 מדיניות ומדינאות מעשית
הקורס נועד להפגיש את הסטודנט/ית עם מעצבי מדיניות בכירים (בעבר ובהווה) בתחומים שונים בחיי המדינה. חלקו הראשון של הקורס מוקדש להכרת עקרונות בסיסיים ולהכרת כלי ניתוח עיוניים בתחום קביעת מדיניות ממלכתית. חלקו השני - והארי - מורכב מהרצאות אורח מפיחים של אישים בעלי ניסיון מעשי בקביעת מדיניות ברמה הלאומית (כולל פוליטיקאים, פקידים בכירים ואנשי ביטחון), שממלאים/מילאו תפקידים מרכזיים בשטח הצבאי והמודיעיני, במשק ובכלכלה, בנושאי חברה וחינוך ובתחום מדיניות החוץ והדיפלומטיה.

קורסי בחירה

1031.3538.01 דעת קהל ופוליטיקה
הקורס עוסק בדעת קהל ופוליטיקה מבחינה תאורטית ואמפירית. בחלק התאורטי נתמקד במושג דעת קהל, בתהליכי שינוי של דעת קהל, ובקשר בין דעת קהל פוליטיקה ותקשורת. החלק האמפירי ירחיב לגבי דעת קהל בישראל. התלמידים יערכו מחקר אמפירי בתחום דעת הקהל, תוך כדי שימוש בנתונים קיימים או איסוף נתונים מקוריים משלהם. המחקר יוצג ויידון בכיתות.

1031.3552.01 המחשבה הפוליטית בציונות

מטרת הקורס לבחון את היסודות הפילוסופיים-פוליטיים בכתבים ציוניים מרכזיים ולעמוד על החקשר התרבותי-אינטלקטואלי בו נכתבו. הקורס יתמקד בהוגים ציונים מוקדמים, ויעמוד על העיצוב הראשוני של מטרות התנועה ודרכי פעולתה. בין השאר יבחנו הזרם הסוציאליסטי של הציונות, הזרם המודרניסטי והניטשיאני, הזרם התרבותי-מסורתי ועוד. בין ההוגים שנקרא: משה הס, דבר בורוכוב, א.ד. גורדון, מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, אחד העם, ישראל זנגוויל ועוד.

1031.2317.01 אליטות ומנהיגות במז"ת בין ימינו

הקורס יעסוק בצמיחתן, בהתגבשותן, במאפייניהם ובתפקודן של אליטות פוליטיות דתיות, וחברתיות במדינות, בקהילות ובתנועות ובקרב ארגונים לא מדינתיים במזרח התיכון בן-ימינו. השיעור יתמקד בהשקפת עולמם, במקורות השראתם, בדפוסי חשיבתם ובדרכי פעילותן של מנהיגים וקבוצות הנהגה מסורתיות, ממסדיות ומאפכניות; ביחסים בינם לבין קהלי היעד, במקורות הלגיטימציה ובאמצעים העומדים לרשותם לגיוס היענות ותמיכה מצד ציבור האזרחים.

1031.3676.01 הרודוטוס

קריאה מעמיקה ב"היסטוריה" של הרודוטוס, שייסד ביוון של המאה החמישית לפני הספירה את ההיסטוריוגרפיה המערבית בספרו על שורשי המלחמה הפרסית-יוונית. נתמקד בשאלת ערך העיון ההיסטורי, ובניסיונו של הרודוטוס להבין את החשלוכות של הבדלים פוליטיים ודתיים.

1031.2750.01 שינויים מבניים במערכת המפלגתית והתקשורתית בישראל

השיעור יתמקד בשינויים המבניים במערכת הרב-מפלגתית הישראלית. הוא יעסוק במעבר ממפלגה דומיננטית במרכז (מפא"י-העבודה), ששלטה בשמונה הכנסות הראשונות, למערכת דו-גושית בפועל, שתרמה תרומה מירבית למהפך השלטוני ב-1977 ולחילופי השלטון ב-1992, ב-1999, ב-2001-2003. השיעור יתמקד בממשלות הצרות של הליכוד והעבודה, בממשלת האחדות-הלאומית, בממשלות נתניהו, ברק ושרון בהן ראש הממשלה שנבחר בבחירות אישיות מתפקד כראשון מעל שווים, בהתנתקות והשלכותיה הפוליטיות ובתהליכי הדמוקרטיה הפנים-מפלגתיים (מחנות, שביעות פריימריס) ובקשרי הגומלין בין המערכת הפוליטית לאמצעי התקשורת המוניים, האלקטרוניים והמודפסים.

1031.3679.01 מדיניות החוץ של ישראל

קורס זה הנו סקירה היסטורית של מדיניות החוץ של ישראל מאז מלחמת העצמאות, תוך כדי הסבר על ההחלטות והמניעים של המנהיגות הישראלית. הקורס סוקר ומסביר את מדיניות החוץ של ישראל כלפי המזרח התיכון, אירופה, ארה"ב, רוסיה, אסיה, אפריקה, דרום אמריקה, האו"ם והתפוצות. כמו כן, הקורס ידון בדילמות של מקבלי ההחלטות, ובמתח בין אידיאולוגיה לבין אינטרס בקביעת מדיניות החוץ של ישראל.

תואר שני

יועצת: ד"ר תמר מייזלס

מטרות הלימודים

הקנות לתלמידים ידע וכלי ניתוח וחשיבה מתקדמים בנושאים של פוליטיקה בינלאומית, לאומית ומקומית. דגש מיוחד יושם על הכשרת תלמידים למחקר והוראה עצמאיים. כמו-כן ייחשפו התלמידים לנושאים אשר ישמשו להם כבסיס לפעילות ציבורית.

קיימים שני מסלולי לימודים לתואר שני:

1. ללא עבודת גמר.
2. עם עבודת גמר (תכנית זו מאפשרת בסיומה הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי).

תנאי קבלה

למסלול ללא עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם:

תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 82 לפחות.

למסלול עם עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם:

תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 85 לפחות.

תלמידים שסיימו תואר ראשון בחוג שאינו מדע-המדינה, חייבים בלימודי השלמה מתואר ראשון כמפורט בהמשך.

דרישות מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר

ממוצע של 86 לפחות בלימודים בתום השנת הראשונה בחוג בקורסים:

שיטות מחקר למתקדמים במסלול עם עבודת גמר

גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר

קורס חובה בתחום ההתמחות

סמינר סמסטרילי

שיעור בחירה

לימודי השלמה

במסגרת לימודי השלמה חייבים התלמידים ללמוד 5 מתוך 7 קורסים מהתואר הראשון:

-	פוליטיקה ומשטר בישראל - ש"ת'	4	ש"ס
-	מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית - ש"י	4	ש"ס
-	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה - ש"ת'	4	ש"ס
-	כלכלה פוליטית' - ש"ת'	4	ש"ס
-	מחשבה מדינית בת-זמננו - ש"ת'	3	ש"ס
-	פוליטיקה השוואתית - ש"ת'	3	ש"ס
-	שיטות מחקר' - ש"ת'	4	ש"ס

תלמידים שלא למדו קורס בתחום של שיטות מחקר חייבים לכלול את הקורס במסגרת לימודי השלמה שלהם.

תלמידים שאין להם ציון 80 לפחות בקורס שיטות מחקר יחויבו בהשלמה זו, על פי החלטת יועץ החוג.

שימו לב: תלמידים שסיימו תואר ראשון בממוצע של 85 לפחות ועליהם להשלים פחות מ-3 קורסים יכולים ללמד במקביל ללימודי השלמה קורסים מלימודי התואר השני.

¹ הקורסים שיטות מחקר וכלכלה פוליטית, מתקיימים פעם אחת בשנה בסמסטרים א' או ב'.

תלמידים שיתקבלו ללימודי השלמה במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשיג ממוצע של 75 לפחות בלימודי החשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים כדי לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. במסלול עם עבודת גמר התלמידים חייבים להשיג ממוצע של 80 לפחות בלימודי החשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים כדי לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. נפרט למתקבלים עפ"י ינוהל קבלת תלמידים בעלי תואר ראשון ממוסד אחר ללימודי תואר מוסמך באוניברסיטת ת"א - ראה נהלים אוניברסיטאיים במבוא הכלל-אוניברסיטאי.

תחומי לימוד

- א. מחשבה מדינית
- ב. פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית
- ג. משפט, חברה ופוליטיקה
- ד. תקשורת פוליטית
- ה. מינהל ומדיניות ציבורית
- ו. יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- ז. מתודולוגיה וכלכלה פוליטית

משך הלימודים

הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים.¹

במסלול עם עבודת גמר – ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת.

במסלול ללא עבודת גמר – ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת בלבד.

הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה הפקולטתית.

תכניות לימודים

א. תכנית ללא עבודת גמר

מטרת התכנית להכשיר תלמידים למחקר והוראה בבתי-ספר על-יסודיים ובמכללות, לציידם בכלים לחשיבה ולקרבם לנושאים שבתחומי מדע-המדינה כבסיס לפעילות ציבורית. אופן לימוד זה יקנה תואר מ.א. ללא עבודת גמר, ומוסמכיו לא יוכלו להמשיך ללימודי תואר שלישי. מכסת שעות הלימוד באופן לימוד זה היא 36 ש"ס. על התלמידים לעמוד בבחינת גמר בתחום התמחותם.

קורסי חובה

שיטות מחקר במסלול ללא עבודת גמר
קורס חובה בתחום הלימוד (כמפורט בהמשך)
גישות ותאוריות במסלול ללא עבודת גמר

3 ש"ס
3 ש"ס
3 ש"ס

קורסי בחירה

6 קורסי בחירה
3 סמינרים
בחינת גמר
סה"כ לתואר במסלול ללא עבודת גמר

18 ש"ס
9 ש"ס
חייב
36 ש"ס

¹ חובה על התלמידים לקחת לפחות 3 קורסים בסמסטר, כאשר מומלץ להתחיל עם קורסי החובה.

תנאי המשך לימודים לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

חובה על התלמידים לסיים תוך שלושה סמסטרים מיום התחלת לימודיהם לתואר שני בחוג את הקורסים הבאים:

- קורס חובה בתחום הלימוד
- שיטות מחקר לתלמידי המסלול
- גישות ותאוריות במסלול ללא עבודת גמר

זאת בממוצע של 80 לפחות ובתנאי שהציון בכל אחד מהקורסים יהיה 70 לפחות. תלמידים שלא יעמדו בתנאי יופסקו לימודיהם בחוג. מקרים חריגים יובאו בפני ועדת החוג.

בחירת הגמר

הבחינה תהיה בתחום הלימוד של התלמיד.

התלמידים חייבים לגשת לבחינת הגמר בסמסטר האחרון ללימודיהם. לרשות התלמידים יעמדו שני מועדים (מועד אחד בסמסטר א' ומועד נוסף בסמסטר ב'). ציון המעבר יהיה 75 לפחות. התלמידים יהיו רשאים לגשת לבחינה פעמיים בלבד. מידי סמסטר, כחודשיים לפני הבחינה, תופץ רשימה ביבליוגרפית של ספרים ומאמרים בכל אחד מתחומי הלימוד. תלמידים ילמדו לקראת הבחינה את כל המאמרים והספרים בתחום הלימוד בו הם מבקשים להיבחן. בבחינה יתבקשו התלמידים לענות על 2 מתוך 3 שאלות בתחום הלימוד בו למדו. ציון הבחינה מהווה 10% מציון הגמר.

תכנית עם עבודת גמר

ב.

מטרת התכנית להכשיר תלמידים למחקר עצמאי ולהוראה ברמה אוניברסיטאית בתחומי מדע-המדינה. הלימודים כוללים 30 שעות לימוד סמסטריאליות, עבודת גמר ובחינה על עבודת הגמר. למוסמכים שסיימו את לימודיהם בציון סופי של 85 לפחות וציון 85 לפחות בעבודת התזה, תינתן האפשרות להירשם כמועמדים ללימודי תואר שלישי בחוג. את הצעת המחקר¹ לעבודת הגמר יש להגיש עד תום הסמסטר השני ללימודים ובאישור מיוחד של הוועץ עד תום הסמסטר השלישי ללימודים. תלמידים שלא יגישו הצעת מחקר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים יופסקו לימודיהם בחוג, או שיהיה עליהם לעבור למסלול ללא עבודת גמר.

קורסי חובה

ש"ס	3	קורס חובה בתחום הלימוד (כמפורט בהמשך)
ש"ס	3	גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר
ש"ס	3	סטטיסטיקה למ.א.
		(לא ישוקלל בציון הגמר)
ש"ס	3	שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר ⁴
ש"ס	3	סדנה מתודולוגית

קורסי בחירה

ש"ס	9	3 סמינרים
ש"ס	6	2 קורסי בחירה
		עבודת גמר ³
ש"ס	30	סה"כ לתואר במסלול עם עבודת גמר

¹ הצעת מחקר - נושא אותו אתם מתכוונים לחקור עם הצעה לרשימה ביבליוגרפית, בהיקף של 3-5 עמודים.

² תלמידים רשאים ללמוד "שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר" במקביל או אחרי שלמדו את הקורס "סטטיסטיקה למ.א."

³ עבודת הגמר שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

תנאי המשך לימודים לתלמידי המסלול עם עבודת גמר

חובה על התלמידים לסיים תוך שלושה סמסטרים מיום התחלת לימודיהם לתואר שני בחוג את הקורסים הבאים:

- קורס חובה בתחום הלימוד
- גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול
- שיטות מחקר לתלמידי המסלול
- סטטיסטיקה למ.א.
- סמינר/קורס בחירה

זאת בממוצע של 80 לפחות, ובתנאי שהציון בכל אחד מהקורסים יהיה 70 לפחות. תלמידים שלא יעמדו בתנאי יופסקו לימודיהם בחוג. מקרים חריגים יובאו בפני ועדת החוג.

סמינר מחלקתי

כל תלמידי המסלול חייבים להשתתף מידי שנה בסמינר המחלקתי של החוג, שמתקיים בימי שני, בין השעות: 16:00-18:00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדוא"ל.

סדנה מתודולוגית

כל תלמידי המסלול חייבים להשתתף בסדנה שמטרתה להכשיר תלמידים לכתיבת עבודת הגמר.

דרישות מוקדמות לסדנה המתודולוגית: סיום קורסי החובה, סיום שני סמינרים מסמטריאליים ותיאום נושא לכתיבת עבודת גמר עם מנחה.

עבודת גמר

תלמידי התואר השני במסלול חייבים בכתיבת עבודת גמר בהנחיית אחד מחברי הסגל הבכיר בחוג. תלמיד חייב להגיש הצעה לעבודת גמר עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולקבל את אישור המנחת להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו - יופסקו לימודיו בחוג או שיהיה עליו לעבור למסלול ללא עבודת גמר. ציון עבודת הגמר מהווה 40% מציון הגמר.

לתלמידי שתי התכניות**קורס חובה בתחום הלימוד**

תלמידים שתחום הלימוד שלהם יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה ילמדו את הקורס: המערכת הבינלאומית.

תלמידים שתחום הלימוד שלהם מינהל ומדיניות ציבורית ילמדו את הקורס: מבוא למדיניות ציבורית.

תלמידים שתחום הלימוד שלהם משפט, תורה ופוליטיקה ילמדו את הקורס: סוגיות במשפט ובמדיני החברה.

תלמידים שתחום הלימוד שלהם תקשורת פוליטית ילמדו את הקורס: תקשורת פוליטית. תלמידים שתחומי הלימוד שלהם מחשבה מדינית; פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית; מתודולוגיה וכלכלה פוליטית ילמדו את הקורס: הפילוסופיה של מדיני החברה ועיצובו של מדע המדינה.

קורסי בחירה

סמינר - במסגרת זו תוגשנה עבודות סמינריוניות בתיאום עם המרצה.
קורס בחירה - במסגרת זו יחויבו התלמידים ברפרט בע"פ ו/או בכתב ו/או בבחינה, בהתאם להחלטת המרצה.

עבודות יש להגיש עד 5 שבועות מתום הסמסטר.

עבודה סמינריונית יש להגיש לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר.

לסמינרים שיינתנו בסמסטר אי מועד ההגשה: 31.5.09.

לסמינרים שיינתנו בסמסטר בי ולסמינרים שנתיים מועד ההגשה: 13.9.09.

ועדת הוראה רשאית, בכפוף להצגת סיבה מספקת, לאשר אורכה של שבועיים נוספים וסה"כ לא יותר משלושה חודשים.

תלמידים שלא יגישו את העבודה במועד יקבלו בקורס ציון "נכשלי".

שימו לב: לתלמידים מוצעים מספר קורסי בחירה וסמינרים מחוגים אחרים באוניברסיטה, אולם כל הסמינרים המחייבים עבודות סמינריוניות חייבים להילקח מתוך החוג.

בחירות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד מיוחד בגין סיבה אחרת יהיה כפוף לאישור היועץ ופנייה לוועדת הוראה ומותנה בהמצאת אישורים מתאימים.

ציונים

בקורסי החובה לא יעלה אחוז המצטיינים (90 ומעלה) על 15% מהנבחנים. ממוצע הציונים ינוע בין 77-82. תקנה זו תחול רק על קורסים בהם יש 30 סטודנטים ומעלה.

שימו לב

תלמידי שני המסלולים חייבים להשלים את מכסת השעות כפי שהתפרסמה בידיעון בשנה בה החלו את לימודיהם בחוג.

סיכום חובות התלמיד בשני המסלולים

מסלול לימוד בלי עבודת גמר	מסלול לימוד עם עבודת גמר	חובה
ש"ס 3	ש"ס 3	קורס בתחום הלימוד
ש"ס 3	ש"ס 3	גישות ותאוריות במדע המדינה
--	ש"ס 3	סטטיסטיקה למ.א. ¹
ש"ס 3	ש"ת 3	שיטות מחקר למתקדמים
--	ש"ס 3	סדנה מתודולוגית
		בחירה
(18 ש"ס) 6	(6 ש"ס) 2	קורסי בחירה
(9 ש"ס) 3	(9 ש"ס) 3	סמינרים
חייב	לא חייב	בחירת גמר
לא חייב	חייב	עבודת גמר
36 ש"ס	30 ש"ס	

משקל הקורסים:

1.5 נקודות	משקלו של כל אחד מקורסי החובה
1 נקודה	משקלו של כל קורס בחירה/סדנה
1.5 נקודות	משקלו של כל סמינר סמסטריאלי

¹ הציון בקורס סטטיסטיקה למ.א. לא ישוקלל בציון הגמר.

ציון גמר

- רשאי להגיש בקשה לציון גמר במסלול ללא עבודת גמר תלמיד אשר:
- סיים את כל מכסת הקורסים והשעות הנדרשת ע"פ תכנית הלימודים.
  - קיבל ציון 75 לפחות בבחינת הגמר.

שקלול ציון הגמר

ציוני קורסים	90%
בחינת גמר	10%

- רשאי להגיש בקשה לציון גמר במסלול עם עבודת גמר תלמיד אשר:
- סיים את כל מכסת הקורסים והשעות הנדרשת ע"פ תכנית הלימודים.
  - הגיש עבודת גמר והגן עליה בהצלחה.

שקלול ציון הגמר

ציוני קורסים	60%
עבודת גמר	40%

משפט, חברה ופוליטיקה

תכנית העשרה משותפת: החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים,
החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
מרכז התכנית: ד"ר תמי מייזלס

תיאור התכנית

בשנים האחרונות חל גידול מרשים בהיקף, בעומק המחקר האקדמי ובעניין הציבורי בהשלכות הפוליטיות, החברתיות והתרבותיות של המשפט. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בעניין הגובר במעמדו של בית המשפט העליון בישראל, במקורותיהם התרבותיים-משפטיים-פוליטיים של פסיקות ודברי חקיקה, בתוצאות החברתיות ובמשמעויות הנורמטיביות של הכרעות משפטיות ושל חוקי היסוד החדשים.

החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה חברו יחד בהקמתה של תכנית לימודים ייחודית במסגרת לימודי התואר השני. התכנית מיועדת לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. תלמידי התכנית יכוונו להתמודד מחקרית עם שאלת הקשר בין משפט, חברה ופוליטיקה. התכנית מיועדת להקנות לתלמידים שישתתפו בה כלים תאורטיים ומתודולוגיים, הנחוצים למחקר חברתי ופוליטי של המשפט בישראל. התכנית מציעה מגוון של שיעורים, שמטרתם להכין תלמידים לקראת כתיבתן של עבודות מחקר, שתעסוקנה בסוגיות כגון: התרבות המשפטית והפוליטית בישראל, ההיסטוריה של המשפט בישראל, המשפט כמדע חברתי, ההקשר החברתי והפוליטי של תורות וגישות במשפט, משפט ופמיניזם, ניתוח טכסטים משפטיים בכלים של מדעי החברה, משפט ורב-תרבותיות, ממשל ומשפט, פנדמנטליזם, קיצוניות פוליטית ושלטון החוק, וזכויות חוקתיות בהקשרן הפוליטי והחברתי.

על פי התכנית, ילמדו תלמידי מדע המדינה לימודי העשרה במסגרת הפקולטה למשפטים שיכללו קורסי יסוד, מספר קורסי בחירה וסמינרים לתואר השני, הרלוונטים לתחומי העיסוק של התכנית. כל תלמידי התכנית ישתתפו בקורס ליבה משותף, שיהיה הקורס המרכזי של התכנית, ויועבר במשותף על ידי מורים מן החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים, והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

התכנית משפט, חברה ופוליטיקה מיועדת לבעלי תואר ראשון במדעי החברה או במשפטים, שהם בעלי הישגים גבוהים בתואר הראשון ובעלי אוריינטציה מחקרית, המבקשים לכתוב עבודת גמר בתואר השני. תלמידים מצטיינים מחוגים אחרים יתקבלו לתכנית בכפוף ללימודי השלמה. כל אחד מתלמידי התכנית יזכה ליעוץ אישי צמוד על ידי אחד ממורי התכנית.

במסגרת התכנית ילמדו התלמידים את הקורסים הבאים:

קורסי חובה

סוגיות במשפט ובמדעי החברה (קורס חובה בתחום הלימוד)	4	ש"ס
גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	3	ש"ס
סטטיסטיקה למ.א. (לא ישוקלל בציון הגמר)	3	ש"ס
שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר	3	ש"ס
סדנה מתודולוגית	3	ש"ס

קורסי בחירה

סמינרים	6	ש"ס
קורסים/סמינרים לתואר שני בפקולטה למשפטים	8	ש"ס
עבודת גמר	תייב	
סה"כ	30	ש"ס

תלמידי תואר שני בפקולטה למשפטים המשתתפים בתכנית יחויבו בשני קורסים מהתואר הראשון: התנהגות פוליטית בישראל
פוליטיקה השוואתית

קורס חובה בתחום

סוגיות במשפט ובמדעי החברה - 4 ש"ס
ד"ר ל. בילסקי, ד"ר ת. מייזלס, ד"ר א. גרוס, ד"ר ד. הקר, ד"ר ש. לביא, פרופ' ר. שמיר.

תקשורת פוליטית

מרכז : ד"ר אמל גימאל

הלימודים הבינתחומיים בפוליטיקה ובתקשורת נוגעים בעיסוקיהם של אנשי המדינה - עיתונות, רדיו, טלוויזיה וקולנוע - אל מול שאלות של אתיקה ומחשבה מדינית, קבוצות לחץ, פוליטיקאים, תנועות לאומיות, מוסדות שלטון בישראל, והמערכת הבינלאומית.

קורס חובה בתחום

תקשורת פוליטית - ד"ר אזי לב-און

פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית

מרכז : פרופ' יוסי שיין

התחום של פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית עוסק בנושאי הליבה של מחקר המדינה המודרנית. ריבונות, חוק, גבולות, משטר, תרבות פוליטית, תנועות חברתיות, זהות, תפקודי הביורוקרטיה והצבא ייבחנו במבט משווה ומתוך התכונות רחבה בשינויים הבינלאומיים בעשורים האחרונים. דגש מיוחד יושם על המציאות הישראלית.

קורס חובה בתחום

הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברס

מחשבה מדינית

מרכז : ד"ר איל חוברס

לתכנית ללימודים מתקדמים במחשבה מדינית שתי מטרות מרכזיות: ראשית, העמקת הידע של התלמידים במגוון נושאים של פילוסופיה פוליטית כללית, כגון: זילמות של זהות בחברה רב-תרבותית, יחסי מיגדר בהגות הפוליטית של המערב, והזיקה בין אידיאולוגיות ותאוריות פוליטיות לבין יצירה תרבותית בתחומי האומנות והספרות. שנית, בחינה בכלים פילוסופיים-פוליטיים של סוגיות הקשורות בדמוקרטיה ובפוליטיקה בישראל, התנועה הלאומית הציונית והפלשתינאית, הניסיון היהודי בהיסטוריה, ועוד. מטרת התכנית היא להעמיד תלמידים בעלי ידע מקיף ומעמיק במחשבה מדינית כללית, אשר יחיו מסוגלים לתרגם ידע זה באופן יצירתי לניתוח הויותם הפרטיקולרית.

קורס חובה בתחום

הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברס

יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

מרכז: פרופ' עזר גת

הלימודים המתקדמים בתחום היחסים הבינלאומיים מיועדים לפתח בסטודנטים חשיבה ביקורתית, להקנות להם מיומנות מחקרית בסיסית, ולשפר את הבנת התהליכים הבינלאומיים ברמה תאורטית גבוהה. הלימודים מאפשרים לסטודנטים להתמחות בתחומים ספציפיים של תאוריה ומעשה, כגון: גישות מערכתיות ללמוד היחסים הבינלאומיים, קבלת החלטות, דיפלומטיה ותקשורת, מו"מ בינלאומי, פרקים היסטוריים בהתפתחות היחסים הבינלאומיים, ומערכת יחסי החוץ והביטחון של ישראל.

קורס החובה בתחום

המערכת הבינלאומית - ד"ר ג. פרידמן

מתוך רשימת הקורסים של התכנית ללימודי ביטחון והתכנית לדיפלומטיה המופיעים ברשימת הקורסים של מדע המדינה, רשאים תלמידי המסלול עם עבודת גמר ללמוד קורס אחד ותלמידי המסלול ללא עבודת גמר 2 קורסים.

מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

תחום זה עוסק בהבנת ארגונים מבניים של המינהל הציבורי: תהליך קביעת מדיניות ציבורית; מודלים של קבלת החלטות בהקשרים פוליטיים, חברתיים וארגוניים; היחסים בין מדיניות הממשלה והשלטון המקומי בנושאים של כספים, חינוך, תקציב ותכנון; הפרטה; קבוצות אינטרס; פוליטיקה ומדיניות אורבנית; רפורמות מינהליות ואופנות ניהול בסקטור הציבורי; מדיניות בריאות ועוד.

קורס החובה בתחום

מבוא למדיניות ציבורית - ד"ר ע. זהבי

תואר שלישי

יועץ: פרופ' עזר גת

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים עצמאיים בנושאי הפוליטיקה המקומית, הלאומית והבינלאומית, שהם בעלי פוטנציאל להשתלב במסגרות אקדמיות ולא אקדמיות באחד מתחומי התוראה, המתקר והביצוע.

מסלולי הלימוד ותנאי הקבלה

קיימים שני מסלולי לימוד לתואר השלישי: המסלול הרגיל והמסלול הישיר.
למסלול הרגיל רשאים להגיש מועמדותם תלמידים שקיבלו את התואר "מוסמך אוניברסיטה" במסלול המחקרי בציון משוקלל של 85 לפחות ושהכינו עבודת גמר שציונה 85 לפחות. אם לימודי התואר השני היו בתחום דיסציפלינרי אחר, יהיה על התלמידים למלא חובות השלמה על פי הנחיות הוועדה החוגית.

למסלול הישיר רשאים להגיש מועמדותם תלמידים מצטיינים:

- א. בעלי תואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות. (תלמידי דו-חוגי 90 לפחות בשני החוגים).
- ב. עד תום השנת הראשונה ללימודי ה-מ.א., השתתפו בלפחות מחצית מכלל חובות השמיעה של לימודי ה-מ.א., וממוצע ציוניהם הוא 90 לפחות.

על המועמדים בשני המסלולים להגיש לוועדה החוגית תכנית מחקר ראשונית בהיקף של כ-5 עמודים, שבה יפורטו השערות המחקר, שיטות המחקר ושדה המחקר, ושאושרה ע"י המנחה המיועד. הוועדה החוגית לתלמידי התואר השלישי תדון במועמדים ותחליט אם לקבלם או לדחותם. אם הוועדה תאשר את הצעת המחקר היא תמליץ בפני הוועדה הפקולטטית על קבלת התלמיד לשלב א'.

תלמידים אשר סיימו תואר שני במדע המדינה באוניברסיטאות מוכרות בארץ ובעולם יהיו פטורים מקורסי השלמה ובחינת כשירות (תלמידים שלא למדו קורס בתחום של פוליטיקה ומשטר בישראל יחויבו בקורס כזה).

לימודי השלמה

הציון בכל אחד מקורסי ההשלמה (תואר ראשון ו/או שני) חייב להיות 80 לפחות והממוצע בקורסי ההשלמה חייב להיות 85 לפחות. על התלמידים להשלים את קורסי ההשלמה תוך 3 סמסטרים מיום קבלתם כמועמדים לתלמיד.

תלמידים שיש להם תואר שני במדע המדינה או בכל חוג אחר במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשלים עבודת תזה.

תלמידים שאין להם תואר שני במדע-המדינה יחויבו בבחינת כשירות וכן בלימודי השלמה כמפורט בהמשך.

מוסמכי כל החוגים והתכניות שאינם מדע המדינה במסלולים ללא עבודת גמר ועם עבודת גמר שלא למדו תואר ראשון במדע המדינה חייבים להשלים מתואר ראשון את הקורסים הבאים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית או מחשבה מדינית בת-זמננו

בחירת כשירות בשניים מתוך ארבעת התחומים הבאים של מדע המדינה - בתחום בו מתכוון התלמיד לכתוב את עבודת הדוקטורט ובתחום נוסף:

- התנהגות פוליטית ומדיניות
- יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- פוליטיקה ישראלית והשוואתית
- מחשבה מדינית

הבחירה תהיה בחינת בית עם חומר פתוח ותימשך 24 שעות. הציון בבחינה יהיה יעברי, ילא עוברי. בחינת הכשירות בתחום בו מתכוונת התלמידה לכתוב את עבודת הדוקטורט, תכלול כ-20-30 מאמרים/ספרים. בחינת הכשירות בתחום בו אין התלמידה מתכוונת לכתוב את עבודת הדוקטורט, תכלול כ-10-15 מאמרים/ספרים.

תלמידים אשר סיימו תואר ראשון במדע המדינה ותואר שני עם עבודת גמר בחוג שאינו מדע המדינה, יתבקשו להשלים את הקורסים הבאים:

- **גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר.**
- קורס הליבה בתחום בו הם מתכוונים לכתוב את עבודת הדוקטורט.
- סדנה מתודולוגית, או קורס אחר שייקבע ע"י הוועדה.

תלמידים אשר סיימו לימודי תואר ראשון ושני עם עבודת גמר בחוגים שאינם מדע המדינה, יתבקשו להשלים בחינת כשירות ואת הקורסים הבאים:

- **גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר.**
- קורס הליבה בתחום בו הם מתכוונים לכתוב את עבודת הדוקטורט.
- סדנה מתודולוגית או קורס אחר שייקבע ע"י הוועדה.

מתואר ראשון

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית או מחשבה מדינית בת-זמנו

תלמידים שקיימו תואר שני בחוג למדע המדינה במסלול ללא עבודת גמר

- חייבים להשלים את הקורסים הבאים:
- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים:

גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה.

תלמידים שסיימו תואר שני (ללא עבודת גמר) בחוג שאינו מדע המדינה ותואר ראשון במדע-המדינה

- חייבים להשלים את הקורסים הבאים:
- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים:

גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה.

מוסמכים בלימודי ביטחון במסלול עם עבודת גמר ישלימו את הקורס: גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר ויידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום אחד בלבד (שאינו יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה) מתוך התחומים המצוינים לעיל.

מוסמכים בלימודי ביטחון במסלול ללא עבודת גמר ישלימו את הקורסים הבאים :

- סטטיסטיקה למ.א.
  - שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
  - סדנה מתודולוגית
  - ואחד משני הקורסים הבאים :
  - גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
  - בחינת כשירות בתחום אחד בלבד שאינו יחסים בינלאומיים.
- מוסמכי החוג למדיניות ציבורית במסלול עם עבודת גמר** ישלימו את הקורס : גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר ויידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום אחד (שאינו התנהגות פוליטית ומדיניות) מתוך התחומים המצוינים לעיל.

מוסמכי החוג למדיניות ציבורית במסלול ללא עבודת גמר

ישלימו עבודת גמר ובנוסף ישלימו את הקורסים הבאים :

- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים :
- גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת תזה או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
- בחינת כשירות בתחום אחד בלבד שאינו התנהגות פוליטית ומדיניות.

מסיימי התכנית בלימודי דיפלומטיה במסלול עם עבודת גמר ישלימו את הקורס : גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר ויידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום שאינו יחסים בינלאומיים.

מסיימי התכנית בלימודי דיפלומטיה במסלול ללא עבודת גמר ישלימו את הקורסים הבאים :

- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים :
- גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
- בחינת כשירות בתחום אחד בלבד שאינו יחסים בינלאומיים.

מסיימי תואר שני ביחסים בינלאומיים ותואר ראשון במדע המדינה אשר עמדו בתנאי הקבלה לא יידרשו בלימודי השלמה ובחינת כשירות.

מסיימי תואר שני ביחסים בינלאומיים ותואר ראשון בחוג שאינו מדע המדינה חייבים להשלים את הקורסים הבאים :

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית או מחשבה מדינית בת-זמנו

מסיימי תואר שני בתכניות למנהלים של החוג (ללא עבודת גמר) חייבים בהשלמת עבודת גמר והקורסים הבאים :

- שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר
- סטטיסטיקה למ.א.
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים :
- גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה

תלמידים שלא למדו מדע המדינה בתואר ראשון ישלימו גם את הקורסים :

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית או מחשבה מדינית בת זמנו

למוסמכים בעלי ציון גמר 90 ומעלה תישקל הקלה בחובות השלמה עפ"י החלטת הוועדה החוגית.

חובות התלמידים בשלב המועמדות במסלול הרגיל

- תלמידים שהתקבלו כמועמדים ללימודי התואר השלישי במסלול הרגיל, יחויבו:
- א. לעמוד בלימודי חובה בהיקף של 8-9 ש"ס במהלך שנת לימודיהם הראשונה. השיעורים יכללו סדנאות וסמינרים מתכנית המ.א. בחוג ובחוגים אחרים שיש להם זיקה לתחום מחקרו של המועמד. הציון בכל אחד מהקורסים חייב להיות 85 לפחות.
  - ב. להגיש - לאחר שסיימו את המטלות שהוטלו עליהם - **תכנית מחקר** מקיפה בחתימת המנחה המיועד. תכנית זו תפרט בהרחבה את השערות המחקר המרכזיות, את הספרות המחקרית הקיימת, את תרומותיו הייחודיות התאורטיות המשוערות של המחקר, ואת שיטות המחקר שבאמצעותן ייבחנו הרעיונות המנחים והשערות המחקר. תכנית זו תוגש תוך 12 חודשים מיום קבלת התלמידים כמועמדים לתואר השלישי. במקרים מיוחדים תאושר אורכה לשנה נוספת ע"י הוועדה הפקולטטית בהמלצת הוועדה החוגית.
  - ג. לפני הגשת הצעת המחקר לחוג על התלמיד להציגה בסדנת הדוקטורנטים. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. הצעה שתאושר ע"י הוועדה החוגית תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר הצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
  - ד. סדנה לדוקטורנטים - על כל תלמידי הדוקטורט בחוג חובה להשתתף מידי שנה בסדנה לדוקטורנטים. בסדנה זו יציגו תלמידי הדוקטורט את מחקרם בפני חברי הסגל וחבריהם ללימודים בחוג.
  - ה. לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.
  - ו. התלמידים חייבים להשתתף בסמינר המחלקתי של החוג, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.
- סדנת הדוקטורנטים והסמינר המחלקתי יתקיימו בימי שני בין השעות 16:00-18:00, לסרוגין.**

חובות התלמידים בשלב המועמדות במסלול הישיר

- א. תלמידים שהתקבלו כמועמדים למסלול הישיר חייבים לפחות בשני שליש מסכום מסכת הלימודים הנדרשת לתואר שלישי ולתואר שני במסלול יעם עבודת גמר" (למעט עבודת הגמר). לקראת סוף השנה השנייה ללימודיהם תבחן הוועדה החוגית את הישגיהם וכשירותם של התלמידים ותאושר את המשך שילובם במסלול הישיר על סמך הצטיינותם.
  - ב. על התלמיד ללמוד לפחות מחצית משעות הלימוד עד תום שלב א' על תנאי ואת יתרת החובות עד תום השנה השלישית ללימודי הדוקטורט. תלמידי המסלול הישיר חייבים בציון 85 לפחות בכל קורס.
  - ג. לאחר שיתקבלו כמועמדים יהיה על התלמידים במסלול הישיר לעמוד בלימודי חובה בהיקף של 8-9 ש"ס, כנדרש ממועמדים במסלול הרגיל (ראה פירוט לעיל).
  - ד. על המועמדים במסלול הישיר לעמוד בבחינת כשירות, כמפורט לעיל.
  - ה. לאחר שיעמדו בבחינת הכשירות, על המועמדים במסלול הישיר להגיש הצעת מחקר מקיפה בחתימת המנחה המיועד. תכנית זו תפרט בהרחבה את השערות המחקר המרכזיות, את הספרות המחקרית הקיימת, את תרומותיו הייחודיות התאורטיות המשוערות של המחקר, ואת שיטות המחקר שבאמצעותן ייבחנו הרעיונות המנחים והשערות המחקר. תכנית זו תוגש תוך 12 חודשים מיום קבלת התלמידים כמועמדים לתואר השלישי. במקרים מיוחדים תאושר אורכה לשנה נוספת ע"י הוועדה הייחודית ובהמלצת הוועדה החוגית.
  - ו. לפני הגשת הצעת המחקר לחוג על התלמיד להציגה בסדנת הדוקטורנטים. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. לאחר אישור הצעה בוועדה החוגית, היא תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית, תועבר הצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
  - ז. **סדנה לדוקטורנטים** - על כל תלמידי הדוקטורט בחוג חובה להשתתף מידי שנה בסדנה לדוקטורנטים. בסדנה זו יציגו תלמידי הדוקטורט את מחקרם בפני חברי הסגל וחבריהם ללימודים בחוג.
  - ח. לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.
  - ט. התלמידים חייבים להשתתף בסמינר המחלקתי של החוג, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.
- סדנת הדוקטורנטים והסמינר המחלקתי יתקיימו בימי שני בין השעות 16:00-18:00, לסרוגין.**

חובות התלמידים לאחר שאושרה מועמדותם בשני המסלולים

- א. התלמידים יגישו ליועץ, אחת לשנה, דו"ח התקדמות חתום שיאושר ע"י המנחה. הדוחות ייעברו לוועדה הפקולטטית.
- ב. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו לשלב א', כולל תלמידי שלב א' על תנאי. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת הוועדה הפקולטטית ואישור הוועדה האוניברסיטאית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה הפקולטטית אחרת, והוועדה האוניברסיטאית אישרה תהמלצה.
- ג. התלמידים יהיו רשאים באישור המנחה והוועדה הפקולטטית לפרסם חלק ממחקרם תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.
- ד. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה.
- תלמידים המעוניינים להגיש את העבודה בשפה האנגלית חייבים לקבל את אישור הוועדה הפקולטטית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.

תיאור הקורסים

סמסטר א'

קורסי חובה

- 1031.4105.01 סטטיסטיקה למ.א.**
במסגרת הקורס יילמדו הנושאים הבאים:
1. סטטיסטיקה תאורית - אוכלוסייה, סולמות מדידה, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, הצגות גרפיות.
  2. התפלגויות - משפט הגבול המרכזי, ההתפלגות הנורמלית, ציוני תקן, שימוש בלוח ההתפלגות הנורמלית הסטנדרטית לחישוב הסתברויות.
  3. הסקה סטטיסטית - ניסוח השערות, בדיקת מובהקות (p value), טעויות I ו-II, אמידה נקודתית ורווחי סמך.
  4. בדיקת השערות - לגבי ממוצע והפרש הממוצעים ע"י מדגם אחד, שני מדגמים בתייל, או מדגמים מזווגים (כגיל לגבי פרופורציות), במדגמים גדולים וקטנים וכאשר השונויות ידועות ואינן ידועות - מבחני Z, t.
  5. קשר בין משתנים - מתאם ורגרסיה לינארית פשוטה למשתנה מסביר יחיד.
  6. ניתוח שונות - פרוק השונות למקורותיה השונים עפ"י מודל נתו"ש חד-כיווני פשוט והסקה סטטיסטית ע"י במבחן F.
  7. מבחנים לא פרמטרים - בדיקת תלות בין משתנים נומינליים ע"י מבחן חי בריבוע ומבחנים אחרים.
  8. SPSS for Windows - שימושים בסיסיים בתוכנה לצורך ביצוע העיבודים הסטטיסטיים שנלמדו, כולל מניפולציה של הנתונים, הפקת תרשימים שונים וניתוח הפלטים.

1031.4101.01 שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר
הקניית ידע מתקדם בשיטות מחקר המקובלות במדע המדינה. דגש מיוחד יושם על שיטות עיבוד וניתוח נתונים. דיון בבעיות מתודולוגיות וסטטיסטיות הנובעות מאופי נושא המחקר במדע המדינה.

1031.4117.01 גישות ותאוריות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר
הקורס יבחן באופן ביקורתי את הגישות והתאוריות העיקריות במדע המדינה. תופנה תשומת לב מיוחדת לאופנים בהם מיושמות גישות ותאוריות אלה. לקורס שני נדבכים מרכזיים: הראשון יתמקד במישור התאורטי. בהקשר זה ייבחנו עמודי התווך התאורטיים של גישות שונות במדע המדינה. הנדבך השני ימקד תשומת לב למתודולוגיה ולאפליקציה. בהקשר זה ייבחנו האופנים שבהם גישות תאורטיות שונות יושמו ע"י ניתוח תופעות פוליטיות ממשיות.

1031.4100.01 גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר
בחינה ביקורתית של הגישות המחקריות העיקריות העוסקות בשאלת יחסי חברה ומדינה בעידן התעשייתי ושל האופנים בהם מיושמות גישות אלו בניתוח תופעות פוליטיות ממשיות בעולם הראשון, השני והשלישי.

קורסי חובה בתחומי הלימוד

1031.4114.01 הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
הקורס יהיה משולב מדיון תאורטי בתפיסות פילוסופיות שונות במדעי-החברה, ומבחינת ההשלכות של תפיסות על לימוד תופעות פוליטיות. לאחר סקירה של התפתחות הספרות בנושאים אלו מתחילת המאה, נדון בפלורליזם הרעיוני הרווח כיום בתחום. בהקשר זה נבחן גישות פוזיטיביסטיות, הרמנוטיות-פרשניות, פמיניסטיות, פוסט-מודרניסטיות ועוד.

קורס שנתי**1411.5660.30 סוגיות במשפט ובמדעי החברה**

הקורס נלמד במתכונת שנתיית (4 שעות סמסטריאליות). מטרת הקורס להקנות לתלמידים שליטה בגישות תאורטיות ומחקריות הרווחות בתחום עיון זה, וזאת באמצעות היכרות עם כווני המחקר וההגות המעסיקים את מורי התכנית. הקורס יוקדש לחמש סדרות של ארבע הרצאות כל אחת שיינתנו על ידי מורים שונים של התכנית. בנוסף לכך, ישולבו במהלך הקורס פגישות משותפות לכל מורי התכנית וכן למרצים ומרצות שיוזמנו כאורחים.

סמינרים**1031.4597.01 פוליטיקה וירטואלית: התאוריה והפרקטיקה של השימושים הפוליטיים בכלי התקשורת החמוניים**

המציאות הרב-ערוצית של התקשורת האלקטרונית מציעה חלופות לפוליטיקה ברמת התחרות האלקטרואלית, התנהלות הנציגים בפרלמנטים וביצועי הממשל. הפוליטיקאים מתאימים עצמם לאפשרויות החדשות, והפוליטיקה שנוצרת היא מן הסוג הוירטואלי. האזרח מתבקש לבחור בין מספר "דימויים" של מועמדים או מפלגות שעוצבו על ידי מקצוענים על בסיס ידע עיוני או כללי בוחן קליניים.

מטרת הסמינר לחשוף את התלמידים למסד העיוני שבאמצעותו ניתן להבין את התועלת הדיפרנציאלית המעשית שיש לפוליטיקאים משימוש בכלי התקשורת השונים. בין השאר, הנושאים שידונו בסמינר: (1) המציאות הגלובל-אלקטרונית: מיפוי אמצעי התקשורת השונים, השימושים שנעשים בהם על ידי הפוליטיקאים, הכישורים הנחוצים להפעלה אפקטיבית (2) מפלגות ומועמדים וירטואליים; מפלגות ומועמדים אלקטורליים; מפלגות ומועמדים מהותיים (3) אקדמות להירוסטטיקה: התאוריה המודרנית של המניפולציה הפוליטית - תפלול נושאים, כיבוש סדר יום (4) הירוסטטיקה מתקדמת: סימולציות של מקרי בוחן מעולם התוכן הפוליטי הישראלי (5) סקרים וקבוצות מיקוד: שימושים של מתודולוגיה סטטיסטית בעולם וירטואלי (6) היסודות העיוניים של האסטרטגיה של הבחירות והבוחרים. (7) מודלים מרחביים (חד ממדיים ורב-ממדיים) של בחירות ובוחרים: האימפרטיב של החציון, הדומיננטיות של שווי המשקל של נאש (8) יסודות הרטוריקה הפוליטית במציאות רב-ערוצית (9) הלוגיקה והפרקטיקה של עימותים טלוויזיוניים (10) יסודות ה"ספיין" הפוליטי (11) כללי בוחן לבניית דימוי פוליטי מוצלח (12) איך מנצחים בחירות דמוקרטיות?

1031.4449.01 דעת קהל ודמוקרטיה

הסמינר יעסוק במושג "דעת קהל" ובביטוי בדמוקרטיה העכשווית. בחלק התאורטי נתמקד בגורמים המעצבים דעת קהל, בתהליכי שינוי של דעת קהל ובקשרים ההדדיים בין דעת קהל, פוליטיקה ותקשורת. במסגרת הסמינר יעסקו התלמידים במחקר אמפירי בתחום דעת הקהל בישראל; העבודה תוצג ותידון בכיתה, ותוגש בסוף הסמסטר במתכונת של הצעת מחקר.

1031.3285.01 חברה ופוליטיקה פלסטינית

התפתחות היחסים בין ישראל לבין הגדה המערבית מאז 1948 ועד ימינו. הזרמים הפוליטיים, המגמות האידאולוגיות, בעיות הזהות ויחסי העוצמה, שינוי והמשכיות מאז מלחמת ששת הימים.

קורסי בחירה**1031.4582.01 מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית**

הקורס מתחקה אחר התפתחות התאוריות האסטרטגיות מאז המאה ה-18 ועד להווה תוך הצגתן בהקשרן התרבותי והפוליטי הרחב. החיפוש אחר תאוריה כללית של המלחמה נפתח בתקופת ההשכלה וממשיך עם הגותו רבת ההשפעה של קלאוזביץ במסגרת תקופת הרומנטיקה. לאחר מכן בוחן הקורס את הדוקטרינות השונות של לוחמת יבשה וים במאה ה-19. לבסוף, נדונים החזונות של לוחמה ממוכנת במאה ה-20 ורעיונות הבלימה, המלחמה הקרה והמלחמת המוגבלת כפי שהופיעו במערב בעקבות מלחמת העולם הראשונה.

1031.4546.01 דטודיקה

לשכנע ולהשתכנע הן החוויות הפוליטיות המרכזיות. לפיכך ננתח את מקומה של הרטוריקה בקיום האנושי המשותף, הן בקהילה הפוליטית והן בקהילה המדעית. נתמקד בחמישה מושגים יסודיים: האופי הפוליטי, הפעולה הפוליטי, הבניית הדבר באמצעות הפעולה הפוליטית, יחסים אנושיים כמגבלות של כוח השכנוע, ואומנות השכנוע כאומנות של תבחרה. נסקור למטרות אלו כתבים עתיקים, מודרניים, ובני זמננו: מונאמיס כמו דימוסתיניס, רונלד ריגן, מנחם בגין, משה דיין, ויצחק רבין; מהוגים כמו אפלטון, אריסטו, הובס, חנה ארנדט, ו-Bruno Latour; ממנתחי דעת-קהל כמו Elisabeth Noelle-Neumann ו-Walter Lippman; ומרטוריקנים מקצועיים מגורגיאס הסופיסט עד Peggy Noonan.

1031.4652.01 ריאליזם קלאסי על אסטרטגיה

הקורס יבחן מחשבה על אסטרטגיות לביטחון של גדולי ריאליזם, דהיינו מקיאולי, תוקידידס, הובס, ניבור, קנן, מורגנתאו, וקסיניגר. משימה מרכזית של הקורס היא להתבונן בשייכות רעיונות בספרות הקלאסית לסוגיות ביטחוניות של ימינו, כולל טרורזם והתקוממות, שגשוג נשק להשמדה המונית, ועליות מעצמת-על נוספת. רוב ספרות הקורס גם מלמדת על מדיניות חוץ אמריקאית מאז עלייתה של ארצות הברית כמעצמת-על.

1031.4653.01 מנהיגות כריזמטית בתרבויות פוליטיות שונות

מנהיגות כריזמטית מתקופות ותרבויות שונות תהווה בסיס להבנת התהליכים המתרחשים במערכות פוליטיות שונות כגון: הקמה ונפילה של תנועות המוניות, ירידה ועליה באמון חברתי, עיצובה של תרבות פוליטית והגדרת גבולות הקהילה המיוצגת על ידי אותו המנהיג. בקורס נדון במנהיגות כריזמטית של אנשים אשר השפיעו על עמדות פוליטיות בתקופות שונות (מהענת העתיקה עד לימינו), הן מהזווית הרוחנית והן מהזווית הפוליטית: ישו, מוחמד, משה, הרמבייס, נאצר, בן גוריון, לורנס איש ערב, צ'רציל, היטלר, סטלין, צ'יה גווארה, צ'אלא א-דין, בגין, קנדי, נפוליאון, גאנדי, מוסוליני, אלכסנדר הגדול, גינגס חאן, מרטין לותר קינג, מאו צה טונג ועוד.

1031.3925.01 מיליטריזם ודמוקרטיה בישראל

הקורס עוסק בניחות המאפיינים המיוחדים של הדמוקרטיה הישראלית, בתחום הביטחוני ("מדינת מבצר", "דמוקרטיה במדים" ועוד) והשפעתם על שמירת הערכים והנורמות הדמוקרטיות. הקורס מנתח את התאוריות המרכזיות בתחום (לאסוול, האנטינגטון, פרלמוטר ואחרים) ובוחרן לאורן את המקרה הישראלי. נבחנת השפעת השליטה הישראלית בשטחים על נורמות שהתפתחו בישראל מאז 1967, כולל השפעת האינתיפאדה על חישוקיה של הדמוקרטיה הישראלית. כמו כן, נבחן את מקומה, השפעתה ודרכי פעולתה של התקשורת בהקשר של שמירת הערכים הדמוקרטיים, ונתח את הדילמה של כלי התקשורת הישראליים בנושא זה. הקורס עוסק באופן מיוחד בתיאור ובניתוח של תחום הסיקור הביטחוני תוך שילוב לימוד מבנה ופעולת מערכת הביטחון הישראלית. הקורס עוסק בניתוח מעמיק של המגבלות הניצבות בפני העוסקים בתחום זה בתקשורת הישראלית, ובמיוחד נושא הצנזורה והשלכות "הסכסוך ועדת העורכים" על עבודתם של הכתבים הצבאיים. כמו כן, נעשית השוואה בין מאפייני פעילות התקשורת הישראלית, העוסקת בנושאי ביטחון, לבין מאפייניו במדינות אחרות, כשהדגש הוא על ארצה"ב ובריטניה.

1031.4655.01 עמים, אומות ומדינות, מה השלב הבא?

זהויות קולקטיביות ומערכות פוליטיות תמיד יתפתחו במקביל. מזמן העולם העתיק ועד ימינו. קבוצות שארים ואומות ביקשו להם עצמאות מדינית על מה מתבססות טענותיהם? מהי המהות של עמים עתיקים ומודרניים! עד כמה המדינה מספקת תשובות מוסדיות לחיפוש המהות? בקורס זה נעסוק בשאלות היסטוריות עכשוויות ותיאורטיות של התפתחות העמים והאומות. חומר הקריאה יכלול מקרים היסטוריים על יוון העתיקה והעולם היהודי לפני חורבן הבית השני כמו גם דיון רחב בהתפתחות המדינה באירופה מאז המאה ה-16 ועד ימינו.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1031.4109.01 שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר**

הקורס נועד להקנות ידע מתקדם ומעמיק במחקר במדע המדינה ובפרט בשיטות מחקר כמותיות. ידע זה יאפשר לתלמידים לקרוא בביקורתיות ספרות מקצועית בתחום וכן לתכנן ולבצע מחקרים אמפיריים משלהם.

הקורס מניח ידע בסיסי בשיטות מחקר וסטטיסטיקה. הדגש כאן מושם על חשיבה מתודולוגית ביקורתית ועל לימוד ויישום שיטות מחקר וטכניקות סטטיסטיות מתקדמות הנפוצות במדע המדינה.

השיעור ילווה בתרגיל.

1031.4251.01 סדנה מתודולוגית

היעד העיקרי בסדנה הוא לשפר את היכולת לתכנן ולבצע מחקרים כמותיים או איכותיים בהתאם לעבודת המחקר הצפויה של כל אחד מן התלמידים. במסגרת זו תועברנה בחלקה הראשון של הסדנה סוגיות נבחרות במתודולוגיה, כגון: ניסויים פוליטיים; ניתוחי סדרות זמן; סימולציות; ניתוחי טקסטים; עבודה בארכיונים; ניתוחי סקרי דעת קהל לצורכי עבודות מ.א.; תצפיות; בניית מודלים איכותיים וכמותיים ועוד. הסדנה אינה מתעתדת לחזור על נושאים שנדונו בקורסים אחרים הקשורים או העוסקים ישירות במתודולוגיה, אלא עניינה לפתח את הסוגיות הנבחרות תוך מתן דגש על סיוע לתלמידים בנושאים שבחרו או שהנם עתידיים לבחור לצורך ביצוע עבודות התואר השני.

קורסים בתחום ההתמחות**1031.4110.01 המערכת הבינלאומית**

הקורס יבחן תאוריות וסוגיות נבחרות בדיסציפלינה של היחסים הבינלאומיים. דרך המסורות הפילוסופיות המרכזיות - הריאליזם והליברליזם - נלמד על סוגי השחקנים, הערכים והמבנים המהותיים הקיימים במערכת הבינלאומית. המושגים שנלמד משמשים בניחות סוגיות של מלחמה ושלום, עוצמה וביטחון, מסחר והתפתחות, ארגונים בינלאומיים ושאלות אחרות בתחום היחסים הבינלאומיים, שהמחקר בהן שואב גם מתחומי הפסיכולוגיה, הסוציולוגיה והכלכלה. הקורס יתבסס על מכתב טקסטים המייצגים את התחום במלואו.

1031.4112.01 תקשורת פוליטית

תחום התקשורת הפוליטית הפך בעשורים האחרונים לאחד מתחומי היסוד של מדעי החברה בכלל ומדעי המדינה בפרט. בקורס נעסוק בזיקה ההדדית שבין תקשורת ופוליטיקה ונסקור מושגי יסוד בתקשורת הפוליטית, תוך כדי התמקדות בסוגיות מרכזיות המחוות את מוקד ההתעניינות של תאורטיקנים וחוקרים.

סמינרים**1031.4648.01 מנהיגות דמוקרטית בין פנים לחוץ**

נחקר איך מתפקדת הדמוקרטיה כהסדר מוסדי לצבירת ידע ומקומה של המנהיגות כמתווך בתהליך הצבירה. נעסוק באתגר המיוחד שהבורות הציבורית אודות ענייני חוץ מציבה לדמוקרטיה. בחומר הדיון נסתכל על מקרים מיוון העתיקה עד ישראל של שנות ה-2000 ונשתמש בפרשנים מהרודוטוס ועד דו"ח וינוגרד.

1031.4464.01 תאוריה של מלחמה

קורס זה יעסוק בתאוריות מלחמה. הנושאים העיקריים שיידונו בקורס הם: תחרות בין מעצמות גדולות; עוצמה, נחישות, ואסטרטגיה בסכסוכים בינלאומיים; סטיות מהרציונליות בקבלת החלטות מסיבות קוגניטיביות ופסיכולוגיות; מקורות פנימיים לתוקפנות כלפי חוץ; השפעת הדמוקרטיה ותלות כלכלית הדדית על מלחמה ושלום; ושאלות של מוסר בהחלטה על פתיחת מלחמה ועל אופן יחולה.

1031.4453.01 מדינת הרווחה במאה ה-21: תפיסות יסוד, המשכיות ואתגרים

הסמינר יעסוק בהתפתחות מדינת הרווחה במערב, בתשתית הרעיונית שלה ובאתגרים שעומדים כיום בפני מדינות הרווחה, בכללם ישראל. הסמינר מחולק לשלושה חלקים. בחלק הראשון נסקור את דרך התפתחות מדינת הרווחה והתאמתה הרעיונית של מדינת הרווחה לליברליזם ולסוציאליזם על גווניהם השונים. בחלק השני נדון באתגרים העכשוויים העומדים בפני מדינת הרווחה: הזדקנות אוכלוסין, הטרוגניות אתנית ותרבותית, שינויים בכלכלה המקומית והעולמית ושינויים אידאולוגיים. בחלק האחרון של הקורס נבחן מענים אפשריים לבעיות העומדות בפני מדינת הרווחה.

1031.4586.01 תקשורת ויחסים בינלאומיים

הסמינר מנתח את השפעת התקשורת על אופן ניהולם של היחסים הבינלאומיים. ננתח תאוריות של יחסים בינלאומיים ונסה להבין מדוע מחקר היחסים הבינלאומיים נוטה להתעלם מהתקשורת. במקביל ננתח את השפעת אמצעי התקשורת ותקשורת ההמונים על השינויים שחלו בעשורים האחרונים בזירה הבינלאומית, בדיפלומטיה, בתהליכי קבלת החלטות ובתהליך הגלובליזציה.

1031.4463.01 מחשבה דמוקרטית ומנהיגות בעולם המודרני

בחלקו הראשון של הקורס נעמוד על האופן בו נתפסת מנהיגות פוליטית בתיאוריה דמוקרטית מודרנית, ועל הניסיונות של תיאוריה זו לישב את המתח בין פעולה פוליטית הכפופה לנורמות ציבוריות מקובלות, פתיחות ושקיפות מצד אחד, לבין הצורך לפעול על פי הרציונאליות הפרגמטית והצרכים המיוחדים למדינה מצד שני. בחלקו השני של הקורס נבחן את סוגיית המנהיגות בציונות, תוך ניסיון להבין את היחס בין מנהיגות זו לבין חסוגיות בתיאוריה דמוקרטית בהן נדון בחלק הראשון.

קורסי בחירה**1031.4551.01 זכויות טריטוריאליות**

הקורס יעסוק בסוגיות הקשורות לסכסוכים טריטוריאליים מנקודת מבט ליברלית. הקורס יתרכז בבחינת תביעות של קבוצות לאומיות לריבונות טריטוריאלית, ולניתוח הטענות המרכזיות המשמעות במהלך סכסוכים בינלאומיים על רקע זה. התביעות הנפוצות שיועלו לדיון בסמינר – אלה המתיימרות לבסס "זכות" של קבוצה לאומית מסוימת לשטח מסוים – כוללות טענות בדבר "זכויות היסטוריות", וצדק היסטורי; הזכות להגדרה עצמית לאומית; שימוש "יעיל" בקרקע, וכאלה הקשורות במפעלי התיישבות לאומיים. טענות מסוג נוסף שיועלו לדיון לקראת סוף הקורס מבוססות על עקרונות שוויון בינלאומי וצדק גלובלי.

1031.4601.01 קולנוע מהמכני מאיזנשטיין עד קיארוסטימי

עיון בגלגלים השונים של רדיקליזם בקולנוע, הן במשמעות הפוליטית הן במשמעות הטכנית או אסתטית. נתחיל עם "פוטמקין" (1925) של איזנשטיין ו"חוקי המשחק" (1939) של רנואר. אחרי כן נתמקד בריאליזם איטלקי וירשו הכוגד אנטוניוני. לסיום נעיין בסרטים של הבמאי האירני אבס קיארוסטימי, מבחינה טכנית ורעיונית אולי האומן היצרני ביותר הפועל בקולנוע העכשווי. הקורס יסלב קריאה והקרנת סרטים.

1031.4594.01 תודעה ואסטרטגיה בזירה הבין-ערבית והפלסטינית

דיון בהיבטים תאורטיים, אידיאולוגיים ותרבותיים הכרוכים בצמיחתם ובהתגבשותם של מרכיבי התודעה הפוליטית בעולם הערבי ובקרב החברה הפלסטינית, והשפעתם על דפוסי מדיניות והגינות פעולה של אליטות ומנהיגים, ברמה האזורית, המדינית והמקומית; של מפלגות וארגונים; תנועות דתיות וזרמים אידיאולוגיים; אסטרטגיות של משא ומתן ומנגנונים לפתרון סכסוכים בצל פעילות טרור ורדיקליזם איסלאמי. (הקורס משותף לתלמידי תואר ראשון ושני).

1031.4654.01 הכלבים נובחים השיירה עוברת? שחיתות פוליטית בישראל

שחיתות פוליטית הופכת בעולם המערבי לנושא כעל חשיבות ומוקד להתעניינות מצד גופים שונים ואנשי מחקר. הקורס עוסק במורכבות הקיימת להגדרת המונח "שחיתות פוליטית", בטיפולוגיה של מעשי שחיתות, בסיבות ובתוצאות האפשריות למעשי שחיתות פוליטית, תוך שילוב דיסציפלינות שונות ממדעי החברה. במוקד הדיון יעמדו סוגיות שונות הקשורות בשחיתות פוליטית תוך ניתוח התפתחות השחיתות הפוליטית בישראל והתייחסות למקרי מבחן ולממצאים אמפיריים.

1031.4656.01 שאלות בסיסיות במדע המדינה וביחסים הבינלאומיים

קורס זה מיועד לכל הסטודנטים במדע המדינה ובמדעי החברה בכלל. הוא נועד להקנות תובנות בסיסיות לגבי מושגים מרכזיים בפוליטיקה וביחסים הבינלאומיים. בין היתר נדון במושגים הבאים: גבולות המדינה, ריבונותה, מושג האזרחות, שלטון החוק, משטר וממשל, לאומיות ואתניות. הקורס ידון במושגים אלה תוך בחינה היסטורית תיאורטית והשוואתית רחבה, הוא יבחן איך מושגים אלה משמשים לא רק בתיאוריה אלא במעשה הפוליטי עצמו. הקורס ישים דגש מיוחד על העשייה הפוליטית, על הפוליטיקאים ועל המנהיגים.

החוג למדע המדינה

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.01
	הדרכה במאגרי מידע		1031.1110.01
	23.11.08 14:00-12:00 א'		.02
	25.11.08 16:00-14:00 ג'		.03
	26.11.08 15:00-13:00 ד'		.04
	27.11.08 17:00-15:00 ה'		.05
	1.12.08 10:00-08:00 ב'		.06
	2.12.08 16:00-14:00 ג'		.07
	3.12.08 12:00-10:00 ד'		.08
	4.12.08 17:00-15:00 ה'		.09
	7.12.08 16:00-14:00 א'		.10
	הדרכה בכתיבה מועיית - 6 מפגשים		1031.1111
גבי רוזנבלט עינת	004 12:00-10:00 ד'		.01 תרגיל
	5.11.08, 12.11.08, 19.11.08		
	3.12.10, 17.12.08, 31.12.08		
גבי רוזנבלט עינת	004 14:00-12:00 ד'		.02 תרגיל
	5.11.08, 12.11.08, 19.11.08		
	3.12.10, 17.12.08, 31.12.08		
גבי רוזנבלט עינת	208 13:00-11:00 ג'		.03 תרגיל
	4.11.08, 11.11.08, 18.11.08		
	2.12.08, 16.12.08, 30.12.08		
גבי מלמוד אביב	210 13:00-11:00 ג'		.04 תרגיל
	4.11.08, 11.11.08, 18.11.08		
	2.12.08, 16.12.08, 30.12.08		
גבי מלמוד אביב	208 12:00-10:00 ד'		.05 תרגיל
	5.11.08, 12.11.08, 19.11.08		
	3.12.10, 17.12.08, 31.12.08		
גבי מלמוד אביב	210 14:00-12:00 ד'		.06 תרגיל
	5.11.08, 12.11.08, 19.11.08		
	3.12.10, 17.12.08, 31.12.08		

פוליטיקה ומשטר בישראל				1031.1002
ד"ר גימאל אמל	101	13:00-10:00	ב'	שיעור 01.
גבי אלחנני לירון	103	14:00-13:00	ב'	תרגיל 02.
גבי אלחנני לירון	104	15:00-14:00	ב'	תרגיל 03.
גבי גדליה עינת	107	14:00-13:00	ד'	תרגיל 04.
גבי גדליה עינת	106	15:00-14:00	ד'	תרגיל 05.
מר פלטיאלי גיא	106	14:00-13:00	ב'	תרגיל 06.
גבי קורח חילה	206	14:00-13:00	ב'	תרגיל 11.
מבוא למחשבה פוליטית				1031.1400
ד"ר מייזלס תמר	001	15:00-12:00	ה'	שיעור 01.
מר פינקלשטיין אייל	205	14:00-13:00	ג'	תרגיל 02.
מר פינקלשטיין אייל	205	15:00-14:00	ג'	תרגיל 03.
גבי ביגר אור	204	16:00-15:00	ה'	תרגיל 04.
גבי ביגר אור	204	17:00-16:00	ה'	תרגיל 05.
מר רימל מיכאל	210	16:00-15:00	ה'	תרגיל 11.
מר רימל מיכאל	105	17:00-16:00	ה'	תרגיל 12.
מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית				1031.1800
ד"ר אופק חנה	101	19:00-15:00	ד'	שיעור 01.
מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה				1031.1900
ד"ר ישראלי עופר	101	19:00-16:00	ג'	שיעור 01.
עו"ד סנילביץ עדי	208	20:00-19:00	ג'	תרגיל 02.
מר אברמסון יהונתן	203	16:00-15:00	ג'	תרגיל 03.
מר אברמסון יהונתן	108	20:00-19:00	ג'	תרגיל 04.
גבי כהן מיכל	207	16:00-15:00	ג'	תרגיל 05.
גבי כהן מיכל	206	20:00-19:00	ג'	תרגיל 06.
מר קרייצמן אלון	314	20:00-19:00	ג'	תרגיל 12.
<u>שנה א' - קורס חובה שנתי</u>				
מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מזעזע החברה				1009.1880
פרופ' שנהב יהודה	בר שירה	12:00-10:00	ה'	שיעור 01.
ד"ר גימאל אמל				
פרופ' שטרנגר קרלו				
<u>שנה ב' - קורסי חובה</u>				
כלכלה פוליטית				1031.2103
פרופ' דורון גדעון	201	14:00-12:00	ב'	שיעור 01.
מר פלדמן ניצן	103	16:00-14:00	ב'	תרגיל 02.
מר ססר גבי	108	16:00-14:00	ב'	תרגיל 04.
מר מנדלבאום רון	207	15:00-13:00	ה'	תרגיל 06.
גבי און נועה	105	16:00-14:00	ב'	תרגיל 07.
מר מנדלבאום רון	105	12:00-10:00	ב'	תרגיל 08.

מחשבה מדינית בת זמננו			1031.2105
ד"ר חוברס איל	110	13:00-11:00 ג'	.01 שיעור
מר ניר ברק	108	17:00-16:00 ג'	02. תרגיל
מר ניר ברק	108	18:00-17:00 ג'	03. תרגיל
פוליטיקה השוואתית			1031.2106
ד"ר לרנר חנה	101	15:00-13:00 ג'	01. שיעור
עו"ד רגב איתי	107	16:00-15:00 ג'	02. תרגיל
עו"ד רגב איתי	107	17:00-16:00 ג'	03. תרגיל
גב' קורח הילה	314	16:00-15:00 ג'	04. תרגיל
אסטרטגיה בעידן המודרני			1031.2108
פרופ' גת עזר	201	12:00-10:00 ב'	.01 שיעור
מר פופוביץ אלעד	105	09:00-08:00 ב'	02. תרגיל
מר פופוביץ אלעד	105	10:00-09:00 ב'	03. תרגיל
מר אופיר נועם	105	13:00-12:00 ב'	04. תרגיל
מר אופיר נועם	107	10:00-09:00 ג'	05. תרגיל
מר פופוביץ אלעד	206	11:00-10:00 ג'	06. תרגיל
פרוסמינרים			
עינויים			1031.3675
ד"ר מייזלס תמר	425	17:00-15:00 ה'	.01 פרו"ס
מרחב, ארכיטקטורה ופוליטיקה			1031.3836
ד"ר חוברס איל	205	14:00-12:00 ב'	.01 פרו"ס
מעצמות למעצמה: מדינאותה של ארה"ב בראשית דרכה, 1776-1823			1031.3841
ד"ר קוצ'ין מיכאל	421	18:00-16:00 ד'	01. פרו"ס
עולות העבר			1031.3825
פרופ' פלד יואב	425	12:00-10:00 ד'	.01 פרו"ס
שנה ג' - קורסי חובה			
פרוייקט שטח שנתי			1031.3103
מר להט גולן	103	14:00-12:00 ה'	.01 פרויקט
אינטרנט ואינטראקציה בין קבוצות בקונפליקט פוליטי			1031.3682
ד"ר קמפף רונית	103	17:00-14:00 ה'	.01 שיעור
האיחוד האירופי-הסדר הכלכלי-פוליטי			1031.3812
ד"ר שדה טל	108	13:00-10:00 ד'	.01 שיעור

הפוליטיקה של משטרים מוניטריים בינלאומיים	1031.3918				
ד"ר שדה טל	01.	שיעור	ה'	20:00-17:00	106
מסורות השיבה פוליטיות: איסלאם ולאומיות בני זמננו	1031.3780				
פרופי משעל שאול	.01	שיעור	ד'	20:00-17:00	105
דמוקרטיה עתיקה מציאות ומבקריה	1031.3647				
ד"ר קוציין מיכאל	.01	שיעור	ב'	12:00-09:00	106
קרקעות וצדק חלוקתי	1031.3681				
ד"ר חננאל רות	.01	שיעור	ג'	14:00-11:00	106
רטוריקה	1031.4546				
ד"ר קוציין מיכאל	.01	שיעור	ד'	13:00-10:00	206
מנהיגות כריזמטית בתרבויות פוליטיות שונות	1031.4653				
ד"ר טל דיאנה	.01	שיעור	ג'	14:00-11:00	206
עמים, אומות ומדינות, מה השלב הבא	1031.4655				
פרופי שיין יוסי	.01	שיעור	א'	19:00-16:00	206
סמינרים					
סמסטר א'					
מחשבה של ימינו על ביטחון ודיפלומטיה	1031.3946				
ד"ר פרידמן גיל	.01	סמינר	ג'	16:00-12:00	426
סמסטר א' + ב'					
פוליטיקה ישראלית: סוגיות נבחרות	1031.3937				
פרופי דורון גדעון	.01	סמינר	א'	16:00-14:00	425
טרור ומוסר ציבורי	1031.3922				
ד"ר מייזלס תמר	.01	סמינר	ד'	17:00-15:00	204
בחירות בישראל	1031.3307				
פרופי שמיר מיכל	.01	סמינר	ג'	12:00-10:00	422
מדיניות ציבורית בישראל - סוגיות נבחרות	1031.3815				
פרופי דורון גדעון	.01	סמינר	א'	14:00-12:00	425
סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזה"ת	1031.3907				
ד"ר שדה טל	.01	סמינר	ד' : סמ' א' : ה' : סמ' ב' :	10:00-08:00 10:00-08:00	203 203
מדיניות החוץ של ארה"ב	1031.3947				
מר רובין אביעד	.01	סמינר	ג'	10:00-08:00	425

סמסטר ב'שנה א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה - באינטרנט			1009.1000.02		
	הדרכה במאגרי מידע			1031.1110.11		
29.3.09	16:00-14:00	א'		.12		
30.3.09	13:00-11:00	ב'		.13		
31.3.09	16:00-14:00	ג'		.14		
	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים			1009.1555		
	פרופי פוקס קמיל	101	19:00-16:00	אי	שיעור	.01
	גב' יעקובוב רבקה	318	10:00-08:00	ג'	תרגיל	.02
	גב' יעקובוב רבקה	318	12:00-10:00	ג'	תרגיל	.03
	גב' יעקובוב רבקה	מ005	14:00-12:00	ג'	תרגיל	.04
	גב' יעקובוב רבקה	מ005	16:00-14:00	ד'	תרגיל	.05
	גב' זסלבסקי אינה	101	16:00-13:00	ב'	שיעור	.06
	ד"ר אופק רוני	מ005	10:00-08:00	ג'	תרגיל	.07
	ד"ר אופק רוני	מ005	12:00-10:00	ג'	תרגיל	.08
	מר שמחוני גיורא	318	12:00-10:00	ד'	תרגיל	.10
	גב' זסלבסקי אינה	101	14:00-11:30	ג'	שיעור	.11
	מר שמחוני גיורא	318	16:00-14:00	ד'	תרגיל	.12
	מר שמחוני גיורא	318	18:00-16:00	ד'	תרגיל	.13
	מר קליין אביעד	מ005	10:00-08:00	ה'	תרגיל	.14
	מר קליין אביעד	מ005	14:00-12:00	ה'	תרגיל	.15
	פוליטיקה ומשטר בישראל					1031.1002
	ד"ר גימאל אמל	003	13:00-10:00	ב'	שיעור	.07
	גב' אלחנני לירון	204	14:00-13:00	ב'	תרגיל	.08
	גב' אלחנני לירון	205	15:00-14:00	ב'	תרגיל	.09
	מר פלטיאלי גיא	105	14:00-13:00	ב'	תרגיל	.10
	מבוא למחשבה פוליטית					1031.1400
	ד"ר מייזלס תמר	003	15:00-12:00	ד'	שיעור	.07
	מר פינקלשטיין אייל	314	15:00-14:00	ג'	תרגיל	.08
	גב' ביגר אור	314	16:00-15:00	ד'	תרגיל	.10
	מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית					1031.1800
	ד"ר אופק חנה	101	12:00-08:00	ד'	שיעור	.02

מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה				1031.1900
ד"ר ישראל עופר	101	19:00-16:00	ג'	שיעור .08
מר אברמסון יהונתן	205	16:00-15:00	ג'	תרגיל .09
גבי כהן מיכל	108	20:00-19:00	ג'	תרגיל .10
מר פרומר עודד	205	20:00-19:00	ג'	תרגיל .11
עו"ד סנילביץ עדי	208	20:00-19:00	ג'	תרגיל .13

שנה ב' - קורסי חובה

שיטות מחקר				1031.2102
ד"ר אדלר אירית	201	12:00-10:00	ג'	שיעור 01.
מר רובינשטיין עמינדב	008	18:00-16:00	ד'	תרגיל 02.
מר רובינשטיין עמינדב	008	16:00-14:00	ד'	תרגיל 03.
מר מהגר תום	105	16:00-14:00	ד'	תרגיל 05.
גבי סלצאן אנדריאה	004	18:00-16:00	ד'	תרגיל 06.
גבי סלצאן אנדריאה	205	18:00-16:00	ג'	תרגיל 07.

מחשבה מדינית בת זמננו				1031.2105
ד"ר שוורץ דניאל	001	14:00-12:00	ה'	שיעור .05
מר ברק ניר	207	15:00-14:00	ה'	תרגיל 06.
מר ברק ניר	207	16:00-15:00	ה'	תרגיל 07.
מר פלטיאלי גיא	206	15:00-14:00	ה'	תרגיל 08.
מר פלטיאלי גיא	206	16:00-15:00	ה'	תרגיל 09.

פוליטיקה השוואתית				1031.2106
פרופ' שיין יוסי	101	12:00-10:00	ב'	שיעור .06
עו"ד רגב איתי	206	13:00-12:00	ב'	תרגיל 07.
עו"ד רגב איתי	206	14:00-13:00	ב'	תרגיל 08.
גבי קורת הילה	208	13:00-12:00	ב'	תרגיל 09.
גבי קורת הילה	208	14:00-13:00	ב'	תרגיל 10.

אסטרטגיה בעידן המודרני				1031.2108
מר אופיר נועם	003	14:00-12:00	ג'	שיעור .07
מר פופוביץ אלעד	205	15:00-14:00	ג'	תרגיל 08.
מר פופוביץ אלעד	103	10:00-09:00	ג'	תרגיל 09.
מר אברמסון יהונתן	210	15:00-14:00	ג'	תרגיל 10.

פרוסמינרים

תאוריה של סכסוך אתני ולאומני				1031.4460
ד"ר פרידמן גיל	425	16:00-14:00	ג'	פרו"ס 01.

הפרטה: שיקולים כלכליים ונהליך פוליטי				1031.3674
ד"ר זהבי עמוס	203	12:00-10:00	ה'	פרו"ס 01

**חופף לקורס מדינת הרוחה במאה ה-21

	מרחב, ארכיטקטורה ופוליטיקה	1031.3836
ד"ר חוברס איל	ב' 14:00-12:00 420	02. פרו"ס
	קבלת החלטות ומדיניות חוץ	1031.3784
ד"ר כסיף ארז	ב' 18:00-16:00 425	01. פרו"ס
	הממשלות הקואליציוניות של ישראל	1031.2604
ד"ר קורן דן	ג' 20:00-18:00 104	01. פרו"ס
	משיחיות חילונית או על אידיאולוגיות רצחניות במודרניות	1031.3769
מר להט גולן	ה' 12:00-10:00 425	01. פרו"ס
	המרקסיזם וביקורת המדינה המודרנית: מהמהפיכה התעשייתית לגלובליזציה	1031.3898
פרופ' פלד יואב	ב' 20:00-18:00 425	01. פרו"ס
	דת ומדינה	1031.3842
ד"ר לרנר חני	ב' 10:00-08:30 419	01. פרו"ס
	שנה ג' - קורסי חובה	
	מדיניות ומדינאות מעשית	1031.3102
ד"ר שדה טל	ה' 12:00-10:00 201	01. שיעור
	התנהגות פוליטית בישראל	1031.3100
מר להט גולן	ה' 16:00-14:00 101	01. שיעור
	דעת קהל ופוליטיקה	1031.3538
פרופ' שמיר מיכל	ב' 14:00-11:00 103	01. שיעור
	המחשבה הפוליטית בציונות	1031.3552
ד"ר חוברס איל	ב' 12:00-09:30 207	01. שיעור
	אליטות ומנהיגות במזה"ת בן-ימינו	1031.2317
פרופ' משעל שאול	א' 19:00-16:00 105	01. שיעור
	הרודוטוס	1031.3676
ד"ר קוצ'ין מיכאל	א' 13:00-10:00 105	01. שיעור
	שינויים מבניים במערכת המפלגתית והתקשורתית בישראל	1031.2750
מר קריסטל חנן	ד' 12:00-09:00 103	01. שיעור
	מדיניות החוץ של ישראל	1031.3679
ד"ר נבון עמנואל	ב' 17:00-14:00 106	01. שיעור
	תקשורת פוליטית	1031.4112
ד"ר לב-און אזי	ה' 14:00-11:00 107	01. שיעור

			זכויות טריטוריאליות	1031.4551
ד"ר מייזלס תמר	103	18:00-15:00	ה'	.01 שיעור
			הכלבים נובחים השיירה עוברת?	1031.4654
			שחיתות פוליטית בישראל	
ד"ר מצקין אסף	206	17:00-14:00	א'	.01 שיעור
			תודעה ואסטרטגיה בזירה הבינעורבית	1031.4594
			והפלטטינית	
פרופ' משעל שאול	106	13:00-10:00	א'	.01 שיעור
			סמינרים	
			גולים, תמוצות, מהגרים ביחסים	1031.4651
			הבינלאומיים	
פרופ' שיין יוסף	206	20:00-16:00	ג'	.01 סמינר
			פוליטיקה של יצירת חוקות	1031.3790
ד"ר לרנר חנה	425	16:00-12:00	ד'	.01 סמינר

החוג למדע המדינה

תואר שני

סמסטר א'

				<u>שנת א' - קורסי חובה</u>	
		סטטיסטיקה למ.א.		1031.4105	
די"ר לוי סיגל	204	16:00-14:00	ב'	.01	שיעור
מר פרל ניר	204	17:00-16:00	ב'	.02	תרגיל
		שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר		1031.4101	
מר בן חיים מאיר	207	20:00-17:00	ה'	.01	שיעור
		גישות ותאוריות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר		1031.4117	
פרופ' פלד יואב	207	20:00-17:00	ג'	.01	שיעור
		גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר		1031.4100	
פרופ' פלד יואב	105	17:00-14:00	ד'	.01	שיעור

קורס חובה בתחום הלימוד

		הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה		1031.4114	
די"ר חוברס איל	426	21:00-18:00	ב'	.01	שיעור
		מבוא למדיניות ציבורית		1082.4053	
די"ר זהבי עמוס	204	15:00-12:00	ג'	.01	שיעור
קרן בנקין	204	16:00-15:00	ג'	.02	תרגיל

קורס שנתי

		סוגיות במשפט ומדעי החברה		1411.5660	
פרופ' בילסקי ליאורה	201	18:30-17:00	א'	.30	שיעור
די"ר תקר דפנה					
די"ר לביא שי					
פרופ' שמיר רוני					

			סמינרים
פוליטיקה וירטואלית: התאוריה והפרקטיקה של השימושים הפוליטיים			1031.4597
פרופ' דורון גדעון	203	20:00-17:00 א'	.01 סמינר
דעת קהל ודמוקרטיה			1031.4449
פרופ' שמיר מיכל	420	17:00-14:00 ג'	.01 סמינר
חברה ופוליטיקה פלסטינית			1031.3285
פרופ' משעל שאול	106	19:00-16:00 א'	.01 סמינר
ביטחון לאומי ודיפלומטיה של מדינות קטנות בזירה הבינלאומית			1035.6025
ד"ר גרוניק אריה	207	20:00-17:00 ה'	.01 סמינר
תפיסת הביטחון של מדינות ערב			1052.0011
ד"ר קם אפרים	422	17:00-14:00 ז'	.01 סמינר
סוגיות בתפוצה גרעינית			1031.4289
פרופ' עברון יאיר	314	17:00-14:00 ח'	.01 סמינר
דיפלומטיה תקשורתית			1035.6047
ד"ר מקלברג דודי	203	20:00-17:00 ב'	.01 סמינר
קרקעות וצדק חלוקתי			1031.3681
ד"ר חננאל רוית	106	14:00-11:00 ג'	.01 שיעור
מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית			1031.4582
פרופ' גת עזר	004	20:00-17:00 ב'	.01 שיעור
רטוריקה			1031.4546
ד"ר קוצ'ין מיכאל	206	13:00-10:00 ד'	.01 שיעור
ריאליזם קלאסי על אסטרטגיה			1031.4652
ד"ר פרידמן גיל	206	20:00-17:00 ד'	.01 שיעור
מנהיגות כריזמטית בתרבויות פוליטיות שונות			1031.4653
ד"ר טל דיאנה	206	14:00-11:00 ג'	.01 שיעור
מיליטריזם ודמוקרטיה בישראל			1031.3925
ד"ר פדהצור ראובן	103	21:00-18:00 ז'	.01 שיעור
עמים, אומות ומדינות, מה השלב הבא			1031.4655
פרופ' שיין יוסי	206	19:00-16:00 א'	.01 שיעור
עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות			1035.6010
ד"ר גרוניק אריה	208	20:00-17:00 ד'	.01 שיעור
גלובליזציה ועוצמה במערכת הבינלאומית			1035.6050
ד"ר נבון עמנואל	205	20:00-17:00 א'	.01 שיעור

	סוגיות בלימודים אסטרטגיים	1052.0010
פרופ' בן ישראל יצחק	א' 20:00-17:00 004	.01 שיעור
	החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני	1052.0047
ד"ר לרנטל תמר	ג' 17:00-14:00 105	.01 שיעור
	The Social Foundation of Political Regimes **	1041.4529
Prof. Carlos Waisman	ב' 14:00-11:00 ד' 14:00-11:00	.01 סמינר
** ינתן באנגלית במרוכז (פעמיים בשבוע) בין התאריכים: 19.1.09-22.12.08.		

סמסטר ב' - קורסי חובה

	שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	1031.4109
פרופ' שמיר מיכל	ג' 18:00-16:00 106	01. שיעור
גב' אופק דגנית	ג' 19:00-18:00 318	02. תרגיל
	סדנה מתודולוגית	1031.4251
פרופ' דורון גדעון	א' 20:00-17:00 203	.01 סדנה

קורס חובה בתחום הלימוד

	המערכת הבינלאומית	1031.4110
ד"ר פרידמן גיל	ד' 20:00-17:00 314	01. שיעור
	תקשורת פוליטית	1031.4112
ד"ר לב-און אזי	ה' 14:00-11:00 107	.01 שיעור
	מנהיגות דמוקרטית בין פנים לחוץ	1031.4648
ד"ר קוצ'ין מיכאל	ד' 19:00-16:00 106	.01 סמינר
	תאוריה של מלחמה	1031.4464
ד"ר פרידמן גיל	ד' 16:00-13:00 426	.01 סמינר
	מדינת הרווחה במאה ה-21: תפיסות יסוד, המשכיות ואתגרים	1031.4453
ד"ר זהבי עמוס	ד' 13:00-10:00 426	.01 סמינר
	מחשבה דמוקרטית ומנהיגות בעולם המודרני ובציונות	1031.4463
ד"ר חוברס איל	ג' 13:00-10:00 426	01. סמינר
	תקשורת ויחסים בינלאומיים	1031.4586
ד"ר מקלברג דודי	ב' 21:00-18:00 419	.01 סמינר

מאבקים עממיים: תהליכי התמסדות	1052.0102	
ד"ר קורץ ענת	ד' 13:00-10:00	422
	סמינר	.01
העידן הגרעיני	1052.0064	
ד"ר פדחצור ראובן	ד' 21:00-18:00	422
	סמינר	.01
קורסי בחירה		
המחשבה הפוליטית בציונות	1031.3552	
ד"ר חוברס איל	ב' 12:00-09:30	207
	שיעור	.01
זכויות טריטוריאליות	1031.4551	
ד"ר מייזלס תמר	ה' 18:00-15:00	103
	שיעור	.01
קולנוע מהפכני מאיזנשטיין עד קיארוסטמי	1031.4601	
ד"ר קוציין מיכאל	ד' 13:00-10:00	206
	שיעור	.01
תודעה ואסטרטגיה בזירה הבינערבית והפלסטינית**	1031.4594	
פרופ' משעל שאול	א' 13:00-10:00	106
	שיעור	.01
הכלבים נובחים השיירה עוברת? שחיתות פוליטית בישראל	1031.4654	
ד"ר מצקין אסף	א' 17:00-14:00	206
	שיעור	.01
מבוא לדיפלומטיה: אומות מדברות זו עם זו	1035.6009	
ד"ר לרמן ערן	א' 20:00-17:00	204
	שיעור	.01
משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים	1035.6007	
ד"ר סיבל רובי	ב' 20:00-17:00	204
	שיעור	.01
בודהיזם, דיפלומטיה, מסחר – הקשרים בין הציביליזציה היהודית לציביליזציה הסינית	0687.4409	
פרופ' שחר מאיר	ג' 18:00-14:00	
	שיעור	.01
מינהל ומדיניות ציבורית ביפן	0687.4405	
פרופ' הררי אהוד	ה' 20:00-16:00	323 גילמן
	שיעור	.01
דוקטורנטים		
סדנה לדוקטורנטים	1031.5555	
פרופ' גת עזר	ב' 18:00-16:00	527
	סדנה	.01

החוג למדע המדינה

התכנית ללימודי ביטחון

<http://spirit.tau.ac.il/security/>

ראש התכנית והיועץ: פרופ' עזר גת

תואר שני

מטרת התכנית

מטרת התכנית - להקנות ידע וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי האסטרטגיה והיחסים הבינלאומיים, וכן בתחומים משיקים, כגון: קבלת החלטות ולימודי ארגון. בנוסף לקורסי הליבה בתחומי האסטרטגיה והיחסים הבינלאומיים, יוצעו שיעורים מתחומים מגוונים, כגון: מתשבה מדינית, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, היסטוריה של המזרח התיכון וכלכלת ביטחון.

קיימים שני מסלולי לימודים לתואר שני:

1. ללא עבודת גמר.
2. עם עבודת גמר (תכנית זו מאפשרת בסיומה הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי).

תנאי הקבלה

למסלול ללא עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 82 לפחות.

למסלול עם עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 85 לפחות.

דרישות מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר

ציון ממוצע של 86 לפחות, בקורסי החובה, בתום השנה הראשונה.

לימודי השלמה

את לימודי ההשלמה יש לסיים עד תום שנת הלימודים הראשונה.

תלמידים במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשיג ממוצע של 75 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים. במסלול עם עבודת גמר התלמידים חייבים להשיג ממוצע של 80 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים.

תלמידים שסיימו לימודי תואר ראשון ולא למדו את הקורסים הרשומים מטה, ישלימו אותם מהתואר הראשון ממדע המדינה:

-	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	4	ש"ס
-	אסטרטגיה בעידן המודרני	3	ש"ס

מסלולי הלימוד בתכנית

מסלול ללא עבודת גמר - מכסת שעות הלימוד היא 36 ש"ס.

מסלול עם עבודת גמר - מכסת שעות הלימוד היא 28 ש"ס. אופן לימוד זה מקנה למסיימיו אפשרות להמשיך לימודיהם לתואר שלישי, בתנאי שציונם הסופי בתואר יהיה 85 לפחות. עבודת הגמר שקולה ל-8 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

תכנית הלימודים

במסגרת לימודי חובה לתואר השני ילמדו תלמידי שני המסלולים את הנושאים הבאים:

3	ש"ס	סוגיות בלימודים אסטרטגיים
3	ש"ס	קורס מתקדם על הוגי דעות צבאיים
3	ש"ס	סדנה - סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל
		סדנת תל-אביב למדע טכנולוגיה וביטחון
		הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי

תלמידי המסלול עם עבודת גמר יחויבו ללמוד בנוסף לקורסים אלה גם קורס בשיטות מתקד.

כאישור נועץ התכנית ניתן ללמוד עד 2 קורסי בחירה בתחום רלוונטי, מתואר שני, מכל חוג אחר באוניברסיטה.

מסלול ללא עבודת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר ילמדו, בנוסף לקורסי החובה, 27 ש"ס עד להשלמת מכסה של 36 ש"ס. במסגרת שעות אלה ילמדו 3 סמינרים וכן קורסי בחירה בהם יכינו רפרטים או ימלאו חובות אחרות כפי שיידרשו על ידי המורים.

בחירת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר יחויבו בבחינת גמר. ציון הבחינה מהווה 10% מציון הגמר. ציון המעבר בבחינה הוא 75 לפחות. לרשות התלמידים יעמדו שני מועדים. התלמידים זכאים לגשת לבחינה בסמסטר האחרון ללימודיהם.

מסלול עם עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר ילמדו, בנוסף לקורסי החובה, 15 ש"ס עד להשלמת מכסה של 28 ש"ס. במסגרת שעות אלה ילמדו 2 סמינרים, וכן קורסי בחירה בהם יכינו רפרטים או ימלאו חובות אחרות, כפי שיידרשו על ידי המורים.

עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר, יחויבו בכתיבת עבודת גמר המהווה 40% מציון הגמר. תלמיד חייב להגיש הצעה לעבודת גמר עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו, לקבל את אישור המנחה ולהירשם במזכירות.

משך הלימודים לתואר שני

משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים (לא חל על תלמידים במסלול צבירה). במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים, במקרים חריגים בלבד, בשנה אחת. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. בכל מקרה, הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

תלמידים שבחרו במסלול צבירה יוכלו ללמוד עד 3 שנים או עד שיסיימו 70% מהתואר, במעמד מיוחד ועוד שנתיים נוספות במעמד מן המניין (סה"כ יעמדו לרשותם עד 5 שנים לתואר שני).

שקלול ציון הגמר

ציון הגמר יחושב כך:			
ציון קורס חובה	כפול	מספר שעות	כפול
ציון קורס בחירה	כפול	מספר שעות	כפול
ציון סמינר	כפול	מספר שעות	כפול
	1.5	כפול	1.5
	1	כפול	1
	1.5	כפול	1.5

מסלול ללא עבודת גמר

מוצע הציונים בקורסים	90%
ציון בחינת הגמר	10%

מסלול עם עבודת גמר

מוצע הציונים בקורסים	60%
ציון עבודת הגמר	40%

השוואה בין מסלולי הלימוד

מסלול לימודים עם עבודת גמר	מסלול לימודים ללא עבודת גמר	חובות הלימודים
		נושאי חובה
3 ש"ס	3 ש"ס	- סוגיות בלימודים אסטרטגיים
3 ש"ס	3 ש"ס	- קורס מתקדם בהוגי דעות צבאיים
3 ש"ס	3 ש"ס	- סדנה - בתחום הביטחון הלאומי
4 ש"ס	לא חובה	- שיטות מחקר
חובה	חובה	- סדנת תל-אביב למדע טכנולוגיה וביטחון
חובה	חובה	- הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי
9 (3) ש"ס	18 (6) ש"ס	קורסי בחירה
6 (2) ש"ס	9 (3) ש"ס	מינימום סמינרים
לא חובה	חובה	בחינת גמר
חובה	לא חובה	עבודת גמר
28 ש"ס	36 ש"ס	סה"כ

תיאור הקורסים

תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת החוג למדע המדינה, ראה: החוג למדע המדינה, תואר שני.

סמסטר א'

קורסי חובה

1052.0010.01 סוגיות בלימודים אסטרטגיים

הקורס יביא בפני התלמידים סוגיות הנוגעות לפתרונות אסטרטגיים לבעיות ביטחון שבפניהן ניצבות מעצמות מחד ומדינות קטנות (דוגמת ישראל) מאידך. במסגרת הדיון נבחין בין אסטרטגיה לאסטרטגיה רבתי ונדון במשתנים האסטרטגיים העיקריים מחד (כולל משתנים מעבר לעוצמה צבאית, כמו כלכלה, חברה ודמוגרפיה), ופתרונות אסטרטגיים מאידך. נדון הן בפתרונות הכוללים שימוש בכוח (מלחמה, כפייה, גרילה וכדומה) והן כאלו שאינם משתמשים באופן ישיר בכוח (הרתעה, הסכמים בינלאומיים, בריתות וכו'). דגש מיוחד יושם על העקרונות של היתרון היחסי והגישה העקיפה ושימושיהם בבניין הכוח הנדרש להשגת מטרות אסטרטגיות. פרק מיוחד יוקדש לתפקידו של הנשק הגרעיני באסטרטגיה העולמית לאחר מלחמת העולם השנייה, ולסוגיות כמו תפוצת הנשק לחשמדה המונית, בקרת חימוש ומשטרי ביטחון. לסיום נדון בתחומים חדשים החולכים ותופשים את מקומם באסטרטגיה, כמו לוחמת מידע.

1031.4582.01 מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית

הקורס מתחקה אחר התפתחות התאוריות האסטרטגיות מאז המאה ה-18 ועד להווה, תוך הצגתן בחקשרן התרבותי והפוליטי הרחב. החיפוש אחר תאוריה כללית של המלחמה נפתח בתקופת ההשכלה וממשיך עם הגותו רבת ההשפעה של קלאוזוביץ במסגרת תקופת הרומנטיקה. לאחר מכן בוחן הקורס את הדוקטרינות השונות של לוחמת יבשה זים במאה ה-19. לבסוף, נידונים החזונות של לוחמה ממוכנת במאה ה-20 ורעיונות הבלימה, המלחמה הקרה והמלחמה המוגבלת כפי שהופיעו במערב בעקבות מלחמת העולם הראשונה.

1052.0001.01 סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל

הסדנה נועדה לחשוף את הסטודנטים בפני מגוון רחב של סוגיות עכשוויות מרכזיות בתחומי הביטחון הלאומי הישראלי. הסדנה בנויה מסדרת הרצאות אורח של אישים בכירים ממערכת הביטחון בהווה או עד לאחרונה. בכך ניתנת גם הזדמנות ייחודית להכיר אישים בולטים "מהמערכת" וכן את דפוסי החשיבה האסטרטגית מקרוב. בין הסוגיות הנדונות: מגמות עיקריות בעולם הערבי; האיום האיראני; תחליכי קבלת החלטות בישראל בדרג הלאומי; תכנון בדרג המדיני והצבאי העליון; חברה, כלכלה וביטחון; תקשורת וביטחון; יחסי אדה"ב-ישראל; והסוגייה הפלסטינית.

1052.1000.01 הדרכה במאגרי מידע בלימודי ביטחון

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בלימודי ביטחון. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) בלימודי ביטחון והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.**

קורסי בחירה**1052.0047.01 החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני**

מטרת הקורס היא לבחון את מבנה אי השוויון בחברה הישראלית ואת הקשר שבין אי השוויון לבין מצבה הביטחוני של מדינת ישראל. החברה הישראלית כיום, היא חברה מקוטבת ושסועה מבחינה חברתית. מגוון גרסאות של זהות תרבותית קבוצתית קוראות כיום תיגר על האידאולוגיה שהייתה דומיננטית במשך שנים רבות.

- הדתיים המודרניים, אשר דוחים את החילוניות המופגנת וטוענים כי בהם מפעמת ה"רוח" הישראלית ה"שורשית" של פעם בהיבטים של התיישבות, של ערכים חברתיים וכמובן בהקשר לשירות הצבאי.
  - המזרחיים שאין להם כיום שום אמפטיה לדור המייסדים ובניו, נהפוך הוא, תחושות הקיפוח שחוו בתהליך הקליטה משמשות עבורם כמשאב לגיוס פוליטי.
  - עולים, בעיקר מחבר העמים, שהם כיום קבוצה שמבקשת לשמור על צביון תרבותי ייחודי.
  - ערביי ישראל, אשר מהווים מקרה קיצוני של בעייתיות בהגדרת הזהות הישראלית לאור העובדה שהם פטורים מהשירות הצבאי (מלבד הדרוזים והבדואים).
- המלחמה המתמדת בה מצויה מדינת ישראל מאז ראשית קיומה, יוצרת קשר בלתי נמנע בין הסיטואציה הביטחונית לבין מידת הקיטוב החברתי. קשר זה הוא דו כיווני. מצד גיסא, משפיע הקיטוב על כושר העמידה החברתי ועל מעמדו של הצבא בחברה. מאידך גיסא, משפיע המצב הביטחוני ובעיקר מעמדו של הצבא גם על מבנה ההזדמנויות ועל מבנה אי השוויון החברתי כלכלי, ופערים כלכליים וחברתיים הקיימים בין קבוצות חברתיות על בסיס מאפיינים שיוכיים כגון: מוצא, לאום, דתיות או מין הקשורים במידה רבה למצב הביטחוני ולשירות הצבאי. כל אלו אמורים להידון במהלך הקורס המוצע.

1052.0124.01 סוגיות בטרור

הקורס יסקור את תופעת הטרור בעידן המודרני על היבטיה השונים, תוך מתן דוגמאות מארגוני טרור שפעלו ופועלים בעולם בכלל ובמזוהית בפרט. במסגרת זו, ייסקרו היבטים היסטוריים ואידאולוגיים בפעילותם של ארגוני הטרור, והאתגר שהם מציבים למדינות העולם החופשי; פעילותם של ארגוני הטרור הפלסטיניים והלבנוניים, בדגש על ה-חמאס והחזבאללה; והמאבק העולמי והישראלי בטרור, והיבטים משפטיים ומוסריים הקשורים בו. הקורס ייערך במתכונת של הרצאות פרונטליות, תוך היעזרות בחומר הקריאה ותוך שילוב של קטעי סרטים תיעודיים הממחישים את תופעת הטרור בעידן המודרני.

1052.0092.01 מבוא לטכנולוגיה צבאית

מיועד להקנות כלים ראשוניים להבנת השפעתה של הטכנולוגיה על לחימה: טכנולוגיה צבאית בהיבט היסטורי. האם ניתן לנבא כיווני פיתוח אמלי"ח? מחקר ופיתוח. כשל טכנולוגי והפתעה טכנולוגית. שינויים חברתיים וגיאופוליטיים והשפעתם על הלחימה. טכנולוגיה לשדה הקרב העתיד. חי"ר, שריון ושרידות. מהפכות המחשב והמזעור והשפעתן על החמ"מ. כלים לא מאוישים וחשיבות החלל. לחימה אסטרטגית ולוחמת מידע.

סמינרים**1052.0105.01 מלחמה דיפלומטיה במלחמת העולם השנייה**

המהפך שבין המבנה הבינלאומי הרב-קוטבי ערב פרוץ מלחמת העולם השנייה, למבנה הדו-קוטבי בסיום המלחמה יעמוד במרכז הדיון. הסוגיות העיקריות למבחן תעסוקנה בסיבות לפרוץ המלחמה; תוצאות המלחמה על המערכת הגלובלית; השפעת מבצע ברברוסה; המתקפה על פרל-הרבור; הקרב על סטלינגרד; הירושימה; היחסים שבין בעלות הברית למעצמות הציר. היחסים שבין צירציל לנשיא רוזולט והשפעת אישיותם של היטלר ושל סטלין.

1052.0032.01 מודיעין והפתעה אסטרטגית: מלחמת יום הכיפורים

הסמינר בוחן את תופעת ההפתעה האסטרטגית מנקודת מבטם של היוזם והקורבן כאחד, כפי שבאה לידי ביטוי ערב מלחמת יום הכיפורים. על רקע התאוריות והניסיון ההיסטורי העולמי, הדיון יתמקד בקהילת המודיעין הישראלית, ביחסי מודיעין-קברניטי, מודיעין-מבצעים, בהשפעת מרכיב ההתרעה המוקדמת על תפיסת הביטחון ועל ההיערכות למלחמה וכן על ועדת אגרנט ומסקנותיה.

1052.0011.01 תפיסת הביטחון של מדינות ערב

הסמינר נועד לבחון את בעיות הביטחון של מדינות ערב. במסגרת זו הוא יעסוק במרכיבים העיקריים של תפיסת ביטחון בכלל, ובאלה של מדינות ערב העיקריות בפרט, תוך התמקדות בתפיסות האיום שלהן, ובמענה הכיטחוני שהן מבקשות לבנות מול האיומים כלפיהן. הסמינר יעסוק הן בתפיסות המיוחדות למדינות ערב העיקריות, והן בתפיסות המשותפות לרובן, ובכלל זה את תפיסותיהן הביטחוניות את ישראל.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1052.0025.01 שיטות מחקר**

הקורס נועד לחקונות לתלמידי מוסמך בלימודי ביטחון כלים מחקרניים לביצוע עצמאי של פרויקט מחקר, כמו גם להקניית כלי ניתוח ביקורתיים להערכת מחקרים המתפרסמים בכתבי עת שונים בתחום לימודי הביטחון.

קורסי בחירה**1052.0077.01 התמודדות מצרים וירדן עם האסלאם הקיצוני (1990-2008)**

עלייתה של התנועה האסלאמית ככוח פוליטי וחברתי, היא התופעה המרכזית והחשובה ביותר בעולם הערבי בשנים האחרונות. גילוייה הפוליטיים באו לידי ביטוי מוחשי במדינות שונות במזרח התיכון כמו אלג'יר, תורכיה וסודאן. קמו תנועות חדשות כמו החמאס בשטחים, וח'יזבאללה בלבנון. הזרם האלים של התנועה האסלאמית הפעיל טרור נגד המשטרים הערביים החילוניים. ביוני 1995 נעשה ניסיון התנקשות בנשיא מובארכ באדיס אבבה ובנובמבר 1997 נטבחו 68 בני אדם, רובם תיירים, בלוקסור בדרומה של מצרים. ב-11 בספטמבר 2001 בוצע בארה"ב פיגוע הטרור הגדול ביותר עד כה. האסלאם הקיצוני הפך לאיום אסטרטגי על המשטרים הערביים במזרח התיכון, ולאיום גלובלי על העולם החופשי כולו.

מטרת הקורס לבחון כיצד מתמודדות מצרים וירדן - שכנותיה של מדינת ישראל, שכרתו עמה הסכם שלום, עם תופעת הפונדמנטליזם האסלאמי ועם הטרור האסלאמי. במסגרת זו תיבחן תופעת הפונדמנטליזם האסלאמי על שני מרכיביה - האלים, המיוצג על ידי ארגוני טרור שונים, והבלתי אלים המיוצג בעיקר על ידי תנועת "האחים המוסלמים". לשני מרכיבים אלו מטרה אסטרטגית אחת: להקים מדינת חלכה אסלאמית במקום המשטרים הקיימים במצרים ובירדן ובכל אתר ואתר. השוני קיים רק בדרך להשגת המטרה - הזרם האלים מבקש לשלק את המשטרים הקיימים בכוח וטרור, והבלתי אלים בדרך של אסלאמיזציה של החברה. בתוך כך ינותחו הסיבות והנתונים לצמיחתו ופעילותו של האסלאם הקיצוני במצרים ובירדן ודרכי המאבק שלו במשטרים בארצות אלו. עיקר הדגש יושם על ההתמודדות של מצרים וירדן באסלאם הקיצוני על שני מרכיביו, אילו שיטות פעולה ננקטות במאבק הזה, ותוצאות המאבק. תיבחן יכולתן של שתי הארצות להתגבר על האיום הפונדמנטליסטי ולקיים משטר יציב לאורך זמן.

1052.0108.01 מדיניות החוץ והביטחון של סין

שיעור זה ידון במדיניות החוץ של סין מחקמת המשטר הקומוניסטי, תוך דגש מיוחד על סוגיות הביטחון בפניהן ניצב המשטר מאז ועד היום. החלק הראשון ישרטט את מאפייני העיקריים של המשטר ואת הרקע של מדיניות החוץ שלו. החלק השני יתרכז בקשר בין הכלכלה והצבא לבין מדיניות החוץ. החלק השלישי יסקור את סוגיות הביטחון העיקריות כפי שהן התפתחו במרוצת התפתחותו של המשטר.

1052.0053.01 תורכיה על פרשת דרכים

מטרת הקורס להציג בפני התלמידים את לידתה והתפתחותה של תורכיה המודרנית, את המערכת הפוליטית שלה, את כלכלתה, את בעיות הפנים המרכזיות שלה (איסלאמיזציה, כורדים, מעמד הצבא) ובעיקר את מדיניות החוץ של ה בין מערב ומזרח, ניסיונה להיכנס לאיחוד האירופי והתפקיד שהיא ממלאת בסביבתה הקרובה - המזרח התיכון. מקום מיוחד יוקדש לעליות ולמורדות ביחסיה של תורכיה עם ישראל מאז הקמתה, כולל לפריחה ביחסים בשנות התשעים ולניסיונה העכשווי של תורכיה לתווך בין ישראל ושכנותיה.

סמינרים**1052.0080.01 מדע ומדיעין**

המודיעין הצבאי הנו מוסד (חדש יחסית) לבירור המציאות בכלים של איסוף והערכה. הסמינר יתמקד ביסודות הלוגיים, המתודולוגיים והפילוסופיים של תהליך ההערכה. הדיון יתחיל מהאנלוגיה שבין מוסד המודיעין ובין מוסד אחר לבירור המציאות, דהיינו המדע. ההערכה המודיעינית קשה ומורכבת יותר מהחיוזי המדעי, משום שהיא עוסקת ב"חומרים" חיים (כלומר בני-אנוש) שיש להם רצון חופשי, והם מנסים להסתיר את מעשיהם ולהונות את החוקר המודיעיני. לכן, ההערכה המודיעינית (כמו גם החיוזי המדעי) צריכה להתבסס על השערות, ומכאן נובעות מסקנות מרחיקות לכת על אופי ההערכה ועל דמות החוקר האידיאלי. חלקו המרכזי של הקורס יעסוק, לכן, בפילוסופיה המודרנית של המדע ובמסקנות הנובעות ממנה לגבי המחקר וההערכה המודיעיניים. בין היתר תידון בעיית ההכללה על סמך הכרת הפרטים (אינדוקציה), התקדמות הידיעה ע"י ביקורת והפרכה, סוגיית החסינות של ההערכות (בפני הפרכות) והתלות של העובדות התצפיתיות בתאוריה. המסקנות יודגמו על ידי ניתוח הכשל ההערכתי של המודיעין ערב מלחמת יום הכיפורים.

1052.0102.01 מאבקים עממיים: תהליכי התמסדות

מטרת הסמינר היא לבחון את יישומם של מושגים ועקרונות, השאובים מתחום הניתוח הארגוני בכלל וניתוח תהליכי התמסדות בפרט, לתחום המאבקים העממיים המאורגנים. בספרות, העוסקת במאבקים עממיים מאורגנים, בולטת אבחנה בין שני תחומי עניין: (1) ארגוני טרור: ארגונים בעלי גבולות מוגדרים, הקוראים תגר על סדר שליט ומנהלים עימות ישיר ואלים עם הכוחות העומדים מולם; (2) תנועות חברתיות: מסגרות חברתיות בעלות תשתית רחבה וגבולות רופפים, הפועלות לקדם שינויים מסוימים בסדר החברתי והפוליטי, ללא חתירה לעימות ישיר עם הסביבה ובדגש אופרטיבי על פעילות לא אלימה. מרכזיותה של האלימות באסטרטגיית הפעולה של שני טיפוסים התארגנות השונים התמסדה, למעשה, כקריטריון מבחין ביניהם. מעניינת במיוחד הנטייה, הבולטת בספרות, לעיסוק מצומצם במאפיינים ארגוניים של ארגוני טרור, בה בשעה שהממד הארגוני של תנועות חברתיות זכה לתשומת לב מעמיקה. במסגרת הסמינר תיבחן תקפותה של האבחנה המחקרית בין 'ארגונים' ל'תנועות' של מאבק עממי. כהמשך תוצג מסגרת מושגית, אשר לפיה 'ארגונים' ו'תנועות' של מאבק עממי אינם ישויות ארגוניות-חברתיות נפרדות לחלוטין אלא שלבים שונים בתהליך התמסדות של פעולה קולקטיבית. ניתוח תהליך ההתמסדות אמור להסביר הן את התפתחותם של 'ארגונים' ושל 'תנועות', והן את התנודות התדירות של מאבקים עממיים בין שני טיפוסים התארגנות.

1052.0064.01 העידן הגרעיני

הסמינר עוסק בניתוח התפתחות תאוריות ההרתעה הגרעינית בשנות המלחמה הקרה ולאחריהן. מושגי היסוד של החשיבה הגרעינית ילובנו במהלך הסמינר. כמו כן ינותחו ההיבטים הטכנולוגיים של הנשק הגרעיני והשימוש בו. יפורטו הניסיונות להתמודד עם תפוצת הנשק הגרעיני והסכמי הגבלת ופירוק הנשק שנחתמו בין שתי מעצמות-העל. בנוסף, ינותחו ההתפתחויות בתחום הגרעיני במזרח אסיה ובמזרח התיכון, תוך דגש של מדיניותה הגרעינית של ישראל.

1052.0125.01 פרקים בביטחון ישראל

מטרת הסמינר היא לעמת את התלמידים עם סוגיות בסיסיות בביטחון ישראל, וביניהן: ימי בראשית של הביטחון, עד למלחמת השחרור; ביטחון ופוליטיקה; ביטחון וחברה; ביטחון וכלכלה; ישראל במזרח התיכון; ישראל בעידן הגרעיני; ועתיד ביטחון ישראל.

לימודי ביטחון תואר שני

			<u>סמסטר א'</u>
			<u>שיעורי חובה</u>
פרופ' בן ישראל יצחק	סוגיות בלימודים אסטרטגיים א' 20:00-17:00 004	1052.0010	01. שיעור
פרופ' גת עזר	מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית ב' 20:00-17:00 004	1031.4582	01. שיעור
ד"ר פרייליך דוד	סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל ד' 20:00-17:00 004	1052.0001	01. סדנה
מר בן חיים מאיר	שיטות מחקר - הכנה לכתיבת תזה הדרכה אישית	1052.0050	01. הדרכה אישית
פרופ' בן ישראל יצחק	סדנת תל אביב למדע, לטכנולוגיה ולביטחון - א' ה'	1052.1111	01. סדנה
			<u>מפגש חד פעמי</u>
גבי פרי שלומית	הדרכה במאגרי מידע בלימודי ביטחון ב' 17:00-15:00 24.11.08	1052.1000	01. שיעור
	בחינת גמר	1052.7777	01. בחינת גמר
			<u>שיעורי בחירה</u>
ד"ר לרנטל תמר	החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני ג' 17:00-14:00 105	1052.0047	01. שיעור
פרופ' פלד יואב	גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר ד' 17:00-14:00 105	1031.4100	01. שיעור
מר פסקוביץ אייל	סוגיות בטרור ד' 20:00-17:00 207	1052.0124	01. שיעור

דייר פרידמן גיל	דיאלזים קלאסי על אסטרטגיה	206	20:00-17:00	ד'י	1031.4652	.01 שיעור
דייר פדהצנר ראובן	מיליטריזם ודמוקרטיה בישראל	103	21:00-18:00	ד'י	1031.3925	.01 שיעור
דייר לורבר עזריאל	מבוא לטכנולוגיה צבאית	105	20:00-17:00	ה'י	1052.0092	.01 שיעור
דייר שרמן מרטין	הסביבה האסטרטגית-מדינית החדשה של ישראל	107	20:00-17:00	ג'י	1035.6061	.01 שיעור
סמינרים						
פרופ' אורן ניסן	מלחמה ודיפלומטיה במלחמת העולם השנייה	308	17:00-14:00	א'י	1052.0105	.01 סמינר
דייר שפי יגאל	מודיעין והפתעה אסטרטגית: מלחמת יום הכיפורים	420	20:00-17:00	ג'י	1052.0032	.01 סמינר
דייר קס אפרים	תפיסת הביטחון של מדינות ערב	422	17:00-14:00	ד'י	1052.0011	.01 סמינר
פרופ' עברון יאיר	סוגיות בתפוצה גרעינית	314	17:00-14:00	ה'י	1031.4289	.01 סמינר

סמסטר ב'שיעורי חובה

מר בן חיים מאיר	107	21:00-18:00	ד'	שיטות מחקר	1052.0025	.01	שיעור
מר בן חיים מאיר				שיטות מחקר - הכנה לכתיבת תיזה	1052.0050	.02	הדרכה אישית
פרופי בן ישראל יצחק				סדנת תל אביב למדע, טכנולוגיה וביטחון - ב' ה'	1052.1112	.01	סדנה

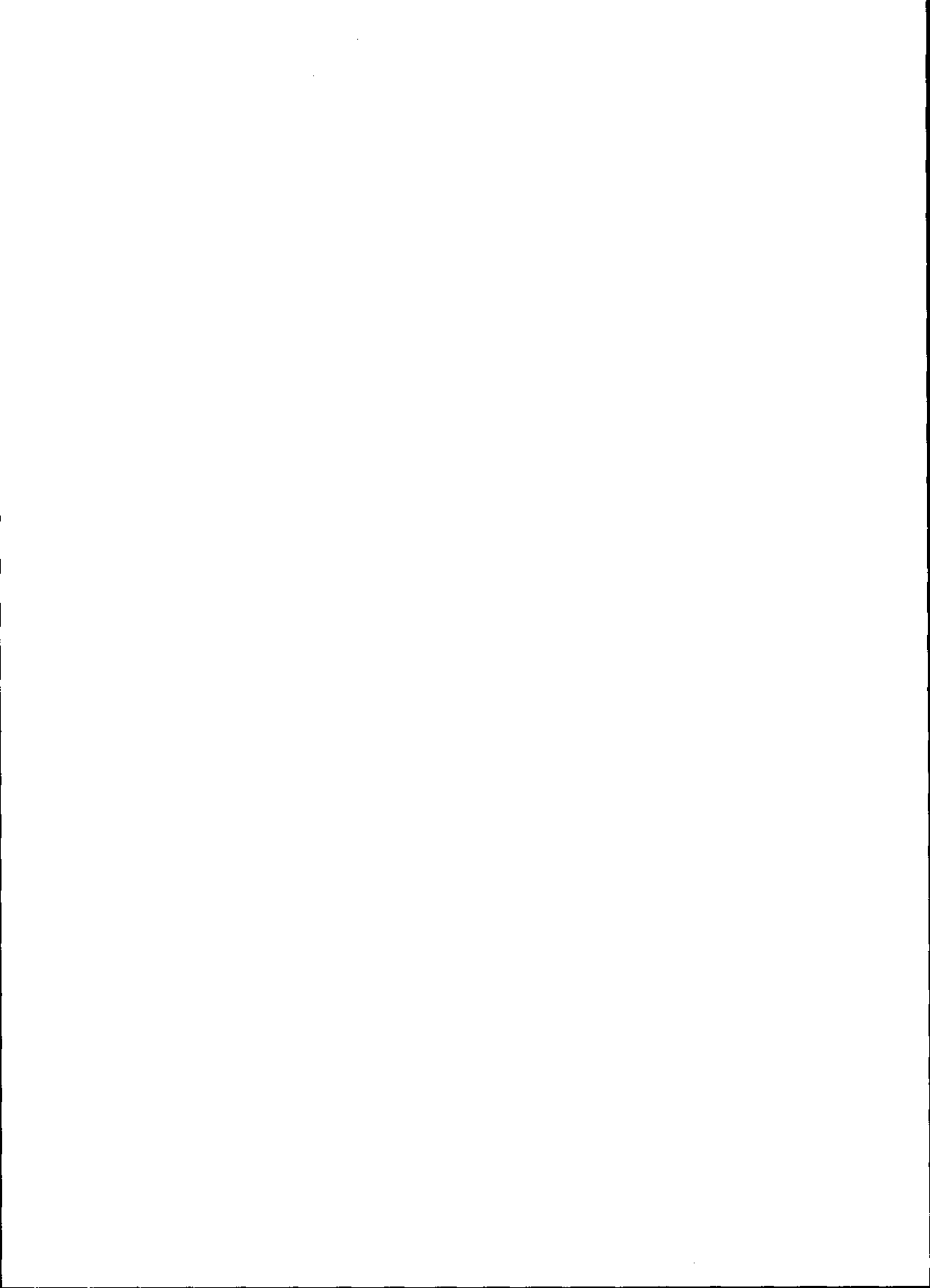
מפגש חד פעמי

גב' פרי שלומית	18.3.09	17:00-15:00	ד'	הדרכה במאגרי מידע בלימודי ביטחון	1052.1000	.02	
				בחינת גמר	1052.7777	.02	בחינת גמר

שיעורי בחירה

פרופי משעל שאול	106	13:00-10:00	א'	תודעה ואסטרטגיה בזירה הבינערבית והפלסטינית**	1031.4594	.01	שיעור
ד"ר סיבל רובי	204	20:00-17:00	ב'	משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים	1035.6007	.01	שיעור
ד"ר ליאל אלון	103	16:00-13:00	ד'	תורכיה על פרשת דרכים	1052.0053	.01	שיעור
ד"ר טל נתמן	105	20:00-17:00	ד'	התמודדות מצרים וירדן עם האסלאם הקיצוני (1990-2008)	1052.0077	.01	שיעור
פרופי יופה אלי	105	13:00-09:00	ה'	מדיניות החוץ והביטחון של סין	1052.0108	.01	שיעור
ד"ר שדה טל	103	20:30-18:00	ה'	כלכלה פוליטית בינלאומית	1035.6003	.01	שיעור

			<u>סמינרים</u>
		מדע ומודיעין	1052.0080
פרופי בן-ישראל יצחק	104	א' 20:00-17:00	01. סמינר
		תאוריה של מלחמה	1031.4464
ד"ר פרידמן גיל	426	ד' 16:00-13:00	01. סמינר
		פרקים בביטחון ישראל	1052.0125
פרופי ון קרפלד מרטין	204	ג' 20:00-17:00	01. סמינר
		מאבקים עממיים: תהליכי התמסדות	1052.0102
ד"ר קורץ ענת	422	ד' 13:00-10:00	01. סמינר
		העידן הגרעיני	1052.0064
ד"ר פדהצור ראובן	422	ד' 21:00-18:00	01. סמינר
		ביטחון לאומי ודיפלומטיה של מדינות קטנות בזירה הבינלאומית	1035.6025
ד"ר גרוניק אריה	207	ה' 20:00-17:00	01. סמינר

החוג למדע המדינה
התכנית בלימודי דיפלומטיה
<http://spirit.tau.ac.il/diplomacy/>

ראש התכנית והיועץ: פרופ' יוסי שיין

תואר שני

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להקנות ידע, כלי ניתוח ודרכי חשיבה ברמה מתקדמת בתחומי הדיפלומטיה המודרנית ופתרון קונפליקטים וכן בתחומים משיקים, כגון היסטוריה מדינית, קבלת החלטות, תקשורת והסברה, כלכלה פוליטית בינלאומית ולימודים אזורים.

לתכנית שני יעדים עיקריים:

1. לתרום למחקר ולידע בתחומים השונים הקשורים לדיפלומטיה, באמצעות פעילות מחקרית של מורי התכנית וחוקריה, ובאמצעות הכשרת חוקרים צעירים דרך תכנית התוראה.
2. להכשיר סטודנטים, באמצעות הקניית ידע עיוני ומהותי וכלי חשיבה אנליטיים, לקראת פעילות מעשית בזירה הבינלאומית, הן בשירות ציבורי-ממשלתי, הן במסגרות על-לאומיות (למשל, ארגונים בינלאומיים, ממשלתיים ולא ממשלתיים), והן במסגרות עיסקיות הפועלות מול גורמים זרים-ממשלתיים ולא ממשלתיים (כגון חברות רב-לאומיות).

קיימים שני מסלולי לימודים לתואר שני:

1. ללא עבודת גמר.
2. עם עבודת גמר (תכנית זו מאפשרת בסיומה הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי).

תנאי הקבלה

למסלול ללא עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 82 לפחות.

למסלול עם עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 85 לפחות.

דרישות מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר

ממוצע של 86 לפחות בלימודים בתום השנה הראשונה בקורסי חובה והציון בכל אחד מהקורסים לא יהיה נמוך מ-85.

לימודי השלמה

את לימודי השלמה יש לסיים עד תום שנת הלימודים הראשונה. תלמידים שיתקבלו ללימודי השלמה במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשיג ממוצע של 75 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים. במסלול עם עבודת גמר התלמידים חייבים להשיג ממוצע של 80 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים.

תלמידים שלא למדו את הקורסים הרשומים מטה, ישלמו אותם מהתואר הראשון.

- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	4	ש"ס
- קורס/סמינר בתחום מדיניות החוץ של ישראל	3	ש"ס

מסלולי הלימוד בתכנית

1. מעשי (המסלול ללא עבודת גמר) מיועד בעיקר לסטודנטים השואפים להשתלב במערכות ממשלתיות, בינלאומיות, ועסקיות הזקוקות למיומנויות מקצועיות בתחומי הדיפלומטיה, המשא ומתן, והכלכלה הפוליטית הבינלאומית. בנוסף לקורסי הליבה בתחומי הדיפלומטיה, יוצעו קורסים מתחומים מגוונים, כגון: המשפט הבינ"ל, מדיניות-החוץ של ישראל, ארגונים בינלאומיים ועל-לאומיים, סחר בינלאומי ועוד.
2. מחקרי (המסלול עם עבודת גמר) מיועד בעיקר לסטודנטים המעוניינים לפתח קריירה מחקרית בתוך מסגרות אקדמיות או חוץ-אקדמיות בנושאי התכנית.

תכנית הלימודים

לימודי חובת לתלמידי שני המסלולים:

מבוא לדיפלומטיה
כלכלה פוליטית בינלאומית
עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות
מבוא למשא ומתן בינלאומי
משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים
שפה זרה

הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי בסמסטר הראשון ללימודים

תלמידי המסלול עם עבודת גמר יחויבו ללמוד בנוסף לקורסים אלה גם קורס בשיטות מחקר.

מסלול ללא עבודת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר ילמדו, בנוסף ל-15 ש"ס קורסי החובה, 3 סמינרים (9 ש"ס) וקורסי בחירה בהיקף של 12 ש"ס - סה"כ 36 ש"ס.

בחינת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר יחויבו בבחינת גמר. ציון הבחינה מהווה 10% מציון הגמר. ציון המעבר בבחינה הוא 75 לפחות. לרשות התלמיד יעמדו שני מועדים. התלמידים זכאים לגשת לבחינת בסמסטר האחרון ללימודיהם. תלמיד שייגש לבחינה לפני מועד זה, בחינתו תיפסל.

מסלול עם עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר ילמדו בנוסף ל-18 ש"ס קורסי חובה, 2 סמינרים (6 ש"ס) ושני קורסי בחירה (6 ש"ס) - סה"כ 30 ש"ס. עבודת הגמר שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר, יחויבו בכתיבת עבודת גמר המהווה 40% מציון הגמר. תלמיד רשאי להגיש הצעה לעבודת גמר לאחר סיום כל קורסי החובה ולא יאותר מהסמסטר השלישי ללימודים ולהתחיל בכתיבת העבודה במהלך הלימודים. על התלמידים לקבל את אישור המנחה, להצעה ולהירשם במזכירות.

משך הלימודים לתואר שני

משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים (לא חל על תלמידים במסלול צבירה). במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים, במקרים חריגים בלבד, בשנה אחת. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. בכל מקרה, הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת התוראה של הפקולטה.

תלמידים שבתרו במסלול צבירת יוכלו ללמוד עד 3 שנים או עד שיסיימו 70% מהתואר במעמד מיוחד ועוד שנתיים נוספות במעמד נון המניין (סה"כ יעמדו לרשותם עד 5 שנים לסיים תואר שני).

שקלול ציון הגמר

ציון הגמר יחושב כך :	כפול	מספר שעות	כפול
ציון קורס חובה	כפול	מספר שעות	כפול
ציון קורס בחירה	כפול	מספר שעות	כפול
ציון סמינר	1.5	כפול	1
	1.5	כפול	1.5

מסלול ללא עבודת גמר

ממוצע הציונים בקורסים (משוקלל על פי מספר ש"ס) 90%
ציון בחינת הגמר 10%

מסלול עם עבודת גמר

ממוצע הציונים בקורסים (משוקלל על פי מספר ש"ס) 60%
ציון עבודת הגמר 40%

השוואה בין מסלולי הלימוד

מסלול לימודים עם עבודת גמר	מסלול לימודים ללא עבודת גמר	חובות הלימודים
		נושאי חובה
3 ש"ס	3 ש"ס	- מבוא לדיפלומטיה : אומות מדברות זו עם זו
3 ש"ס	3 ש"ס	- כלכלה פוליטית בינלאומית
3 ש"ס	3 ש"ס	- עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות
3 ש"ס	3 ש"ס	- מבוא למשא ומתן בינלאומי
3 ש"ס	3 ש"ס	- משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים
חובה	חובה	- הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי
3 ש"ס	--	- שיטות מחקר ¹
חובה	חובה	שפה זרה
6 (2) ש"ס	12 (4) ש"ס	קורסי בחירה
6 (2) ש"ס	9 (3) ש"ס	סמינרים
--	חובה	בחינת גמר
חובה	--	עבודת גמר
30 ש"ס	36 ש"ס	סה"כ

¹ קורס שיטות מחקר לא ייחשב במניין השעות לתואר במסלול ללא עבודת גמר.

תיאור הקורסים

תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת החוג למדע המדינה, ראה: החוג למדע המדינה תואר שני.
תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת התכנית ללימודי ביטחון, ראה: התכנית ללימודי ביטחון.

סמסטר א'

קורסי חובה

1035.6002.01 מבוא למשא ומתן בינלאומי

קורס המבוא יקנה לסטודנטים את הכלים הבסיסיים, הן האקדמיים והן המעשיים, במשא ומתן בינלאומי. בין הנושאים שיילמדו: עקרונות כלליים למשא ומתן, משא ומתן מול מיקות, עקרונות ומבנה המשא ומתן הבינלאומי, משא ומתן רב-צדדי, עקרונות התיווך הבינלאומי, תכנון ומימוש אסטרטגיות משא ומתן, עיצוב תהליך משא ומתן והיבטים בין תרבותיים של משא ומתן. מבנה הקורס יכלול הרצאות והרצאות אורח, ניתוחי אירוע, סימולציות ותרגיל מסכם. הקורס ידרוש קריאת חומר בסיסי בשפה האנגלית.

1035.6010.01 עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות

לאמיתו של דבר הדיפלומטיה חייבת להתפס כתלת מימדית. עד לאחרונה היה מקובל להתייחס למשחק האומות כמשחק בין מדינות, בהיבט הבינלאומי שלו בלבד. ללא ספק מוקד אחד הוא הדו-צדדי, אבל יחד עם זאת ישנה רגישות גוברת למימד גורמי הפנים, אשר קובעים את התנהגות החיצונית של המדינה כשחקן. מודעות זו להשפעות מבית, עוזרת לנו לחבר בין שתי הזירות הללו: הפנימית והחיצונית.

מתוך מסגרת אנליטית תלת מימדית זו נטפל באופן שיטתי במגוון של גישות אשר עוזרות לנו לתאר, לחסביר, לנתח ולעיתים אף לחזות את התנהגותן של המדינות במונחים של עיצוב מדיניות וקבלת החלטות פרטניות.

בין שאר המודלים שידונו: ניתוח מצבים, פוליטיקה ארגונית, דפוסי משטר, משקלם של מנהיגים ואישיותם, ניהול משבר ו"muddling through". תוך כדי המחשות מעולם יחסי החוץ בעבר בהווה.

קורסי בחירה

1035.6050.01 גלובליזציה ועוצמה במערכת הבינלאומית

מאז ההפגנות האלימות בסיאטל ב-1999 נגד ארגון הסחר העולמי, הפכה "גלובליזציה" לנושא מרכזי ביחסים בינלאומיים – נושא שהוליד אין ספור פרסומים וכן מחלוקת אידיאולוגית חדה. כתוצאה מן המהפכה התקשורתית ומקריסת הכלכלות הסוציאליסטיות בשנות ה-90, המודל הכלכלי הליברלי מתקדם ברחבי תבל, לשיעור רצונם של הליברלים ולמורת רוחם של הסוציאליסטים. אך מעבר לוויכוח האידיאולוגי הלעוס, האם ניתן להעריך את השלכות הגלובליזציה במידה סבירה של אובייקטיביות? האם הגלובליזציה תורמת לשיפור רמת החיים של רוב אוכלוסיית העולם, ליציבות ולשלום, או שמא היא דווקא פוגעת בכל אלו? אין זו שאלה מופשטת אלא מעשית: מקבלי החלטות של מחר יצטרכו לגבש עמדה מנומקת על שאלה זו כדי למקם את מדינת ישראל בלוח השחמט הגלובלי, שבו מתנגשים כוחות ואידיאולוגיות לעיצוב המערכת הבינלאומית. מטרת הקורס היא לספק ידע וכלים לגיבוש עמדה מלומדת יותר על תופעת הגלובליזציה, המורכבת והשנויה במחלוקת.

1035.6061.01 הסיבה האסטרטגית-מדינית החדשה של ישראל

מטרת הקורס היא לבחון את השינויים המתהווים בסביבתה האסטרטגית-מדינית של ישראל ולנתח את השלכותיהם, הן במישור העיוני והן במישור המעשי, עובר עיצוב החלופות האסטרטגיות של המדינה. החלק הראשון של הקורס מוקדש לליבון עיוני של מאפייני הסיסיים של המערכת הבינלאומית ולהשפעות שיש למאפיינים אלה על עקרונות עיצוב האסטרטגיה הלאומית.

בחלק השני, ינתחו מגמות השינוי המתפתחות במערכת הבינלאומית כגון: (1) גלובליזציה; (2) עליית חשיבותם של שחקנים לא-מדינתיים; (3) דיפלומטיה ציבורית (public diplomacy); (4) התמורות בכלכלה ובדמוגרפיה העולמית.

הסטודנט יידרש לדיון בהשפעתן של מגמות אלו על התפיסות המסורתיות של המערכת הבינלאומית ועל ניהול היחסים הבינלאומיים. כמו כן, יידונו שינויים במוקדי העוצמה הגלובלית ומשמעות תופעות אלו עבור ישראל לאור תלותה האסטרטגית הבלעדית-כמעט בארה"ב. ייבחנו היתרונות והמגרעות עבור ישראל, הכרוכים בהידוק קשריה האסטרטגיים עם מדינות כגון הודו, וסין ועם ארגונים כגון נאט"ו.

1035.6056.01 דיפלומטיה ויישוב סכסוכים בהיסטוריה של העת החדשה

הקורס יבחן פרקים נבחרים בדיפלומטיה ויישוב סכסוכים בהיסטוריה של העת החדשה. הוא יתמקד במימדים הדיפלומטי-פוליטי והקונספטואלי-רעיוני. בין היתר, יעסוק הקורס בבניית מערכת בין-לאומית חדשה בעקבות מלחמות נפוליאון ולאחר מלחמות העולם הראשונה והשנייה תוך ניתוח מושגים כגון, מעצמה מהפכנית, מעצמת סטאטוס קוו והצגת השאלה: כיצד ניתן לזהות סכנה ליציבותו של סדר בין-לאומי לפני שזה יהיה מאוחר מדי! כמו כן, תיבחן מדיניות הפיוס כלפי גרמניה הנאצית, בכלל, והסכמי מינכן, בפרט. תפקידו של המשפט הבין-לאומי בדיפלומטיה של יישוב סכסוכים יוצג על ידי מספר דוגמאות היסטוריות מאירות עיניים. מדיניות הדטנט כניסיון למתן סכסוך בין מעצמותי יבחן גם כן. הקורס יעסוק גם בסגנונות הדיפלומטיים השונים של מדינאים בתקופת הנלמדת. במהלך הקורס, ייבחן תפקידו של הלכת ההיסטורי בעיצוב מדיניות התוך על ידו מדינאים ודיפלומטים.

סמינרים**1035.6047.01 דיפלומטיה תקשורתית**

דיפלומטיה הינה תהליך תקשורת בהגדרתה, העוסקת בהעברת מסרים, איסוף מידע וניתוחו. המהפכה התקשורתית שינתה לחלוטין את פני הדיפלומטיה כפי שהייתה מוכרת עד מחצית המאה העשרים. שינוי זה הביא דיפלומטים ואנשי מחקר להטיל ספק בנחיצותה של הדיפלומטיה והשגרירות המסורתיות. הסמינר יעסוק בשינויים התקשורתיים ובהשלכותיהם, וידון במראה הדיפלומטיה במאה ה-21.

1031.4289.01 סוגיות בתפוצה גרעינית

דיון בגורמים לתפוצה גרעינית. דיון בקטגוריות שונות של מדינות גרעיניות ו"מדינות הסף". גורמים אסטרטגיים ומדיניים המעורבים בסוגיות התפוצה. בדיקת המשטר הבינלאומי למניעת תפוצה גרעינית. דיון בתפוצה הגרעינית במזרחית.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1035.6009.01 מבוא לדיפלומטיה: אומות מדברות זו עם זו**

למושג "דיפלומטיה" כמה רובדי משמעות - ובמישור המעשי, משימותיו של הדיפלומט המודרני מגוונות ומורכבות מאלו של עמיתיו במאות הקודמות. הקורס יבחן נקודות מבט אנליטיות שונות - נורמטיבית-אידיאליסטית; ריאליסטית וזו הנובעת מזיהוין של קהילות ערכיות ("Like-Minded") בזירה הבינלאומית. מתוך כך, יבחן הקורס את תפקידיה הקונקרטיים של הדיפלומטיה - בעיצוב ואפיון מסגרות "הסדר העולמי"; בניהול משחקי כוח מול אומות אחרות (בניית בריתות, ניהול מו"מ, איסוף מודיעין); ובמהלכים הנוגעים "בגבולות המותר", כמו התערבות בענייני פנים. הקורס יבחן גם את מהותה של הקהילה המקצועית הדיפלומטית ואת יחסיה עם השלטון ודעת הקהל, ובמיוחד - את זיקת הגומלין המורכבת בין דיפלומטים וחיילים. נעסוק גם במודלים מודרניים של דיפלומטיה "אישית", ועידות פיסגה, ארגונים בינלאומיים ויחסים כלכליים, וחזירתם של גורמים לא-מדינתיים לשדה זה - כולל המקרה הייחודי (ואולי לא!) של "הדיפלומטיה היהודית" לצד זו של מדינת ישראל.

1035.6007.01 משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים

יסודות המשפט הבינלאומי, דיני ארגונים בינלאומיים והקשר עם דיפלומטיה.

1052.0025.01 שיטות מחקר

הקורס נועד להקנות לתלמידי מוסמך בלימודי ביטחון כלים מחקרניים לביצוע עצמאי של פרויקט מחקר, כמו גם להקניית כלי ניתוח ביקורתיים להערכת מחקרים המתפרסמים בכתבי עת שונים בתחום לימודי הביטחון.

1035.6003.01 כלכלה פוליטית בינלאומית

שלוש פרדיגמות עקרוניות מוכרות בחקר הכלכלה הפוליטית הבינלאומית: ליברליזם, מרקנטליזם ומרקסיזם. הקורס בוחן את התפתחות המערכת הכלכלית-פוליטית הבינלאומית, את תפקיד החברות הרב לאומיות בה, ואת הפוליטיקה של המימון והסחר הבינלאומי, כל זאת מהזווית הנפרדת של כל אחת מהפרדיגמות הנ"ל. הדיון מדגיש את המערכת שלאחר מלחמת העולם השנייה אך עוסק גם בתקופות קודמות.

קורסי בחירה**1035.6057.01 מודיעין ודיפלומטיה**

הקורס בוחן את מקומה של מערכת המודיעין הלאומית בעיצוב, יישום וניהול יחסי החוץ של המדינה המודרנית (רשמיים ובלתי רשמיים, חשאיים וגלויים) ועוסק ביחסי הגומלין שבין המערכות והמוסדות הממלכתיים של מודיעין ודיפלומטיה. דגש ינתן לניסיון הישראלי שיוצג, בין השאר, במפגשים עם אנשי מעשה משני התחומים.

1035.6024.01 דיפלומטיה אירופית

האם אירופה היא יבשת אנטישמית שנקנתה פוליטית על ידי הנפט הערבי ונכבשת בהדרגתיות על ידי שיעור הילודה המוסלמי, או האם היא יבשת מתורבתת המבינה עניין ביחסים בינלאומיים והמהווה משקל-נגד הכרחי לבורות ולכוחנות שהיא מייחסת לארה"ב! האם הצטרפותה של ישראל לאיחוד האירופי הנה אופציה רצויה או מפחידה? האם ישנו ניגוד אינטרסים או שיתוף אינטרסים בין ישראל לבין אירופה בנוגע למזרח התיכון? עיצוב מדיניות החוץ של ישראל תלוי במידה רבה בתשובות לשאלות אלו, וחשוב שלדיפלומטים הישראליים העתידיים תהיה עמדה מנומקת בעניין. מטרת הקורס הנה לספק ידע וכלים לגיבוש עמדה אישית של כל סטודנט, תוך סקירה היסטורית של הדיפלומטיה האירופית והסבר על האינטרסים והרעיונות אשר עומדים מאחורי הדיפלומטיה של המדינות האירופיות הגדולות. כמו כן, הקורס יסביר את מנגנון תהליך קבלת החלטות של האיחוד האירופי בענייני חוץ, וינסה להעריך את הסיכויים של גיבוש מדיניות חוץ אירופית אחידה ואת השלכותיה על האינטרסים של מדינת ישראל.

1035.6058.01 דיפלומטיה ומדיניות חוץ במלחמה הקרה

המאבק הבין-גושי שנקרא "המלחמה הקרה" חדר במשך כמה עשורים לכל פינה בעולם ועיצב את המחצית השנייה של המאה העשרים ובמידה רבה גם את העולם שבו אנו חיים היום. יתרה מכך, מכיוון ששתי המעצמות הראשיות, ארצות הברית וברית המועצות, לא לחמו באופן ישיר זו בזו, חלקה של הדיפלומטיה הגלויה והסמויה היה רב ביותר בתקופה זו. דגש מיוחד יושם בקורס על הדיפלומטיה של המעצמות בהקשר של המזרח התיכון והסכסוך הישראלי-ערבי.

סמינרים**0687.4409 בודהיזם, דיפלומטיה, ומסחר - הקשרים בין הציביליזציה ההודית לציביליזציה****הסינית באלף הראשון לספירה**

בסמינר זה נעסוק בקשרים הדתיים, הדיפלומטיים, והמסחריים בין הודו לסין באלף הראשון לספירה. לקשרים אלה נודעה השפעה כבירה על התפתחותה של הציביליזציה הסינית, והם אף הותירו את חותמם על הציביליזציה ההודית. בין השאר נקרא בסמינר זה (בתרגום לאנגלית) מיצירות המופת של הספרות הסנסקריטית והסינית ונדון בשאלה האם ייתכן שהספרות שנוצרה בהרוד השפיעה על זו שנכתבה בסין. נקרא גם את ספרי המסע של נזירים סינים שעלו לרגל להודו, וכן נעסוק בשאלת ההשפעות ההדדיות האפשריות של כתבים דתיים סיניים (בעיקר דאואיסטיים) וכתבים דתיים בודהיסטיים.

1035.6062.01 דיפלומטיה ומדיניות החוץ של יפן וסין

הסמינר עוסק בהתפתחות ההיסטוריה הדיפלומטית של יפן ושל סין בזירה הבינלאומית מאז אמצע המאה ה-19, בעקבות השתלבות מדינות צפון מזרח אסיה במערכת הבינלאומית, ועד היום. נדון במגמות השינוי וההמשכיות ביחסי החוץ של שתי המדינות תוך הכללת יחסי הגומלין בין השתיים ואופן השפעתם על צפון מזרח אסיה ועל המערכת הבינלאומית.

מדיניות החוץ של יפן ושל סין יהוו מוקד הדיון מהיבט היסטורי-דיפלומטי, כלכלי-פוליטי, צבאי-אסטרטגי והיסטורי-חברתי.

1035.6025.01 ביטחון לאומי ודיפלומטיה של מדינות קטנות בזירה הבינלאומית

מטרת הסמינר להפגיש את הסטודנט עם אירועים ותהליכים הקשורים בביטחון הלאומי ובאילוצים הדיפלומטיים האופייניים למדינות הקטנות בזירה הבינלאומית. הסמינר שם דגש על החלופות השונות העומדות לרשותה של המדינה הקטנה בבואה לנהל את ענייניה הבינלאומיים, ובנסותה לבסס את ריבונותה וביטחונה. בין השאר, זן הסמינר בהקשר זה ב"דילמת הביטחון", בנטייה "לקפוץ על עגלת המנצח" מחד גיסא, לעומת הנטייה לבסס קואליציה נגדית לכוחות הקיימים, מאידך גיסא, ובניטרליות על מאפייניה השונים, וזאת, תוך התייחסות לאילוצים המיוחדים עמן נאלצת המדינה הקטנה להתמודד. כל זאת, תוך כדי התייחסות נורמטיבית למידת האפקטיביות של הדרך בה פעלה המדינה הקטנה למיקסום ביטחונה במקרים השונים, אשר נידונים בסמינר - בהשוואה לאלטרנטיבות אשר עמדו לרשותה.

לימודי דיפלומטיה

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>			
				<u>קורסי חובה</u>	
	מבוא למשא ומתן בינלאומי	104	20:00-17:00	אי	1035.6002
מר קריסטל מוטי					.01 שיעור
	עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות	208	20:00-17:00	די	1035.6010
ד"ר גרוניק אריה					.01 שיעור
	הדרכה במאגרי מידע בלימודי דיפלומטיה				1035.6100
	גבי פרי שלומית	23.11.08	17:00-15:00	אי	01 שיעור
גבי פרי שלומית		1.12.08	17:00-15:00	בי	.02 שיעור
	בחינת גמר				1035.7777
					.01 בחינה
					<u>קורסי בחירה</u>
	גלובליזציה ועוצמה במערכת הבינלאומית	205	20:00-17:00	אי	1035.6050
ד"ר נבון עמנואל					.01 שיעור
	סוגיות בלימודים אסטרטגיים	004	20:00-17:00	אי	1052.0010
פרופי בן ישראל יצחק					.01 שיעור
	מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית	004	20:00-17:00	בי	1031.4582
פרופי גת עזר					.01 שיעור
	הסביבה האסטרטגית-מדינית החדשה של ישראל	107	20:00-17:00	גי	1035.6061
ד"ר שרמן מרטין					.01 שיעור
	גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	105	17:00-14:00	די	1031.4100
פרופי פלד יואב					.01 שיעור
	ריאליזם קלאסי על אסטרטגיה	206	20:00-17:00	די	1031.4652
ד"ר פרידמן גיל					.01 שיעור

	דיפלומטיה ויישוב סכסוכים	1035.6059
	בהיסטוריה של העת החדשה	
ד"ר טנמבאום יואב	205 21:00-18:00 ה'	.01 שיעור

סמינרים

	דיפלומטיה תקשורתית	1035.6047
ד"ר מקלברג דודי	203 20:00-17:00 ב'	.01 סמינר
	תפיסת הביטחון של מדינות ערב	1052.0011
ד"ר קט אפרים	422 17:00-14:00 ד'	.01 סמינר
	סוגיות בתפוצה גרעינית	1031.4289
פרופ' עברון יאיר	314 17:00-14:00 ה'	.01 סמינר

סמסטר ב'קורסי חובה

				1035.6009
				01. שיעור
				1035.6007
				01. שיעור
				1052.0025
				01. שיעור
				1035.6003
				01. שיעור
				1035.6100
				03. שיעור
				1035.7777
				02. בחינה

קורסי בחירה

				1035.6057
				01. שיעור
				1052.0053
				01. שיעור
				1031.4110
				01. שיעור
				1035.6024
				01. שיעור
				1052.0108
				01. שיעור
				1035.6058
				01. שיעור

		<u>סמינרים</u>	
בודהיזם, דיפלומטיה, ומסחר - הקשרים בין הציביליזציה ההודית לציביליזציה הסינית באלף הראשון לספירה		0687.4409	
פרופ' שחר מאיר	ג' 18:00-14:00 261 גילמן	01. סמינר	
תקשורת ויחסים בינלאומיים		1031.4586	
ד"ר מקלברג דודי	ב' 21:00-18:00 419	.01 סמינר	
פרקים בביטחון ישראל		1052.0125	
פרופ' ון קרפלד מרטין	ג' 20:00-17:00 204	.01 סמינר	
דיפלומטיה ומדיניות החוץ של יפן וסין		1035.6062	
ד"ר שאול רחל	ה' 17:00-14:00 425	.01 סמינר	
ביטחון לאומי ודיפלומטיה של מדינות קטנות בזירה הבינלאומית		1035.6025	
ד"ר גרוניק אריה	ה' 20:00-17:00 207	.01 סמינר	

מדע המדינה - התכנית האקדמית
בדיפלומטיה וביטחון
<http://spirit.tau.ac.il/poli/eds>

ראש התכנית: פרופ' עזר גת
ועדה מייעצת: פרופ' אהרון קליימן
פרופ' (אלוף מיל.) יצחק בן-ישראל

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להעשיר את הסטודנטים בידע, בתובנות, במושגים ובכלי חשיבה בפעילותם המעשית בזירה הבינלאומית, בזירה הביטחונית, בשירות הציבורי-ממשלתי, במסגרות על-לאומיות (ארגונים בינלאומיים, ממשלתיים ולא ממשלתיים), ובמסגרות עסקיות מהמגזר הפרטי הפועלות מול גורמים זרים ממשלתיים ולא ממשלתיים (כגון חברות רב-לאומיות).
התכנית תקנה ידע, תובנות וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי הדיפלומטיה החדשה והאסטרטגיה המודרנית, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות חוץ וביטחון בעתות משבר כמו גם בעתות שלום ושיגרה. התכנית מגשרת בין האסטרטגיה הצבאית לבין מדיניות החוץ.

משך התכנית והיקפה

התכנית מתקיימת במהלך 3 סמסטרים רצופים (שנה קלנדרית), בימים רביעי (משעה 13:00) ושישי (עד 14:00), והיא בהיקף של 36 ש"ס.

תנאי קבלה

רשאים להירשם נושאי תפקידים בכירים במערכת הביטחון, המערכת הדיפלומטית, השירות הציבורי והמערכת הכלכלית בעלי ניסיון מעשי של לפחות 5 שנים בתחומים אלו, אשר סיימו לימודי תואר ראשון בציון גמר של 80 לפחות.

לימודי דוקטורט

בוגרי התכנית האקדמית בציון 85 ומעלה. יוכלו להירשם ללימודי דוקטורט במדע המדינה, תוך לימוד מספר קורסי השלמה וכתיבת תיזה.

תכנית הלימודים

מבנה תכנית הלימודים - סה"כ 36 ש"ס

קורסי יסוד - סה"כ 9 ש"ס

ש"ס	3	מבוא לדיפלומטיה
ש"ס	3	מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית
ש"ס	3	משא ומתן מדיני וביטחוני

קורסים מתקדמים - סה"כ 18 ש"ס

ש"ס	3	כלכלה פוליטית בינלאומית
ש"ס	3	סוגיות באסטרטגיה
ש"ס	3	הביטחון הלאומי של ישראל: הזירה האזורית
ש"ס	3	שינוי בדרכי שלום והממד הנורמטיבי ביחסים הבינלאומיים
ש"ס	3	מדיניות הביטחון והחוץ של סין
ש"ס	3	המשפט הבינלאומי בסכסוך ישראל ערב, בעת מלחמה ובעת שלום

במסגרת תחום ההתמחות בדיפלומטיה ויחסים בינלאומיים ילמדו תלמידי המסלול סמינר בנושא:

ש"ס	3	האוי"ם בזירה הבינלאומית
-----	---	-------------------------

במסגרת תחום ההתמחות באסטרטגיה וביטחון ילמדו תלמידי המסלול סמינר בנושא:

ש"ס	3	תפיסת הביטחון של מדינות ערב
-----	---	-----------------------------

תלמידי שני המסלולים ילמדו סמינר בנושא:

ש"ס	3	סוגיות בביטחון ישראל
-----	---	----------------------

סדנה מעשית:

ש"ס	3	משא ומתן: מהלכה למעשה
-----	---	-----------------------

תיאור הקורסים

קורסי יסוד

1057.4000.01 מבוא לדיפלומטיה

מהם רוכבי המשמעות הטמונים במילה "דיפלומטיה"? מתוך חזרה להגדרות היסוד, ועל בסיס גישה הרמונית (פענוח המסר הדיפלומטי באמצעי של קומיוניקציה, במקרה זה – בין אומות ושחקנים נוספים בזירה הבינלאומית) נבחן את שבר הדיפלומטיה הקלאסית, ואת התפיסות העקרוניות – נרמטיבית-אידיאליסטית-ריאליסטית, וזו הנובעת מזיהוין של "קהילות ערכיות" בדיפלומטיה המודרנית. נכיר רבדים של עשייה דיפלומטית – במישור הסמלי, בניהול מו"מ, בהגדרת יחסי כח, ובמצבים שהם "על גבול המותר" (כמו בחישה בענייני פנים ומילוי פונקציות שילטוניות), את זרכי גיבושן של קהילות מקצועיות של דיפלומטים, ואת יחסיהן עם הדרג המדיני, עם הציבור, ועם קהילות עמיתות/מתחרות, כמו אנשי הצבא והמודיעין. נעסוק גם במודלים של דיפלומטיה אישית וועידות פסגה, במסגרות רב-לאומיות ובינלאומיות, וחזירתן של גורמים לא-מדינתיים לשדה זה – כולל המקרה (הייחודי!) של "הדיפלומטיה היהודית".

1057.4001.01 מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית

הקורס מתחקה אחר התפתחות התאוריות האסטרטגיות מאז המאה ה-18 ועד לחוות, תוך הצגתן בהקשרן התרבותי והפוליטי הרחב. החיפוש אחר תיאוריה כללית של המלחמה נפתח בתקופת ההשכלה וממשיך עם הגותו רבת ההשפעה של קלאוזוביץ במסגרת תקופת הרומנטיקה. לאחר מכן בוחן הקורס את הדוקטרינות השונות של לוחמת יבשה וים במאה ה-19. לבסוף, נידונים החווונות של לוחמה ממוכנת במאה ה-20 ורעיונות הבלימה, המלחמה הקרה והמלחמה המוגבלת כפי שהופיעו במערב בעקבות מלחמת העולם הראשונה.

1057.4012.01 משא ומתן מדיני וביטחוני

מטרת הקורס היא להעניק כלים מושגיים ותוכנות לניתוח והבנת תהליכי משא ומתן בינלאומי במכלולים מדיניים וביטחוניים מורכבים, תוך זיהוי בעיות תקשורת ועיוותי תפיסה בין הצדדים, המעוגנות בהקשרים אידיאולוגיים, תרבותיים, חברתיים, אסטרטגיים ופוליטיים, ותוך איתור אסטרטגיות המשא ומתן הרווחות והנחות היסוד המונחות ביסודן. הקורס יציג את הגישות, המודלים והאסטרטגיות למשא ומתן הן בהקשר אנליטי מופשט והן בהקשר היסטורי של ניתוח אירועים מדיניים, תוך דגש על מישור הסכסוך ישראלי-ערבי.

קורסים מתקדמים

1057.4014.01 כלכלה פוליטית בינלאומית

הקורס בוחן את התפתחות המערכת הכלכלית-פוליטית העולמית לאחר מלחמת העולם השנייה. חלקו הראשון של הקורס מאמץ גישה מערכתית על-מדינתית ומתמקד בכלכלה העולמית, בבעיות עולמיות של עוני והתפתחות, ובמוסדות משילות (governance) חדשים. חלקו השני של הקורס מאמץ גישה בין-מדינתית ומתמקד בתפקיד החברות הרב-לאומיות ובפוליטיקה של המימון והסחר הבינלאומי. הפעילות בזירות אלו מנותחת על פי מספר השקפות עולם מנוגדות: הגישה הליברלית, הגישה הלאומנית והגישה החברתית. כמו כן מודגש חלקן המנוגד לעיתים והמשתלב לעיתים של הפוליטיקה המקומית והפוליטיקה הבינלאומית בעיצוב הכלכלה העולמית.

1057.4019.01 סוגיות באסטרטגיה

מטרת הקורס היא לחשוף את התלמידים ליסודות מחשבה ביקורתית בדיון ובפרקטיקה העכשוויים של אסטרטגיה וביטחון בינלאומי. במרכז הקורס תהיה סוגיית השימוש בעוצמה צבאית ומגבלותיה. על מנת להעשיר את איכות הדיון ולחדד את המחשבה יתנהל הקורס בשלושה אפיקים מקבילים. ראשית, סוגיות ליבה ילובנו מזוויות תפיסה שונות. שנית, במקביל לפיתוחים תאורטיים תוצג ביקורת ברבדים שונים. שלישית, בהמשך לדיונים מופשטים יוצגו מקרים ויישומים מעשיים. רשימת הקריאה מורכבת ממקורות מודרניים קלאסיים וממאמרים קוראי תגר ומעוררי מחשבה. במקרים רבים חומר הקריאה וההרצאות אינם חופפים, אלא משלימים.

1057.4005.01 הביטחון הלאומי של ישראל: הזירה האזרית

הקורס יבחן את המרכיבים השונים של הביטחון הלאומי של ישראל בתקשרו האזורי. הוא ישלב דיון בהתפתחותם הסכסוך עם מדינות ערב והפלסטינים מראשית המפעל הציוני ועד ימינו, עם דיון בגורמי החוסן ונקודות התורפה של החברות המתמודדות. אחרי דיון באופיים של היחסים עם העולם הערבי הסובב את ישראל, ייבחנו תפיסותיהם של הצדדים הנאבקים בדבר מקורותיו, עתידו ותוצאותיו של הסכסוך והתמורות העמוקות שעברו התפיסות הללו במאה ה-20 ובפתחה של המאה ה-21. לאחר הדיון העקרוני, תוקדש יתרת המפגשים לדיון מפורט בצמתים קריטיים בתחום הביטחון הלאומי של ישראל בזירה האזרית. במוקד הדיון יעמדו כמה מן הדפוסים המופיעים שוב ושוב בצירופים שונים בתולדות יחסי ישראל-ערב ומשקפים את נתוני היסוד של הזירה האזרית.

1057.4003.01 שינוי בדרכי שלום והממד הנורמטיבי ביחסים הבינלאומיים

קורס זה מתמקד בשתי סוגיות מרכזיות בחקר היחסים הבינלאומיים בכלל ולימודי דיפלומטיה וביטחון בפרט: תופעת השינויים בדרכי-שלום ביחסים הבינלאומיים ברמות שונות וחשיבותן של נורמות בינלאומיות בניהול הפוליטיקה הבינלאומית. בחלק הראשון של הקורס נגדיר את המושגים הבסיסיים (שינויים בדרכי שלום), "נורמות בינלאומיות" ונסקור פרדיגמות ותאוריות שונות ללימוד הנושא – כגון ריאליזם, ליברליזם, מרקסיזם, גישות משפטיות ונורמטיביות, עוצמה ומוסר, הדדיות ושינוף פעולה ומו"מ ומיקוח. בחלק השני נתמקד בדוגמאות היסטוריות ועכשוויות לגבי הצלחות וכישלונות של שינויים בדרכי שלום ומידת הרלוונטיות של נורמות בינלאומיות. בחלק השלישי נסקור שורה של תחומי-נושא של הממד הנורמטיבי של היחב"ל, כולל מלחמה צודקת, זכויות-אדם וסדר עולמי. לבסוף, בשלושת השיעורים האחרונים תלמידי הקורס יציגו את מחקרם האמפירי.

1057.4017.01 מדיניות הביטחון והחוץ של סין

שיעור זה יבחן את מעמדה הבינלאומי של סין מנקודת המבט של מדיניות החוץ והביטחון של מנהיגיה. החלק הראשון ידון בהשקפת העולם של הסינים ובמקורות העוצמה שלהם והחלק השני ינתח את התפתחות מדיניות החוץ הסינית מ-1949 ועד היום.

1057.4013.01 המשפט הבינלאומי בסכסוך ישראל ערב, בעת מלחמה ובעת שלום

הקורס נועד להקנות לתלמידים ידע ביסודות המשפט הבינלאומי, בקשר בין משפט בינלאומי ומדיניות חוץ וביטחון והרלבנטיות של משפט בינלאומי לסכסוך ישראל ערב. הנושאים שילמדו: אופי והגדרת המשפט הבינלאומי; מקורות המשפט הבינלאומי, מנהג, אמנות, דיני אמנות; נושאי המשפט הבינלאומי, מדינות, גבולות, שטח, הכרה; ארגונים בינלאומיים. האו"ם; הפרט והמשפט הבינלאומי; זכויות האדם; משפט פלילי בינלאומי; אחריות מדינה במישור המשפט הבינלאומי; יישוב סכסוכים בין מדינות; דיני מלחמה; דיני יבוש, שבויי מלחמה; דיני הים; דיני נהרות; המשפט הבינלאומי והסכסוך במזרח התיכון.

השיעור ינתח את האלמנטים המשפטיים שבמסמכים הקשורים לנסיגות ליישוב הסכסוך בין ישראל ושכנותיה. בין המסמכים: הצהרת בלפור; המדנט של חבר הלאומים; החלטת החלוקה של האו"ם; הסכמי שביתת הנשק; תכנית ג'ונסטון; החלטת המועצת הביטחון 242; הסכמי הביניים עם מצרים; הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה; הסכם קמפ דויד; הסכם השלום עם מצרים; הסכם השלום עם ירדן; הסכמי תהליך אוסלו; יוזמת השלום הסעודית.

סמינרים**1057.4011.01 משרד החוץ כשחקן ארגוני**

השיעור יעסוק באופן תפקודו של משרד החוץ הישראלי בזירה הבינלאומית ובזירה הישראלית הפנימית, ויתמקד במטלותיה החדשות של הדיפלומטיה במאה ה-21 ובדרכים להגשמתן. בשיעור ילמדו בין השאר תפקוד משרד החוץ ברמה הביטורלית והמולטילטרלית; העימותים הבלתי נמנעים בין משרד החוץ לבין משרד ראש הממשלה ומערכת הביטחון (תוך ניתוח מקרים בולטים מן העבר); הבחישה של הפוליטיקאים במתרחש במשרד החוץ; המאבקים הפנייים מערכתיים בסוגיות ההסברה וחלקן של משרד החוץ בקידום האינטרסים הכלכליים של המדינה.

כמו כן תערכנה השוואות בין אופן התפקוד של משרד החוץ הישראלי לבין משרדי חוץ אחרים ברחבי העולם.

1057.4021.01 תפיסת הביטחון של מדינות ערב

מטרת הקורס היא להכיר ולנתח את מערכת השיקולים הביטחוניים של מדינות ערב, את בעיות הביטחון שלהן ואת גישתן להתמודדות עם בעיות אלה ולקידום אינטרסיהן האסטרטגיים. במסגרת זו ייבחנו גם היבטי העוצמה והחולשה של מדינות ערב בתחום הביטחוני, הדרך שבה הן תופסות את האיומים כלפיהן, והמענה שהן מבקשות להציג כלפי איומים אלה. הסמינר יעסוק הן במרכיבי תפיסות הביטחון המשותפים למדינות ערב, או לחלקן, והן במרכיבים המיוחדים למדינות הערביות העיקריות.

1057.4020.01 תפיסת הביטחון של ישראל

מטרת הקורס היא להכיר ולנתח את תהליך התפתחות תפיסת הביטחון הישראלית מאז מלחמת העצמאות.

בין נושאי הקורס: אסטרטגיה וביטחון לאומי (לימוד תאוריות מובילות בתחום), בניין הכוח הצבאי, מלחמות ישראל, מדיניות הגרעין של ישראל, תהליך קבלת החלטות בתחום הביטחון הלאומי, השפעת התקשורת של התחום, כלכלה וביטחון, מודיעין וביטחון לאומי.

הדגש בקורס מושם על גישה אינטגרטיבית המשלבת בחינה הסטורית של תפיסת הביטחון הלאומי בישראל עם ניתוח ביקורתי של החלטות מרכזיות שהתקבלו בזמנת העשורים האחרונים על ידי קובעי המדיניות.

סדנה**משא ומתן: מהלכה למעשה**

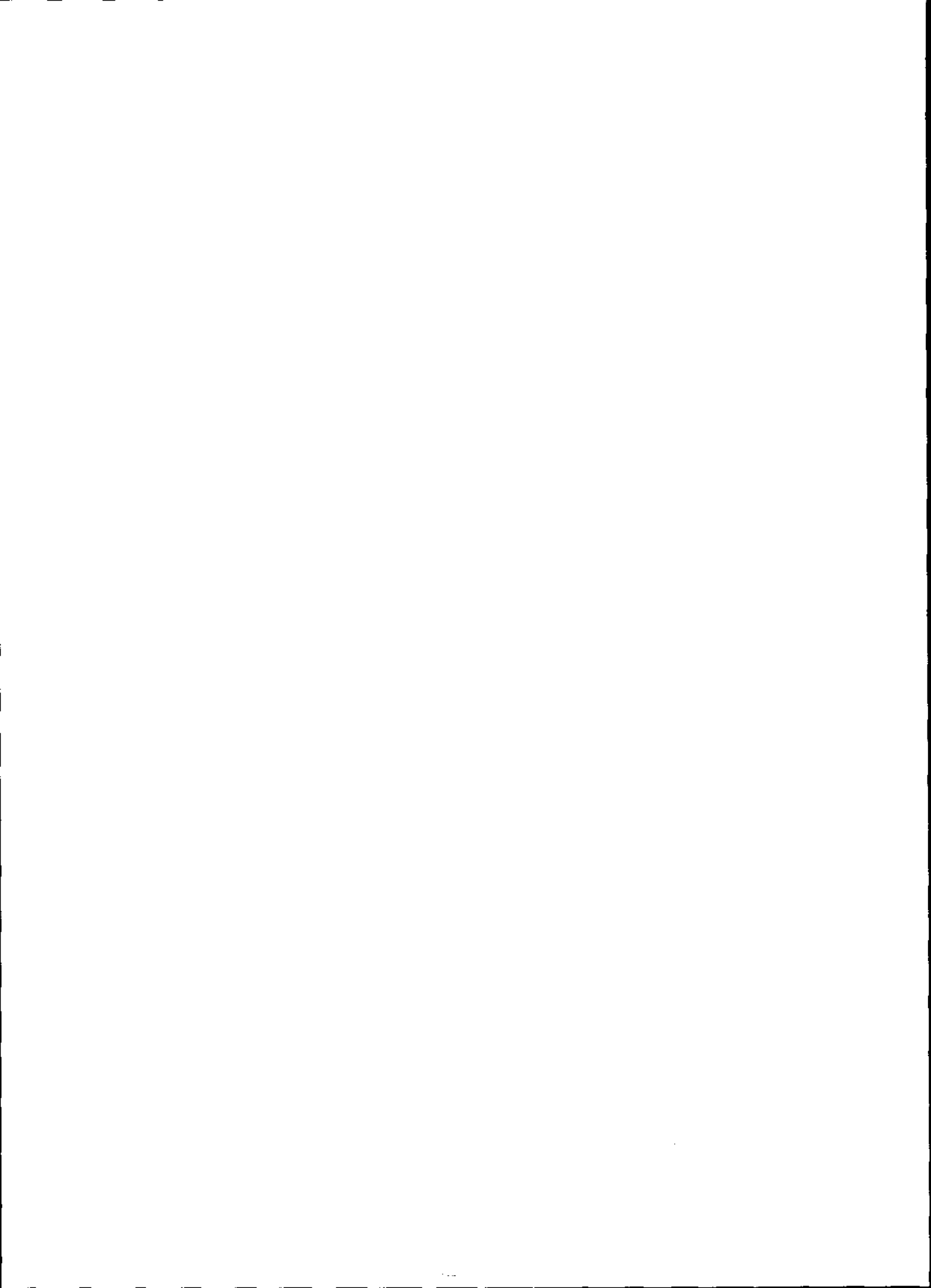
מטרת הקורס היא לגרות את המשתתפים לחשוב, ליצור ולסמל מעבר לתפיסות המקובלות בחשיבה המדינית-ביטחונית בישראל, באמצעות שימוש בכלי חשיבה מתקדמים כמו מודלים לקבלת החלטות, יסודות החשיבה המערכתית ותכנון תרחישים – והכל כמתווה של מ"מ מדיני וביטחוני. לשחק ב"משחקי שלום" במקום ב"משחקי מלחמה".

מדע המדינה - התכנית האקדמית בדיפלומטיה וביטחון

			<u>סמסטר א'</u>
	כלכלה פוליטית בינלאומית		1057.4014
ד"ר שדה טל	ד' 16:00-13:00	104	.01 שיעור
	מבוא למחשבה אסטרטגית מזרחית		1057.4001
פרופ' גת עזר	ד' 19:00-16:00	104	.01 שיעור
	מבוא לדיפלומטיה		1057.4000
ד"ר לרמן ערן	ו' 11:00-08:00	104	.01 שיעור
	משא ומתן מדיני וביטחוני		1057.4012
פרופ' אברהם בן-צבי	ו' 14:00-11:00	104	.01 שיעור
			<u>סמסטר ב'</u>
	תפיסת הביטחון של ישראל		1057.4020
ד"ר פדהצור ראובן	ד' 16:00-13:00	104	.01 שיעור
	תפיסת הביטחון של מדינות ערב		1057.4021
ד"ר קס אפרים	ד' 19:00-16:00	104	.01 סמינר
	משרד החוץ כשחקן ארגוני		1057.4011
ד"ר ליאל אלון	ד' 19:00-16:00	425	.01 סמינר
	שינוי בדרכי שלום והממד הנורמטיבי ביחסים הבינלאומיים		1057.4003
ד"ר קצוביץ אריה	ו' 11:00-08:00	104	.01 שיעור
	המשפט הבינלאומי בסכסוך ישראל-ערב בעת מלחמה ובעת שלום		1057.4013
ד"ר סיבל רנבי	ו' 14:00-11:00	104	.01 שיעור

		<u>סמסטר קיץ</u>
	מדיניות הביטחון והחוץ של סין	1057.4017
פרופי יופה אלי	ד' 16:00-13:00	01. שיעור
	ו' 11:00-08:00	.01 סדנה
	סוגיות באסטרטגיה	1057.4019
דייר גיל מרום	ד' 19:00-16:00	.01 שיעור
	ו' 14:00-11:00	
	משא ומתן: מהלכה למעשה	1057.4022
מר קריסטל מוטי	ד' 16:00-13:00	.01 סדנה
	ו' 14:00-11:00	
	הביטחון הלאומי של ישראל: הזירה האזורית	1057.4005
דייר שיפטן דן	ד' 19:00-16:00	.01 שיעור
	ו' 11:00-08:00	

**החוג למדע המדינה והחוג לתקשורת
התכנית לתקשורת פוליטית למנהלים**
<http://spirit.tau.ac.il/poli/expc>

ראש התכנית: ד"ר אמל ג'מאל

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת התכנית

התכנית בתקשורת פוליטית לבכירים באה לתרום לאלה המבקשים להבין את הקשרים המורכבים בין התקשורת והפוליטיקה. מטרת התכנית להקנות ידע, תובנות וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי ההתארגנות וקבלת החלטות פוליטיות מזווית תקשורתית, עיצוב הדמיון המשותף והשיח הציבורי והבנייתה של פעולה פוליטית קולקטיבית. במסגרת התכנית, המשותפת לחוג למדע המדינה ולחוג לתקשורת, יוכלו התלמידים להעמיק ולהבין מהו הקשר בין תרבות החמונים לבין התרבות הפוליטית החדשה, מהו אופי התלות ההדדית בין פוליטיקה ותקשורת בזירה המקומית והבינלאומית וכן להכיר את השפעת התקשורת על אופי המלחמות החזשות והטורור הבינלאומי. כמו כן, התכנית תדון בשינויים שחלו במפת התקשורת בישראל בעשור האחרון. היא תעסוק בדרכי ארגון והפעלתם של אמצעי תקשורת בפוליטיקה והשפעת אינטרסים כלכליים על דרכי פעולתם ותכניהם של אמצעי התקשורת. לבסוף, התכנית תבחן את הכלים החדשים בשיטות מדידת דעת קהל, החידושים בשיטות השיווק והפרסום הפוליטיים, כמו גם הגלובליזציה התקשורתית והשפעתה על ריבונות מדינות הלאום.

משך התכנית והיקפה

התכנית מתקיימת במהלך 3 סמסטרים רצופים (שנה קלנדרית), בימים רביעי (משעה 13:00) ושישי (עד 14:00), והיא בהיקף של 36 ש"ס.

תנאי קבלה

התכנית מיועדת לאנשי מקצוע מתחום התקשורת, הפוליטיקה, הניהול, המגזר הציבורי, המגזר השלישי והדיפלומטיה שצברו ניסיון של 5 שנים לפחות בתחום עיסוקם ושסיימו לימודי תואר ראשון בציון גמר של 80 לפחות באחד מחוגי לימודיהם לתואר כוגר.

לימודי השלמה

תלמידים אשר אינם כוגרי מדע המדינה יתבקשו ללמוד בנוסף את הקורס הבא:
פוליטיקה ומשטר בישראל - שו"ת 4 ש"ס.

לימודי דוקטורט

כוגרי התכנית בציון של 85 ומעלה, יוכלו להירשם ללימודי דוקטורט במדע המדינה, תוך לימוד מספר קורסי השלמה וכתיבת תזה.

תכנית הלימודים¹

קורסי יסוד

ש"ס	3	סה"כ	גישות ותאוריות בתקשורת פוליטית שיטות מחקר בתקשורת פוליטית תקשורת המונים בישראל
ש"ס	3		
ש"ס	3		
ש"ס	9		

קורסים מתקדמים

ש"ס	3	סה"כ	מלחמה בשידור חי: צבא, ביטחון ותקשורת ייצוג טלוויזיוני של פוליטיקת חברה ותרבות ארגון פוליטי ותקשורת אינטרנט תיקון תדמית בהקשרים פוליטיים, מסחריים ופופולאריים תקשורת נאדיאולוגיה
ש"ס	3		
ש"ס	3		
ש"ס	3		
ש"ס	3		
ש"ס	15		

סדנאות

ש"ס	3	סה"כ	תקשורת, דמוקרטיה וחופש הביטוי יפורסם
ש"ס	3		
ש"ס	6		

סמינרים

ש"ס	3	סה"כ	תקשורת ויחסים בינלאומיים בעידן הגלובלי התקשורת ותהליכי התהוות החברה האזרחית בישראל
ש"ס	3		
ש"ס	6		

סה"כ היקף השעות: 36 ש"ס

¹ ייתכנו שינויים בנושאי הקורסים המתקדמים, הסמינרים והסדנאות.

תיאור הקורסים

קורסי יסוד

1058.4002.01 גישות ותאוריות בתקשורת פוליטית

בפרפרזה לאמירתו המפורסמת של הפילוסוף רינה דיקרט "אני חושב משמע אני קיים" אומר התאורטיקן מייקל בחטין "אני מתקשר משמע אני קיים". פראפראזה זו משקפת את מרכזיות התקשורת, על כל גווניה, בהוויה האנושית. קשה לתאר פעילות אנושית כלשהי, אם ביחידים ואם בקבוצות, שאין בה ממד תקשורתי. תחום התקשורת הפוליטית הפך בעשורים האחרונים לאחד מתחומי היסוד של מדעי החברה בכלל ומדעי המדינה בפרט. הזיקה ההדדית שהלכה והתחזקה בין תקשורת המונים לבין שחקנים, מוסדות ותהליכים פוליטיים חייבה התייחסות הולכת וגדלה להשפעת ההדדיות שבין שני תחומים אלה. הבנת השפעת תקשורת המונים על התהליך הפוליטי הפכה להכרחית בניתוח ותיאור כל תופעה פוליטית. ההתעניינות בהשפעת התקשורת על התהליך הפוליטי התחזקה עם הפיכת הטלוויזיה לזירה להתגוששות פוליטית ולשחקן מרכזי במערכות בחירות דמוקרטיות. תאורטיקנים פוליטיים פיתחו תאוריות פוליטיות המייחסות חשיבות מרכזית לתהליכי התקשורת בחברה ולהשפעת דפוסי התקשורת על התרבות הפוליטית ועל התנהלות מערכות פוליטיות. לאור זאת, קורס זה יעסוק בזיקה ההדדית שבין תקשורת ופוליטיקה. הקורס יציג את מושגי היסוד בתקשורת הפוליטית, תוך כדי התמקדות בסוגיות מרכזיות המהוות את מוקד ההתעניינות של תאורטיקנים וחוקרים בתקשורת הפוליטית.

1058.4001.01 שיטות מחקר בתקשורת פוליטית

מטרת הקורס לאפשר לתלמידים הכרה ויישום של עקרונות המחקר במדעי החברה בכלל ובתחום התקשורת בפרט. הקורס יידון בעקרונות המחקר הפוזיטיביסטי מתוך ראייה ביקורתית ומאוזנת של מעלות ומגבלות, זיתמקד בסוגיות נבחרות במחקר החברתי: תאוריה ומחקר, תוקף ומהימנות המחקר, ניתוח רב משתני ומשתנים מתערבים, שיטות איסוף נתונים – תוך הדגשת שיטת הסקר בחקר תקשורת פוליטית, יחידות מדידה ודגימה.

1058.4009.01 תקשורת המונים בישראל

בקורס יוצגו ויבחנו מספר סוגיות מרכזיות המאפיינות את חקר תקשורת המונים היום. במסגרת זו נקיים מפגש הן עם תאוריות שמשמשות כהסבר לתופעות בתקשורת (תוך בחינת הגבולות הדיסציפלינאריים של התחום) והן עם מחקרים אמפיריים בתחומים אלה. דגש רב יושם על חקר סוגיות בתקשורת בהקשר הישראלי.

קורסים מתקדמים

1058.4003.01 מלחמה בשידור חי: צבא, ביטחון ותקשורת

הקורס יעסוק בדרך שבה אמצעי התקשורת בישראל מסקרים את התחום הביטחוני. יודגשו התנאים הייחודיים שבהם פעולת התקשורת בישראל בתחום זה: צנזורה, העדר חוקה, מצב חירום פורמלי (תקנות הגנה לשעת חרום) והסכס ועת העורכים, ותגות השפעתם של תנאים אלה על פעילותם של עיתונאים העוסקים בתחום. הקורס יעסוק בניתוח המאפיינים המיוחדים של הדמוקרטיה הישראלית בתחום הביטחוני ("מדינת מבצר", "דמוקרטיה כמצור" ועוד) והשפעתם על שמירת הערכים והנורמות הדמוקרטיות. כמו ינתח הקורס את התאוריות המרכזיות בתחום (לאסוול, האנטינגטון, פרלמוטר ואחרים) ויבחן לאורן את המקרה הישראלי. תבחן השפעת השליטה הישראלית בשטחים על נורמות שהתפתחו בישראל מאז 1967, כולל השפעת האינתיפאדה על חשיוקיה של הדמוקרטיה הישראלית, וכן מקומה, השפעתה ודרכי פעולתה של התקשורת בהקשר של שמירת הערכים הדמוקרטיים, ותגותה הדילמה של כלי התקשורת הישראליים בנושא זה. הקורס גם יבחן את הקשר בין אמצעי התקשורת לשלטון ואת הגישה המיוחדת של התקשורת לבעיות הביטחון בישראל. בין הנושאים שינותחו: עבודתם של הכתבים הצבאיים, הכשרתם של כתבים בתחום הביטחוני, סיקור עיתונאי בעתות שלום, סיקור בזמן האינתיפאדה ובעת מלחמה, סיקור נושאים ביטחוניים במדינות אחרות ותערך השוואה בין תפקוד התקשורת הישראלית לתקשורת במדינות אחרות, ובהן ארצות הברית ובריטניה.

1058.4007.01 ייצוג טלוויזיוני של פוליטיקה, חברה ותרבות

הקורס בנוי כסמינר המשתף באורח פעיל את הסטודנטים המשתתפים בו, שיתבקשו, בחלקו השני של הסמסטר, גם להציג בכיתה (כלומר, להקרין על מרקע טלוויזיה) טקסט טלוויזיוני (תכנית כלשהי או קטע ממנה) לפי בחירתם החופשית, להציג שאלת מחקר - גם היא לפי בחירתם, ולנתח את הטקסט יחד עם המשתתפים והמרצה, בהתאם להנחיות ולדוגמאות שיוצגו בשיעורים הראשונים של הקורס.

הקורס ינתח את משמעות המונח "ייצוג", תוך דיון במגוון נושאים מתחומי התרבות, החברה והפוליטיקה, באמצעות כלים שמציעות תאוריות מאסכולות שונות ודרכי פרשנות המקובלות בבחינת טקסטים ויזואליים - טלוויזיוניים. המטרה היא חשיפת הטקסטים היוזואליים כנושאים, יוצרים ומעצבים של משמעות וזהות קיבוציות - כמו גם, לעתים, כמבקריהן וכחותרים תחתן.

טקסטים אלה מחולקים לז'אנרים (סוגות) טלוויזיוניים למיניהם - חדשות ואקטואליה, תכניות בידור, סאטירה, ספורט, פרסומות, ילדים, דראמות, אופרות סבון, "תכניות מציאות" (ריאליטי) ועוד. נדון בטקסטים אלה כחומרי גלם ועולמות תוכן, המסייעים - כל אחד בדרכו - להבניית ולהבנת נושאים, תהליכים ומוסדות בחברה ובתרבות הישראלית.

נתח נושאים, תהליכים ומוסדות אלה לאור אופני ומידות ייצוגיים בתקשורת הישראלית - ובמיוחד בטלוויזיה על שלל תכניותיה (בין אינספור האפשרויות - ייצוג נשים/גברים, מעוטים, דורות, מרכז/פריפריה, אידיאולוגיות ומפלגות, צבא, דת ומדינה, לאום ולאומיות, זיכרון והיסטוריה, וכדומה). נשלח גם מבט השוואתי אל המתרחש בישראל מול התפתחויות בעולם התקשורת הגלובאלי.

במהלך השיעורים נצפה בתכניות טלוויזיה שונות - חלקן יובא על ידי המרצה וחלקם ביוזמת הסטודנטים - תוך ניסיון ראשוני - בהכנה בבית ובפגישות בכיתה - ליצור תבנית וכלים שיאפשרו התמודדות אנליטית עם "טקסט" הטלוויזיוני הנבחר והקשריו.

בפגישות המסכמות נדון בכמה נקודות מפגש בין תכניות הטלוויזיה הישראלית בערוצי השונים לבין החברה, הפוליטיקה והתרבות בישראל לפי נושאים נבחרים (על ידי המרצה והסטודנטים כאחד), לדוגמה: (א) הטלוויזיה וההגמוניה הישראלית: נוכחות היתר של אשכנזים, תל-אביבים, גברים, חילונים, יתודים, וותיקים, שמאלנים וכדומה על מרקעי הטלוויזיה בישראל. (ב) הטלוויזיה המסחרית כמייצגת את ה"ממלכתיות" הישראלית החדשה. (ג) סטריאוטיפים טלוויזיוניים בבידור ובפרסומת - כיצד נראים עולים, מעוטים, חרדים, עדות, מקצועות, מתחלים, "אויבים" זרים וכדומה. (ד) שעות חירום בטלוויזיה: מלחמת לבנון השנייה, שידורי הפיגועים, ותרבות השידורים הישירים הרצופים; (ה) טקסים, סמלים, היסטוריה, אחרי ומועדי זיכרון בתכניות הטלוויזיה בישראל; (ו) מדוע נכשלו כל תכניות התרבות בערוצי הטלוויזיה בישראל? (ז) מאפיינים, הרגלים ושינויים בשעות צפיית השיא בערוצי הטלוויזיה המרכזיים בישראל - מול הערוצים והתכניות ב"נישה" ובשוליים.

1058.4012.01 ארגון פוליטי ותקשורת אינטרנט

בקורס נסקור את המחקר המתפתח בנושאי ממשל מקוון (e-government) ודמוקרטיה מקוונת (e-democracy). בחציו הראשון של הקורס נסקור ונתח ארגון וניוד פוליטי מבוסס רשת ביוזמת שחקנים פוליטיים שונים. במחצית השנייה של הקורס נציג תאוריות ומקרי מבחן הנוגעים ליישום ושימוש בפרויקטים מבוססי אינטרנט על ידי גופים ממשלתיים, ונתמקד בתופעות ומקרים בהקשר הישראלי.

1058.4015.01 תיקון תדמית בהקשרים פוליטיים, מסחריים ופופולאריים

בתרבות הפוליטית בת זמננו, שבה דיון בסוגיות אידיאולוגיות מפנה את מקומו לדיון על מידת האמון שרוכש הציבור לשחקנים בזירה הציבורית, מקבלת התדמית של אישי ציבור, פוליטיקאים, ארגונים ומוסדות משנה חשיבות. על מנת לשרוד בחיים הציבוריים על השחקנים השונים בזירה זו לצלוח מבחני אמון הנוצרים במדיה ולעמוד לשיפוטם של העיתונאים והציבור. במבחני האמון הללו, המתרחשים לאחר הפרה של נורמה, ערך או קוד מוסרי, עולה הצורך להשתמש במגוון אמצעים לשוניים ואסטרטגיות תקשורתיות שמטרתם לתקן את הנוק התדמית. במסגרת הקורס נתוודע למושג תדמית, ללמד מדוע הפכה למושג לטיפול שוטף ונכיר מגוון כלים לשוניים לתיקונה אחרי משבר. כמו כן, נתח מקרי מבחן בהקשרים פוליטיים (פרשת פריצקי, אורי אורן), פופולאריים (גיקו אייזנברג) ומסחריים (פרשת רמדיה) על מנת לבחון את יעילותן של אסטרטגיות שונות לתיקון התדמית. בסוף הקורס יגישו הסטודנטים עבודת מחקר המנתחת את אמצעי תיקון התדמית ויעילותם בפרשה שהעסיקה את השיח הציבורי בשנים האחרונות.

1058.4006.01 תקשורת ואידיאולוגיה

חקורס יעסוק בקשר שבין תקשורת ואידיאולוגיה ובאופנים השונים בהם אמצעי התקשורת משתתפים ביצירת אידיאולוגיה שלטת. בין הסוגיות שידונו: אידיאולוגיה ותעמולה; תקשורת ולאומיות, דמוקרטיה ושיח ציבורי, אידיאולוגיה ותרבות פופולארית, הגמוניה ותהליכי יצירת קונצנזוס, פוסט מודרניזם ועידן קץ האידיאולוגיה.

סדנה**1058.4014.01 תקשורת, דמוקרטיה וחופש הביטוי**

נקודת המוצא של הסדנה היא שמודלים שונים של דמוקרטיה מתייחסים בצורות שונות למרכזיות הדיון הציבורי כמרחב המאפשר חופש ביטוי ודיונים בנושאים סובסטינטיביים שעל סדר היום הציבורי. לכן מטרת הסדנה היא לבחון מודלים שונים של דמוקרטיה ולברר את הקשר בין מודלים אלה למרכזיות המרחב הציבורי, המאפשר חופש ביטוי והתדיינות ציבורית בעניינים סובסטינטיביים. בהקשר זה יבחן תפקידה של התקשורת והמידה שבה היא מאפשרת ומשקפת את חופש הביטוי של הקבוצות החברתיות השונות, תוך כדי בירור משמעותו של ערך תאורטיים, חוקיים ואתיים של פעילות התקשורת וסוכניה השונים, במטרה לברר את המידה שבה סוכנים אלה ממלאים את הערכים הדמוקרטיים שבשמשם פועלת התקשורת. היות ומדובר בסדנה, המשתתפים יידרשו לפעילות סמיוולטיבית, הממחישה את חשיבות מורכבות התקשורת והמניפולציות האפשריות החוסמות מתן ביטוי לחופש הביטוי כערך מרכזי שבשמו פועלים אמצעי התקשורת.

סמינרים**1058.4008.01 תקשורת ויחסים בינלאומיים בעידן הגלובלי**

תהליך הגלובליזציה, שצובר תאוצה מתמדת מאז אמצע המאה ה-19, הולך וקושר את כדור הארץ כולו ברשת סבוכה ומצטלבת של ערוצי תקשורת פרטיים וציבוריים. מהן המשמעויות של הגלובליזציה המואצת לתפקידם ולתפקודם של אמצעי התקשורת בזירה הבינלאומית המודרנית? קורס זה יבחן במסגרת היסטורית וגיאוגרפית רחבה את התהליכים הגלובליים – הפוליטיים, הכלכליים והתרבותיים – שלהם שותפים אמצעי התקשורת ההמוניים. דגש מיוחד יושם על התקשורת האנגלו-אמריקאית בשל הדומיננטיות וההשפעה העצומה שלה כמודל ארגוני וכספק תוכן על אמצעי התקשורת בעולם כולו ובישראל בפרט.

1058.4010.01 התקשורת ותהליכי התהוות החברה האזרחית בישראל

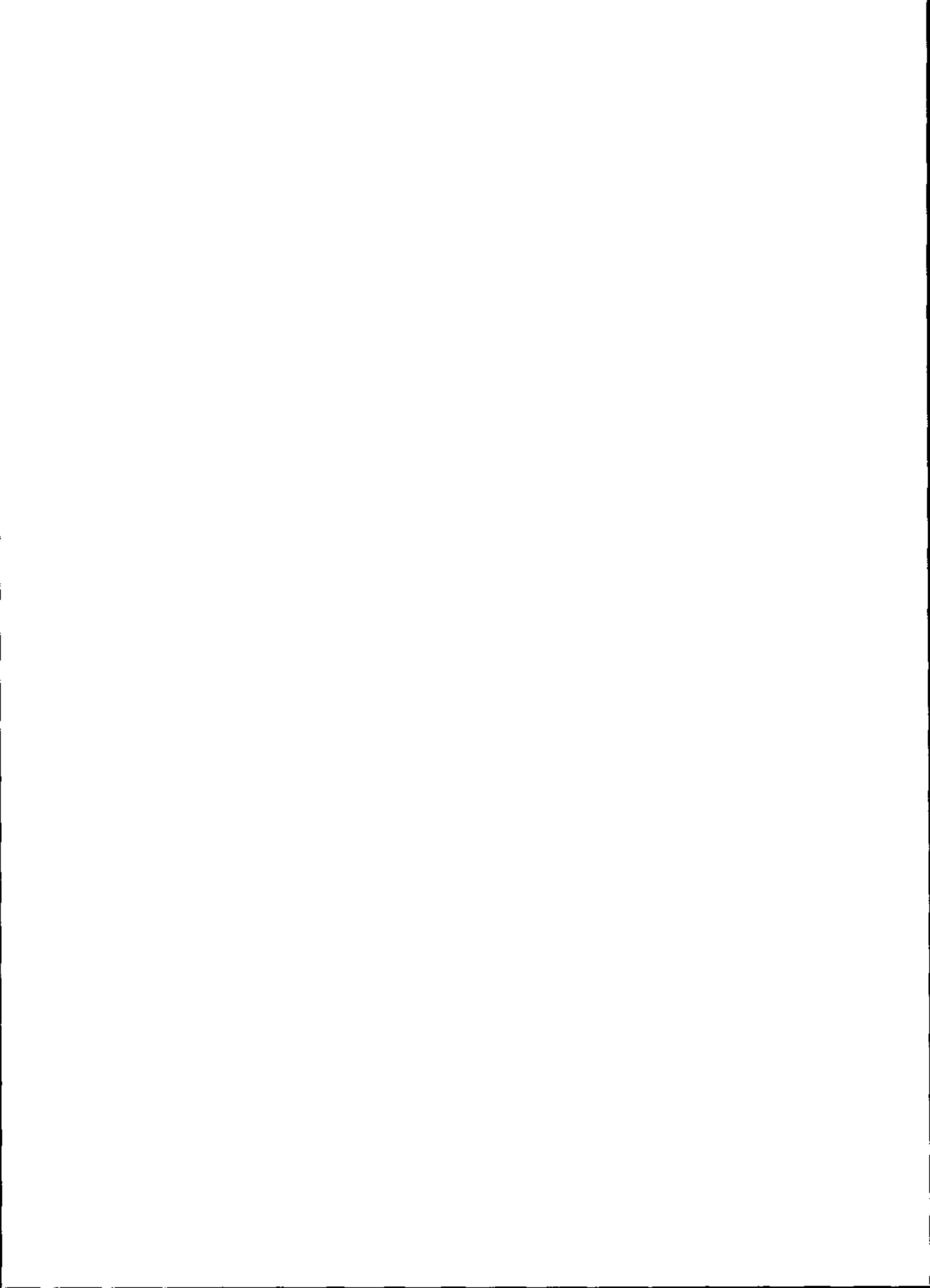
את החברה האזרחית מקובל לראות כתחום של פעילות ציבורית וולונטרית המתנהל באורח אוטונומי הן מהמדינה והן מהשוק. פעילות זו מחייבת אמון והדדיות בין האזרחים, ועל כן היא מחייבת זרימה תופשית עד כמה שאפשר של אינפורמציה, הן בתוך החברה האזרחית עצמה והן בין החברה האזרחית לבין המדינה והשוק. חופש הביטוי וקיומם של ערוצי תקשורת המוניים אוטונומיים הן מהמדינה והן מהשוק הם תנאים הכרחיים, על כן, לתפקודה של חברה אזרחית. הקורס יעסוק בקשר שבין תקשורת חופשית לבין קיומה ותפקודה של חברה אזרחית בתנאים שבהם ערוצי התקשורת העיקריים, מכל הסוגים, נמצאים בבעלות המדינה או בבעלות החון הגדול. בין היתר ייבחנו האופנים השונים שבהם מנסה החברה האזרחית לאכוף סטנדרטים של פתיחות ושל אמינות על ערוצי התקשורת בישראל ובארצות אחרות, וכן השלכותיה של המציאות התקשורתית הזו על מושג החברה האזרחית עצמו, מושג שמקורותיו קדמו לעידן תקשורת ההמונים.

החוג למדע המדינה והחוג לתקשורת התכנית לתקשורת פוליטית למנהלים

		<u>סמסטר א'</u>		
	גישות ותאוריות בתקשורת פוליטית		1058.4002	
ד"ר ג'מאל אמל	203	16:00-13:00	ד'	.01 שיעור
	שיטות מחקר בתקשורת פוליטית		1058.4001	
ד"ר אליאס נלי	203	18:30-16:00	ד"	.01 שיעור
	מלחמה בשידור חי: צבא, ביטחון ותקשורת		1058.4003	
ד"ר פדהצור ראובן	203	11:00-08:30	ו'	.01 שיעור
	תקשורת המונים בישראל		1058.4009	
ד"ר אשורי תמר	203	14:00-11:00	ו'	.01 שיעור
	פוליטיקה ומשטר בישראל		1058.4500	
מר זובידה הני	108	20:15-18:45	ד'	.01 שיעור
		<u>סמסטר ב'</u>		
	תקשורת, דמוקרטיה וחופש הביטוי		1058.4014	
ד"ר ג'מאל אמל	203	16:00-13:00	ד'	.01 סדנה
	ייצוג טלוויזיוני של פוליטיקה, חברה ותרבות בישראל		1058.4007	
מר ויצטום דוד	203	19:00-16:00	ד'	.01 שיעור
	ארגון פוליטי ותקשורת אינטרנט		1058.4012	
מר לב און אלעזר	203	11:00-08:00	ו'	.01 סדנה
	תקשורת ויחסים בינלאומיים בעידן הגלובלי		1058.4008	
ד"ר גודמן גיורא	203	14:00-11:00	ו'	.01 סמינר

		<u>סמסטר קיץ</u>
	תיקון תדמית בהקשרים פוליטיים, מסחריים ופופולאריים	1058.4015
די"ר קמפף זוהר	ד' 16:00-13:00	.01 שיעור
	יפורסם	1058.4016
	ד' 19:00-16:00	.01 סדנה
	התקשורת ותהליכי התהוות החברה האזרחית בישראל	1058.4010
פרופ' פלד יואב	ו' 11:00-08:00	.01 סמינר
	תקשורת ואידיאולוגיה	1058.4006
מר פינציבסקי עמית	ו' 14:00-11:00	.01 שיעור

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

<http://spirit.tau.ac.il/socAnt>

ראש החוג: פרופ' רונן שמיר

תואר ראשון

יועצת: ד"ר סיגל אלון

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכיר לתלמידים את צורת החשיבה ומכשירי המחקר בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. תכנית הלימודים כוללת היכרות מעמיקה עם התאוריות המובילות במדעי החברה, שיטות המחקר האיכותניות והכמותניות המאפיינות מדעים אלו, תוך דגש על ניתוח עומק של החברה הישראלית ומגוון היחסים והקבוצות שבה. התכנית מקנה לתלמידים כושר אנאליטי, יכולת חקירה ביקורתית וכלים להתמודדות עם בעיות העומק המרכזיות המעסיקות את חוקרי החברה בעידן הנוכחי. בשלביה המתקדמים, מיועדת התכנית להקנות לתלמידים תשתית ללימודי המשך לתארים מתקדמים.

שעות לימוד לתואר¹

אופן לימוד דו-חוגי	אופן לימוד חד-חוגי	
21 ש"ס	21 ש"ס	לימודי שנה א' קורסי תשתית לימודי שנה ב' לימודי שנה ג' מבאות כלליים סה"כ לימודי החוג לימודים מחוץ לחוג
9 ש"ס	12 ש"ס	
12 ש"ס	12 ש"ס	
17 ש"ס	27 ש"ס	
-	4 ש"ס	
59 ש"ס לימודי חוג שני	76 ש"ס 32 ש"ס	

אופן לימוד חד-חוגי עם חטיבה מורחבת בתקשורת:

אופן לימוד חד-חוגי בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה + חטיבה מורחבת בתקשורת (מסלול 185)	
76 ש"ס	לימודי חוג (עפ"י הפירוט שלעיל)
32 ש"ס	לימודי חטיבה מורחבת

¹ לתלמידים שיחלו לימודיהם בתשס"ט.
תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ט ילמדו עפ"י הידיעון שפורסם עם תחילת לימודיהם בחוג.
ידיעונים משנים קודמות: <http://spirit.tau.ac.il> <מידע לסטודנטים > ידיעון הפקולטה.

מבנה תכנית הלימודים¹

תכנית הלימודים בנויה על מבנה מדורג הכולל (א) קורסי חובה, (ב) קורסי תשתית, (ג) קורסי בחירה/סמינרים. של תלמידים רשאים להירשם לקורסי תשתית החל מהסמסטר השני ללימודים (פירוט בהמשך). תלמידים רשאים להירשם לקורסי בחירה/סמינרים לאחר השלמת כל קורסי החובה והתשתית של שנה א' ו-ב'.

שנה א'

קורסי חובה

סמסטר	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הנראה	
סמ' א'		2	שי	מבוא לסוציולוגיה
		2	תי	
סמ' א'		2	שי	מבוא לאנתרופולוגיה
		2	תי	
סמ' א'+ב'		4	שי	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה ²
		(2 ש"ש)		
סמ' ב'		3	שי	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ³
		2	תי	
סמ' ב'	מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה	2	שי	מבוא לשיטות מחקר
		2	תי	

מבואות כלליים⁴

הדרכה בספרייה⁵

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. הלימוד נעשה דרך האינטרנט. תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

הדרכה במאגרי מידע^{6,5}

כל התלמידים חייבים להשתתף עד תום שנת הלימודים הראשונה בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע.

¹ לתלמידים שוחלו לימודים בתשס"ט.

² תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ט ילמדו עפ"י הידועון שפורסם עם תחילת לימודיהם בחוג.

³ הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה או מדע המדינה יירשמו לקורס במסגרת החוג לסוציולוגיה. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא תקשורת יירשמו לקורס במסגרת החוג לתקשורת.

⁴ הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא מדע המדינה או תקשורת יירשמו לקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג לימודיהם השני ולא במסגרת החוג לסוציולוגיה.

⁵ לתלמידים הלומדים סטטיסטיקה בחוג לימודיהם השני (אתר מהני"ל), פירוט בהמשך בהערות לתכנית הלימודים.

⁶ חובה לתלמידים באופן לימוד חד-חוגי בלבד. ניתן ללמוד בכל אחד מהסמסטרים במהלך שנות הלימוד בחוג. נא ראו פירוט בהמשך.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה, יירשמו להדרכה במאגרי מידע בחוג לפסיכולוגיה. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא מדע המדינה או תקשורת, יירשמו להדרכה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

הערות לתכנית הלימודים

1. **תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה** יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ע"ש הקורס סטטיסטיקה א' לפסיכולוגים.
2. **תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא כלכלה** יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ע"ש הקורסים: סטטיסטיקה א'+ב' בכלכלה.
3. **תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא ניהול** יהיו פטורים מהקורסים מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ושיטות מחקר כמותיות בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ע"ש הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה, סטטיסטיקה לניהול ושיטות מחקר אמפירי.
4. **תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא גיאוגרפיה** יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ע"ש הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה לגיאוגרפים ותרגיל ב-SPSS.
5. **תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא חינוך** יהיו פטורים מהקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ע"ש הקורסים: מתודולוגיה מחקרית א'+ב'.
6. **תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא בפקולטה למדעים מדויקים** יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ע"ש הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה ומבוא להסתברות או הקורס הסתברות וסטטיסטיקה לדו חוגי בפקולטה למדעים מדויקים.
7. **תלמידים שילמדו סטטיסטיקה, בתוגי לימוד אחרים**, יפנו לשוב בר במזכירות הפקולטה (חדר 311 בניין נפתלי) לבירור קבלת פטור מהקורס.

תנאי מעבר לשנה ב':

ציון ממוצע 70 בקורסים הבאים: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה, ובתנאי שהציון בכל אחד מן הקורסים יהיה לפחות "עובר"; ציון "עובר" לפחות בקורסים מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ובמבוא לשיטות מחקר.

שנה ב'**קורסי חובה**

סמ'	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן חוראה	
א'		3	ש'	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
		1	ת'	
א/ב'	מבוא לשיטות מחקר	2	ש'	שיטות מחקר כמותיות ¹
		2	ת'	
א'	מבוא לשיטות מחקר	2	ש'	שיטות מחקר איכותניות
		2	ת'	

¹ ייחשב ע"י החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה כקורס חופף לקורס "סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב"י הניתן בחוג לפסיכולוגיה, כחופף לקורס "מבוא לאקונומטריקה" הניתן בביה"ס לכלכלה, כחופף לקורס "ניתוח נתונים כמותיים במחקר החינוכי" הניתן בביה"ס לחינוך וכחופף לקורסים הנלמדים בניהול, ראו הערה 3 לעיל.

קורסי תשתית

- תלמידים רשאים ללמוד קורסים אלה בתנאים הבאים:
1. עמידה בהצלחה בקורס מבוא לסוציולוגיה.
  2. עמידה בהצלחה בקורס מבוא לאנתרופולוגיה או זכאות להיבחן בקורס זה.
- תלמידים באופן לימוד חד-חוגי חייבים ב-4 קורסים (12 ש"ס)¹
 תלמידים באופן לימוד דו-חוגי חייבים ב-3 קורסים (9 ש"ס)²

רשימת הקורסים (היקף כל קורס 3 ש"ס)

סמסטר	
א'	חינוך וחברה
א'	מגדר וחברה
א'	חברה, כלכלה וסביבה
ב'	יסודות הפסיכולוגיה החברתית ³
ב'	משפחה וחברה
ב'	ריבוד ואי-שוויון
ב'	תרבות וחברה
ב'	משפט, חברה ותרבות ³

תנאי מעבר לשנה ג'

עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה בשנים א' ו-ב', ובכל קורסי התשתית כנדרש מאופן הלימוד של התלמידים.

שנה ג'**קורסי חובה**

סמ'	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הוראה	
א'	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	3	שו"ת	חברה בישראל
ב'	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	3	שי ת'	תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו

¹ חל על תלמידים שהחלו לימודיהם בתשס"ט.
 תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ט ילמדו עפ"י הידיעון שפורסם עם תחילת לימודיהם בחוג.

² ייחשב כקורס חופף לקורסים: "פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי" ו"פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי" הניתנים בחוג לפסיכולוגיה. תלמידי החוג לפסיכולוגיה ילמדו את הקורס בחוג לסוציולוגיה.

³ ניתן במסגרת הפקולטה למשפטים. מספר המקומות מוגבל.

קורסי בחירה¹

על התלמידים באופן לימוד חד-חוגי ללמוד קורסים בחיקף של 12 ש"ס ועל הלומדים באופן לימוד דו-חוגי ללמוד קורסים בחיקף של 6 ש"ס.

החוג/התכנית	סמ'י	מס' ש"ס	
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אי	3	אנתרופולוגיה של חילוניות
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אי	3	היבטים חברתיים של עוני ²
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אי	3	מבוא לאוכלוסיה ותחליכים דמוגרפיים בישראל
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אי	3	מגדר ואי שוויון
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אי	3	סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום ²
החוג לפסיכולוגיה הרישום מותנה באישור המרצה	אי	3	הקונפליקט היהודי ערבי
ביה"ס ללימודי הסביבה	אי	2	אנטי-גלובליזציה ואקופמיניזם: בדיקה של גישות שונות לחשיבה סביבתית
התכנית ללימודי נשים ומגדר	אי	2	בין המינים: מבוא לתאוריות פמיניסטיות עכשוויות
התכנית ללימודי נשים ומגדר	אי	2	מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים
החוג לספרות	אי	2	מושג הכנעניות בתרבות הישראלית
תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים במדעי הרוח	אי	2	צדק חברתי בישראל! דילמות סוציולוגיות בראי החברה הישראלית
ביה"ס ללימודי הסביבה	אי	2	תכנון סביבתי: היבטים קוגניטיביים, התנהגותיים וחברתיים
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	בי	3	אנתרופולוגיה של נשים
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	בי	3	הפעולה ההומניטרית בין אתיקה לפוליטיקה
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	בי	3	תאוריות בקרימינולוגיה
התכנית ללימודי נשים ומגדר	בי	2	תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית
החוג ללימודי מזרח אסיה	בי	2	היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו
החוג ללימודי מזרח אסיה	בי	2	מיעוטים, חילוניות וחינוך בהודו המודרנית

¹ מספר המקומות בקורסים הניתנים ע"י חוגים אחרים מוגבל.

² קורס משותף לתואר ראשון ושני.

סמינרים

תלמידים באופן לימוד חד-חוגי חייבים בשמיעת 8 ש"ס ובהגשת 2 עבודות סמינריוניות.
תלמידים באופן לימוד דו-חוגי חייבים בשמיעת 4 ש"ס ובהגשת עבודה סמינריונית אחת.

סמינר בהדרכה אישית

מיועד לתלמידים הלומדים באופן לימוד חד-חוגי:
ניתן לפנות למורים בחוג ובהסכמתם לתאם נושא לכתובת עבודה סמינריונית בהדרכה אישית (במקום השתתפות באחד הסמינרים).
תלמידים שקיבלו את הסכמת המורה, יפנו למזכירות החוג על מנת לבצע רישום ל"עבודה בהדרכה אישית".

רשימת הסמינרים

סמסטר	דרישות מוקדמות	
2 ש"ס	אי+בי	- אתנוגרפיה של הפלסטינים
4 ש"ס	בי	- אתניות ומגדר בשוק העבודה ⁴
2 ש"ס	אי+בי	- הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי ¹
2 ש"ס	אי+בי	- היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת
4 ש"ס	אי	- הסללה במערכת החינוך: דפוסיס, תפיסות ותוצאות
2 ש"ס	אי+בי	- חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא ⁴
4 ש"ס	בי	- "מסורת" בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים
2 ש"ס	אי+בי	- משטרי רווחה ומשטרי מגדר ¹
4 ש"ס	אי	- נשים ופוליטיקה
	מגדר וחברה או פוליטיקה וחברה	
4 ש"ס	בי	- סמים והתמכרויות
4 ש"ס	בי	- סמינר מחקר: עבודה ומשפחה ⁴
2 ש"ס	אי+בי	- ערים בעידן הגלובלי ^{1,4}
2 ש"ס	אי+בי	- שית טיפולי ורפרודוקציה חברתית

מבואות כלליים

תלמידים באופן לימוד חד-חוגי חייבים ב-4 ש"ס קורסי מבואות כלליים.
ניתן ללמוד בכל אחד מהסמסטרים במהלך שנות הלימודים לתואר.

רשימת המבואות הכלליים

במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים	מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ⁴
במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים	מבוא לפסיכולוגיה למדח"ח
במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים	שיטת המשפט הישראלי
במסגרת הקורסים בחוג למדע המדינה	מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית
במסגרת הקורסים בחוג למדע המדינה	מבוא למחשבה פוליטית
במסגרת הקורסים בחוג למדע המדינה	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

¹ סמינר משותף לתואר ראשון ושני.

² סמינרים אלו יפגישו תלמידים בעלי עניין מחקרי משותף ויתבססו על פגישות אישיות עם המרצה לפיתוח תכנית מחקר וכתובת עבודה.

³ תלמידים שלמדו את הקורס "עירוניות בעידן הגלובלי" אינם רשאים ללמוד קורס זה.

⁴ הקורס יסודות הכלכלה בציון 60 לפחות יוכר כתחליף לקורס זה. בשום מקרה לא ניתן לכלול בתכנית הלימודים הן את הקורס מבוא לכלכלה ללא כלכלנים והן את הקורס יסודות הכלכלה.

שקלול ציון הגמר (לתלמידים שהחלו לימודיהם בחוג מתשס"ח)

משקל	
2 נקי	מבוא לסוציולוגיה
2 נקי	מבוא לאנתרופולוגיה
2 נקי	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה
2 נקי	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים
3 נקי	מבוא לשיטות מחקר
3 נקי	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
3 נקי	שיטות מחקר איכותניות
3 נקי	שיטות מחקר כמותיות
3 נקי	תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו
3 נקי	חברה בישראל
3 נקי (כ"א)	קורסי תשתית
3 נקי (כ"א)	קורסי בחירה
4 נקי (כ"א)	סמינרים
2 נקי (כל 4 ש"ס)	מבאות כלליים

מסלול מקוצר לתואר השני לתלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון

מטרת המסלול הינה לעודד תלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון ללמוד קורסים לקראת התואר השני כבר בשנתם השלישית כך שמשך לימודיהם לקראת התואר השני יקוצר. בסוף השנה השלישית ללימודיהם בחוג, ובכפוף לתנאים המפורטים להלן, יהיו תלמידים אלו זכאים לתואר ראשון במקביל ללימודיהם לקראת התואר השני.

1. התלמידים ייבחרו בתום שנה ב' מתוך בעלי ממוצע הציונים הגבוה ביותר בקורסי החובה:
  - מבוא לסוציולוגיה
  - מבוא לאנתרופולוגיה
  - מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה
  - מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים
  - מבוא לשיטות מחקר
  - תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
  - שיטות מחקר כמותיות
  - שיטות מחקר איכותניות
  - כן יופעל שיקול דעת ביחס להישגי התלמידים בקורסי התשתית.
2. א. התלמידים יהיו זכאים ללמוד עד 9 ש"ס מבין קורסי התואר השני כתחליף לקורסים הבאים מלימודי התואר הראשון:
  - קורסי בחירה
  - סמינר אחד
 כתחליף לסמינר ב.א. ייחשב סמינר מ.א. בלבד או סמינר המשותף לתואר הראשון והשני. הזכאות לתואר ראשון בסוף השנה השלישית, לתלמידים שיחליטו בשלב זה שלא להמשיך בלימודי התואר השני, מותנית בהשלמת מכסת השעות הנדרשת לקבלת התואר הראשון.
- ב. לצורך קבלת תואר ראשון כאמור, יוכרו שעות שנלמדו במסגרת התואר השני כתחליף לשעות הפטור שניתנו לתלמידים עם הצטרפותם למסלול.

3. בכל מקרה, לימודי השנה השלישית יכללו השלמת קורסי התובה של שנה ג' :
תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו
חברה בישראל
סמינרים, קורסי בחירה (בהתאם לאופן הלימוד : חד-חוגי או דו-חוגי).
- בחירת קורסי התואר השני שילמדו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון תיעשה בתאום עם מנחי המסלול (ראה להלן) ותוך התחשבות בצרכי התלמיד ודרישות מוקדמות.
4. תלמידי המסלול יאותרו, ייבחרו ויילונו ע"י יועצי החוג לתואר ראשון ושני, שייחשבו לצורך זה כמלווי המסלול.
5. תלמידים שהתקבלו למסלול, חייבים לשמור על רמת הישגים גבוהה (ממוצע 85 לפחות בלימודי הב.א.), על מנת להתקבל ללימודי התואר השני.
6. מניין השעות לתואר מ.א. במסלול המקוצר למצטיינים הינו 28 ש"ס לפחות לתלמידים שיסיימו מ.א. במסלול עם עבודת גמר.
7. מצופה מתלמידים שיצטרפו לתכנית לסיים לימודיהם במסלול עם עבודת גמר. תלמידים שיסיימו את לימודי המ.א. ללא עבודת גמר יהיו חייבים ב-36 ש"ס לפחות.

החטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה מציע לתלמידי חוגים אחרים בפקולטה שתי תכניות של לימודי חטיבה.

על-מנת להכיר את תחומי הלימוד בחוג ואת מרכיבי תכנית הלימודים, מתבקשים התלמידים לקרוא את תכנית הלימודים של החוג המתפרסמת בפרק זה. על תלמידי חטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה (לתלמידים שאינם לומדים בחוג

לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה) ממוצע 70 בקורסים הבאים, ובתנאי שהציון בכ"א מהם "עובר" לפחות:

מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה (לא ייחשב במניין שעות החטיבה) וכן - אחד מבין הקורסים:

- מבוא לכלכלה ללא כלכלנים
- מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח
- שיטת המשפט הישראלי
- מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית
- מבוא למחשבה פוליטית
- מבוא ליתוסים בינלאומיים ואסטרטגיה

מספר המתקבלים לחטיבה המורחבת מוגבל. יתקבלו בעלי ההישגים הטובים ביותר מכין התלמידים שעמדו בדרישות המוקדמות לעיל.

א. חטיבה (היקף: 17 ש"ס, משך הלימוד: 3 סמסטרים לפחות)

שלב א':	השלמת המבוא הנוסף (מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה)	4 ש"ס	
שלב ב':	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	4 ש"ס	ד"מ: מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
	2 קורסי תשתית	6 ש"ס	ד"מ: מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
שלב ג':	חברה בישראל	3 ש"ס	ד"מ: השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'

ב. חטיבה מורחבת (היקף: 33 ש"ס, משך הלימוד: 3 סמסטרים לפחות)

שלב א':	השלמת המבוא הנוסף (מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה)	4 ש"ס	
שלב ב':	3 קורסי תשתית	9 ש"ס	ד"מ: מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	4 ש"ס	ד"מ: מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
שלב ג':	חברה בישראל	3 ש"ס	ד"מ: השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'
	תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו	4 ש"ס	ד"מ: השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'
	קורסי בחירה	9 ש"ס	ד"מ: השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'

תקנות החוג

1. **משך הלימודים**
הלימודים לקראת התואר הראשון נמשכים שלוש שנים (לפחות שישה סמסטרים). תלמיד יורשה להאריך את משך לימודיו לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, אורכה לשנה אחת נוספת.
2. תלמידים רשאים לערער על ציון תוך שבועיים מיום פרסום תוצאות הבחינה. לפני הגשת ערעור על ציון בחינה, מומלץ לעיין בסריקה של מחברת הבחינה באמצעות שירותי מידע לתלמיד באתר האינטרנט <http://www.ims.tau.ac.il>. השירות כרוך בתשלום. התלמיד יחויב בחשבון שכייל בעת הזמנת הסריקה.
3. מועד אחרון להגשת עבודות ותרגילים (למעט עבודות סמינריוניות) הנו היום האחרון לסמסטר. תלמידים אשר לא ימלאו חובות הקורס במועד ידווח להם ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240).
4. עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר. להלן המועדים הכלל אוניברסיטאיים להגשת עבודות סמינריוניות בשנה"ל תשס"ט:
סמסטר א' - מועד הגשה: יום ב' 31.5.09.
סמסטר ב' וסמינרים שנתיים - מועד הגשה: יום א' 13.9.09.
מורי החוג אינם רשאים לאשר דחייה במועד הגשת עבודות סמינריוניות.
במקרים חריגים ועל פי שיקול דעתה, רשאית ועדת התוראה הפקולטתית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד ההגשה.
על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
5. לא ניתן לשפר ציון לאחר שנלמדו קורסים מתקדמים באותו תחום או בתחומים קרובים.
6. כל קורס בלימודי המבואות הכלליים ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר שעות הלימוד בפועל גדול יותר.
7. תנאי מוקדם להשתתפות תלמידים מחוץ לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה בקורסים בחוג, הינו עמידה בהצלחה במבוא לסוציולוגיה ובמבוא לאנתרופולוגיה. השתתפות בקורסים מתקדמים בחוג מותנית במילוי דרישות המוקדמות.
8. **קורסים חופפים**
תשומת לב התלמידים מופנית לאמור בנושא זה בפרק "יתקנון".
תלמידים באופן הלימוד החד-חוגי חייבים ללמוד 108 ש"ס לפחות. תלמידים שקיבלו פטור ע"ס קורס חופף חייבים להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבלו את הפטור.
תלמידים באופן הלימוד הדו-חוגי שקיבלו פטור בגין קורסי חובה חופפים חייבים להשלים במסגרת החוג מכסה של 55 ש"ס לפחות. השלמת השעות החסרות בגין קבלת פטור תיעשה מתוך קורסי התשתית, הבחירה או הסמינרים.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

1041.1102.01 מבוא לסוציולוגיה

הסוציולוגיה הנה תחום ידע העוסק בחקר החברה האנושית, ובמיקומו של האדם בתוכה. הקורס יציג את היסודות התאורטיים והמתודולוגיים של החשיבה הסוציולוגית בת ימינו. לצד הצגתן של עקרונות החשיבה הסוציולוגית, נדון בסוגיות חברתיות עכשוויות מנקודות מבט תאורטיות שונות.

1041.1101.01 מבוא לאנתרופולוגיה

האנתרופולוגיה החברתית-תרבותית היא תחום מדעי מגוון במרחב האמפירי ומשופע בזרמים תאורטיים. הקורס יציג שאלות ונושאי יסוד משדות העיון והמחקר המייחדים את התחום מכלל מדעי החברה. נתמקד בסוגיית הזיקה שבין ה"טבעי" לבין ה"תרבותי" בעיצוב דפוסי הקיום החברתי. נדון בתהליכי מיסוד חברתיים ובגישות פרשניות שונות לאופי האינטראקציה החברתית. המימד האמפירי דרכו נבחן את מטרות המקצוע יתבסס על השדות האתנוגרפיים בהדגמות הלכותיות הן ממסורת המחקר בחברות פשוטות ("אקזוטיים"), והן ממחקרים בחברות מורכבות ("מודרניות") ובכלל זה סקטורים בחברה הישראלית. נדון בדילמות של מתודולוגיה ואתיקה פרופסיונלית המעסיקות את השיח האנתרופולוגי.

1009.1880.01 מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה

קורס זה מפגיש את הסטודנטים עם סוגיות יסוד העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה ועם ציוני דרך מרכזיים בתולדות החשיבה המערבית. הדגש יושם על תפישות שונות של הטבע האנושי, החברה, צדק, חוק, כוח וריבונות, כאשר המטרה היא לבחון את האידיאות העיקריות שעיצבו את תודעת האדם המודרני ואת התנאים המקדימים להתפתחותם של תחומי הידע השונים במדעי החברה. הקורס מבוסס על פרספקטיבות משלימות של המרצים תוך שהוא מאפשר חיתוכים בין הפרספקטיבות השונות. הקורס מורכב משלושה חיתוכים: חתך ההיסטורי, חתך אונטולוגי וחתך אפיסטמולוגי.

1041.2209.01 מבוא לשיטות מחקר

הקורס עוסק בעקרונות הבסיסיים של מחקר אמפירי במדעי החברה. מושם בו דגש על הקשר בין מחקר לתאוריה, על תרגומם של רעיונות תאורטיים לשאלות מחקר, תכנון מחקר, בניית כלי מחקר, ואיסוף נתונים וניתוחם. הקורס עוסק גם בהבדלים בין מחקר פוזיטיביסטי ומחקר איכותני, ביתרונות והחסרונות של כל אחד מהם ונידונה החשיבות של שילוב ביניהם. הקורס מתנהל כסדרת הרצאות המלווה בהתנסות מחקרית מעשית. תלמידי הקורס נדרשים לשלוט בחומר התאורטי הנלמד בהרצאות, ולהשתתף במחקר המעשי המתנהל בקבוצות התרגיל.

1041.2191.01 תאוריות סוציולוגיות קלאסיות

הקורס מאורגן סביב תימה יסודית: משמעותו של עצם המושג "חברה" כבסיס לתאוריה סוציולוגית. החיפוש אחר ה"חברתי" בקורס זה ייעשה באמצעות עיון בטקסטים מקוריים (מחצית המאה ה-19 - ראשית המאה ה-20) ויחייב בירורים של מושגים נוספים כגון ה"יחיד" ו"יחסים חברתיים".

1041.3321.01 שיטות מחקר איכותניות

הקורס יציג את יסודות המחקר האיכותני כפי שהם מופיעים בתאוריות ובמתודולוגיות של ניתוח חומרי תרבות ויחסים חברתיים. הלמידה תשלב הבנה אפיסטמולוגית של עקרונות השיח האיכותני בחשיפה ושימוש בפרקטיקות מחקר ותשים דגש בדילמות של כוח, משמעות, אתיקה ופוליטיקה. תידרש קריאה שוטפת של מאמרים והשתתפות פעילה בהדרכה לעבודת שדה.

1041.3389.01 שיטות מחקר כמותיות

הקורס יעסוק במספר שיטות בסיסיות לניתוח כמותי: מדדי קשר בין משתנים ברמות מדידה שונות; רגרסיה ומתאם; בדיקת השערות; ניתוח רב משתני-פיקוח על משתנים בעזרת לוחות; מתאמים חלקיים ורגרסיה מרובת. במסגרת הקורס תינתן הדרכה לשימוש במחשב (SPSS); התלמידים יתרגלו את השיטות השונות באמצעות המחשב על מאגרי נתונים קיימים.

1041.3100.01 תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו

הקורס יסקור את הגישות התאורטיות העיקריות בשדה הסוציולוגי, אשר נוכחות, כיום, בשיח התאורטי, אף אם חלקן פותחו בתחילת המחצית השנייה של המאה ה-20. מטרת הקורס אינה אך סקירה לשמה, אלא נסיון לאתר את הפרובלמטיקה של התאוריה הסוציולוגית, ולחובל למסקנות רלבנטיות להבנה הסוציולוגית כיום. הניתוח של הגישות התאורטיות יהיה ביקורתי. חובות הסטודנטים: נוכחות בשיעורים הפרונטליים, והשתתפות פעילה בהם, קריאת הטקסטים הנלווים, השתתפות פעילה בתרגיל השבועי; עמידה בבחינה המקיפה (המסכמת) בתום הסמסטר.

1041.3102.01 חברה בישראל

במהלך הקורס נציג עמדה סוציולוגית אשר מבקשת לערער על (1) קיומו של מבנה אפריורי המכונה חברה ישראלית; (2) קיומו של נרטיב קנוני המקובל על כל החלקים בתוך החברה בישראל. נציג מומנטים היסטוריים אשר מסתכמים לכלל פרגמנטים נרטיביים מגוונים ללא היגיון אחד מארגן. כל מומנט היסטורי ישמש חרך הצצה לאופן הבנייתן של קטגוריות אנליטיות/תאורטיות. מסגרת אפיסטמולוגית כזו אמורה לאפשר גמישות תאורטית תוך הפעלת הקטגוריות האנליטיות על מגוון של מקרים היסטוריים.

קורסי תשתית**1041.2613.01 חברה, כלכלה וסביבה**

במאה ה-21, האנושות מוצאת עצמה מול מפגעים סביבתיים חסרי תקדים בהיקפם ובתשלכותיהם. בעוד שהפתרון מצוי לכאורה בטכנולוגיות חדשות, כוחות ותהליכים תרבותיים, חברתיים, כלכליים ופוליטיים מעכבים את פיתוחן וממשיכים להעצים את הפגיעה במשאבי הטבע ובאיכות הסביבה. בקורס ננתח את השורשים החברתיים של בעיות סביבתיות, את הסיכונים החברתיים הטמונים בהם, ואת השינויים החברתיים הדרושים כדי להתמודד עמן. חובות הקורס: מבחן בית.

1041.2610.01 חינוך וחברה

לקורס שני מוקדים: (1) הזיקה שבין ארגוני חינוך והמבנה החברתי ובמיוחד מערכת הקשרים בין החינוך הפורמלי והריבוד החברתי. (2) היבטים חברתיים של תהליכים הקשורים בלמידה והמתמקדים בבתי-הספר. ייסקרו גישות שונות להסבר תפקידו של החינוך הפורמלי וזיקתו לריבוד החברתי; היבטים חברתיים של תכניות לימודים והוראה; מסגרות הזדמנות שנייה; החינוך הדתי והשלכותיו החברתיות. דילמות הקשורות בקביעת מדיניות חינוך (כגון: אינטגרציה בחינוך, אוטונומיה בית-ספרית, בחירת בתי-ספר, התרחבות החינוך הגבוה) ינותחו מנקודת ראות סוציולוגית.

1041.2605.01 יסודות הפסיכולוגיה החברתית

מבוא לתאוריה, לשיטות המחקר ולמצאים המרכזיים בתחום הפסיכולוגיה החברתית. בין הנושאים שיידונו: סוציאליזציה והתפתחות "העצמי"; תקשורת ושפה; תפיסה חברתית וייחוס; ערכים, עמדות והתנהגות; אלטרואיזם, עזרה ותוקפנות, השפעה חברתית, קונפורמיות וציות; יחסי גומלין חברתיים, שיתוף פעולה וקונפליקט; התנהגות הפרט בקונטקסט הקבוצתי. חובות התלמיד: הגשת תרגילים בכתב ובחינה מסכמת.

###

1041.2611.01 מגדר וחברה

הקורס יציע פרספקטיבה פמיניסטית לחקר חברה, ינתח את ההבניה החברתית של מגדר וזהויות מגדריות, ויבחן את הארגון החברתי של אי שוויון מגדרי בתחומים מרכזיים של הסדר החברתי כגון, משפחה, פוליטיקה, כלכלה וריבוד, צבא. יושם דגש על רב גוניתו של השיח הפמיניסטי ונקודות המפגש שבין מגדר, גזע, אתניות, לאום ומעמד. דרישות הקורס: קריאה רצופה של החומר הביבליוגרפי ובחינת סכום.

1041.2604.01 משפחה וחברה

הקורס סוקר בהרחבה נושאים מרכזיים הקשורים בחקר המשפחה תוך התמקדות בקשר שבין תהליכים בתוך המשפחה לבין תהליכים חברתיים, כלכליים ופוליטיים בחברה הרחבה. במסגרת זו ייבחנו התהליכים ההיסטוריים המרכזיים שהולידו שינויים במבנה המשפחה, ויידונו התאוריות המרכזיות העוסקות במשפחה. בין הנושאים שיידונו: תהליכים דמוגרפיים הקשורים במשפחה: נישואין, גרושין וילודה, מבנים משפחתיים אלטרנטיביים, חלוקת העבודה בתוך המשפחה והקשר שלה למעמדן של נשים במשפחה ובחברה, והשפעתה של המדיניות החברתית על המשפחה ועל היחסים בתוכה.

1041.2607.01 ריבוד ואי-שוויון

המושג ריבוד חברתי מתייחס לתהליכים המוסדיים המגדירים טובין מסוימים כבעלי ערך ומבוקשים, לכללים על פיהם מוקצים טובין אלה לתפקידים ולקטגוריות חברתיות שונות ולתהליכי המוביליות המאפשרים מעבר בין התפקידים השונים בחברה. במסגרת השיעור נעסוק בתופעה של אי-שוויון חברתי וכלכלי ובמוסדות החברתיים המחוללים את ההתפלגות הלא-שוויונית של טובין. נבחן תאוריות שונות המנסות להסביר את תופעת אי-השוויון ונכיר כלים לניתוח תופעת הריבוד. במהלך הקורס נתמקד במקורות אי-השוויון, במיוחד במערכת ההשכלה ושוק העבודה ונדון בשסעים הריבודיים העיקריים בחברה הישראלית.

1041.2603.01 תרבות וחברה

קורס זה עורך היכרות עם גישות סוציולוגיות לחקר התרבות תוך התמקדות בסוגיה אחת מרכזית: ההקשר החברתי של האמנות והתרבות הפופולרית. אופייה של האמנות כפעילות קולקטיבית, המוסדות וההקשר הקולקטיבי-ארגוני של היצור התרבותי, התפקיד החברתי של התרבות והאמנות, תרבותית טעם, ביקורתיות, ובעיקר היחסים בין התרבות הפופולרית והתרבות הגבוהה הם הנושאים שיעמדו במרכז הקורס.

קורסי בחירה**1041.3574.01 אנתרופולוגיה של חילוניות**

הדת, כקטגוריה מושגית ואפיסטמולוגית, שימשה מוקד עניין מרכזי החל מימיה הראשונים של האנתרופולוגיה כדיסציפלינה. לעומת זאת, החילוניות, שהיא ה"אחר" של הדת, החלה רק לאחרונה לשמש כמושא למחקר אנתרופולוגי. הקורס יבחן את חוסר-ההתעניינות האנתרופולוגית בחילוניות באמצעות התמקדות בכתיבה תאתנוגרפית על חילוניות. השאלות שידונו בקורס הן: מהי חילוניות, וכיצד ניתן להפוך אותה למושא של התבוננות אנתרופולוגית? אילו מושגים, פרקטיקות, נטיות ורגישויות מעצבים את התצורות החילוניות בחיים המודרניים? מהם היחסים המורכבים (תלות הדדית, ניכוס, שימור, הכחשה ועוד) שמקיימות צורות החיים החילוניות עם צורות החיים המוגדרות כ"דתיות"?

1041.3566.01 היבטים חברתיים של עוני

הקורס יעסוק בסוגיה העוני מנקודת ראות סוציולוגית ויכלול התייחסות לאיתור העניים בחברה, תנאי חייהם, ודרכי ההתמודדות עם עוני הן מנקודת ראותם של הפרטים והן מנקודת ראותה של החברה. יושם דגש על הדיון בעוני עירוני ומאפייניו ובכיוונים התאורטיים שהתפתחו המנסים להסביר סוגיה זו. בקורס יידונו סוגיות תאורטיות ומחקריות השופכות אור על הגורמים לעוני, משמעות החיים בעוני והשלכותיו לטווח הארוך.

1041.3575.01 הפעולה ההומניטארית בין אתיקה לפוליטיקה

הקורס יציע דיון מקיף בפעולה ההומניטארית הטרנס-לאומית שעיקרה בהושטת סיוע לנפגעי אסון ומלחמה בעולם השלישי, ויבקש לפענח כיצד ובאיזה מחיר הפכה לתופעה פוליטית, חברתית ותרבותית כה בולטת. בעזרת טקסטים תאורטיים, מחקרים ודו"חות פרי עטם של הוגים ופעילים כאחד נבקש לחלץ מהמקרה ההומניטארי קווים מנחים למחשבה מתדש על האתיקה והפוליטיקה בזמן הזה. לשם כך, נעמוד על מקורותיה ועל גלגוליה ההיסטוריים של הרגישות ההומניטארית, על הפונקציות החברתיות והפוליטיות שהיא ממלאת בעידן הגלובלי ועל צורות האקטיביזם החדשות שבהן היא כרוכה.

1041.3565.01 מבוא לאוכלוסייה ותהליכים דמוגרפיים בישראל

הקורס יעסוק בנושאים הבאים: אוכלוסיית ישראל, פסיפס דמוגרפי - היום ובסמוך להקמת המדינה; מדינת היהודים, מדינת מהגרים - גלי העלייה; ערבים בישראל - פריון וגידול אוכלוסייה לפי דת; פריון היהודים - ממוצא אתני לדתיות; מבנה גילים של היהודים - גורמים והשלכות; תמותה בישראל - שווים לפני המוות; יהודים וערבים בישראל - עבר, הווה ותהוות לעתיד; נישואין, גירושין ודפוסי מגורים של משפחות בישראל.

1041.3570.01 מגדר ואי שוויון

מטרת הקורס היא לחשוף את התלמידים למגוון גישות בנושא אי השוויון המגדרי בחברה, במשפחה ובשוק העבודה. במהלך הקורס נעמוד על חלוקת התפקידים בתוך המשפחה, על יחסי הגומלין שבין משפחה ועבודה, על הישגיהן של נשים בשוק העבודה ועל שינויים בתחומים אלו לאורך זמן. על רקע תאוריות סוציולוגיות וכלכליות נבין היבטים שונים של אי שוויון מגדרי כגון: חלוקת עבודה, עוני, תקרת זכוכית, סגרגציה תעסוקתית ואפליה.

1041.3568.01 סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום

אי שוויון בחברה מתואר על פי רוב במונחים מקרו-סוציולוגיים: מבנה ריבוי, תהליכים היסטוריים, שינויים דיסקורסיביים וכדומה. קורס זה יתמקד ברמת המיקרו ויבחן את משמעות אי השוויון בחיי היום יום הלכה למעשה. בין השאר יידונו בקורס שאלות כמו: כיצד מסומנים גבולות חברתיים בחיי היום יום? כיצד שחקנים חברתיים מבינים את מיקומם היחסי בחברה ואת מיקומם של האחרים? כיצד הם מצדיקים את המבנה הריבוי, כפי שהוא נתפס על ידיהם, או מתנגדים לו? במה כדוכה יכולתו של הפרט לחצות בפועל גבולות חברתיים, מעמדיים ותרבותיים? שאלות אלה ואחרות ייבחנו לאור תאוריית הפרקטיקה והסוציולוגיה של חיי היום יום תוך התבססות על עבודותיהם של למונט, סוידלר, בורדייה, גופמן ואחרים ותוך התייחסות לסוגיות שונות של אי שוויון בחברה הישראלית.

1041.3576.01 תאוריות בקרימינולוגיה

הקורס יעסוק בהתפתחויות מרכזיות במחקר ובתאוריה הקרימינולוגית במטרה לחשוף את הסטודנטים למושגים בסיסיים, לזוויכוחים ולפרובלמטיקות בחקר הפשיעה, הגדרתה והפיקוח עליה. במהלך הקורס יידונו הסברים שונים לפשיעה ותאוריות קרימינולוגיות כמו האסכולה הקלאסית, פוזיטיביזם, הגישה האינטראקציוניסטית, קרימינולוגיה רדיקלית, גישות פמיניסטיות, וגישות ניאו-קלאסיות. יודגש ההקשר ההיסטורי, החברתי והפוליטי של המודלים השונים ויידונו השלכותיהם למדיניות חברתית. דרישות הקורס: נוכחות בשיעורים, קריאה ובחינה בסוף הקורס (100%).

סמינרים**1041.3799.01 אתנוגרפיה של הפלסטינים**

הקורס יתמקד במחקר האתנוגרפי שנערך על החברה הפלסטינית, הן במולדת (פלסטין/ישראל) והן בגלות. המטרה היא לבחון את ההיסטוריה של המחקר האתנוגרפי שנערך על הפלסטינים, ולהעריך את מצב המחקר כיום ואת הפוטנציאל העתידי שלו. בין השאלות העיקריות שבהן יעסוק הקורס: מתי ואיך הפכה החברה הפלסטינית למושא להתעניינות אתנוגרפית? אילו תחומים ביחס אליה כבר נחקרו, ואילו תחומים טרם זכו לתשומת-לב? מה יכול לתרום המחקר על הפלסטינים לדיון בשאלות וסוגיות תאורטיות רחבות יותר?

1041.4520.01 אתניות ומגדר בשוק העבודה

הסמינר יעסוק בבחינת תאוריות ריבדיות והסברים לאי-שוויון חברתי-כלכלי בשוק העבודה. הדגשים מיוחדים יושמו על אי-שוויון על בסיס מין, מוצא ולאום בחברה הישראלית, ובפרספקטיבה השוואתית. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים אמפיריים.

1041.4512.01 הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי

מושג הון הינו מרכזי למדעי החברה. הוא משקף מלאי של משאבים העשויים לשמש פרט או קבוצה ובהם ניתן להשתמש לצורך ייצור תוצרים שונים. בעוד שהיסטורית התייחס המושג בעיקר לנכסים פיזיים או פונקציוניים, הרי שבעשורים האחרונים נוספו לזינו סוגי הון נוספים ובהם הון אנושי, הון תרבותי והון חברתי. שני האחרונים הינם בעלי מאפיינים סוציולוגיים מובהקים ומעוגנים ביחסים החברתיים. הסמינר הנוכחי יתמקד בהיבטים תאורטיים ואמפיריים של הון חברתי, אותו ניתן להגדיר כסך המשאבים הממשיים או הפוטנציאליים הנובעים מקשרים ממוסדים במסגרת רשתות של מחויבויות הדדיות. במהלך הסמינר יידונו גישות תאורטיות להון חברתי וצורות שונות של מדידתו. משתתפי הסמינר יסקרו מחקרים אמפיריים הבוחנים את ההשלכות של הון חברתי בתחומים שונים, הן ברמת המיקרו והן ברמה המאקרו-חברתית. העבודה הסמינריונית תביא לידי ביטוי יכולת מחקרית עצמאית על אחד ההיבטים של הון חברתי.

1041.3796.01 היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת

הסמינר יעסוק בהיבטים התאורטיים והמעשיים של מדיניות "העדפה מתקנת". זהו הכינוי השגור לפרקטיקות של העדפה מכוונת של פרטים על בסיס מין, מצב סוציאקונומי, מוצא, או כל מאפיין אחר, במטרה לתקן עוולות עבר או לקדם קבוצות חלשות. בסמינר נשקול את ההצדקה התאורטית של מדיניות ציבורית זו ונבחן עדויות לגבי ההשלכות המעשיות הנובעות מיישומה בתחום ההשכלה הגבוהה. העבודות הסמינריוניות תתמקדנה ברלוונטיות של מדיניות זו לקידום אוכלוסיות מקופחות במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.

1041.3808.01 הסללה במערכת החינוך: דפוסיים, תפיסות ותוצאות

הסללה משמעה הכוונת תלמידים למסלולי לימוד שונים, בין אם בבתו-ספר נפרדים ובין אם במסגרת אותם בתי-ספר. הכוונה זו מעצבת את מערך ההודמוניות החינוכיות העומדות בפני התלמידים, נוכח היתרונות השונים הכרוכים בכל מסלול. ההסללה שניה במחלוקת במידה רבה, ומעוררת ויכוח נוקב בקרב הציבור וקובעי המדיניות וכן בקרב החוקרים. בסמינר נבחן את הדפוסיים בהם כאת ההסללה לידי ביטוי, תוך הבחנה בין הסללה פורמאלית, המגדירה מסלולים מובחנים, והסללה בלתי פורמאלית (דה-פקטו), נבחן את העמדות השונות לגביה ואת השלכותיה על היבטים שונים של אי-שוויון. נבחן (באמצעות מחקר כמותי או איכותני) את האופן בו ההסללה נתפסת על-ידי השחקנים בשדה החינוכי (מנהלים, יועצים, מורים ותלמידים). העבודה האמפירית תתבצע במערכת החינוך בתיכון בעיר גדולה במרכז הארץ ותכלול מפגשים עם דמויות מרכזיות במערכת, העברת שאלון תלמידים שנפתח במסגרת הסמינר, וראיונות עם תלמידים ומורים.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה, הצגת רפרט, וכתובת עבודה סמינריונית.

1041.3720.01 חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא

בעיות הקשורות ב"איכות הסביבה" – מהתדלדלותם של משאבי טבע ועד לזיהום האוויר והמים – הגיעו למימדים העלולים לסכן לא רק את איכות חיינו, אלא אף את עצם הישרדותנו. התשובה האפשרית לסכנות אלו כרוכה במונח "פיתוח בר-קיימא" – כיוון חליפי של התפתחות חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומדעית המאט או אף מונע את התמוטטותן של מערכות אקולוגיות, וזאת מבלי לפגוע בהכרח בהמשך הצמיחה הכלכלית וברוחה החברתית. מהו פיתוח בר-קיימא? אילו שינויים חברתיים, כלכליים ופוליטיים נחוצים, ואיזה מחיר יידרש על מנת להגשימו? מה תהיה צמיחה של חברה המבוססת על פיתוח בר-קיימא? אלה יהיו השאלות שיעסיקו אותנו בסמינר זה.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה; הגשת רפרט; עבודה סמינריונית.

1041.3778.01 "מסורת" בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים

מטרת הסמינר היא להתמודד עם הבעייתיות של מסורת בחברות הנחשבות למודרניות. נקודת מוצא זו מתייחסת מלכתחילה בביקורתיות לגישה המחלקת באופן חד בין חברה מסורתית או "פרה-מודרנית" ל"מודרנית". הסמינר יעסוק בהיבטים שונים של הבניית מסורת בחברות מודרניות. ייבדקו הדרכים בהן חברות מודרניות מפעילות מניפולציות שונות ביחס למסורת. אחד הסוגים הבולטים של סוג יחס כזה הוא "המצאת מסורת" (invention of tradition). יחד עם כך ישנן אפשרויות נוספות של "משחק" במסורת. כמו כן נתייחס לחשיבותו של הזיכרון הקולקטיבי בהבניית מציאות חברתית; נעסוק בהבניית זהות תרבותית-לאומית; במסחר ואובייקטיפיקציה של מסורת ותרבות, ובפוליטיקה של נוסטלגיה בקונטקסט המודרני והפוסט-מודרני.

העבודה שתוגש לסיום הסמינר תהיה עבודה אנתרופולוגית-אמפירית.

1041.4523.01 משטרי רווחה ומשטרי מגדר

הסמינר יתמקד באי שוויון כלכלי על בסיס מגדר ובקשר שלו למדיניות רווחה. על רקע תאוריות העוסקות בריבוד ואי שוויון נעמוד על הקשר שבין אי שוויון מגדרי ומעמדי, נבחן באופן ביקורתי השלכות של מדיניות רווחה על אי שוויון מגדרי, וננתח את הדרך בה מעוצבים פרופילים שונים של משטרי מגדר בתוך משטרי רווחה.

1041.3804.01 נשים ופוליטיקה

הסמינר יניח תשתית תאורטית ואמפירית לחקר נשים בפוליטיקה ופוליטיקה של נשים. יכשיר את הסטודנטים לניסוח שאלת מחקר וידרוש עבודה מחקרית שתבוסס על איסוף נתונים עצמאי, ניתוח של מחקרים קיימים ו/או עיבוד של נתונים קיימים. במהלך הסמסטר תהיינה מטלות ביניים שתהווה תנאי להגשת העבודה הסמינריונית.

1041.3725.01 סמים והתמכרויות

הסמינר יעסוק בהתמכרויות שונות, תוך התמקדות בסמים כמודל, וינסה לעמוד על טבען, גורמיהן, נזיקה, והתגובה החברתית להן, כל זאת מנקודות מבטן של גישות שונות. התלמידים יידרשו להשתתף באופן פעיל בכיתה, ובכלל זה להציג רפרטים וסיכומים שונים, ויידרשו להגיש עבודה סמינריונית מתקרת. הסמינר יתחיל בהרצאות אחדות משולבות בהצגת נושאים שונים על ידי התלמידים ובדינונים בכיתה, ולקראת סופו יציג כל תלמיד את עיקרי המחקר שערך. חובות התלמיד: השתתפות בכיתה, הצגת רפרטים, ועבודה סמינריונית.

1041.3790.01 סמינר מחקר: עבודה ומשפחה

סמינר מחקר העוסק ביחסים שבין משפחה ועבודה בעולם המערבי ועוקב אחר שינויים בשני תחומים אלו לאורך זמן. במסגרת הנושאים שיידונו בסמינר יינתן דגש מיוחד להבדלים מיגדריים בהתנסות בעבודה ובתחום המשפחתי, באי השוויון המיגדרי בשני מוסדות חברתיים אלו, ובהשפעת המדיניות החברתית על צמצומו. במסגרת הסמינר יידרשו התלמידים לבצע מחקר אמפירי בתחום, תוך שימת דגש על גורמים ברמת המיקרו וברמת המאקרו המשפיעים על ארגון חיי העבודה וחיי המשפחה.

1041.3776.01 ערים בעידן הגלובלי

הסמינר יבחן את הזיקה שבין עירוניות וגלובליזציה, תוך התמקדות על ההיבטים המקומיים של הגלובליזציה מחד והתפקוד הגלובלי של שחקנים מקומיים מאידך. לבחינה שלושה צירים: תפקיד ערים כאתרים אסטרטגיים של תהליך הגלובליזציה, ההשלכות של תהליכי הגלובליזציה על המבנה הכלכלי, החברתי והפוליטי של ערים, והשינויים המתחוללים ביחסים בין ערים ומדינות בעידן הגלובלי. הסמינר יתמקד על איתור וניתוח רשתות חוצות גבולות בכל אחד מצירים אלה. חובות הסמינר: קריאה והשתתפות פעילה בדיונים, הצגת רפרט, הכנת עבודת סמינר.

1041.3811.01 שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית

הקורס יעסוק בניתוח סוציולוגי ביקורתי של השיח המקצועי טיפולי והשפעתו על הגדרת גבולות הסדר החברתי ויחסי הכוח בתרבות המערבית במהלך המאה ה-20. דגש מיוחד יושם על הקשר בין תאוריה ופרקטיקה טיפולית בתחומים טיפוליים שונים כגון: רפואה, פסיכיאטריה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה וחינוך, לבין מבנה הכוח. במסגרת הדין נעמוד על תפקודו של השיח הטיפולי כמכניזם לפיקוח חברתי תוך התמקדות בקטגוריות חברתיות כגון מעמד, מגדר ואתניות.

תואר שני

יועצת: ד"ר עפרה גולדשטיין-גדעוני

מטרת הלימודים

להעמיק את ידיעות התלמידים בתאוריה ובשיטות המחקר והניתוח בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה; לפתח את יכולת הניתוח, החשיבה והמחקר בנושאים עיוניים ואמפיריים בעלי חשיבות דיסציפלינרית כללית; לטפח את הרגישות לבעיות מרכזיות של החברה הישראלית על גווניה והיבטיה השונים; להכין תלמידים ללימודי תואר שלישי; להכשיר סוציולוגים המעוניינים להשתלב בעבודה פרופסיונלית בתחומים שונים ממדיניות חברתית ועד לחקר דעת קהל.

משך הלימודים

הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

תכניות לימוד

החוג מציע בלימודי ה-מ.א. תכנית לימודים כללית שאינה מחייבת התמחות כלשהי. במקביל מציע החוג מספר תכניות התמחות: סקרים ומחקרי דעת קהל; ארגוני שינוי חברתי; לימודי סביבה וחברה; חברה, פוליטיקה ומשפט; סוציולוגיה של החינוך. פירוט התכניות מופיע בהמשך. כמו כן החוג מציע מקבץ עשיר של קורסים בתחום חקר ארגונים ותאוריה ותרבות, ללא תכניות מובנות בשני תחומים אלו. התכניות מעניקות תואר "מוסמך בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה" להוציא התכנית בסוציולוגיה של החינוך המקנה תואר "מוסמך בסוציולוגיה של החינוך" והתכנית בלימודי סביבה וחברה המעניקה תואר "מוסמך בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה עם התמחות בלימודי סביבה וחברה".

תנאי קבלה

1. רשאים להגיש מועמדות מי שסיימו לימודיהם לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת בציון 85 ומעלה. הלימודים מכוונים בעיקר לבוגרי מדעי ההתנהגות ומדעי החברה, אך פתוחים גם לבוגרי פקולטות אחרות.
2. תלמידים, שסיימו את לימודי הבוגר שלהם מחוץ לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, ישתתפו - במידת הצורך - בלימודי השלמה על-פי הנחיות ועדת הקבלה. תלמידים שלא למדו במסגרת לימודיהם בב.א. קורסים בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר כמותיות יחויבו להשלים קורסים אלו.
3. תינתן עדיפות למבקשים ללמוד סוציולוגיה ואנתרופולוגיה כבחירה ראשונה.

מסלולי לימוד

החוג מציע שני מסלולי לימוד לתואר שני: מסלול עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר.

א. מסלול הלימודים ללא עבודת גמר

הלימודים במסלול זה יהיו בחיקף של 36 ש"ס לפחות.
 שיעורי חובה - 10 ש"ס (קורסי "תאוריות למתקדמים" וקורסי שיטות מחקר).
 3 סמינרים - 12 ש"ס
 שיעורי ליבה ובחירה כ-14 ש"ס¹

¹ תלמידים יהיו רשאים ללמוד עד שני שיעורים הניתנים במסגרת חוגים אחרים או מתוך שיעורי הבחירה והסמינרים בתכנית הב.א. של החוג, באישור היועץ.

ב. מסלול הלימודים עם עבודת גמר

הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 30 ש"ס לפחות.
 שיעורי חובה - 10 ש"ס (קורסי "תאוריות למתקדמים" וקורסי שיטות מחקר).
 קריאה ביקורתית וכתובה מדעית - 2 ש"ס
 סדנת תזה למ.א. - 2 ש"ס
 3 סמינרים - 12 ש"ס
 שיעורי ליבה ובחירה - 4 ש"ס
 עבודה הגמר שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

תלמידים המבקשים להשתלב במסלול עם עבודת גמר יודיעו על כך למזכירות החוג בתום השנה הראשונה ללימודיהם. המעבר למסלול זה מותנה בהתקשרות עם מנחה/ים ובאישור יועץ המ.א., ולאחר השלמת 8 ש"ס הכוללות 2 קורסי תאוריות למתקדמים, ו-2 קורסי שיטות מחקר, בציון ממוצע 85 ומעלה.

תכנית הלימודים**לימודי חובה**

התלמידים ישתתפו בקורסי החובה הבאים: 3 קורסי תאוריות למתקדמים (פירוט בהמשך), שני קורסי שיטות מחקר וסמינר סגל. תלמידי המסלול עם עבודת גמר נדרשים גם ללמוד את הקורסים "קריאה ביקורתית וכתובה מדעית" ו"סדנת תזה למ.א."

קריאה ביקורתית וכתובה מדעית - קורס חובה בן 2 ש"ס המיועד לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. הקורס מחווה תנאי מוקדם לקורס "סדנת תזה למ.א."

סדנת התזה למ.א.: מטרת הסדנה לעזור לתלמידים לגבש הצעת מחקר מפורטת לעבודת הגמר. במהלך הסדנה יידרשו התלמידים להציג בפני שאר המשתתפים בסדנת טיוטות של ההצעה בשלביה השונים. סיום מוצלח של הסדנה וקבלת ציון מותנה בהצגות הנ"ל. כמו כן הוא מותנה בהגשת טופס "הצעת תכנית לעבודת גמר לתואר מ.א." מאושר ומוסכם ע"י המנחה/ים. טופס זה יוגש למרכזי סדנת התזה ולמזכירות החוג עם תחילת הסדנה.

חשוב: הסדנה מיועדת לתלמידים בשלב מתקדם של הכנת התיזה. ציון 'עובר' יינתן רק למי שהציג/ה הצעה ו/או מחקר מגובש.

סמינריונים

1. התלמידים ישתתפו במהלך לימודיהם בשלושה סמינריונים עפ"י רשימה המוצעת מדי שנה.
2. ניתן להשתתף בסמינרים החל מהסמסטר השני ללימודים ורק לאחר השלמת שני קורסי "תאוריות למתקדמים" ולפחות אחד מקורסי שיטות המחקר.
4. ניתן להמיר סמינר אחד מתוך שלושת הסמינרים בעבודה בהדרכה אישית. המנחה בהדרכה אישית ילווה את העבודה לאורך כתיבתה ויעריך אותה עפ"י קריטריונים של עבודה סמינריונית.
5. תלמידים שלמדו 3 סמינרים ומשתתפים בסמינר נוסף (להשלמת מכסת השעות לתואר) רשאים לקבל הערכה בסמינר זה על בסיס רפרט או בחינה (כפוף להחלטת המרצה). סמינר זה ייחשב כשיעור בחירה לתואר.

שיעורי בחירה

להשלמת מכסת השעות יבחרו התלמידים מתוך קורסי הבחירה. ניתן לכלול במכסת השעות עד שני קורסים מתוך קורסי הבחירה והסמינרים שבתכנית ה.ב.א., כפוף לאישור יועץ המ.א.

עבודת גמר**כללי:**

לכל עבודת גמר יהיה מנחה אחד או שניים, בדרגת מרצה ומעלה. עבודת הגמר תוערך ע"י המנחה/מנחים וע"י מעריך חיצוני אחד נוסף. חוות הדעת לעבודת הגמר תוגשנה תוך 4 שבועות מקבלת העבודה, ותהיינה חסויות.

הגשת העבודה:

- א. העבודה תוגש למזכירות החוג, כרוכה ובששה עותקים. מומלץ שאורכה של עבודת הגמר לא יעלה על 40 עמ' ברזוח כפול.
- ב. לעבודה יצורפו מכתבים מהמנחה/ים המאשרים שהיא מוכנה לשיפוט.
- ג. העבודה תכלול תקצירים בעברית ובאנגלית.

שקלול ציון הגמר:**מסלול עם עבודת גמר:**

- 50% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.¹
  - 50% - ציון עבודת הגמר (שקלול של 2 או 3 הערכות לעבודת הגמר, בהתאם למספר המנחים).
- במידה והעבודה מונחית ע"י 2 מנחים, ישוקלל הציון הממוצע של שניהם עם ציון המעריך החיצוני.**

מסלול ללא עבודת גמר:

- 100% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.¹

תקנות פקולטטיות בלימודי התואר השני

1. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לקראת התואר.
2. **בחינות**
בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדה ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).
3. עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר. להלן המועדים הכלל אוניברסיטאיים להגשת עבודות סמינריוניות בשנה"ל תשס"ט:
סמסטר א' - מועד הגשה: יום ב', 31.5.09.
סמסטר ב' - וסמינרים שנתיים - מועד הגשה: יום א', 13.9.09.
מורי החוג אינם רשאים לאשר דחייה בהגשת עבודות סמינר.
במקרים חריגים, ועל פי שיקול דעתה, רשאית ועדת ההוראה הפקולטטית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד הגשת העבודה.
על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.

¹ למעט הפרקטיקום בארגוני שינוי חברתי. ראו פרטים בתכנית הלימודים "ארגוני שינוי חברתי".

מבנה תכנית הלימודים

קורסי חובה	הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות		
1.	קורסי "תאוריות למתקדמים"		
	על התלמידים ללמוד לפחות 3 מתוך קורסים אלו, בהיקף של 6 ש"ס סה"כ. קורסים נוספים ייחשבו כקורסי בחירה. בתשס"ט יינתנו הקורסים הבאים:		
	ש"ס	2	שו"ת
	אידיאולוגיה ותורת השיח		
	ש"ס	2	שו"ת
	חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם		
	ש"ס	2	שו"ת
	עיונים במושג ה"חברתי"		
	ש"ס	2	שו"ת
	קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית		
	ש"ס	2	שו"ת
	רטוריקה חילונית של התאוריה החברתית		
	ש"ס	2	שו"ת
	תאוריות בריבוד ואי שוויון		
2.	קורסי שיטות מחקר. יש ללמוד לפחות שניים מהקורסים הנאים: קורסים נוספים ייחשבו כקורסי בחירה.		
	ש"ס	3	שו"ת
	"אחרות" ועבודת שדה: התאולוגיה שבתוך אנתרופולוגיה		
	ש"ס	2	שו"ת
	דילמות מתודולוגיות מרכזיות		
	ש"ס	2	שו"ת
	לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית		
	ש"ס	2	שו"ת
	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה ליניארית		
	ש"ס	3	שו"ת
	תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר ¹		
	ש"ס	2	שו"ת
	Image-based Ethnography		
	ש"ס	2	שי
	קריאה איכותנית ²		
	ש"ס	2	שי
	ניתוח תוכן ³		
3.	לתלמידי המסלול עם עבודת גמר:		
	ש"ס	2	שו"ת
	קריאה ביקורתית וכתיבה מדעית		
	ש"ס	2	סדי
	סדנת תזה למ.א.		
	ש"ס	2	סי
4.	סמינר סגל ³		
	ש"ס	2	סי
	אינו נמנה במניין השעות לתואר		

¹ תלמידים שלמדו את הקורס "תכנון סקרים ובניית כלי מחקר" אינם רשאים ללמוד קורס זה.

² מספר המקומות בקורסים הניתנים ע"י חוגים אחרים מוגבל.

³ מועדי הסמינרים ונושאייהם מתפרסמים על גבי לוחות המודעות.

סמינרים

הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות	ש"ש	2	אי+בי	סמינר מחקר ¹ : גישות מתקדמות במחקר חברתי
קורס מ.א. בהגות לינארית ולוגיסטית	ש"ש	2 <td>אי+בי <td>הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי²</td> </td>	אי+בי <td>הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי²</td>	הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי ²
סוציולוגיה סביבתית, אפשרי במקביל	ש"ש	2 <td>אי+בי</td> <td>חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא³</td>	אי+בי	חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא ³
	ש"ש	2 <td>אי+בי</td> <td>משטרי רווחה ומשטרי מגדר⁴</td>	אי+בי	משטרי רווחה ומשטרי מגדר ⁴
	ש"ש	2 <td>אי+בי</td> <td>ערים בעידן הגלובלי⁵</td>	אי+בי	ערים בעידן הגלובלי ⁵
	ש"ש	2 <td>אי+בי</td> <td>שיח טיפולי ורפרנדוקציה חברתית⁶</td>	אי+בי	שיח טיפולי ורפרנדוקציה חברתית ⁶
	ש"ש	2 <td>אי+בי</td> <td>תקשורת, מיתוסים ותהליכים חברתיים</td>	אי+בי	תקשורת, מיתוסים ותהליכים חברתיים
סמינר מרוכז. יינתן בין התאריכים: 19.1.09 - 22.12.08	ש"ס	2 <td>אי</td> <td>The social foundation of Political Regimes</td>	אי	The social foundation of Political Regimes
ניתן במסגרת ביח"ס להיסטוריה ולפילוסופיה של המדעים והרעיונות. מספר המקומות מוגבל	ש"ס	4 <td>אי</td> <td>אמיל דורקהיים: כינונה של סוציולוגיה מדעית ודימויי מדע ברפובליקה השלישית בצרפת</td>	אי	אמיל דורקהיים: כינונה של סוציולוגיה מדעית ודימויי מדע ברפובליקה השלישית בצרפת
מיועד לתלמידי המסלול "ארגוני שינוי חברתי" בלבד	ש"ש	2 <td>אי+בי</td> <td>פרקטיקום אי: ארגוני שינוי חברתי</td>	אי+בי	פרקטיקום אי: ארגוני שינוי חברתי
מיועד לתלמידי המסלול בלבד. יילמד בסמסטר השלישי ללימודים	ש"ס	2 <td>אי</td> <td>פרקטיקום בי: ארגוני שינוי חברתי</td>	אי	פרקטיקום בי: ארגוני שינוי חברתי
ניתן אחת לשבועיים בסמסטר אי ו-בי. מיועד לתלמידי התכנית "סקרים ומחקרי דעת קהל". די"מ: תכנון הסקר: בניית המזגם וכלי המחקר	ש"ס	4 <td>אי+בי</td> <td>פרקטיקום בכיצוע סקרים</td>	אי+בי	פרקטיקום בכיצוע סקרים
שיטות מחקר כמותיות	ש"ס	4 <td>בי</td> <td>אתניות ומגדר בשוק העבודה⁷</td>	בי	אתניות ומגדר בשוק העבודה ⁷
	ש"ס	4 <td>בי</td> <td>כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה</td>	בי	כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה
	ש"ס	4 <td>בי</td> <td>סוציולוגיה של הדת, סוציולוגיה של החילון</td>	בי	סוציולוגיה של הדת, סוציולוגיה של החילון
	ש"ס	4 <td>בי</td> <td>סמינר מחקר⁸: עבודה ומשפחה⁹</td>	בי	סמינר מחקר ⁸ : עבודה ומשפחה ⁹

¹ סמינרים אלו יפגישו תלמידים בעלי עניין מחקריות משותף ויתבססו על פגישות אישיות עם המרצה לפיתוח תכנית מחקר וכתובת עבודה.
² סמינר משותף לתואר ראשון ושני.
³ תלמידים שלמדו את הקורס "עירוניות בעידן הגלובליזציה" אינם רשאים ללמוד סמינר זה.

קורסי ליבה ובחירה

הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות			
קורס ליבה ב"סקרים ומחקרי דעת קהל"	ש"ס	3	ערכים, עמדות ודעת קהל
קורס ליבה ב"ארגוני שינוי חברתי"	ש"ש	2	חברה אזרחית ותנועות חברתיות
קורס ליבה ב"חברה, פוליטיקה ומשפט"	ש"ש	2	סוגיות במשפט ובמדעי החברה
	ש"ס	3	היבטים חברתיים של עוני ¹
	ש"ס	2	ניהול אוכלוסיות ומשטור מרחבי
	ש"ס	2	נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים
	ש"ס	3	סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום-יום ¹

תלמידים רשאים ללמוד עד שני שיעורים מתוך שיעורי הבחירה והסמינרים בתכנית הב.א. של החוג, באישור היועץ.

סמינר סגל וסדנאות

סמינר סגל
סדנה באנתרופולוגיה
סדנה בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית
סדנה בריבוד ואי-שוויון

בסמינר הסגל ובסדנאות מתנהלים דיונים מרתקים בתחומי הדעת הרלוונטיים. על התלמידים להירשם לפורומים אלו על פי תחומי העניין של התלמיד/ה ולהשתתף בפעילותם באופן שוטף. הסדנאות אינן נמנות במניין השעות לתואר.

קורסים באנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית

החל משנת הלימודים תשס"ט, מציע החוג לתלמידיו את האפשרות להירשם וללמוד קורסים באנתרופולוגיה במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית (במקביל, תלמידים לתואר שני באוניברסיטה העברית יהיו רשאים ללמוד קורסים באנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב). להלן רשימת הקורסים הפתוחים למעוניינים:

קורס תאורטי	ד"ר יהודה גודמן	4 ני"ז	יום ד' 10:30-12:00	שנתי	1. קבוצת קריאה בחשיבה אנתרופולוגית
קורס מתודולוגי	פרופ' תמר אלאור	4 ני"ז	יום ד' 14:30-18:00	סמי בי	2. שיטות מחקר איכותניות למוסמך
סמינר מחקר אמפירי	ד"ר דינה פרימן	2 ני"ז	יום ג' 16:30-18:00	סמי אי	3. עבודת שדה: אמנות וכישורים
קורס בחירה	ד"ר סיגל גולדין	2 ני"ז	יום ד' 08:30-10:00	סמי בי	4. תרבות ופתולוגיה

¹ משותף לתואר ראשון ושני.

	ד"ר יהודה גודמן	2 ניז	יום ד' 18:30-20:00	סמ' א'	5. שגרון, הפרעה, אבחון, טיפול: היבטים אנתרופולוגיים בקורתיים חלק א'
סמינר מחקר אמפירי (חלק א'+ב')	ד"ר יהודה גודמן	2 ניז	יום ד' 18:30-20:00	סמ' ב'	5. שגרון, הפרעה, אבחון, טיפול: היבטים אנתרופולוגיים בקורתיים חלק ב'
קורס בחירה	ד"ר נורית שטדלר	4 ניז	יום ב' 14:00-16:00	שנתי	6. דת ומאגיה
קורס בחירה	ד"ר גדעון ארן	4 ניז	יום ב' 18:00-20:00	שנתי	7. טרור מתאבדים, דת רדיקאלית, גוף ומוות ביהדות ובמזרחית בן- זמנו

לפרטים בנושא ההרשמה יש לפנות למזכירות החוג.

פרטים נוספים על הקורסים ניתן למצוא ב: http://sites.huji.ac.il/shnaton/search_frameset.html.

¹ ניתן ללמוד חלק א' בלבד שייחשב לקורס בחירה.
חלק א'+ב' ייחשב לסמינר מחקר אמפירי (4 ניז), לא ניתן ללמוד את חלק ב' בלבד.

תכניות לימודים למ.א.

סקרים ומחקרי דעת קהל

מרכז: פרופ' יוסי שביט

מטרת התכנית להכשיר חוקרים בתחומי הסקרים ומחקרי דעת-קהל. התכנית תעמיד במרכז את חקר דעת הקהל במספר תחומים כגון: תרבות פוליטית, התנהגות צרכנית, הערכת יעילות ארגונית, חינוך ותקשורת. כל זאת, תוך פיתוח מיומנות מתודולוגית מעודכנת.

תכנית הלימודים

1. התכנית תכלול את כל החובות הנדרשים בתכנית לתואר שני בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה.
  2. התכנית מותאמת הן למסלול עם עבודת גמר והן למסלול ללא עבודת גמר.
  3. היקף שעות הלימוד בתכנית יהיה: 32 ש"ס לפחות לתלמידי המסלול עם עבודת גמר ו-36 ש"ס לפחות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר. עבודה הגמר שקולה ל-4 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.
  4. רשאים להצטרף לתחום התמחות זה תלמידים שהשלימו את הקורסים הבאים מתוך לימודי ה.ב.א.: מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לשיטות מחקר, שיטות מחקר כמותיות.
- תלמידים שלא עומדים בתנאים אלו יוכלו להשלים את הדרישות בשנה הראשונה ללימודיהם במ.א.

א. שיעורי חובה

ש"ס	6	3 קורסי "תאוריות למתקדמים"
ש"ס	-	שיטות מחקר: ראו פירוט והיקף שעות נדרש בסעיף ג'
ש"ס	2	קריאה ביקורתית וכתובה מדעית (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)
ש"ס	2	סדנת תזה למ.א. (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)
ש"ס	10	סה"כ

ב. שיעורי ליבה - חובה לתלמידי התכנית

ש"ס	3	ערכים, עמדות ודעת קהל
ש"ס	3	תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר
ש"ס	6	סה"כ

ג. שיעורי בחירה

מתוך הרשימה הבאה יש לקחת לפחות קורס אחד המופיע במסגרת שיעורי שיטות המחקר. להשלמת מכסת השעות לתואר, יכולים התלמידים לבחור כל קורס נוסף מהרשימה.

ש"ס	2	- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א':
ש"ס	2	רגרסיה לינארית
ש"ס	2	- דילמות מתודולוגיות מרכזיות
ש"ס	3	- הערכה בחינוך: תאוריה ומעשים ¹
ש"ס		במסגרת ביה"ס לחינוך

שיעורים רלוונטיים מחוגים אחרים בתיאום עם מרכז התכנית.

ד. סמינרים

ש"ס	4	פרקטיקום בביצוע סקרים - חובה לתלמידי ההתמחות
ש"ס		ד"מ: תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר.
ש"ס	8	ניתן אחת לשבועיים בשני הסמסטרים
ש"ס	12	2 סמינרים מתכנית החוג ²
ש"ס		סה"כ

¹ הרישום לקורס ייעשה באמצעות מזכירות החוג.

² ניתן ללמוד את הסמינר "דעת קהל ודמוקרטיה". הסמינר ניתן במסגרת החוג למדע המדינה ומספר המקומות מוגבל. הרישום ייעשה באמצעות מזכירות החוג לסוציולוגיה.

ארגוני שינוי חברתי

מרכזים : ד"ר ניסים מזרחי, ד"ר אדריאנה קמפ, פרופ' יוסי שביט

כללי

המסלול מיועד לסטודנטים המעוניינים לפעול במסגרת ארגוני שינוי חברתי. מטרתו להקנות ללומדים בו הכשרה עיונית ומעשית. התלמידים ירכשו כלים אנאליטיים להבנת החברה האזרחית ותהליכי שינוי חברתי, ויתרגלו את יישומם בשטח.

1. דרישות המסלול כוללות את כל החובות המוגדרות בתכנית לתואר שני בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה, במסלול ללא עבודת גמר.
2. התלמידים יוכלו לעבור למסלול עם עבודת גמר, בכפוף לכללים הנהוגים בחוג, ולא יאוחר מסוף הסמסטר השלישי ללימודים.
3. היקף שעות הלימוד יהיה 37 ש"ס במהלך ארבעה סמסטרים.
4. תלמידים אשר אינם בעלי תואר ראשון בסוציולוגיה ו/או אנתרופולוגיה יידרשו לקורסי השלמה. פטור מקורסים אלו יינתן למי שלמדו קורסים מקבילים.

תכנית הלימודים**א. שיעורי חובה**

ש"ס	6	שלושה קורסי "תאוריות למתקדמים"
ש"ס	2	חברה אזרחית ותנועות חברתיות
ש"ס	2	לשדה וחזרה : מתודולוגיה אתנוגראפית
ש"ס	3	תכנון הסקר : בניית המדגם וכלי מחקר
ש"ס	6	פרקטיקום : ארגוני שינוי חברתי ¹
ש"ס	21	סה"כ

הערה : הקורסים "לשדה וחזרה : מתודולוגיה אתנוגראפית" ו"תכנון הסקר : בניית המדגם וכלי מחקר" עונים על הדרישה ללמוד שני קורסים מתודולוגיים במהלך לימודי המ.א.
ה"פרקטיקום : ארגוני שינוי חברתי" ייחשב כאחד משלושת הסמינרים הנדרשים במהלך לימודי המ.א.

ב. סמינרים

ש"ס	8	שני סמינרים מתכנית החוג
-----	---	-------------------------

ג. שיעורי בחירה

קורסי בחירה מתכנית לימודי ה-מ.א. בהיקף הנדרש להשלמת סך השעות לתואר. ניתן ללמוד עד שני קורסים מקורסי הבחירה והסמינרים שבתכנית לימודי ה-ב.א. באישור מרכזי התכנית.

ד. סדנאות

בנוסף לקורסים ולסמינרים האקדמיים תלמידי המסלול ישתתפו בסדנאות בעלות אופי יישומי אשר יקנו מיומנויות חיוניות לפעילים בארגונים חברתיים.

¹ הפרקטיקום ייחשב כ-4 נקודות בשקלול ציון הגמר.

חברה פוליטיקה ומשפט

מרכז: פרופ' רונן שמיר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, החוג למדע המדינה והפקולטה למשפטים, חברו יחד בהקמתה של תכנית לימודים ייחודית במסגרת לימודי התואר השני. תכנית זו מכוונת להתמודדות מחקרית ראשונית ומעמיקה עם שאלת הקשר בין משפט, חברה ופוליטיקה. התכנית מיועדת להקנות לתלמידים שישתתפו בה כלים תאורטיים ומתודולוגיים הנחוצים למחקר חברתי ופוליטי של המשפט בישראל. התכנית מציעה מגוון של שיעורים שמטרתם להכין תלמידים לקראת כתיבתן של עבודות מחקר שתעסוקנה בשאלות כגון התרבות המשפטית והפוליטית בישראל, ההיסטוריה של המשפט בישראל, המשפט כמדע חברתי, החקשר החברתי והפוליטי של תורות וגישות במשפט, משפט ופמיניזם, או ניתוח טקסטים משפטיים בכלים של מדעי החברה.

תנאי קבלה

התכנית חברה, פוליטיקה ומשפט מיועדת לבעלי תואר ראשון במשפטים או במדעי החברה - בעלי הישגים גבוהים בתואר הראשון ובעלי אוריינטציה מחקרית - המבקשים לכתוב עבודת גמר בתואר השני. הקבלה לתכנית תתבסס על ציוני התואר הראשון (הממוצע הנדרש ייקבע ע"י כל חוג בנפרד) ועל ריאיון אישי עם יועץ התכנית בחוג הרלוונטי. הרישום לתכנית יתבצע בכל אחד מן החוגים בנפרד והתואר יוענק מטעם החוג אליו נרשם התלמיד/ת. מספר המקומות בתכנית מוגבל.

תכנית הלימודים

1. התכנית תכלול את כל החובות הנדרשים בתכנית ה-מ.א. בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.
2. בתכנית מתקיים רק המסלול הכולל עבודת גמר למ.א.
3. היקף שעות הלימוד הנדרש בתכנית הינו 34 ש"ס.

א. שיעורי ליבה

סוגיות במשפט ובמדעי החברה 2 ש"ס

ב. שיעורי חובה

3 קורסי "תאוריות למתקדמים"
2 קורסים בשיטות מחקר
קריאה ביקורתית וכתובה מודעת
סדנת תזה למ.א. 6 ש"ס
4 ש"ס
2 ש"ס
2 ש"ס

ג. שיעורי בחירה

קורסי בחירה בהיקף הנדרש להשלמת סך השעות לתואר (אחד לפחות מתוך התכנית המוצעת בפקולטה למשפטים).

ד. סמינרים

שלושה סמינרים בתיאום עם יועץ התכנית
(2-1 מתוך התכנית המוצעת בפקולטה למשפטים) 12 ש"ס

בנוסף למפורט לעיל יהיה על תלמידי החוגים השונים למלא אחר דרישות החוגים לפעילויות שונות (למשל: השתתפות בסמינר סגל) מבלי להביאן במניין השעות הנדרשות.

לימודי סביבה וחברה
בשיתוף עם החוג לגיאוגרפיה ולסביבת האדם
 מרכז : ד"ר אבי גוטליב

מטרת התכנית בלימודי סביבה וחברה היא להקנות לתלמידים ידע תאורטי ומעשי על מגוון התיבטים הפסיכולוגיים, החברתיים, הכלכליים והפוליטיים הקשורים לסוגיות אקולוגיות וסביבתיות. בהיותה בין-תחומית, התכנית משלבת קורסים משני החוגים, המייצגים תחומי דעת שונים אך קשורים בהתייחס לבעיות סביבתיות. למסיימי התכנית יוענק התואר : מוסמך לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה עם התמחות בנושא סביבה וחברה.

תנאי קבלה ומסלול לימודים

תנאי הקבלה לתכנית בלימודי סביבה וחברה זהים לאלה הנהוגים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. במסגרת התכנית מוצע הן מסלול לימודים עם עבודת גמר, והן מסלול לימודים ללא עבודת גמר. התקנות החלות על שני המסלולים זהות לאלה הנהוגות בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת משבע יחידות. מכסת הלימודים בתכנית ללימודי סביבה וחברה היא 32 ש"ס לפחות במסלול עם עבודת גמר ו-36 ש"ס לפחות במסלול ללא עבודת גמר. עבודת הגמר שקולה ל-4 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

קורסי חובה בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה	10	ש"ס	(6 ש"ס במסלול ללא עבודת גמר)
מבוא לאקולוגיה (קורס השלמה)	2	ש"ס	לא נמנה במניין השעות לתואר ניתן בב"ס ללימודי סביבה ע"ש פורטר
שיעורי ליבה	9-12	ש"ס	
שיעורי מתודולוגיה ומיומנות	6-4	ש"ס	
שיעורי בחירה והתמחות			להשלמת מניין השעות לתואר ייחשב כסמינר
פרויקט יישומי	2	ש"ס	
2 סמינרים	8	ש"ס	
סמינר מחלקתי : סביבה וחברה	2	ש"ס	לא נמנה במניין השעות לתואר. ניתן במסגרת החוג לגיאוגרפיה.

קורסי החובה בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תאוריות למתקדמים (3 קורסים לפחות)	6	ש"ס
קריאה ביקורתית וכתובה מדעית (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2	ש"ס
סדנת תזה ל-מ.א. (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2	ש"ס
2 קורסי שיטות מחקר : ראה פירוט והיקף בסעיף שיעורי מתודולוגיה ומיומנות	6-4	ש"ס
סמינר סגל (לא נמנה במניין השעות לתואר)	2	ש"ס

שיעורי ליבה (4 קורסים לפחות, 9-12 ש"ס)
 קורסים אלה מיועדים להעניק תשתית משותפת לכל תלמידי התכנית. יש לבחור ארבעה קורסים מתוך רשימת שיעורים בחוגים האלה: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, גיאוגרפיה וסביבת האדם ומחפוקלטה למשפטים:

חברה, כלכלה וסביבה ¹	ש"ס	3	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים	ש"ס	2	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מדיניות סביבה	ש"ס	3	מדיניות ציבורית
מערכות סביבתיות	ש"ס	2	גיאוגרפיה וסביבת האדם
אסתטיקה סביבתית	ש"ס	2	גיאוגרפיה וסביבת האדם
דיני איכות הסביבה	ש"ס	2	ביה"ס ללימודי הסביבה
מבוא לכלכלת סביבה	ש"ס	2	ביה"ס ללימודי הסביבה

שיעורי מתודולוגיה ומינומנות (שני קורסים לפחות, 4-6 ש"ס)
 מרשימת קורסי שיטות מחקר לתואר שני בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. קורסים של החוג לגאוגרפיה ולסביבת האדם - באישור מרכז התכנית.

שיעורי בחירה, התמחות וסמינרים
 קורסים וסמינרים אלה מאפשרים התמחות בהיבטים נבחרים בנושאי סביבה וחברה. בחירת השיעורים תיעשה באישור יועץ התכנית או המנחה של עבודת הגמר. תלמידי התכנית בשני המסלולים, עם וללא עבודת גמר, חייבים בשני סמינרים לפחות ובפרוייקט היישומי (ראו להלן). שיעורי ליבה ושיעורי מתודולוגיה ומינומנות מעל המכסה יכולים להיחשב כשיעורי בחירה.

חברה וסביבה: פיתוח בר קיימא ²	ש"ס	2	סמינר	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
חברה אזרחית ותנועות חברתיות	ש"ס	2	שו"ת	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
ערכים, עמדות ודעת קהל	ש"ס	3	שו"ת	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי ²	ש"ס	2	סמינר	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מדיניות סביבה: היבטים משפטיים	ש"ס	3	שו"ת	מדיניות ציבורית
מחקר ויישום מדיניות סביבתית	ש"ס	3	סמינר	מדיניות ציבורית
פוליטיקה של מים	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
ניהול משאבי מקרקעין	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
מדיניות קרקעית לאומית	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
תכנון עירוני: התפתחות החשיבה התכנונית	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
קבוצות חברתיות בעיר	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
תכנון יוזם ועיצוב המרחב היישובי בישראל	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
קונפליקטים סביבתיים וצדק סביבתי	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
תכנון קיימות וזכויות אדם: תאוריה ויישום	ש"ס	2	שו"ת	גיאוגרפיה וסביבת האדם
עיר וסביבה: גישה אינטרדיסציפלינרית	ש"ס	2	סמינר	גיאוגרפיה וסביבת האדם

¹ לפני תשס"ט: "סוציולוגיה סביבתית".

² קורס משותף לתואר ראשון ושני.

פרויקט יישומי (2 ש"ס)

הפרויקט מיועד לאפשר טיפול מעשי ואינטגרטיבי בבעיה סביבתית-חברתית, תוך עבודת צוות. כתש"ט יתמקד הפרויקט במסלולי התחדשות עירונית בעיר חולון. ההשתתפות בפרויקט היישומי חובה לכל התלמידים אשר סיימו לפחות מחצית מתכנית הלימודים. הפרויקט ייחשב כאחד מ-3 הסמינרים הנדרשים בתכנית לימודי המ.א. בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. ניתן במסגרת החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם.

סמינר מחלקתי סביבה וחברה (2 ש"ש) אינו נמנה במניין השעות לתואר

הסמינר מתקיים במסגרת הסמינר המחלקתי של החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם. הסמינר הינו בין-תחומי בהשתתפות כל מורי ותלמידי התכנית ללימודי סביבה וחברה. ההשתתפות בפגישות הסמינר על פי רשימת שתפורסט לקראת פתיחת שנת הלימודים והינה חובה.

התכנית לסוציולוגיה של החינוך תכנית משותפת עם ביה"ס לחינוך ראש התכנית: ד"ר אורי כהן

לימודים בתכנית מתקיימים במסלול עם עבודת גמר ובמסלול ללא עבודת גמר

מטרות התכנית

התכנית לסוציולוגיה של החינוך מעניקה לתלמידיה הכשרה במסגרת תכנית משותפת לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה והחוג למדיניות ומינהל בחינוך בבית-הספר לחינוך. התכנית מבוססת על תפיסה רב-תחומית המשלבת חקר סוציולוגי של השדה החינוכי וחקר ההיבטים החינוכיים של השדה החברתי. התואר המוענק לבוגרי התכנית משותף לשני החוגים, והוא מבטא את החכרה בתרומה העיונית הייחודית של שילוב זה הן למחקר הסוציולוגי והן למחקר החינוכי. התכנית נמנית על המסגרות הרב-תחומיות הראשונות שהוקמו באוניברסיטת תל-אביב, ועל הספרות באוניברסיטה המעניקות תואר רב-תחומי. התכנית הינה גם ייחודית ויחידה בנוף האקדמי בישראל והיא מאגדת בתוכה סגל אקדמי עם התמחויות מגוונות, המעורה בעשייה בשדה.

פירוט המטרות:

1. להעמיק את ידיעות התלמידים בתאוריה ובמחקר בתחומי הדעת של הסוציולוגיה של החינוך, לפתח את יכולת הניתוח, החשיבה והמחקר בנושאים עיוניים ומחקריים.
2. להעניק הכשרה בסוציולוגיה של החינוך על מנת לענות על הביקוש לתפקידי ייעוץ סוציולוגי וניהול בארגוני חינוך ולתפקידי חוקרים במחקר בסיסי ושימושי בתחום.

תחומי העיסוק של הסגל האקדמי בתכנית הם מגוונים ומקיפים את תחומי העניין והמחקר המרכזיים בסוציולוגיה של החינוך כיום. החוקרים מתמקדים הן ברמה המיקרו-חברתית והן ברמה המקרו-חברתית תוך שימוש במגוון רחב של שיטות מחקר כמותיות ואיכותיות.

הסגל האקדמי של התכנית תורם ממומחיותו גם לעיצוב מדיניות החינוך בישראל באמצעות הכנת ניירות עמדה, ייעוץ אקדמי, ליווי מערכות חינוך והשתתפות בוועדות ציבוריות ומקצועיות ובצוותי מחקר והוצאה לאור בארץ ובתו"ל.

למסיימי התכנית יוענק התואר "מוסמך לסוציולוגיה של החינוך" מטעם שני החוגים - החוג למדיניות ומינהל בחינוך והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

התכנית מנוהלת ע"י ועדה משותפת לשני החוגים. חברי הוועדה לשנה"ל תשס"ט הם:
ד"ר אורי כהן (ראש התכנית), פרופ' חנה איילון ופרופ' ארית איכילוב.

תנאי רישום וקבלה

התכנית מיועדת לבעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" מאוניברסיטה מוכרת או בעלי תואר ראשון מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה¹ שציונם הסופי "טוב" (85) ומעלה ובהתחשב בניסיונו המקצועי של המועמד ובכפוף להחלטת ועדת הקבלה.

הוועדה המשותפת המנהלת את התכנית פועלת כוועדת קבלה הממיינת את המועמדים ובוחרת את המתקבלים לתכנית. הקבלה תהיה לתכנית באופן כללי. בחירת המסלול (עם עבודת גמר/ללא עבודת גמר) תיעשה לאחר סיום שנת הלימודים הראשונה.

¹ תלמידים אלה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני. ציון עובר בקורס ברמת מתקדמים הוא 70 לפחות.

מעבר למסלול לימודים עם עבודת גמר

תלמידים המבקשים להשתלב במסלול עם עבודת גמר יודיעו על כך לאחר השנה הראשונה ללימודיהם, לאחר שהשלימו לפחות 12 ש"ס (כולל עבודה סמינריונית אחת לפחות) בציון ממוצע 85 לפחות. המעבר למסלול עם עבודת גמר מותנה בהתקשרות עם מנחה. האישור הסופי טעון אישור ראש התכנית.

תלמידים במסלול מצטיינים מהחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה בפקולטה למדעי החברה הממשיכים לתואר שני בסוציולוגיה של החינוך בביה"ס לחינוך, יכולים להשלים לימודיהם לתואר במתכונת המסלול המקוצר, כפי שנהוג בפקולטה למדעי החברה.

לימודי השלמה

תלמידים יחויבו, במידת הצורך, בשיעורי השלמה בהתאם לדרישות התכנית. תכנית שיעורי השלמה תיקבע על-ידי ראש התכנית ותימסר בכתב למועמדים עם קבלתם ללימודים. שיעורי השלמה אינם נכללים במניין השעות לתואר. תלמידים המחויבים בשיעורי השלמה יתקבלו ב"מעמד מיוחד", או "מן המניין על תנאי", בהתאם להיקף שיעורי השלמה. עם סיום תכנית השלמה כנדרש יועברו למעמד "מן המניין". לתלמידים ב"מעמד מיוחד" תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית בשנה בה יעברו למעמד "מן המניין" לתואר השני.

דרישות התכנית

תלמידים חייבים ב-32 ש"ס במסלול עם עבודת גמר וב-38 ש"ס במסלול ללא עבודת גמר על-מנת להיות זכאים לתואר שני בסוציולוגיה של החינוך. הלימודים כוללים שיעורי יסוד, שיעורי חובה מתודולוגיים שהם אמצעי למחקר, שיעורי בחירה המהווים הזדמנות להעשרה בתחומי העניין השונים וסמינריונים לחניכה והרחבת הידע. כמו כן, ניתן לבחור בשיעורי בחירה ובסמינריונים מתוך תכנית הלימודים לתואר שני של שני החוגים.

ראש התכנית ייעץ לתלמידים בתחום האקדמי ויאשר את תכנית הלימודים. ניתן לקבוע פגישות עם ד"ר אורי כהן לפי תיאום מראש בטל. 03-6407115, או באמצעות דוא"ל: uricohen@post.tau.ac.il

מבנה הלימודים**מסלול עם עבודת גמר**

שיעורי יסוד	11 ש"ס
שיעורי חובה מתודולוגיים	7-8 ש"ס
סמינריונים (2 סמינריונים)	8 ש"ס
שיעורי בחירה	להשלמת מכסת השעות
סמינר סגל	אינו נכלל במניין השעות
	סה"כ 32 ש"ס

לצורך חישוב שכר לימוד, עבודת התזה שקולה ל-6 ש"ס (פרטים בחוברת שכר הלימוד).

מסלול ללא עבודת גמר

שיעורי יסוד	11 ש"ס
שיעורי חובה מתודולוגיים	7-8 ש"ס
סמינריונים (3 סמינריונים)	12 ש"ס
שיעורי בחירה	להשלמת מכסת השעות
סמינר סגל	אינו נכלל במניין השעות
	סה"כ 38 ש"ס

עבודת גמר

מסלול עם עבודת גמר

לתלמידים המעוניינים בעבודת הגמר יהיו שני מנחים מדרגת מרצה ומעלה, המלמדים בלימודי התואר השני: מרצה מהחוג לסוציולוגיה ומרצה מהחוג למדעיניות ומינהל בחינוך. התלמידים ייעבדו הצעה מפורטת לעבודת הגמר ויגישו אותה לאחר אישור נחתמה של שני המנחים למזכירות תלמידים של בית הספר לחינוך. ההצעה תועבר על ידי מזכירות תלמידים לקורא מאחד תחוגים. אישור ההצעה יהיה בהתאם לנוהל המקובל בתקנון לעבודת גמר בבית הספר לחינוך.

מסלול ללא עבודת גמר

בשנה"ל תשס"ח בוטלה בחינת הגמר. תלמידים שהחלו את לימודיהם לפני כן פטורים מבחינת הגמר. שקלול ציון הגמר בהתאם למפורט בהמשך.

נוהלי לימודים בחינות וציונים

ראו מידע כללי בנושא בידיעון ביה"ס לחינוך. דרישות מוקדמות לקורסים ייפרטו גם בפרק תיאור הקורסים. התלמידים מתבקשים לבחון בקפידה את תוכן הקורסים והדרישות המוקדמות.

שקלול ציון הגמר

במסלול עם עבודת גמר יתקבל ע"י חישוב:

50% - ציוני הקורסים (כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד).

50% - ציון עבודת הגמר (60% מהציון ייקבע ע"י המנחים ו-40% על ידי הקורא).

במסלול ללא עבודת גמר יתקבל ע"י חישוב:

60% - משקל ממוצע משוקלל של ציוני כל השיעורים למעט סמינריונים.

40% - סמינריונים.

מועדי השיעורים התרגילים, שמות המורים והדרישות המוקדמות לקורסים הניתנים בחוג לחינוך מתפרסמים בידיעון ביה"ס לחינוך, ובאתר האינטרנט.

שיעורי ההשלמה (אינם נכללים במניין השעות לתואר).

מושגי יסוד וגישות תאורטיות בסוציולוגיה של החינוך	4	שי"ס	חינוך
מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ¹	5	שי"ס	מדעי החברה
מבוא לשיטות מחקר	4	שי"ס	סוציולוגיה
תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	4	שי"ס	סוציולוגיה
תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו	4	שי"ס	סוציולוגיה
חברה בישראל	3	שי"ס	סוציולוגיה
שיטות מחקר כמותיות ²	4	שי"ס	סוציולוגיה

¹ או לחילופין בחינת פטור בקורס, בהתאם לנוהלים בביה"ס לחינוך.

² ציון הקורס לא נכלל בציון הממוצע הנדרש לקבלה.

שיעורי יסוד (שניים מהם לפחות בשנה א')

שיעורי יסוד בחינוך חובה:

א.	תאוריות סוציולוגיות ויישומן בחינוך ¹	פרופ' א. איכילוב ד"ר א. כהן ד"ר ד. גבתון	3	שיס	חינוך
ב.	סוגיות במדיניות החינוך	מרכזת: ד"ר א. איכילוב	2	שיס	חינוך
ג.	יש ללמוד 3 מתוך קורסי הי"תאוריות למתקדמים" הניתנים בחוג לסוציולוגיה. בתשס"ט יינתנו הקורסים הבאים:				
	- חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם	פרופ' ד. רבינוביץ	2	שיס	סוציולוגיה
	- קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית	פרופ' י. שנהב	2	שיס	סוציולוגיה
	- עיונים במושג ה"חברתי"	פרופ' ר. שמיר	2	שיס	סוציולוגיה
	- תאוריות בריבוד ואי שוויון	ד"ר ס. אלון	2	שיס	סוציולוגיה
	- אידיאולוגיה ותורת השיח	ד"ר א. קורדובה	2	שיס	סוציולוגיה
	- רטוריקה חילנית במחשבת חברתית	ד"ר ת. פוראני	2	שיס	סוציולוגיה

שיעורי חובה מתודולוגיים (7-6 ש"ס). פירוט הדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך יש לבחור לפחות שיעור אחד מכל מקבץ:

מקבץ א':

-	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים	פרופ' נ. לוי אפשטיין	2	שיס	סוציולוגיה
-	אי: רגרסיה לינארית	ד"ר א. פאול	3	שיס	חינוך
-	שיטות מחקר איכותיות למתקדמים	ח. שלטון	3	שיס	חינוך
-	הפקת תועלת ממימצאי הערכת לומדים				
-	דילמות מתודולוגיות מרכזיות	פרופ' נ. לוי-אפשטיין פרופ' י. שביט	2	שיס	סוציולוגיה
-	שיטות מחקר למתקדמים - ניתוח רב משתני	ד"ר פ. נאסר-אבו אלהיגיא	3	שיס	חינוך
-	תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר	ד"ר ע. אורן	3	שיס	סוציולוגיה
-	הערכה בחינוך: תאוריה ומעשה	ר. אורן	3	שיס	חינוך

מקבץ ב':

-	ניתוח נתונים איכותיים בחקר החינוך	ד"ר א. כהן	2	שיס	חינוך
-	לשדה ותורה: מתודולוגיה אתנוגרפית	פרופ' ד. רבינוביץ	2	שיס	סוציולוגיה
-	"אתרות" ועבודת שדה: התאולוגיה שבתוך אנתרופולוגיה	ד"ר ת. פוראני	3	שיס	סוציולוגיה

□

¹ ניתן אחת לשנתיים.

² הודעות על מועדי הפגישות יפורסמו על לוחות המודעות.

שיעורי בחידה¹ (להשלמת מכסת השעות)

ניתן לבחור בשיעורים נוספים מתוך תכנית הלימודים לתואר שני של שני החוגים, ובשיעור אחד מתכנית הלימודים לתואר שני של חוגים אחרים, באישור היועץ. ניתן גם לבחור בשיעורים מתודולוגיים שלא נבחרו כשיעורי חובה. פירוט הדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך.

היבטים משפטיים של מינהל ומדיניות החינוך	ד"ר ד. גבתון	3	שי"ס	חינוך
המדינה וההשכלה הגבוהה בישראל: ניתוח יחסי עוצמה	ד"ר א. כהן	2	שי"ש	חינוך
השכלה ומעמד בינוני	ד"ר א. כהן	3	שי"ס	חינוך
מדיניות החינוך בישראל: היבטים גלובליים ומקומיים של קונפליקט	ד"ר ד. גבתון	3	שי"ס	חינוך
חינוך לאזרחות בעולם משתנה ²	פרופ' א. איכילוב	2	שי"ש	חינוך
חברה במשבר: משמעויות תינוכיות לצוותים מובילים	פרופ' ד. ברטל	2	שי"ס	חינוך
כלכלת חינוך והיבטים של מימון החינוך	א. בן-דוד הדר	3	שי"ס	חינוך
יצירת חוויית למידה כאמצעי להשגת יעדי הארגון בעידן של חדשנות	ד"ר ג. עינב	2	שי"ס	חינוך
ניהול בתי-ספר - מבט מגדרי	פרופ' י. אופלטקה	2	שי"ש	חינוך
נוער, נעורים ותנועות נוער בעת החדשה: גרמניה, בריטניה וישראל	ד"ר א. בן עמוס	2	שי"ש	חינוך
בין ידע לכח בתקופת היישוב: המערכת האקדמית בראשיתה	ד"ר א. כהן	2	שי"ש	חינוך
מבוא לשיווק בית ספר	פרופ' י. אופלטקה	2	שי"ס	חינוך
הנצחה וחינוך ללאומיות באירופה ובישראל	ד"ר א. בן עמוס	2	שי"ש	חינוך
מנהיגות חינוכית	פרופ' י. אופלטקה	2	שי"ס	חינוך
ז'אן ז'אק רוסו: בין חינוך פילוסופיה ופוליטיקה	פרופ' א. בן-עמוס	2	שי"ש	חינוך
מדיניות ההשכלה הגבוהה בישראל	פרופ' ע. וולנסקי ד"ר א. כהן	2	שי"ש	חינוך

סמינריונים³

יש ללמוד לפחות אחד מבין הסמינריונים מתוך הרשימה שלהלן. ניתן לבחור גם סמינר מהחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. על תלמידים במסלול עם עבודת גמר ללמוד שני סמינריונים (8 שי"ס) ותלמידים במסלול ללא עבודת גמר ילמדו 3 סמינריונים (12 שי"ס).

העברה בין דורית של יתרונות השכלתיים	י. פנינגר	3	שי"ס	חינוך
המדינה וההשכלה הגבוהה בבריטניה ובישראל: ניתוח יחסי עוצמה	ד"ר א. כהן	2	שי"ש	חינוך
בין ידע לכח בתקופת היישוב: המערכת האקדמית בראשיתה	ד"ר א. כהן	2	שי"ש	חינוך
חינוך לאזרחות בעולם משתנה ²	פרופ' א. איכילוב	2	שי"ש	חינוך
מדיניות ההשכלה הגבוהה בישראל	פרופ' ע. וולנסקי ד"ר א. כהן	2	שי"ש	חינוך
ניהול בתי ספר – מבט מגדרי	פרופ' י. אופלטקה	2	שי"ש	חינוך
המנהל בארגון: שחיקה, צמיחה והתחדשות	פרופ' י. אופלטקה	2	שי"ש	חינוך

סמינר סגל³ יפורסם 2 שי"ס סוציולוגיה

¹ פירוט הדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך.

² פרטים על הקורס יש לבדוק בידיעון ביה"ס לחינוך.

³ לא נכלל במניין השעות לתואר. הודעות על מועדי סמינר הסגל מתפרסמות על לוחות המודעות בבניין נפתלי ובאתר החוג לסוציולוגיה באינטרנט.

תואר שלישי

מסלול רגיל

1. רשאים להגיש מועמדות מי שחשלימו עבודת גמר במסגרת לימודי תואר שני (באוניברסיטה מוכרת) וסיימו אותה בציון 85 לפחות, וציונם הכולל הוא לפחות 85.
2. מועמדים יגישו לוועדת הדוקטורנטים של החוג, באמצעות מזכירות החוג, את המסמכים הבאים:
  - א. גליון ציוני ב.א.ו.מ.א.
  - ב. עותק של עבודת הגמר ל-מ.א.
  - ג. 2 מכתבי המלצה.
  - ד. קורות חיים.
  - ה. הצהרת כוונות (בהיקף של כ-3 עמ') שתפרט ביוגרפיה אינטלקטואלית ותחומי מחקר מועדפים.
3. ועדת הדוקטורנטים דנה בבקשות פעמיים בשנה. המועמדים לסמסטר א' מתבקשים להגיש את המסמכים עד אמצע חודש מאי. המועמדים לסמסטר ב' מתבקשים להגיש את המסמכים עד אמצע חודש דצמבר.
4. תלמידים אשר לא סיימו לימודי מ.א. בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה יוכלו להתקבל ביימעמד מיוחד ויחויבו בקורסי השלמה. היקף קורסי השלמה הינו עד כמחצית מסך שעות הלימוד בתואר השני בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. הרכב הקורסים נקבע על ידי הוועדה החוגית לתלמידי מחקר ומובא לידיעת התלמידים עם תקבלה לחוג.
5. חובות הלימודים
  - א. קורסים בהיקף של 8-9 ש"ס להם זיקה לתחום מחקרן של התלמיד. הקורסים יהיו מתוך תכנית ה-מ.א. של החוג וחוגים אחרים, באישור המנחה או היועץ. יש לסיים כל קורס בציון 85 לפחות ולהשלים תוך שנה ממועד הקבלה כתלמיד מחקר שלב א'.
  - ב. סדנת דוקטורנטים שלב א'. הסדנה נפגשת אחת לשבועיים ואינה כלולה במניין השעות לתואר שלישי. יש להשתתף בסדנה עם מועד הקבלה כתלמיד מחקר שלב א' ועד למועד אישור הצעת המחקר ע"י רשויות האוניברסיטה.
  - ג. לאחר שהתקבלו במעמד של "תלמיד מחקר שלב א'" יהיו התלמידים חייבים למצוא מנחה ולהגיש תוך שנה לוועדת הדוקטורנטים החוגית הצעת מחקר מאושרת על ידי המנחה. עם אישור ההצעה על ידי המנחה יציגו התלמידים את ההצעה, בפרוס החוג אליו יוזמנו המורים והדוקטורנטים של החוג. כמו כן, יהיה על התלמידים להשלים תוך שנת הלימודים הראשונה את סך חובות השמיעה לתואר השלישי (המפורטים לעיל).
  - ד. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. אם לא נדרשים תיקונים תועבר ההצעה לדיון בוועדה הפקולטטית. אם נדרשים תיקונים, תינתן לתלמידים תקופה של ארבעה חודשים לתיקון ההצעה. ההצעה המתוקנת תועבר שוב לאישור השופטים. לאחר קבלת אישורם, תועבר ההצעה המתוקנת לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
  - ה. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י מוסדות האוניברסיטה, יעברו התלמידים למעמד של "תלמיד מחקר שלב ב'".
  - ו. סדנת דוקטורנטים שלב ב'. תלמידים שהחלו לימודיהם לתואר שלישי בחוג משנה"ל תשס"ז ואילך יהיו חייבים בסדנה זו, עם המעבר ל"תלמיד מחקר שלב ב'". הסדנה מיועדת לשפר את יכולות הכתיבה המדעית. היקף הסדנה הוא 2 ש"ס, שאינן כלולות במניין השעות לתואר.
  - ז. התלמידים יגישו למזכירות החוג, אחת לשנה, דו"ח התקדמות חתום שיאושר ע"י המנחה. הדו"חות יועברו לוועדה הפקולטטית.

- ח. **משך הלימודים.** על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו לשלב א'. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה אישור. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור הצעת המתקן, אלא אם כן המליצה הוועדה היחידתית אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה את ההמלצה.
- ט. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה. תלמידים המעוניינים להגיש את העבודה בשפה האנגלית חייבים לקבל את אישור הוועדה הפקולטטית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.
6. החוג מצפה מתלמידי המחקר לחשתתף בסמינר הסגל, בסדנאות המחקר ובכל פעילות אקדמית אחרת שמתקיימת בחוג.

מסלול ישיר

1. **תנאי קבלה**
- א. רשאים להגיש מועמדותם ללימודי המסלול הישיר תלמידים מצטיינים שקיבלו את התואר "בוגר אוניברסיטה" בציון משוקלל של 90 לפחות. תלמידים אשר עומדים בתנאים הנייל ושלא הגישו מועמדות למסלול הישיר רשאים לעשות זאת במהלך השנה הראשונה ללימודי המ.א.
- ב. בנוסף, זכאים להציג מועמדותם למסלול הישיר תלמידים מצטיינים אשר בתום השנה הראשונה ללימודי המ.א. השלימו לפחות מחצית מכלל חובות השמיעה של לימודי המ.א. ובהם קורסי החובה של השנה הראשונה בממוצע ציונים של 90 לפחות.
2. הוועדה החוגית לתלמידי מחקר דנה בפניות של מועמדים פעמיים בשנה, במועדים קבועים. בחודש יוני (למעוניינים להתחיל לימודיהם בסמסטר א') ובחודש ינואר (למעוניינים להתחיל לימודיהם בסמסטר ב'). על המועמדים המבקשים להתקבל לסמסטר א' להגיש את המסמכים (פירוט בהמשך) עד אמצע חודש מאי. על המבקשים להתקבל לסמסטר ב' להגיש את המסמכים עד אמצע חודש דצמבר.
3. המבקשים להציג מועמדותם, יגישו לוועדה החוגית לתלמידי מחקר, באמצעות מזכירות החוג, את המסמכים הבאים:
- א. ציוני תואר ראשון ושני (למי שהחלו לימודי מ.א.)
  - ב. שני מכתבי המלצה
  - ג. קורות חיים
  - ד. הצהרת כוונות, בהיקף של 2-3 עמודים, שתפרט ביוגרפיה אינטלקטואלית ותחומי מחקר מועדפים.
4. מסגרת הלימודים. תכנית הלימודים במסלול הישיר תכלול 32-34 ש"ס ותלמידים המתקבלים למסגרת לימודים זו יידרשו להשלים את לימודי הדוקטורט בתוך 5 שנים. בתכנית הלימודים יהיו שלושה שלבים:
- שלב I - תלמיד מחקר שלב א' על תנאי.** שלב זה יימשך עד שלושה סמסטרים ובמהלכו יצטרפו התלמידים להשלים לפחות מחצית ממכסת שעות הלימוד בתכנית. עם סיום שלב זה יצטרפו התלמידים לעמוד במבחן כשירות¹ כתנאי מעבר למעמד של תלמיד מחקר שלב א'².
- שלב II - תלמיד מחקר שלב א':** משך שלב זה יהיה 2-3 סמסטרים. במהלך תקופה זו אמורים התלמידים להשלים את מכסת השיעורים שעליהם לקחת, להתקשר עם איש סגל שיסכים לשמש כמנחה, ולהכין הצעת מחקר שתהווה את הבסיס לעבודת הדוקטורט.

¹ ראו בהמשך פירוט של מבחן הכשירות.

² תלמידים שלא יעברו את מבחן הכשירות יוכלו להשלים את לימודיהם במסגרת תכנית ה-מ.א. ללא תיזה או במקרים מסוימים להשלים תיזה ל-מ.א.

תלמידים שהתקבלו למסלול הישיר על פי סעיף 1.א חייבים בהגשת הצעת המחקר תוך שלוש שנים מתחילת לימודיהם.
 תלמידים שהתקבלו למסלול הישיר על פי סעיף 1.ב חייבים בהגשת הצעת המחקר תוך שנה מתחילת לימודיהם.
שלב III – תלמיד מחקר שלב ב' : עם אישור הצעת המחקר יעברו התלמידים למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' – שלב כתיבת עבודת הדוקטורט – שלב זה יימשך 4-6 סמסטרים.

5. תאור מפורט של תכנית הלימודים על-פי שלבי הלימוד
 יש להשלים כל קורס בציון 85 לפחות.

שלב ב'	תלמיד מחקר שלב א'	תלמיד מחקר שלב א' על תנאי
סדנת דוקטורט שלב ב' 2 ש"ש	סדנת דוקטורט שלב א' 2 ש"ש	לפחות 2 קורסי תאוריות 4 ש"ש
השלמת כתיבת עבודת הדוקטורט	קורס תאוריות למתקדמים 2 ש"ש	קריאה ביקורתית וכתובה מדעית 2 ש"ש
	קורס מתודולוגי 2-3 ש"ש	דילמות מתודולוגיות 2 ש"ש
	סמינר 4 ש"ש	קורס מתודולוגי 2-3 ש"ש
	שיעורי בחירה' 4 ש"ש	לפחות שני סמינרים 8 ש"ש
	הכנת הצעת מחקר סה"כ שעות 14-15 ש"ש	מבחן כשירות --
תנאי מעבר: סיום חובות השמייעה ואישור הצעת מחקר	סה"כ שעות (מינימלי) 18-19 ש"ש	תנאי מעבר: ציון ממוצע 90 ומבחן כשירות

6. מבחן כשירות. המטרה הכללית של מבחן הכשירות הינה לבדוק את הידיעות של התלמידים בתחום ידע מוגדר בו הם מתכוונים להתמחות. בתום שנת הלימודים הראשונה יגדירו התלמידים יחד עם אחד או שניים ממורי החוג תחום התמחות ורשימת קריאה המורכבת מהספרות העיקרית בתחום (היקף הקריאות יהיה כמקובל בקורס שנתו). תלמידים יכינו את עצמם במהלך הסמסטר השלישי של לימודיהם ובסוף אותו סמסטר יקבלו מבחן בית אותו יצטרכו להגיש תוך שבוע (מועד הכתיבה ייקבע בתאום בין המורה-המנחה והתלמיד). המבחן ייבדק על ידי שני מורים וציון עובר במבחן זה ייתשב כעמידה במבחן הכשירות.

7. עם אישור ההצעה על ידי המנחה יהיה על התלמידים להציג את ההצעה בפורום החוג אליו יוזמנו המורים ותלמידי תארים מתקדמים של החוג.
 כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. במידה ולא נדרשים תיקונים תועבר ההצעה ע"י הוועדה החוגית לדיון לוועדה הפקולטטית. אם נדרשים תיקונים, תינתן לתלמידים תקופה של ארבעה חודשים לתיקון ההצעה. ההצעה המתוקנת תועבר שוב לאישור השופטים. לאחר קבלת אישור, תועבר ההצעה המתוקנת לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.

8. אחת לשנה יגישו התלמידים למזכירות החוג דו"ח התקדמות מאושר על ידי המנחה. הדו"חות יועברו לוועדה הפקולטטית.

9. משך הלימודים. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים אקדמיות, מהמועד שבו התקבלו למעמד של "תלמיד שלב א", כולל תלמידי שלב א' על תנאי.
 כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת הוועדה היחידתית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט היא שנה אחת מיום אישור הצעת המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה היחידתית אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה ההמלצה.

10. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של כ-5% מהיקפה. הוועדה היחידתית זכאית לאשר הגשת עבודת הדוקטורט בשפה אנגלית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של כ-5% מהיקפה.

11. החוג מצפה מתלמידי המחקר להשתתף בסמינר הסגל ובסדנאות המחקר בתחומים השונים וכן בכל פעילות אקדמית אחרת המתקיימת בחוג.

¹ במסגרת זו ניתן לכלול הדרכה אישית עם מנחה הדוקטורט לקידום כתיבת ההצעה.

תיאור הקורסים

1041.4264.01 תאוריות למתקדמים: אידיאולוגיה ותורת השיח

הקורס יעסוק בתמורות שחלו במשמעויות של מושג האידיאולוגיה מאז מרקס ומנהיגים, ובמשקעים של המשמעויות הללו. תיבחן שאלת הזיקה שבין "ביקורת האידיאולוגיה" לבין תורת השיח העכשווית. תוצגנה תפישות שונות של מושג ה"שיח" בחשיבה הפוסטסטרוקטורליסטית ובחקשר של מימדים שונים של ה"מפנה הלשוני".

1041.4262.01 תאוריות למתקדמים: חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם

הקורס מתחיל בדיון במעמדה של התאוריה בעולם האינטלקטואלי בכלל ובהיסטוריה של האנתרופולוגיה בפרט. המשכו בסקירה של כמה מהגישות התאורטיות הקלאסיות באנתרופולוגיה, בדגש על פונקציונאליזם, סטרוקטוראליזם, וגישות מרקסיסטיות. פרק נוסף בקורס עוסק במשמעות התאורטית של משבר הייצוג במדעי החברה ובאנתרופולוגיה בפרט. לקראת סוף הסמסטר נעסוק באתגרים הניצבים בפני התאוריה האנתרופולוגית בעידן הגלובאלי, בעיקר לנוכח פיצול הזיקה המסורתית בין מקום, חברה ותרבות ולנוכח הקישורים החדשים בערים הגלובאליות בין הגירה, תקשורת ושוק רעיונות בלתי מוגבל.

1041.4276.01 תאוריות למתקדמים: עיונים במושג ה"חברתי"

קורס זה יעמיד לביקורת את המושג "חברה", כפי שהוא מנוסח על ידי תאורטיקנים מרכזיים ומעוצב באמצעות עימותים סוציולוגיים בצרפת, גרמניה וארצות הברית. במיוחד תעמוד למבחן גישה מבנית מול גישות אינטראקציוניות ואינטר-סובייקטיביות. הקורס יתבסס על קריאת עומק של טקסטים קלאסיים (למשל, דוורקהיים, זימל) ועכשוויים (למשל, קנור-סטינה, לאטור). דרישות הקורס: שליטה מלאה באנגלית, נוכחות והשתתפות פעילה (כולל יכולת קבועה להציג את חומר הקריאה הרלבנטי משיעור לשיעור) (משקל 30%), כתיבת review בן שני עמודים המתייחס לשני פריטים ביבליוגרפיים על פי בחירת התלמיד/ה (30%), עבודת בית בחיקף של 4 עמודים בסוף הסמסטר (40%).

1041.4269.01 תאוריות למתקדמים: קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית

למושג "פוסטקולוניאליזם" מספר משמעויות. במשמעות הראשונה ניתן להתייחס לתחילת "פוסט" כקטגוריה של זמן, הבאה לתאר את העידן שהחליף את הכיבוש הקולוניאלי הישיר. השאלה המרכזית המונחת על סדר היום היא כיצד מתארגנות הפוליטיקה, התרבות, הכלכלה והחברה בקולוניות-לשעבר לאחר השחרור הלאומי ונסיגתה של המדינה הקולוניאלית האירופית. על פי גישה זו, המצב הפוסטקולוניאלי משקף את ההיסטוריה הקולוניאלית גם לאחר סיומה וכפי שהיא נצרכת כתודעה ובפרקטיקות תרבותיות שונות, בשפה, בגיאוגרפיה, בגוף, ביחסים בין קבוצות אתניות וביחסים בין הקבוצות השונות לבין השלטון. במשמעות השנייה, ניתן להתייחס אל התחילת "פוסט" כאל קטגוריה אפיסטמולוגית (ולא טמפורלית), כלומר כפרספקטיבה ביקורתית על הקולוניאליזם המתקיימת גם לצד הדיכוי הקולוניאלי וגם לאחריו. כל אחת מן הגישות הפרשניות הללו - האחת היסטורית והשנייה תאורטית - נשענת על הנחות תאורטיות שונות. הקורס מבקש לתאר את התאוריות הקאנוניות בשני זרמים אלה ולהדגים את הדלוונטיות שלהן לסוגיות תרבותיות, כלכליות וחברתיות מרכזיות בעידן המודרני.

1041.4277.01 תאוריות למתקדמים: רטוריקה חילונית של התאוריה החברתית

הקורס יוצא מנקודת הנחה, לפיה הקטגוריה של "החילונית" (Secular) כרוכה באונטולוגיה ובאפיסטמולוגיה מסוימות. הקורס יפתח בסקירת ההיסטוריה של מושג "החילונית" ונגזרותיו-חילוניות (Secularism) וחילון (Secularization). סקירה זו תשמש כהכנה לבחינת "החילונית" כיסוד הגמוני במסגרת מושג התבונה המודרני בכלל, והתאוריה החברתית האקדמית בפרט. במהלך הקורס, נבחן כיצד תפיסות והנחות חילוניות עומדות ביסוד התבונה וההמשגה של מושגי מפתח בתאוריה החברתית: חלל וזמן, עובדות וערכים, גוף ונפש, אנושי וחף-אנושי, מה שניתן ומה שלא ניתן להיאמר. מטרת הקורס היא לשרטט את האופנים שבהם ההנחות האונטולוגיות והאפיסטמולוגיות של "החילונית" מייצרות מושגים ויחסים אלה, ובו-בזמן מגבילות ותוחמות את המחשבה עליהם.

1041.4263.01 תאוריות למתקדמים: ריבוד ואי-שוויון

מטרת הקורס היא להעמיק ולהרחיב את הידע של הסטודנטים ביחס למגוון הגישות ומסורות המחקר הסוציולוגי בנושא אי-שוויון בחברה מודרנית. הדגש בקורס הוא על תאוריות עדכניות לריבוד חברתי. בין הנושאים נעסוק בשאלות של מהו שוויון, צדק חלוקתי, מקורות הריבוד בחברה, ותהליכי יצירת הריבוד.

1041.4227.01 אחרות ועבודת-שדה: התאולוגיה שבתוך האנתרופולוגיה

התפיסה המקובלת בימינו מתייחסת לאנתרופולוגיה כתחום-ידע המונע מסקרנות ביחס להבדל שמוגדר בדרך כלל כתרבותי ואשר משתמש בעבודת-שדה כמתודה המרכזית שלו. בקורס נבחן את התהליך ההיסטורי שבמסגרתו התעצבה האנתרופולוגיה כדיסציפלינה העוסקת בארצות ובעמים "זרים ורחוקים". השאלה הספציפית שבה נעסוק היא: כיצד ההתעניינות בהבדל "תרבותי" והמחויבות לעבודת-שדה קשורות למקורותיה החילוניים של האנתרופולוגיה המודרנית, ומה ניתן ללמוד מכך על ההנחות העומדות בבסיסה?

1041.4272.01 דילמות מתודולוגיות מרכזיות

במסגרת הקורס נעסוק בסוגיות המתודולוגיות המרכזיות המעסיקות סוציולוגים אמפיריים. להלן רשימה חלקית של סוגיות אלו: הוויכוח בין ניאאו-פוזיטיביסטים לפוסט מודרניסטים באשר לאפשרויותיו ומגבלותיו של המחקר האמפירי; הדילמה בין מחקר על נחקרים לעומת מחקר על משתנים; השימוש במחקרים השוואתיים; הטיפול בבעיות סלקציה; משמעות הקשר הסיבתי וזיהויו ועוד. הקורס יתנהל כסמינר עיוני. הסטודנטים יכינו את הדיון משבוע לשבוע תוך התבססות על רשימת קריאות. כמו כן הסטודנטים יכתבו עבודת ביקורת על מחקר כלשהו באמצעות הכלים שנלמדו בקורס.

1041.4223.01 לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית

הקורס מכוון להיכרות עם שיטות המחקר העיקריות בהן נעשה שימוש בעבודת שדה אתנוגרפית, באנתרופולוגיה ובתחומים גובלים. הקורס נוגע בחכרת המושג הכללי עבודת שדה, בתהליך הכניסה לשדה, בביצוע ראיונות, שימוש במיכשור אודיו ווידאו, בניהול יומן שדה, בתהליכי ניתוח יומני שדה, ובשלבים הראשונים של הבנייה טקסט אנתרופולוגי המתבסס על המחקר האתנוגרפי. הקורס מיועד הן לתלמידי מחקר שנמצאים בשלבי ההכנה לעבודת שדה והן למי כבר התנסו בה.

1041.4111.01 שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': גרסיה לינארית

מטרת הקורס להקנות לסטודנט ידע, הבנה ומיומנות בשיטות מחקר כמותיות במחקר חברתי. הקורס יתמקד במודל הלינארי לניתוח נתונים רב משתני. במהלך הקורס יבוצעו הניתוחים השונים במחשב על מאגר נתונים.

חובות התלמידים: שבעה תרגילי ניתוח נתונים.

תנאי להשתתפות בקורס ציון 75 בקורס שיטות מחקר כמותיות.

1041.4461.01 תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר

מטרת הקורס להעמיק את ההיכרות עם שיטת הסקר: לעמוד על הדילמות המרכזיות בתכנון הסקר, לעמוד על יתרונותיו ומגבלותיו והטעויות האפשריות בסקר, להשוות בין שיטות הסקרים הנפוצות ולבחון את הגישות למניעת טעויות דגימתיות וטעויות מדידה הנובעות כתוצאה מאי דיוקם של כלי המחקר.

1041.4531.01 Image-based Ethnography

The course helps to train ethnographers and social scientists in general, in recognizing, utilizing, and interpreting visual data, including data dealing with sex/gender, ethnicity, and also basic compositional strategies

1041.4136.01 קריאה ביקורתית וכתובה מדעית

השיעור יוקדש לניתוח מפורט של מבנה מאמרים מהעיתונות המקצועית המדווחים על ממצאי מחקרים אמפיריים, איכותניים או כמותניים. נעקוב במדוקדק אחר אסטרטגיית הכתיבה (כולל מבנה המשפטים ורצף הסעיפים), חלוקת "השטח" במאמרים והמסלול הלוגי, החל מהתקציר (abstract), המבוא, הצגת הנתונים, הדיון, המסקנות, הערות והפניות ביבליוגרפיות. נבחן את קשרי הנחיצות והגומלין שבין החלקים השונים של המאמר: החל מהצגת השאלה המחקרית, סקירת הספרות, הצגת הנתונים ודיון במסקנות. התלמידים יידרשו להציג מצגת בכיתה על אחד מהמאמרים שיידונו בקורס, להגיש מטלת כתיבה אחת וביקורת על מטלות הכתיבה של סטודנטים אחרים בקורס.

1041.4122.01 סדנת תזה ל-מ.א.

מטרת הסדנה לשמש פורום לדיון, כתיבה וביקורת קולגיאלי של הצעות מחקר לעבודת גמר. חובות התלמידים הן הצגה בע"פ ובכתב של הצעת מחקר והגשת חוות דעת על עבודת שהוצגו. הסדנה הינה חובה לתלמידים במסלול עם עבודת גמר. ניתן להרשם לסדנה החל משנה ב' ומעלה באישור יועץ המ.א. עם תחילת הסדנה יידרשו התלמידים להגיש טופס "הצעת תכנית לעבודת גמר לתואר מ.א." מאושר ומוסכם ע"י המנחה/מנחים.

1041.4129.01 סמינר סגל

במסגרת הסמינר יוזמנו מרצים מבין מורי החוג ותלמידי או מחוץ לחוג, שידווחו על עבודותיהם. הסמינר הינו חובה לכל תלמידי התואר השני.

1041.3566.01 היבטים חברתיים של עוני

הקורס יעסוק בסוגיית העוני מנקודת ראות סוציולוגית ויכלול התייחסות לאיתור העניים בחברה, תנאי חייהם, ודרכי ההתמודדות עם עוני הן מנקודת ראותם של הפרטים והן מנקודת ראותה של החברה. יושם דגש על הדיון בעוני עירוני ומאפייניו ובכיוונים התאורטיים שהתפתחו המנסים להסביר סוגיה זו. בקורס יידונו סוגיות תאורטיות ומחקריות השופכות אור על הגורמים לעוני, משמעות החיים בעוני והשלכותיו לטוות האורך.

1041.4283.01 חברה אזרחית ותנועות חברתיות

הקורס עוסק בהתפתחותו של המושג "חברה אזרחית", ובמשמעויות החדשות המוענקות לו בשלושה העשורים האחרונים על ידי "תנועות חברתיות חדשות" וארגונים לא ממשלתיים, לרבות ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים. בהתבסס על הספרות התאורטית והמחקרית הענפה בנושא, הקורס מתמקד במקדי הדיון הבאים: גישות תאורטיות במדעי החברה לחקר תנועות חברתיות וחברה אזרחית; סקירה של מודלים של חברה אזרחית וטיפולוגיות של תנועות חברתיות בחקשרם הסוציו-היסטורי; דגש מיוחד יינתן לחקר החברה האזרחית בישראל.

1041.4282.01 נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים

נחלת הכלל הוא המושג העברי למה שמכונה באנגלית The Commons: סך המשאבים והנכסים שאינם קניין פרטי. חלקם (האוקיינוסים, האטמוספירה), הם חלק מהמערכת הטבעית. אחרים (ידע מתמטי, יצירות אמנות, פארקים לאומיים, האינטרנט) נוצרו במאמץ קולקטיבי אנושי לאורך דורות. הקורס יעסוק בהיבטים סוציולוגיים, כלכליים, סביבתיים ומשפטיים של נחלת הכלל, בביטויים תרבותיים שונים של הצורך לשמרה ולדילמות שהנושא מעורר. רשימת הקריאה תכלול פריטים מתחומי הסוציולוגיה, האנתרופולוגיה, המשפט, האתיקה הסביבתית, הבולוגיה, הכלכלה ומדע המדינה. הקורס כלול ברשימת הקורסים המוצעים במסגרת תכנית המ.א. בכ"ס פורטר ללימודי סביבה.

1041.4284.01 ניהול אוכלוסיות ומשטור מרחבי

הקורס המיועד לתלמידים ברמת המ.א., עוסק ביחסי הגומלין בין מרחב וחברה ולאופנים שבהן מתאפשר רוע ממשלי. בבסיס הקורס תעמוד האבחנה בין ריבונות וממשליות. בעוד שמושג הריבונות מסמן ומייצג טריטוריה מוגדרת ומתוחמת מושג הממשליות עוסק באוכלוסיה ובניהול החיים שלה. במהלך הקורס נציג קונפיגורציות שונות של היחס בין ריבונות וממשליות כמו פרקטיקות של בידול קהילתי או פרקטיקות של זיהוי (Profiling) בחקשר פוסטקולוניאלי. נראה כיצד קונפיגורציות אילו מאפשרות מבט רפלקסיבי הן על תוקפו של מושג הריבונות והן על המופעים השונים של ניהול אוכלוסיה בחברות גלובליות.

1041.4247.01 ערכים, עמדות ודעת קהל

בקורס ייערך דיון בשתי רמות: מיקרו ומאקרו. ברמת המיקרו נדון בערכים ובהשתנותם, כמו גם בעמדות הנגזרות מהם – תפקידן, אופן התהוותן, מדידתן, הקשר בינן לבין התנהגות ותאוריות עיקריות של שינוי עמדות. ברמת המאקרו נדון תחילה במושג של דעת קהל ובמורכבות הנדרתו. לאחר מכן, נסקור את תהליכי התהוות והשינוי של דעת קהל ואת תפקידם של אמצעי התקשורת בשיקופה ועיצובה.

1411.5660.01 סוגיות במשפט ובמדעי החברה

הקורס נלמד במתכונת שנתית (3 ש"ש) וינתן ע"י מספר מרצים מהחוגים למדע המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ומפקולטה למשפטים. מטרתו של הקורס הינה להקנות לתלמידים שליטה בגישות תאורטיות ומחקריות הרווחות בתחום עיון זה, וזאת באמצעות הכרות עם כווני המחקר וההגות המעסיקים את מורי התכנית. הקורס יוקדש לחמש סדרות של ארבע הרצאות כל אחת שיינתנו ע"י מורים שונים של התכנית. בנוסף, ישולבו במהלך הקורס פגישות משותפות לכל מורי התכנית וכן למרצים ומרצות שיוזמנו כאורחים.

1041.3568.01 סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום-יום

אי שוויון בחברה מתואר על פי רוב במונחים מקרו-סוציולוגיים: מבנה ריבודי, תהליכים היסטוריים, שינויים דיסקורסיביים וכדומה. קורס זה יתמקד ברמת המיקרו ויבחן את משמעות אי השוויון בחיי היום יום הלכה למעשה. בין השאר יידונו בקורס שאלות כמו: כיצד מסומנים גבולות חברתיים בחיי היום יום? כיצד שחקנים חברתיים מבינים את מיקומם היחסי בחברה ואת מיקומם של האחרים? כיצד הם מצדיקים את המבנה הריבודי, כפי שהוא נתפס על ידיהם, או מתנגדים לו? במה כרוכה יכולתו של הפרט לחצות בפועל גבולות חברתיים, מעמדיים ותרבותיים? שאלות אלה ואחרות ייבחנו לאור תאוריית הפרקטיקה והסוציולוגיה של חיי היום יום תוך התבססות על עבודותיהם של למונט, סוידלר, בורדייה, גופמן ואחרים ותוך התייחסות לסוגיות שונות של אי שוויון בחברה הישראלית.

סמינרים**1041.4520.01 אתניות ומגדר בשוק העבודה**

הסמינר יעסוק בבחינת תאוריות ריבודיות והסברים לאי-שוויון חברתי-כלכלי בשוק העבודה. הדגשים מיוחדים יושמו על אי-שוויון על בסיס מין, מוצא ולאום בחברה הישראלית, ובפרספקטיבה השוואתית. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים אמפיריים.

1041.4532.01 סמינר מחקר: בעיות נבחרות בסוציולוגיה של מוסדות

הסמינר יתמקד במקורות המחשבה המוסדית ובחשיבה על מוסדות בסוציולוגיה הקלאסית והמודרנית. נעמוד על מקורות המסורת הנובריאנית ונעקוב אחרי התפתחויותיה בתחומים שונים כמו כלכלה, פסיכולוגיה, מדע המדינה וסוציולוגיה. אל מול המסורת המוסדית נעמיד דגמים שונים של תיאוריות של רשתות חברתיות ונעמוד על יחסי הגומלין בין שתי המסורות.

1041.4512.01 הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי

מושג ההון הינו מרכזי למדעי החברה. הוא משקף מלאי של משאבים העשויים לשמש פרט או קבוצה ובהם ניתן להשתמש לצורך ייצור תוצרים שונים. בעוד שהיסטורית התייחס המושג בעיקר לנכסים פיזיים או פיננסיים, הרי שבעשורים האחרונים נוספו לדיון סוגי הון נוספים ובהם הון אנושי, הון תרבותי והון חברתי. שני האחרונים הינם בעלי מאפיינים סוציולוגיים מובהקים ומעוגנים ביחסים החברתיים. הסמינר הנוכחי יתמקד בהיבטים תאורטיים ואמפיריים של הון חברתי, אותו ניתן להגדיר כסך המשאבים הממשיים או הפוטנציאליים הנובעים מקשרים ממוסדים במסגרת רשתות של מחויבויות הדדיות. במהלך הסמינר יידונו גישות תאורטיות לחון חברתי וצורות שונות של מדידתו. משתתפי הסמינר יסקרו מחקרים אמפיריים הבוחנים את ההשלכות של הון חברתי בתחומים שונים, הן ברמת המיקרו והן ברמה המאקרו-חברתית. העבודה הסמינריונית תביא לידי ביטוי יכולת מתקדמת עצמאית על אחד ההיבטים של הון חברתי.

1041.3720.01 חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא

בעיות הקשורות ב"איכות הסביבה" – מהתדלדלותם של משאבי טבע ועד לזיהום האוויר והמים – הגיעו למימדים העלולים לסכן לא רק את איכות חיינו, אלא אף את עצם הישרדותנו. התשובה האפשרית לסכנות אלו כרוכה במונח "פיתוח בר קיימא" – כיוון חליפי של התפתחות חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומדעית המאט או אף מונע את התמוטטותן של מערכות אקולוגיות. וזאת מבלי לפגוע בהכרח בהמשך הצמיחה הכלכלית וברווחה החברתית. מהו פיתוח בר קיימא? אילו שינויים חברתיים, כלכליים ופוליטיים נחוצים, ואיזה מחיר יידרש על מנת להגשימו? מה תהיה צמיחה של חברה המבוססת על פיתוח בר-קיימא? אלה יהיו השאלות שיעסיקו אותנו בסמינר זה.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה; הגשת רפראט; עבודה סמינריונית.

1041.4529.01 The Social Foundation of Political Regimes

This seminar will focus on the articulations between political regimes and the broader institutional context in the new democracies of Latin America, Central / Eastern Europe, and East Asia. More specifically, the course will deal with the causes of variations in the quality of these democracies.

Few of the new democracies have established republican regimes (i.e. democracies with a strong separation of powers and rule of law), and most seem to be institutionalizing other varieties of democracy: plebiscitarian democracy (of which populism is a very important and often misunderstood variety), what I have called partial democracy, illiberal democracy, etc. Some are pseudo-democracies, in fact competitive authoritarianisms. We will explore the hypothesis that the variation in outcomes stems, to a large extent, from two main institutional causes: the levels of state capacity and the forms of articulation between state and society. A more specific hypothesis is that what I call partial democracy is the equilibrium regime of many new democracies.

The themes will include: A conceptualization of different forms of articulation between state and society (civic, exclusionary, corporatist, clientelistic), political regimes in the contemporary world and hypotheses about their social foundations, social dualism and the structural basis of civil society, forms and levels of state capacity, etc. Students will work on research projects on the issues or countries of their interest.

1041.4530.01 סוציולוגיה של הדת, סוציולוגיה של החילון

מגמת הסמינר הוא לבחון את המחלוקות העכשוויות אודות חילון וחדתה לאור המקום של הדת בתאוריה הסוציולוגית הקלאסית והמקום של החילון בתאוריות של מודרניזציה. המטרה היא לבחון מחלוקות ודיונים אלה לא רק בהיבט האמפירי אלא גם את הרבדים התאורטיים והאידיאולוגיים העמוקים – באיזו מידה עצם הרעיון של חברה מחייב סוג של דת? ובאיזו מידה קושרים את עצם האפשרות ליצירתיות ושינוי לדת ו/או לכריזמה. מאידך, באיזו מידה עצם המושג של מודרניות מחייב מניה וביה סוג של חילון? מה הקשר בין רציונאליות לדת? האם הם מנוגדים או האם הדת היא עצם התנאי לרציונאליזציה של העולם?

הסמינר יחולק לשלושה חלקים: דת ותאוריה סוציולוגית; חילון - הגדרות, תיזות ותאוריות; חזרת הדת, דת פוליטית ומתחדשת, אתגרים לתזות החילון.

1041.3776.01 ערים בעידן הגלובלי

הסמינר יבחן את הזיקה שבין עירוניות וגלובליזציה, תוך התמקדות על ההיבטים המקומיים של הגלובליזציה מחד והתפקוד הגלובלי של שחקנים מקומיים מאידך. לבחינה שלוש צירים: תפקיד ערים כאזורים אסטרטגיים של תהליך הגלובליזציה, ההשלכות של תהליכי הגלובליזציה על המבנה הכלכלי, החברתי והפוליטי של ערים, והשינויים המתחוללים ביחסים בין ערים ומדינות בעידן הגלובלי. הסמינר יתמקד על איתור וניתוח רשתות חוצות גבולות בכל אחד מצירים אלה. חובות הסמינר: קריאה והשתתפות פעילה בדיונים, הצגת רפרט, הכנת עבודת סמינר.

1041.4528.01 תקשורת, מיתוסים ותהליכים חברתיים

המיתוס לפי קלוד לוי שטראוס מהווה חיבור בין הטבע לתרבות. אנחנו נרחיק לכת ונציג את המיתוס כתבנית א-היסטורית שמורכבת מתהליכי התנסות ותהליכי כמיהה. באופן זה המיתוס מהווה מדיום תקשורתי במובהק משום שהוא מחבר בין הישות והאובייקט, בין ההיסטורי לטרנסצנדנטי ובין היחיד לחברה. התהליכים החברתיים קשורים בתהליכי התפתחות האישיות ובהתפתחות האופי החברתי. לפיכך, נדון בקשר בין התפתחות האישיות לבין התפתחות הקבוצה ובמיוחד נדון בתהליכים אלה בהקשר האקזיסטנציאליסטי מבית מדרשו של מרטין בובר. מטרת הקורס להקנות את הידע הקשור במיתוסים והקשר לתפיסה החברתית האנתרופולוגית.

1041.4480.01 כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט מודרנית באנתרופולוגיה

מהרבע האחרון של המאה ה-20 עסוקה האנתרופולוגיה במה שמכונה לעתים 'משבר הייצוג'. עיקרו - בדיקה מחדש של הנחות יסוד, פרקטיקות מובילות ופרדיגמות תאורטיות. הקורס מתחקה אחר השורשים האינטלקטואליים, האפיסטמולוגיים, הפוליטיים והאתיים של התהליך ומאפיין פתרונות אפשריים למלכוד השתיקה הפוסט-מודרנית.

1041.4523.01 משטרי רווחה ומשטרי מגדר

הסמינר יתמקד באי שוויון כלכלי על בסיס מגדר ובקשר שלו למדיניות רווחה. על רקע תאוריות העוסקות בריבוד ואי שוויון נעמוד על הקשר שבין אי שוויון מגדרי ומעמדי, נבחן באופן ביקורתי השלכות של מדיניות רווחה על אי שוויון מגדרי, וננתח את הדרך בה מעוצבים פרופילים שונים של משטרי מגדר בתוך משטרי רווחה.

1041.3790.01 סמינר מחקר: עבודה משפחה

סמינר מחקר העוסק ביחסים שבין משפחה ועבודה בעולם המערבי ועוקב אחר שינויים בשני תחומים אלו לאורך זמן. במסגרת הנושאים שיידונו בסמינר יינתן דגש מיוחד להבדלים מיגדריים בהתנסות בעבודה ובתחום המשפחתי, באי השוויון המיגדרי בשני מוסדות חברתיים אלו, ובהשפעת המדיניות החברתית על צמצומו. במסגרת הסמינר יידרשו התלמידים לבצע מחקר אמפירי בתחום, תוך שימת דגש על גורמים ברמת המיקרו וברמת המאקרו המשפיעים על ארגון חיי העבודה וחיי המשפחה.

1041.4526.01 פרקטיקום: ארגוני שינוי חברתי

מטרת הפרקטיקום לחקנות לתלמידים כלים להבנת הקשר בין הידע האקדמי לבין התנסות ופעילות בשדה. משך תקורם שלושה סמסטרים (סמסטר א' ו-ב' של שנת הלימודים הראשונה וסמסטר א' של שנת הלימודים השנייה). שנת הלימודים הראשונה תוקדש להיכרות ראשונית עם ארגונים בולטים לשינוי חברתי. בסמסטר הראשון יתקיימו מפגשים בכיתה עם פעילי ארגונים בולטים ובסמסטר השני יתקיימו סיורי שטח. החל מסוף הסמסטר השני ללימודיהם תלמידי הפרקטיקום יידרשו להשתלב בארגון לשינוי חברתי ולבצע בו מחקר על התערבות חברתית. המחקר יכלול תיאור סוציולוגי של השדה והצעת תכנית התערבות. הצעת המחקר (כחמישה עמודים) תוגש למנחים לא יאוחר מסוף חופשת הפסח בסמסטר הלימודים השני. עבודת השטח תונחה על ידי מורי הסמינר בשיתוף עם נציגי הארגונים בהם יעבדו הסטודנטים. דו"ח המחקר (בהיקף של כ-25 עמודים) מהווה פרויקט גמר במסלול. הוא יוגש למנחים עד סוף הסמסטר השלישי ללימודים. הציון בפרקטיקום ייקבע על סמך שקלול ציון פרויקט הגמר, הערכת עבודת השדה והתרומה לדיונים בסמינר.

1041.4456.01 פרקטיקום נביצוע סקרים

הסדנה מיועדת לתלמידי שנה ב' במגמת סקרים ומחקרי דעת קהל. היא תשמש כמסגרת ליישום הידע התאורטי, המתודולוגי והסטטיסטי אשר נרכש בקורסים קודמים. במהלך הסדנה נבצע פרויקט משותף של סקר/מחקר על כל מרכיביו, החל מבנית כלים, דרך הדגימה, עבודת השדה וניתוח הנתונים, וכלה בדיווח הממצאים.

1041.3811.01 שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית

הקורס יעסוק בניחות סוציולוגי ביקורתי של השיח המקצועי טיפולי והשפעתו על הגדרת גבולות הסדר החברתי ויחסי הכוח בתרבות המערבית במהלך המאה ה-20. דגש מיוחד יושם על הקשר בין תאוריה ופרקטיקה טיפולית בתחומים טיפוליים שונים כגון: רפואה, פסיכיאטריה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה וחינוך, לבין מבנה הכוח. במסגרת הדיון נעמוד על תפקודו של השיח הטיפולי כמכניזם לפיקוח חברתי תוך התמקדות בקטגוריות חברתיות כגון מעמד, מגדר ואתניות.

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

		הדרכה בספרייה- באינטרנט	1009.1000.01		
		הדרכה במאגרי מידע	1041.1100.01		
2.12.08	12:00-10:00	ג'	.02		
8.12.08	10:00-08:00	ב'	.03		
9.12.08	14:00-12:00	ג'	.04		
10.12.08	16:00-14:00	ד'	.05		
15.12.08	17:00-15:00	ב'	.06		
		מבוא לאנתרופולוגיה	1041.1101		
פרופ' רבינוביץ דני	201	12:00-10:00 א'	.01	שיעור	
פרופ' רבינוביץ דני	003	12:00-10:00 ב'	02.	שיעור	
מר הרפז יוסי	103	14:00-12:00 א'	03.	תרגיל	
גבי כנעאן דימא	105	14:00-12:00 א'	04.	תרגיל	
מר הרפז יוסי	103	16:00-14:00 א'	.05	תרגיל	
גבי כנעאן דימא	103	10:00-08:00 ב'	06.	תרגיל	
גבי אשכנזי אבישג	206	16:00-14:00 ב'	07.	תרגיל	
גבי קנדליק מור	004	14:00-12:00 א'	.08	תרגיל	
גבי גלס אלה	103	10:00-08:30 ה'	09.	תרגיל	
גבי קנדליק מור	105	10:00-08:30 ה'	.10	תרגיל	
		מבוא לסוציולוגיה	1041.1102		
ד"ר מזרחי נסים	003	14:00-12:00 ב'	01.	שיעור	
גבי תורגימן ורד	205	10:00-08:30 ב'	02.	תרגיל	
מר חכים ערן	205	16:00-14:00 ב'	03.	תרגיל	
גבי תורגימן ורד	107	16:00-14:00 ב'	.04	תרגיל	
מר חכים ערן	205	14:00-12:00 ה'	.05	תרגיל	
פרופ' שנהב יהודה	101	14:00-12:00 ה'	.06	שיעור	
מר שני גיא	107	14:00-12:00 ב'	07.	תרגיל	
גבי כנעאן דימא	107	10:00-08:30 ה'	08.	תרגיל	
גבי מורנו עדי	107	18:00-16:00 ה'	09.	תרגיל	
מר שני גיא	205	18:00-16:00 ה'	.10	תרגיל	

שנה א' - קורס חובה שנתי

			מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה	1009.1880.01
פרופ' שנהב יהודה		ה'	12:00-10:00 בר שירה	שיעור
ד"ר גימאל אמל				
פרופ' שטרנגר קרלו				

קורסי תשתית

			חברה, כלכלה וסביבה	1041.2613
ד"ר גוטליב אבי	110	ב'	12:00-09:00	.01 שו"ת
			חינוך וחברה	1041.2610
פרופ' שביט יוסי	110	ב'	15:00-12:00	.01 שו"ת
			מגדר וחברה	1041.2611
פרופ' הרצוג חנה	003	ג'	19:00-16:00	.01 שו"ת

שנה ב' - קורסי חובה

			תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	1041.2191
פרופ' שמיר רונן	101	ג'	13:00-10:00	.01 שיעור
מר הרפז יוסי	110	ג'	14:00-13:00	02. תרגיל
מר הרפז יוסי	207	ג'	17:00-16:00	03. תרגיל
גבי הוד ענת	106	ד'	15:00-14:00	04. תרגיל
גבי שיף טליה	004	ה'	13:00-12:00	06. תרגיל
גבי שיף טליה	107	ה'	14:00-13:00	.07 תרגיל
			שיטות מחקר איכותניות	1041.3321
ד"ר גולדשטיין-גדעוני עפרה	101	ה'	18:00-16:00	.01 שיעור
גבי רטנר גליה	106	ג'	10:00-08:30	02. תרגיל
גבי בלטמן נעמה	106	ד'	12:00-10:00	.03 תרגיל
גבי הירש אורית	106	ד'	14:00-12:00	04. תרגיל
גבי צרי יערה	208	ד'	16:00-14:00	05. תרגיל
גבי צרי יערה	106	ה'	12:00-10:00	07. תרגיל
גבי הירש אורית	314	ה'	14:00-12:00	.08 תרגיל
			שיטות מחקר כמותיות	1041.3389
פרופ' איילון חנה	110	ג'	16:00-14:00	.01 שיעור
מר מקדוסי עודד	318	ד'	14:00-12:00	03. תרגיל
גבי גלבגיסר דפנה	318	ה'	12:00-10:00	04. תרגיל
גבי גלבגיסר דפנה	318	ה'	16:00-14:00	.05 תרגיל

שנה ג' - קורס חובה

פרופי שנהב יהודה	201	19:00-16:00	ח' חברה בישראל	1041.3102	.01 שיעור
------------------	-----	-------------	----------------	-----------	-----------

קורסי בחירה**

ד"ר מוראני האלד	206	17:00-14:00	ד' אנתרופולוגיה של חילוניות	1041.3574	.01 שו"ת
-----------------	-----	-------------	-----------------------------	-----------	----------

פרופי שטייר חיה	204	14:00-11:00	א' היבטים חברתיים של עוני	1041.3566	.01 שו"ת
-----------------	-----	-------------	---------------------------	-----------	----------

ד"ר בן-משת אליהו	205	18:00-15:00	ג' מבוא לאוכלוסייה ותהליכים דמוגרפיים בישראל	1041.3565	.01 שו"ת
------------------	-----	-------------	--	-----------	----------

ד"ר מנדל הדס	204	17:00-14:00	א' מגדר ואי שוויון	1041.3570	.01 שו"ת
--------------	-----	-------------	--------------------	-----------	----------

ד"ר מזרחי נסיט	104	12:00-09:00	א' סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום	1041.3568	.01 שו"ת
----------------	-----	-------------	--	-----------	----------

פרופי קין גני		16:00-14:00	ח' אנטי גלובליזציה ואקופמיניזם: גישות שונות לחשיבה סביבתית	0910.1510	.01 שיעור
---------------	--	-------------	--	-----------	-----------

ד"ר לובין אורלי	144	16:00-14:00	ב' בין המינים: מבוא לתאוריות פמיניסטיות עכשוויות	0608.1115	.01 שיעור
-----------------	-----	-------------	--	-----------	-----------

פרופי נדלר אריה	228	18:30-16:00	ג' הקונפליקט היהודי ערבי	1071.4482	.01 שיעור
-----------------	-----	-------------	--------------------------	-----------	-----------

ד"ר גדי נעה	144	12:00-10:00	ד' מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים	0608.1110	.01 שיעור
-------------	-----	-------------	---	-----------	-----------

פרופי ליאור דן	211	18:00-16:00	ד' מושג הכנעניות בתרבות הישראלית	0680.4052	.01 שיעור
----------------	-----	-------------	----------------------------------	-----------	-----------

גבי לביא נועה	277	18:00-16:00	א' צדק חברתי בישראל? דילמות סוציולוגיות בראי החברה הישראלית	0662.1154	.01 שיעור
---------------	-----	-------------	---	-----------	-----------

ד"ר קסקין הרנן		16:00-14:00	ד' תכנון סביבתי: היבטים קוגניטיביים, התנהגותיים וחברתיים	0910.1200	.01 שו"ת
----------------	--	-------------	--	-----------	----------

** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל

סמינרים סמסטר־אליים

				הסללה במערכת החינוך: דפוסים, תפיסות ותוצאות	1041.3808
פרופ' איילון חנה	420	16:00-12:00	ב'	סמינר	01.
				נשים ופוליטיקה	1041.3804
פרופ' הרצוג חנה	420	14:00-10:00	ג'	סמינר	01.

סמינרים שנתיים

				אתנוגרפיה של הפלסטינים	1041.3798
ד"ר פוראני חאלד	420	18:00-16:00	ב' : סמ' א'	סמינר	.01
	420	19:00-17:00	ב' : סמ' ב'		
				הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי	1041.4512
פרופ' לוי-אפשטיין נח	419	14:00-12:00	ה'	סמינר	.01
				היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת	1041.3796
ד"ר אלון סיגל	425	14:00-12:00	ה'	סמינר	.01
				חברה וסביבה: פיתוח בר קיימא	1041.3720
ד"ר גוטליב אבי	420	14:00-12:00	ד'	סמינר	.01
				משטרי רווחה ומשטרי מגדר	1041.4523
ד"ר מנדל הדס	421	19:00-17:00	א'	סמינר	.01
				ערים בעידן הגלובלי	1041.3776
ד"ר מנחם גילה	420	18:00-16:00	ד'	סמינר	.01
				שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית	1041.3811
ד"ר מזרחי נסים	203	16:00-14:00	א' : סמ' א'	סמינר	.01
	203	15:00-13:00	א' : סמ' ב'		

סמסטר ב'שנה א' - קורסי חובה

				1009.1000.02	
			הדרכה בספרייה - באינטרנט		
				1041.1100.08	
			הדרכה במאגרי מידע		
	23.3.09	10:00-08:00	ב'		.09
	25.3.09	12:00-10:00	ד'		.10
	26.3.09	14:00-12:00	ה'		.11
				1009.1555	
			מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים		
פרופ' פוקס קמיל	101	19:00-16:00	א'	שיעור	.01
גב' יעקובוב רבקה	318	10:00-08:00	ג'	תרגיל	02.
גב' יעקובוב רבקה	318	12:00-10:00	ג'	תרגיל	03.
גב' יעקובוב רבקה	מ005	14:00-12:00	ג'	תרגיל	04.
גב' יעקובוב רבקה	מ005	16:00-14:00	ד'	תרגיל	05.
גב' זסלבסקי אינה	101	16:00-13:00	ב'	שיעור	.06
ד"ר אופק רוני	מ005	10:00-08:00	ג'	תרגיל	07.
ד"ר אופק רוני	מ005	12:00-10:00	ג'	תרגיל	.08
מר שמחוני גיורא	318	12:00-10:00	ד'	תרגיל	.10
גב' זסלבסקי אינה	101	14:00-11:30	ג'	שיעור	11.
מר שמחוני גיורא	318	16:00-14:00	ד'	תרגיל	.12
מר שמחוני גיורא	318	18:00-16:00	ד'	תרגיל	.13
מר קליין אביעד	מ005	10:00-08:00	ה'	תרגיל	.14
מר קליין אביעד	מ005	14:00-12:00	ה'	תרגיל	.15
				1041.2209	
			מבוא לשיטות מחקר		
ד"ר מנדל הדס	101	16:00-14:00	א'	שיעור	.01
גב' צרי יערה	103	14:00-12:00	א'	תרגיל	02.
גב' צרי יערה	314	14:00-12:00	ה'	תרגיל	03.
מר רוני-אל יניב	205	14:00-12:00	ה'	תרגיל	04.
פרופ' שביט יוסי	110	12:00-10:00	ב'	שיעור	.06
גב' קנדליק מור	105	10:00-08:30	ב'	תרגיל	07.
גב' קנדליק מור	107	14:00-12:00	ב'	תרגיל	08.
מר גרנאי ארז	104	14:00-12:00	ב'	תרגיל	09.
מר גרנאי ארז	103	10:00-08:30	ב'	תרגיל	.10

קורסי תשתית

1041.2605	יסודות הפסיכולוגיה החברתית	ג'	16:00-13:00	110	ד"ר גוטליב אבי
.01	שו"ת				
1041.2604	משפחה וחברה	ג'	13:00-10:00	110	פרופ' שטייר חיה
.01	שו"ת				
1041.2607	ריבוד ואי שוויון	ב'	17:00-14:00	204	ד"ר אלון סיגל
01.	שו"ת				
1041.2603	תרבות וחברה	ג'	19:00-16:00	201	פרופ' רגב מרדכי
.01	שו"ת				
1411.1130	משפט, חברה ותרבות	ג'	17:30-15:00	105	פרופ' שמיר רוני
01.	שיעור				
** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל					

שנה ב' - קורסי חובה

1041.3389	שיטות מחקר כמותיות	ב'	14:00-12:00	110	ד"ר מנדל הדס
.06	שיעור				
.07	תרגיל	ג'	18:00-16:00	318	גבי מורנו עדי
.08.	תרגיל	ה'	12:00-10:00	318	גבי גלבגיסר דפנה
.09	תרגיל	ה'	14:00-12:00	318	גבי גלבגיסר דפנה

שנה ג' - קורסי חובה

1041.3100	תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו	ג'	14:00-11:00	001	ד"ר קורדובה אברהם
.01	שיעור				
02.	תרגיל	ג'	11:00-10:00	206	גבי הוד ענת
03.	תרגיל	ג'	15:00-14:00	206	גבי הוד ענת
04.	תרגיל	ג'	15:00-14:00	107	גבי שיף טליה
05.	תרגיל	ג'	16:00-15:00	206	גבי הוד ענת
06.	תרגיל	ג'	16:00-15:00	107	גבי שיף טליה
07.	תרגיל	ג'	17:00-16:00	107	גבי שיף טליה

קורסי בחירה**

1041.3575	הפעולה ההומניטארית בין אתיקה לפוליטיקה	ה'	13:00-10:00	108	ד"ר גבעוני מיכל
.01	שו"ת				

ד"ר קורן אלינח	תאוריות בקרימינולוגיה	1041.3576
	ב' 13:00-10:00 204	.01 שו"ת
ד"ר מישרה הרינדר	היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו	0687.2151
	ב' 12:00-10:00 278 גילמן	.01 שיעור
ד"ר מישרה הרינדר	מיעוטים, חילוניות וחינוך בהודו המודרנית	0687.2161
	ב' 14:00-12:00 305 גילמן	.01 שיעור
ד"ר דקל טל	תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית	0608.1003
	ה' 14:00-12:00 001 ווב	.01 שיעור
	** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל.	

סמינרים סמסטריאלים

פרופ' סמיונוב משה	אתניות ומגדר בשוק העבודה	1041.4520
	ג' 20:00-16:00 420	.01 סמינר
ד"ר גולדשטיין-גדעוני עפרה	"מסורת" בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים	1041.3778
	ג' 18:00-14:00 203	.01 סמינר
פרופ' רהב גיורא	סמים והתמכרויות	1041.3725
	א' 15:00-11:00 420	.01 סמינר
פרופ' שטייר חיה	סמינר מחקר: עבודה ומשפחה	1041.3790
	א' 19:00-15:00 420	.01 סמינר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>	
	תאוריות למתקדמים: אידיאולוגיה ותורת השיח	104	14:00-12:00
ד"ר קורדובה אברהם	א'		
	1041.4264		.01 שו"ת
	תאוריות למתקדמים: עיונים במושג ה"חברתי"	104	18:00-16:00
פרופ' שמיר רונן	ה'		
	1041.4276		01. שו"ת
	תאוריות למתקדמים: תאוריות בריבוד ואי שוויון	106	16:00-14:00
ד"ר אלון סיגל	ב'		
	1041.4263		.01 שו"ת
	לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית	104	16:00-14:00
פרופ' רבינוביץ דני	א'		
	1041.4223		.01 שו"ת
	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה לינארית	106	18:00-16:00
פרופ' לוי אפשטיין נח	ב'		
	1041.4111		.01 שו"ת
	קריאה ביקורתית	208	19:00-17:30
ד"ר דור דניאל	ג'		
	1085.4202		.01 שיעור
	היבטים חברתיים של עוני	204	14:00-11:00
פרופ' שטייר תיה	א'		
	1041.3566		.01 שו"ת
	סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום	104	12:00-09:00
ד"ר מזרחי נסים	א'		
	1041.3568		.01 שו"ת
	ערבים, עמדות ודעת קהל	106	19:00-16:00
ד"ר גוטליב אבי	ד'		
	1041.4247		.01 שו"ת
	קריאה ביקורתית וכתובה מדעית	106	18:00-16:00
פרופ' איילון תנה פרופ' שוקד משה	ג'		
	1041.4136		.01 שו"ת

** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל

סמינרים סמסטריאלים

ד"ר מזרחי נסים פרופי שביט יוסי	פרקטיקום ב': ארגוני שינוי חברתי 420 18:00-16:00 א'	1041.4527 סמינר .01
Prof. Carlos Waisman	The Social Foundation of Political Regimes ** 14:00-11:00 ב' 14:00-11:00 ד'	1041.4529 סמינר .01
** יינתן באנגלית במרוכז (פעמיים בשבוע) בין התאריכים: 19.1.09 - 22.12.08		
ד"ר גייסיס סנאית	אמיל דורקהיים: כינונה של סוציולוגיה מדעית ודימויי מדע ברפובליקה** השלישית בצרפת 361 א' גילמן 20:00-16:00 א'	0659.7037 סמינר .01 **מספר המקומות בקורסים הניתנים ע"י חוגים אחרים מוגבל
<u>סמסטר א' + ב'</u>		
ד"ר פילק דניאל גבי לרון מיכל	חברה אזרחית ותנועות חברתיות 425 20:00-18:00 א'	1041.4283 שו"ת .01
פרופי בילסקי ליאורה ד"ר הקר דפנה ד"ר לביא שי פרופי שמיר רוון	סוגיות במשפט ומדעי החברה 201 טרובוביץ 18:30-17:00 א'	1411.5660 שיעור .30
	סמינר סגל 527 16:00-14:00 ה'	1041.4129 סמינר .01
<u>סדנאות מחקר**</u>		
** פרטים במערכת שעות תואר שלישי		
<u>סמינרים שנתיים</u>		
ד"ר אלון סיגל	סמינר מחקר: גישות מתקדמות במחקר חברתי 421 18:00-16:00 ה'	1041.4525 סמינר .01
פרופי לוי-אפשטיין נת	הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי 419 14:00-12:00 ה'	1041.4512 סמינר .01
ד"ר גוטליב אבי	חברה וסביבה: פיתוח בר קיימא 420 14:00-12:00 ד'	1041.3720 סמינר .01

ד"ר מנדל חדס	משטרי דווחה ומשטרי מגדר	1041.4523
	אי' 19:00-17:00	.01 סמינר
ד"ר מנחם גילה	ערים בעיזן הגלובלי	1041.3776
	ד' 18:00-16:00	.01 סמינר
ד"ר מזרחי נסים	שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית	1041.3811
	סמ' א': אי' 16:00-14:00	.01 סמינר
	סמ' ב': אי' 15:00-13:00	
פרופ' שוחם שלמה גיורא	תקשורת, מיתוסים ותהליכים חברתיים	1041.4528
	ג' 16:00-14:00	.01 סמינר
ד"ר מזרחי נסים פרופ' שביט יוסי	פרקטיקום א': ארגוני שינוי חברתי	1041.4526
	אי' 18:00-16:00	.01 סמינר
ד"ר אורן ענת	פרקטיקום בביצוע סקרים	1041.4456
	סמ' א': ב' 16:00-12:00	.01 סמינר
	סמ' ב': ב' 19:00-15:00	
** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מאגבל		
סמסטר ב'		
ד"ר פוראני חאלד	תאוריות למתקדמים: רטוריקה חילונית של התאוריה החברתית	1041.4277
	ד' 19:00-17:00	.01 שו"ת
פרופ' רבינוביץ דני	תאוריות למתקדמים: חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם	1041.4262
	אי' 15:00-13:00	.01 שו"ת
פרופ' שנהב יהודה	תאוריות למתקדמים: קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית	1041.4269
	ה' 14:00-12:00	.01 שו"ת
ד"ר פוראני חאלד	"אחרות" ועבודת שדה: התיאולוגיה שבתוך האנתרופולוגיה	1041.4227
	ד' 16:00-13:00	.01 שו"ת
פרופ' לוי-אפשטיין נח פרופ' שביט יוסי	דילמות מתודולוגיות מרכזיות	1041.4272
	ב' 20:00-18:00	.01 שו"ת

				1041.4461
			תכנון הסקר: בניית המדגם ובלי מחקר	
ד"ר אורן ענת	104	16:00-13:00	ג'	.01 שו"ת
				1041.4531
			Image-based Ethnography**	
Prof. Robertson Jennifer	422	20:30-18:00	ג'	.01
	422	20:30-18:00	ה'	
				**יינתן באנגלית במרוכז (פעמיים בשבוע) בין התאריכים: 26.5.09-18.6.09.
				1085.4201
			ניתוח תוכן	
פרופי כהן עקיבא	203	10:00-08:30	ג'	.01 שיעור
				1041.4122
			סדנת תזה ל-מ.א.	
ד"ר אלון סיגל	203	20:00-18:00	ב'	.01 סדנה
ד"ר מורחי נסים				
				1041.4282
			נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים	
פרופי רבינוביץ דני	104	16:00-14:00	ב'	.01 שו"ת
				1041.4284
			ניהול אוכלוסיות ומשטור מרחבי	
פרופי שמיר רונן	104	18:00-16:00	ה'	.01 שו"ת
פרופי שנהב יהודה				
				** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל

סמינרים סמסטריאלים

				1041.4520
			אתניות ומגדר בשוק העבודה	
פרופי סמיונוב משה	420	20:00-16:00	ג'	.01 סמינר
				1041.4480
			כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט- מודרנית באנתרופולוגיה	
פרופי רבינוביץ דני	422	20:00-16:00	א'	.01 סמינר
				1041.4530
			סוציולוגיה של הדת, סוציולוגיה של החילון	
ד"ר פישר שלמה	421	18:00-14:00	ד'	.01 סמינר
				1041.3790
			סמינר מחקר: עבודה ומשפחה	
פרופי שטייר חיה	420	19:00-15:00	א'	.01 סמינר
				** מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל

תואר שלישיקורסים שנתיים

	סדנת דוקטורנטים - שלב א'	1041.5000
פרופ' רהב גיורא פרופ' שביט יוסי	ה' 14:00-12:00 426	01. סמינר
	סדנת דוקטורנטים - שלב ב'	1041.5001
פרופ' סמיונוב משה פרופ' שמיר רוני	ה' 14:00-12:00	.01 סמינר

סמינר סגל וסדנאות מחקר**

** מיועד לתלמידי תואר שני ושלישי. לא נחשב במניין השעות לתואר

	סמינר סגל	1041.4129
	ה' 16:00-14:00 527	01. סמינר
	סדנה באנתרופולוגיה	1041.4305
ד"ר עפרה גולדשטיין-גדעוני	ה' 16:00-14:00 615	01. סדנה
	סדנה בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית	1041.4301
פרופ' שנהב יהודה	ה' 16:00-14:00 615	01. סדנה
	סדנת ריבוד ואי שוויון	1041.4302
פרופ' שביט יוסי	ה' 16:00-14:00 615	01. סדנה
	סמינר מחלקתי: חברה וסביבה	1041.4303
ד"ר גוטליב אבי		.01 סדנה

החוג לפסיכולוגיה

<http://freud.tau.ac.il>

ראש החוג: פרופ' גיורא קינן

תואר ראשון

מרכזת לימודי ה.ב.א.: פרופ' שושנה שילה

shoshi@freud.tau.ac.il

יועץ לתלמידי ה.ב.א.: פרופ' דב שמוטקין

shmotkin@post.tau.ac.il

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידים ידע בסיסי בתאוריה ובמחקר של הפסיכולוגיה בתחומיה השונים. לימודי התואר הראשון אינם מקנים לתלמידים הכשרה לעבודה מעשית כפסיכולוגים. הכשרה כזו ניתנת במסגרת לימודי התואר השני.

משך הלימודים

הלימודים לתואר ראשון יימשכו 3 שנים.

ייעוץ וטיפול בפניות תלמידים

מרכזת לימודי ה.ב.א. היא האחראית האקדמית לתכנית הלימודים ולפניות תלמידים בנושאים עקרוניים תקשורים לתכנית הלימודים. יועץ לתלמידי ה.ב.א. מטפל בבירורים מיוחדים הקשורים לתלמידים עם נסיבות ובקשות חריגות. כמו-כן מטפל היועץ בבירורים ובקבלנות לגבי צוות ההוראה בחוג. פנייה ליועץ לתלמידי ה.ב.א. תיעשה דרך גבי אירנה סמרטנקו, במזכירות הסטודנטים בחוג לפסיכולוגיה. הפנייה תוגש ליועץ רק לאחר הגשת התיעוד המתאים וחתמתה של גבי אירנה סמרטנקו (טלפון: 6408839, irenas@taux.tau.ac.il). ניתן לפנות ליועץ, באופן אישי, תוך שמירת סודיות, גם בקשר לקשיים אישיים בהם נתקלים התלמידים.

לכל התלמידים הלומדים בשנים א', ב', או ג' מתפקדות/ת אחד/ת מחברי הסגל כחונק/ת.

לתלמידי שנה א' - די"ר דומיניק לאמי טל: 6409291, domi@freud.tau.ac.il

לתלמידי שנה ב' - פרופ' נירה ליברמן טל: 6405465, niralib@post.tau.ac.il

לתלמידי שנה ג' - די"ר יאיר בר-חיים טל: 6405471, yairf@post.tau.ac.il

אופני לימוד

בחוג שני אופני לימוד :

1. אופן לימוד דו-חוגי, שבו לומדים התלמידים שני חוגים, שמהם אחד הוא פסיכולוגיה.
2. אופן לימוד חד-חוגי (מורחב), שבו לומדים התלמידים מספר שעות רב יותר בפסיכולוגיה, ובנוסף שתי חטיבות לימודים בתחומים אחרים. ניתן לעבור לאופן הלימוד החד-חוגי רק עם סיום שנה א' בחוג.

החל משנת הלימודים תשס"ט חלים שינויים בתכנית הלימודים. תלמידים שהחלו לפני תשס"ט ילמדו על פי התכנית המקורית המפורסמת בידיעון של השנה בה החלו לימודיהם.

תכנית הלימודים

אופן לימוד דו-חוגי	אופן לימוד חד-חוגי	מכסת חובות התלמיד
24 ש"ס	26 ש"ס	1. לימודי החוג
20 ש"ס	24 ש"ס	קורסי שנה א'
12 ש"ס	16 ש"ס	קורסי שנה ב'
6 ש"ס	18 ש"ס	קורסי שנה ג'
62 ש"ס	84 ש"ס	קורסי בחירה
		סה"כ
לימודי חוג שני	32 ש"ס	2. לימודים מחוץ לחוג ¹

¹ כאשר היקף הלימודים בחטיבה רגילה גדול מ-16 ש"ס גדלה מכסת שעות הלימוד מחוץ לחוג בהתאם.

מבנה תכנית הלימודים¹

התכנית מחולקת ל-3 חלקים:
חלק א' - שיעורי חובת
חלק ב' - אשכולות ליבה
חלק ג' - שיעורי בחירה

א. שיעורי חובה - 34 ש"ס

הדרכה בספרייה
הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה
מבוא לפסיכולוגיה
מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה²
פסיכולוגיה פיזיולוגית
קורסים מתודולוגיים:
- סטטיסטיקה אי+בי
- שיטות מחקר
- תרגיל בשיטות מחקר
- ניתוח שונות ויישומי מחשב
סמינריון אמפירי
לימודי שדה³

ב. אשכולות ליבה - מקצועות יסוד בפסיכולוגיה - 22 ש"ס⁴

האשכולות מורכבים משיעורי חובה ושיעורי בחירה

אשכול ליבה 3 שיעורי חובה	אשכול ליבה 2 שיעורי בחירה	אשכול ליבה 1 שיעורי חובה
מבוא לפסיכופתולוגיה	מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית	מבוא לתורות האישיות
מבחנים והערכה	פסיכולוגיה קוגניטיבית: פתרון בעיות ויצירתיות	פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי
	תפיסה חושית תפיסה וקוגניציה	פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי
	למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד
	למידה - התנהגויות מורכבות: שיטות מחקר וניתוח תאורטי ⁵	שיעורי בחירה תאוריות אישיות - עבודה יישומית
		פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן

ג. שיעורי בחירה - 6 ש"ס⁶

- 1 החל משנה"ל תשס"ט.
- 2 תלמידים שהחוג השני שלהם הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או מדע המדינה או תקשורת ילמדו את הקורס במסגרת החוג השני ולא במסגרת החוג לפסיכולוגיה.
- 3 פרטים נוספים באתר החוג לפסיכולוגיה בקישורים.
- 4 פירוט ע"פ שנות הלימוד - בהמשך.
- 5 דרישה מוקדמת: השיעור למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי.
- 6 ניתן לקחת את שיעורי הבחירה משיעורי האשכולות שלא נלמדו וכן מרשימת שיעורי הבחירה בידעון.

פירוט מבנה תכנית הלימודים - אופן לימוד דו חוגי¹

מס' ש"ס	אופן ההוראה	קורסי שנת א' - חובה
-	-	הדרכה בספרייה
-	-	הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה
2	שי	מבוא לפסיכולוגיה
4	שי	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה ²
8	שי+ת'	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב'
4	שי	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'+ב'
		אשכול ליבה 1 - חובה
2	שי	מבוא לתורות האישיות
2	שי	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד
2	שי	אשכול ליבה 1 - בחירה - יש לבחור אחד מבין שני הקורסים: תאוריות אישיות - עבודה יישומית פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן ³
24 ש"ס		סה"כ

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' - עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה של שנת א'.

מס' ש"ס	אופן ההוראה	קורסי שנת ב' - חובה
2	שי	שיטות מחקר
2	ת'	תרגיל בשיטות מחקר
4	שי+ת'	ניתוח שונות ויישומי מחשב
		אשכול ליבה 1 - חובה
2	שי	פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי
2	שי	פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי
		אשכול ליבה 2
8	שי	יש לבחור 8 ש"ס מהאשכול
20 ש"ס		סה"כ

תנאי מעבר משנת ב' לשנת ג' - עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה של שנת ב'.

מס' ש"ס	אופן ההוראה	קורסי שנת ג' - חובה
4	שי	לימודי שדה
4	ס'	סמינריון אמפירי
		אשכול ליבה 3 - חובה
2	שי	מבוא לפסיכופתולוגיה
2	שי	מבחנים והערכה
12 ש"ס		סה"כ

3 קורסי בחירה (6 ש"ס)

יש לבחור מרשימת קורסי הבחירה או מקורסי אשכולות הליבה שלא נלמדו.
ניתן ללמוד את קורסי הבחירה במהלך 3 השנים.

¹ לתלמידים שהחלו לימודיהם משנה"ל תשס"ט ואילך.
² תלמידים שהחוג השני שלהם הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או מדע המדינה או תקשורת ילמדו את הקורס במסגרת החוג השני ולא במסגרת החוג לפסיכולוגיה.
³ דרישה מוקדמת: פסיכולוגיה התפתחותית של הילד.

מבנה תכנית הלימודים - אופן לימוד חד-חוגי¹

		שנת א' - חובה	
		כמו באופן הלימוד הדו-חוגי	
		ובנוסף	
		פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן	
		תורות האישייות - עבודה יישומית	
ש"ס	22		
ש"ס	2		
ש"ס	2		
ש"ס	26	סה"כ	
		שנת ב' - חובה	
		כמו באופן הלימוד הדו-חוגי	
		ובנוסף	
		כל קורסי אשכול ליבה 2	
ש"ס	12		
ש"ס	12		
ש"ס	24	סה"כ	
		שנת ג' - חובה	
		כמו באופן הלימוד הדו-חוגי	
		ובנוסף	
		סמינריון נוסף	
ש"ס	12		
ש"ס	4		
ש"ס	16	סה"כ	

9 קורסי בחירת (18 ש"ס)

יש לבחור מרשימת קורסי הבחירה.
ניתן ללמוד את קורסי הבחירה במשך 3 השנים.

אופן הלימוד החד-חוגי

לאופן הלימוד החד-חוגי ניתן להתקבל רק בשנה ב' ללימודי התלמידים. בקשות להתקבל לאופן לימוד זה דשאים להגיש תלמידים שלמדו בשנה א' תכנית מלאה בשני החוגים, והשיגו ממוצע 90 לפחות בחוג לפסיכולוגיה ו-85 לפחות בחוג השני, בתום שנת הלימודים הראשונה.
חובות התלמידים באופן הלימוד החד-חוגי: 84 ש"ס בפסיכולוגיה ובכלל זה סמינריון נוסף, וכן שתי חטיבות בהיקף 16 ש"ס כל אחת, בשני חוגים אחרים (ראה רשימת החטיבות בפרק "תכניות לימודים").

הקבלה לאופן הלימוד החד-חוגי טעונה אישור של הוועדה החוגית לתואר ראשון. לימודי השנה הראשונה זהים בשני אופני הלימוד. לתלמידים המתקבלים לאופן הלימוד החד-חוגי ייחשבו לימודיהם בשנה הראשונה בחוג האחר לחלק מהדרישות של אחת החטיבות (בתאום עם יועץ ה.ב.א.).

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. **חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.**
ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.
על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך חקצאת נקודות.** הלימוד נעשה דרך האינטרנט.
תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

¹ לתלמידים שהחלו לימודיהם משנה"ל תשס"ט ואילך.

הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בפסיכולוגיה. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור מידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר האינטרנט) בפסיכולוגיה. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "מכרז" (Bidding) **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות**. ניתן להשתתף בהדרכה החל מהסמסטר הראשון ללימודים. השתתפות בהדרכה זו היא דרישה מוקדמת לקורס שיטות מחקר. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה או תקשורת או מדע המדינה יירשמו להדרכה במאגרי מידע בחוג לפסיכולוגיה.

שעות ניסוי

תלמידים בחוג לפסיכולוגיה חייבים להשתתף כנבדקים במעבדות החוג במשך 15 שעות בשנה הראשונה. פרטים על נוהל ההשתתפות יימסרו לתלמידים בתחילת השנה. יש למלא חובה זו עד היום האחרון ללימודים בשנה"ל תשס"ט.

מטרת ההשתתפות היא:

- להקנות לתלמידים חוויה לימודית תוך כדי התנסות ישירה במחקרים הנעשים בחוג.
- לקדם מחקרים הנעשים על ידי אנשי סגל החוג והתלמידים לפסיכולוגיה מהשנים המתקדמות.

השלמת 15 שעות המעבדה בשנה א' היא תנאי לרישום לקורסי שנה ב'. התלמידים לא יהיו רשאים להמשיך לימודיהם בחוג, עד להשלמת חובה זו.

סמינריונים

כל התלמידים בחוג חייבים להשתתף באורח פעיל ולהגיש עבודה בסמינריון אמפירי. הסמינריון מיועד רק לתלמידי שנה ג' שמילאו את כל הדרישות המוקדמות של שנים א' ו-ב' בלימודיהם. התלמידים יחויבו להגיש במהלך סמסטר א' הצעת מחקר כתובה או כל עבודה אחרת שתידרש ע"י המורה. עבודה זו יש להגיש עד היום האחרון של סמסטר א' בשנה"ל תשס"ט. ציון עבודה זו יהווה 15% מהציון הסופי. את העבודה הסמינריונית יש להדפיס ולצרף את כל חומר השאלונים וההסתכלויות הקשורים בעבודה. כל שאלון שהוכן לשם עבודה סמינריונית חייב לקבל תחילה אישור בחתימת המרצה המנחה בעבודה הסמינריונית. בלי רשות מורה הסמינריון אין התלמידים רשאים לפרסם, בכל צורה שהיא, את העבודה הסמינריונית שלהם.

כל התלמידים יחויבו להגיש בנפרד עבודה סמינריונית עצמאית.

המחקר יוכל להתבצע בצוות, באישורו ועל פי שיקול דעתו של מורה הסמינר. המועד האחרון להגשת העבודה הסמינריונית בשנה"ל תשס"ט הוא: **13.9.2009**. מועד זה הינו סופי. במקרים יוצאים מהכלל ניתן לפנות בבקשה מיוחדת מלווה בהמלצת המורה לוועדת ההוראה של הפקולטה למדעי החברה. העבודה הסמינריונית תוגש למוזכרות ויירשם מועד הגשתה. התלמידים מתבקשים לשמור עותק נוסף של העבודה הסמינריונית אצלם.

תקנות החוג

1. מועדי בחינות

- א. מוצעים שני מועדי בחינה, מועד א' ומועד ב'. החוג ממליץ לכל התלמידים לגשת למועד א'. (למשומת לבכם, ישנה סבירות גבוהה שמועדי ב' של הבחינות ייקבעו לזמן חופף לתאריך בחינות של שנים אחרות. יש לקחת זאת בחשבון בתכנון לוח הבחינות).
- ב. מועד ב'
רשאים לגשת למועד ב' מי שלא ניגשו למועד א', מי שנכשלו במועד א', או מי שרוצים לשפר ציון חיובי של מועד א'. בכל מקרה הציון האחרון הוא הציון הקובע. תלמידים המעוניינים לגשת למועד ב' כדי לשפר ציון, יירשמו דרך האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד".
- ג. מועד נוסף בגין שירות מילואים
תלמידים הזכאים למועד נוסף/מיוחד בגין שירות מילואים יגישו את הבקשה למועד זה למזכירות החוג, לגבי נדיבה קרקובר.
- ד. בחירת פטור בסטטיסטיקה
קיימות שתי בחינות פטור מסטטיסטיקה, המיועדות לתלמידים שעברו בהצלחה קורסים בסטטיסטיקה: פטור מסטטיסטיקה א' ו-ב', ופטור מסטטיסטיקה א' בלבד. סטודנט שסיים בהצלחה קורסים בנושא סטטיסטיקה תאורית והיסקית בהיקף של 6 ש"ס לפחות, עומד בקריטריונים לגשת לבחינת הפטור מסטטיסטיקה א' ו-ב', סטודנט שסיים בהצלחה קורס בנושא הסתברות, סטטיסטיקה תאורית ומבחן 2, עומד בקריטריונים לגשת לבחינת הפטור מסטטיסטיקה א' בלבד. יש לקבל את אישור המרצה בכדי להיבחן. כל סטודנט רשאי לגשת רק לבחינת פטור אחת. את בחינת הפטור יש לעבור בציון 75 לפחות. במידה והסטודנט עבר את הבחינה, ציונו יוזן ויכנס לשקלול ממוצע התואר. לא קיים מועד ב' לבחינות. סטודנט שנכשל בבחינת פטור או שלא ניגש אליה בתחילת השנה הראשונה, חייב ללמוד את הקורס המלא בשנה א'.
- תלמידי שנה א' ותלמידי השלמות שקיבלו פטור מסטטיסטיקה א' יוכלו להירשם לקורסים שיטות מחקר (בכפוף לאישור המרצה) וניתוח שונות ויישומי מחשב.

2. חזרה על קורסים

- א. תלמידים שנכשלו בקורס חובה חייבים לחזור על הקורס בשנה העוקבת.
- ב. תלמידים שלומדים שנית קורס חובה המהווה דרישה מוקדמת לקורסים מתקדמים לא יוכלו ללמוד באותה שנה את הקורסים המתקדמים.
- ג. תלמידים רשאים לחזור על קורס אחת במהלך לימודי התואר הראשון לצורך שיפור ציון חיובי, למעט הקורסים: סטטיסטיקה לפסיכולוגים, שיטות מחקר וניתוח שונות ויישומי מחשב. על התלמידים להירשם שנית לקורס ולעמוד בכל המטלות והדרישות כפי שיהיו בעת הלימוד החוזר. עפ"י כללי האוניברסיטה, הציון האחרון הוא הקובע.

3. נהלי הגשת עבודות למעט עבודות סמינריוניות

- א. עבודות המוטלות במהלך קורס יש להגיש עד היום האחרון של הסמסטר בו נערך הקורס.
- ב. עבודות סיום קורס יש להגיש תוך חודש מהיום האחרון לסמסטר בו נערך הקורס.

4. הפסקת לימודים אקדמית

- א. תלמידים שקיבלו ציון סופי שלילי בקורס חובה, חזרו על הקורס, וקבלו ציון סופי שלילי גם בפעם השנייה - יופסקו לימודיהם בחוג.
- ב. תלמידים שנכשלו (קיבלו ציון סופי שלילי) ב- 3 קורסי חובה שונים במהלך לימודיהם יופסקו לימודיהם בחוג (כל הכישלונות נחשבים, כולל כישלונות בקורסים שהתלמיד חזר עליהם בהצלחה). הערה: מדובר על כישלון סופי בקורס, ולא על כישלון במועד א' שתוקן במועד ב'.

5. פטור על סמך קורס חופף

- תלמיד שלמד קורסים במוסד אקדמי מוכר יוכל לפנות לבירור קבלת פטור בתנאים הבאים:
 ציון 85 לפחות
 סילבוס מפורט של הקורס וגליון ציונים רשמי
 המלצת מרצה הקורס
 אישור יועץ הבי"א
- החברה בקורסים תקפה רק לאחר אישור מזכירות הסטודנטים בפקולטה למדעי החברה. תלמידים באופן הלימוד הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, אשר קיבלו פטור מקורסי חובה על סמך קורסים חופפים בהיקף עד 10 ש"ס, אינם חייבים בהשלמת שעות בחוג לפסיכולוגיה. תלמידים אשר קיבלו פטור בהיקף העולה על 10 ש"ס חייבים בהשלמת שעות בקורסי בחירה בחוג. תלמידים כאלו חייבים ללמוד בחוג מכסה של 52 ש"ס לפחות.
- א. תלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי בכל הצירופים האפשריים הן בפקולטה למדעי החברה והן מחוצה לה, ילמדו את הקורסים סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב' במסגרת החוג לפסיכולוגיה.
- ב. תלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי בפסיכולוגיה ובניהול ילמדו בחוג לפסיכולוגיה את הקורסים: "סטטיסטיקה לפסיכולוגים", ו"ניתוח שונות ויישומי מחשב". החל משנת הלימודים תשס"ה התלמידים יהיו פטורים מהקורסים "סטטיסטיקה לניהול" ו"מבוא לסטטיסטיקה" בחוג לניהול. תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ה יהיו פטורים מ"סטטיסטיקה לניהול" בלבד.
- ג. תלמידים שסיימו את הקורס "יסודות הפסיכולוגיה החברתית" בחוג לסוציולוגיה פטורים מהקורסים "פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי" ו"פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי".
- ד. תלמידים שסיימו את הקורס "הלכה ומעשה" בחוג לחינוך מיוחד, יוכלו לקבל פטור מלימודי שדה בחוג לפסיכולוגיה.

6. תלמידים בעלי תואר אקדמי קודם (חוג לאחר תואר)

- תלמידים אלה, אשר במסגרת לימודיהם הקודמים לא למדו קורסים בתחום הפסיכולוגיה, תכנית לימודיהם תהיה התכנית הרגילה באופן הלימוד הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה (62 ש"ס).
- תלמידים אשר במסגרת לימודיהם הקודמים למדו קורסים בתחום הפסיכולוגיה, יוכלו לקבל פטור של עד 10 ש"ס מקורסי חובה בלבד על סמך לימודים אלה. עם סיום הלימודים תוענק תעודה מיוחדת, המקנה את הזכות להמשיך לימודים לתואר שני בחוג לפסיכולוגיה בכפוף לתנאי הקבלה.
- לצורך אישור הפטור מקורסים, על התלמידים לפנות מיד עם קבלת הודעת הקבלה מהאוניברסיטה למזכירות החוג לפסיכולוגיה ולהציג רשומת לימודים רשמית מלימודיהם הקודמים. הדרכה להליך אישור הפטור תינתן במזכירות החוג.
- תלמידים אשר על-סמך לימודיהם הקודמים יקבלו פטור מקורסים בהיקף העולה על 10 ש"ס (לרבות אלה שסיימו לימודי חטיבה בפסיכולוגיה), יחויבו בתכנית השלמות בלבד ומעמדם ישונה למעמד של תלמידים ב"מעמד מיוחד". סיום תכנית ההשלמות אינה מזכה בתעודה או בתואר אקדמי, אך מקנה זכות להגיש מועמדות לתואר שני בפסיכולוגיה. בשיקולי הקבלה לתואר השני יובא בחשבון הציון הממוצע המשוקלל בתכנית ההשלמות.

7. שקלול ציון הגמר

	א.	שקלול ציון הגמר באופן הלימוד הדו-חוגי :
85%		ממוצע משוקלל בקורסים
15%		סמינריון אמפירי
	ב.	שקלול ציון באופן הלימוד החד-חוגי :
60%		קורסי החוג
20%		2 סמינרים
20%		2 חטיבות

(10% כל סמינר)

מפתח חישוב ממוצע הקורסים (החל משנה"ל תשס"ט)**אופן הלימוד הדו-חוגי**

2	מבוא לפסיכולוגיה
4	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה
8	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב'
4	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'+ב'
2	שיטות מחקר
2	תרגיל בשיטות מחקר
4	ניתוח שונות ויישומי מחשב
10	אשכול ליבה 1
8	אשכול ליבה 2
4	אשכול ליבה 3
6	שיעורי בחירה
10	סמינר אמפירי
4	לימודי שדה

אופן הלימוד החד-חוגי

	מפתח החישוב זהה למפתח אופן הלימוד הדו-חוגי, עם השינויים הבאים :
12	אשכול ליבה 1
12	אשכול ליבה 2
8.5	סמינר אמפירי ראשון
8.5	סמינר אמפירי שני
12	6 ש"ס שיעורי בחירה נוספים

תכנית לימודים לתואר ראשון באופן לימוד דו-חוגי בביולוגיה-פסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח

רכזת פסיכולוגיה: ד"ר גלית יובל

טל. 6408996

galit@freud.tau.ac.il

רכז ביולוגיה: ד"ר יניב אסף

טל. 6407661

assafyan@post.tau.ac.il

מטרה

התכנית מיועדת לקבוצה נבחרת של תלמידים בעלי עניין במדעי המוח. מטרת התכנית לספק לתלמידים הכשרה אקדמית בסיסית בפסיכולוגיה, ביולוגיה וגם במדעי העצב. בוגרי תכנית זו יוכלו להמשיך בלימודי תואר שני במסגרת החוג לפסיכולוגיה הפקולטה למדעי החיים והפקולטה לרפואה.

קבלה

תלמידי התכנית ייבחרו מבין המועמדים שעומדים בתנאי הקבלה של החוג לפסיכולוגיה ושל הפקולטה למדעי החיים. תלמידים מצטיינים תלומדים פסיכולוגיה וביולוגיה (דו-חוגי), שסיימו שנה א' במלואה בהצטיינות (בממוצע 90 בפסיכולוגיה וביולוגיה) יוכלו להגיש בקשה להתקבל לתכנית פסיכולוגיה ביולוגיה עם הדגש במדעי המוח.

ניהול אדמיניסטרטיבי

רישום התלמידים ייערך על ידי מזכירות הסטודנטים של שני החוגים: ביולוגיה ופסיכולוגיה. הרכיבים האקדמיים יפתרו בעיות של שני החוגים שעלולות להתעורר במערכת הלימודים תוך תיאום עם הדקאנים ועם ועדות ההוראה של שתי הפקולטות.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית מבוססת על תכנית לימודים דו-חוגית של ביולוגיה ופסיכולוגיה. נוספים לה מספר קורסים מיוחדים לצורך פיתוח הידע ושיטות המחקר במדעי המוח. לימודי שנה א' בחוג לביולוגיה כוללים בעיקר קורסים במקצועות יסוד. בשנים ב' ו-ג' הלימודים יתמקדו בתחום לימודי המוח. קורס שנתי במדעי המוח (פסיכולוגיה פיזיולוגית) ניתן בשנה א' בחוג לפסיכולוגיה.

תואר

התואר המוצע לתלמידי התכנית הוא בוגר אוניברסיטה (B.Sc.). בתכנית לימודים דו-חוגית בביולוגיה ובפסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח.

סה"כ ביולוגיה:	96	ש"ס
סה"כ פסיכולוגיה:	58	ש"ס
סה"כ שעות לתואר:	154	ש"ס

**מבנה תכנית הלימודים באופן לימוד דו-חוגי בביולוגיה-פסיכולוגיה
עם הדגש במדעי המוח תשס"ט**

שנת א' סמסטר א'	פסיכולוגיה	ביולוגיה ¹
מבוא לפסיכולוגיה (2) סטטיסטיקה שי+תי (4) פסיכולוגיה פיזיולוגית (2) מבוא לתורות האישיות (2)	כימיה כללית ואנליטית (7) פיזיקה א (4) מתמטיקה (6)	
מבוא לפסיכולוגיה פיזיולוגית (2) פסיכולוגיה התפתחותית של הילד (2) במהלך השנה: 2 ש"ס מאשכול ליבה 1 (2)	מבוא לביולוגיה של התא (2+4 ת' רשות) כימיה אורגנית(6) כימיה פיסיקלית (3) פיזיקה ב' (3)	
שנת ב' סמסטר א'	שנת ב' מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה (4)	שנת ב' סוגיות במדעי המוח (חובת נוכחות)
שיטות מחקר (2) למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי (2) פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי (2)	ביוכימיה אנזימולוגיה ומטבוליזם (5) מבוא לנוירוביולוגיה (4) מבוא לביולוגיה מולקולרית - מעבדה (5)	
פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי (2) תרגיל בשיטות מחקר (2) ניתוח שונות ויישומי מחשב (שי+תי) (4) במהלך השנים ב' ו-ג': 4 ש"ס מאשכול ליבה 2 (4) ו-1 ש"ס משיעורי הבחירה	תכנות matlab (2) מבוא לביולוגיה מולקולרית (4) ניירואנטומיה (4) שנת ג' סמינר: מדעי המוח א' (2) - חובת נוכחות מעבדת פרויקט (6) (או בשנה ג') ²	

¹ **פטורים:** ניתן לקבל פטור מקורסי חובה של שנה א' על סמך לימודים אקדמיים קודמים במוסד אקדמי מוכר, בתנאי שהקורס ברמה אקדמית זהה (יש להביא סילבוס) ובתנאי שהתלמיד יסיים את הקורס בציון מעבר של 75 לפחות.

פטור ממתמטיקה ניתן יהיה לקבל פטור מקורס מתמטיקה על בסיס מבחן שיתקיים לפני תחילת שנה"ל בתנאי שקיבל במבחן ציון 80 לפחות. מבחן זה יהיה גם מבחן הסיום של קורס ההכנה של הפקולטה שמתקיים בקיץ.

פטור מפיזיקה א'+ ב' יינתן על סמך: בגרות בפיזיקה ברמת 5 יחידות בציון 80 לפחות. קורס פיזיקה במכינה האקדמית של אוניברסיטת ת"א במסלול מדעים מדויקים בציון 80 לפחות. קורס הכנה בפיזיקה של הפקולטה בקיץ בציון 85 לפחות.

פטור מפיזיקה א' בלבד יינתן על סמך: קורס פיזיקה במכינה האקדמית של אוניברסיטת ת"א במסלול מדעי הטבע, בציון 85 לפחות.

תלמידים שמקבלים פטור מקורסי החובה על בסיס מבחן הפטור, בגרות, מכינה אקדמית או קורס הכנה יהיו חייבים ללמוד קורסי בחירה באותו היקף שעות, השלמה ל-96 ש"ס לתואר. תלמידים שקיבלו פטור ומחויבים בשעות בחירה, יוכלו ללמוד עד 4 משעות אלו כקורסי העשרה מחוץ לפקולטה.

הדרכה בספרייה חובה במסגרת התכנית בחודש הראשון של שנה א' [ראה הסבר בתקנון הפקולטה].

² הפרויקט יהיה בתחום מדעי המוח, לפני תחילת הפרויקט יש לקבל אישור על נושא הפרויקט ע"י רכזי התכנית. תלמידים מצטיינים שלהם ממוצע של 90 ומעלה (במשך 3 סמסטרים לפחות) יורשו לעשות פרויקט מורחב של 10 ש"ס.

שנה ג' סמסטר א'	פסיכולוגיה	ביולוגיה
לימודי שדה (2) ¹ סמינריון אמפירי (2) מבוא לפסיכופתולוגיה (2)	סמסטר א' גנטיקה כללית (2+3 תי' רשות) שנת סמינר מדעי המוח בי' (2) – חובת נוכחות בנוסף, כל תלמיד יבחר 2 הקבצים (8 ש"ס מכל הקבץ) מתוך 5 ההקבצים המוצעים (לא ניתן לקחת את ההקבץ הישוביות עצבית בשילוב עם הקבץ פסיכוביולוגיה):	
לימודי שדה (2) ¹ סמינריון אמפירי (2) מבחנים והערכה (2)	1. הקבץ - נוירוביולוגיה ומחלות א. פיסיוולוגיה של בעייה 0455.2552 ב. בסיס מולקולרי של מחלות (רפואה) 0116.5292 – ניתן אחת לשנתיים. ג. אפיון של מחלות נוירודגנרטיביות 0455.3515 ד. התנהגות בעייה 0455.2807 ה. מיפוי תפקודי מבנה מוח האדם ב-MRI 0455.2508	
	2. נוירוביולוגיה מולקולרית א. מיקרוביולוגיה 0455.2580 ב. נוירוביולוגיה מולקולרית (רפואה) 0116.5926 ג. תעלות יוניות בתאי עצב - רפואה 0116.5264 ד. גישה מולקולרית לבעיות למידה וזכרון 0455.3431 ה. הבסיס המולקולרי של תהליכים דגנרטיביים במחלת האלצהיימר 0455.3239 ו. אימונולוגיה 0455.2688 ז. איתותים מולקולריים בתהליכי התמיינות ואפופטוזיס 0455.3798	
	3. נוירופיסיולוגיה א. בקרה אנדוקרינית 0455.3501 ב. נוירופיסיולוגיה (רפואה) 0104.2502 ג. פרמקולוגיה 0455.3465 - לא יתקיים בתשס"ט. ד. בקרה הורמונלית 0455.3652 ה. פיסיוולוגיה של בעייה 0455.2552	
	4. חישוביות עצבית א. מבוא לחישוביות (מדעי המחשב) 0368.3060 ב. רשתות עצביות מלאכותיות (הנדסה) 0510.7202 ג. מודלים מתמטיים בביולוגיה 0431.4609 ד. מבוא ללמידה חישובית (מדעי המחשב) 0368.3060 ה. למידה סטטיסטית וחישוביות (מדעי המחשב) 0368.4149 ו. מודלים של חסרי חוליות בנוירוביולוגיה 0455.3064	

¹ ניתן להמיר בשיעורי בחירה בהיקף 4 ש"ס.

פסיכולוגיה	ביולוגיה	
		שנה ג' סמסטר א'
		סמסטר ב'
	<p>5. פסיכוביולוגיה</p> <p>א. פסיכופרמקולוגיה 1071.4809 ב. נוירופסיכולוגיה של רגשות 1071.4810 ג. מהנפש למוח וחזרה - עיונים בנוירופסיכיאטריה ד. תודעה, קשב וחקר המוח א' ה. תודעה, קשב וחקר המוח ב' ו. הבסיס הביולוגי של סכיזופרניה ז. מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם - סמינר אמפירי ח. מודלים של סכיזופרניה בבע"ח - סמינר אמפירי ט. בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונאלית - סמינר אמפירי י. תפיסת פרצופים - סמינר אמפירי יא. השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גרורות - סמינר אמפירי יב. מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית - סמינר אמפירי יג. נוירופסיכולוגיה של שפה וקריאה</p> <p>קורסי בחירה יש לבחור קורסי בחירה, השלמה ל-96 ש"ס במסגרת קורסי הבחירה ניתן לקחת אחת מהאופציות הבאות: 1. פרויקט נוסף של 6 ש"ס או 10 ש"ס 2. קורס: אלגברה ליניארית 3. אחד הקורסים שמופיע בהקבצים שלא נבחרו 4. קורס מעבדה של הפקולטה למדעי החיים 5. אבולוציה 6. מבוא לעולם החי 7. מבוא לפילוסופיה של המדע 0618.1041</p> <p>לקורסים של מדעים מדויקים (קורסים המתחילים בספרות 03) http://www.tau.ac.il/exact_sciences/site/yedion</p> <p>לקורסים של מדעי הרפואה (קורסים המתחילים בספרות 01) http://www.tau.ac.il/medicine/yedion/</p> <p>לקורסים של מדעי הרוח (קורסים המתחילים בספרות 06) http://www.tau.ac.il/humanities/yedion/index.html</p>	
סה"כ חובה לתואר - 58 ש"ס	סה"כ חובה לתואר - 96 ש"ס	סה"כ 154 ש"ס

את התכנית המחייבת של כל חוג יש לוודא בידיעון החוג של הפקולטה הרלוונטית.

תכנית לימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה (0379)

תיאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את יריעת הלימודים לתואר ראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים¹

מסגרת הלימודים היא התכנית הדו-חוגית (הקיימת) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג הנוסף, ילמד התלמיד שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה.

- תכנית הלימודים כוללת 136 ש"ס, מהן:
- א. במתמטיקה 72 ש"ס (ו-4 ש"ס קורס הכנה בפיסיקה).
  - ב. בשתי החטיבות 32 ש"ס בכל חטיבה.

חטיבה בפסיכולוגיה - בהיקף 32 שעות²

<u>חובה</u>	<u>שם הקורס</u>	<u>היקף בש"ס</u>
שנה א'	מבוא לפסיכולוגיה	2
	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה	4
	פסיכולוגיה פיזיולוגית	4
	מבוא לתורות האישיות	2
שנה ב'	שיטות מחקר ³	2
	תרגיל בשיטות מחקר	2
	ניתוח שונות ויישומי מחשב ³	4
	תפיסה וקוגניציה	2
	למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי	2
	אחד משני השיעורים:	2
	מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית	2
שנה ג'	פסיכולוגיה קוגניטיבית: פתרון בעיות ויצירתיות	2
	מבחנים והערכה	2
	פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לביטאישי	2
	פסיכולוגיה חברתית: מהביטאישי לקבוצתי	2
	סה"כ	32 ש"ס

¹ הטיפול בתלמידים הוא במזכירות תלמידי בית-הספר למדעי המתמטיקה.

² הרישום לקורסים בלימודי החטיבות יתבצע בחוגים הרלוונטיים.

³ החל משנה"ל תשס"ט.

דרישה מוקדמת: מבחן פטור בסטטיסטיקה (פרטים במזכירות החוג לפסיכולוגיה טל: 6408839).

החטיבה בפסיכולוגיה

הקבלה לחטיבה כסמסטר א' בלבד.

תכנית הלימודים:

שנה א' (4 ש"ס)

מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח (4 ש"ס).

הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים ומחייב השתתפות ב-5 שעות ניסוי. תלמיד אשר לא ישלים את חובת שעות הניסוי עד תום הסמסטר בו הוא לומד את הקורס, לא יהיה זכאי לקבלת ציון בקורס (גם אם נבחן בו).

תנאי מעבר לשנה ב': ציון 60 ומעלה במבוא לפסיכולוגיה למדה"ח.

שנה ב' (12 ש"ס)

התלמיד יבחר 4 קורסים, סה"כ 8 ש"ס, מהרשימה:
 מבוא לתורות האישיות
 תאוריות אישיות - עבודה יישומית
 פסיכולוגיה פיזיולוגית א'¹
 פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'¹
 פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי²
 פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי²
 פסיכולוגיה התפתחותית של הילד
 פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן
 מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית
 תפיסה וקוגניציה
 פסיכולוגיה קוגניטיבית: פתרון בעיות ויצירתיות
 תפיסה חושית

התלמיד יבחר 2 קורסים, סה"כ 4 ש"ס מהרשימה:
 קורסי בחירה:

- יחסים בין-אישיים בקבוצה
- מידע, קליטה, עיבוד, ייצוג ואחסון
- מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות
- היסטוריה של הפסיכולוגיה

מספר המקומות בכל קורס מוגבל.

תלמידי חטיבת העשרה יוכלו להירשם לקורסי בחירה בלבד, אם ייוותרו בהם מקומות פנויים.

¹ חובה ללמוד חלק א' של הקורס לפני חלק ב'.

² תלמידי החוג לסוציולוגיה אינם רשאים ללמוד קורס זה במסגרת החטיבה.

תיאור הקורסים

1071.1102.01 מבוא לפסיכולוגיה

הקורס מהווה מבוא לתחומי הפסיכולוגיה השונים, וכולל התמקדות במושגי היסוד, הגישות התאורטיות והמתקדמות הרווחות בפסיכולוגיה, ותאור עקרוני של כלי המחקר.

1009.1880.01 מקורות היסטוריים ואינטלקטואלים של מדעי החברה

קורס זה מפגיש את הסטודנטים עם סוגיות יסוד העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה ועם ציוני דרך מרכזיים בתולדות החשיבה המערבית. הדגש יושם על תפישות שונות של הטבע האנושי, התברה, צדק, חוק, כוח וריבונות, כאשר המטרה היא לבחון את האידיאות העיקריות שעיצבו את תודעת האדם המודרני ואת התנאים המקדימים להתפתחותם של תחומי הידע השונים במדעי החברה. הקורס מבוסס על פרספקטיבות משלימות של המרצים תוך שהוא מאפשר חיתוכים בין הפרספקטיבות השונות. הקורס מורכב משלושה חיתוכים: חתך ההיסטורי, חתך אונטולוגי וחתך אפיסטמולוגי.

1071.1116.01 סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'

סולמות מדידה, הצגות גראפיות, מדדים לנטייה מרכזית, מדדי פיזור, ציון תקן, התפלגות נורמלית, התפלגות דגימה, בדיקת השערות: טעויות מסוג I ו-II ועוצמה, הסתברות, קומבינטוריקה, התפלגות בינומית.

1071.1117.01 סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'

התפלגות חי בריבוע: מבחנים לבדיקת טיב התאמה ואי תלות, בדיקת השערות על ממוצע אחד ושני ממוצעים, מתאם, רגרסיה: פשוטה ומרובה, מדדי קשר נוספים, מבחנים א-פרמטרים, שיטות סטטיסטיות "אלטרנטיביות": bootstrapping.

1071.1121.01 פסיכולוגיה פיזיולוגית - א'

הקורס עוסק ביסודות העצביים והביו-כימיים להתנהגות בני אדם ובעלי חיים אחרים. יסקרו: הולכה עצבית והעברה סינפטית, נוירואנטומיה בסיסית, שיטות מחקר בפסיכוביולוגיה והבסיס העצבי של תפיסה.

1071.1122.01 פסיכולוגיה פיזיולוגית - ב'

הקורס מיועד לדון בבסיס הביולוגי של התנהגויות כגון עוררות ושינה ופעילות מינית, אספקטים של למידה כגון: חיזוק, רכישה של אינפורמציה וזיכרון, סגנון קוגניטיבי, הפרעות בתחום הפסיכופתולוגיה והשפעת לחץ ומצבי נפש על מערכות פיזיולוגיות, כגון: המערכת החיסונית ותחושת כאב. מעורבות מערכת עצבים מרכזית בהתנהגויות אלו תידון ברמה אנטומית, פיזיולוגית, ביוכימית ופרמקולוגית.

1071.2103.01 מבוא לתורות האישיות

באמצעות הרצאות פרונטאליות לכלל תלמידי שנה א', יסקור הקורס את שאלות היסוד של תחום האישיות ואת תאוריות האישיות המרכזיות. יסקרו תאוריות פסיכודינמיות, התנהגותיות, קוגניטיביות, הומניסטיות ואקסיסטנציאליות.

1071.1124.01 תאוריות אישיות - עבודה יישומית

קורס זה יתמקד ביישום הידע התאורטי שנצבר בקורס המבוא תוך התמודדות עם המורכבות האנושית שמציע המפגש עם בני אדם במציאות. התלמידים יתבקשו לקיים ריאיון שיימשך 3-4 פגישות עם אדם שייבחר על ידם ויאושר על ידי צוות ההוראה. מטלת הקורס הינה כתיבת עבודה בת שני חלקים: (א) תיאור חופשי של האדם עימו נפגשו ומאפייני אישיותו כפי שמבין זאת התלמיד; (ב) שימוש באחת מהתאוריות שנלמדו בקורס המבוא להסבר מניעו, התנהלותו ואישיותו של המרואיין.

באופן מעשי, לאחר מספר שיעורים פרונטאליים שיציגו את הנושא ויקנו כלים לביצוע המשימה, יחולקו משתתפי הקורס לקבוצות. כל קבוצה תיפגש עם אחד ממתרגלי הקורס. הפגישות ישמשו לליווי התלמידים בכיצוע עבודתם בקורס תוך ליבון המורכבויות הרגשיות והמעשיות הגלומות בביצוע הראיונות ובכתיבת העבודה.

1071.2103.01 שיטות מחקר

הקורס מיועד להציג ללומד מושגי יסוד במתודולוגיה של מחקר ובתכנון מחקרים. הקורס כולל מבוא קצר לפילוסופיה של המדעים ודיון מפורט בבדיקת השערות ותאוריות, דגימה, מדידה ותכנון מחקרים ניסויים וכעין-ניסויים.

1071.2109.01 תרגיל בשיטות מחקר

התרגיל בשיטות מחקר מתרכז בצד היישומי של החומר אשר נלמד בקורס לשיטות מחקר. התרגיל מקנה את הכלים הדרושים לתכנון ולביצוע עבודה מחקרית מתחילתה ועד סופה. התלמידים יתנסו בקריאה ביקורתית, עריכת מחקר עצמאי וכתבתו.

1071.2114.01 ניתוח שונות ויישומי מחשב

הקורס יעסוק במודלים לניתוח מערכי מחקר ניסויים, בהם החוקר מתפעל מספר משתנים. ההבחנה בין מערכי מחקר עם משתנים בין-נבדקים לעומת משתנים תוך-נבדקים תוביל לבניית מודלים תאורטיים שונים. בתרגיל יושם דגש על ניתוח מערכי המחקר בעזרת תוכנות סטטיסטיות.

1071.2815.01 פסיכולוגיה חברתית - מהאישי לבינאישי

שיעור זה יציג את הגישות והתאוריות העיקריות בתחום הפסיכולוגיה החברתית וכן את המחקרים שהתפתחו במסגרת גישות אלה. בסמסטר א' ייסקרו שיטות המחקר והבעיות הנלוות. לאחר מכן ייסקר התחום של תהליכים תוך אישיים כולל יחוס, האני, עמדות ותפיסה בין אישית.

1071.2816.01 פסיכולוגיה חברתית - מהבינאישי לקבוצתי

סמסטר זה מהווה המשך לסמסטר א' ויכסה את תחום התהליכים הבין אישיים והקבוצתיים כולל מתן עזרה, תוקפנות, מנהיגות, ותחרות בשיתוף פעולה.

1071.2904.01 פסיכולוגיה התפתחותית של הילד

תאוריות מרכזיות בפסיכולוגיה התפתחותית עם דגש על התפתחות רגשית, קוגניטיבית ובינאישית.

1071.2905.01 פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן

הקורס יתמקד בהמשך תהליכי ההתפתחות לאחר גיל ההתבגרות, לאור גישת הפסיכולוגיה ההתפתחותית של טוות החיים. ייסקרו בקורס התאוריות והתהליכים הביולוגיים, האישיותיים, הבין-אישיים, המשפחתיים, הקוגניטיביים, הפסיכו-חברתיים והפסיכופתולוגיים - כפי שהם משתקפים בשלבים שונים בחיי המבוגר והזקן.

1071.2907.01 מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית

מטרת הקורס היא הכרת הקוגניציה האנושית: איך עובד הזיכרון? איך אנחנו מבינים שפה? איך אנחנו חושבים? ילמדו נושאים עיקריים במחקר בפסיכולוגיה קוגניטיבית - תפיסה וריכוז; סיווג ושפה; זיכרון, חשיבה והגיון. כמו כן יילמדו נושאים שקיבלו דגש בשנים האחרונות כמו רגשות ותודעה. הקורס יבחן תאוריות קוגניטיביות כמו גם גישות מתודולוגיות בפסיכולוגיה קוגניטיבית והקישור שלהם למדעי המוח.

1071.2908.01 פסיכולוגיה קוגניטיבית: פתרון בעיות ויצירתיות

הקורס עוסק בתאוריות, שיטות מחקר וממצאי מחקרים לגבי שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות ברמות ובתחומים שונים והשפעות הדדיות ביניהם לבין אישיות, אמוציות והתנהגות.

1071.2909.01 תפיסה חושית

בשיעור יידונו תהליכי עיבוד אינפורמציה בתפיסה. הסטודנטים יידרשו לעמוד במבחן הכולל את החומר המוצג בשיעור בתוספת חומר קריאה.

1071.2910.01 תפיסה וקוגניציה

הקורס יעסוק בשני התחומים המרכזיים הבאים: (א) תפיסה כארגון מרחבי (ב) תפיסה כארגון קוגניטיבי. בתחום הראשון יידונו הנושאים הבאים: סכמות של תפיסה, מבנה וארגון תפיסתי, תפיסה מרחבית, התפתחות תפיסתית, אשליות חזותיות ותפיסת צורות. בתחום השני יידונו הנושאים הבאים: מערכת עיבוד המידע, השפעות תפיסה מאוחרות, דימויים חזותיים ותהליכי קשב.

1071.2911.01 למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי
הקורס סוקר תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי של התניה קלאסית והתניה אופרנטית בבעלי חיים ובבני אדם.

1071.2912.01 למידה - התנהגויות מורכבות: שיטות מחקר וניתוח תאורטי
הבנת פעילות מנגנוני התניה קלאסית והתניה אופרנטית בהתנהגויות מורכבות.
הקורס יעסוק בהשפעת מוטיבציה על התנהגות, למידת הבחנה, התנהגות מרחבית ועוד.
דרישה מוקדמת: למידה - התניה קלאסית ואופרנטית; תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי.

1071.3109.01 מבוא לפסיכופתולוגיה
מטרתו המרכזית של הקורס היא לחשוף את הסטודנטים, באופן ראשוני, לשאלות מקצועיות ואתיקות הקשורות בשאלה מה בין נורמלי לפתולוגי. הקורס ייגע במספר תאוריות מרכזיות בתחום, כיצד ניתן להסביר באמצעותן הפרעות נפשיות מרכזיות (כמו למשל פסיכוזות, הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח והפרעות אישיות). תהיה התייחסות לאופני האבחון המקובלים ולסגנונות הטיפול הרווחים.

1071.3111.01 מבחנים והערכה
הקורס עוסק במושגים ובתאוריה בסיסיים של מדידה ומבחנים פסיכולוגיים. הדגש בקורס הוא על השימוש במבחנים להערכת האישיות והיכולת האינטלקטואלית.

1071.3108.01 לימודי שדה
מטרתה של תכנית לימודי השדה היא לאפשר לתלמידים להכיר את המציאות החבויה מאחורי כותרות ותאוריות פסיכולוגיות שונות, תוך כדי התנסות מעשית בקהילה ובמסגרות שונות של בריאות הנפש. כחלק מהתכנית יתנסו הסטודנטים במשך השנה האקדמית ביצירת קשר של חונכות או ליווי באופן פרטני או בהנחיה קבוצתית של ילדים, נוער או מבוגרים. הפעילות תלווה לאורך השנה בהדרכה קבוצתית שבועית שתתקיים ברוב המקרים במוסד שבו מתקיימת הפעילות. בחלק מהמוסדות תינתן לסטודנטים גם הדרכה אישית, בנוסף להדרכה הקבוצתית ואף העשרה בתחומים רלוונטיים.

סמינריונים אמפיריים

1071.3557.01 מוח, התנהגות, והמערכת החיסונית: השפעות לחץ על פגיעות למחלות והתפתחות סרטן
הסמינר יסקור את העדויות לקשר שבין המוח והמערכת החיסונית, המנגנונים הפיזיולוגיים, וההשפעות הפסיכולוגיות על קשר זה ועל פגיעות למחלות. הסמינר יכלול בנוסף למערכת החיסונית וטכניקות מעבדה לרישום וחקר מדדים חיסוניים.

1071.3623.01 מובן, משמעות וחשיבה סמלית
הסמינריון יעסוק בנושאים הבאים: מהם מובן ומשמעות - הגדרות וגישות; סוגים של משמעות; סימן, סמל ומטפורות; גישות שונות למדידת משמעות; משמעות בינאישית ומשמעות אישית, משמעות ושפה; התפקידים של המשמעות בתחומים שונים - פעילות קוגניטיבית, תכונות אישיות, תפקוד חברתי, פסיכופתולוגיה, תפיסת האני והזולת, פסיכותרפיה; משמעות ויצירתיות; משמעות באמנות; משמעות החיים.

1071.3639.01 זהויות יהודיות: פרספקטיבות פסיכו-היסטוריות
הסמינר יעסוק בזהויות יהודיות כפי שהופיעו והתגבשו ב-200 שנה האחרונות. דגש מיוחד יושם על הזהות החילונית-ליברלית אופיה ובעייתיות. המתודולוגיה תהיה פסיכו-היסטורית ותעבוד דרך טקסטים. הסמינר יתחיל בדמויות כמו פרויד, ישעיהו ברלין וחנה ארנד.

1071.3450.01 הבדלים בין המינים: מבט התפתחותי ובין תרבותי
במסגרת הסמינר נתמקד בהבדלים בין המינים, בהתנהגויות שונות מתוך נקודת מבט התפתחותית ובין תרבותית.

1071.3627.01 פסיכולוגיה של כיבוש

הקורס יסקור מגוון תוצאות פסיכולוגיות של כיבוש בכלל ובשטחים בפרט והשפעתו על הכובשים והנכבשים. הוא יכלול את הנושאים הבאים: זהות וניכור (אישית ולאומית); דפוסי שיח במפגש כובש-נכבש; תפיסת הזולת והגישות לסבל; מעמד הילד כסובייקט.

1071.4806.01 מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית

הסמינר יסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים והנוירולוגיים של מודל החלשת הסיגנל של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית, וידון ברלוונטיות שלו לסינדרום הקליני. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4738.01 השפעת הזיכרון על הקשב

בסמינר זה נחקר את ההשפעה של התנסויות קודמות על הפניות הקשב. דגש יינתן על המרכיב האימפליציטי של השפעות אלה. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4813.01 תפיסת פרצופים

פרצופים הינם גירויים ויזואליים בעלי מבנה מאוד דומה (שתי עיניים ממוקמות מעל אף שממוקם מעל פה). כיצד אנחנו מצליחים להבחין בקלות רבה בין אלפי הפרצופים שאנו פוגשים במהלך חינו? מחקרים במדעי המוח ומדעים קוגניטיביים מעידים על קיומו של מנגנון מיוחד אשר מוקדש לזיהוי פרצופים. בסמינר נדון במחקרים בהדמיה מוחית (ERP, fMRI) ומחקרים התנהגותיים אשר ניסו לאפיין את המנגנון לזיהוי פרצופים ואת הדרך שבה הוא מעבד מידע באופן שונה ממנגנונים לזיהוי אובייקטים אחרים (כמו כסאות, בתים, מכוניות וכו'). המחקר האמפירי יכלול איסוף מדדים התנהגותיים על יכולת זיהוי פרצופים ואובייקטים. כמה מהשאלות שנוסק בהן: (1) האם קיימים הבדלים בין אנשים ביכולת זיהוי פרצופים, ואם כן, מה ניתן ללמוד מהן על מבנה ותפקוד המנגנון לזיהוי פרצופים? (2) האם קיים מרכיב גנטי משמעותי ביכולת זיהוי פרצופים (האם יכולת זיהוי פרצופים עוברת בתורשה)? (3) מדוע "כל הסינים נראים אותו דבר" והאם ניתן להשתפר ביכולתנו לזהות פרצופים מגוונים אחרים? הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4815.01 מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם

נתחיל בסקירה היסטורית של הגישות המקובלות בחשיבה התאורטית על הנושא (כלומר, מהי משמעות רגשית וכיצד היא קשורה לגוון הרגשי). נמשיך בהצגת שיטות המחקר (הדמיה מוחית ופסיכופיסיקה) ונסקור מחקרים בהדמיה שבתנו את הנושא בשנים האחרונות. החלק המעשי יתמקד בהכנת פרויקט מחקר בנושא משמעות רגשית שיתאים ל-fMRI. הניסוי יתבסס על גירויים בעלי עומס רגשי שונה וממקורות שונים: חיצוניים (שמיעתי וראייתי) ופנימיים (מעורר וספונטני). הקורס יתקיים בחלקו במעבדה להדמיה תפקודית של המוח במרכז הרפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי (איכילוב).

1071.3621.01 מרחק פסיכולוגי

זהו סמינר אמפירי העוסק בהשפעות של הרחקה פסיכולוגית על תפיסת גירויים חברתיים, על ניבוי, החלטה ורגש. מימדי המרחק השונים שיבחנו הם מרחק זמן (התרחקות מנקודת הווה לעבר העתידי והעבר) מרחק חברתי (אני לעומת מישהו אחר, קרוב לעומת זר), מרחק פיזי, ומרחק של ייצוג (ייצוג קונקרטי לעומת ייצוג אבסטרקטי). נפתח דרכים לבחון באופן אמפירי את הטענה, הנגזרת מתאוריית רמת ההבניה של נ. ליברמן וז. טרופה, כי לכל מימדי המרחק האלה השפעות דומות, וכי מימדי המרחק עצמם הם חלופיים זה לזה, כך שהרחקה של גירוי במימד אחד גורמת לתפיסתו כרוחק יותר גם במימדים אחרים.

1071.3597.01 קוגניציות בריאות וחולי

הסמינר יעסוק באמונות ותפיסות של אנשים על בריאות ומחלה, ובגורמים אישיים ומצביים המשפיעים על תפיסות אלו. יוצגו גישות תאורטיות ושיטות מחקר מיוחדות לתחום. ייבחנו השפעות של הייצוגים הללו על התנהגויות בריאות כמו בדיקות מניעתיות, דינוח סימפטומים, פנייה לרופא, תקשורת רופא-חולה, הענות להוראות רופא, והתמודדות עם המחלה.

1071.3609.01 התמודדות הורים ומורים עם אלימות ילדים

זהו סמינר מחקר-קליני שעוסק בהתמודדות של הורים עם ילדים הסובלים מבעיות התנהגות; הסמינר מתקיים בשיתוף עם היחידה להדרכת הורים בבית החולים "שניידר". במסגרת הסמינר ילוו הסטודנטים את הייעוץ להורים הניתן ע"י פסיכולוגים מהיחידה, ינהלו שיחות תמיכה עם ההורים ויקחו חלק פעיל במחקר המתקיים בתחום. במהלך הסמינר ירכשו הסטודנטים מיומנות בתמיכה, ונסיון בכתיבת סיכום אינטייב, סיכום טיפול וכדומה. על הסטודנטים יהיה להגיע כפעם בשבוע (בדי"כ בשעות אחה"צ) למרכז שניידר בפתח-תקווה או לשלוחה בחולון, שם מתקיימים הטיפולים ולעיתים גם אל בתי המשפחות.

תנאי הכרחי להשתתפות בסמינר הוא השתתפות בהכשרה מקדימה שתתקיים בתאריכים: 26/10/08, 28/10/08, בשעות: 08:00-16:00.

העבודה הסמינריונית של הסטודנטים תעסוק בחוסר אונים הורי/מורי.

1071.3624.01 ניהול העדפות בקרב ילדים

בסמינר זה נתייחס להתפתחות תברתית כרכישת העדפות וכרכישת יכולות ניהול העדפות אלה במובן תוך אישי ובמובן בין אישי. הורים מעדיפים שילד יאכל חסה וגור ולא שוקולד ועוגיות – ילד בדרך כלל מעדיף את הפפד. איך כל צד מוודא שהעדפותיו שלו יגברו? למה מותרים? איך מתפתחת היכולת לתמרן בין העדפות עכשוויות ועתידיות? בכדי לענות על שאלות אלה, נדון בנושאים כגון: שליטה עצמית, שכנוע בין אישי ותוך אישי, הבנת הזולת ואלטרואיזם. בפגישות הראשונות, יוצגו הרעיונות הבסיסיים. כל סטודנט יבחר נושא מתוך הנושאים הנ"ל, ייפגש עם המרצה לדון בנושא, יתכנן מחקר, ויצג את רעיונותיו לקבוצה. לאחר אישור סופי של המחקר, כל סטודנט יבצע את מחקרו ונפגש שוב לקבוצה לקראת סוף השנה בכדי לשמוע ולדון במחקרים אלה.

1071.3635.01 מקורות האושר: מה גורם לנו להרגיש טוב?

למרות ש"תעשיית האושר" פורחת ויש בה עניין רב להבנת הרווחה הנפשית של הפרט, הפסיכולוגיה כמדע העדיפה לעסוק יותר בשאלה: מדוע אנשים מרגישים מזוכאים וחרדים מאשר מה גורם להם להרגיש טוב ומרוצים. בסמינר הזה נחקר את מקורות האושר של הפרט בחברה הישראלית ונסה למצוא תשובות אמפיריות ותאורטיות לשאלות כגון: (1) כיצד מתפתח האושר בשלבי החיים השונים? (2) מה הם המיומנויות האישיות המאפשרות לאדם להיות מאושר? (3) האם אדם יכול להיות מאושר באי בודד או האם הוא זקוק לחברת אחרים ע"מ להרגיש מאושר? (4) האם מתן עזרה לאחרים נותן לנו להרגיש טוב? (5) האם קשר אינטימי עם אדם אחר תורם לאושר האישי? (6) האם אנשים המאושרים רגשית בריאים יותר ומצליחים יותר בחיים? (7) האם אושר אישי הוא "תכונה אישיותית" או מוצר נילוה לתנאי החיים?

1071.3638.01 אמוציה ואינטואיציה בקוגניציה

תהליכים קוגניטיביים נחשבים בדי"כ כקשורים לחשיבה רציונאלית ואנליטית, בעוד שרגשות וחשיבה אינטואיטיבית נתפסים כמובילים לטעויות קוגניטיביות. לאחרונה מתפרסמים מחקרים המצביעים על כך שלרגשות יש השפעה מכווננת על התהליכים הקוגניטיביים. במצבים מסוימים כוונן זה, עשוי לעזור. כך, באופן מפתיע, קורה שבסיטואציות מסוימות התסתמכות על האינטואיציה מובילה לתוצאות טובות יותר, מאשר החשיבה הרציונאלית.

סמינר זה, יתמקד בתפקידם של הרגש / מצב הרוח בהפניית קשב ובקבלת החלטות, ובתבונה בין חשיבה רציונלית/ אנליטית לעומת אינטואיטיבית בקבלת החלטות. ע"מ לחקור זאת, הסטודנטים יבנו ניסויים-מכווני מחשב שמעוררים רגש או מצב-רוח באמצעות גירויים שונים או הוראות, וימדדו את השפעתם על העיבוד הקוגניטיבי.

1071.4179.01 מודלים של סכיזופרניה בבעלי-חיים

פיתוח מודלים בבעלי חיים למחלות נירופסיכאטריות מהווה נדבך מרכזי בהבנת המנגנונים הביולוגיים וחיפוש הטיפול התרופתי של המחלות האלה, אך הקונצפט של מודלים כאלה איננו טריויאלי. נססה בתחילה להבין מה זה מודל בבעלי חיים, מה מטרותיו, וכיצד בוים אותו נכון, תוך שקירה של המודלים המובילים בתחום הסכיזופרניה. לאחר מכן נתמקד במודל העכבה הסמויה של סכיזופרניה אשר ממדל את אחת מהפרעות הגרעין של סכיזופרניה, הפרעת קשב סלקטיבי. נסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים, הניורוליים והגנרל-התפתחותיים של ההפרעה בעכבה סמויה, ונדון ברלוונטיות שלהם לסינדרום הקליני, גילוי טיפולים חדשים במחלה, ואולי מניעתה.

הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.3562.01 סוגיות בקשב חזותי

הסמינר יעסוק בתאוריות ובמצאים עכשוויים בתחום הקשב החזותי.

1071.3411.01 חשיבה יומיומית, איך אנחנו בוחרים

כדי להתמצא בעולם בו אנו חיים, בני אדם חייבים ליצור השערות לגבי המציאות (ולגבי עצמם) ולבחון השערות אלו. הקורס יעסוק באסטרטגיות של בדיקת השערות יומיומיות. בין הנושאים: שימוש באישוש ובהפרכה, חשיבה הסתברותית, עשיית השוואות חברתיות. הזווית היא פסיכולוגית-חברתית-קוגניטיבית.

1071.3637.01 חזקים חלשים, חלשים חזקים: היבטים פסיכולוגיים חברתיים של הקונפליקט**הערבי יהודי**

החיים בחברה היהודית והערבית גם יחד מצויים מזה עשרות רבות של שנים בצילו של הקונפליקט היהודי-ערבי. סמינר המחקר יעסוק בפיתוח כלים מחקריים לגבי היבטים שונים של הקונפליקט, ובהינתם: לדוגמת תפיסה "קורבנית" של הקבוצה הלאומית, רגישות למימדים המוסריים של הקונפליקט, תפיסת ההיסטוריה של הקונפליקט, תחושות עוצמה וחולשה של הקבוצה הלאומית, והשפעתם של כל אלו על ההתנהגות בסכסוך. המשתתפים יתכננו ויבצעו פרויקטים מחקריים בהדרכת מורה הסמינר ודוקטורנטים העובדים איתו.

קורסי בחירה ב.א.**1071.3234.01 יחסים בין אישיים בקבוצה**

קורס ביחסים אישיים בקבוצה יועבר בצורת מעבדה התנסותית שבה המשתתפים ילמדו על תהליכים של תקשורת ושל השפעה קבוצתית, תוך כדי הגברת המודעות לעצמם וחינוך רגישותם לשני.

1071.3707.01 מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות

הקורס יתאר את הרקע להתפתחות הפסיכולוגיה של הבריאות המעוגנת במודל הביו-פסיכו-חברתי של הרפואה. יוצגו היבטים שונים לקשרים גוף-נפש, מצבי לחץ, כאב, רפואה התנהגותית, אישיות ובריאות, קוגניציות מחלה ובריאות.

1071.2315.01 הבסיס הביולוגי של סכיזופרניה א'+ב'

סכיזופרניה הנה מחלה נוירופסיכיאטרית פסיכוטית המתבטא בהפרעות עמוקות של חשיבה, תפישה, רגש והתנהגות. לאחר היכרות עם הפנומנולוגיה של סכיזופרניה והטיפול התרופתי במחלה, הקורס סוקר את הידע הנוכחי על המח הסכיזופרני כפי שהתגבש מתוך ממצאים מתחומי הנוירואנטומיה, הנוירוכימיה, הגנטיקה, הדימות והפרמקולוגיה. מודגש הקשר בין מחקר בבני אדם ובבעלי חיים כגישה אינטגרטיבית אשר שתי זרועותיה מזינות זו את זו ומקדמות זו את זו. הממצאים משני התחומים ישולבו בסקירה של התאוריות המובילות של הביולוגיה של סכיזופרניה.

1071.4748.01 תהליכים קוגניטיביים בקבלת החלטות

הקורס יבחון תהליכים המונחים בבסיס תהליכי קבלת ההחלטות, החל בבעיות תפיסה פשוטות, וכלה בבעיות מורכבות מעורבות סיכון או שבהן האופציות מאופיינות על ידי מימדים רבים. הקורס יתמקד במחקרים התנהגותיים בקבלת החלטות, המראים שאנשים אינם תמיד אופטימליים בבחירתם, וינסה לאמוד את הסיבות לכך. לשם כך נעמת תאוריות אלטרנטיביות כגון תאורית הערך לעומת הגישה ההיריסטית, ונבדוק את תפקיד הרגש בקבלת ההחלטות (התאוריה הסומטית).

1071.2318.01 פסיכולוגיה תולמות וירטואליים

נוח לנו לחיות בסביבה של יצורים נבונים, הם מבינים אותנו ואנחנו מבינים אותם ולכן האינטראקציה איתם קלה ואדפטיבית. כיום, רוב רובם של היצורים הנבונים הם תוצר של אבולוציה ביולוגית, חיות ובני אדם. אבולוציה תרבותית מבטיחה התפתחות של יצורים נבונים וסביבות חכמות סינטטיות. אלה הם אוטורים (avatars) המאכלסים את רשת האינטרנט, דובוטים למיניהם, מכשירים וסביבות חכמות. מטרת הקורס לבחון האם אנחנו מוכנים לאינטראקציה קוגניטיבית ואמוציונאלית עם יצורים וסביבות סינטטיים.

1071.2311.01 בין פסיכולוגיה לרפואה

החלוקה הקלאסית של תחומי העניין של פסיכולוגיה, פסיכיאטריה ונוירולוגיה הולכת ומטשטשת. מטופל עם חרדה, למי יפנה? לגנטיקאי? נוירולוג? פסיכיאטר? או פסיכולוג? ובאוניברסיטה - מי יחקור חרדה על סוגיה? מטרת הקורס להבהיר את היחסים בין רפואה לפסיכולוגיה לגבי המחקר והטיפול בהפרעות חרדה.

1071.2313.01 מבוא לקבלת החלטות

יוצגו מודלים נורמטיביים והתנהגותיים של קבלת החלטות והקשר שלהם להחלטות אישיות בתחומי חיים שונים. הקורס יעסוק גם בקשיי החלטה, בהבדלים בינאישיים בתהליכי החלטה, ובשיטות ייעוץ לסייע בקבלת החלטות.

1071.2306.01 מידע: קליטה, עיבוד, ייצוג ואחסון

הקורס עוסק בגישות תאורטיות ובמחקרים לגבי מהות המידע ותיפקודיו על הרמה הפסיכולוגית, קליטת מידע, שינויים שהמידע עובר בעקבות עיבודים פסיכולוגיים שונים, ייחוס מובן ומשמעות, ייצוג מידע (למשל, באופן מילולי, בדימויים, באופנים מופשטים ומוחשיים שונים), מטפורות וסמלים, מהות ותפקוד הזיכרון.

1071.4925.01 הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות

מטרת הקורס היא בחינת התאוריות (לדוגמה: Bernard Lewis, Edward Said) העוסקות בקונפליקטים המזרח תיכוניים מנקודת מבט פסיכולוגית ופילוסופית. נקודות מבט אלו קשורות קשר הדוק לנרטיבים היסטוריים כלליים (לדוגמה: קץ ההיסטוריה, התנגשות הצביליזאציות) וכאלה העוסקים בקונפליקט הישראלי-ערבי בפרט, ולכן הקורס יתבר ביניהם. הקורס יתבסס על מצגות המשתתפים.

1071.2322.01 האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות

מאז שנות השמונים נשמעים טיעונים עזים כי המערב מאבד את היכולת להגן על ערכיו הבסיסיים. סופרים כמו Allan Bloom ו-Alain Finkielkraut טוענים כי הרלבנציות הפוסט-מודרניסטי מקשה על קיום דיון מעמיק בנושא ערכים. נקודה זו חודדה לאחר 9.11 כאשר המערב נקרא להגן על ערכיו אך נראה כי הגנה זו לא נוחלת הצלחה מרובה. הקורס יבחן נושאים אלה מפרספקטיבה פילוסופית ופסיכולוגית.

1071.3707.01 מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות

הקורס יתאר את הרקע להתפתחות הפסיכולוגיה של הבריאות המעוגנת במודל הביו-פסיכו-חברתי של הרפואה. יוצגו היבטים שונים לקשרים גוף-נפש, מצבי לחץ, כאב, רפואה התנהגותית, אישיות ובריאות, קוגניציות מחלה ובריאות.

1071.3112.01 פסיכופתולוגיה גישות דינמיות

הקורס עוסק באטיולוגיה של פסיכופתולוגיות מסוימות מתוך הסתכלות פסיכודינמית קלאסית ועכשווית, ונזרות הטיפול מהן. הקורס כולל היכרות עם מושגים בסיסיים בפסיכופתולוגיה דינמית ומציג אותן תוך שימוש בייצוגים שונים שלהם בחיים.

1071.2316.01 היסטוריה של הפסיכולוגיה

הקורס כולל סקירה רחבה של התפתחות הפסיכולוגיה מאז הזמן העתיק עד ימינו, לרבות נגיעה באספקטים תרבותיים ואנתרופולוגיים.

1071.3712.01 מפגש בין זהויות: גברים ונשים

מטרת הקורס היא הכרת והעמקה של נושא הזהות המגדרית שהיא אחת הזהויות המרכזיות בהתפתחות האדם. הקורס יועבר במתכונת התנסותית ויעסוק בחקר היחסים בין גברים ונשים דרך התהליך שיתחווה בקבוצה. המוקד בדיאלוג הקבוצתי יהיה הזהות המגדרית והשלכות שלה על היחסים בין הקבוצות ובתוך כל אחת מהקבוצות. במסגרת העבודה המסכמת שתוגש בתום הקורס יערכו הסטודנטים המשגה תאורטית של התהליך הקבוצתי.

1071.2326.01 שורשיה האינטלקטואליים של השיטה המדעית בפסיכולוגיה

1071.4749.01 מילוסופיה של תהליכים מנטליים

הקורס יבדוק מספר נושאים מושגיים העומדים בבסיס המדע הקוגניטיבי והפילוסופי. החל בבעיה הקלאסית של הקשר בין גוף ונפש, דרך פיתוח ניתוח מושגי של סיבתיות מנטלית, ייצוג/כוונה-מנטלית, תאוריית ה-mind, פסיכולוגיה עממית, כוונה-פעולה, וכלה בדיון בבעיה של רצון חופשי ואחריות מוסרית. הקורס יעמת נקודות מבט ותאוריות מנוגדות בנושאים אלו עם התייחסות לזיכוכים במדעים הקוגניטיביים והפילוסופיים.

1071.2323.01 טיפולים התנהגותיים קוגניטיביים

הקורס יפגיש את הסטודנטים עם הגישות הקוגניטיביות התנהגותיות לטיפול (CBT). בקורס יוצגו העקרונות הטיפוליים של הגישות הללו תוך המחשה של האופן שבו הן מיושמות בהפרעות שונות, כגון פוביות, הפרעת פאניקה, דיכאון והפרעה אובססיבית-קומפולסיבית. הקורס ישלב הרצאות עם הדגמות של מקרים טיפוליים באמצעות סרטי וידאו ומשחקי תפקידים.

1071.4677.01 הנדסת גורמי אנוש

במסגרת השיעור יסקרו התחומים השונים של הנדסת גורמי אנוש כגון: תכנון ומערכות אדם-מכונה ואדם מחשב, תכנון ממשקים, תכנון סביבת עבודה, תכנון מערכות תחבורה וכו'. התלמידים יידרשו לבצע מספר תרגילים וציון הקורס ייקבע על בסיסם.

1071.3107.01 סדנת מחקר

סטודנטים המעוניינים בכך, יכולים להמיר 4 ש"ס ממכסת שיעורי הבחירה בביצוע פרוייקט מחקר (כולל הגשת דו"ח מחקר) בהדרכה אישית אצל אחד מחברי הסגל בחוג. קבלה לסדנת מחקר מותנית באישור חבר סגל המוכן להדריך את הסטודנט בסדנה.

תואר שני

ראש המגמה הקלינית - פרופ' ראובן דר/פרופ' קרלו שטרנגר
 ראש המגמה הקלינית של הילד - ד"ר מישל סלואן
 ראש המגמה החברתית - פרופ' רחל קרניול
 ראש המגמה הקוגניטיבית - פרופ' דניאל אלגום
 ראש המגמה הפסיכוביולוגית - פרופ' דפנה יואל

מטרות הלימודים

- א. לחקנות לתלמידים התמחות בתחום אחד של המקצוע (שייקרא להלן "מגמה").
- ב. להעמיק את הידע הכללי של התלמידים בתחומי הפסיכולוגיה החשובים. השילוב בין התמחות ובין הקניית ידע כללי ברמה מתקדמת מתבטא בתכנית הלימודים של לימודי התואר השני בכך שבכל מגמה מוצעים לתלמידים שיעורי חובה, שיעורי בחירה, ועבודת שדה מעשית בתחום ההתמחות של המגמה.

משך הלימודים

הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. תלמיד מסלול הלימודים עם עבודת גמר חייב להגיש הצעת תזה עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד ה-1 באוקטובר בכל שנה - יופסקו לימודיו.

המגמות המוצעות

- א. פסיכולוגיה קלינית
- ב. פסיכולוגיה קלינית של הילד
- ג. פסיכולוגיה חברתית
- ד. פסיכולוגיה קוגניטיבית
- ה. פסיכוביולוגית

בנוסף, תחוג מציע לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה (מסלול ישיר לדוקטורט).

תנאי קבלה

רשאים להירשם מועמדים, שסיימו את לימודיהם לקראת התואר "בוגר אוניברסיטה" בפסיכולוגיה כדלהלן: למגמות הקלינית וקלינית ילד בציון 90 לפחות (מן הראוי לציון כי בשנה"ל תשס"ט המועמדים למגמות הקליניות לא יקבלו קרדיט נוסף במיון גם אם ממוצע ציוני התואר הראשון שלהם יהיה גבוה יותר מ-90. לדוגמה, למועמד שציונו הממוצע בלימודים הינו 94, אין סיכוי טוב יותר להתקבל למגמה מאשר מועמד אחר שציונו הממוצע יהיה 90). למגמה החברתית בציון 88 לפחות, למגמה הקוגניטיבית בציון 83 לפחות ולמגמה הפסיכוביולוגית בציון 80 לפחות, ללימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה בציון 90 לפחות. מספר המתקבלים מצומצם. הקבלה מותנית הן בהישגים בלימודים והן בהתאמת המועמדים ללימודי התואר השני בפסיכולוגיה שתיקבע על סמך ריאיון אישי או מרכז הערכה (במגמות הקליניות) ומבחן מיון ארצי. הזימון לריאיון אישי הוא עפ"י שיקולי כל מגמה, בהתאם לנתוני המועמדים.

תנאי להגשת מועמדות

אחד מתנאי הקבלה למ.א. (במגמות: קלינית, קלינית ילד ותברנית) הוא מעבר מבחן מיון ארצי בפסיכולוגיה – "מבחן מתאם" הנערך ע"י המרכז הארצי לבחינות. (טלפון: 02-6759555).

מועמדים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים, המעוניינים ללמוד לתואר השני בפסיכולוגיה במגמות הקליניות חייבים, כתנאי מוקדם, להשלים לימודים מתכנית התואר הראשון בחוג לפסיכולוגיה. על מועמדים אלה להירשם ללימודי התואר הראשון וקבלתם תישקל עפ"י דרישות הקבלה הרגילות לתואר הראשון בפסיכולוגיה (כולל הבחינה הפסיכומטרית).

מתקבלים, אשר במסגרת לימודיהם הקודמים לא למדו קורסים מתחום הפסיכולוגיה, ילמדו בתכנית הנקראת "חוג לאחר תואר". היקף לימודים אלו שווה להיקף הנדרש מתלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, דהיינו 62 ש"ס. בסיום לימודים אלה ניתנת תעודה שוות-ערך מבחינה אקדמית לתואר ב.א. **במסלול זה ניתן לקבל פטור מקורסי חובה בלבד של עד 10 ש"ס.**

מתקבלים, אשר למדו קורסים בפסיכולוגיה, במסגרת לימודיהם הקודמים, לרבות אלה שסיימו לימודי חטיבה בפסיכולוגיה, ילמדו בתכנית ההשלמות. מתקבלים אלו מתבקשים לפנות, לאחר קבלת ההודעה על קבלתם, ליועץ התואר ראשון בחוג, ולהמציא אישור המפרט את לימודיהם הקודמים. היועץ יקבע לכל תלמיד את הרכב תכנית ההשלמות והיקפה.

סיום תכנית השלמות אינו מזכה בתעודה או בתואר אקדמי, אך מקנה זכות להגשת מועמדות לתואר שני. סיום תכנית ההשלמות אינו מבטיח קבלה אוטומטית. בשיקולי הקבלה לתואר השני יובא בחשבון הציון המשוקלל בלימודי ההשלמה בחוג לפסיכולוגיה.

קבלת תלמידים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים למגמות המחקריות

במקרים מיוחדים ועל פי החלטה מיוחדת של ראש המגמה הרלוונטית, יתאפשר למי שאינם בעלי ב.א. בפסיכולוגיה, להתקבל ללימודי השלמה במגמות החברתית, הקוגניטיבית או הפסיכוביולוגית במעמד "על תנאי". למגמה הקוגניטיבית רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון "טוב מאוד" (83) לפחות, למגמה הפסיכוביולוגית בציון גמר "טוב" (80) לפחות, למגמה החברתית בציון "טוב מאוד" (88) לפחות. **מועמדים אלו יחויבו בקורסי השלמה מתכנית התואר הראשון (פירוט להלן). התנאי לקבלה בתלמידים מן המניין לתואר שני הוא סיום כל אחד מקורסי ההשלמות בציון שהוא לפחות ציון של דרישת הקבלה למגמה.** במגמה הפסיכוביולוגית, נדרש ממוצע של 85 לפחות בציוני ההשלמות. קורסי ההשלמה אינם נכללים במניין השעות לתואר שני ואינם משתקללים בציון הגמר.

קורסי ההשלמה הם:

חובה

- א. סטטיסטיקה לפסיכולוגים א+ב (שיעור ותרגיל).
- ב. שיטות מחקר (שיעור ותרגיל).
- ג. ניתוח שונות ויישומי מחשב - (שיעור ותרגיל).
- ד. סמינר אמפירי (שנתי).

בחירה - 6 קורסים סמסטריאליים מתוך קורסי החובה בב.א. וזאת עפ"י קביעת ראש המגמה ובאישור היועץ לתואר ראשון.

התלמידים לא יעברו למעמד מן המניין בטרם יסיימו את כל ההשלמות שהוטלו עליהם. עם זאת, על פי שיקולי ראש המגמה יוכלו התלמידים, באישור, לקחת קורסים מתכנית המ.א. במקביל לתקופת ההשלמות. במקרה זה יחתמו התלמידים על הצהרה כי ידוע להם שהשתתפותם בשיעורי התואר השני היא על תנאי עד לסיום חובות ההשלמה, בכפוף לתנאי קבלתם. **עפ"י תקנון האוניברסיטה ניתן להיות במעמד על תנאי במשך שנה מתחילת הלימודים לכל היותר.**

כל מגמה רשאית להחמיר בתנאי הקבלה מעבר למפורט בפסקה זו. יודגש שוב כי הקבלה לתואר שני ללא תואר ראשון בפסיכולוגיה הינה אך ורק במקרים מיוחדים ויוצאי דופן המצדיקים זאת.

חובות התלמיד בלימודי התואר השני¹

פירוט החובות:

1. קורסי חובה - א. קורסים מתודולוגיים וסטטיסטיים
ב. קורסי חובה ע"פ המפורט בתכנית כל אחת מהמגמות
2. קורסי בחירה מתוך רשימת שיעורי בחירה להשלמת מכסת השעות הנדרשת
3. שתי עבודות סמינריוניות (במגמות החברתית והפסיכוביולוגית)
4. עבודה סמינריונית (במגמות קלינית, קלינית ילד וקוגניטיבית)
5. עבודת גמר
6. בחינת גמר או הגנה על עבודת הגמר (במגמה הפסיכוביולוגית)
7. פרקטיקום²

לתשומת לב התלמידים:

1. על התלמידים להציג תעודת זכאות לב.א. במרכז למרשם במהלך שנת הלימודים הראשונה במ.א. (עד סוף סמסטר א'). אם אישור זה לא יוצג במרכז למרשם יופסקו לימודי התלמיד לאלתר.
2. על התלמידים לשלם שכר לימוד עד הגשת הגרסה הסופית של עבודת הגמר, או סיום יתר החובות (לפי המאוחר יותר).

סיום חובות שמיעה

כל תלמיד חייב לסיים את חובות השמיעה - כמוגדר ע"י המגמה, כולל פרקטיקום - עד תום השנה השנייה ללימודיו. תלמיד אשר לא יעמוד בדרישה זו במועד, לא יהיה זכאי להמשיך לימודיו לתואר.

מילוי חובות קורס

יש לסיים את כל מטלות הקורסים של שנה א' עד תום השנה. תלמיד שלא יגיש את כל העבודות לא יורשה להמשיך לשנה ב'.

כל הלימודים ניתנים במסגרת שיעורים ותרגילים. סיום קורס כרוך במילוי חובות שוטפות, כגון: הכנת עבודות לשיעור ו/או התרגיל המצורף לו, השתתפות בבחינה אם היא נדרשת וכיוצא בזה. על כל שיעור, מכל סוג, מקבל התלמיד ציון (לא יוכר ציון "עבר" או "השתתף" אלא באישור מיוחד של כל מגמה, שניתן מראש).

קורס שמטלת הסיום בו היא הגשת עבודה יהיה מועד ההגשה חודש מתום השיעור האחרון. תלמיד אשר לא ימלא את חובות הקורס במועד, ידווח לו ציון 250 שמשמעותו "לא מילא חובות קורס". ציון זה אינו ניתן לביטול.

הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת בלבד, ובמקרים חריגים בשנה נוספת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה. תלמיד במסלול עם עבודת גמר חייב להגיש הצעה לעבודת הגמר עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה - יופסקו לימודיו.

¹ החל משנה"ל תשס"ד.

² לא משוקלל בציון הגמר.

נהלי הגשת עבודות בקורסים:

- א. עבודות המוטלות במהלך תקורס יש להגיש עד היום האחרון של הסמסטר בו נערך הקורס.
- ב. עבודות סיום קורס יש להגיש תוך חודש מהיום האחרון לסמסטר, אלא אם קבע המורה תאריך מוקדם יותר.
- הארכה של חודש ימים לכל היותר תינתן רק באישור מראש ובכתב ע"י המרצה ועותק יועבר לוועדת ההוראה החוגית.
- ג. הגשת עבודות סמינריוניות - ראה בהמשך.

בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

עבודות סמינריוניות

כל התלמידים חייבים להגיש עבודה/ות סמינריוניות נוסף על דרישות ההשתתפות בקורסים. במגמות: חברתית ופסיכוביולוגית יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות במגמה החברתית. עבודה אחת לפחות חייבת להיות אמפירית. במגמה הפסיכוביולוגית שתי העבודות תהיינה אמפירית. במגמות: קלינית, קלינית ילד וקוגניטיבית יש להגיש עבודה סמינריונית אחת. העבודות הסמינריוניות חייבות להיות מוגשות בעבודה אישית שאינה חופפת כל עבודה אחרת של התלמידים ואינה חלק ממנה.

תלמידים אשר סיכמו עם מרצה על הכנת עבודה סמינריונית בהנחייתו, יודיעו על כך למזכירות בכתב בחתימת המרצה עם תחילת ההתקשרות. את עבודת הסמינר יש להגיש עד ה-13.9.2009. ניתן להגיש את שתי העבודות הסמינריוניות למרצה אחד, או עבודה סמינריונית אחת ועבודת הגמר למרצה אחד. אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות ועבודת גמר לאותו מרצה.

סדנאות מחקר

בנוסף לעבודות הסמינריוניות, רשאית כל מגמה לחייב השתתפות בסדנת מחקר כחלק משיעורי החובה. מטרת סדנת המחקר היא לאפשר לתלמיד אימון במחקר, בהדרכה ובשיתוף של מרצה החוקר באותו תחום מלבד הקניית ידע מחקרי והכרת תחום מסוים.

עבודת גמר (תזת מ.א.)

עבודת הגמר צריכה להיות עבודת מחקר אמפירית שהתלמידים מבצעים בפיקוח ובהדרכה. המטרה היא לפתח את יכולתם של התלמידים לנהל מחקר, משלב התכנון ועד לדיוח הסופי. את האישור הסופי לנושא ולתכנית על התלמיד לקבל החל מתום שנת לימודיו הראשונה לתואר שני. התלמידים חייבים להגיש הצעת תזה עד תום השנה הראשונה ללימודיהם, ולקבל אישור להצעה. תלמידים שלא יעמדו בדרישה זו עד תום סמסטר אי של שנה"ל השנייה - יופסקו לימודיהם. התלמידים ידווחו על כך על גבי טופס מיוחד הנמצא במזכירות תואר שני. תלמידים המעוניינים להתחיל בעבודת גמר, יבחרו מנחה מקרב מורי החוג ויסכמו עימו כללית את הנושא. התכנית טעונה אישור של המנחה. תיתכן הדרכה על ידי מנחה מחוץ לחוג וזאת באישורו של ראש המגמה וצרופו של מנחה מחוג לפסיכולוגיה. ההדרכה והפיקוח על ביצוע העבודה יתנהלו על ידי המנחה, ובמידת הצורך ייוועץ עם הקורא האחר. המנחה ינהל רישום של פגישותיו עם התלמידים החל בשלב האישור של העבודה. התלמידים ימסרו למנחה ולקורא השני טיוטה של עבודתם. בסמכותם לבקש תיקונים ושינויים בעבודה, אותם על התלמידים לבצע לפני הגשת הנוסח הסופי. על התלמידים להגיש את העבודה בהתאם לנדרש בתקנון בפקולטה. (בנוסף יש להגיש עותק סופי של העבודה על דיסקט).

בחינת גמר

במגמה הפסיכוביולוגית תיערך הגנה על עבודת הגמר בפורום סמינר המגמה. או לחלופין, (באישור מיוחד) בחינת גמר שתכלול שאלות שיימסרו לסטודנט משני מורי המגמה. את התשובות יש להגיש תוך 24 שעות.

עבודה מעשית

תלמידי התואר השני חייבים בעבודה מעשית מודרכת בהתאם לתחום המגמה שלהם. במגמות הקלינית והקלינית של הילד, עבודה זו צמודה לקורסים השנניים ומתבצעת בבתי חולים, במרפאות ובתחנות לבריאות הנפש. במגמות החברתית, הפסיכוביולוגית והקוגניטיבית יידרשו כל התלמידים לבצע מחקר במסגרת אחד השיעורים שבהם הם משתתפים בשנה א'. סיום חובות אלו בהצלחה הוא תנאי להמשך הלימודים.

שקלול ציון הגמר

להלן המשקל היחסי של מרכיבי ציון הגמר לתואר השני בכל אחת מהמגמות.

במגמה הפסיכוביולוגית :

20%	ציוני קורסים
20%	ציוני סמינרים
20%	ציון הגנת עבודת הגמר/ בחינת גמר
40%	ציון עבודת הגמר

במגמות : הקלינית והקלינית של הילד :

50%	ציוני קורסים
10%	ציון סמינר
40%	ציון עבודת הגמר

במגמה החברתית :

40%	ציוני קורסים
20%	ציוני סמינרים
40%	ציון עבודת הגמר

במגמה הקוגניטיבית :

20%	ציוני שיעורי חובה
20%	ציוני שיעורי בחירה
5%	ציון שיטות מתקד
15%	ציון סמינר
40%	ציון עבודת הגמר

המגמה הקלינית

המטרה המרכזית של המגמה היא להכשיר פסיכולוגים קליניים בעלי אתיקה מקצועית גבוהה אשר יהיו פתוחים באופן ביקורתי לגישות ולמגמות חדשות בפסיכולוגיה קלינית, ושיהיו מסוגלים לתרגם את הידע שנרכש בפסיכולוגיה הכללית לטיפול ולהבנת האדם הסובל מהפרעות נפשיות. המגמה שוקדת על הקניית בסיס תאורטי ויישומי להבנת ההתנהגות האנושית ותהליכי שינוי. השאיפה היא להקנות ללומדים כלים ומושגים מחקריים, גישות טיפוליות וטכניקות התורמות לשינוי בפרט ובמערכות רחבות יותר.

תכנית הלימודים מתמקדת בארבעה תחומים מרכזיים: (1) תאוריה; (2) מחקר; (3) אבחון והערכה; (4) התערבויות פסיכותראפויטיות. בנוסף ללימודים העיוניים כוללת התכנית גם פרקטיקום קליני. הפרקטיקום הקליני מתקיים בבתי חולים פסיכיאטריים ובמרפאות בריאות הנפש במשך יומיים בשבוע. סיום הלימודים מותנה בעמידה בחובות הקורסים, הפרקטיקום, הסמינר ועבודת הגמר. מורי המגמה מייצגים קשת רחבה של אסכולות טיפוליות ושל שטחי התעניינות מגוונים בפסיכולוגיה קלינית. קורסי החובה והבחירה המוצעים מכוונים להקנות לתלמידים ידע והבנה בסיסיים במגוון רחב של גישות טיפוליות לאוכלוסיית מבוגרים, בטווחי גיל שונים עם בעיות פסיכולוגיות הנעות מקשיים בהתמודדות עם מצבי לחץ יומיומיים ועד לתופעות פסיכוסיות חריפות.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

מכסת השעות במגמה הקלינית 58 ש"ס (52 ש"ס חובה ו-6 ש"ס בחירה).¹

המגמה הקלינית של הילד

המגמה הקלינית של הילד מיועדת להכשרת פסיכולוגים להתמודדות עם צרכי הילד הנורמלי החריג והחולה בתפיסה כוללנית של עבודה טיפולית ומניעתית. תפיסה זו שמה דגש מיוחד על המסגרות השונות שבהן מתפתח ומתפקד הילד: משפחה, מוסדות חינוך, קהילה, ומסגרות טיפוליות אחרות.

תכנית הלימודים מכסה את טווח הגילאים מהינקות לגיל ההתבגרות. הקורסים המרכזיים של התכנית כוללים את הידע הבסיסי בהתפתחות תקינה ופסיכופתולוגיה, באבחון ובטיפול בילדים ובמשפחותיהם, ובעבודה מערכתית במערכת החינוך. בנוסף להתמקדות בילדים, העבודה עם מבוגרים משמעותיים בחיי הילד (תורים, מורים) מצריכה ידע בעבודה עם מבוגרים ובטיפול משפחתי המשולבים בתכנית. התכנית כוללת פרקטיקום קליני למשך שנתיים במוסדות ובתי חולים לבריאות הנפש. במסגרת הפרקטיקום הסטודנטים יוכשרו בהיבטים היישומיים השונים של הפסיכולוגיה של הילד.

בנוסף ללימודים התאורטיים וההתנסויות הקליניות המגמה שמה דגש מיוחד על חשיבה והתנסות מחקרית במסגרות של סדנאות מחקר ועבודות תזה. כמו כן יש ניסיון מתמיד לשלב את הידע המחקרי המצטבר בתחומי התפתחות הילד, פסיכופתולוגיה וטיפול בקורסים הרלוונטיים.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

מכסת השעות במגמה הקלינית של הילד 58 ש"ס¹

¹ החל משנה"ל תשס"ד.

המגמה החברתית

מטרת לימודי המגמה בפסיכולוגיה חברתית היא להרחיב ולהעמיק את הידע העיוני והיכולת המחקרית של תלמידי המגמה בתחומי הפסיכולוגיה החברתית. כמבט כולל מדגישה המגמה החברתית את המחקר והחשיבה הבסיסיים בתחום ומציעה לתלמידיה מעורבות עיונית ומחקרית בתחומים אלה. כמה מחברי סגל המגמה עוסקים בפסיכולוגיה חברתית יישומית ומתקיימים מספר קטן של קורסים יישומיים-מקצועיים בתכנית הלימודים. כמו כן, ניתן לשמוע שיעורים בתחומים יישומיים במסגרת חוגים אחרים ופקולטות אחרות. תחומי ההתעניינות של אנשי סגל המגמה מתפרשים על נושאים שונים בתחומי הפסיכולוגיה-החברתית: חקר יחסים קרובים, דינמיקת קבוצתית, תהליכי השפעה חברתית, תהליכי משא ומתן, פסיכולוגיה חברתית קוגניטיבית, עיונים במתודולוגיה של המחקר הפסיכו-חברתית, פסיכולוגיה חברתית-התפתחותית, התפתחות מוסרית, התנהגות פרו-חברתית, האישיות וההתנהגות החברתית, פסיכולוגיה חברתית של בריאות וחולי, קבלת החלטות, תהליכי הבניה בזמן, קונפליקטים בין קבוצות, תהליכי השוואה חברתית, אמפטיה והבנת הזולת. לימודי המגמה החברתית בשנת הראשונה מדגישים את היסודות המחקריים שעליהם מושתתת הפסיכולוגיה החברתית, וחוף ממבוא לפסיכולוגיה חברתית, כוללים בעיקר שיעורים בסטטיסטיקה, שיטות מחקר וסדנת מחקר. את הידע העיוני בפסיכולוגיה חברתית ירכוש התלמיד בשיעורי בחירה אשר יינתנו על ידי מורי המגמה.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

מכסת השעות במגמה החברתית 40 ש"ס¹

המגמה הקוגניטיבית

המגמה הקוגניטיבית מקנה ידע בתחום הקוגניטיבי תוך התמקדות על תהליכים בסיסיים המאפיינים מערכות של עיבוד מידע בתחומי תפיסה, קשב, זיכרון, חשיבה, פתרון בעיות, קבלת החלטות והתפתחות קוגניטיבית, תוך לימוד תכנון וביצוע מחקר בתחומים אלה.

חובות המגמה כוללים את השיעורים הבאים: 5-7 שיעורי חובה א' (14 ש"ס), 16 ש"ס שיעורי בחירה במסגרת המגמה הכוללים שיעורי המשך ב' ושיעורי בחירה נוספים במגמה. 2 ש"ס שיעור בחירה נוסף ניתן להשלים במגמה, או במגמות אחרות בחוג או בחוגים אחרים, בתיאום עם המנחה וראש המגמה, ובאישורו. בנוסף, כוללים החובות השתתפות בקולוקוויום של המגמה "הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית" (2 ש"ס), שיעור בשיטות מחקר וסטטיסטיקה סמי א' (2 ש"ס), עבודה סמינריונית אמפירית, ועבודת גמר. בכל מקרה, לסיום התואר, על התלמיד להשלים סה"כ 38 ש"ס.

בשנת הלימודים הראשונה על התלמידים לסיים את כל שיעורי החובה של המגמה: 5-7 שיעורי א', שיטות מחקר וסטטיסטיקה וקולוקוויום של המגמה. תלמיד אשר יקבל בשניים מתוך כלל שיעורי החובה ציון נמוך מ-80, המשך לימודיו יישקל מחדש.

את העבודה הסמינריונית ניתן לבצע ולהגיש בשיעורי הבחירה או בשיעורי החובה או באופן עצמאי - תוך תיאום עם המרצה של המגמה ומומלץ לסיימה עד תחילת שנה ב'.

במהלך השנתיים הראשונות לתואר יכולים התלמידים לקחת עד 6 ש"ס קורסים נוספים בתוך המגמה או מחוץ למגמה, מעבר למכסה הנדרשת על ידי המגמה לתואר שני, וזאת ללא תוספת שכר לימוד.

בתחילת השנה הראשונה, יקבלו כל התלמידים החדשים חונך ממורי המגמה שיעץ לתלמידים לגבי תכנית הלימודים וילווה את התקדמותם.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

לפני הגשת הצעת התזה יבחרו התלמידים, תוך התייעצות עם המנחה, קורא נוסף לעבודת הגמר ויודיע על בחירתם בכתב למזכירות לימודים לתואר שני, בצרוף אישור בתימת הקורא השני.

בתום שנה א' יכולים התלמידים להגיש מועמדותם להמשך ישיר ללימודי הדוקטורט, בהתאם לנוהלי החוג בנושא (פרטים בפרק "מסלול ישיר לדוקטורט").

תלמידים הנרשמים למגמה קוגניטיבית, יכולים לבחור ללמוד במסלול לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה.

מכסת השעות במגמה הקוגניטיבית 38 ש"ס.

¹ החל משנה"ל תשס"ד.

המגמה הפסיכוביולוגית

הפסיכוביולוגיה עוסקת בחקר הבסיס הביולוגי של התנהגות ושל תהליכים פסיכולוגיים (כגון, למידה, זיכרון, רגשות) במצבים נורמליים ואבנורמליים (כגון, סכיזופרניה, מחלת פרקינסון ועוד). התחום מתבסס על מחקר בבני אדם וכבעלי חיים תוך שימוש בשיטות מגוונות, ביניהן, הדמיה מוחית, אלקטרופיזיולוגיה, פרמקולוגיה, שיטות חישוביות ועוד. מטרת הלימודים במגמה הפסיכוביולוגית היא להקנות ידע במדעי המוח (אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת העצבים, פסיכופרמקולוגיה ועוד) ובשיטות המחקר בפסיכוביולוגיה, ולהכשיר חוקרים שיכולים להשתמש בשיטות אלו לפתרון בעיות בפסיכיאטריה, בנוירולוגיה, בפסיכופרמקולוגיה, בפסיכולוגיה קלינית וכו'. מעבר למכסת השעות חייבים התלמידים בהשתתפות בשיעור "סוגיות נבחרות במדעי העצב והתנהגותיים והקוגניטיביים" של המגמה במשך 3 סמסטרים - לא נחשב במניין השעות.

תנאי מעבר לשנה ב': ממוצע 80 בקורסי החובה.
עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.
ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.
תלמידי המגמה יציגו את עבודת הגמר שלהם בפני סגל המגמה והתלמידים ("הגנה על עבודת הגמר").

בתום שנה א' יכולים התלמידים להגיש מועמדותם להמשך ישיר ללימודי הדוקטורט, בהתאם לנוהלי החוג בנושא (פרטים בפרק "מסלול ישיר לדוקטורט").

במהלך השנתיים הראשונות לתואר יכולים התלמידים לקחת עד 6 ש"ס קורסים נוספים בתוך המגמה או מחוץ למגמה, מעבר למכסה הנדרשת על ידי המגמה לתואר שני, וזאת ללא תוספת שכר לימוד.

תלמידים הנרשמים למגמה הפסיכוביולוגית, יכולים לבחור ללמוד במסלול לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה.

מכסת השעות במגמה הפסיכוביולוגית 40 ש"ס.¹

תכנית השלמה לפסיכולוגיה קלינית

לבוגרי תואר שני במגמות השונות בפסיכולוגיה, שזכאים להירשם בפנקס הפסיכולוגים למעט המגמות הקליניות, החוג מציע תכנית השלמה לפסיכולוגיה קלינית.

לפרטים ראו באתר האינטרנט: <http://freud.tau.ac.il/hashlama/index.html> .
על מנת ליצור קשר, ניתן להשאיר הודעה בתיבה קולית שמספרה: 03-6407353.

פסיכודיאגנוסטיקה

לבוגרי תואר שני במגמות השונות בפסיכולוגיה.

הקורס הוא שנתי ונערכת בו סקירה יסודית של בטריות המבחנים הבסיסית.

לפרטים ראו באתר האינטרנט: <http://freud.tau.ac.il/hebrew/psycd.html>

¹ החל משנה"ל תשס"ז.

לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניטיבה - (BCN - Behavioral and Cognitive Neuroscience)

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים מהדרגה הראשונה במדעי המוח ההתנהגותיים והקוגניטיביים, שסיכוייהם להתקבל למסלול דוקטורט ישיר גבוהים. מגוון הקורסים המוצע מנצל את המשאבים הייחודיים העומדים לרשות החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל-אביב. משאבים אלה כוללים מעבדות ממוחשבות לחקר תהליכים קוגניטיביים בבני-אדם; מעבדה מתקדמת לחקר מודלים של בעלי חיים להתנהגות אנושית ומחלות נפש; מעבדה ייחודית לרישום הפעילות החשמלית במוח (ERPs); מעבדה ייחודית להדמיה מוחית פונקציונלית (fMRI) – בשיתוף עם המרכז הרפואי ע"ש סוראסקי; קשרי מחקר קרובים עם מוסדות קליניים אוניברסיטאיים לשם מחקר משותף של הפרעות פסיכיאטריות ונוירולוגיות בבני אדם.

אוכלוסיית היעד והצפי למספר תלמידים

הלימודים מיועדים לכל מי שמעוניין בלימודים מתקדמים בתחום מדעי המוח, בדגש על המנגנונים העצביים של התנהגות וקוגניטיבה. באופן ספציפי, הסטודנטים צפויים להיות בעיקר בוגרי לימודי פסיכולוגיה/מדעי התנהגות, אך גם בוגרי ביולוגיה, מדעי הרפואה ומחשבים. (סטודנטים ללא רקע בתחום הפסיכולוגיה יחויבו בשנת השלמות לפני שיוכלו להתקבל לתכנית). כ-8-12 סטודנטים צפויים להתקבל בכל שנה.

תנאי הקבלה

המועמדים המעוניינים בלימודי ה-BCN יעברו תחילה את תהליך הקבלה לאחת משתי המגמות (קוגניטיבית/פסיכוביולוגית) בהתאם לדרישות אותה המגמה. מועמדים שיחשבו מתאימים יוזמנו לריאיון שני אשר ישלב מראיינים משתי המגמות. ריאיון זה יקבע את קבלתם ללימודים בהדגש של ה-BCN.

מסלולים אפשריים לאחר השנה הראשונה

ייעוד הלימודים הינו להכין תלמידים למסלול דוקטורט ישיר. בהתאם לכך, בתום השנה הראשונה, התלמידים שיעמדו בדרישות יוכלו לגשת לוועדת דוקטורט ולהמשיך במסלול ישיר לדוקטורט. שאר התלמידים יוכלו להשלים תואר שני במגמה הפסיכוביולוגית או במגמה הקוגניטיבית על פי בחירתם. על תלמידים אלו יהיה להשלים את תובות השמיעה במגמה שבחרו, בהתאם לדרישות אותה המגמה.

מרכזי לימוד ה-BCN

ד"ר גלית יובל מהמגמה הפסיכוביולוגית וד"ר דומיניק לאמי מהמגמה הקוגניטיבית ירכזו את הלימודים בעזרת פרופי אורי הדר, פרופי שמגר כן-אליהו, פרופי יונתן גושן ופרופי דפנה יואל.

לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה
שנה ראשונה (24 שעות)

		<u>קורסי חובה</u>		
ד"ר ג. יובל	אי	ניורואנטומיה פונקציונאלית	1071.4817	.01 שיעור
		14:00-12:00 ג'		
		ניורואנטומיה	1071.4716	.01 שיעור
פרופ' ח. פיק	אי	16:00-12:00 ד'		
		שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית א'	1071.4480	.01 שיעור
פרופ' ש. בן-אליהו	אי	16:00-14:00 ג'		
פרופ' א. אלרואי שטיין פרופ' ד. ורשר	בי	מבוא לביולוגיה של התא	0455.1510	.01 שיעור
		12:00-10:00 ב' בריטניה		
פרופ' א. אלרואי שטיין פרופ' ד. ורשר	בי	ה'	14:00-12:00	.01 שיעור
		סוגיות נבחרות במדעי העצב ההתנהגותיים והקוגניטיביים ¹	1071.4644	
פרופ' א. וינר	אבי	ב'	16:00-14:00	

בנוסף - יש לקחת סמינר אמפירי (4 ש"ס).

קורסי בחירה

3 קורסים מכל קורסי המגמה הקוגניטיבית (6 ש"ס)
1 קורס מכל קורסי המגמה הפסיכוביולוגית (2 ש"ס)

שנה שנייה (20 שעות)

מיועדת לתלמידים שהתקבלו למסלול ישיר לדוקטורט

		<u>קורסי חובה</u>		
פרופ' נ. פרידלנד	בי	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346	.01 שיעור
		10:00-08:00 ג'		
ד"ר א. אשרי פרופ' ר. שטיין	אי	מבוא לנוירוביולוגיה	0455.3237	.01 שיעור
		10:00-08:00 ג' שרמן		
ד"ר א. אשרי פרופ' ר. שטיין	אי	ד'	10:00-08:00	.01 שיעור
		שיטות וגישות במדעי המוח	1071.4744	
ד"ר ג. יובל פרופ' ש. בן-אליהו	בי	ד'	12:00-10:00	

בנוסף - יש לקחת סמינר אמפירי (4 ש"ס).

קורסי בחירה

4 קורסים מהמגמות הקוגניטיבית והפסיכוביולוגית (8 ש"ס) או מחוץ לחוג.

¹ לא נכלל במניין השעות.

לימודים לקראת תואר שלישי

יו"ר ועדת תלמידי מחקר חוגית: פרופ' נירה ליברמן

תנאי קבלה

לימודי התואר השלישי מתבצעים בשני שלבים: שלב א' - קורסים בתכנית הדוקטורט, הכנת הצעת מחקר לעבודת הדוקטורט עד לאישור ההצעה.

שלב ב' - הכנת עבודת הדוקטורט.

תלמידים המבקשים להתקבל ללימודי תואר שלישי יפנו אל הוועדה לתלמידי מחקר בחוג לפסיכולוגיה. ועדה זו אחראית לאישור מועמדות התלמידים, לקביעת תכנית לימודיהם ולאישור המנחה/ים לעבודת הדוקטורט.

הוועדה החוגית ממליצה בפני הוועדה היחידתית של הפקולטה למדעי החברה על קבלה לשלב א', על אישור הצעת המחקר עם תום שלב א', על קבלה לשלב ב' ועל השלמת עבודת המחקר והגשתה לשיפוט. הוועדה היחידתית בוחנת את המלצות הוועדה החוגית ואם אין ערעור עליהן - מאשרת אותן. תהליך אישור עבודת הדוקטורט מנוהל על-ידי הוועדה היחידתית.

הוועדה האוניברסיטאית לתלמידי מחקר, שולחת לתלמידים אישורי קבלה וסיים רשמיים בשלבים השונים ללימודי התואר ומחליטה, על סמך המלצת הוועדה היחידתית, להעניק או לא להעניק את התואר "דוקטור לפילוסופיה".

לימודים לתואר השלישי מתקיימים בשני אופני לימוד: אופן לימוד רגיל ואופן לימוד ישיר. פירוט נוסף של ההליכים והנהלים, ניתן למצוא בתקנון תלמידי מחקר של הפקולטה למדעי החברה ושל האוניברסיטה.

אופן לימוד רגיל

תנאי קבלה לשלב א'

א. תואר "מוסמך אוניברסיטה" בפסיכולוגיה באוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל בציון משוקלל של 85 לפחות ועבודת גמר (תזה) שציונה הוא 90 לפחות.

ב. החל משנה"ל תשס"ט (כולל) תלמידים שקיבלו תואר מוסמך בציונים כמפורט בסעיף א', במקצוע שיש לו זיקה לפסיכולוגיה ואינו מ.א. בפסיכולוגיה, בארץ או בחו"ל, ירשמו **למעמד מיוחד שאינו שווה ערך למעמד תלמיד מחקר בפסיכולוגיה**. תלמידים אלה ילמדו קורסים מתוך תכנית ההשלמות בפסיכולוגיה. לכשישלימו את תכנית הקורסים המוטלת עליהם בציון 85 לפחות יוזמנו להופיע בפני הוועדה החוגית.

ג. במקרים שציוני המוסמך אינם עומדים בקריטריונים הנדרשים תוכל הוועדה לאשר חריגה.

ד. בעל תואר מוסמך מאוניברסיטה מוכרת בחו"ל, שסיים בציון משוקלל של 85 לפחות אך ללא עבודת גמר אמפירית, יוכל להציג את מועמדותו בפני הוועדה רק לאחר שימלא את המטלות שיוטלו עליו.

מטלות אלו יכללו בכל מקרה עבודת מחקר אמפירית, ששקולה מבחינת היקפה ורמתה לעבודת גמר. עבודת מחקר זו תישפט כמקובל בעבודות גמר למוסמך, וציונה לא יפחת מ-90. אם עמדו המועמדים כתנאי זה, יוזמנו להופיע בפני הוועדה.

ה. המועמדים יהיו חייבים להמציא אישור בכתב מחבר סגל הרשאי להנחות תלמידי מחקר, על הסכמתו לשמש כמנחה. אם יש 2 מנחים יש צורך באישור שניהם.

חובות תלמידי שלב א'

- א. קורסים בהיקף של 8 ש"ס בעלי זיקה לתחום מחקרם של התלמידים - הקורסים יהיו מתוך תכנית המ.א. של החוג וחוגים אחרים ויקבלו אישור המנחה. קורסים אלו חייבים בציון (מינימום 85).¹
  - ב. קורס בעיבוד נתונים (שפת מחשב).
  - ג. דו"ח התקדמות - התלמידים יגישו למנחה אחת לשנה דו"ח התקדמות. הדו"ח ייכתב על גבי טופס מיוחד שניתן במזכירות החוג. המנחה יאשר את הדו"ח ויעבירו לוועדה החוגית. כמו כן חייבים כל תלמידי המחקר להגיש דו"ח התקדמות לוועדה היחידתית. יש להגיש את הדו"ח בהקדם בהתאם להנחיות שלהלן:
    1. הדו"ח יוגש ע"י תלמידי המחקר אחת לשנה לוועדה היחידתית.
    2. הדו"ח יכלול פרטים על ההתקדמות במהלך המחקר ולוח זמנים לביצוע היעדים.
    3. הדו"ח יהיה תמציתי והיקפו לא יעלה על 3 עמודים.
    4. הדו"ח ישא את אישורו של המנחה וחתמתו. במקרה שהתלמידים מודרכים על-ידי שני מנחים, טעון הדו"ח אישור שניהם.
    5. הדו"ח יוגש מודפס.
    6. בראש הדו"ח יופיע: נושא עבודת המחקר, שם תלמיד המחקר, החוג שבמסגרתו מתבצעת העבודה והתקופה שאליה מתייחס הדו"ח.
- הגשת הדו"ח הינה חובה בהתאם לתקנון האוניברסיטאי לתלמידי מחקר.**
- תאריך הגשת הדו"ח לוועדה היחידתית הוא ייחודי לכל דוקטורנט ונקבע ע"י הוועדה היחידתית.
- ד. במהלך לימודי הדוקטורט חייבים כל התלמידים להשתתף בסדנת מחקר. בסדנה זו יוצגו הצעות המחקר והתקדמותן בשלבים השונים. לוח פגישות מעודכן יימסר לתלמידים בתחילת שנה"ל האקדמית. הרישום לסדנה שהיא חובה שנתית אך ללא קרדיט ייערך במזכירות החוג לפסיכולוגיה. מסי הסדנה במערכת: 1071.6660.01

חובות תלמיד שלב ב'

דו"ח התקדמות - לוועדה חוגית ולוועדה יחידתית ראה סעיף ג' (חובות תלמיד שלב א').

אופן לימוד ישיר**מועמדות לאופן לימוד ישיר**

תלמידי החוג לפסיכולוגיה יוכלו להגיש מועמדות לאופן לימוד ישיר עד סוף שנה ב' ללימודי המ.א. תלמידים השייכים לתכנית ה-B.C.N חייבים להגיש מועמדותם לאופן הלימוד הישיר לפני תחילת שנה ב' ללימודיהם.

חובות תלמיד מחקר באופן הלימוד הישיר

- א. סיום תואר ב.א. בהצטיינות.
- ב. ממוצע ציוני תואר מ.א. עד הגשת מועמדות למסלול הישיר - 90 לפחות.
- ג. ציון סמינר אמפירי במסגרת לימודי המ.א. - 90 לפחות.
- ד. קורסי החובה והבחירה של התואר השני עפ"י המגמה לה שייך התלמיד.
- ה. עבודה אמפירית נוספת בציון 85 לפחות בנוסף לזו שבוצעה עד הגשת המועמדות.
- ו. אין חובת כתיבה של עבודת גמר למוסמך (תזה).
- ז. חובת השתתפות בכל לימודי הדוקטורט המקובלים בחוג.
- ח. קורס "עיבוד נתונים".
- ט. סדנת מחקר (ראה סעיף ד' חובות תלמיד שלב א').
- י. דו"ח התקדמות (ראה סעיף ג' חובות תלמיד שלב א').

¹ החל מתשס"ג.

שקלול ציון המ.א. לתלמידים באופן הלימוד הישיר לדוקטורט

	במגמות הקלינית, קלינית ילד וחברתית
60%	ציוני קורסים
40%	ציוני סמינרים
	במגמה הקוגניטיבית
25%	ציוני שיעורי חובה
25%	ציוני שיעורי בחירה
10%	ציון שיטות מחקר
40%	ציון סמינר
	במגמה הפסיכוביולוגית
35%	ציוני קורסים
35%	ציוני סמינרים
30%	ציון בחינת גמר

תכנית לתואר דוקטורט ישיר במדעי המוח Neurosciences

"מדעי המוח" הינו תחום אינטרדיסציפלינרי המשלב את הידע הרב ושיטות המחקר אשר הצטברו במגוון רחב של תחומים: ביולוגיה, רפואה, פסיכולוגיה, כימיה, מדעי המחשב, פיסיקה והנדסה. התכנית המוצעת הינה תכנית למצטיינים. התכנית תקלוט מספר מצומצם של תלמידים אשר יעמדו בדרישות הקבלה האוניברסיטאיות ללימודים במסלול ישיר לדוקטורט, הוכיחו יכולת לשלב ידע ממספר תחומים, כמו גם רצון ויכולת לקיים מחקר בין תחומי.

תכנית זו מיועדת להוות מסלול לימודי המשך לסטודנטים בוגרי התכניות:

- ביולוגיה פסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח
- ביולוגיה פסיכולוגיה
- תכנית משולבת ביולוגיה רפואה
- הנדסה ביו- רפואית
- מדעי החיים ומדעי המחשב עם התמחות בביואינפורמטיקה
- ביולוגיה עם הדגש בביוטכנולוגיה
- ביולוגיה חד-חוגי
- ביולוגיה דו- חוגי

תכנית הלימודים מבוססת על ההנחה כי התלמידים רכשו ידע בנושאים ובהיקף הנלמד בתכנית "ביולוגיה ופסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח" לתואר ראשון. תלמידים אשר לא סיימו תכנית זו, או שוות ערך לה, יידרשו ללימודי השלמה לפי דרישת הוועדה הבין-תחומית של התכנית (קורסים אלה יותאמו ספציפית לכל תלמיד).

למרות שהתכנית הינה בין-תחומית, תלמידי התכנית יהיו באחריות האקדמית של אותה יחידה בה הם מבצעים את עבודת הדוקטור, ויעמדו בדרישות אותה יחידה. על ניהול התכנית מופקדת ועדה בין-תחומית ובין פקולטטיות בת 3 חברים (אחד מכל פקולטה, ע"פ מינוי הדקאן).

היקף הלימודים בתכנית

התכנית מציעה מגוון גדול של קורסים מיחידות שונות, בהם קורסי חובה, קורסי רשות וסמינר מחקר.

קורסי החובה יציגו בפני התלמידים את המושגים ושיטות המחקר העיקריות כמו גם את חזיתות המחקר הנוכחיות בחקר המוח. **סמינר המחקר** יעדכן את התלמיד בתחומי המחקר העכשוויים ו**סדנת שיטות מחקר בנורופיסיולוגיה** תאפשר לתלמידים להיחשף לשיטות מדידה מתקדמות באלקטרופיזיולוגיה והדמיה. **קורסי הבחירה** יאפשרו לתלמיד להעמיק בתחומי מחקר מסוימים בחקר המוח ויכינו אותו לעבודה בתכנית המחקר הספציפית לו.

בנוסף, במהלך השנה הראשונה במסלול הישיר לדוקטורט, יבצעו התלמידים שתי רוטציות בנות 4-6 חדשים כל אחת.

התכנית שואפת לגמישות מרבית בתכנים ע"י התאמת קורסי השלמה ולימוד לכל תלמיד ותלמיד, תוך עמידה בדרישות תכנית הלימודים היחידתית במסלול ישיר לדוקטורט, בתיאום עם המנחה האישי והוועדה הבין-תחומית של התכנית.

תכנית הלימודים במדעי המוח

במהלך השנה הראשונה חובה על התלמיד להשלים את כל קורסי החובה ומספר קורסי בחירה בהיקף כולל של 20 ש"ס לפחות.

פטור מאחד או יותר מקורסים אלה יינתן על סמך לימודים קודמים. פטור בהיקף של מעל 4 ש"ס יחייב השלמת השעות מתוך קורסים מרשימת קורסי הבחירה או קורסים אחרים (בתאום עם הוועדה הבין-תחומית של המסלול).

במהלך השנה הראשונה צריכים הסטודנטים לבחור מנחה לדוקטורט.
 המעבר לשנה השנייה מותנה בקבלת ציון ממוצע של 90 לפחות ב 20 ש"ס, באישור הוועדה הבין-תחומית של המסלול ובעמידה בדרישות תכנית הלימודים היחידתית במסלול ישיר לדוקטורט (בוועדת הכשירות יש צורך לקבל הערכה של טוב מאד ומעלה).
 הגשת הצעת המחקר תיעשה עד תום השנה השנייה.

סטודנט שידרש להשלמות בפסיכולוגיה, ילמד עד 8 ש"ס מפסיכולוגיה במהלך השנתיים הראשונות (ולפחות 4 ש"ס במהלך השנה הראשונה), שמתוכן 4 ש"ס יכללו במניין 20 הש"ס שיש ללמוד במהלך השנה הראשונה.
 מספר השעות הכולל של הקורסים בהם ישתתף התלמיד לתואר דוקטור יהיה בכל מקרה לא פחות מ-28 ש"ס (20 חובה, 8 בחירה).

קורסי החובה

מיפוי ותפקוד מבנה מוח האדם או נוירואנטומיה תפקודית	2 ש"ס	ד"ר יניב אסף או ד"ר גלית יובל
מבוא לנוירוביולוגיה או מבוא למדעי העצב	4 ש"ס	ד"ר אורי אשרי, פרופ' ראובן שטיין
נוירואנטומיה או קורס מקביל באנטומיה של מערכת העצבים	2 ש"ס	פרופ' חגי פיק
היבטים חדשים בנוירוביולוגיה מולקולרית ונוירופיזיולוגיה - פרקים נבחרים או הבסיס המולקולרי של זכרון ולמידה	3 ש"ס	פרופ' ברנרד אטאלי, ד"ר אינת סלוצקי או פרופ' ארי ברזילי
שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיסיולוגית אי סדנת שיטות מחקר בנוירופיסיולוגיה	2 ש"ס	פרופ' שמגר בן-אליהו
סמינר מחקר במדעי המח	4 ש"ס	פרופ' ברנרד אטאלי וד"ר אורי אשרי
	2 ש"ס	פרופ' ברנרד אטאלי, פרופ' דפנה יואל וד"ר אורי אשרי

קורסי בחירה מומלצים (להשלמת 28 ש"ס): ניתן לקחת קורסים אחרים בתיאום עם מנחי התכנית

נוירוביולוגיה מולקולרית ותאית

תעלות יוניות - הבסיס המולקולרי של איתות תאי עצב	3 ש"ס	פרופ' אילנה לוטן, פרופ' נתן דסקל
מה-D.N.A לחלבון המתפקד בקרום התא - סדנה/מעבדה לנוירוביולוגיה מולקולרית	4 ש"ס	פרופ' אילנה לוטן, פרופ' נתן דסקל, פרופ' ברנרד אטאלי, פרופ' יוסף סרנה, פרופ' משה רכבי, פרופ' צבי פישלזון
מתווכים בין תאים נוירופפטידים וגורמי גידול	2 ש"ס	פרופ' אילנה גוזס
איתותים מולקולריים בתהליכי חלוקה, התמיינות ואפופטוזיס	3 ש"ס	ד"ר רוגית קרמרסקי, פרופ' ראובן שטיין, פרופ' יואב חניס, פרופ' יואל קלוג
היבטים חדשים בנוירוביולוגיה מולקולרית ונוירופיזיולוגיה-פרקים נבחרים	3 ש"ס	פרופ' ברנרד אטאלי, ד"ר אינת סלוצקי
הבסיס המולקולרי של זכרון ולמידה	3 ש"ס	פרופ' ארי ברזילי

מחלות עצביות

פרופי ברנד אטלי	ש"ס	2	מחלות הקשורות לתעלות יוניות, גנטיקה מולקולרית, פיזיקה, פתופיזיולוגיה והשלכות טיפול
פרופי אילנה גוזס	ש"ס	2	מערכות מודל למחלות נוירודגנרטיביות, נוירופפטידים
פרופי דניאל מיכאלסון	ש"ס	2	הבסיס המולקולרי של תהליכים דגנרטיביים במחלת האלצהיימר
ד"ר יניב אסף	ש"ס	2	איפיון מחלות נוירודגנרטיביות ע"י הדמייה
ד"ר דני אופן	ש"ס	2	בסיס מולקולרי של מחלות עצבים
ד"ר דני פרנקל			מבוא לתהליכים דלקתיים של מערכת העצבים המרכזית

נוירופיסיולוגיה מערכתית

ד"ר אמיר איילי	ש"ס	2	תרומתם של חסרי חוליות למדעי המח והעצב
פרופי גדעון אורקה	ש"ס	2	הבסיס העצבי של תחושת כאב ושיכוחו
ד"ר יואב גוטחילף	ש"ס	4	בקרה אנדוקרינית
ד"ר רות אשרי פדן, ד"ר שי יזרעאלי	ש"ס	2	התפתחות וסרטן עם הדגש על מערכת העצבים
פרופי יוסף סרנה	ש"ס	2	מנגנוני ויסות ובקרה
פרופי איתן רופין, פרופי גדעון אורקה	ש"ס	3	נוירופיסיולוגיה
פרופי ארנון לוטס, פרופי יוסף טרקל, פרופי אילן גולני	ש"ס	4	התנהגות בעלי חיים
פרופי יוסף טרקל	ש"ס	3	בקרה הורמונלית של התנהגות בע"ח
פרופי נאוה זיסאפל	ש"ס	2	נוירואנדוקרינולוגיה
פרופי שמגר בן-אליהו	ש"ס	8	השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גרורות פרמקולוגיה
פרופי נאוה זיסאפל, פרופי יואל קלוג, ד"ר איתי בנהר, פרופי רימונה מרגלית	ש"ס	4	נישאים נבחרים בהדמיה של המוח
ד"ר יניב אסף	ש"ס	2	

פסיכוביולוגיה ונוירופיסיכולוגיה

פרופי מתתיהו מינץ	ש"ס	2	שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיסיולוגית ב' נוירופיסיכולוגיה של רגשות והתנהגות מרחבית
פרופי מתתיהו מינץ	ש"ס	2	הבסיס העצבי והקוגניטיבי של תפיסת פרצופים ואובייקטים
ד"ר גלית יובל	ש"ס	2	מהנפש למוח וחזרה - עיונים בנוירופיסיכיאטריה
ד"ר תלמה הנדלר	ש"ס	2	מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית
פרופי אינה וינר	ש"ס	4	מודלים של סכיזופרניה בבעלי חיים
פרופי מתתיהו מינץ	ש"ס	4	בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונלית
ד"ר גלית יובל	ש"ס	4	תפיסת פרצופים
ד"ר תלמה הנדלר	ש"ס	4	מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם

קורסי מחשב בסיסיים:

מבוא לניתוח אותות ועיבודם באמצעות מחשב
תכנות והכרת המחשב (מחשבים)

חישוביות עצבית ועיבוד נתונים¹:

פרופ' אשל בן-יעקב		מהגנוס למח: דשתות ביולוגיות
פרופ' נתן אינטרטור	ש"ס 3	למידה סטטיסטית בחישוב עצבי
פרופ' יחזקאל ישורון	ש"ס 3	מבוא לחישוב עצבי
פרופ' ויקטור ברילובסקי	ש"ס 3	זיהוי תבניות (הנדסה ביורפואית)
	ש"ס 3	סטטיסטיקה למדעי המחשב
	ש"ס 2	רשתות עצביות מלאכותיות (הנדסה ביורפואית)
ד"ר לואי סטון		מודלים מתמטיים בביולוגיה

קורסי חובה נוספים אותם יש להשלים במהלך הדוקטורט

קורס בכתיבה מדעית באנגלית	ש"ס 2
ביוסטטיסטיקה בעזרת מיקרו מחשב	ש"ס 3
קורס בטיחות	
על סטודנטים שיעבדו במהלך הלימודים עם בעלי חיים חובה לקחת את הקורס - עקרונות השימוש בחיות מעבדה במחקר ביורפואי	ש"ס 3

סמינר המחקר:

התכנית תקיים סמינר שבועי אשר בו ידונו בתכנון ובתוצאות המחקרים הספציפיים של התלמידים ויתקיים דיון על מאמרים עם מרצי התכנית מהדיסציפלינות השונות. סמינר זה הוא ייחודי וחדשני בתוכניות ללימודים מתקדמים בכך שהוא יגבש את תלמידי המסלול מהפקולטות השונות. סמינר זה ישקף את הבין-תחומיות של מסלול הלימודים, יקדם אינטראקציה של התלמידים והמרצים מהפקולטות השונות ויאפשר לפתח מחקרים משותפים. הסמינר יינתן בהנחיית הוועדה הבין-תחומית של המסלול. ההרשמה לסמינר לסטודנטים שאינם במסלול תהיה באישור הוועדה הבין-תחומית של המסלול.

מפגש שנתי: מפגש שנתי יתקיים ככנס מדעי בו ישתתפו הסטודנטים בתכנית מהשנים השונות ומנחיהם ומספר מרצים מוזמנים מהארץ ומח"ל.

מלגות:

לתכנית יהיה מאגר מלגות קיום משל עצמה אשר יאפשרו תמיכה של 4 שנים בכל תלמיד. המשך המלגה משנה לשנה יהיה מותנה בדו"ח התקדמות אשר יוצג ע"י התלמיד ומכתב המלצה מן המנחה.

הוועדה הבין-תחומית של המסלול תהיה ממונה על חלוקת המלגות.

¹ הקורסים המתקדמים בחישוביות עצבית ועיבוד נתונים דורשים ידע רחב יותר באלגברה לינארית וחשבון אינפיניטיסימלי. לפיכך סטודנט המעוניין ללמוד אחד מהקורסים בהקבץ זה צריך ללמוד את הקורסים הבאים:
חשבון אינפיניטיסימלי א'+ב' (עם הכימאים, מחשבים או הנדסה)
אלגברה לינארית (עם הכימאים, מחשבים או הנדסה).

תנאי קבלת:

רשאים לפנות לוועדה הבין-תחומית של התכנית בבקשה להתקבל ל"מסלול לתואר דוקטור ישיר" תלמידים העומדים בתנאי הקבלה האוניברסיטאיים למסלול הישיר לדוקטורט, דהיינו, אשר עונים על אחד מהתנאים הבאים:

- * תלמידים מצטיינים שקיבלו תואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות.
- * תלמידי תואר שני, שסיימו שנה ראשונה של לימודי התואר השני בהיקף של לפחות 20 ש"ס בציון ממוצע של 90, שקיבלו את התואר "בוגר" בציון משוקלל של 85 לפחות, שביצעו פרוייקט מחקרי ושהישגיהם בולטים במיוחד.

הוועדה הבין-תחומית למסלול תבחר מתוך המועמדים את המועמדים המתאימים ביותר. אם תלמיד יבקש לסיים את לימודיו במהלך המסלול הישיר לדוקטורט, הוא יוכל לעבור מהמסלול הישיר לדוקטורט למסלול ללימודי מוסמך ולקבל תואר מוסמך בתנאי שסיים את החובות המאפשרות קבלת תואר מוסמך בחוגו.

קורסי השלמת:

סטודנטים מדיסציפלינות שונות המצטרפים לתכנית יחויבו בקורסי השלמה בתאום עם הוועדה הבין-תחומית למסלול.

חברי הוועדה הבין תחומית:

- נציג הפקולטה למדעי החיים: ד"ר אורי אשרי
- נציג הפקולטה למדעי החברה: פרופ' דפנה יואל
- נציג הפקולטה לרפואה: פרופ' ברנרד אטלי
- נציג מפקולטות הנדסה / מדויקים (במידת הצורך)

תיאור הקורסים

המגמה הקלינית

1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'
הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של רגרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. תלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4202.01 אבחון והערכה 1
יסודות תהליך האבחון הקליני וההערכת הפסיכולוגית. הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית, שיטות אבחון והערכה, הצגה תאורטית ועבודה מעשית מודרכת עם מבחני אינטליגנציה, מבחני אישיות ומבחנים השלכתיים. יישום קליני, הדו"ח הפסיכולוגי, הדינמיקה הבינאישית במסגרת הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית.

1071.4568.01 תאוריות של טיפול פסיכודינמי
בסמסטר א' הקורס יתמקד במושגי יסוד של טיפול פסיכודינמי, עם מיקוד במהות הקשר הטיפולי: אסוציאציות חופשיות, העברה, העברה נגדית, ברית עבודה, נייטרליות טיפולית ואמפתיה. הקריאה תתמקד בכתבים הקליניים של פרויד.

בסמסטר ב' יידונו יחסי self-object וחשיבותם בטיפול דינמיקה של הזדהות השלכתית והכלה עיבוד העברה נגדית וחשיבותה בתהליך הטיפולי. הקריאה תתמקד בכתביהם של: מלאני קליין, וילפריד בינן, היינץ הרטמן, ג'סיקה בנימין וז'אק לאקאן.

1071.4212.01 פסיכופתולוגיה א'
הקורס ידון בתפיסות ההפרעה הנפשית, הפסיכזוה, הפרעות האישיות, והנירוזה תוך פריסה של הגישות הרפואית, הפסיכודינמית, ההתנהגות הקוגניטיבית ועוד. יודגשו הקשרים בין הקליניקה, במחקר והטיפול.

1071.4380.01 הריאיון הקליני א'
בקורס תיסקר בפני הסטודנטים ספרות בנושא הריאיון הקליני ותילמדנה מיומנויות ריאיון שונות. בנוסף, יתרגלו הסטודנטים ראיונות הן באוניברסיטה והן בשדה.

1071.4687.01 אבחון ופסיכופתולוגיה באמצעות ריאיון
הקורס יעסוק באבחון הפרעות נפשיות באמצעות ריאיון. בחלקו הראשון (שיתקיים באוניברסיטה) נדון בבעיות האופייניות לריאיון יחידים הסובלים מהפרעות שונות, ונציג – דרכי התמודדות עם בעיות אלה. בחלק השני נצא למרפאות ובתי חולים, נראיין את הפצינטים, ננתח את הראיונות ונסיק מסקנות אבחנתיות.

1071.4593.01 טיפולים קוגניטיביים התנהגותיים: היבטים תאורטיים
השיעור יסקור שיטות טיפוליות שונות המייצגות את הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותיים. אלה כוללות את הגישה ההתנהגותית, הטיפול הקוגניטיבי ה"קלאסי", ושיטות חדשות המתבססות על הגישה המטא-קוגניטיבית לפסיכופתולוגיה. החומר יכלול קריאת מאמרים, צפייה בסרטי וידאו והרצאות אורח של מטפלים שיציגו את גישתם האישית לטיפול קוגניטיבי-התנהגותי.

1071.4617.01 אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה קלינית
מטרת הקורס לקדם הבנה מעמיקה של האתיקה המקצועית בפסיכולוגיה, מקורותיה החברתיים-תרבותיים והפסיכולוגיים והקשר שלה לעבודה מקצועית נכונה בכל תחומי הפסיכולוגיה. נכיר את החוקים, הסטנדרטים והקודים האתיים הרלוונטיים לעבודת הפסיכולוג, תוך דיון במקרים שיוצגו על ידי המרצה או באלה שיובאו מתוך ההתנסות של הסטודנטים. כמו כן נעסוק בחשיבה האתית המתפתחת בשירותי הבריאות ומקצועות העזרה האחרים.

1071.4135.01 הדרכה בפסיכותרפיה א'

הקורס מיועד למשתתפים בפרקטיקום קליני של שנה א'. כל משתתף יביא מקרים הנמצאים בטיפולו להדרכה בקבוצה. נושאים שונים הקשורים בתהליך הפסיכותרפויטי כגון, תכנון טיפול, יחסי מטפל-מטופל וכו' יובאו לדיון גם כן.

1071.4691.01 קוגניציה, מטא-קוגניציה והפרעה אובססיבית קומפולסיבית (OCD)

הקורס יעסוק במודלים קוגניטיביים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית. נסקור תאוריות חברתיות-קוגניטיביות בתחום של שליטה והערכת שליטה, ביטחון וביטחון יתר, מערכות שליטה מבוססות – פדבק, אוטומטיות, רמות של עיבוד קוגניטיבי. הקורס יבחן את הקשרים של תאוריות אלה להפרעה אובססיבית-קומפולסיבית ויפתח דרכים לבחינה אמפירית של קשרים אלה.

1071.4851.01 בניית מודל תאורטי על חיפוש האושר בעולם עיון

השאלות על טיבו של האושר כבסיס לרווחה הנפשית של האדם הטרידו פילוסופים בכל הדורות. בחמישים השנים האחרונות מתרכז המחקר האמפירי בנושא האושר בתחום המכונה "subjective well-being" (רווחה סובייקטיבית). לאחר מבוא עיוני והיסטורי על הגישות לנושא האושר, יתוארו מחקרים מרכזיים, שתוצאותיהם אינן הולמות בהכרח את האינטואיציה המקובלת. לתלמידים יוצג מודל תאורטי אינטגרטיבי על תפקידיה של הרווחה הסובייקטיבית מול תרחישים של "עולם עויין" (hostile-world scenarios), הכוללים סכנות, מצוקות וטראומות למיניהן. המודל מתאר את פעילותה של הרווחה הסובייקטיבית בתוך מודולות של מרחב וזמן פסיכולוגיים. הקורס יעודד את התלמידים להרחיב את המודל המוצע (Shmotkin, 2005) או להציע מודלים אחרים להבנת הדיאלקטיקה של החיפוש האנושי אחר האושר בתנאי חיים עוינים. מטלת הקורס תהיה רפראט, שבו יסכם התלמיד את עבודת החשיבה שלו בתחום על בסיס הדיונים בסדנה. לחילופין, תלמיד שירצה בכך, יוכל להכין הצעת מחקר לעבודת תיזה בנושא זה. ייצוין כי בנפרד מההשתתפות בסדנה, תלמיד יוכל לבחור להכין את הצעת התיזה שלו בכל נושא אחר, ולהגישו לכל איש סגל בחוג שהסכים להנחותו.

1071.3627.01 פסיכולוגיה של כיבוש

הקורס יסקור מגוון תוצאות פסיכולוגיות של כיבוש בכלל ובשטחים בפרט והשפעתו על הכובשים והנכבשים. הוא יכלול את הנושאים הבאים: זהות וניכור (אישית ולאומית); דפוסי שיח במפגש כובש-נכבש; תפיסת הזולת והגישות לסבל; מעמד הילד כסובייקט.

1071.4121.01 הדרכה בפסיכותרפיה ב'

הקורס מיועד למשתתפים בפרקטיקום קליני של שנה ב'. כל משתתף יביא מקרים הנמצאים בטיפולו להדרכה בקבוצה. נושאים שונים הקשורים בתהליך הפסיכותרפויטי כגון תכנון טיפול, יחסי מטפל-מטופל וכו'. יובאו לדיון גם כן.

1071.5205.01 אבחון והערכה 2

העמקה והרחבה של הידע התאורטי והמעשי שנרכש בשנת הלימודים הראשונה על השימוש הקליני במבחנים פסיכולוגיים ובשיטות אבחון אחרות. הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית כתהליך של אינטגרציה דינמית. ספרות מקצועית עיונית, הצגות מקרים, ניתוחם ועיבודם לפי גישות שונות.

1071.4507.01 מושגי עצמי ויישומיהם בתרפיה פסיכודינאמית

פסיכותרפיה פסיכו-דינאמית מבוססת על קונספטים של עצמיות שנתהוו במאות ה-19 וה-20. תוך התבססות על ערכים של חופש ואוטנטיות. לאחר סקר היכרות הקורס יתמקד בפילוסופיה ופסיכותרפיה אקסיסטנציאלית. במהלך הקורס יוצגו שמונה הצגות מקרה ע"י סטודנטים שימחישו את המושגים התאורטיים.

1071.4681.01 טיפול קצר מועד

הקורס יעסוק ביסודות המושגיים והמעשיים של טיפול קצר מועד בכל אוריינטציה טיפולית. המשתתפים ילמדו ויתרגלו את הנושאים הבאים: ניסוח פוקוס לטיפול, דרכי פתיחה הממריצים את התהליך הטיפולי, ניסוח סיכומים לפגישה בודדת או למקטעים בטיפול, הגברת האימפקט של מסרים והתערבויות טיפוליות והסוגים השונים של תהליכי פרידה. עבודת הסיום תכלול ניתוח של טיפול שנעשה תוך הדגשת המרכיבים ההופכים אותו לטיפול קצר מועד.

1071.4690.01 פסיכופתולוגיה ב'

בקורס תעלינה שאלות ודילמות בתחום האבחון הפסיכופתולוגי. ההתמקדות תהיה על מספר אבחנות ותופעות קליניות (כמו סכיזופרניה והפרעות הקשורות לה, מושג ה"נירוזה", פסיכופאטיה, התנהגויות מייניות, תופעת ההתאבדות). הקורס ידון בהקשר לכך בהתפתחות הסיווג הפסיכיאטרי (על פי מהדורות ה-DSM ו-ICD), בבעיות של אבחנה מבלדת, ובהשלכות חברתיות וטיפוליות. בין השאר יוצגו מספר מקרים. לצד ההשתתפות בדיונים, כל תלמיד יכין רפרט שיתואם עם המורה, ובו יסקור ספרות וידון באחת מהדילמות והנושאים הבעייתיים במיוחד בתחום הפסיכופתולוגיה.

1071.4543.01 ניתוח תפקיד הפסיכולוג הקליני

תהליך הכניסה לתפקיד הפסיכולוג הקליני וההיבטים הרגשיים והאישיים המעורבים בו עומד במרכזו של קורס חווייתי-התנסותי זה. הקורס מבוסס על ההנחה כי ה"דרמה הפנימית" הכרוכה בנטילת תפקיד בכלל ותפקיד הפסיכולוג הקליני בפרט, מפגישה עם עולם ואובייקטים פנימיים, מפגש המעצים ומבליט תכונות אישיות והתנהגויות מסוימות, ונוטה לדכא אחרות. תהליך זה מעורר לפיכך קונפליקטים תוך ובין-אישיים בקרב קבוצת תלמידי המגמה הקלינית. כיוון שרכישת זהות מקצועית לעולם אינה מתחוללת בחלל ריק אלא מתרחשת בקונטקסט חברתי-ארגוני ייחודי ("האדם הוא תבנית נוף מולדתו" – במקרה זה תבנית נוף המגמה הקלינית של אוניברסיטת ת"א) ייעשה שימוש בכלים של דינמיקה קבוצתית על מנת לחקור את תרבות קבוצת העמיתים שבתוכה מתחולל תהליך גיבוש הזהות המקצועית.

המטרה המרכזית של הקורס הוגדרה לאור זאת כדלקמן: **לאפשר חקירה דרך התנסות של תפיסת תפקיד הפסיכולוג הקליני ברמת הפרט והקבוצה, דימויים העצמי של הסטודנטים כפסיכולוגים קליניים בהתהוות והאגידה האישית, הלא-מודעת לעיתים, המובילה אותם לבחור במקצוע זה.**

1071.4680.01 טיפול התנהגותי קוגניטיבי-צפייה ודיון

בקורס זה יצפו הסטודנטים בטיפול קצר-מועד של סמסטר אחד מאחורי חלון תצפית חד-כיווני. לאחר כל פגישה טיפולית ייערך דיון בהשתתפות המטפל והצופים. הקורס פתוח בדרך כלל רק לתלמידי השנה השנייה במגמה הקלינית.

המגמה הקלינית של הילד**1071.4865.01 הילד במערכת החינוך**

הקורס יעסוק בעבודה עם הורים ומורים וביצירת סביבה בטוחה ומכילה עבור הילד במערכת החינוך. הנושאים שיימדו: אלימות ופעולות סיכון של ילדים במערכת החינוך, הסמכות-של-פעם והסמכות החדשה, התערבויות מערכתיות עם הורים ועם מורים, נוכחות והשגחה הורית ומורית, המאבק באלימות ילדים בבית ובבית הספר, מניעת הסלמה ביחסים עם ילדים, חרדת בית ספר וסרבנות בית ספר.

1071.4697.01 סמינר המגמה הקלינית של הילד

בסמינר תוצג סדרת הרצאות של מומחים בתחום התפתחות הילד ופסיכולוגיה קלינית של ילדים. כמו כן, יוצגו עבודות של תלמידי מחקר מתקדמים ויתנהל דיון בנושאים הקשורים לפסיכופתולוגיה והתפתחות תקינה. ההשתתפות לתלמידי שנה א' ו-ב' של המגמה הקלינית ילד הינה חובה. הסמינר לא נכלל במניין השעות לתואר.

1071.4303.01 התפתחות ופסיכופתולוגיה

הקורס מיועד לחשוף את הסטודנטים לתפיסה הדינאמית-התפתחותית של בריאות ופתולוגיה נפשיים ולעורר דיון סביב המושגים יורמאלי ופתולוגי. תיערך סקירה תאורטית של התפיסות הדינאמיות המרכזיות בהתאם להתפתחות שהתרחשה בזרמים האנליטיים: מודלים הנגזרים מתאורית הדחף, פסיכולוגית האגו, זרם יחסי האובייקט, מודלים של התקשרות והמודלים הרויזוניסטיים. תיערך השוואה בין המודל הפנומנולוגי לבין המודל הדינאמי וייסקרו מושגים ותחומים ספציפיים. השיעורים ילון בדוגמאות קליניות.

1071.4304.01 אבחון והערכה 1

לימוד מטרות ושיטות באבחון והערכה של אישיות ושימוש במבחנים פסיכולוגיים למטרה זו. הקורס כולל תהליך והעברת המבחנים, הערכה, אינטרפרטציה שלהם ושילוב בין תוצאות המבחנים השונים. המבחנים שייכלמדו: וכסלר, בנדר, ציור אדם, ט.א.ט. רורשך.

1071.4306.01 הדרכה קלינית בריאיון ילדים

קורס יישומי הכולל ראיונות עם ילדים בשלבי התפתחות שונים. יילמדו טכניקות של ריאיון המשחק ככלי בריאיון ילדים תוך ניתוח האינטראקציות בין המראיין למראיין. המיקוד יהיה בפיתוח יכולת לחוש את הילד, להבין את שפתו ודרכי התקשורת שלו. לכל סטודנט תהיה הזדמנות לראיון ילד. בתום כל ריאיון ייערך דיון בכיתה על מה שהתרחש בחדר המשחקים. כמו-כן יינתן משוב אישי ע"י המרצה.

1071.6101.01 גישות ושיטות בפסיכותרפיה בילדים א'

הקורס יעסוק בגישות השונות בפסיכותרפיה בילדים. יוצגו עקרונות המבוססים על גישות שונות בתוך הזרם הפסיכואנליטי, טיפול קוגניטיבי-התנהגותי, טיפול מערכתי, וטיפול אינטראקטיבי הורה-ילד. יידונו הסוגיות המיוחדות לעבודה עם ילדים, הורים וצוותים חינוכיים. כמו כן יידונו נושאים הקשורים ליעילות הטיפול ומחקר בתחום הטיפול בילדים.

1071.4866.01 יומן התפתחות

בשיעור זה הסטודנט ירשום יומן המבוסס על תצפית ומעקב אחרי ילד בגיל הרך או דיאדה אם-ילד. בכיתה יציגו התלמידים את החומר הקליני העולה מהתצפיות וייערך דיון תוך התייחסות לתאוריות התפתחותיות בתחומים הרגשיים, הקוגניטיביים, המוטוריים והחברתיים.

1071.4698.01 התמודדות ילדים עם לחץ טראומה והזנחה

הסמינר מציג פרדיגמה מחקרית לחקירת ההשפעות של אלימות פוליטית על ילדים וגורמי העמידות המחזקים את ההתמודדות. בסמינר תהיה סקירה תאורטית והכרות עם תחום המחקר ובשלב השני יערך כל סטודנט מחקר עצמאי שיהווה בסיס לעבודת הגמר.

1071.4868.01 קשב וחרדה

הסמינר יעסוק במחקר עדכני בתחום של עיבוד מידע וחרדה.

1071.4279.01 פסיכופתולוגיה התפתחותית

הקורס מתמקד בהפרעות אישיותיות בפריסה רחבה מההיבט של המודל הפסיכיאטרי רפואי ועד למודלים פסיכודינמיים. מהות המושג הפרעת אישיות נבדק תוך התייחסות לתאוריות שונות ובעיקר התאוריות של קרנברג וקוהוט.

1071.4397.01 מבוא לפסיכותרפיה

היבט היסטורי על פסיכותרפיה. הפסיכותרפיסט כבן אדם, תפקודו ומיומנותו, הריאיון הראשון, אבחנה, תכנית טיפול - העמדה והגישה של הפסיכותרפיסטים מול מצבים מיוחדים. דיון על נושאים תאורטיים בפסיכותרפיה, הצגתם דרך הדגמות בסרטים על פסיכותרפיה.

1071.4489.01 דפוסי שינה וערות - התפתחות תקינה ופתולוגיה בילדים

הסמינר יתמקד בנושאים הקשורים להתפתחות דפוסי השינה-ערות. בילדות, בהפרעות השינה השכיחות מגילאים השונים והקשר שבין הפרעות שינה ופסיכופתולוגיה. מטרת הסמינר תהיה לעודד סטודנטים ליוזם ולערך מחקר בתחום.

1071.4867.01 חשיפה (Disclosure) אצל ילדים - מבט התפתחותי ובין תרבותי

הסמינר יתמקד ברצונם של ילדים בגילאים שונים לחשוף את ביצועיהם בתפקידים שונים במצבי הצלחה וכשלון ובהסברים שהם נותנים למידת החשיפה. נבדוק משתנים התפתחותיים ובינתרבותיים ומשתנים מצביים כגון סוג התפקיד.

1071.5302.01 אבחון והערכה 2 (תרגיל)

הדרכה קבוצתית בדיאגנוסטיקה - עיבוד וניתוח מערכת מבחני אינטליגנציה ואישיות בעיקר של ילדים ונוער. תרגיל המשלב הדרכה אינדיבידואלית כקבוצה קטנה. (למסיימי הקורס אבחון והערכה 1, 1071.4304).

1071.6103.02 הדרכה בפסיכותרפיה

ההדרכה תעסוק בתהליך הכניסה לתפקיד של הפסיכולוג למערכת החינוך, התמודדות עם אבחון וטיפול בילדים, עבודה עם הורים והצוות החינוכי. ההדרכה תתמקד ביישום הגישות הטיפוליות תוך כדי דיון במקרים שיוצגו ע"י הסטודנטים.

שיעורי בחירה משותפים לתלמידי המגמות הקליניות**1071.4482.01 הקונפליקט היהודי-ערבי**

קורס מיוחד המשלב התנסות ותאוריה בהתמודדות והבנת קונפליקטים בין קבוצות תוך התייחסות ספציפית לקונפליקט הערבי-יהודי. הקבוצה תורכב מסטודנטים יהודים וערבים ממחלקות שונות שיעבדו כקבוצת התנסות ולימוד. הקורס יכלול התנסות בתהליך בין קבוצתי מתמשך והרצאות בנושאים הבאים: קונפליקטים בין קבוצות, שינוי עמדות וסטריאוטיפים, עיבוד אינפורמציה, תהליכים אמוציונליים וקוגניטיביים של קונפליקט. הקורס יועבר ע"י צוות מרצים מהחוג לפסיכולוגיה וצמד מנחים - יהודי וערבי מנווה שלום.

1071.4925.01 הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות

מטרת הקורס היא בחינת התאוריות (לדוגמה: Bernard Lewis, Edward Said) העוסקות בקונפליקטים המזרח תיכוניים מנקודת מבט פסיכולוגית ופילוסופית. נקודות מבט אלו קשורות קשר הדוק לגרטיבים היסטוריים כלליים (לדוגמה: קץ ההיסטוריה, התנגשות הציביליזאציות) וכאלה העוסקים בקונפליקט הישראלי-ערבי בפרט, ולכן הקורס יתבר ביניהם. הקורס יתבסס על מצגות המשתתפים.

1071.4369.01 הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי

הקורס יוקדש ללמידה בנושאי הנחיה קבוצתית. הוא יועבר בצורה התנסותית שבה המשתתפים יתנסו בהנחיה ויערך ניתוח של התהליך ושל הדפוסים האישיים של המנחים. הרישום מותנה באישור המרצה.

1071.2322.01 האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות

מאז שנות השמונים נשמעים טיעונים עזים כי המערב מאבד את היכולת להגן על ערכיו הבסיסיים. סופרים כמו Allan Bloom ו-Alain Finkelkraut טוענים כי הרלטיביזם הפוסט-מודרניסטי מקשה על קיום דיון מעמיק בנושא ערכים. נקודה זו חודדה לאחר 9.11 כאשר המערב נקרא להגן על ערכיו אך נראה כי הגנה זו לא נוחלת הצלחה מרובה. הקורס יבחן נושאים אלה מפרספקטיבה פילוסופית ופסיכולוגית.

1071.4928.01 הפרעות חרדה

הקורס יסקור תאוריות ומחקר בתחום החרדה. יבחנו אספקטים התנהגותיים, קוגניטיביים, פיזיולוגיים ורגשיים. הקורס ילווה בקריאה של חומר עדכני ומאמרי מפתח בתחום וכן יתקיים דיון בכיתה.

1071.4634.01 הדרכה בטיפול קבוצתי

הקורס יעסוק בהנחיית קבוצות של ילדים ומתבגרים בעלי פתולוגיות שונות. הקורס מתחלק לשני חלקים. הראשון - חלק חוויתי התנסותי שבו יתנסו התלמידים בחוויה הקבוצתית והשני - יהיה תאורטי ויעסוק באספקטים הטכניים והתאורטיים של הנחיית קבוצות של ילדים ומתבגרים.

מתשס"ח במגמה הקלינית של הילד שיעורי הבחירה רק לסטודנטים של שנה ב'.

המגמה החברתית

1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'
הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של גרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4102.01 פסיכולוגיה חברתית למתקדמים א'
הקורס סוקר תאוריות עכשויות ומחקר בפסיכולוגיה חברתית.

1071.4410.01 פסיכולוגיה חברתית למתקדמים ב'
הקורס מיועד לתת היכרות עם מספר סוגיות בפסיכולוגיה חברתית בת-זמננו. הוא יעסוק בנושאים של תהליכים אוטומטיים ונשלטים בעיבוד מידע חברתי, מוטיבציה ומטרות, שליטה עצמית, רגשות, אינטליגנציה רגשית והקשר שבין רגש לבין מוטיבציה, וכן בתהליכים בקבוצות. חומר הקריאה לקורס כולל מספר מאמרי סקירה עדכניים בכל אחד מתחומים אלה.

1071.4470.01 שיטות מחקר בפסיכולוגיה חברתית
הקורס עוסק בשיטות מחקר לא ניסוייות ובמערכי מחקר המתאימים, בעיקר, למחקרי שדה ולמחקרי הערכה. שלושת הנושאים העיקריים שידונו בקורס: מערכי מחקר כעין ניסויים, מערכי מחקר לנבדק יחיד וניתוח סדרות עתיות ומבחני רנדומיזציה. הצגת הנושאים תיעשה תוך כדי השוואה בין מערכים לא ניסויים או כעין ניסויים למערכים ניסויים.

1071.4431.01 בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית
הסטודנט/ית יבצע מחקר אישי, בהנחיית מורה מן המגמה, בנושא שיתואם ביניהם/ן.

1071.4276.01 סמינר מגמה
הקורס יעסוק בנושאים הקשורים לעבודת הגמר, כגון, פיתוח רעיונות מחקריים, מתודולוגיה, כלי מחקר וכתובה.

1071.4369.01 הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי
הקורס יקדש ללמידה בנושאי הנחיה קבוצתית. הוא יועבר בצורה התנסותית שבה המשתתפים יתנסו בהנחיה ויערך ניתוח של התהליך ושל הדפוסים האישיים של המנחים. הרישום מותנה באישור המרצה.

1071.4660.01 אמפטיה והבנת הזולת
שיעור זה יתמקד באמפטיה והבנת הזולת כתהליך וכיכולת. איך יכולת זו מתפתחת? מהי תרומתם של ההורים בהתפתחות זו? יוצגו הגישות הנפוצות בתחום זה – פיאגט ולקחת תפקידים, סימולציה, סימולציה ככישלון בלקחת תפקידים, והמודל של המרצה. נקשר בין כל הנייל, תאוריות מיינד, והתפתחויות בתחום והנירופסיכולוגיה הקשורות לנושאים אלה. הציון יתבסס על השתתפות בשיעור ועבודת בתחום זה.

1071.4654.01 סוגיות בפסיכולוגיה בריאותית
הקורס יציג בפני הסטודנטים סוגיות נבחרות הקשורות בהתנהגות בריאותית, בקוגניציות בריאות וחולי, בהחלטות בריאותיות ובהתמודדות עם איומים בריאותיים ועם טכנולוגיות ובדיקות רפואיות חדישות. יוצגו מודלים תאורטיים ומחקרים, ויבחנו יישומים שלהם. דרישות הקורס: עבודה עיונית.

1071.4183.01 פסיכולוגיה של קבלת החלטות
בשיעור יידונו תורת ההחלטות, לקיחת סיכונים, החלטות בתנאי לחץ, אימון והדרכה לקבלת החלטות אופטימליות.

1071.4961.01 סוגיות בפסיכולוגיה חברתית קוגניטיבית
בשיעור יצוינו מספר נושאים מחקריים מתחומי השיפוט החברתי והשלכותיהם על יחסים בין קבוצתיים בעת קונפליקט. ההשתתפות בשיעור תחייב את המשתתפים לקחת חלק גם בפעילות מעבדה מעבר לזמן השיעור. ההרשמה לשיעור הינה רק באישור המרצה.

1071.4482.01 הקונפליקט היהודי-ערבי

קורס מיוחד המשלב התנסות ותאוריה בהתמודדות ובהבנת קונפליקטים בין קבוצות תוך התייחסות ספציפית לקונפליקט הערבי-יהודי. הקבוצה תורכב מסטודנטים יהודים וערבים ממחלקות שונות שיעבדו כקבוצת התנסות ולימוד. הקורס יכלול התנסות בתהליך בין קבוצתי מתמשך והרצאות בנושאים הבאים: קונפליקטים בין קבוצות, שנוי עמדות וסטריאוטיפים, עיבוד אינפורמציה, תחליכים אמוציונליים וקוגניטיביים של קונפליקט. הקורס יועבר ע"י צוות מרצים מהחוג לפסיכולוגיה וצמד מנחים - יהודי וערבי מנווה שלום.

1071.4959.01 נושאים בקוגניציה חברתית

הקורס יציג נושאי יסוד בקוגניציה חברתית: סטריאוטיפים, תפיסת האחר, מוטיבציה, אוטומטיות ושליטה. לאחר קריאה משותפת של מאמרי המבוא לתחום, נעסוק במאמרים מעודכנים וננסה לעמוד על הכיוונים החדשים אליהם מתפתח התחום.

1071.4962.01 חוויה חושית ומרחק פסיכולוגי

אנשים חווים באופן ישיר רק את עצמם כאן ועכשיו. כל מה שמעבר לחוויה זו הוא רחוק פסיכולוגית ונתון להבניה. בקורס זה, ננסה לפרק את החוויה החושית, ולבחון את האפשרות שהחשים השונים (ראיה, שמיעה, ריח, מישוש, טעם) מתמפים על מרחק פסיכולוגי (מן הרחוק לקרוב ברשימה שלעיל). נבחן את האפשרות שהחשים הרחוקים, בהשוואה לחושים הקרובים, קשורים למרחק ולהבניה גבוהה (אבסטרקטיות) יותר מאשר לקרבה ולהבניה נמוכה (קונקרטי). למשל, האם שותפות בחושים קרובים מייצרת יותר קרבה בין-אישית מאשר שותפות בחושים רחוקים? בנוסף, יבחן הקורס תופעות אחרות הקשורות למרחק פסיכולוגי, כגון משחקים שיתופיים, שליטה עצמית ונימוס.

0721.8013.01 חברה בקונפליקט: משמעויות חינוכיות

הסמינר מנתח איפיונים ותהליכים של הקונפליקט הערבי-ישראלי בפרספקטיבה פסיכולוגית ובהמשך מצביע על משמעויות חינוכיות של איפיונים ותהליכים אלה.

1071.4691.01 קוגניציה, מטא-קוגניציה והפרעה אובססיבית קומפולסיבית (OCD)

הקורס יעסוק במודלים קוגניטיביים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית. נסקור תאוריות חברתיות-קוגניטיביות בתחום של שליטה ותערכת שליטה, ביטחון וביטחון יתר, מערכות שליטה מבוססות - פידבק, אוטומטיות, רמות של עיבוד קוגניטיבי. הקורס יבחן את הקשרים של תאוריות אלה להפרעה אובססיבית-קומפולסיבית ויפתח דרכים לבחינה אמפירית של קשרים אלה.

1071.2322.01 האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות

מאז שנות השמונים נשמעים טיעונים עזים כי המערב מאבד את היכולת להגן על ערכיו הבסיסיים. סופרים כמו Allan Bloom ו-Alain Finkielkraut טוענים כי הרלבטיזם הפוסט-מודרניסטי מקשה על קיום דיון מעמיק בנושא ערכים. נקודה זו חודדה לאחר 9.11 כאשר המערב נקרא להגן על ערכיו אך נראה כי הגנה זו לא נוחלת הצלחה מרובה. הקורס יבחן נושאים אלה מפרספקטיבה פילוסופית ופסיכולוגית.

1041.4461.01 תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר

מטרת הקורס להעמיק את ההיכרות עם שיטת הסקר: לעמוד על הדילמות המרכזיות בתכנון הסקר, לעמוד על יתרונותיו מגבלותיו והטעויות האפשריות בסקר, לחשוות בין שיטות הסקרים הנפוצות ולבחון את הגישות למניעת טעויות דגימתיות וטעויות מדידה הנובעות כתוצאה מאי דיוקם של כלי המחקר.

1071.4677.01 הנדסת גורמי אנוש

במסגרת השיעור יסקרו תחומים השונים של הנדסת גורמי אנוש כגון: תכנון ומערכות אדם-מכונה ואדם מחשב, תכנון ממשקים, תכנון סביבת עבודה. תכנון מערכות ותחבורה וכ"ו. התלמידים יידרשו לבצע מספר תרגילים וציון הקורס ייקבע על בסיסם.

המגמה הקוגניטיבית

1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'
הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של גרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4705.01 קשב וארגון קוגניטיבי א'
הקורס יתמקד ביכולת האנושית להתעלם מגירוי ומאינפורמציה לא רלוונטיים לתפקיד. הקורס יסקור את התנאים בהם קשב סלקטיבי לגירוי הרלוונטי מצליח ונכשל.

1071.4706.01 קשב וארגון קוגניטיבי ב'
אחד התפקידים השכיחים ביותר בחיי יום יום הוא בחירה השוואתית בין שני גירויים. נעסוק באיתור התהליכים הקוגניטיביים המסתתרים בשיפוטים השוואתיים אלה ובהשלכותיהם התאורטיות והמעשיות.

1071.4737.01 תודעה, קשב וחקר המוח א'
הקורס יתן ידע בסיסי אודות הכלים השונים בחקר המוח מנקודת המבט של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית. בעוד שיודגשו מגבלות הכלים הנייל, תובלט התרומה הייחודית שלהם לחבנת התיפקודים הקוגניטיביים ובעיקר לחבנת התהליכים של קשב ומודעות חזותית.

1071.4734.01 תודעה, קשב וחקר המוח ב'
הקורס יסקור את הגישות התאורטיות הניסוייות לחקר התודעה. תחילה יעסוק הקורס באבחנה בין תפיסה מודעת ולא מודעת כפי שנחקרה בעזרת כלים קוגניטיביים ובהמשך תהיה התמקדות בשאלה של "הקורלטים העצביים של התודעה (NCC)". תוצגנה התאוריות המובילות שתקפו את הנושא ותוך סקירת הממצאים הבסיסיים שעליהן התאוריות הנייל מתבססות.

1071.5519.01 זיכרון אנושי א'
הידע הנוכחי בחבנת תהליכי זיכרון נרכש דרך תיאור ביצועים של נבדקים במספר יחסית קטן של מטלות זיכרון. מטלות אלו, המהוות את גרעין המחקר בתחום הזיכרון האנושי, ייסקרו בקורס, תוך שימת דגש על ניתוח המודלים התאורטיים שפותחו לתיאור הביצועים במטלות. הקורס יעסוק בחלק מהנושאים הבאים: זיכרון אימפליסיטי, זיכרון לטווח קצר ולטווח ארוך, יציבות הזיכרון, אפקט האופנות, אפקט ספציפיות הקידוד, ואפקט החזרה.

1071.4740.01 זיכרון אנושי ב'
הקורס יבחן מודלים בסיסיים לתהליכי היכר והשוואתם לתהליכי זיכרון חופשי.

1071.4390.01 תפיסה וקשב א'
הקורס יעסוק בחבנת התהליכים הקוגניטיביים הבסיסיים במספר תחומים מרכזיים בתפיסה וקשב. הקורס יתמקד במיוחד בתאוריות עכשוויות ובמצאים חדשניים בתחום הקשב החזותי.

1071.4748.01 תהליכים קוגניטיביים בקבלת החלטות
הקורס יבחון תהליכים המונחים בבסיס תהליכי קבלת החלטות, החל בבעיות תפיסה פשוטות, וכלה בבעיות מורכבות המערבות סיכון או שבהן האופציות מאופיינות על ידי מימדים רבים. הקורס יתמקד במחקרים התנהגותיים בקבלת החלטות, המראים שאנשים אינם תמיד אופטימליים בבחירתם, וינסה לאמוד את הסיבות לכך. לשם כך נעמת תאוריות אלטרנטיביות כגון תאורית הערך לעומת הגישה ההיוריסטית, ונבדוק את תפקיד הרגש בקבלת החלטות (התאורית הסומטית).

1071.4747.01 מודלים חישוביים בתהליכים קוגניטיביים

הקורס יציג שיטות חישוביות בהן ניתן להשתמש לפיתוח מודלים של זיכרון, קשב, בחירה-תפישתית, קבלת החלטות, סיווג, ופיתרון בעיות, ושבהן ניתן להשתמש לניבוי כמותי לגבי הדיוק וזמן התגובה. המודלים ישמשו במחקר ניו-רו-קוגניטיבי, אך יתמקדו בחסבר נתונים התנהגותיים במשימות קוגניטיביות (צורה-רקע, סטרופ, מבחני זיכרון, בחירה, מטה-קוגניציה). הקורס יתמקד במיוחד בעימות בין מודלים ותאוריות מתחרות. למרות שזו אינה דרישת קדם, רקע חישובי (כגון Matlab) מהווה יתרון. תלק גדול מההערכה יתבסס על פרויקט חישובי או סקירה ביקורתית של ספרות.

1071.4749.01 פילוסופיה של תהליכים מנטליים

הקורס יבדוק מספר נושאים מושגיים העומדים בבסיס המדע הקוגניטיבי והפילוסופי. החל בבעיה הקלאסית של הקשר בין גוף ונפש, דרך פיתוח ניתוח מושגי של סיבתיות מנטלית, ייצוג כוונה-מנטלית, תאוריית ה-mind, פסיכולוגיה עממית, כוונה-פעולה, וכלה בדיון בבעיה של רצון חופשי ואחריות מוסרית. הקורס יעמת נקודות מבט ותאוריות מנוגדות בנושאים אלו עם התייחסות לניכוחים במדעים הקוגניטיביים והפילוסופים.

1071.4738.01 השפעת הזיכרון על הקשב

בסמינר זה נחקר את ההשפעה של התנסויות קודמות על הפניות הקשב. דגש יינתן על המרכיב האימפליציטי של השפעות אלה. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4750.01 תהליכים מוחיים וקשב

השיעור יתמקד בגישות השונות לחקר של תהליכים מוחיים הקשורים לקשב ובהשלכותיהם של הממצאים על סוגיות מרכזיות בקשב. המאמרים יציגו מחקרים מהחשובים בתחום המציעים תשובות לשאלות קוגניטיביות על קשב תוך שימוש בשיטות מגוונות (ERP, fMRI, TMS...). בכל פגישה יוצב כמוקד הדיון מאמר או פרק אותו יקראו משתתפי השיעור למפרע. בכל מפגש יהיה אחד מן התלמידים אחראי על הצגת חומר הקריאה והצגת נקודות מפתח לדיון.

1071.4725.01 תפיסה ופסיכופיזיקה א'-ב'

הקורס כולל סקירה של תאוריות יסוד והתפתחויות חדשות בפסיכופיזיקה. ייערך דיון בפרספקטיבה היסטורית תוך הדגשת הקשרים עם תחומים אחרים בפסיכולוגיה בעיקר קוגניציה, זיכרון ופסיכולוגיה רפואית.

1071.4677.01 הנדסת גורמי אנוש

במסגרת השיעור יסקרו התחומים השונים של הנדסת גורמי אנוש כגון: תכנון ומערכות אדם-מכונה ואדם מחשב, תכנון ממשקים, תכנון סביבת עבודה, תכנון מערכות תחבורה וכו'. התלמידים יידרשו לבצע מספר תרגילים וציון הקורס ייקבע על בסיסם.

המגמה הפסיכוביולוגית**1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'**

הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של רגרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4480.01 שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית א'

לימוד של טכניקות מעבדה למחקר, ושיטות מדידה של מדדים פיזיולוגיים והתנהגותיים. הקורס כולל עבודה ידנית עם בעלי חיים ערים ומורדמים כגון הזרקות, ניתוחים שונים והיסטולוגיה.

1071.4817.01 ניירואנטומיה פונקציונאלית

הקורס כולל סקירה מתקדמת של מבנה ותפקוד המערכות השונות במח. הסקירה תכלול את מערכת העצבים האוטונומית, מערכת לימבית, מערכת מוטודית, מערכת ויזואלית, מערכת קשב, זיכרון שפה ומודעות. ההרצאות יינתנו ע"י מרצי המגמות הפסיכוביולוגית והקוגניטיבית בהתאם לתחום התמחותם.

1071.4810.01 ניירופסיכולוגיה של רגשות

ניירופסיכולוגיה הינו מדע ההתנהגות האנושית המבוססת על פעילות המוח האנושי. הקורס מיועד להקנות בסיס להבנת ההתנהגות הרגשית באדם הבריא ובהנשים שעברו פגיעות ראש. השיעורים יכללו תיאור ההתנהגות הרגשית, אנטומיה של מערכת העצבים המרכזית והתיקפית, מדידת הפעילות המוחית הקשורה לרגשות השונים ותוצאות של פגיעות ראש שונות. ממצאים אלו ישולבו בסקירה של התאוריות הבולטות בתחום של ההתנהגות הרגשית. התלמידים יציגו נושא מחקר בכיתה ויגישו את הנושא כמאמר מסכם.

1071.4744.01 שיטות וגישות במדעי המוח

הקורס יהווה journal club בו יציגו תלמידי המגמה תחומי תוכן שאינם מיוצגים על ידי מרצי המגמה מתחום מדעי המוח.

1071.4818.01 הדמיה תפקודית ב-MRI

הקורס יסקור שלבים שונים בעיבוד נתונים המתקבלים בהדמיה תפקודית ב-MRI. חלק מהקורס יכלול עבודה מעשית במעבדת ההדמיה במרכז הרפואי ת"א ע"ש סוראסקי (ביה"ח איכילוב).

1071.4816.01 מהנפש למוח וחזרה - עיונים בניירופסיכיאטריה

בקורס נדון במנגנונים מוחיים אפשריים ל"מצבי נפש" שונים במופע בריא וחולה. מטרת הקורס לאתגר את החשיבה המקובלת באיבחון פסיכיאטרי המבוססת על מקבץ תסמינים התנהגותיים מול גישה הבוחנת קבוצת מצבי נפש הניתנים לאיפיון מוחי משותף. לדוגמה: מצב אפקטיבי בגוון שלילי: עצב, תגובת אבל, דכאון. מצב חשיבה של ספק: אי ודאות, אמביוולנציה, מחשבה טורדנית. מצב עוררות של ציפייה: תקווה, דאגה, חרדה. מצב של שינוי בתפיסה: דימיון, אילויה הלוצינאציה.

1071.4540.01 השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גרורות

סמינר אמפירי בו ילמדו בסמסטר הראשון עקרונות פעילות המערכות החיסונית, במיוחד כנגד תאים סרטניים, והשפעות לחץ, הורמוני לחץ, והתערבויות כירורגיות על פעילות המערכת החיסונית. ניסויים אמפיריים בבעלי חיים יתוכננו ויבוצעו בסמסטר השני. מטרת המחקר הן הבנת המנגנונים ההורמונאליים האחראיים על ויסות פעילות חיסונית והשלכות ויסות זה לפגיעות לגרורות סרטניות, כמו גם פיתוח התערבויות למניעת אפקטים שליליים על פעילות המערכת החיסונית.

1071.4806.01 מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית

הסמינר יסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים והניירולוגיים של מודל החלשת הסיגנל של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית, וידון ברלוונטיות שלו לסינדרום הקליני. השיעור משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4179.01 מודלים של סכיזופרניה בבעלי-חיים

פיתוח מודלים בבעלי חיים למחלות ניירופסיכאטריות מהווה נדבך מרכזי בהבנת המנגנונים הביולוגיים והיפוש הטיפול התרופתי של המחלות האלה, אך הקונצפט של מודלים כאלה איננו טריויאלי. ננסה בתחילה להבין מה זה מודל בבעלי חיים, מה מטרתו, וכיצד בוניס אותו נכון, תוך סקירה של המודלים המובילים בתחום הסכיזופרניה. לאחר מכן נתמקד במודל העכבה הסמויה של סכיזופרניה אשר ממדל את אחת מהפרעות הגרעין של סכיזופרניה, הפרעת קשב סלקטיבי. נסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים, הניירולוגיים והניירו-התפתחותיים של ההפרעה בעכבה סמויה, ונדון ברלוונטיות שלהם לסינדרום הקליני, גילוי טיפולים חדשים במחלה, ואולי מניעתה.

הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4673.01 בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונאלית

התגובה האישית ביותר, המופלאה ביותר, האמוציה, נלכדת לבסוף בכלוב של הפסיכוביולוגים ומוקמה באמיגדלה. האמיגדלה מתוכנתת ליצר תגובה אמוציונאלית לגירויים חזקים אך גם מתוכנתת ללמוד להגיב לגירויים אינפורמטיביים שאינם בהכרח בולטים מבחינה פיזית. הפונקציה האחרונה חשובה ביותר לתפקוד יעיל של אזורי מוח אחרים, לגביהם התגובה האמוציונאלית של האמיגדלה הנה מעין סמן לחשיבות האינפורמציה. אכן, במחקרים אחרונים נמצא כי ללא אמיגדלה, אזורים אחרים של המוח אינם מגיבים באופן יעיל לגירויים אינפורמטיביים חלשים בעוצמתם הפיזית.

בסמינר ניתן יהיה לבחור בין מחקר עם נבדקים אנושיים או בעלי חיים. המטרה היא לתקור את האינטראקציה בין תהליכי למידה באמיגדלה לתהליכי למידה של אזורי מוח אחרים.

1071.4813.01 תפיסת פרצופים

פרצופים הינם גירויים ויזואליים בעלי מבנה מאוד דומה (שתי עיניים ממוקמות מעל אף שממוקם מעל פה). כיצד אנחנו מצליחים להבחין בקלות רבה בין אלפי הפרצופים שאנו פוגשים במהלך חיינו? מחקרים במדעי המוח ומדעים קוגניטיביים מעידים על קיומו של מנגנון מיוחד אשר מוקדש לזיהוי פרצופים. בסמינר נדון במחקרים בהדמיה מוחית (ERP, fMRI) ומחקרים התנהגותיים אשר ניסו לאפיין את המנגנון לזיהוי פרצופים ואת הדרך שבה הוא מעבד מידע באופן שונה ממנגנונים לזיהוי אובייקטים אחרים (כמו כסאות, בתים, מכוניות וכו'). המחקר האמפירי יכלול איסוף מדדים התנהגותיים על יכולת זיהוי פרצופים ואובייקטים. כמה מהשאלות שנעסוק בהן: (1) האם קיימים הבדלים בין אנשים ביכולת זיהוי פרצופים, ואם כן, מה ניתן ללמוד מהן על מבנה ותפקוד המנגנון לזיהוי פרצופים? (2) האם קיים מרכיב גנטי משמעותי ביכולת זיהוי פרצופים (האם יכולת זיהוי פרצופים עוברת בתורשה?) (3) מדוע "כל הסינים נראים אותו דבר" והאם ניתן להשתפר ביכולתנו לזהות פרצופים מגזעים אחרים? הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4815.01 מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם

נתחיל בסקירה היסטורית של הגישות המקובלות בתשיבה התאורטית על הנושא (כלומר, מהי משמעות רגשית וכיצד היא קשורה לגוון הרגשי). נמשיך בהצגת שיטות המחקר (הדמיה מוחית ופסיכופיסיקה) ונסקור מחקרים בהדמיה שבתנו את הנושא בשנים האחרונות. החלק המעשי יתמקד בהכנת פרויקט מחקר בנושא משמעות רגשית שיתאים ל-fMRI. הניסוי יתבסס על גירויים בעלי עומס רגשי שונה וממקורות שונים: חיצוניים (שמיעתי וראייתי) ופנימיים (מעורר וספונטני). הקורס יתקיים בחלקו במעבדה להדמיה תפקודית של המוח במרכז הרפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי (איכילוב).

החוג לפסיכולוגיה

תואר ראשון

		<u>שנה א'- שיעורי חובה</u>		
	א'	הדרכה בספרייה-באינטרנט		1009.1000.01
		הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה		1071.1005.01
1.12.08	א'	20:00-18:00	ב'	.02
1.12.08	א'	12:00-10:00	ב'	.03
2.12.08	א'	14:00-12:00	ג'	.04
3.12.08	א'	10:00-08:00	ד'	.05
3.12.08	א'	16:00-14:00	ד'	.06
8.12.08	א'	12:00-10:00	ב'	.07
9.12.08	א'	16:00-14:00	ג'	.08
11.12.08	א'	16:00-14:00	ה'	.09
		הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה		1071.1005.10
16.3.09	ב'	18:00-16:00	ב'	11. תרגיל
18.3.09	ב'	12:00-10:00	ד'	.12 תרגיל
20.3.09	ב'	14:00-12:00	ה'	.13 תרגיל
20.3.09	ב'	16:00-14:00	ה'	.14 תרגיל
		מבוא לפסיכולוגיה		1071.1102
פרופ' ליבל תלמה	א'	101 12:00-10:00	ד'	.01 שיעור
פרופ' ליבל תלמה	א'	101 14:00-12:00	ד'	.02 שיעור
		מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה		1009.1880
פרופ' שנהב יהודה ד"ר ג'מאל אמל פרופ' שטרנגר קרלו	אב	בר שירה 12:00-10:00	ה'	.01 שיעור
	א'			1071.1104.01
		שעות ניסוי		
		סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'		1071.1116
ד"ר טרש ריקרדו	א'	001 אפטור 14:00-12:00	ב'	.01 שיעור
ד"ר טרש ריקרדו	א'	001 אפטור 16:00-14:00	ב'	.02 שיעור
				** קבוצות תרגיל
מר בלנק עידן	א'	205 14:00-12:00	ד'	.03 תרגיל
מר קלר שמעון	א'	205 16:00-14:00	ד'	.04 תרגיל
מר קלויר עודד	א'	207 14:00-12:00	ד'	.05 תרגיל
מר קלויר עודד	א'	207 16:00-14:00	ד'	.06 תרגיל
גב' בינוני חנה	א'	207 10:00-08:00	ה'	.07 תרגיל
מר נודלמן גבריאל	א'	004 16:00-14:00	ד'	.08 תרגיל
גב' יורן תמר	א'	208 18:00-16:00	ה'	.09 תרגיל
גב' בינוני חנה	א'	208 14:00-12:00	ה'	.10 תרגיל
גב' גלנסקי נטע	א'	126 שאפל 14:00-12:00	ה'	.11 תרגיל
מר בלנק עידן	א'	004 16:00-14:00	ג'	.12 תרגיל

סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'				1071.1117
ד"ר טרש ריקרדזן	ב'	001 אפטר	14:00-12:00	.01 שיעור
ד"ר טרש ריקרדזן	ב'	001 אפטר	16:00-14:00	.02 שיעור
**קבוצות תרגיל:				
מר בלנק עידן	ב'	205	14:00-12:00	03. תרגיל
מר קלר שמעון	ב'	205	16:00-14:00	04. תרגיל
מר קלויר עודד	ב'	107	18:00-16:00	05. תרגיל
מר קלויר עודד	ב'	207	16:00-14:00	06. תרגיל
גבי בינוני חנה	ב'	207	10:00-08:00	07. תרגיל
מר נודלמן גבריאאל	ב'	208	16:00-14:00	08. תרגיל
גבי יורן תמר	ב'	207	16:00-14:00	09. תרגיל
גבי בינוני חנה	ב'	208	14:00-12:00	10. תרגיל
גבי גלנסקי נטע	ב'	106	14:00-12:00	11. תרגיל
מר בלנק עידן	ב'	106	16:00-14:00	12. תרגיל
פסיכולוגיה פיזיולוגית א'				1071.1121
ד"ר יובל גלית	א'	001 אפטר	10:00-08:30	.01 שיעור
ד"ר יובל גלית	א'	001 אפטר	11:45-10:15	.02 שיעור
פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'				1071.1122
פרופי בן-אליהו שמגר	ב'	223 גילמן	10:00-08:00	.01 שיעור

שנה ב' - שיעורי חובה

שיטות מחקר א'				1071.2103
ד"ר לאמי דומיניק	א'	201	12:00-10:00	.01 שיעור
ד"ר יובל גלית	א'	201	14:00-12:00	.02 שיעור
ד"ר לאמי דומיניק	א'	201	14:00-12:00	.02 שיעור
ד"ר יובל גלית	א'	201	14:00-12:00	.02 שיעור
תרגיל בשיטות מחקר				1071.2109
מר סלטי מוטי	ב'	108	14:00-12:00	01. תרגיל
גבי ליעד מודריק	ב'	208	14:00-12:00	02. תרגיל
גבי ליעד מודריק	ב'	107	12:00-10:00	03. תרגיל
גבי ארד מיכל	ב'	108	18:00-16:00	04. תרגיל
גבי אלוני רותם	ב'	001 ברגלס	18:00-16:00	05. תרגיל
מר סלומון רועי	ב'	206	12:00-10:00	06. תרגיל
מר סלומון רועי	ב'	106	14:00-12:00	07. תרגיל
גבי ארד מיכל	ב'	210	16:00-14:00	08. תרגיל
מר ברק שגב	ב'	107	14:00-12:00	09. תרגיל
מר ברק שגב	ב'	107	16:00-14:00	10. תרגיל

ניתוח שונות ויישומי מחשב				1071.2114
פרופ' גושן גוטשטיין יונתן	ב'	201	16:00-14:00	01. שיעור
פרופ' גושן גוטשטיין יונתן	ב'	201	14:00-12:00	02. שיעור
**קבוצות תרגיל:				
גב' רודרמן ליטל	ב'	318	16:00-14:00	03. תרגיל
גב' ברנע חן	ב'	318	18:00-16:00	04. תרגיל
מר שפירא אורן	ב'	318	16:00-14:00	05. תרגיל
מר רוזנשטרייך איל	ב'	005מ	12:00-10:00	06. תרגיל
גב' שדה טליה	ב'	318	16:00-14:00	07. תרגיל
מר רוזנשטרייך איל	ב'	318	14:00-12:00	08. תרגיל
גב' ברנע חן	ב'	005מ	10:00-08:00	09. תרגיל
מר שפירא אורן	ב'	315	12:00-10:00	10. תרגיל
גב' רודרמן ליטל	ב'	005מ	12:00-10:00	11. תרגיל
גב' רודרמן ליטל	ב'	315	14:00-12:00	12. תרגיל

אשכול ליבה 1**שעורי חובה**

מבוא לתורות האישיות				1071.1123
ד"ר בר חיים יאיר	א'	101	10:00-08:30	01. שיעור
ד"ר בר חיים יאיר	א'	001 אפטר	18:00-16:00	02. שיעור
פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי				1071.2815
פרופ' קלר יחיאל	א'	201	10:00-08:30	01. שיעור
פרופ' קלר יחיאל	א'	201	12:00-10:00	02. שיעור
פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי				1071.2816
פרופ' ליברמן נירה	ב'	003	09:30-08:00	01. שיעור
פרופ' ליברמן נירה	ב'	003	12:00-10:00	02. שיעור
פסיכולוגיה התפתחותית של הילד				1071.2904
ד"ר גוטמן עידית	א'	201	10:00-08:00	01. שיעור
ד"ר אספול-רוזנבוים עינת	ב'	001 אפטר	14:00-12:00	02. שיעור

שעורי בחירה - יש לבחור 2 ש"ס מתוך האשכול

תאוריות אישיות - עבודה יישומית				1071.1124
גב' פרנקל טלי	ב'	104	10:00-08:00	01. שיעור
גב' ניצן שרון	ב'	204	10:00-08:30	02. שיעור
גב' גליקמן שלומית	ב'	104	12:00-10:00	03. שיעור

פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן**				1071.2905
פרופי שמוטקין דב	בי	001 אפטר	12:00-10:00	די שיעור 01.
				**לתלמידי שנים ב', ג' וחוג לאחר תואר
ד"ר כצנלסון עדנה	בי	101	14:00-12:00	די שיעור 02.

אשכול ליבה 2**שעורי בחירה - יש לבחור 8 ש"ס מתוך האשכול**

מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית				1071.2907
ד"ר לאמי דומיניק	אי	101	12:00-10:00	הי שיעור 01.
ד"ר לאמי דומיניק	אי	307 שרת	14:00-12:00	הי שיעור 02.
פסיכולוגיה קוגניטיבית: פתרון בעיות ויצירתיות				1071.2908
פרופי קרייטלר שולמית	בי	001 וולפסון	20:00-18:00	די שיעור 01.
תפיסה חושית				1071.2909
פרופי אלגום דניאל	אי	201	16:00-14:00	די שיעור 01.
תפיסה וקוגניציה				1071.2910
פרופי צאל יהושע	בי	003	16:00-14:00	גי שיעור 01.
פרופי צאל יהושע	בי	003	20:00-18:00	גי שיעור 02.
למידה-התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי				1071.2911
פרופי יואל דפנה	אי	201	18:00-16:00	די שיעור 01.
למידה-התנהגויות מורכבות: שיטות מחקר וניתוח תאורטי				1071.2912
פרופי יואל דפנה	בי	110	18:00-16:00	די שיעור 01.

אשכול ליבה 3**שעורי חובה - שנה ג'**

מבוא לפסיכופתולוגיה				1071.3109
ד"ר אספלט-רוזנבוים עינת	אי	003	14:00-12:00	די שיעור 01.
ד"ר אספלט-רוזנבוים עינת	אי	001	12:00-10:00	הי שיעור 02.
מבחנים והערכה				1071.3111
ד"ר גוטמן עידית	בי	בר שירה	12:00-10:00	די שיעור 01.

שעורי בחירה**יש לבחור 6 ש"ס, ניתן לבחור גם משעורי אשכולות הליבה שלא נלמד**

יחסים בינאישיים בקבוצה				1071.3234
גב' צפריר הדר	א'	421	14:00-12:00	ב' שיעור .01
ד"ר לוינגר מרים	א'	422	14:00-12:00	ב' שיעור .02.
גב מנדס אורנה	א'	426	14:00-12:00	ב' שיעור .03.
מר סלייטר אילון	א'	419	14:00-12:00	ב' שיעור .04.
יפורסם	ב'	421	14:00-12:00	ב' שיעור .05.
יפורסם	ב'	422	14:00-12:00	ב' שיעור .06.
יפורסם	ב'	426	14:00-12:00	ב' שיעור .07.
יפורסם	ב'	419	14:00-12:00	ב' שיעור .08.
גב' פנחסי בתיה	ב'	228 שרת	18:00-16:00	ד' שיעור .09

**בקבוצה זאת תתקיים תצפית על ידי משתתפי קורס מנחי קבוצות

יחסים בינאישיים בקבוצה				1110.2104
גב' פנחסי בתיה	א'	053 שאפל	14:00-12:00	ד' שיעור .01
	א'	053 שאפל	18:00-16:00	ד' שיעור .02

יחסים בינאישיים בקבוצה				1110.1104
	ב'	013 שאפל	14:00-12:00	ב' שיעור .06
	ב'	002 שאפל	14:00-12:00	ב' שיעור .07
	ב'	003 שאפל	14:00-12:00	ב' שיעור .08
	ב'		14:00-12:00	ב' שיעור .09.
	ב'		14:00-12:00	ב' שיעור .10.
	ב'		14:00-12:00	ב' שיעור .11.
	ד'	008 שאפל	18:00-16:00	ד' שיעור .12

הבסיס הביולוגי של סביזופרניה א'				1071.2315
פרופ' וינר אינה	ב'	110	18:00-16:00	ג' שיעור .01

תהליכים קוגניטיביים בקבלת החלטות				1071.4748
פרופ' אושר מרוס	א'	204	12:00-10:00	ג' שיעור .01.

**לתלמידי שנה ג'

פסיכולוגיה ועולמות וירטואליים				1071.2318
פרופ' מינץ מתתיהו	א'	004	12:00-10:00	ג' שיעור .01

בין פסיכולוגיה לרפואה				1071.2311
פרופ' מינץ מתתיהו	ב'	210	12:00-10:00	ג' שיעור .01

מבוא לקבלת החלטות				1071.2313
פרופ' שילה שושנה	א'	110	14:00-12:00	ד' שיעור .01

**משנה ב'

מידע, קליטה, עיבוד, ייצוג ואחסון				1071.2306
פרופ' קרייטלר שולמית	א'	201	20:00-18:00	ד' שיעור .01

הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות**				1071.4925
פרופ' שטרנר קרלו	אי	205	18:00-16:00	01. שיעור **לתלמידי שנה ג'
האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות				1071.2322
פרופ' שטרנר קרלו	בי	205	18:00-16:00	01. שיעור **לתלמידי שנה ג'
מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות				1071.3707
פרופ' שילה שושנה	בי	110	14:00-12:00	01. שיעור
פסיכופתולוגיה: גישות דינאמיות				1071.3112
ד"ר שדך ערן	בי	110	16:00-14:00	01. שיעור **לתלמידי שנה ג'
היסטוריה של הפסיכולוגיה				1071.2316
פרופ' אלגום דניאל	בי	004	16:00-14:00	01. שיעור
מפגש בין זהויות: גברים ונשים**				1071.3712
פרופ' יואל דפנה מר זהר איתי	בי	228 שרת	19:00-17:00	01. שיעור **לתלמידי שנה ג'
פילוסופיה של תהליכים מנטליים				1071.4749
פרופ' אושר מרוס	בי	105	18:00-16:00	01. שיעור ** לתלמידי שנה ג'
טיפולים התנהגותיים קוגניטיביים				1071.2323
פרופ' דר ראובן	בי	004	12:00-10:00	01. שיעור
הנדסת גורמי אנוש				1071.4677
פרופ' זכאי דן	בי	106	18:00-16:00	01. שיעור **לתלמידי שנה ג'
סדנת מחקר				1071.2324
אב			יתואם עם התלמידים	01. שיעור

מרכז : פרופ' דב שמוטקין אב	לימודי שדה	1071.3108
אב	לימודי שדה - מחקרי בתאום עם התלמידים	1071.3107 .01
סמינרים אמפיריים		
פרופ' בן-אליהו שמגר פרופ' בן-אליהו שמגר	מח, התנהגות ומערכת חיסונית א' 420 ב' 20:00-18:00 בי תואם עם התלמידים	1071.3557 .01 סמינר
פרופ' קרייטלר שולמית	מובן, משמעות וחשיבה סימלית אב 214 שרת ד' 18:00-16:00	1071.3623 .01 סמינר
פרופ' שטרנגר קרלו	זהויות יהודיות: פרספקטיבות פסיכואיסטוריות אב 419 ד' 20:00-18:00	1071.3639 01. סמינר
פרופ' ליבל תלמה	הבדלים בין המינים - מבט התפתחותי ובין תרבותי אב 106 ג' 12:00-10:00	1071.3450 .01 סמינר
פרופ' הדר אורי	פסיכולוגיה של כיבוש אב 422 ה' 11:45-10:15	1071.3627 .01 סמינר
פרופ' יואל דפנה	מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית אב 421 ג' 16:00-14:00	1071.4806 .01 סמינר
ד"ר לאמי דומיניק	השפעת הזיכרון על הקשב אב 104 ה' 16:00-14:00	1071.4738 .01 סמינר
ד"ר יובל גלית	תפיסת פרצופים אב 422 ב' 20:00-18:00	1071.4813 01. סמינר
ד"ר הנדלר תלמה	מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם אב 422 ג' 16:00-14:00	1071.4815 .01 סמינר
פרופ' ליברמן נירה	מרחק פסיכולוגי אב 419 ד' 10:00-08:00	1071.3621 .01 סמינר
פרופ' שילה שושנה	קוגניציות בריאות וחולי אב 214 שרת ד' 10:00-08:00	1071.3597 01. סמינר
פרופ' קופרמן-עומר חייס	התמודדות הורים ומורים עם אלימות ילדים** אב 228 שרת ג' 14:00-12:00	1071.3609 .01 סמינר

** ראה דרישות בתקציר הקורס

			ניהול העדפות בקרב ילדים	1071.3624
פרופ' קרניול רחל	אב	421	ה' 12:00-10:00	01. סמינר
			מקורות האושר: מה גודם לנו להרגיש טוב	1071.3635
פרופ' רוזנבאום מיכאל	אב		ג' 12:00-10:00	01. סמינר
			אמוציה ואינטואיציה בקוגניציה	1071.3638
פרופ' אושר מרוס	אב	422	ג' 14:00-12:00	01. סמינר
			מודלים של סכיזופרניה בבעלי חיים	1071.4179
פרופ' וינר אינה	א' 214 שרת		ג' 16:00-14:00	01. סמינר
	ב'		יתואם עם התלמידים	
			סוגיות בקשב חזותי	1071.3562
פרופ' צאל יהושע	אב		ב' 16:00-14:00	01. סמינר
			חשיבה יומיומית: איך אנחנו בוחרים	1071.3411
פרופ' קלר יחיאל	א' 419		ד' 12:00-10:00	01. סמינר
	ב'		יתואם עם התלמידים	
			חזקים חלשים, חלשים חזקים: היבטים פסיכולוגיים חברתיים של הקונפליקט הערבי יהודי	1071.3637
פרופ' קלר יחיאל	אב	422	ב' 16:00-14:00	01. סמינר

החטיבה בפסיכולוגיה

שנה א'

			מבוא לפסיכולוגיה			
מר בן-שפר גד	א'	210	16:00-14:00	ג'	1009.1820	.01 שו"ת
	א'	101	16:00-14:00	ה'		
ד"ר פליסיג דינה	ב'	004	18:00-16:00	ב'		.02 שו"ת
	ב'	004	10:00-08:30	ה'		

שנה ב'

ארבעה קורסים לבחירה

פסיכולוגיה פיזיולוגית א'					1071.1121
ד"ר יובל גלית	א'	001 אפטר	10:00-08:30	ג'	.01 שיעור
ד"ר יובל גלית	א'	001 אפטר	11:45-10:15	ג'	.02 שיעור
פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'					1071.1122
פרופ' בן-אליהו שמגר	ב'	223 גילמן	10:00-08:00	ג'	.01 שיעור
מבוא לתורות האישיות					1071.1123
ד"ר בר חיים יאיר	א'	101	10:00-08:30	ה'	.01 שיעור
תאוריות אישיות - עבודה יישומית					1071.1124
גב' פרנקל טלי	ב'	104	10:00-08:00	ב'	01. שיעור
גב' ניצן שרון	ב'	204	10:00-08:30	ב'	02. שיעור
גב' גליקמן שלומית	ב'	104	12:00-10:00	ד'	03. שיעור
מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית					1071.2907
ד"ר לאמי דומיניק	א'	210	12:00-10:00	ה'	.01 שיעור
פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי					1071.2815
פרופ' קלר יחיאל	א'	201	10:00-08:30	ג'	01. שיעור
פרופ' קלר יחיאל	א'	201	12:00-10:00	ג'	.02 שיעור
פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי					1071.2816
פרופ' ליברמן נירה	ב'	003	09:30-08:00	ג'	01. שיעור
פרופ' ליברמן נירה	ב'	003	12:00-10:00	ג'	02. שיעור
פסיכולוגיה התפתחותית של הילד					1071.2904
ד"ר גוטמן עידית	א'	201	10:00-08:00	ב'	01. שיעור
ד"ר אספלר-רוזנביים ענת	ב'	001 אפטר	14:00-12:00	ד'	.02 שיעור

פסיכולוגיה קוגניטיבית: פתרון בעיות ויצירתיות				1071.2908
פרופ' קרייטלר שולמית	ב'	001 וולפטון	ד' 20:00-18:00	01. שיעור
תפיסה וקוגניציה				1071.2910
פרופ' צאל יהושע	ב'	003	ג' 16:00-14:00	01. שיעור
פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן				1071.2905
ד"ר כצנלסון עדנה	ב'	101	ד' 14:00-12:00	02. שיעור
תפיסה חושית				1071.2909
פרופ' אלגום דניאל	א'	201	ד' 16:00-14:00	01. שיעור
שני קורסי בחירה				
יחסים בינאישיים בקבוצה				1071.3234
גב' צפריר הדר	א'	421	ב' 14:00-12:00	01. שיעור
ד"ר לוינגר מרים	א'	422	ב' 14:00-12:00	02. שיעור
גב מנדס אורנה	א'	426	ב' 14:00-12:00	03. שיעור
מר סלייטר אילון	א'	419	ב' 14:00-12:00	04. שיעור
יפורסם	ב'	421	ב' 14:00-12:00	05. שיעור
יפורסם	ב'	422	ב' 14:00-12:00	06. שיעור
יפורסם	ב'	426	ב' 14:00-12:00	07. שיעור
יפורסם	ב'	419	ב' 14:00-12:00	08. שיעור
גב' פנחסי בתיה	ב'	228 שרת	ד' 18:00-16:00	09. שיעור
ד"ר בן-חורין יעל				
יחסים בינאישיים בקבוצה				1110.2104
גב' פנחסי בתיה	א'	053 שאפל	ד' 14:00-12:00	01. שיעור
	א'	053 שאפל	ד' 18:00-16:00	02. שיעור
יחסים בינאישיים בקבוצה				1110.1104
	ב'	013 שאפל	ב' 14:00-12:00	06. שיעור
	ב'	002 שאפל	ב' 14:00-12:00	07. שיעור
	ב'	003 שאפל	ב' 14:00-12:00	08. שיעור
	ב'		ב' 14:00-12:00	09. שיעור
	ב'		ב' 14:00-12:00	10. שיעור
	ב'		ב' 14:00-12:00	11. שיעור
	ב'	008 שאפל	ד' 18:00-16:00	12. שיעור
מידע, קליטה, עיבוד, ייצוג ואחסון				1071.2306
פרופ' קרייטלר שולמית	א'	201	ד' 20:00-18:00	01. שיעור
מבוא לפסיכולוגיה של הבראות				1071.3707
פרופ' שילה שושנה	ב'	110	ד' 14:00-12:00	01. שיעור
היסטוריה של הפסיכולוגיה				1071.2316
פרופ' אלגום דניאל	ב'	004	ד' 16:00-14:00	01. שיעור

החוג לפסיכולוגיה

תואר שני

המגמה הקלינית

שנה א' - שיעורי חובה

פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	110	10:00-08:00	ג'	1071.4346	01. שיעור
אבחון והערכה 1							
גב' בונה איריס	אב	422	16:00-14:00	ה'		1071.4202	.01 שיעור
**תרגיל לנייל:							
גב' לוריא אפרת	אב	426	18:00-16:00	ג'		02. תרגיל	
גב' בונה איריס	אב	422	18:00-16:00	ג'		.03 תרגיל	
מר שחר יצחק	אב	שרת 236	18:00-16:00	ג'		.04 תרגיל	
תאוריות של טיפול פסיכודינמי							
פרופ' הדר אורי	אב	207	14:00-12:00	ג'		1071.4568	01. שיעור
פסיכופתולוגיה א'							
ד"ר שדך ערן	אב	205	12:00-10:00	ג'		1071.4212	.01 שיעור
הריאיון הקליני א'							
פרופ' קינן גיורא	א'	שרת 214	10:15-08:00	ה'		1071.4380	.01 שיעור
גב' זיו שרון	א'	שרת 228	10:15-08:00	ה'		.02 שיעור	
גב' אפלכאום-פלד טליה	א'	שרת 236	10:15-08:00	ה'		.03 שיעור	
אבחון ופסיכופתולוגיה באמצעות ריאיון							
פרופ' קינן גיורא	ב'	שרת 214	10:15-08:00	ה'		1071.4687	.01 שיעור
גב' זיו שרון	ב'	שרת 228	10:15-08:00	ה'		.02 שיעור	
גב' אפלכאום-פלד טליה	ב'	שרת 236	10:15-08:00	ה'		.03 שיעור	
טיפולים קוגניטיביים התנהגותיים:							
פרופ' דר ראובן	א'	105	14:00-12:00	ה'		1071.4593	.01 שיעור
אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה קלינית							
פרופ' שטרנגר קרלו	ב'	422	14:00-12:00	ה'		1071.4617	01. שיעור
טיפול קצר מועד							
פרופ' קופרמן-עומר חיים	א'	שרת 236	10:00-08:00	ג'		1071.4681	.01 שיעור

הדרכה בפסיכותרפיה א'''				1071.4135
אב				
				**השיעור יינתן ב-3 קבוצות וילווה בפרקטיקום:
פרופ' קופרמן-עומר חיים	אב	שרת 228	16:00-14:00	ג' .01 שיעור
פרופ' דר ראובן	אב	שרת 136	16:00-14:00	ג' .02 שיעור
פרופ' שמוטקין דב	אב	שרת 225	16:00-14:00	ג' .03 שיעור
				סמינר מחקר
קוגניציה, מטא קוגניציה ו-OCD				1071.4691
פרופ' דר ראובן	אב		12:00-10:15	ה' .01 סמינר
פרופ' ליברמן נירה				
בניית מודל תאורטי על חיפוש האושר בעולם ענין				1071.4851
פרופ' שמוטקין דב	אב	שרת 236	12:00-10:15	ה' .01 סמינר
פסיכולוגיה של כיבוש				1071.3627
פרופ' הדר אורי	אב	422	11:45-10:15	ה' .01 סמינר
פרקטיקום שנה א'- קלינית				1071.4505
אב				.01
				שנה ב' - שיעורי חובה
הדרכה בפסיכותרפיה ב'''				1071.4121
אב				
				**השיעור יינתן ב-3 קבוצות וילווה בפרקטיקום:
פרופ' דר ראובן	אב	שרת 136	16:00-14:00	ה' .01 שיעור
פרופ' קינן גיורא	אב	שרת 100	16:00-14:00	ה' .02 שיעור
פרופ' הדר אורי	אב	109 דן דה	16:00-14:00	ה' .03 שיעור
אבחון והערכה 2				1071.5205
ד"ר דיאמנט אילן	א' 422		14:00-12:00	ה' .01 שיעור
ד"ר דיאמנט אילן	ב' 409	רקאטי	14:00-12:00	ה' .01 שיעור
פרופ' שמוטקין דב	אב 421		14:00-12:00	ג' .02 שיעור
ד"ר תיבון שירה	אב 109	דן דה	14:00-12:00	ה' .03 שיעור
** השיעור יינתן ב-3 קבוצות מקבילות וילווה בפרקטיקום				
מושגי עצמי ויישומיהם בתרפיה פסיכודינמית				1071.4507
פרופ' שטרנגר קרלו	אב 106		10:00-08:00	ה' .01 שיעור
טיפול קצר מועד				1071.4681
פרופ' קופרמן-עומר חיים	א' 236	שרת	10:00-08:00	ג' .01 שיעור
פסיכופתולוגיה ב'				1071.4690
פרופ' קופרמן-עומר חיים	ב' 228	שרת	12:00-10:00	ג' .01 שיעור

		פרקטיקום שנה ב' - קלינית		1071.4515
	אב			.01
**קורסי בחירה - להשלמת מכסת 58 ש"ס יש לבחור קורסים מתוך רשימת קורסי הבחירה המשותפים, ראה בהמשך.				
		ניתוח תפקיד הפסיכולוג הקליני		1071.4543
ד"ר טריאסט יוסף	אב	422	ה' 18:00-16:00	.01 שיעור
גב' שריג עירית				
		טיפול התנהגותי קוגניטיבי- צפייה ודיון		1071.4680
פרופ' דר ראובן	א'	230 א שרת	ג' 12:00-10:00	.01 שיעור

המגמה הקלינית של הילד**שנה א'-שיעורי חובה**

		שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'		1071.4346
פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	110	ג' 10:00-08:00	.01 שיעור
		הילד במערכת החינוך		1071.4865
פרופ' קופרמן-עומר חיים	אב	421	ב' 12:00-10:00	.01 שיעור
		סמינר המגמה הקלינית של הילד		1071.4697
ד"ר בר חיים יאיר	ב'	214 שרת	ה' 16:00-14:00	.01 סדנה
		התפתחות ופסיכופתולוגיה		1071.4303
ד"ר אספלר-רוזנבוים עינת	א'	422	ה' 10:00-08:00	.01 שיעור
ד"ר בר חיים יאיר	ב'	422	ה' 10:00-08:00	
		אבחון והערכה 1		1071.4304
מר מסצ'יאני אלברטו	אב	422	ב' 10:00-08:00	.01 שיעור
				**תרגיל לנייל
גב' בן-ניסן דגנית	אב	228 שרת	ב' 14:00-12:00	.02 תרגיל
ד"ר נחמיאס מיכל	אב	236 שרת	ב' 14:00-12:00	.03 תרגיל
גב' קרונטל שרון	אב	422	א' 10:00-08:00	.04 תרגיל
		הדרכה קלינית בריאיון ילדים		1071.4306
ד"ר סלואן מישל	א'	111 שרת	ב' 16:00-14:00	.01 שיעור
ד"ר סלואן מישל	א'	111 שרת	ה' 16:00-14:00	.02 שיעור
		גישות ושיטות בפסיכותרפיה בילדים א'		1071.6101
פרופ' שדה אברהם	אב	306 רקטטי	ה' 14:00-12:00	.01 שיעור
		הדרכה בפסיכותרפיה		1071.6103
ד"ר סלואן מישל	אב		ה' 12:00-10:00	.01 תרגיל
פרופ' שדה אברהם	אב	151 א שרת	ה' 12:00-10:00	.02 תרגיל

ד"ר סלואן מישל	ב'	206	16:00-14:00	יומן התפתחות	1071.4866	.01	שיעור
				התמודדות ילדים עם לחץ טראומה והזנחה	1071.4698		
ד"ר סלואן מישל	אב	422	18:00-16:00	ב'	1071.4868	.01	סמינר
				קשב וחזרה	1071.4868		
ד"ר בר חיים יאיר	א'	426	16:00-14:00	ה'	1071.4868	.01	סמינר
	ב'			יתואם עם התלמידים			
				פרקטיקום שנה א' קלינית ילד	1071.4505	.03	
	אב						
שנה ב' - שיעורי חובה							
פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	110	10:00-08:00	ג'	1071.4346	.01	שיעור
				שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'			
ד"ר בר חיים יאיר	ב'	214	16:00-14:00	ה'	1071.4697	.01	סדנה
				סמינר המגמה הקלינית של הילד			
מר שרוף אברהם	א'	105	16:00-14:00	ה'	1071.4279	.01	שיעור
מר שרוף אברהם	ב'	105	18:00-16:00	ה'			
				פסיכופתולוגיה התפתחותית			
גב' וסרמן אורנה	אב	205	12:00-10:00	ה'	1071.4397	.01	שיעור
ד"ר בר חיים יאיר	אב	214	10:00-08:00	ב'		.02	תרגיל
				מבוא לפסיכותרפיה			
פרופ' שדה אברהם	אב				1071.4489	.01	סמינר
				דפוסי שינה וערות- התפתחות תקינה ופתולוגיה בילדים			
				יתואם עם התלמידים			
פרופ' ליבל תלמה	אב				1071.4867	.01	סמינר
				חשיפה (Disclosure) אצל ילדים- מבט התפתחותי ובין תרבותי			
				יתואם עם התלמידים			
גב' שמגר אפרת	אב	236	12:00-10:00	ב'	1071.5302	.01	תרגיל
מר שרוף אברהם	אב	228	12:00-10:00	ב'		.02	תרגיל
				אבחון והערכה 2			
				פרקטיקום שנה ב' קלינית ילד	1071.4515	.03	ס'
	אב						

קורסי בחירה משותפים לתלמידי המגמות הקליניות

1071.4482	הקונפליקט היהודי ערבי	ג'	18:30-16:00	228 שרת	א'	פרופ' נדלר אריה	01. שיעור
1071.4925	הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות**	ד'	18:00-16:00	205	א'	פרופ' שטרנגר קרלו	01. שיעור
1110.4247	פיתוח מיומנויות הנחיה קבוצתית וסגנון מנחה	ד'	12:00-08:00	228 שרת	א'	ד"ר דודזון-ערד בלהה	01. סמינר
1071.4369	הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי**	ד'	12:00-08:00	228 שרת	ב'	פרופ' יואל דפנה	01. שיעור ** דרישה מוקדמת: פיתוח מיומנויות הנחיה קבוצתית
1071.2322	האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות	ד'	18:00-16:00	205	ב'	פרופ' שטרנגר קרלו	01. שיעור
1071.4928	הפרעות חרדה	ה'	14:00-12:00	305 רקנאטי	ב'	ד"ר בר חיים יאיר	01. שיעור
1071.4634	הדרכה בטיפול קבוצתי	ה'	14:00-12:00		אב	ד"ר סלואן מישל	01. שיעור

המגמה החברתיתשנה א'-שיעורי חובה

1071.4346	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	ג'	10:00-08:00	110	ב'	פרופ' פרידלנד נחמיה	01. שיעור
1071.4102	פסיכולוגיה חברתית למתקדמים א'	ב'	10:00-08:00	420	א'	פרופ' קלר יחיאל	01. שיעור
1071.4410	פסיכולוגיה חברתית למתקדמים ב'	ב'	16:00-14:00	426	ב'	פרופ' קרניול רחל	01. שיעור

1071.4470
01. שיעור
שיטות מחקר בפסיכולוגיה חברתית
ב' 10:00-08:00 236 שרת ב'
פרופ' ליברמן נירה
פרופ' קלר יחיאל

1071.4431
01. סדנה
בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית
אב יתואם עם התלמידים
פרופ' קרניול רחל
פרופ' שילה שושנה

שנה ב' - שיעורי חובה

1071.4276
01. שיעור
סמינר מגמה
ב' 18:00-16:00 214 שרת אב
פרופ' קלר יחיאל

1071.4470
01. שיעור
שיטות מחקר בפסיכולוגיה חברתית
ב' 10:00-08:00 420 שרת ב'
פרופ' ליברמן נירה
פרופ' קלר יחיאל

שיעורי בחירה

1071.4960
01. שיעור
יחסים בינאישיים בקבוצה
ב' 14:00-12:00 104 שרת א'
גבי פנחסי בתיה

1110.4247
01. סמינר
פיתוח מיומנויות הנחיה קבוצתית
וסגנון מנחה
ד"ר דודזון-ערד בלהה א' 12:00-08:00 228 שרת

1071.4369
01. שיעור
הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי**
ד' 12:00-08:00 228 שרת ב'
פרופ' יואל דפנה
**דרישה מוקדמת: פיתוח מיומנויות הנחיה קבוצתית

1071.4961
01. שיעור
סוגיות בפסיכולוגיה חברתית
ב' 20:00-18:00 421 שרת א'
ד"ר קרל יחיאל

1071.4660
01. שיעור
אמפטיה והבנת הזולת
ב' 16:00-14:00 236 שרת א'
פרופ' קרניול רחל

1071.4654
01. שיעור
סוגיות בפסיכולוגיה בריאותית
ג' 12:00-10:00 107 שרת ב'
פרופ' שילה שושנה

1071.4183
01. שיעור
פסיכולוגיה של קבלת החלטות
ג' 16:00-14:00 108 שרת ב'
פרופ' שילה שושנה

1071.4482
01. שיעור
הקונפליקט היהודי ערבי
ג' 18:30-16:00 228 שרת א'
פרופ' נדלר אריה

1071.4959
01. שיעור
נושאים בקוגניציה חברתית
ה' 14:00-12:00 255 רקנטי א'
פרופ' ליברמן נירה

					1071.4925
				הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות**	
פרופ' שטרנגר קרלו	א'	205	18:00-16:00	ד'	.01 שיעור
					1071.4962
				חוויה חושית ומרחק פסיכולוגי	
פרופ' ליברמן נירה	ב'	302	14:00-12:00	ה'	.01 שיעור
					0721.8013
				חברה בקונפליקט: משמעויות חינוכיות	
פרופ' בר-טל דניאל	אב	328	10:00-08:00	ד'	.01 סמינר
					1071.4691
				קוגניציה, מטא קוגניציה ו-OCD	
פרופ' דר ראובן פרופ' ליברמן נירה	אב		12:00-10:15	ה'	.01 סמינר
					1071.2322
				האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות	
פרופ' שטרנגר קרלו	ב'	205	18:00-16:00	ד'	.01 שיעור
					1041.4461
				תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר	
ד"ר אורן ענת	ב'	104	16:00-13:00	ג'	.01 שו"ת
					1071.4677
				הנדסת גורמי אנוש	
פרופ' זכאי דן	ב'	106	18:00-16:00	א'	.01 שיעור
					1071.4499
				פרקטיקום שנה ב' חברתית	.01
	א'				

המגמה הקוגניטיבית**שיעורי חובה**

					1071.4346
				שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	
פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	110	10:00-08:00	ג'	.01 שיעור
					1071.4705
				קשב וארגון קוגניטיבי א'	
פרופ' אלגום דניאל	א'	105	14:00-12:00	ד'	.01 שיעור
					1071.4706
				קשב וארגון קוגניטיבי ב'	
פרופ' אלגום דניאל	ב'	106	14:00-12:00	ד'	.01 שיעור
					1071.4737
				תודעה, קשב וחקר המוח א'	
ד"ר לאמי דומיניק	א'	420	16:00-14:00	ד'	.01 שיעור
					1071.5519
				זיכרון אנושי א'	
פרופ' גושן גוטשטיין יונתן	ב'	214	12:00-10:00	ג'	.01 שיעור

פרופ' גושן גוטשטיין יונתן	ב'	106	זיכרון אנושי ב'	12:00-10:15	1071.5521	01. שיעור
פרופ' צאל יהושע	א'	236 שרת	תפיסה וקשב א'	18:00-16:00	1071.4390	01. שיעור
שיעורי בחירה **						
** ניתן לקחת שיעורי בחירה מחוץ למגמה רק באישור ראש המגמה						
ד"ר יובל גלית	ב'	205	נוירואנטומיה פונקציונלית	12:00-10:00	1071.4817	01. שיעור
פרופ' יואל דפנה	אב	214 שרת	סוגיות נבחרות במדעי העצב ההתנהגותיים והקוגניטיביים	16:00-14:00	1071.4644	01. שיעור
פרופ' צלניקר תמר	ב'	107	התפתחות קוגניטיבית	14:00-12:00	1071.4751	01. שיעור
ד"ר לאמי דומיניק	ב'	420	תודעה, קשב וחקר המוח ב'	16:00-14:00	1071.4734	01. שיעור
פרופ' אושר מריס	א'	105	תהליכים קוגניטיביים בקבלת החלטות	12:00-10:00	1071.4748	01. שיעור
פרופ' אושר מריס	ב'	105	מודלים חישוביים בתהליכים קוגניטיביים	12:00-10:00	1071.4747	01. שיעור
פרופ' אושר מריס	ב'	105	פילוסופיה של תהליכים מנטליים	18:00-16:00	1071.4749	01. שיעור
ד"ר לאמי דומיניק	אב	104	השפעת הזיכרון על הקשב	16:00-14:00	1071.4738	01. סמינר
פרופ' צאל יהושע	ב'	236 שרת	תפיסה וקשב ב'	18:00-16:00	1071.4406	01. שיעור
ד"ר לאמי דומיניק	ב'	106	תהליכים מוחיים וקשב	12:00-10:00	1071.4750	01. שיעור
פרופ' אלגום דניאל	א'	106	תפיסה ופסיכופיזיקה א'	16:00-14:00	1071.4715	01. שיעור
פרופ' אלגום דניאל	ב'	419	תפיסה ופסיכופיזיקה ב**	16:00-14:00	1071.4746	01. שיעור **לתלמידים שלקחו תפיסה ופסיכופיזיקה א'
פרופ' זכאי דן	ב'	106	הנדסת גורמי אנוש	18:00-16:00	1071.4677	01. שיעור

המגמה הפסיכוביולוגיתשיעורי חובה לשנה א' ולשנה ב'

פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	ג'	10:00-08:00	110	1071.4346	01. שיעור
		עקרונות השימוש בחיות מעבדה במחקר ביורפואי	ב'	13:00-10:00		0103.0004	01. שיעור
ד"ר קריב נעם	א'					1071.4480	01. שיעור
פרופ' בן-אליהו שמגר	א'	שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית א'	ג'	14:00-12:00	223 שרת	1071.4880	01. שיעור
פרופ' מינץ מתתיהו	ב'	שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית ב'	ג'	14:00-12:00	214 שרת	1071.4880	01. שיעור
פרופ' וינר אינה	אב	סוגיות נבחרות במדעי העצב ההתנהגותיים והקוגניטיביים	ב'	16:00-14:00	214 שרת	1071.4644	01. שיעור
מר מרום אסף	ב'	ניירואנטומיה	ג'	18:00-16:00		0455.2689	01. שיעור
מר מרום אסף	ב'		ג'	20:00-18:00		0455.2689	01. מעבדה
פרופ' שטיין ראובן	א'	מבוא לניורוביולוגיה	ב'	10:00-08:00	005 שרמן	0455.3237	01. שיעור
פרופ' שטיין ראובן	א'		ד'	10:00-08:00	005 שרמן	0455.3237	01. שיעור
פרופ' אלרואי שטיין אורנה	ב'	מבוא לביולוגיה של התא	ב'	14:00-12:00	014 בריטניה	0455.1510	02. שיעור
			ה'	12:00-10:00	014 בריטניה	0455.1510	02. שיעור

**התלמידים יירשמו לקורסים בפקולטה למדעי החיים

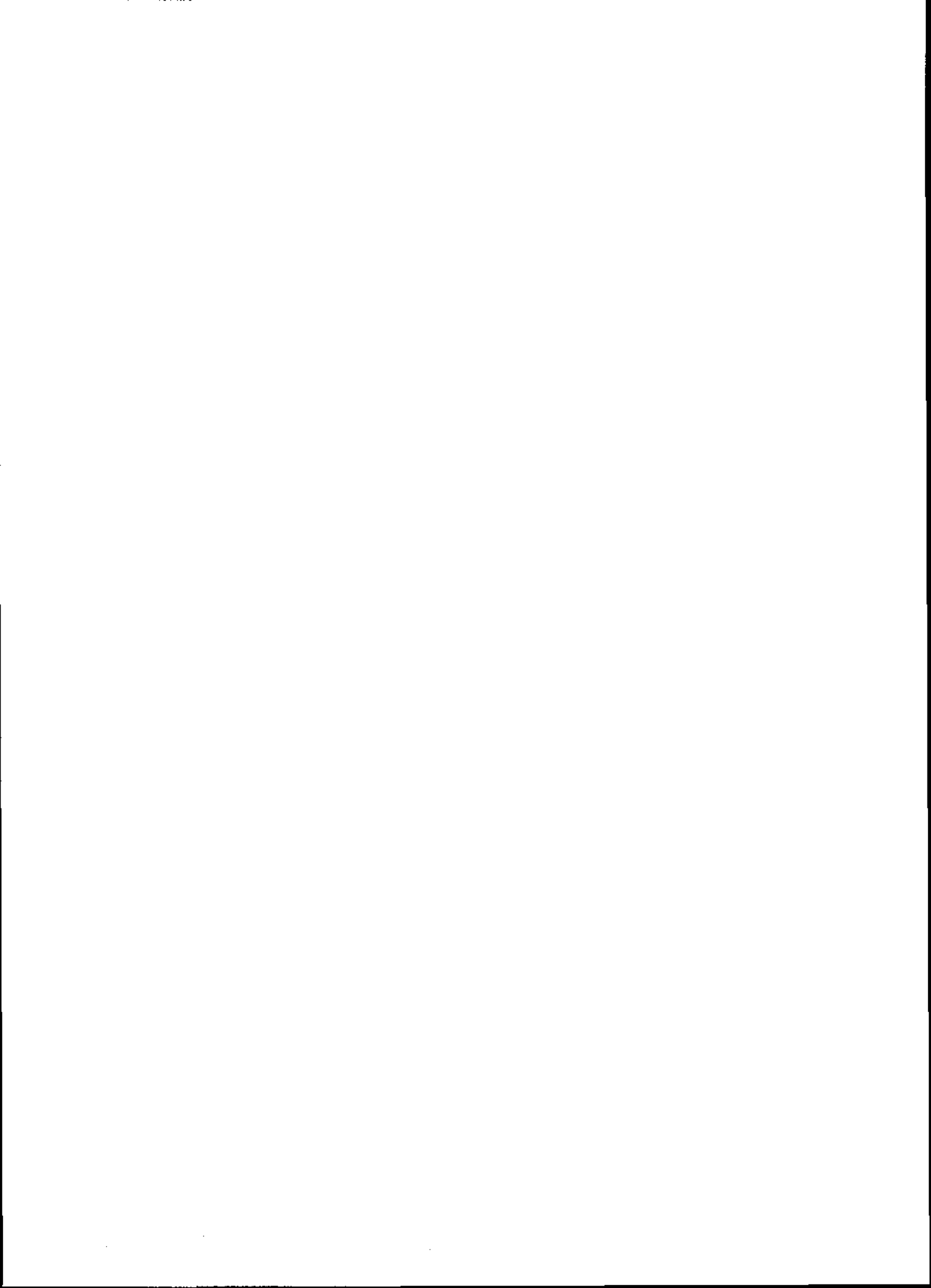
שיעורי בחירהיש לבחור 2 שיעורים מתוך הרשימה הנ"ל

ד"ר איתן זוהר	אב'	סוגיות נבחרות בתפיסה וקוגניציה	ד'	18:00-16:00	032 מוסיקה	0845.5120	01. שיעור
ד"ר יובל גלית	ב'	ניירואנטומיה פונקציונלית	ב'	12:00-10:00	205	1071.4817	01. שיעור
פרופ' מינץ מתתיהו	ב'	ניירופסיכולוגיה של רגשות	ד'	16:00-14:00	106	1071.4810	01. שיעור
ד"ר יובל גלית	ב'	שיטות וגישות במדעי המוח	ד'	14:00-12:00	105	1071.4744	01. שיעור

1071.4818	הדמיית תפקודית ב-MRI **				
.01	שיעור	ב'	18:00-16:00	105	ב' ד"ר הנדלר תלמה
** לתלמידי BCN ופסיכוביולוגיה. דרישת הקדם- קורס מבוא ב-MRI					
1071.4816	מהנפש למוח וחזרה- עיונים בנוירופסיכיאטריה				
.01	שיעור	ג'	12:00-10:00	105	ב' ד"ר הנדלר תלמה
0721.4116	נוירופסיכולוגיה של שפה וקריאה				
.01	שיעור	ה'	16:00-14:00		ב' ד"ר פרידמן נעמה

סמינרים אמפיריים - יש לבחור שני סמינרים במהלך הלימודים

1071.4540	השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גוררות				
.01	סמינר	אב			פרופ' בן-אליהו שמגר
1071.4806	מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית				
.01	סמינר	ג'	16:00-14:00	421	אב פרופ' יואל דפנה
1071.4179	מודלים של סכיזופרניה בבעלי חיים				
.01	סמינר	ג'	16:00-14:00	214	א' פרופ' וינר אינה
		ב'			יתואם עם התלמידים
1071.4673	בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונלית				
.01	סמינר	ד'	12:00-10:00	214	אב פרופ' קינץ מתתיהו
1071.4813	תפיסת פרצופים				
.01	סמינר	ב'	20:00-18:00	422	אב ד"ר יובל גלית
1071.4815	מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם				
.01	סמינר	ג'	16:00-14:00	422	אב ד"ר הנדלר תלמה
**ניתן לבחור שיעורי בחירה נוספים מתוך קורסי הבחירה של המגמות.					

החוג לתקשורת

<http://spirit.tau.ac.il/comm/>

ראש החוג: ד"ר ז'רום בורדון

תואר ראשון

יועצת: ד"ר נורית גוטמן

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים: להקנות לתלמידים ידע, הבנה וכלי ניתוח של תהליכי התקשורת בכלל ותקשורת ההמונים בפרט, בהקשריהם השונים בחברה המודרנית: החברתיים, הטכנולוגיים, המשפטיים, הפסיכולוגיים, הכלכליים, הפוליטיים והתרבותיים תוך התמקדות על מוסדות התקשורת, תכניהם והקהלים שלהם.

מסגרות הלימוד

החוג מציע לימודים במתכונת דו-חוגית בלבד. החוג השני יכול להיות בכל פקולטה, להוציא חוגים רב-תחומיים.

תכנית הלימודים

היקף הלימודים בחוג הינו 61 ש"ס:¹

א. קורסי חובה (לימודי תשתית) - 37 ש"ס
מטרת לימודי התשתית - להקנות לתלמידים את היסודות התאורטיים, המתודיים והמחקריים בתחום התקשורת. לימודים אלה הם חובה לכל תלמידי החוג לתקשורת. עם זאת, ניתן לקבל פטור מקורסי חובה על סמך קורסי חובה חופפים בתוכנם בחוג השני (ראו תקנות החוג).

ב. לימודי העשרה - 4 ש"ס²
על מנת להרחיב את השכלתם הכללית, תוך התחשבות בחוג לימודיהם השני, ילמדו התלמידים קורסי העשרה ברמת מבוא בהיקף של 4 ש"ס. קורסים אלו נועדו לתת ביטוי לאופיו הבינתחומי של תחום התקשורת. תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא בפקולטה למדעי החברה ילמדו קורס העשרה אחד לפחות בפקולטה למדעי הרוח או בפקולטה לאמנויות. תלמידים שיבחרו בקורס העשרה בפקולטה למדעי החברה בהיקף העולה על 2 ש"ס, יוכר הקורס כ-2 ש"ס בלבד. יהיה עליהם להשלים קורס העשרה נוסף בהיקף של 2 ש"ס בפקולטה אחרת. תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא בפקולטה אחרת ילמדו קורס/העשרה בכל פקולטה שיבחרו.
ניתן ללמוד שפה זרה (פרט לאנגלית) במסגרת לימודי העשרה, בתנאי שהתלמידים ילמדו לכל הפחות 6 ש"ס באותה שפה. במניין שעות העשרה יוכרו 4 ש"ס בלבד. כל קורס בלימודי העשרה ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר השעות בפועל גדול יותר.
לימודי העשרה יילמדו במהלך שנה א' ו-ב'.
לא ניתן ללמוד קורס העשרה בתחומי הלימוד החוגיים, גם אם קורס זה ניתן בפקולטה אחרת.

¹ מכסת השעות לתלמידים הלומדים במסגרת חוג לאחר תואר - 57 ש"ס.
² תלמידי החוג לתקשורת הלומדים במסגרת חוג לאחר תואר (כדוגמת משפטים) פטורים מלימודי העשרה.

- ג. לימודי בחירה - 8 ש"ס
לימודי הבחירה עוסקים בשלושה תחומים: מוסדות התקשורת, קהלי התקשורת ותכני התקשורת. במסגרת הלימודים ילמדו התלמידים עפ"י בחירתם ארבעה קורסים. כדי להתחיל בלימודי הבחירה על התלמידים לסיים בהצלחה את כל קורסי החובה של שנה א'.
- ד. סדנאות - 4 ש"ס
בנוסף ללימודים העיוניים בחוג, ישתתפו התלמידים בשתי סדנאות מקצועיות מתוך מבחר שיוצע בתחומים שונים, כגון: עיתונאות (כתובה ומשודרת), פרסום, יחסי ציבור ודוברות. מטרת הסדנאות לאפשר לתלמידים התנסות בהיבטים מעשיים של התקשורת. הסדנאות יילמדו התלמידים מסמסטר א' בשנה ב'.
- ה. לימודים אינטגרטיביים - 8 ש"ס
בשנת הלימודים השלישית ילמדו התלמידים שלושה קורסים אשר מטרתם לגבש תמונה מסכמת של כל הלימודים עד אותו שלב. קורסים אלה יכללו שני סמינרים וקורס העוסק בסוגיות אקטואליות של תקשורת המונים בישראל.

מבנה תכנית הלימודים¹

להלן מבנה תכנית הלימודים כולל דרישות מוקדמות.

ש"ס	דרישות מוקדמות	סמסטר	שנה א'
4		א'+ב'	מבוא לתקשורת המונים מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה ² תקשורת, לשון וחברה מבוא לתקשורת חזותית מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ⁴ מוסדות התקשורת היסטוריה של אמצעי התקשורת טכנולוגיות מידע ותקשורת הדרכה בספרייה ³ הדרכה במאגרי מידע ⁴ קורס העשרה
4		א'+ב'	
2		א'	
2		א'	
5		ב'	
2		ב'	
2		ב'	
2		ב'	
-		א' או ב'	
2		א' ו/או ב'	

¹ לתלמידים שיחלו לימודים בתשס"ט. תלמידים שהחלו לימודים בחוג לתקשורת לפני כן ילמדו על פי ידיעון שנת ההתחלה בחוג.

² הקורס נלמד במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים. ראה פירוט בהמשך, בהערות לתכנית הלימודים.

³ תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא בפקולטה למדעי החברה, יירשמו להדרכה בספרייה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

⁴ תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה, יירשמו להדרכה במאגרי מידע בחוג לפסיכולוגיה ולא בחוג לתקשורת. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או מדע המדינה, יירשמו להדרכה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

		<u>שנה ב'</u>	
4	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים הדרכה במאגרי מידע	א'	שיטות מחקר בתקשורת א'
2		א'	דיני תקשורת ¹
2		א'	תקשורת המונים בישראל
4	סיום קורסי התשתית של שנה א'	א' ו-ב'	לימודי בחירה
2		א' ו/או ב'	קורס העשרה
2		א' או ב'	סדנה
4		ב'	שיטות מחקר בתקשורת ב'
2	דיני תקשורת	ב'	אתיקה בתקשורת המונים

		<u>שנה ג'</u>	
2	סיום כל קורסי התשתית, העשרה ו-2 קורסי בחירה לפחות	א'	סמינר סמסטרילי
4	סיום כל קורסי התשתית, העשרה ו-2 קורסי בחירה לפחות	א'+ב'	סמינר מחקר (שנתי)
4		א' ו/או ב'	לימודי בחירה
2		א' ו/או ב'	סדנה
2	סיום כל קורסי התשתית	ב'	סוגיות בתקשורת המונים בישראל

הערות לתכנית הלימודים

תלמידים דו-חוגיים שילמדו בשנת תשס"ט:

הערות	חייבים בקורסים בתקשורת	חיקף הפטור בש"ס	פטורים מקורסים בתקשורת	שנה	החוג הנוסף
	הפטור ניתן על סמך הקורסים סטטיסטיקה א' ו-ב' לפסיכולוגים	5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	א'	פסיכולוגיה
	חייבים ללמוד בשה"כ שישה קורסי בחירה בשנים ב' ו-ג'	4	שיטות מחקר א'	ב'	
	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים			א'	סוציולוגיה אנתרופולוגיה
	חייבים ללמוד בשה"כ שישה קורסי בחירה בשנים ב' ו-ג'	8	שיטות מחקר א'+ב'	ב'	
	ילמדו קורס זה בחוג	5	מבוא	א'	מדע המדינה

¹ ראו תנאי מעבר לשנה ב' בסעיף המשך לימודים בחוג.

² תלמידי משפטים (במסגרת חוג לאחר תואר) פטורים מחקורס. עליהם להשלים 2 ש"ס מקורסי בחירה.

למדע המדינה			לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים		
הפטור ניתן על בסיס הקורסים סטטיסטיקה אי ו-בי בכלכלה		5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	אי	כלכלה
הפטור ניתן על בסיס הקורסים מבוא לסטטיסטיקה לגיאוגרפים ותרגיל spss-ב		5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	אי	גיאוגרפיה
הפטור ניתן על בסיס לימוד הקורסים מתודולוגיה מחקרית אי+ב, ניתוח נתונים כמותיים.		5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	אי	חינוך
הפטור ניתן על בסיס לימוד קורסים מבוא לסטטיסטיקה וסטטיסטיקה לניהול בפקולטה לניהול		5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	אי	ניהול
חייבים ללמוד בשה"כ שישה קורסי בחירה בשנים בי ו-גי בחוג הקורסים הניתנים	עוד שני קורסי בחירה מהיצע הקורסים הניתנים בחוג	4	שיטות מחקר אי	בי	
הפטור ניתן על בסיס לימוד קורסים מבוא לסטטיסטיקה וסטטיסטיקה לניהול בפקולטה לניהול		5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	אי	חשבונאות
הפטור ניתן על בסיס לימוד הקורסים מבוא לסטטיסטיקה ומבוא להסתברות או הקורס הסתברות וסטטיסטיקה לדו חוגי בפקולטה מדעים מדויקים		5	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	אי	חוג לימודים בפקולטה למדעים מדויקים

תלמידים שילמדו סטטיסטיקה, בחוגי לימוד אחרים, יפנו לשוב בר במזכירות הפקולטה (חדר 311 בניין נפתלי) לבירור קבלת פטור מהקורס.

מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה

קורס חובה שנתי לתלמידי שנה אי הניתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטיים (1009). תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה או סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או מדע המדינה יירשמו לקורס בחוג לתקשורת.

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה לתקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "חמכרו" (Bidding). הרישום אינו מצויץ הקצאת נקודות. הלימוד נעשה דרך האינטרנט.

תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להזרחה בספרייה בחוג אחד בלבד.

הזרחה במאגרי מידע

כל התלמידים חייבים להשתתף בהזרחה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה, יירשמו להזרחה בחוג לפסיכולוגיה. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או מדע המדינה, יירשמו להזרחה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

ההזרחה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) והערכתם.

על התלמיד להירשם להזרחה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

ניתן להשתתף בהזרחה החל מהסמסטר הראשון ללימודים. השתתפות בהזרחה זו הינה זרישה מוקדמת לקורס שיטות מחקר א'.

המשך לימודים בחוג

1. תנאי מעבר משנה א' ל-ב': סיום כל קורסי שנה א' למעט קורסי העשרה. על אף האמור לעיל, במקרים מיוחדים באישור יועצת החוג ניתן יהיה לעבור לשנה ב' גם אם תלמידים לא סיימו את אחד משלושת הקורסים הבאים: תקשורת, לשון וחברה, טכנולוגיות מידע ותקשורת, מבוא לתקשורת תזותית.

2. כדי להמשיך בלימודים בחוג, חייב הממוצע המצטבר של ציוני התלמיד/ה בחוג להיות 75 לכל הפחות בתום כל שנת לימודים קלנדרית (לא כולל לימודי העשרה וסדנאות).

3. תלמידים לא יוכלו להמשיך בלימודיהם אם קיבלו יותר משני ציונים הנמוכים מ-65 מכלל לימודי החובה, (לא כולל: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים) הסדנאות ולימודי הבחירה.

שקלול ציון הגמר

1. בשקלול ציון הגמר ישוקללו כל הציונים.
2. כל הקורסים ישוקללו עפ"י מספר השעות שלהם, למעט הסמינרים אשר יקבלו משקל כפול. לתלמידים שיחלו לימודים בתשס"ט, משקל הקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים יהיה 4 נקודות.

תקנות החוג

1. מתכונת הלימודים הרגילה לתואר ראשון היא תכנית מלאה בת שלוש שנים (שישה סמסטרים). תלמידים יורשו להאריך את משך לימודיהם לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה הפקולטתית. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, ארכה לשנה אחת נוספת.
2. מוצעים שני מועדי בחינה: מועד א' ומועד ב'. החוג ממליץ לכל התלמידים לגשת למועד א' ובמיוחד באותם קורסים המהווים תנאי מוקדם לקורסי המשך. רשאים לגשת למועד ב' מי שלא ניגש/ה למועד א', מי שנכשל/ה במועד א', או מי שרוצה לשפר ציון חיובי של מועד א'. בכל מקרה הציון האחרון הוא הציון הקובע.
3. תלמידים רשאים לערער על ציון תוך שבועיים מיום פרסום הציונים.
4. תלמידים רשאים לחזור על קורס לצורך שיפור ציון חיובי אולם יהיו חייבים לעמוד בכל המטלות והדרישות של הקורס כפי שיהיו בתוקף בעת הלימוד החוזר. עפ"י כללי האוניברסיטה, הציון האחרון הוא הקובע. עם זאת, תלמידים אינם רשאים ללמוד קורס כלשהו יותר מפעמיים.
5. על כל התלמידים להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
  - א. תמועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית סמסטריאלית הוא: 31.5.09.
  - ב. תמועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית מחקרית הוא: 13.9.09.

6. תלמידי החוג אשר קיבלו פטור מקורסי חובה על סמך קורסים חופפים בהיקף של עד 4 ש"ס, אינם חייבים בהשלמת שעות בחוג לתקשורת. **תלמידים אשר קיבלו פטור בהיקף העולה על 4 ש"ס חייבים בהשלמת שעות בקורסי בחירה בחוג.** במקרה זה על התלמידים ללמוד בחוג 57 ש"ס לפחות.

סדר הרישום

החוג לתקשורת מקיים רישום לקורסים לשני הסמסטרים פעם אחת בשנה סמוך לפתיחת שנת הלימודים.
לתלמידי שנה א' ישלח בדואר זימון לכנס ופרטים על שיטת הרישום ומועדה.
תלמידי שנים ב', ג', יתעדכנו באתר הפקולטה והחוג.

החטיבה בתקשורת¹

שנה"ל תשס"ט היא השנה האחרונה לקבלה לחטיבה זו.

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

על תלמיד החטיבה חלות כל תקנות הפקולטה ותקנות החוג לתקשורת.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי שעות הלימוד המקובלות בשקלול ציון הגמר בחוג.

לימודי חטיבה²

הלימודים בחטיבה יימשכו שנתיים (בהיקף 16 ש"ס).

א. לימודי השנה הראשונה:

מבוא לתקשורת המונים (סמס' אי+ב)	4	ש"ס
מוסדות התקשורת	2	ש"ס
ואחד מן הקורסים האלה:	2	ש"ס
תקשורת, לשון וחברה		
היסטוריה של אמצעי התקשורת		
טכנולוגיות מידע ותקשורת		
דיני תקשורת		
סה"כ	8	ש"ס
		בשנה ראשונה

ב. לימודי השנה השנייה:

תקשורת המונים בישראל	2	ש"ס
שני קורסים מכלל לימודי הבחירה	4	ש"ס
סדנה מתוך רשימת הסדנאות	2	ש"ס
סה"כ	8	ש"ס
		בשנה שנייה

¹ לתלמידים שהחלו לימודיהם באופן לימוד מורחב לפני תשס"ט בלבד.
² תנאי מעבר לשנה ב' בלימודי החטיבה הוא סיום כל חובות השנה הראשונה.

חטיבה מורחבת בתקשורת¹

החל משנת הלימודים תשס"ט

החוג לתקשורת מציע לתלמידי החוגים סוציולוגיה ואנתרופולוגיה וכן מדע המדינה תכנית לימודי חטיבה מורחבת בתקשורת. על תלמידי החטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג לתקשורת.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון גמר בחוג. הקבלה לחטיבה אפשרית רק במועד הקבלה לאופן הלימוד החד-חוגי בחוגים מדע המדינה או סוציולוגיה ואנתרופולוגיה על פי ציון התאמה. תנאי קבלה לחטיבה מפורטים בחוברת המידע למועמדים. מספר המתקבלים לחטיבה מוגבל. תלמידים אשר יסיימו תכנית לימודים זו יוכלו להמשיך בלימודי התואר השני בחוג לתקשורת ללא לימודי השלמה (מותנה בעמידה בתנאי הקבלה).

לימודי חטיבה²

הלימודים בחטיבה יימשכו שלוש שנים (בהיקף 32 ש"ס).

		א. לימודי השנה הראשונה:	
	4	ש"ס	מבוא לתקשורת המונים
	2	ש"ס	תקשורת, לשון וחברה
	2	ש"ס	מבוא לתקשורת חזותית
	2	ש"ס	מוסדות התקשורת
	2	ש"ס	היסטוריה של אמצעי התקשורת
	2	ש"ס	טכנולוגיות מידע ותקשורת
בשנה ראשונה	<u>14</u>	ש"ס	סה"כ
		ב. לימודי השנה השנייה:	
	2	ש"ס	דיני תקשורת
	2	ש"ס	תקשורת המונים בישראל
	2	ש"ס	אתיקה בתקשורת המונים
	2	ש"ס	קורס בחירה
	2	ש"ס	קורס העשרה
בשנה שנייה	<u>10</u>	ש"ס	סה"כ
		ג. לימודי השנה השלישית:	
	2	ש"ס	סוגיות בתקשורת המונים בישראל
	4	ש"ס	שתי סדנאות מכלל הסדנאות
	2	ש"ס	קורס בחירה
בשנה שלישית	<u>8</u>	ש"ס	סה"כ

¹ החטיבה המורחבת תאוזכר בתעודת ה.כ.א.

² תנאי מעבר לשנה ב' בלימודי החטיבה הוא סיום כל חובות השנה הראשונה.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

1085.1000.01 + 1085.1011.01 מבוא לתקשורת המונים א' + ב'

כבסיס להמשך הלימודים מעניק הקורס מושגי יסוד ומציג מודלים ותאוריות בתחום תקשורת ההמונים מנקודות ראות שונות ומתחרות: התאוריה של חברת המונים, התאוריה הניאו-מרכסיסטית, התאוריה הטכנולוגית-דטרמיניסטית והתאוריה המבנית-תפקודית. הקורס יבחן את מסורות המחקר השונות בתחום השפעות התקשורת על הפרט והחברה. יועלו שאלות כגון: האם התקשורת משפיעה על התנהגותנו בתחום הפוליטי, הצרכני, ביחסים בין-אישיים, בקביעות סדר-היום, או בהגברת האלימות? האם התקשורת משפיעה על תפיסת העולם שלנו, על מערכת הערכים והנורמות החברתיות ועל פערי הידע בחברה? הקורס יתמודד עם שאלות אלה ואחרות ויפתח מיומנויות לניתוח ולביקורת תוך בחינת גישות אלטרנטיביות לבדיקתן.

1085.1005.01 מבוא לתקשורת חזותית

הקורס יעסוק במאפייני התקשורת החזותית העכשווית בעידן המגוינים, הפרסומות, הטלוויזיה, הקולנוע והאינטרנט. במהלך הקורס נתוודע למבחר רעיונות, גישות, מודלים ודרכים מרכזיות ואלטרנטיביות לניתוח ופרשנות של הדימויים, הרטוריקה, דרכי השכנוע והמניפולציות החזותיות בתקשורת הפופולארית. נתייחס, בין השאר, לידע הנדרש לצורך הבנה ופיענוח של המדיה החזותיים, והערכת עוצמתו של הדימוי הצילומי.

1085.1003.01 תקשורת, לשון וחברה

מטרת הקורס לפתח מודעות לשוניית לשיח הישראלי הדבור וללשון המשמשת בעיתונות הכתובה והמשודרת. הקורס יקנה מושגי יסוד בתקשורת לשונית ויצג את תפקודי הלשון ככלי לתקשורת בהקשרים החברתיים והתרבותיים.

1085.1002.01 היסטוריה של אמצעי התקשורת

הקורס יתאר את עלייתה של תקשורת ההמונים מהמצאת הדפוס בעולם המערבי באמצע המאה ה-15. הוא יתמקד בתכנים וקהלים של התקשורת ויעקוב אחרי התפתחות אמצעי התקשורת השונים: עיתונות מודפסת, קולנוע, רדיו וטלוויזיה.

1085.1006.01 מוסדות התקשורת

הקורס עוסק בהיבטים המוסדיים של אמצעי תקשורת ההמונים, מעמדו של מוסד התקשורת בחברה דמוקרטית ויחסי הגומלין שבינו לבין מוסדות אחרים בחברה. הנושאים שייבחנו הם: מאפיינים ומיונים של ארגוני התקשורת, כיצד הם פועלים ובעיקר כיצד מתקבלות החלטות מה וכיצד לשדר ולפרסם. כמו כן תידון מערכת הפיקוח על מוסדות התקשורת.

1085.1008.01 טכנולוגיות מידע ותקשורת

מטרת הקורס להקנות לתלמידים היכרות עם מגוון טכנולוגיות התקשורת החדשניות שפותחו בעשורים האחרונים, אשר במרכזן תקשורת מתווכת מחשב בכלל ורשת האינטרנט בפרט. נדון במאפייני היסוד של טכנולוגיות אלה, בשימושיהן, ובהשלכות הקוגניטיביות, החברתיות והפוליטיות שלהן.

1009.1880.01 מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה

קורס זה מפגיש את הסטודנטים עם סוגיות יסוד העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה ועם ציוני דרך מרכזיים בתולדות החשיבה המערבית. הדגש יושם על תפישות שונות של הטבע האנושי, החברה, צדק, חוק, כוח וריבונות, כאשר המטרה היא לבחון את האידיאות העיקריות שעיצבו את תודעת האדם המודרני ואת התנאים המקדימים להתפתחותם של תחומי הידע השונים במדעי החברה. הקורס מבוסס על פרספקטיבות משלימות של המרצים תוך שהוא מאפשר חיתוכים בין הפרספקטיבות השונות. הקורס מורכב משלושה חיתוכים: תוך ההיסטורי, תוך אונטולוגי ותוך אפיסטמולוגי.

1009.1555.01 מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים

מטרת הקורס: לחקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח היכולת לבצע את הניתוחים באופן עצמאי על ידי שימוש במחשב.
 תכנית הקורס: הקורס כולל שני מרכיבים עיקריים: החלק העיוני בשיעורים, והתרגול בחזרי המחשב. החלק העיוני יכלול את הנושאים הבאים: סטטיסטיקה תיאורית (סולמות ומשתני מדידה, מדדי מיקום ופזורה), הסתברות (חישובי הסתברות, התפלגות בינומית ונורמלית, משפט הגבול המרכזי), אמידה ובדיקת השערות (רווחים ברי סמך ובדיקת השערות לגבי ממוצע כאשר השונות ידוע ואינה ידועה, הסקה לגבי שני מדגמים), קשר בין משתנים (משתנים בדידים: מבחן חי בריבוע, משתנים רציפים: קו רגרסיה ומקדם מתאם). החלק היישומי של הקורס יכלול שימוש ב-SPSS ו-EXCEL בנושאים השונים.

1085.2200.01 שיטות מחקר בתקשורת א'

הקורס עוסק בגישות שונות לחקר התקשורת תוך הדגשת אופיו האינטרדיסציפלינרי של התחום. בחלק הראשון יושם דגש על גישות פוזיטיביסטיקות הנהוגות במדעי החברה, כולל מקומם של תאוריות, מודלים והשערות במחקר השונים. הקורס יטפל גם ביסודות המדידה התברנית, חקר הסיבתיות, דגימה, מערכי ניסוי מעבדתיים, ניסויי-שדה וניתוח תוכן כמותי. הקורס ישלב יישום עיבודים סטטיסטיים על בסיס הנלמד במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים.

1085.2202.01 שיטות מחקר בתקשורת ב'

הקורס מהווה מבוא לשיטות מחקר איכותניות לחקר לימודי התקשורת. לקורס כמה מטרות עיקריות: להציג גישות תאורטיות שונות במחקר איכותני, להציג מגוון טכניקות לאיסוף וניתוח נתונים ולחקנות מיומנויות בסיסיות בשימוש בשיטות אלה. הקורס כולל תרגיל בו ייבחנו מחקרים ועבודות מחקר שבהם נעשה שימוש בשיטות שונות.

1085.2201.01 תקשורת המונים בישראל

הקורס יתמקד בתיאור ובניתוח מפת התקשורת בישראל, תוך התמקדות בתהליכים המרכזיים שעברו עליה מאז הקמת המדינה. הדיון ייטב על האירועים החשובים ביותר שקרו במשך השנים, ובאמצעות ניתוח אירועים אלה יתוארו יחסי הגומלין המתפתחים בין אמצעי התקשורת השונים לבין מוסדות שונים בחברה, בעיקר המוסד הפוליטי.

1085.1007.01 דיגי תקשורת

במסגרת הקורס תיערך היכרות עם המוסדות הרגולטוריים השונים והחוקים השונים, המסדירים את תחומי התקשורת והשידורים בישראל, ותידון מעורבות המחוקק והרגולטור בתחום התקשורת האלקטרונית למול העדר מעורבות בעיתונות הכתובה מחד ובאינטרנט מאידך. כן יידונו החוק והרגולציה בשורה מגוונת של תחומי תקשורת, לרבות: האתיקה החלה בעיתונות ובשידור האלקטרוני בתחומים שונים, כמו שידורי חדשות, דת, ספורט, ילדים ועוד; תחולת זכויות יסוד על התקשורת כגון חופש הביטוי, הגנת הפרטיות וביטחון הציבור, והאיזונים ביניהן; הסדרתן החוקית של סוגיות כלכליות כגון מונופולים, בעלויות צולבות ומודלים כלכליים לשידורים; הסדרת סוגיות טכנולוגיות כגון קישוריות וטלוויזיה אינטראקטיבית; הסדרת סוגיות חברתיות כגון שירות אוניברסלי ושידור ציבורי; ועוד.

1085.3002.01 אתיקה בתקשורת המונים

הקורס יתמקד באתגרים הנושאים המרכזיים שיש להם משמעות עמוקה ויומיומית על העשייה התקשורתית. הנושא ייבחן מהיבטים שונים: פילוסופיים, חוקיים, פרופסיונליים ויישומיים. במהלכו ינתחו סוגיות מעשיות הנוגעות לתפקודם של אמצעי תקשורת ההמונים בישראל ובעולם.

1085.3000.01 סוגיות בתקשורת המונים בישראל

קורס זה עוסק במספר סוגיות אקטואליות בתחום תקשורת ההמונים בישראל. במהלך הסמסטר יידונו 8 סוגיות, בפגישות בנות 3 שעות כל אחת (לוח מועדי הפגישות יפורסם בראשית הסמסטר). בכל פגישה, בשעתיים הראשונות ייערך מפגש עם אורחים מן השדה הקשורים לסוגיה, ואילו בשעה השלישית יתקיים דיון ביקורתי בכיתה על בסיס המפגש וספרות שהתלמידים יידרשו לקרוא.

קורסי בחירה**1085.2603.01 הומור בתקשורת**

מטרת הקורס היא לבחון את החברה הישראלית דרך תפריזמה של ההומור בתקשורת. הומור הוא כלי חשוב המשמש לגיבוש ולשמירה על הנורמה, והחברה עשויה להעניש את הסוטים מן המקובל באמצעות חצי הומור. סוגי ההומור השונים בתקשורת הבין-אישית ובתקשורת ההמונים משקפים יחסי כח, ערכים חברתיים, אמונות, אידיאולוגיות וחרדות. הקורס יתמקד בבחינת האספקטים התיאורטיים של ההומור; בניתוח סוגות שיה שונות ובהן סטיקרים (דבקות), גרפיטי ובדיחות; בבדיקת האלמנטים הקומיים בפרסומות, בסאטירה ובפארודיה הטלוויזיונית; וכן בבירור הטאבוים החברתיים האסורים בתקשורת הישראלית. הדוגמאות שנבחר ייצגו תקופות שונות, כמו גם הקשרים סוציו-תרבותיים מגוונים.

1085.2604.01 "מראה מראה שעל הקיר...": נשים מתבוננות בדימויי נשיות במדיה

להכיר לטטודנטיס/ות את השינויים שחלו בתפיסה התיאורטית והמחקרית ביחס לקהלי המדיה, תוך התמקדות בתרומת הפמיניזם לשדה המחקר הקולנועי והתרבותי של קהלים מגדריים. בקורס יוצגו היבטים שונים הקשורים לשאלת ייחודיות הקהל הנשי, בין היתר דימויי נשים ונשיות בתקשורת ההמונים (בטלוויזיה, בקולנוע, בפרסום), אופני צפייה ופרשנות נשיים והנאות צפייה של קהלי נשים שונים (צופות לסביות, "שחורות", נערות).

1085.2598.01 120 שנות עיתונות וכתבי עת עבריים וספרותיים

זהו קורס היסטורי, שיעסוק במפת העיתונות וכתבי-העת העבריים ב-120 השנים האחרונות, מאז סוף המאה ה-19, לאורך המאה ה-20 ועד ראשית המאה ה-21 עם הדגשות על ההתחלות ועל השנים שקדמו למדינת ישראל. בין הנושאים: מפת העיתונות; משמעות השם; ניסוח המאניפסט; מדיניות עריכה; אישיותו של העורך; תבורת המשתתפים; קשר עם קהל הקוראים; התקבלות; מימון; פירסום, הפצה. עוד יעסוק הקורס בשאלות כגון: אילוצים פוליטיים, חברתיים וכלכליים; כתבי עת בנושאים שונים, המיועדים לאוכלוסיות מסוימות; שלבי יסודו של כתב-עת חדש; כתבי-עת קצרי-מועד ומאריכי-מים; דיוקנם של כתבי-עת נבחרים. במידת האפשר תתקיים גם פגישה עם עורך. הדגש בקורס יהיה בעיתונות ובכתבי-עת ספרותיים עבריים או שיש להם מדור לספרות, אבל בד בבד הוא יעסוק גם בעיתונות ובכתבי-עת עבריים כלליים. כל נושא יתואר על רקע זמנו ומקומו. הקורס יפנה את תשומת הלב לספרים, למחקרים, לזיכרונות ולספרי היעץ בנושא, וידריך כיצד לחגוע אליהם ולהסתייע בהם.

1085.2608.01 תרגום תקשורת וגלובליזציה

תמסורת בין מקור ויעד הוא עיקרון משותף לתרגום ולתקשורת, ולעתים קשה להבדיל בין השניים. תרגום ואדפטציה אינם יכולים להתקיים ללא מדיה המכילה אותם, בין אם מדובר בספר, כתב עת, סרט, תוכנית טלוויזיה או תוכנת מחשב. אילו אמצעי התקשורת נזקקים לסוגים שונים של תרגום במידה רבה מכפי שאנו נוהגים לחשוב. ריבוי אמצעי התקשורת והניידות מכלי תקשורת אחד לשני, כמו גם האפשרויות והצורך בהעברת מידע באופן מהיר וזול כעידן האלקטרוני, יוצרים אתגרים וסוגי תרגום חדשים. המתרגם מתבקש שוב ושוב לאחות את "קו התפר" הלשוני והתרבותי שמאיים בפרימת המרקם העדין של ה"כפר הגלובלי". הקורס ישלב תיאוריה בתקשורת ובחקר התרגום על מנת לדון בנושאים טכניים, כלכליים, פוליטיים ואתיים הקשורים בתרגום, תקשורת וגלובליזציה.

1085.2568.01 מבוא למדיה חדשה: חברה, תקשורת וקוד

קורס זה יבחן את המדיה החדשה תוך התמקדות ברשתות, מחשבים, אינטרנט וקוד תכנות. השפעת המדיה החדשה על פוליטיקה, חברה, ותקשורת ויעשה על ידי התמקדות בתצורת הפרוטוקולים המפעילים את האינטרנט, בחינת אינטרפייסים שונים, ותנועת הקוד הפתוח. הקורס יישלב בחינה טכנית ופילוסופית של המדיה החדשה ויעניק לטטודנט כלים להסתכלות ביקורתית על טכנולוגיות מתפתחות.

1085.2588.01 תקשורת וזיכרון: ייצוג השואה במדיה

הקורס בוחן את דרכי עיצוב זיכרון השואה בישראל באמצעי התקשורת השונים, במהלך השנים. בקורס ייבחנו ייצוגי השואה במדיה: טלוויזיה, קולנוע, מוסיקה פופולארית, עיתונות ועוד, תוך התייחסות להקשרים היסטוריים, פוליטיים, תרבותיים וחברתיים. כמו כן יידונו תהליכי הבניית זיכרון השואה בזיכרון הקולקטיבי הישראלי, ומקומו של זיכרון זה בשיח הציבורי בישראל.

1085.2606.01 כוכבים בארון: חד-מיניות בתקשורת הפופולארית

הקורס יתמקד בייצוגים של הומואים, לסביות, ביסקסואלים וטרנסגינדרס בתקשורת הפופולארית בת-זמננו: מגזינים ותקשורת מודפסת, טלוויזיה, קולנוע, מוסיקה פופולארית ואינטרנט. נעסוק בין השאר במנגנוני הרחקה, הדרה, ניצול, הכלה וסיפוח של מיעוטים מיניים לתעשיית התקשורת, עלייתו של הקולנוע הקווירי העצמאי החדש, הבנייה תקשורתית חוץ ופנים-קהילתית של הגוף השרירי, הפופולאריות הגוברת של דמויות גאות בסדרות-טלוויזיה, הסתרה וגילוי של (חד)מיניות בראי המוסיקה הפופולארית בישראל ובעולם, עלייתן של קהילות גאות וירטואליות ואתרי-היכרות קהילתיים באינטרנט והשפעתם החברתית ועוד.

1085.2605.01 אוריינות ומדיה

השיעור יעסוק במעבר מתרבות מודרנית של כתיבה, קריאה, דיבור, האזנה וצפייה באמצעי תקשורת מסורתיים והמוניים לתרבות אוריינית חדשה - אישית ומוסדית - באמצעות טכנולוגיות עילית של תקשורת. במרכזו של השיעור מעבר מטקסט לטקסט (TECHST), תהליכים ייחודיים של חיבור משמעות, אינטראקציות חברתיות-תקשורתיות דיאלוגיות ומולטי-לוגיות, ומעתיקים ביחסי כוח תרבותיים וחברתיים.

הקורס ייערך בחדר מחשבים (הוא נתמך למידה באתר).

1085.2602.01 חקר השיח וחקר השיחה

חקר השיח (Discourse Analysis) הוא חקר הכללים שלפיהם המשפטים משתלבים לטקסט ארוך בעל משמעות, חקר הכללים שבאמצעותם בני-אדם מנהלים דו-שיח והאופן שבו הפרת הכללים האלה יוצרת הומור, אירוניה, דו-משמעות, "קצר" בתקשורת וכדומה. חקר השיחה (Conversation Analysis) מתאר פרקטיקות שיח הנעשות באופן מאורגן, שהן הבסיס למצבים חברתיים מקובלים. פרקטיקות אלו נלמדות בתהליך החברות. יעדי הקורס: הכרת מושגים מרכזיים ותיאוריות מרכזיות בתחומים חקר השיח וחקר השיחה, ויישום הידע הנרכש על סוגים שונים של טקסטים מן העברית החדשה.

1085.2609.01 ילדים, בני נוער ותקשורת

הקורס מתבסס על גישה התפתחותית לבהינת הקשר שבין קהלים צעירים של ילדים ובני נוער לבין אמצעי תקשורת ההמוניים. בקורס נעסוק בייחודם של ילדים ובני נוער כקהלים, תוך התייחסות להרגלי צריכה והבנה של תכני המדיה: נסקור תכנים בעלי משמעות, נדון בהשפעות אמצעי התקשורת על קהלים צעירים, כדוגמת תגובות חרדה ופחד והתפתחות תפיסת המגדר של ילדים ונבחן אפשרויות שונות להתערבות בקשר שבין חשיפה לתקשורת וחשפעות על קהלים, כגון תיווך הורי ויישום תוכניות לאוריינות ומדיה.

0662.1135.01 המצב הדיגיטלי והשיח הטכנוטופי, או האינטרנט כתרבות אמריקאית

הקורס מבקש להביט בתרבות הסייבר ובשיח המכונן שלה משתי זוויות ראייה. הראשונה, מזווית הראייה ההיסטורית והשנייה, מנקודת המבט הפרקטית שבמסגרתה יוצגו מודלים תיאורטיים, הנתמכים בכמה מקרי בוחן, שסייעו להתמודד עם שאלת האונטולוגיה של הקיום החברתי הווירטואלי. בחלק הראשון של השיעור, ננסה להתחקות אחר השורשים ההיסטוריים של האידיאולוגיה וההרכב התמטי של שיח הסייבר ובהקשר זה, לבחון את האופן בו רטוריקת הסייבר התגבשה והתנסחה. בחלק השני של השיעור, לאחר שהוגדרו גבולות ותכני השיח בהקשר ההיסטורי, ננסה השיעור לבדוק כיצד מתקיימת הפעולה החברתית האקטואלית ברשת הלכה למעשה.

0662.1450.01 מבוא לרטוריקה

הרטוריקה היא אומנות הנאום, ואכן באופן מקורי זוהתה עם הנואמים ואומנותם. אך הוגים שונים לאורך תולדות המחשבה המערבית הציגו השקפות שונות ביחס למהותה, לתכליתה ולתחומי הדיון בהם היא לוקחת חלק. בקורס נסקור באופן היסטורי ורעיוני מספר השקפות בולטות בתולדות הרטוריקה. נכיר כל השקפה דרך הטקסטים המרכזיים שלה ונעמוד על הנחות היסוד השוכנות בבסיסה. הדיון יתחיל עם הרטוריקה של העולם העתיק, כפי שבאה לידי ביטוי ביוון וברומא, ויסתיים בהשקפות רטוריות בולטות במאה העשרים. בין ההוגים בהם יעסוק הקורס: אפלטון, אריסטו, קיקרו, קוואנטילינוס, אוגוסטינוס, בייקון, ניטשה וחיים פרלמן.

קורס זה לקורס קודם 0618.1450.01 "יסודות הרטוריקה".

1085.3069.01 שיח ציבורי, שיתוף אזרחים ותקשורת

בקורס נדון בערוצים ובשיטות שבהם נעשים כיום נסיונות שונים בארץ ובעולם לשתף אזרחים בתהליכי קבלת החלטות בנושאים שנוגעים בחיי הפרט, הקהילה או המדינה, תוך התייחסות לסוגי תקשורת. נציג מודלים שונים של שיתוף תוך הקשר לתאוריות של הוגים מתחום התקשורת בנושא השיח הציבורי ובדוק את יישומם בנושאים כגון: טלוויזיה קהילתית, עיתונות ציבורית, איכות הסביבה, תכנון, מדיניות בריאות, טכנולוגיה חדשות ותקשורת קהילתית.

1085.3114.01 גיבורים וסלבריטאים בתקשורת הישראלית

קורס זה יעסוק בתרבות הידוענים של החברה הישראלית על בסיס ניתוח התכנים של התקשורת. הוא ידון בשאלות הבאות: איך לסווג ידוענים (מה ההבדל בין "גיבור תרבות", גיבור צבאי, כוכב, וכדומה), איך השתנו הידוענים בחברה הישראלית לאורך שלושים השנים האחרונות ומה תפקידה של הטלוויזיה בשינויים שהתרחשו.

1085.2607.01 אמת ודיאלוג

הדיאלוג נתפס מאז ימייהם של הפילוסופים היווניים כצורת התקשורת הנעלה ביותר, כזו המאפשרת מהלך עקבי לקראת גילוי האמת. העמדה הזו תפסה מקום מרכזי באידאולוגיית הנאורות ובמחשבה הדמוקרטית (כולל העיסוק בתפקידה של התקשורת במשטר דמוקרטי). הערעור על עצם האפשרות של דיאלוג אמיתי שיחק תפקיד מרכזי במרד הפוסטמודרני. בקורס נבחן את העמדות השונות, ונדון בחשלוניתהן התקשורתיות.

0910.1520.01 מיתוג סביבתי

הקורס מיתוג סביבתי יעסוק בדרכים בהם ניתן לתקשר סוגיות סביבתיות מורכבות לציבור הישראלי הרחב על מנת ליידעו, לערבו ולרתמו לשיפור מצב הסביבה. הקורס יכלול ניתוח ולימוד של מהלכים תקשורתיים/פרסומיים לסוגיות סביבתיות שנעשו בעולם (Case studies) ויבחן אותם בהקבלה לנעשה בישראל. במסגרת הקורס ילמדו הסטודנטים כיצד הופכים בעיה סביבתית (נתוני סביבה מדעיים) לקמפיין סביבתי, הפונה לקהלים רחבים ושונים. הסטודנטים בקורס יעברו מסלול לימודים מדמה מציאות, שיתחיל מבחירה של סוגיה סביבתית בוערת (ויש הרבה), יעבור דרך תהליך כתיבת הבריו הפרסומי על כלל מרכיביו ויגיע עד לשלב בניית הקמפיין הלכה למעשה. עבודת הגמר של הקורס תכלול בניית קמפיין סביבתי מדויק ומנומק והצגתו לציבור בתערוכת סוף שנה. * חלק מעבודת היצירה של הקמפיין (הקריאטיב) תיעשה בשיתוף פעולה עם משרד הפרסום שלמור אבנון עמיתי Y&R.

0662.1138.01 אילוף הסוררת - תחנות בהתפתחות האינטרנט

עד לא מכבר היתה "מגילת הזכויות" של גולש האינטרנט מפוארת. ליצור, להחליף, לקשר, לתכנת, לפרסם, לתבוע, ואפילו להשתגע. לא עוד. בשנים האחרונות עברה האינטרנט שורה ארוכה של תמורות. חוקי זכויות היוצרים, הופעתה של גוגל, עידן הדוט.קום, תופעת האקטיביסטים ושאלות באשר למעמד חופש הביטוי, אנונימיות, החלפת קבצים ועוד הובילו ללידתה מחדש של הרשת. מי ירוויח מאילוף האינטרנט ומי יפסיד? במהלך הקורס ננתח את האירועים המרכזיים שהשפיעו על אופייה של הרשת מראשית שנות ה-60 ועד היום, ובדוק מהו חלקת מכל אירוע וכיצד הוא עומד לחשפיע על ההווה והעתיד הדיגיטלי שלנו.

0662.1137.01 מבוא לסוציולוגיה של האינטרנט: יחסים, מוסדות, רשתות והון חברתיים**בעידן המידע**

הקורס יעסוק בהשפעתן של האינטרנט וטכנולוגיות המידע על מוסדות חברתיים ויחסים בין אישיים. נתמקד בנייתוח התפתחות תפיסת הקהילה והרשת החברתית של הפרט ובהון חברתי כמושג מרכזי בשדה זה.

קורסי בחירה מחוגים אחרים, תיאור הקורסים ראה בידיעון החוג הרלוונטי

מספר המקומות בקורסים אלה מוגבל

0851.9645.01	ז'אנרים טלוויזיוניים - ראה החוג לקולנוע ולטלוויזיה, הפקולטה לאומנויות
0851.6108.01	זיכרון, בידור ומדיה פופולרית - ראה החוג לקולנוע ולטלוויזיה, הפקולטה לאומנויות
0851.6674.01	טלוויזיה ישראלית עכשווית - ראה החוג לקולנוע ולטלוויזיה, הפקולטה לאומנויות
0851.6104.01	קולנוע ואפוקליפסה - ראה החוג לקולנוע ולטלוויזיה, הפקולטה לאומנויות
0851.6672.01	ייצוג היום יום בטלוויזיה - ראה החוג לקולנוע ולטלוויזיה, הפקולטה לאומנויות
0662.1134.01	פילוסופיה של הווירטואלי: דיאלקטיקה של מופע/ייצוג - ראה תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים, הפקולטה למדעי הרוח
0662.1138.01	אילוף הסוררת - תחנות בהתפתחות האינטרנט - ראה תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים, הפקולטה למדעי הרוח
0662.1137.01	מבוא לסוציולוגיה של הרשת: חון חברתי, רשתות חברתיות - ראה תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים, הפקולטה למדעי הרוח
0662.1136.01	היבטים מרחביים של מהפכת המידע - ראה תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים, הפקולטה למדעי הרוח
0662.1139.01	קהילות-פוליטיקה-עסקים באינטרנט: אוטופיה בשומקום - ראה תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים, הפקולטה למדעי הרוח
0668.2165.01	רטוריקה של מחאה ושינוי חברתי - ראה תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים, הפקולטה למדעי הרוח

סמינרי מחקר שנתיים**1085.2574.01 תקשורת כתובה: כתב, דפוס וטקסט דיגיטלי**

השימושים השונים בכתיבה בתקשורת מתווכת מחשב - החל מציאטים למיניהם ועד לאתרי Web - מעצבים מחדש את תפיסותינו בנוגע לאופייה והשלכותיה של התקשורת הכתובה. ישנם המשווים את השפעותיה וחשיבותה של הכתיבה הדיגיטלית לאלה של טכנולוגיית הדפוס, ואף לאלה של הכתב עצמו. בסמינר זה נעסוק בהשוואה זו באופן מסודר ומעמיק: נדון בהשלכות הקוגניטיביות, התרבותיות, החברתיות והפוליטיות של הכתב והדפוס, ולאחר מכן נבחן ביחס אליהן את הטקסט הדיגיטלי והאינטרנטי.

1085.3050.01 חדשות חוץ בטלוויזיה

סמינר זה יעסוק בשלושה היבטים של שידור חדשות חוץ בטלוויזיה: ההיבט הארגוני-מוסדי יעסוק במערכות המיוחדות הקיימות על מנת לאפשר שידור חדשות מארצות שונות; היבט התוכן יעסוק בעיקר בך בה מעוצבות ידיעות מחו"ל עבור קהלים מקומיים; והטיפול בקהלים יעסוק בדרך בה נתפסים ומפענחים הצופים את האירועים המוצגים בפניהם. הסמינר ידון בשאלת הקשרים ההדדיים.

1085.2569.01 המלחמה של כולם

הקורס יעסוק בשני נושאים עיקריים: ניתוח הדימוי של מדינת ישראל ושל "פלשתינה" בעיתונות הכתובה, בארצות המערב - כולל דוגמאות ממספר מדינות. סקירת עבודתם של הכתבים הזרים בירושלים - ואופן ייצור החדשות שהם מספקים.

1085.3071.01 תקשורת לקידום נושאי בטיחות בדרכים

נושא הבטיחות בדרכים עולה לסדר היום האישי והציבורי בארץ ובעולם, בייחוד לאור התפיסה הרווחת שבמידה רבה ניתן להפחית תאונות דרכים על ידי השפעה על עמדות והתנהגות הקשורים לנהיגה והתנהגות בכבישים. בסמינר נציג גישות ותיאוריות בנושא, ונדון בסוגיות הנוגעות לשימוש בקמפינים ציבוריים שנעשו בארצות שונות בתחום של הבטיחות בדרכים.

1085.3127.01 חוסר תקשורת

תאוריות של תקשורת מתבססות, בדרך כלל, ובאופן כמעט מובן מאליו, על מודלים של תקשורת מוצלחת. רגעים של חוסר תקשורת נתפסים משום כך כמצבים שבהם המציאות לא עמדה בקריטריונים של המודל. אבל רגעים של אי הבנה, פער תודעתי, הטעייה וחוסר כנות אינם רק רגעים של היעדר. הם מתקיימים תמיד, כחלק בלתי נפרד מהתקשורת, גם במקרים המוצלחים ביותר. בסמינר נבחן מצבים של חוסר תקשורת מכיוונים שונים, ונתמקד בעבודות המחקר ברגעים ספציפיים שבהם חוסר התקשורת דורש תיאור והסבר משל עצמו.

סמינרים סמסטריאליים**1085.2555.01 קהילות וירטואליות**

ב-10 השנים האחרונות מתפתח על גבי רשת האינטרנט מגוון רחב של מסגרות חברתיות חדשות, אשר זכו לתואר קהילות וירטואליות. בסמינר זה נבחן סוגים שונים של קהילות כאלה, נשווה אותן למסגרות אחרות, אשר אינן מושתתות על תקשורת מתווכת מחשב; בפרט ננסה לברר האם מערכות קשרים אלה אכן מהוות קהילות, ובאיזה מובן הן וירטואליות. התלמידים יצפו וישתתפו בקהילות וירטואליות שונות, ובחלקן האחרון של הסמינר יציגו את ממצאיהם ומסקנותיהם.

1085.2511.01 סוציולוגיה של מקצועות התקשורת

עבור הקהל, העיסוק בתקשורת הוא בראש ובראשונה מקצוע של מנחי בידור, מגישי חדשות וכוכבי קולנוע. למעשה מהווה התקשורת פעילות קולקטיבית מורכבת של מקצועות רבים. באמצעות כלים שפותחו ע"י הסוציולוגיה של המקצועות והפרופסיות, נדון בגיוס, הכשרה וסוציאליזציה של מקצועות התקשורת, בייחודן וביחסים ביניהן. כמו כן נבחן כיצד משפיעים שינויים טכנולוגיים, קשרים עם הקהל ויחסים עם פוליטיקאים על הפעילות המקצועית של העוסקים בתקשורת.

1085.3124.01 שיווק חברתי לאיכות הסביבה

הסמינר יעסוק בגישות לקידום נושאי סביבה על ידי גישה ושיטות מהתחום המכונה "שיווק חברתי". בעשרים השנים האחרונות ממשלות, ארגונים ציבוריים או עמותות עושים שימוש רב בתחום זה. בסמינר נתייחס לפעילות "שיווקית" או "הסברתית", שמטרתה להשפיע על עמדות, אמונות והתנהגות של אנשים ברמת הפרט, הקהילה והחברה, בתחומים הקשורים לאיכות הסביבה ונושאים משיקים, תוך דגש על שיטות שיתופיות. בסמינר גם נדון בגישות ביקורתיות ובסוגיות ערכיות ואתיות ובאתגרים המבדילים בין קידום נושאים חברתיים לעומת פרסום ושיווק של מוצרים מסחריים.

1085.2577.01 יחסי שפה חשיבה

ההנחה ששפות שונות מגדירות השקפות-עולם שונות עבור דובריהן – הנחה שזכתה לשם היפותיזת ספיר-וורף – התקבלה לאורך המאה העשרים כאמת מוחלטת על ידי אנתרופולוגים, סמיוטיקאים, וחוקרי תרבות ותקשורת. העולם הבלשני, לעומת זאת, התעלם כמעט לחלוטין מההיפותזה הזו, וראה בה שגיאה בסיסית שאינה ראויה לדיון של ממש. בשנות התשעים, החלו בלשנים בעלי מודעות חברתית בניסיון להעניק להיפותזה הזו פרשנות מודרנית – ולבחון דרכים ניסיוניות שונות לבחינתה. הסמינר יעסוק במשמעותה של היפותיזת ספיר-וורף, בניסיונות המודרניים להוכיח אותה, ובהשלכות שלה לשאלות של יחסי שפה ואידאולוגיה, אמצעי תקשורת והשפעתם, וכן הלאה.

1085.3075.01 הרטוריקה של העיתונות הכתובה

הסמינר יעסוק ברטוריקה של העיתונות הכתובה. נעסוק תחילה בתיאוריות של ארגומנטציה וחקר השיח בעיתונות בדגש על סוגות הכתיבה העיתונאית השונות (דווח, מאמרי ביקורת, מאמר מערכת, טור, וכו'). נעסוק גם בחזותי ובקשר שבין החזותי למילולי.

סדנאות**1085.2016.01 יסודות הפרסום**

מטרת הסדנה להקנות עקרונות עבודה בתחום הפרסום. הסדנה תשלב לימוד תאורטי, לצד התנסות מעשית עם תהליכי החשיבה, התכנון והביצוע המקובלים במשרדי פרסום בארץ ובעולם. הסדנה תעסוק במספר נושאים: מבוא לפרסום - הלכה למעשה; מותגים; תהליך יצירת האסטרטגיה הפרסומית; תרגום האסטרטגיה הפרסומית לקונספט פרסומי; אסטרטגיית המדיה; זיאורים בפרסום; אתיקה בפרסום.

1085.2040.01 כלים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים

מטרת הסדנה להקנות למשתתפיה הבנה, כלי עבודה יישומיים ומיומנויות לניהול תהליך של גישור ובניית הסכמות. הסדנה תעסוק בנושאים הבאים: הדרכים להגיע לפתרונות מוסכמים, עיצוב פתרונות יצירתיים, טכניקות של ניהול מו"מ ותקשורת, התגברות על מחסומים אמוציונאליים, תפקיד המגשר כמסייע לצדדים להידבר, להגדיר לעצמם את האינטרסים, תוך זיהוי מגוון הפתרונות העומדים לרשותם, במטרה להגיע באופן רצוני ומושכל לפתרון הסכסוך המקובל עליהם. יתורגלו המיומנויות הנדרשות של המגשר בשלבים השונים של ההליך, לדוגמה: הקשבה אמפטיית, שיקוף, מסגור, מיקוד, הגדרת סוגיות ואופציות לפתרונות יצירתיים. ייערכו משחקי סימולציות, בקבוצות קטנות, תוך ניתוח אירועים מעולמות תוכן שונים, בדגש על הפן התקשורתי.

1085.2038.01 מבחן המציאות: דילמות והחלטות בסיקור עיתונאי

מהם השיקולים המנחים עיתונאים בעת עבודתם? אילו לחצים, מגבלות וקשיים מופעלים עליהם במציאות וכיצד הם משפיעים על התוצר התקשורתי? הסדנה מתבססת על בחינה מעשית של מקרי מבחן (test cases) של סיקור עיתונאי, באמצעות ראיונות עם עיתונאים וגורמים מעורבים נוספים, ותוך שימת דגש על נקודות המפגש בין התאוריה למציאות ובין הרצוי למצוי.

1085.2000.01 מיומנויות תקשורת בינאישית

הסדנה תעסוק בשיפור מיומנויות התקשורת הבינאישית של המשתתפים. במהלכה יוצגו עקרונות וכלים בתקשורת בינאישית. תתאפשר התנסות של כל אחד מן המשתתפים בתרגילי סימולציה. בין היתר יטופלו הנושאים הבאים: הצגת נושא, הקשבה פעילה, אמונת השכנוע, ראיון, ניהול מו"מ, אמונות המכירה.

1085.2039.01 לבוא אל הכתיבה-סדנת כתיבה מקוונת

סדנה להתמחות בכתיבה כחוויה אישית וכחוויה חברתית, תקשורתית ותרבותית. הסדנה מעודדת יצירתיות ומקנה מיומנויות כתיבה. המשתתפים יכתבו טקסטים מסוגים שונים, יכירו את תהליכי הכתיבה, המשוב והשכתוב, וירכשו כלים להבניית תוצרי הכתיבה. הסדנה כוללת כתיבה, הרצאות קצרות, תקשורת מקוונת, סיוע עמיתים וסיוע במרכז כתיבה. הסדנה תיערך בחדר מחשבים.

1085.2037.01 סדנת רדיו - הגשה ועריכת תכניות

בסדנה יילמדו: הכנת תכנית מלל מוקלטת בהיקף מצומצם (תרבות, אמנות, חברה, מדע וכיו"ב) משולבת מוסיקה ואלמנטים רדיופוניים תוך שימת דגש על ההיבט היצירתי. הקניית מיומנויות אמנותיות יצירתיות באמצעות פיתוח הקשרים אסוציאטיביים תרבותיים וחשיבה מוסיקלית תוך כדי תרגול שלבי עבודה בשיטות שונות: תחקיר, הקלטת ראיון, עריכת תוכן, עריכה מוסיקלית ושילוב אפקטים (עם דגש מיוחד על תפקיד המוסיקה במשולב עם הצד המילולי ליצירת משמעויות אינטלקטואליות ורגשיות מורכבות), עריכת סאונד. הרחבת המושג תקשורת מאמצעי להעברת אינפורמציה (חדשותית בעיקר) בלבד, אל היות "התקשורת" מעשה אמנותי משפיע, מכוון, מקנה דעת, מעורר מחשבה ומענג רגשית במקביל לאמנויות אחרות כמו קולנוע, תאטרון, ספרות ומוסיקה.

1085.2007.01 עריכת חדשות בעיתונות

הסדנה עוסקת בעבודת דסק החדשות בעיתון יומי. יילמדו בה שיקולי עריכה, עריכת ידיעות חדשותיות ועריכת עמודי חדשות. בין הנושאים: מקורות המידע, העריכה כפעולה אקטיבית-יצירתית, הפתיחה, פעולת השכתוב, שיקולים גרפיים ועוד. הסדנה מבוססת על עבודה מעשית ותרגול בכל שיעור, ועבודות בית. ייעשה בה שימוש רב בחומרים אקטואליים.

1085.2020.01 צילום למתחילים

מהם "הכלים" של הצלם? איך משפיעות החלטותיו על משמעות הצילום? איך עורכים תצלום? בין נושאי הסדנה: שפת הצילום, צילום תיעודי (כולל צילום עיתונות) וצילום לא-תיעודי. במסגרת הסדנה ישולבו צילומים של הסטודנטים וביקורת עבודות עם צפייה בשקופיות ודיונים בכיתה.

1085.2034.01 רעיונות (קופירייטינג)

הסדנה תערוך לסטודנטים היכרות עם תפקיד הקופירייטר במשרד הפרסום. באמצעות תרגול בלתי פוסק, משוב מידי ודוגמאות מהשטח יכירו המשתתפים מושגים בסיסיים בפרסום וילמדו כיצד ליישם אותם בכתיבת סיסמאות, גיגלים, מודעות לעיתון ותסריטים.

1085.2031.01 תקשורת שיווקית

הסדנה מציגה בפני הסטודנט היבטים שונים של התקשורת השיווקית בדגש פרסום - בהיבט השיווקי, בהיבט של התורה התקשורתית ובהיבט של מדעי ההתנהגות. הסדנה משלבת היבטים תאורטיים עם היבטים מעשיים כולל התייחסות למקרי אמת מחד ולמקרי מבחן מאידך. הקורס יאפשר ללומד היכרות עם דרכי החשיבה, התכנון והביצוע באמצעות ניתוח מקרי מבחן.

1085.2042.01 עולם הפרסום - הדור הבא

תעשיית הפרסום בעולם המערבי עוברת טלטלה גדולה שמקורה בחידושים הטכנולוגיים. האינטרנט, הטלפון הסלולארי והטלוויזיה האינטראקטיבית משנים מודלים של עשרות שנים ומחלקים מחדש את עוגת הפרסום בין אמצעי המדיה השונים. הסדנה תספק לסטודנטים כלים עדכניים כדי להתמצא ולתפקד במרחב הרב-ממדי של התקשורת השיווקית המשתנה. התלמידים יחשפו למחקר האקדמי העדכני וגם (ובעיקר) לשיטות העבודה ולכלים המקצועיים המשמשים היום וישמשו כשנים הקרובות את תאגידי הפרסום המובילים בעולם.

תואר שני

יועץ: פרופ' עקיבא כהן

מטרת הלימודים

להעמיק את הידע התיאורטי והמתודולוגי להבנה ולהערכה של התקשורת בחברה מורכבת ומשתנה תוך בחינת מגוון מוסדותיה, תכניה וקהליה ומתוך התמקדות באחריותה החברתית. כתחום אינטרדיסציפלינרי, יושם דגש על היבטיה השונים של התקשורת בישראל, העוסקים בתקשורת, והשלכותיה בתחומים שונים: הטכנולוגיה, החברה, הכלכלה, האקולוגיה, הפוליטיקה, הבריאות, החינוך, התרבות, האתיקה ועוד, כל אלה בפרספקטיבה מקומית וגלובאלית.

תנאי קבלה

1. רשאים להגיש מועמדות מי שסיימו לימודיהם לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת או מכללה מוכרת בציון 82 ומעלה בכל אחד מחוגי הלימוד שלהם. הלימודים מכוונים בעיקר לבוגרי תקשורת, אך פתוחים גם לבוגרי תחומים אחרים, בהתאם למספר המקומות הפנויים. תינתן עדיפות לתלמידים שלמדו תקשורת לתואר ראשון.

2. תלמידים שלא למדו תקשורת לתואר ראשון יחוייבו בקורסי השלמה על-פי הנחיות ועדת הקבלה. בדרך כלל יכללו לימודי השלמה את הקורסים הבאים: מבוא לתקשורת המונים; מוסדות התקשורת; תקשורת המונים בישראל; דיני תקשורת; אתיקה בתקשורת; וכן השלמות מתודולוגיות בסטטיסטיקה, שיטות מחקר כמותיות ושיטות מחקר איכותניות, אשר ייקבעו עפ"י הלימודים הקודמים. על מועמדים אלה לסיים את כל קורסי ההשלמות תוך שנת לימודים אחת לפני תחילת הלימודים לתואר שני בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-75 בכל אחד מן הקורסים.

3. על כל המועמדים להמציא ישירות למזכירות החוג לתקשורת את המסמכים הבאים: קורות חיים, דוגמה לכתביה מחקרית – עבודה סמינריונית שהוגשה במסגרת התואר הראשון בלימודי התקשורת (כולל שם הסמינר, שם המורה והערות המורה) והצהרת כוונות שתכלול רקע אקדמי ואינטלקטואלי, תחומי עניין וכוונות מחקריות, אם יש (כ-500 מילים מודפסות). כמו כן על המועמדים לבקש שני מכתבי המלצה ממורים מלימודיהם הקודמים. את טופסי ההמלצה יש להוריד מאתר האינטרנט של החוג. על הממליצים לשלוח את המלצותיהם ישירות למזכירות החוג לתקשורת ולא באמצעות המועמדים. מועמדים אשר יעברו מיון ראשוני יוזמנו לריאיון בוועדת קבלה.

מסלולי לימוד

החוג מציע שני מסלולי לימוד לתואר שני: מסלול עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר

א. מסלול עם עבודת גמר (תזה)

הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 32 ש"ס לפחות.
שיעורי ליבה ובחירה - 18 ש"ס
שיעורי מתודולוגיה וסוגיות בתקשורת - 6 ש"ס
סמינרים וסדנת תזה - 8 ש"ס

תלמידים המבקשים להשתלב במסלול עם תזה יודיעו על כך למזכירות החוג עד תום השנה הראשונה ללימודיהם. המעבר למסלול זה מותנה בהתקשרות עם מנחה/ים ובאישור היועץ, ולאחר השלמת 8 ש"ס הכוללים שני קורסי ליבה ושני קורסים מתודולוגיים, בציון ממוצע 85 ומעלה.

ב. מסלול ללא עבודת גמר (תזה)

הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 38 ש"ס לפחות.
שיעורי ליבה ובחירה - 26 ש"ס
שיעורי מתודולוגיה וסוגיות בתקשורת - 6 ש"ס
סמינרים - 6 ש"ס

תכנית לימודים

חובות הלימודים לתואר שני

מסלול עם עבודת גמר		מסלול ללא עבודת גמר		
מספר הקורסים	ש"ס	מספר הקורסים	ש"ס	
2	6	2	6	ליבה
2	4	2	4	מתודולוגיה ¹
6	20	12	10	בחירה ²
2	6	2	6	סמינרים
1	2	1	2	סוגיות בתקשורת
1	-	2	-	סדנת תזה
	38		32	סה"כ

מבנה תוכנית הלימודים לתואר שני

שנה ב'				שנה א'				סה"כ ש"ס
סמס' ב'		סמס' א'		סמס' ב'		סמס' א'		
ש"ס	נושא	ש"ס	נושא	ש"ס	נושא	ש"ס	נושא	
2	סדנת תזה			3	ליבה	3	ליבה	
2	סוגיות בתקשורת			2	מתודולוגיה	2	מתודולוגיה	
2 עם תזה 6 ללא תזה	בחירת	4 עם תזה 8 בלי תזה	בחירה	2	בחירה	4	בחירה	
		3	סמינר	3	סמינר			
6 עם תזה 8 ללא תזה		7 עם תזה 11 ללא תזה		10		9		

קורסי ליבת:

תאוריות בתקשורת א' - גישות ביקורתיות
תאוריות בתקשורת ב' - השפעות והשלכות

קורסים מתודולוגיים בחוג לתקשורת:

שיטות ניתוח תוכן כמותי
קריאה איכותנית

קורסים מתודולוגיים בחוגים אחרים:³

לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית - ניתן ע"י החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
דילמות מתודולוגיות מרכזיות - ניתן ע"י החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר - ניתן ע"י החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

¹ כל תלמיד חייב ללמוד לפחות קורס מתודולוגיה אחד בחוג לתקשורת. את קורס המתודולוגיה השני ניתן ללמוד בחוג לסוציולוגיה או במקרים מיוחדים (באישור היועץ) בחוג אחר (כפוף להסכמת החוג הנוגע בדבר). תלמידי המסלול עם עבודת גמר רשאים לקחת קורס מתודולוגיה נוסף על חשבון קורסי בחירה.

² ניתן יהיה לקחת מספר שיעורי בחירה מחוץ לחוג לתקשורת באישור היועץ.

³ הרישום לקורסים בחוגים אחרים מותנה באישור החוג הנוגע בדבר על בסיס מקום פנוי.

סמינרים

1. שני הסמינרים ייערכו במתכונת של סמינר מחקר.
2. התלמידים ישתתפו במהלך לימודיהם בשני סמינרים עפ"י רשימה המוצעת מדי שנה.
3. ניתן להשתתף בסמינרים רק לאחר השלמת קורס מתודולוגיה אחד לפחות.
4. תלמידים רשאים להשתתף בסמינר נוסף להשלמת מכסת השעות לתואר (באישור היועץ) ע"י קורסי בחירה. הערכה בסמינר זה תהיה על בסיס רפרט או בחינה (באישור המרצה). סמינר זה ייחשב כשיעור בחירה לתואר.

שיעורי בחירה

תלמידים יבחרו קורסי בחירה ממגוון הקורסים המוצע ע"י החוג. באישור היועץ, ניתן לבחור קורסי בחירה לתואר שני בחוגים אחרים, כפוף לאישור התוגים הנוגעים בדבר.

סדנת תזה

מטרת הסדנה לעזור לתלמידים לגבש הצעת מחקר מפורטת לתזה ולרכוש כלים לכתיבת העבודה. במהלך הסדנה יידרשו התלמידים להציג בפני שאר המשתתפים בסדנה טיוטה של ההצעה. סיום מוצלח של הסדנה וקבלת ציון מותנה בהצגות הנ"ל. כמו כן חייבים התלמידים להגיש טופס "הצעת תכנית לתזה" מאושר ומוסכם ע"י המנחה/ים. טופס זה יוגש למרכז הסדנה.

סמינר סגל

סמינר סגל מתקיים בדרך כלל אחת לשבועיים במהלך שנת הלימודים. משתתפים חברי הסגל של החוג, דוקטורנטים ואורחים. בכל מפגש מתקיים דיון בנושא אחר. תלמידי המסלול עם עבודת גמר חייבים להשתתף בסמינר הסגל במהלך שנת לימודיהם השנייה, וזאת ללא זיכוי בנקודות.

עבודת גמר

1. תלמידים הלומדים במסלול עם עבודת גמר חייבים לסיים בהצלחה את סדנת התזה בשנת לימודיהם השנייה לתואר.
2. לעבודת הגמר יבחר התלמיד מנחה מן החוג לתקשורת באוניברסיטת תל אביב, בדרגת מרצה לפחות. במקרים מיוחדים בלבד, ובאישור היועץ, יוכל התלמיד לבקש מנחה שני מחוג אחר באוניברסיטת תל אביב או ממוסד מוכר אחר להשכלה גבוהה. המנחה או המנחים אחראים על כל שלבי הכנת העבודה.
3. עבודת הגמר לא תעלה על 60 עמודים מודפסים ברווח כפול, לא כולל ביבליוגרפיה ונספחים.
4. הגשת העבודה:
  - א. העבודה תוגש למזכירות החוג, לאתר אישור המנחים, כרוכה בשלושה עותקים.
  - ב. העבודה תכלול תקצירים בעברית ובאנגלית בין 200-300 מלים.
5. עבודת הגמר תוערך ע"י מנחי העבודה וכן שופט נוסף אשר ייבחר ע"י היועץ או ראש החוג. חוות הדעת על העבודה תמסרנה לתלמיד ללא זהות המעריכים.

שקלול ציון הגמר

במסלול עם עבודת גמר :
 60% - ציוני כל הקורסים
 40% - ציון עבודת הגמר (ציון ממוצע של כל שופטי העבודה).

במסלול ללא עבודת גמר :
 100% - ציוני כל הקורסים

תקנות הפקולטה לגבי לימודי התואר השני

1. משך הלימודים

הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לקראת התואר.

2. בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד שני יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד שני בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדה ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

3. עבודות סמינריונית

עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר.

המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית של סמסטר א' תשס"ט הוא 31.5.09 והמועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית של סמסטר ב' תשס"ט (או סמינר שנתי) הוא 13.9.09. מורי החוג אינם רשאים על דעת עצמם לאשר דחייה בהגשת עבודה סמינריונית.

במקרים חריגים, ועל פי שיקול דעתה, רשאית ועדת ההוראה הפקולטתית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד הגשת העבודה.

על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.

תיאור הקורסים

קורסי ליבה

1085.4101.01 תאוריות בתקשורת א': אידאולוגיה, ביקורת

הקורס יתבסס על קריאה ודיון במבחר של טקסטים קנוניים העוסקים במערכת היחסים המורכבת בין אמצעי התקשורת, האידאולוגיה והביקורת (או הביקורתיות). התלמידים יתבקשו לקרוא טקסט אחד לפני כל שיעור, להציגו ולדון בו בכיתה. השיעור יתחיל בדיון הסטורי על התפתחות מושגי המפתח – אידאולוגיה וביקורת – בספרות הפילוסופית, החברתית והתקשורתית, והקשר בין אלה ובין המשמעויות היומיומיות של המושגים כפי שהתגבשו בשפה. הדיונים בכיתה יעסקו בשאלות כמו: באיזו מידה משמשת התקשורת ככלי לייצור אידאולוגיה הגמונית, באיזו מידה הם מאפשרים ביקורת חברתית – ומה משמעותה של ביקורת התקשורת.

1085.4102.01 תאוריות בתקשורת ב': השפעות והשלכות

הקורס ינתח מבחר תיאוריות מרכזיות בחקר התקשורת מאז היותה של התקשורת לדיסציפלינה. בין הנושאים שיידונו: שימושים וסיפוקים ותלות במדיה, קביעת סדר יום, קולטיבציה, ספירלה של שתיקה, דפוזה, שכנוע, לקראת כל מפגש יקראו התלמידים כשלושה מאמרים: מאמר תיאורטי בסיסי המציג את התיאוריה, מאמר ביקורתי על התיאוריה, ומאמר המיישם את השימוש בתיאוריה במחקר. ההוראה בקורס תהיה מבוססת על קריאת המאמרים.

קורסי מתודולוגיה

1085.4201.01 שיטות לניתוח תוכן כמותי של טקסטים תקשורתיים

אחת השיטות המייחדות את מחקרי התקשורת היא ניתוח תוכן. קורס זה יעסוק בגישות ובהיבטים השונים של ניתוח תוכן, החל בפרספקטיבות תיאורטיות שונות וכלה בשיטות וטכניקות אמפיריות לניתוח כמותי של נתוני מחקרים. אף שניתן לראות כל סוג של טקסט ככבר-ניתוח, הדגש בקורס יהיה על טקסטים חדשותיים במדיה השונים: טלוויזיה, עיתון, רדיו ואינטרנט. תלמידי הקורס יעינו במחקרים המתבססים על שיטת ניתוח התוכן, ישתתפו בתרגול של ניתוח טקסטים, יעבדו נתונים כמותיים של ניתוחי תוכן, ויגישו עבודה מסכמת.

1085.4202.01 קריאה ביקורתית

קריאה ביקורתית אינה שיטת מחקר. היא תפיסת עולם שמביאה בסופו של דבר, לאחר תרגול, תוצאות מחקריות. בקורס ננסה להבין את הרקע הרעיוני, ונתרגל קריאה ביקורתית מסוגים שונים.

סמינרים

1085.4300.01 תקשורת והגירה בעידן הגלובליזציה

במסגרת הסמינר ייבחנו היבטים מוסדיים, תוכניים והתנהגותיים הקשורים ביצירה וצריכת תקשורת בקרב מהגרים בישראל ובעולם. בסמינר יידונו נושאים כגון: מצבה של תקשורת מהגרים בעולם; מפת התקשורת בשפה הרוסית בישראל וגורמים להיווצרותה; ייצוגים הדדיים של מהגרים וקבוצת הרוב בתקשורת; תפקידה של תקשורת המונים בהבניית זהות חברתית ותרבותית של המהגרים; פרסום למהגרים; וייצוגים קולנועיים של מהגרים.

1085.4301.01 Edutainment - גישות תיאורטיות ומודלים יישומיים לשילוב נושאים

חברתיים בתוכניות טלוויזיה

בשלושת העשורים האחרונים ארגוני בריאות, סביבה וחברה פועלים לרתום מפקים ויוצרים בטלוויזיה לשלב דמויות וקווי עלילה בעלי אוריינטציה לנושאים בריאותיים וחברתיים בתוכניות טלוויזיה פופולאריות. בסמינר ניבחן גישות תיאורטיות ומודלים יישומיים שנעשה בהם שימוש במקומות שונים בעולם בהם מפקי או יוצרי התכניות שילבו בצורה מכוונת נושאים חברתיים או בריאותיים, הן במסגרת סדרות שלמות או בפרקים בודדים. כמו כן נדון בגישות השונות של היוצרים עצמם ויחסי הגומלין בינם לבין הארגונים החברתיים.

1085.4302.01 תקשורת ההמונים-תעשיית הכסף

הסמינר יעסוק בהיבטים המבניים, תפקודיים וכלכליים של תעשיית תקשורת ההמונים על ענפיה השונים. בין נושאי הקורס: צמיחת תאגידי תקשורת, התפתחות התקשורת הבינלאומית וכן הקשרים בין תקשורת, הון ושלטון.

קורסי בחירה**1085.4401.01 נורמות חברתיות ושינוי טכנולוגי: סוגיות בחקר האינטרנט**

רשת האינטרנט מהווה זירה מרתקת לעמוד על קשרי הגומלין בין נורמות חברתיות מסוגים שונים ומציאות טכנולוגית. בהקשרים רבים כללי ההתנהגות שאנו פועלים על פיהם - החל מחוקים כתובים, עבור בנורמות ארגוניות, וכלה בכללי נימוס - מושפעים ממאפיינים שונים של המרחב בו אנו מקיימים אינטראקציה. מאפיינים אלה עשויים להשתנות עקב חדירתה של טכנולוגיה חדשה, וכך הכללים שמדובר בהם דורשים שינוי.

בקורס נבדוק לעומק מספר מקרי בוחן שבהם שינויים כאלה קורים כתוצאה מן השימוש ברשת האינטרנט, החל מן הבעיות בנוגע להגדרת של (והגנה על) זכויות יוצרים, וכלה בכללים הבולטים כתובים שעל פיהם מתנהלות שיחות רב ערוציות על המסך ומחוץ לו. התלמידים יתבקשו למצוא דוגמאות לתופעות מסוג זה, לחקור אותן ולהציג אותן בכיתה, ולבסוף לכתוב עליהן עבודות מחקר.

1085.4404.01 Children, Media, and Health

This class, *Children, Media, and Health*, introduces, through a developmental perspective, how children and adolescents use and are affected by the media, particularly television. We will consider children's cognitive, social and emotional development in relation to different media (including print, radio, TV, video, computers, and the Internet).

We will begin with a review of different theories of child development. What can you expect from the average 2 year old? Where might you find a Tween and what might she be doing? Who is the typical teenager. If there is anything such as a typical teenager? Such theories will offer an understanding of how children and adolescents perceive and use various electronic media. Throughout the class, we will consider different health areas to see how children's relationship with media has either a positive or negative impact on children's health. Lastly, the class will consider communication theories which help explain the relationship between media use and health.

The class will emphasize empirical research. That is, although we all make (and probably will continue to make) critical and normative comments about mass media and how they affect children, any such comments will be considered purely speculative until supported by empirical data. We will read and discuss theoretical papers, original research reports, and studies that involve different methodological approaches used in this field. Assessments for this class will be based on 3 written assignments (1 very short media autobiography, 1 content analysis exercise, and 1 interview assignment).

1085.4405.01 תופעת "הפראייר" ומושגי מפתח בשיח הישראלי

מטרת הקורס היא להעמיק את הבנתנו על מרכזיות השפה בחברה. ננסה להבין כיצד ביטוי סלנג שיגרתי כמו "פראייר" יכול להציג השקפת עולם. נבחן מספר ביטויים ישראליים ייחודיים, כגון: 'פרוטקציה', 'דוגרי', 'יקטורים', 'גיבושי' ויושם דגש רב על המושג פראייר שישמש כמקרה בוחן עשיר ביותר. נבדוק כיצד מונח זה בא לידי ביטוי בתקשורת ההמונים ובמסרים שכנועיים, באינטראקציות בין-אישיות ואף הפך להיות אמצעי לתאר דרך של תקשורת בארץ. לבסוף, ננסה להבין כיצד מושג הפראייר משתלב, משפיע ומחזק ערכים של הזהות הישראלית.

1085.2589.01 תקשורת וגזענות

בקורס נתמודד בשלושה נושאים. ראשית, ניתן רקע היסטורי בו נספר איך הדיון על היחסים בין גזענות לתקשורת התפתח מעולם מאוד לאומי עם מעט סובלנות לגבי מיעוטים לעולם יותר מורכב, רב-תרבותי וגלובלי, שבו המיעוטים מקבלים יותר הכרה ותשומת לב ושאלת הגזענות היא הרבה יותר רגישה. שנית, נדון בהיבטים השונים של הדיון על פי הזיאורים השונים בתקשורת: חדשות, חומור, סדרות. לבסוף, נתמקד בפרדוקס שמאפיין את הדיון היום: איך להסביר שבו זמנית התקשורת נתפסה כזירה מרכזית בשביל להילחם בגזענות, אבל גם כמקור של שיח גזעני וחסר סבלנות!

1085.4403.01 גישות מתקדמות בשיווק החברתי השיתופי של נושאי חברה ובריאות

הקורס יעסוק בתחום המכונה "שיווק חברתי" אשר התפתח ב-30 השנים האחרונות לקידום נושאי חברה, בריאות וסביבה ונציג בו דוגמאות מתחומים אלו. בקורס נסקור תיאוריות ומודלים של תקשורת ושל שינוי התנהגות המשמשים כבסיס בפיתוח תכניות התערבות לפי הגישה של שיווק חברתי, תוך דגש על שיטות שיתופיות. בקורס גם נדון בגישות ביקורתיות ובסוגיות ערכיות ואתיות המתעוררות בהקשר לטקטיקות תקשורתיות המיועדות לשכנע או להשפיע על אוכלוסיות היעד.

1085.4412.01+1085.4402.01 שפה וחוויה

בקורס יוצגו עיקריה של תיאוריה חדשה של השפה, תיאוריה המבקשת לתאר את השפה כמערכת חברתית המאפשרת לדובריה להתגבר (במידות משתנות) על הפערים החווייתיים ביניהם, ולתקשר ביניהם חוויות בלי לחוות אותן ביחד. הקורס יעסוק במבנה של המערכת החברתית הייחודית הזו, בתכונותיה ובמגבלותיה, בהיסטוריה ובאבולוציה שלה - ובתפקידה המורכב ככלי שינוי חברתי, קוגניטיבי ותודעתי.

לימודים לקראת תואר שלישי

יו"ר הוועדה החוגית: פרופ' עקיבא כהן

בחוג לתקשורת קיימת תכנית פעילה ללימודי תואר שלישי המיועדת לסטודנטים מצטיינים המעוניינים להתמסר למספר שנים של לימוד, מחקר וכתובה אקדמית במגוון רחב של נושאים בחקר התקשורת.

תנאי קבלה

1. רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר מוסמך (כולל תזה מחקרית). סף הקבלה הוא ציון סופי ממוצע 85 לפחות בלימודי התואר השני וציון 90 לפחות בתזה.
2. תלמידים אשר לא סיימו לפחות תואר אחד בתקשורת (בוגר או מוסמך) יוכלו במקרים מיוחדים להתקבל ב"מעמד מיוחד" ויחויבו בקורסי השלמה, בהתאם ללימודיהם הקודמים.
3. על המתעניינים בלימודי תואר שלישי לבחון את תחומי המחקר וההוראה של סגל החוג לתקשורת וליזום פגישה ראשונית עם חבר/ת סגל בתחום המתאים. ניתן להתייעץ עם יו"ר הוועדה החוגית. לפגישה זו יש להביא גיליונות ציונים של התואר הראשון והשני, מסמך קורות חיים ואת עבודת התזה.
4. בשלב הבא יהיה על המועמדים להגיש לחבר/ת הסגל המיועדת/ת להנחות את לימודי הדוקטורט והצהרת כוונות (בהיקף של כ-3 עמודים) שתפרט ביוגרפיה אינטלקטואלית, תחום מחקר וגישה מתודולוגית מועדפת. כמו כן יבקשו המועמדים משני ממליצים אקדמיים להעביר מכתבי המלצה למנחה המיועדת. במקרים מיוחדים ובאישור הוועדה החוגית, רשאי התלמיד לבקש מנחה נוסף מחוג אחר באוניברסיטת תל אביב או ממוסד אקדמי מוכר אחר.
5. לאחר עיון במסמכים, יעביר/תעביר המנחה המיועדת/ת ליו"ר הוועדה החוגית לתלמידי תואר שלישי את כל החומר בתוספת מכתב המאשר את נכונות/ה להנחות את התלמיד/ה. הוועדה החוגית תדון ותעביר את המלצתה לגבי קבלת המועמד/ת לשלב אי לועדה היחידתית לתלמידי מחקר של הפקולטה למדעי החברה. אישור סופי לקבלה לשלב אי ניתן ע"י הרשות המוסמכת באוניברסיטה.

חובות הלימודים בשלב א'

1. לימוד קורסים בהיקף של 8 ש"ס לפחות, באישור המנחה ויו"ר ועדת תלמידי מחקר של החוג, הקשורים לתחום המחקר של התלמיד/ה מתוך היצע הקורסים לתואר שני באוניברסיטה. חובה לסיים את כל הקורסים הללו בציון 85 לפחות.
2. השתתפות בסדנת מחקר לדוקטורנטים הנפגשת במהלך השנה פעם בחודש במשך 4 שעות. ההשתתפות בסדנה מקנה ציון "עובר" אך איננה נכללת במניין השעות דלעיל. חובת ההשתתפות בסדנת המחקר חלה על שתי שנות לימוד אקדמיות רצופות (כולל שלב ב' – ראה להלן).
3. הגשת הצעת מחקר באורך של כ-30 עמודים אשר תכלול את הרקע התאורטי לעבודת המחקר ואת תאור המתודולוגיה המתוכננת. הצעת המחקר תוגש עד תום שנה ממועד הקבלה לשלב אי. אחור בהגשת ההצעה מחייב את אישורי הוועדה החוגית והיחידתית. הצעת המחקר תשלח לשני שופטים חיצוניים לפחות ועל בסיס חוות דעתם תאשר הוועדה החוגית את הצעת המחקר. הוועדה תהיה רשאית לדרוש תיקונים והשלמות. עם אישור ההצעה ע"י הוועדה החוגית, תועבר המלצתה לוועדה היחידתית לאישור סופי של הקבלה לשלב ב'.
4. החוג מצפה כי תלמידי שלב אי ישתתפו באופן פעיל בסמינר המחלקתי ובאירועים אקדמיים נוספים שמארגן החוג.

חובות הלימודים בשלב ב'

1. ביצוע עבודת המחקר וכתיבתה בליווי המנחה.
2. השתתפות בסדנת מחקר לדוקטורנטים כנייל הנפגשת במהלך השנה פעם בחודש ל-4 שעות (נראה לעיל).
3. הגשת דו"ח התקדמות קצר (עד 3 עמודים) למנחה מדי שנה (ממועד הקבלה לשלב ב'). בהתאם לתקנות האוניברסיטה מאשרת המנחה את הדו"ח המועבר ליו"ר הוועדה החוגית. הדו"ח החתום יועבר לוועדה היחידתית של הפקולטה.
4. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו לשלב א'. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה אישור. עבודת הדוקטורט תודפס על פי הנחיות האוניברסיטה.
5. החוג מצפה כי תלמידי שלב ב' ישתתפו באופן פעיל בסמינר המחלקתי ובאירועים אקדמיים נוספים שמארגן החוג.

החוג לתקשורת

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה- באינטרנט		1009.1000.01	
	הדרכה במאגרי מידע		1085.1001.01	
	23.12.08 12:00-10:00 ג'		.02	
	24.12.08 12:00-10:00 ד'		.03	
	25.12.08 10:00-08:00 ה'		.04	
	29.12.08 12:00-10:00 ב'		.05	
	29.12.08 14:00-12:00 ב'		.06	
	מבוא לתקשורת חזותית		1085.1005	
גב' פרידמן אריאל	101 16:00-14:00 ב'		שיעור	.01
	תקשורת לשון וחברה		1085.1003	
ד"ר בן נתן אורנה	101 10:00-08:30 ב'		שיעור	.01
	מבוא לתקשורת המונים א'		1085.1000	
גב' טורין ארנת	101 18:00-16:00 ב'		שיעור	.01
גב' טורין ארנת	210 14:00-12:00 ב'		שיעור	.02
	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה		1009.1880	
פרופ' שנהב יהודה ד"ר גימאל אמל פרופ' שטרנגר קרלו	בר שירה 12:00-10:00 ה'		שיעור	.01

שנה ב' - קורסי חובה

	שיטות מחקר בתקשורת א'		1085.2200	
פרופ' כהן עקיבא	201 14:00-12:00 ג'		שיעור	.01
מר ברק שגב	103 16:00-14:00 ג'		תרגיל	.02
מר ברק שגב	103 12:00-10:00 ד'		תרגיל	.03
מר ברק שגב	103 14:00-12:00 ד'		תרגיל	.04
	דיני תקשורת		1085.1007	
עו"ד ענבר דורית	201 18:00-16:00 ג'		שיעור	.01
	תקשורת המונים בישראל		1085.2201	
מר טוקטלי אורן	201 14:00-12:00 ה'		שיעור	.01

		<u>קורסי בחירה</u>	
	חקר השיח וחקר השיחה	1085.2602	
ד"ר בן נתן אורנה	ב' 12:00-10:00 103	.01	שיעור
	הפילוסופיה של הווירטואלי: דיאלקטיקה של מופע/ייצוג	0662.1134	
ד"ר גדי נעה	ב' 14:00-12:00 280 גילמן	.01	שיעור
	הומור בתקשורת	1085.2603	
ד"ר פינטו נינה	ב' 18:00-16:00 103	.01	שיעור
	שיח ציבורי, שיתוף אזרחים ותקשורת	1085.3069	
ד"ר גוטמן נורית	ג' 16:00-14:00 104	.01	שיעור
	ז'אנרים טלוויזיוניים	0851.9645	
מר חרל"פ איתי	ג' 20:00-18:00	.01	שיעור
	"מראה מראה שעל הקיר...": נשים מתבוננות בדימויי נשיות במדיה	1085.2604	
ד"ר ברק-ברנדס סיגל	ד' 12:00-10:00 104	.01	שיעור
	מבוא לרטוריקה	0662.1450	
ד"ר פרוגל שי	ד' 14:00-12:00 306 גילמן	.01	שיעור
	120 שנות עיתונות וכתבי עת עבריים וספרותיים	1085.2598	
פרופ' גוברין נורית	ד' 16:00-14:00 108	.01	שיעור
	זיכרון בידור ומדיה פופולארית	0851.6108	
מר ערב דן	ד' 16:00-14:00 120 מכסיקו	.01	שיעור
	תרגום תקשורת וגלובליזציה	1085.2608	
ד"ר אבנד (דוד) דרור	ד' 18:00-16:00 108	.01	שיעור
	מבוא למדיה חדשה: חברה, תקשורת וקוד	1085.2568	
ד"ר דרש אסף	ה' 12:00-10:00 103	.01	שיעור
	היבטים מרחביים של מהפכת המידע	0662.1136	
ד"ר מישר-טל חגית	ה' 12:00-10:00 220 גילמן	.01	שיעור
	אילוף הסוררת - תחנות בהתפתחות האינטרנט	0662.1138	
ד"ר יובל דרור	ה' 14:00-12:00 277 גילמן	.01	שיעור
	מבוא לסוציולוגיה של הרשת: יחסים חברתיים, הון חברתי, רשתות חברתיות בעידן המידע	0662.1137	
גבי לבנון יעל	ה' 18:00-16:00 306 גילמן	.01	שיעור

סמינרים סמסטריאליים**

ד"ר בורדון זירום	סוציולוגיה של מקצועות התקשורת	1085.2511	ד'	10:00-08:30	425	01. סמינר
ד"ר אלי דרוזנר	קהילות וירטואליות	1085.2555	ג'	16:00-14:00	425	01. סמינר
ד"ר גוטמן נורית	שיווק חברתי לאיכות הסביבה	1085.3124	ג'	18:00-16:00	203	01. סמינר
ד"ר דור דניאל	יחסי שפה חשיבה	1085.2577	ד'	14:00-12:00	425	01. סמינר
ד"ר ינושבסקי גליה	הרטוריקה של העיתונות הכתובה	1085.3075	ה'	14:00-12:00	420	01. סמינר

סמינרי מחקר שנתיים**

ד"ר אלי דרוזנר	"תקשורת כתובה: כתב, דפוס וטקסט דיגיטלי"	1085.2574	ד'	12:00-10:00	203	01. סמינר
ד"ר גוטמן נורית	תקשורת לקידום נושאי בטיחות בדרכים	1085.3071	ד'	18:00-16:00	419	01. סמינר
פרופ' כהן עקיבא	חדשות חוץ בטלוויזיה	1085.3050	ג'	20:00-18:00	203	01. סמינר
ד"ר בורדון זירום	המלחמה של כולם	1085.2569	ג'	12:00-10:00	425	01. סמינר
ד"ר דור דניאל	חוסר תקשורת	1085.3127	ד'	18:00-16:00	103	01. סמינר

**אין ללמוד סמינר סמסטריאלי וסמינר מחקר שנתי אצל אותו מרצה

סדנאות

גב' קרן רותי	סדנת רדיו	1085.2037	ב'	14:00-12:00	425	01. סדנה
מר מן רפי	מבחן המציאות-דילמות והחלטות בסיקור עיתונאי	1085.2038	ה'	10:00-08:30	425	01. סדנה
מר פלג רן	כלים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים	1085.2040	ג'	20:00-18:00	422	01. סדנה

		יסודות הפרסום	1085.2016
גבי דולק ציפורה	425	ב' 16:00-14:00	.01 סדנה
		צילום למתחילים	1085.2020
גבי שני רונית	420	ג' 10:00-08:30	.01 סדנה
		סדנת כתיבה מקוונת	1085.2039
ד"ר ברוש וייץ שושן	318	ב' 12:00-10:00	01. סדנה
		עולם הפרסום הדור הבא	1085.2042
מר רבן רן	205	ה' 16:00-14:00	.01 סדנה

סמסטר ב'שנה א' - קורסי חובה

				1009.1000.02	
			הדרכה בספרייה - באינטרנט		
			הדרכה במאגרי מידע	1085.1001.07	
	30.3.09	16:00-14:00	ב' תרגיל	.08	
	2.4.09	14:00-12:00	ה' תרגיל	.09	
			מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	1009.1555	
			פרופ' פוקס קמיל	.01	שיעור
			גב' יעקובוב רבקה	02.	תרגיל
			גב' יעקובוב רבקה	03.	תרגיל
			גב' יעקובוב רבקה	04.	תרגיל
			גב' יעקובוב רבקה	05.	תרגיל
			גב' זסלבסקי אינה	.06	שיעור
			ד"ר אופק רוני	07.	תרגיל
			ד"ר אופק רוני	.08	תרגיל
			מר שמחוני גיורא	.10	תרגיל
			גב' זסלבסקי אינה	11.	שיעור
			מר שמחוני גיורא	.12	תרגיל
			מר שמחוני גיורא	.13	תרגיל
			מר קליין אביעד	.14	תרגיל
			מר קליין אביעד	.15	תרגיל
			מבוא לתקשורת המונים ב'	1085.1011	
			גב' טורין ארנת	.01	שיעור
			גב' טורין ארנת	.02	שיעור
			טכנולוגיות מידע ותקשורת	1085.1008	
			ד"ר פארן-פרנקל עטרה	.01	שיעור
			היסטוריה של אמצעי התקשורת	1085.1002	
			פרופ' לימור יחיאל	.01	שיעור
			מוסדות התקשורת	1085.1006	
			פרופ' לימור יחיאל	.01	שיעור

שנה ב' - קורסי חובה

		שיטות מחקר בתקשורת ב'		1085.2202
ד"ר גוטמן נורית	201	14:00-12:00	ד'	01. שיעור
גבי פרידמן טל	108	12:00-10:00	ד'	02. תרגיל
גבי פרידמן טל	110	16:00-14:00	ד'	03. תרגיל
גבי גפן שלי	103	12:00-10:00	ג'	04. תרגיל
גבי גפן שלי	004	16:00-14:00	ג'	05. תרגיל
		אתיקה בתקשורת המונים		1085.3002
ד"ר אלבין רוברט	201	18:00-16:00	ד'	01. שיעור

שנה ג' - קורסי חובה

		סוגיות בתקשורת המונים בישראל**		1085.3000
פרופ' כהן עקיבא	003	20:30-18:00	ב'	01. שיעור
				**השיעור יתחיל בשעה 18:00

קורסי בחירה

		ייצוג היום יום בטלוויזיה		0851.6672
מר ערב דן		14:00-12:00	א'	01. שיעור
		כוכבים בארון: חד-מיניות בתקשורת הפופולארית		1085.2606
ד"ר פדבה גלעד	108	16:00-14:00	ב'	01. שיעור
		רטוריקה של מחאה ושינוי		0668.2165
מר אורקיבי איתן	105	18:00-16:00	ב'	01. שיעור
		מיתוג סביבתי		0910.1520
ד"ר אורן אורי	221	14:00-12:00	ג'	01. שיעור
		אוריינות ומדיה		1085.2605
ד"ר ברוש וייץ שושן	318	14:00-12:00	ג'	01. שיעור
		ילדים בני נוער ותקשורת		1085.2609
ד"ר אייל קרן	104	18:00-16:00	ג'	01. שיעור
		טלוויזיה ישראלית עכשווית		0851.6674
מר חרל"פ איתי	001	20:00-18:00	ג'	01. שיעור
		קולנוע ואפוקליפסה		0851.6103
ד"ר מונק יעל	209	20:00-16:00	ג'	01. שיעור

			גיבורים וסלבריטאים בתקשורת הישראלית	1085.3114
ד"ר בורדון זירום	104	10:00-08:30	ד'	01. שיעור
			אמת ודיאלוג	1085.2607
ד"ר דור דניאל	204	14:00-12:00	ד'	01. שיעור
			תקשורת וזיכרון: ייצוג השואה במדיה	1085.2588
ד"ר זנדברג אייל	104	10:00-08:30	ה'	01. שיעור
			המצב הדיגיטלי והשיח הטכנוטופי, או האינטרנט כתרבות אמריקאית	0662.1135
ד"ר משה אלחנתי	277	12:00-10:00	ה'	01. שיעור
			קהילות - פוליטיקה - עסקים באינטרנט: אוטופיה בשומקום	0662.1139
ד"ר נורדהיימר עופר	277	16:00-14:00	ה'	01. שיעור

סדנאות

			מיומנויות תקשורת בינאישית	1085.2000
ד"ר פשר עדנה	425	12:00-10:00	ב'	01. סדנה
			סדנת רדיו	1085.2037
גבי קרן רותי	205	14:00-12:00	ב'	02. סדנה
			רעיונות (קופירייטינג)	1085.2034
גבי בן ארי גידלי אורית	419	16:00-14:00	ב'	01. סדנה
גבי בן ארי גידלי אורית	419	18:00-16:00	ב'	02. סדנה
			צילום למתחילים	1085.2020
גבי שני רונית	420	10:00-08:30	ג'	02. סדנה
			עריכת חדשות בעיתונות	1085.2007
מר נינברג אבי	420	16:00-14:00	ג'	01. סדנה
			תקשורת שיווקית	1085.2031
גבי בובר עדי	204	14:00-12:00	ה'	01. סדנה

החוג לתקשורת

תואר שני

סמסטר א'

קורסי ליבה (חובה)

				1085.4101
				01. שיעור
תאוריות בתקשורת א': אידיאולוגיה, ביקורת	204	17:00-14:00	ג'	
ד"ר דור דניאל				
ד"ר בורדון ז'רום				

קורסים מתודולוגיים

				1085.4202
				01. שיעור
קריאה ביקורתית	208	19:00-17:30	ג'	
ד"ר דור דניאל				
לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית	104	16:00-14:00	א'	1041.4223
פרופ' רבינוביץ דני				01. שו"ת

קורסי בחירה

				1085.2589
				01. שיעור
תקשורת וגזענות	108	10:00-08:30	ג'	
ד"ר בורדון ז'רום				
נורמות חברתיות ושינוי טכנולוגי: סוגיות בחקר האינטרנט	108	12:00-10:00	ג'	1085.4401
ד"ר אלי דרזנר				01. שיעור
גישות מתקדמות בשיווק החברתי השיתופי של נושאי חברה ובריאות	204	14:00-12:00	ג'	1085.4403
ד"ר גוטמן נורית				01. שיעור
שפה וחווית א'	104	14:00-12:00	ג'	1085.4402
ד"ר דור דניאל				01. שיעור

סמסטר ב'קורסי ליבה (חובה)

תאוריות בתקשורת ב': השפעות והשלכות	1085.4102			
פרופ' כהן עקיבא	103	17:00-14:00	ג'	שיעור 01.
ד"ר גוטמן נורית				

קורסים מתודולוגיים

דילמות מתודולוגיות מרכזיות	1041.4272			
פרופ' לוי-אפשטיין נח	421	20:00-18:00	ב'	שו"ת 01.
פרופ' שביט יוסי				

ניתוח תוכן	1085.4201			
פרופ' כהן עקיבא	203	10:00-08:30	ג'	שיעור 01.

תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר	1041.4461			
ד"ר אורן ענת	104	16:00-13:00	ג'	שו"ת 01.

קורסי בחירה

שפה וחוויה ב**	1085.4412			
ד"ר דור דניאל	103	14:00-12:30	ג'	שיעור 01.
				**יכולים להירשם רק מי שלמד את חלק א'

Children, Media, and Health**	1085.4404			
ד"ר בוריסובסקי דינה	206	14:00-12:30	ג'	שיעור 01.
				**הקורס יינתן בשפה האנגלית

תופעת "הפראייר" ומושגי מפתח בשיח הישראלי	1085.4405			
ד"ר בלוך לינדה	106	14:00-12:30	ג'	שיעור 01.

סמינרים

תקשורת והגירה בעידן הגלובליזציה	1085.4300			
ד"ר אליאס נלי	419	12:30-10:00	ג'	סמינר 01.

Edutainment: גישות תיאורטיות ומודלים יישומיים לשילוב נושאים חברתיים בתוכניות טלוויזיה	1085.4301			
ד"ר גוטמן נורית	420	12:30-10:00	ג'	סמינר 01.

תקשורת ההמונים - תעשיית הכסף	1085.4302			
פרופ' לימור יחיאל	206	18:30-16:00	ה'	סמינר 01.

תואר שלישי

סדנת דוקטורנטים-שנת**	1085.5555			
				**לא יילמד בשנת תשס"ט

החוג ללימודי עבודה

<http://spirit.tau.ac.il/labor.html>

ראש החוג: פרופ' גיא מונדלק

יועץ החוג: ד"ר אלי וייץ

תואר שני

לימודי התואר השני בחוג ללימודי עבודה נועדו להקנות לתלמידים ידע ומיומנויות למילוי תפקידים בתחומי יחסי עבודה וניהול משאבי אנוש בארגונים, ולעריכת מחקרים בתחומים אלו. מטרה משולבת זו מוצאת ביטוי במבנה הלימודים בחוג, המורכב משלשה שלבים עיקריים: (א) בניית תשתית תאורטית בנושאי הלימוד העיקריים; (ב) רכישת מיומנויות וכלים בתחומי הלימוד; (ג) פיתוח כישורים מתודולוגיים ויכולת שימוש בשיטות מחקר כמותיות, היסטוריות ואיכותיות, הבאים לכלל ביטוי בעבודת גמר ו/או בעבודות סמינריוניות. החוג ללימודי עבודה מציע שני מסלולי לימוד לתואר שני: מסלול עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר.

הגשת מועמדות

- רשאים להציג את מועמדותם בעלי תואר ראשון, שציון הגמר שלהם בב.א. הוא 80 ומעלה. על המועמדים להגיש בעת הרישום את המסמכים הבאים:
- מועמדים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון יצרפו את גיליון הציונים והכאותם לתואר. מועמדים אשר עדיין לומדים בשנת הלימודים הנוכחית לקראת סיום התואר הראשון יירשמו במועד הרגיל וימציאו עם הרשמתם גיליון ציונים המסכם לימודים של חמישה סמסטרים מלאים בציון ממוצע 80 לפחות. יש לצרף אישור החוג או הפקולטה הרלוונטיים שבו יצוין הממוצע המצטבר בחמשת הסמסטרים. מועמד כזה, שקבלתו לחוג אושרה, חייב להמציא אישור זכאות לתואר לא יאוחר מיום פתיחת שנת הלימודים. מועמד שיתקבל ולא ימציא אישור הזכאות לתואר במועד, קבלתו תבוטל.
  - מכתב ממזכירות החוג או הפקולטה בה למד המועמד לתואר הראשון, ובו דירוג המועמד בקרב תלמידי השנתון אשר סיימו את התואר.
  - מועמדים אשר עדיין לומדים בשנת הלימודים הנוכחית לקראת סיום התואר הראשון יעבירו מכתב ובו דירוגם בשנתון הלימודים בשנת הלימודים האחרונה.
  - חיבור בהיקף אשר אינו עולה על 2000 מילים בנושא "תמורות בעולם העבודה".
  - מועמד רשאי להגיש מכתבי המלצה אקדמיים (אך לא ממקומות עבודה), ורשימת פרסומים אקדמית.
- הדיון במועמדותם של מועמדים שבחרו בחוג ללימודי עבודה בעדיפות שנייה או שלישית ושל מועמדים שנרשמו במועד ההרשמה המאוחר, ייערך רק לאחר קבלת החלטה בעדיפויותיהם הקודמות ובתנאי שיהיו מקומות פנויים בחוג ללימודי עבודה.
- תלמידים מתקבלים לשנת לימודים מסוימת בלבד ומחייבת אותם תכנית הלימודים לשנה בה התקבלו. תלמידים שהתקבלו אך לא ניצלו זכותם באותה שנה, יהיו חייבים לעבור שוב הליכי רישום וקבלה בשנה בה יגישו מחדש את מועמדותם.
- תלמיד החייב בלימודי השלמה (ראו להלן) יתקבל במעמד "מן המניין על תנאי". במעמד זה ניתן להיות שנה לכל היותר, כלומר, על התלמיד לסיים בהצלחה את כל חובות ההשלמה שבהם יחויב עד תום השנה הראשונה ללימודיו.
- את לימודי התואר השני ניתן להתחיל בסמסטר א' בלבד.

משך הלימודים

- א. הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.
- תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לקראת התואר.
- ב. תלמידים שאינם יכולים להקדיש את מירב זמנם ללימודים ולסיים את חוק לימודיהם בשנתיים יוכלו לבחור במסלול לימודי צבירה לקראת תואר שני (ב"מעמד מיוחד") בהיקף חלקי.
- במסלול זה ניתן ללמוד עד 3 שנים לכל היותר. יש ללמוד לפחות 25% מהחובות לתואר במעמד "מן המניין".
- תלמיד המעוניין לעבור ללימודים במעמד "מן המניין" יגיש בקשה למזכירות החוג. עם המעבר למסלול הלימודים במעמד "מן המניין", יוכרו לתלמיד כל הקורסים שלמד בלימודי הצבירה.

לימודי השלמה

במגמה להגיע לבסיס ידע התחלתי שווה נקבעו מספר קורסי השלמה מתוך תכנית הלימודים של חוג הפקולטה למדעי-החברה (או קורסים שווי ערך שנלמדו במוסדות אחרים). קורסים אלה אינם כלולים במניין השעות לתואר. נקבע כי כל המתקבלים לחוג ישתתפו בקורסי השלמה: "סטטיסטיקה למ.א." (4 ש"ס) ו"מבוא לכלכלה ללא כלכלנים" (4 ש"ס). ניתן לקבל פטור מהקורס "מבוא לכלכלה ללא כלכלנים" על סמך קורס דומה שנלמד במסגרת התואר הראשון. חובה על כל התלמידים ללמוד סטטיסטיקה למ.א. בסמסטר הראשון ללימודיהם. עמידה בדרישות קורס זה תינה דרישה מוקדמת לקורסים המתודולוגיים.

נושאי הקורס בסטטיסטיקה למ.א.:

1. סטטיסטיקה תאורית: מיון משתנים, לוחות סטטיסטיים, הצגה גרפית של נתונים, מדדי מיקום מרכזי ומדדי פיזור, ציוני תקן והתפלגות נורמלית, מקדמי מתאם.
2. הסקה סטטיסטית: בדיקת השערות אודות פרמטרים שונים בעזרת ההתפלגות הנורמלית, התפלגות t , התפלגות χ^2 , התפלגות F . ניתוח שונות חד ודו כיווני, גרסיה פשוטה ורגרסיה מרובת משתנים.

בחינת הפטור מהשתתפות בקורס לתלמידים המעוניינים בכך תיערך בשבוע השני של הסמסטר, ביום ו', ה-14.11.08 בשעה 09:00 בבוקר. הבחינה תכלול את כל הנושאים שילמדו בקורס. ציון הבחינה המאפשר פטור הינו 70.

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

- הלימודים במסלול זה יתו בהיקף של 39 ש"ס לפחות. (לא כולל לימודי השלמה של 4-8 ש"ס).
- א. קורסי חובה עפ"י המפורט בתכנית הלימודים (22 ש"ס).
  - ב. קורסי בחירה (9-11 ש"ס).
  - ג. שני סמינרים (6-8 ש"ס).

תלמיד במסלול זה, המעוניין לעבור למסלול עם עבודת גמר, חייב בתנאי הקבלה שלהלן.

מסלול לימודים עם עבודת גמר

תנאי הקבלה למסלול עם עבודת גמר הוא ממוצע של 85 לפחות בקורסים הבאים: מבוא ליחסי עבודה, שוק העבודה, דיני עבודה, שניים מקורסי שיטות מחקר, התנהגות ארגונית.

הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 29-30 ש"ס לפחות. (לא כולל לימודי השלמה 4-8 ש"ס).

א. קורסי חובה עפ"י המפורט בתכנית הלימודים (22 ש"ס).

ב. קורס בחירה (4-5 ש"ס).

ג. סמינר (3-4 ש"ס).

ד. עבודת גמר.

בעבודת הגמר יבואו לכלל ביטוי הישגי התלמיד ורמתו בנושא המחקר שבתר, כושר יישום של תאוריות, שיטות מחקר וכתובה מדעית.

הנחיית העבודה תבצע ע"י מנחה אחד, השיפוט ייעשה ע"י 2 שופטים נוספים והבחינה תיעשה בנוכחות המנחה והשופטים. במקרים מיוחדים יאושר לתלמיד מנחה-משנה, נוסף על המנחה הראשי.

תלמיד שלא הגיש את עבודת הגמר תוך שנתיים מתחילת לימודיו בחוג ולא קיבל הארכה של שנה מוועדת ההוראה של הפקולטה יעבור מיידית למסלול ללא עבודת גמר ויהיה עליו לסיים את לימודיו בחוג בתום השנה השלישית ללימודיו. לא תינתן אורכה מעבר לכך.

בחינות ועבודות סמינריוניות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

מועדי הגשת עבודות סמינריוניות

סמסטר א': מועד הגשה: 31.5.09.

סמסטר ב' וקורסים שנתיים: מועד הגשה: 13.9.09.

במקרים חריגים ועל פי שיקול דעתה, רשאית הוועדה הפקולטטית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאחור במועד הגשה.

שקלול ציון גמר

מסלול עם עבודת גמר

40% - ציון עבודת גמר; כולל הערכת התלמיד ע"י קוראי העבודה בדיון המסכם.

60% - ציוני הקורסים (למעט לימודי השלמה).

לכל הקורסים משקל שווה (1 ז.נ.), פרט לסמינר, לו משקל כפול (2 ז.נ.).

מסלול ללא עבודת גמר

100% - ציוני הקורסים. (למעט לימודי השלמה).

לכל הקורסים משקל שווה (1 ז.נ.) פרט לסמינריונים, להם משקל כפול (2 ז.נ.).

תכנית הלימודים

קורסי חובה

מס' ש"ס	אופן הוראה	דרישות מוקדמות	קורסי חובה
א' 3	שיעור		א. סטטיסטיקה למ.א. ¹
א' 1	תרגיל		ב. מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹
א' 4	שו"ת		ג. מבוא ליחסי עבודה
א' 3	שו"ת	סטטיסטיקה למ.א., SPSS	ד. שיטות מחקר כמותיות
ב' 3	שו"ת		ה. 1 מתוך 2 הקורסים המתודולוגיים: - שיטות מחקר איכותיות
א' 3	שו"ת	דרישה במקביל: סטטיסטיקה למ.א.	- מתודה ומחקר בהיסטוריה
א' 3	שו"ת	דרישה במקביל: סטטיסטיקה למ.א.	ו. דיני עבודה למ.א.
ב' 3	שו"ת	מבוא ליחסי עבודה	ז. שוק העבודה
ב' 3	שו"ת	דרישה במקביל: מבוא לכלכלה	ח. התנהגות ארגונית
א' 4	שו"ת		ט. ניהול משאבי אנוש
ב' 3	שו"ת	סטטיסטיקה למ.א.	י. הדרכה במאגרי מידע ²
א' 3	הדרכה		

קורסי בחירה

א' 2	שי		מדינה, הון ועובדים בתקופת המנדאט
א' 3	שו"ת		תעסוקה בסקטור הלא יהודי
א' 3	שו"ת	התנהגות ארגונית	יסודות בפיתוח ארגוני
א' 3	שי		מדיניות שכר במגזר הציבורי והעסקי
א' 3	שו"ת	ניהול משאבי אנוש	יישומים במשאבי אנוש
ב' 3	שי		נשים עובדות: אתמול, היום ומחר
ב' 3	שי	התנהגות ארגונית	ניהול משאבי אנוש: הלכה ומעשה
ב' 4	שי		עבודה ועובדים בראי הקולנוע
ב' 3	שי		משפחות טרנס-לאומיות

¹ חובה ללמוד קורס זה בשנה"ל הראשונה ללימודים. הקורס אינו משתקלל בציון הגמר וניתן במסגרת קורסי השלמה.

² מפגש חד פעמי, אין להקצות נקודות בבידינג.

סמינרים

<u>סמ'</u>	<u>מס' ש"ס</u>	<u>אופן הוראה</u>	<u>דרישות מוקדמות</u>	
א'+ב'	2+2	סד'	שיטות מחקר, התנהגות ארגונית ובמקביל: יסודות בפיתוח ארגוני	סדנה בנייתות ארגונים
א'+ב'	2+2	ס'	שיטות מחקר, התנהגות ארגונית ובמקביל: יסודות בפיתוח ארגוני	התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים
א'+ב'	2+2	ס'		היסטוריה של עובדים
א'	4	ס'	שיטות מחקר איכותיות	פונקציית משאבי האנוש - היבטים ארגוניים ומקצועיים
א'	4	ס'	שיטות מחקר, התנהגות ארגונית ובמקביל: יסודות בפיתוח ארגוני	שינוי והתערבות בארגונים
א'	4	ס'	התנהגות ארגונית	קבוצות בארגונים
ב'	4	ס'		שביתות בהיסטוריה
ב'	4	ס'	שיטות מחקר איכותיות	תרבות עבודה וארגון
ב'	4	ס'	שוק העבודה	סמינר מחקר: עבודה ומשפחה

תלמידי מחקר

א'+ב'	3+3			סדנת דוקטורנטים
ב'	3			סדנת מחקר: דוקטורנטים

תיאור הקורסים

סמסטר א'

קורסי חובה

1051.1000.01 הדרכה במאגרי מידע בלימודי עבודה

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בלימודי עבודה. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) בלימודי עבודה והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

1009.1102.01 מבוא לכלכלה ללא כלכלנים

הקורס מיועד להקנות מושגי יסוד בכלכלה. הנושאים שיידונו בקורס הם, מיקרו: בעיית המחסור ועקומת התמורה, הקצאת גורמי ייצור, היצע וביקוש (התנהגות היצרנים והצרכנים), יבוא ויצוא, התערבות ממשלתית במשק סגור ובמשק פתוח (מיסים, סובסידיות, מכס, מחיר מינימום ומקסימום), אי שוויון בתלוות הכנסות. מאקרו: עיקרי החשבונאות הלאומית, קביעת התוצר הלאומי למשק, המודל הקניסאני ומדיניות כלכלית.

1051.4000.01 סטטיסטיקה למ.א.

נושאי הקורס הינם:

1. סטטיסטיקה תאורית: מיון משתנים, לוחות סטטיסטיים, הצגה גרפית של נתונים, מדדי מיקום מרכזי ומדדי פיזור, ציוני תקן והתפלגות נורמלית, מקדמי מתאם.
2. הסקה סטטיסטית: בדיקת השערות אודות פרמטרים שונים בעזרת ההתפלגות הנורמלית, התפלגות z , התפלגות χ^2 , התפלגות F . ניתוח שונות חד ודו כיווני, רגרסיה פשוטה ורגרסיה מרובת משתנים.

1051.2100.01 מבוא ליחסי עבודה

בשיעור נדון במושגים בסיסיים של המחקר המדעי ביחסי עבודה ובתאוריות המשמשות את התחום; ננתח את התנהגותם של המרכיבים העיקריים במערכת יחסי העבודה בישראל - עובדים, מעסיקים וממשלה, ונתמקד בתהליכי המו"מ הקיבוצי ובסכסוכי עבודה.

1051.4005.01 שיטות מחקר איכותיות

הקורס יעסוק בגישות המרכזיות למחקר איכותי בנושאים הקשורים בעבודה וארגון. הקורס יתמקד בשלבים השונים של מחקר איכותי: תכנון, איסוף נתונים, ניתוח נתונים, וכתיבה. השיטות לאיסוף נתונים שייסקרו כוללות עריכת תצפיות, ראיון ופרשנות טכסטים. במסגרת הקורס יקראו התלמידים חומר רלבנטי ויבצעו עבודה במסגרתה יתנסו באופן מעשי במחקר איכותי.

1051.4004.01 מתודה ומחקר בהיסטוריה

תשיעור ידון במטרותיו של המחקר ההיסטורי, ביחס הגומלין בין היסטוריה למדעי החברה, ובמרכיבים של עבודת ההיסטוריון. יושם דגש על בחינה מעשית של המתודה ההיסטורית באמצעות תרגול ודין בבעיות בחקר ההיסטוריה של פועלים ומעסיקים בחברה הישראלית.

1051.4010.01 התנהגות ארגונית

מטרת הקורס היא להקנות לתלמידים ידע, הבנה וכלים לניתוח ההתנהגות האנושית ברמת הפרט (העובד בארגון), ברמת הקבוצה (יחידות בארגון), וברמת הארגון (הארגון כישות הפועלת בסביבה המשפיעת עליו ומושפעת ממנו).
 הקורס יעסוק בהבנת תהליכים אילו והשפעתם על איכות הניהול ועל התוצאות העסקיות של הארגון. במסגרת הקורס יוצגו מושגים, תאוריות ומודלים מדיסציפלינות שונות במדעי ההתנהגות: פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, שיעוגנו במחקרים ובמצאים אמפיריים, וידון יישומם בתחום הניהול והארגון.

קורסי בחירה**1051.4388.01 תעסוקה בסקטור הלא-יהודי**

הכרת המאפיינים התרבותיים של האוכלוסייה הערבית בישראל, וניתוח תהליכי השינוי והתמורות שהתחוללו בקרבם בתחום הכלכלה, התעסוקה והתפתחות ארגוני עבודה חדשים. הקורס יעסוק בהיבטים התאורטיים של מודרניזציה, שינוי בערכים, נורמות ודפוסי התנהגות, תרבות ארגונית ומחוייבות לארגון לעומת מחוייבות לערכי הקהילה/הכפר.
 בנוסף, יכלול הקורס היבטים יישומיים ופרקטיים באמצעות התנסות, תרגול והרצאות-אורח של אנשים המתמודדים הלכה-למעשה עם יזמות, תעסוקה ועולם התוכן של העבודה.

1051.4387.01 יסודות במיתוח ארגוני

בקורס תיסקר ההיסטוריה של תחום הפיתוח הארגוני, יובהרו הערכים והנחות היסוד של הפיתוח הארגוני, ויוצגו הגישות המרכזיות והמודלים הבסיסיים לאבחון ארגוני, לשינוי ארגוני, והתערבויות ארגוניות. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנט/ית מושגים וגישות מרכזיים בתחום, והבנה של היתרונות והחסרונות של הייעוץ התהליכי.

1051.4540.01 מדיניות שכר במגזר הציבורי והעסקי

מטרת הקורס להעניק כלים לניהול ולגיבוש מדיניות שכר. תחום מדיניות השכר והתגמולים במגזר הציבורי והעסקי, עובר שינויים דרמטיים בשנות ה-2000. מערכת יחסי העבודה והשינויים במשקל הכוחות בשוק העבודה תורמים למהפיכה שקטה במעבר מעולם ההסכמים הקיבוציים והשכר האחיד לעולם של תוזים אישיים ותגמול דיפרנציאלי. אנו עדים לשינויים בתפישת האיגוד המקצועי והנהלות התאגידים לתמחיל התגמול, לעובדים ולמנהלים, הן בהיבט הישיר והן בעולם הפנסיה, הגמל, האופציות והבנוסים.

1051.4541.01 מדינה, הון ועובדים בתקופת המנדאט

השיעור בוהן את שורשי היחסים בין השחקנים הראשיים בכלכלה הפוליטית של התברה הישראלית. בין הנושאים שיידונו יהיו היסטוריה חברתית של עובדים ועובדות בא"י, התפתחותה של תנועת העבודה, יחסי עבודה, מדיניות הממשלה כלפי עובדים ומעסיקים, והמרכזיות של הסכסוך היהודי-ערבי בהיסטוריה של עובדים בארץ.

1051.4535.01 יישומים במשאבי אנוש

הסדנה תאפשר בחינה מעשית של העשייה בתחום משאבי אנוש בארגוני עבודה. הסטודנטים יופנו על ידי מורי הקורס לארגונים עסקיים או ציבוריים בהם יידרשו לבחור תחום פעילות מוגדר (שכר, ברירת עובדים, קליטת עובדים, פיטורין ופרישת עובדים, ניהול קריירות, הזרחה ופיתוח משאבי אנוש וכיו"ב) מסך העשייה בניהול משאבי אנוש. כל סטודנט יונחה בעבודתו על ידי מורי הקורס ופעילותו בארגון תלויה על ידי נציג הארגון. לאחר הכרת הארגון, למידת העשייה בתחום משאבי אנוש והיכרות מעמיקה של הפעילות בתחום המוגדר, יתבקשו התלמידים לעמת את המצב הקיים עם הידע האקדמי העדכני בתחום. התוצר הסופי של הקורס יהנו דו"ח בו יסוכם הידע האקדמי הרלוונטי, המציאות הארגונית שנבדקה והפערים בין השניים. דיווח זה יוצג לנציגי הארגון ולמורי הקורס ויהיה דומה בהיקפו לעבודה סמינריונית קצרה. משתתפי הסדנה יידרשו לכ-60 שעות השקעה בארגון, לפחות, ובנוסף לכך לעבודה עם מורי הקורס ולעבודה עצמית.

סמינרים סמסטריאליים

1051.4438.01 פונקציית משאבי האנוש - היבטים ארגוניים ומקצועיים
 סמינר זה יישם שיטות מחקר איכותיות לבדיקת היבטים שונים בעבודתם של מנהלי ומנהלות משאבי אנוש. במסגרת הסמינר יסקרו התלמידים את הספרות המחקרית הרלבנטית, יעקבו אחר דיווחים באמצעי התקשורת ויבצעו עבודת מחקר בתאום עם המרצה.

1051.4445.01 שינוי והתערבות בארגונים
 מטרת הסמינר להעמיק את הבנת תהליך השינוי משלב ייזומו, דרך אבחון המצב הקיים, בדיקת חלופות אפשריות, תכנון השינוי, דרך ביצוע וניהול השינוי, והערכת התוצאות של יישומו. ייבחנו מודלים של שינוי מתוכנן, וסוגי התערבויות. יידונו סוגיות מרכזיות הקשורות בניהול שינויים וכן מיפוי גורמי תמיכה והתנגדות לשינוי.
 במסגרת הסמינר יסקרו המשתתפים את הספרות הרלוונטית. כמו כן יידרשו התלמידים לבצע פרויקט יישומי המתאר ומנתח שינוי ארגוני.

1051.4537.01 קבוצות בארגונים
 הקורס יתמקד בתהליכים קבוצתיים. באמצעות עבודת שדה ייבחנו מודלים ותאוריות של התפתחות קבוצות, סוגי קבוצות, ותופעות קבוצתיות.

סמינרים שנתיים

1051.4327.01 סדנה בניתוח ארגונים
 בחלק הראשון של הסמינר ילמדו התלמידים להכיר, באופן מוחשי, את התופעה הארגונית, על ידי תרגול באסטרטגיות שונות לצפייה בארגונים וניתוחם. כמו כן ילמדו התלמידים מיומנויות של הצגה עצמית, כניסת לארגון ובניית חוזה ייעוצי. בחלק השני של הסמינר יבצעו התלמידים אבחון ארגוני, מתן משוב וכתובת דו"ח משוב, זאת תוך הנחיה צמודה בשיעורים ובמפגשי הנחיה נוספים עם מורי הקורס. העבודה האבחונית תתבצע בקבוצות קטנות. הסטודנטים יידרשו להשקיע בממוצע יום בשבוע בארגונים לשם ביצוע אבחון ארגוני.

1051.4353.01 התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים
 סמינר מתקדם המיועד להסב את תשומת לב הסטודנט לדפוסי התנהגות הסוטים מנורמות ארגוניות ו/או חברתיות מקובלות. המטרה העיקרית היא לזהות את סיבותיהן ותוצאותיהן של התנהגויות כאלו, ולהציע מסגרות מושגיות מסבירות.
 המשתתפים יתבקשו לערוך מחקר זוטא על התנהגות סוטה בארגון עבודה.

1051.4437.01 היסטוריה של עובדים
 מטרת הסמינר להכיר היסטוריה של עובדים כתחום מחקרי וכסוגה היסטוריוגרפית. יידונו המאפיינים של התחום, השינויים שמתחוללים בו ותיבחנה פרספקטיבות מארצות שונות. דגש יושם על התפתחות התחום בישראל, על תימות נבחרות בהיסטוריה של עובדים וארגוני עובדים בתברה הארצישראלית והישראלית, ועל המקורות לחקר היסטוריה של עובדים.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1051.4002.01 שיטות מחקר כמותיות**

מטרת השיעור היא לספק לתלמיד כלים הנוצצים לשם הערכת מחקר הנעשה בידי אחרים. השיעור יפתח בתזרה על נושא הרגרסיה. לאחר מכן יידונו בהרחבה הנושאים הבאים: משתנים וסולמות מדידה, אוכלוסיות, מדגמים והסקת מסקנות בהתבסס על מדגמים; תקפות ומהימנות; מערכי מחקר; איסוף נתונים; ניתוח נתונים; חצגת נתונים.

1051.4030.01 ניהול משאבי אנוש

מטרת הקורס להקנות לתלמידים ידע בסיסי וסקירה ראשונית של הנושאים המרכזיים הנכללים בניהול משאבי אנוש. הקורס יפתח במטרות אותן מנסה ניהול זה להשיג, ובהמשך חלקו העיקרי יוקדש לאמצעים בהם עושה ניהול משאבי אנוש שימוש לשם השגתן של מטרות אלו. אמצעים אלו כוללים, בין השאר, מדיניות שכר, ברירת עובדים, הערכת ביצועים וכו'. חלקם הגדול של נושאים אלו נדון בהרחבה בקורסים מתקדמים במסגרת התכנית.

1051.4009.01 שוק העבודה

מטרת השיעור היא לאפשר לתלמיד להבין תהליכים בסיסיים המתרחשים בשוק העבודה. תהליכים אלו כוללים: ביקוש לעבודה; היצע עבודה; קביעת שכר; הון אנושי; סגרגציה מקצועית; אפליה; הגירה; אבטלה. ייעשה שימוש הן בתאוריות ניו-קלאסיות והן בתאוריות מוסדיות להבנתם של התהליכים הללו.

1051.4040.01 דיני עבודה למ.א.

מטרת הקורס היא להעניק תמונה כללית לגבי משפט העבודה בישראל, תוך התמקדות במספר סוגיות בהן ניכרת אתריותו של הכלל המשפטי בעיצוב חיי העבודה, לרבות: הסדרת-שוק מול הסדרה חברתית של שוק העבודה, היחס בין זכויות אדם ומסגרת חיי העבודה, הגנה על קניין רוחני, מבנה ואופן פועלו של האיגוד המקצועי בישראל, השביחה, ביטחון תעסוקתי, "חוזים אישיים", והשימוש באמצעים כגון חברות כוח אדם להגמשת יחסי העבודה. הקריאה תתבסס על טקסטים משפטיים (ובעיקר חקיקה ופסקי דין), אך מטרת הקורס איננה למצות את הדיון המשפטי כי אם להשתמש בו להעמקת ההבנה של מערכת יחסי העבודה בישראל ויחסי הגומלין שבין משפט ותברה.

קורסי בחירה**1051.4539.01 נשים עובדות: אתמול, היום ומחר**

עולם העבודה של נשים הינו שדה דינאמי המצוי בתהליך מתמיד של בחינה ושינוי. במסגרת הקורס ייבחנו סוגיות מרכזיות המאפיינות עבודת נשים, כגון: קונפליקט עבודה משפחה, דפוסי תעסוקה, פערי שכר ועוד. לאורך הקורס נבחן את המנגנונים החברתיים והתרבותיים אשר עיצבו את שוק העבודה של נשים וזאת על פני ציר הזמן, לאור ראייה ביקורתית ומתוך נקודת מבט אתנוגרפית. ציר הזמן יבחן את השינויים בעולם העבודה החל במהפכה התעשייתית ועד הצגת מגמות לעתיד, למשל תהליך יצירתן של הספירות הנפרדות. ראייה ביקורתית תבחן את ההטיות המגדריות הקיימות בשוק העבודה כגון אלה המנתבות נשים למקצועות תצוארון הוורוד ובמישור האתנוגרפי נלמד מתוך סיפורי נשים על התנסויותיהן בעולם העבודה.

1051.4393.01 ניהול משאבי אנוש: הלכה ומעשה

הקורס יעסוק בניהול משאבי אנוש הן בחיבט העיוני והן בחיבט המעשי. לצד התפיסות המוצגות בספרות המקצועית יוצגו סוגיות שונות בניהול משאבי אנוש כפי שהעשייה מתבצעת הלכה למעשה, בחברות מובילות במשק הישראלי. במרבית המפגשים נארת מנהלי משאבי אנוש בכירים אשר יציגו את עשייתם ולאחר מכן יתקיים על כך דיון מונחה, בו העשייה תיבחן לאור הידע העיוני-מקצועי הרלוונטי.

1051.4543.01 משפחות טרנס-לאומיות

אחת התוצאות של הגלובליזציה היא יצירתן של משפחות מסוג חדש, המשפחות הטרנס לאומיות: משפחות שחבריה נמצאים במרחק אטלנטי האחד מהשני. בקורס נדון בהשלכותיה של המשפחה ברמה הפרטית והציבורית. ברמה הפרטית נעקוב אחר מאפייניה של משפחה זו ואחר השינויים שחלו

על מרכיביה: אמהות, בעלים, ילדים, בני המשפחה המורחבת וחברי הקהילה. ברמה הציבורית נבחן את השפעותיה על המערכת החברתית, הכלכלית והפוליטית בארצות המוצא ובארצות היעד. קורס זה מציע בחינה ביקורתית של מושג המשפחה והרחבתו מעבר להגמוניות חשיבה מערביות.

1051.4538.01 עבודה ועובדים בראי הקולנוע

מטרת הקורס לבחון את האופן בו המבע הקולנועי מתעד, מבקר ואולי אף משפיע על התמורות בשוק העבודה, ביחסי העבודה וביחס למושג העבודה. בחירת הסרטים והדיון יתמקדו בייצוג הקולנועי של תמורות שמקורן בכוחם של מוסדות חברתיים ותרבותיים כגון: ארגוני עובדים, ממסדים משפטיים, מוסדות קהילתיים (דת, משפחה) ושל מבע אומנותי. ההנחה בבסיס החיבור בין לימודי עבודה וקולנוע – אשר תעמוד לכשעצמה לבחינה בקורס – הינה כפולה: ראשית, שלמדינים הקולנועי יכולת להציג תופעה או אירוע באופן המאיר היבטים שהטקסט האקדמי מתקשה להעביר. שנית, שלמדינים הקולנועי על אפיוניו הייחודיים, לרבות נגישות לקהל רחב ומגוון מבחינה חברתית, יש כוח להשפיע ולעצב תהליכים בשוק העבודה ולא רק לתעד או לבקר אותם. בהתאם לכך הסרט יהיה גם אמצעי לימוד אודות השינויים בשוק העבודה וגם מושא ללימוד ולחקירה בפני עצמו. בכל מפגש יוקרן סרט, תינתן הרצאה וייערך דיון. לקראת ההקרנה יתבקשו התלמידים לקרוא חומר רקע. ציון הקורס יינתן על סמך עבודה מסכמת ומטלת ביניים.

סמינרים סמסטריאליים

1051.4434.01 תרבות עבודה וארגון

הסמינר יעסוק ביישום הגישה התרבותית לניתוח היבטים שונים של עולם העבודה והארגון. התלמידים יפתחו ויבצעו פרויקט מחקרי הנשען על שיטות מחקר איכותיות.

1051.4431.01 שביתות בהיסטוריה

מטרת הסמינר לנתח את תופעת השביתה בהיסטוריה המודרנית, גורמיה, מהלכיה ותוצאותיה. הסמינר יכלול ניתוח של ההיסטוריוגרפיה של שביתות, בחינה של שביתות בהיסטוריה של ארצות שונות, ניתוח של תרבויות-שביתה, ומבט-עומק של שביתות בהיסטוריה של התברה הישראלית. יושם דגש על שיטות החקירה ההיסטוריות של שביתות, על ניתוח מקורות ראשוניים ועל סגנונות כתיבה אודות שביתות. במחצית הראשונה של הסמינר ייבחנו ההיסטוריוגרפיה והמקרים ההיסטוריים; במחצית השנייה ינותחו מקורות ראשוניים ויידונו עבודות המחקר של הסטודנטים.

1041.3790.01 סמינר מחקר: עבודה ומשפחה

סמינר מחקר העוסק ביחסים שבין משפחה ועבודה בעולם המערבי ועוקב אחר שינויים בשני תחומים אלו לאורך זמן. במסגרת הנושאים שיידונו בסמינר יינתן דגש מיוחד להבדלים מגדריים בהתנסות בעבודה ובתחום המשפחתי, באי השוויון המיגדרי בשני מוסדות חברתיים אלו, ובהשפעת המדיניות החברתית על צמצומו. במסגרת הסמינר יידרשו התלמידים לבצע מחקר אמפירי בתחום, תוך שימת דגש על גורמים ברמת המיקרו וברמת המאקרו המשפיעים על ארגון חיי העבודה וחיי המשפחה.

החוג ללימודי עבודה

תואר שני

			סמסטר א'
			קורסי חובה
			1051.1000
הדרכה במאגרי מידע בלימודי עבודה			
16.11.08	14:00-12:00	אי	.01
17.11.08	14:00-12:00	בי	.02
1.12.08	14:00-12:00	בי	.03
7.12.08	14:00-12:00	אי	.04
			1051.4000
סטטיסטיקה למ.א.			
גבי בן דוד מינה	210	18:00-15:00	בי
גבי בן דוד מינה	210	15:00-14:00	בי
			1051.2100
מבוא ליחסי עבודה			
ד"ר כרמי עוזר	110	21:00-18:00	בי
			1051.4005
שיטות מחקר איכותיות			
פרופ' קונדה גדעון	108	17:00-14:00	אי
			1051.4004
מתודה ומחקר בהיסטוריה			
ד"ר דה פריס דוד	110	17:00-14:00	אי
			1051.4010
התנהגות ארגונית			
ד"ר פרידריך אילן	110	21:30-17:30	אי
			קורסי בחירה
			1051.4388
תעסוקה בסקטור הלא יהודי			
ד"ר חלבי רמזי	206	18:00-15:00	גי
			1051.4387
יסודות בפיתוח ארגוני			
ד"ר וייץ אלעזר	103	17:00-14:00	די
			1051.4540
מדיניות שכר במגזר הציבורי והעסקי			
מר רכלבסקי יובל	103	21:00-18:00	גי
			1051.4541
מדינה הון ועובדים בתקופת המנדאט			
ד"ר דה פריס דוד	103	19:00-17:00	אי
			1051.4535
יישומים במשאבי אנוש			
ד"ר וייץ אלעזר	421	21:00-18:00	גי
			1411.6779
Transnational Labor Regulation			
פרופ' קולבין קווין	304	16:30-15:00	גי

סמינרים סמסטריאליים

				1051.4438
			פונקציית משאבי האנוש –	
			היבטים ארגוניים ומקצועיים	
פרופ' קונדה גדעון	419	21:00-17:00	א'	01. סמינר
			שינוי והתערבות בארגונים	1051.4445
ד"ר וייץ אלעזר	422	21:00-17:00	ד'	01. סמינר
			קבוצות בארגונים	1051.4537
פרופ' קונדה גדעון	419	21:00-17:00	ב'	01. סמינר
ד"ר וייץ אלעזר				

סמינרים שנתיים

				1051.4327
			סדנה בניתוח ארגונים	
ד"ר וייץ אלעזר	421	18:00-16:00	ג'	01. סדנה
			התנהגות בלתי קונבנציונאלית	1051.4353
			בארגונים	
ד"ר וייץ אלעזר	421	17:00-15:00	ב'	01. סמינר
			היסטוריה של עובדים	1051.4437
ד"ר דה פריס דוד	419	17:00-15:00	ה'	01. סמינר

תלמידי מחקר

				1051.4523
			סדנת דוקטורנטים	
פרופ' קונדה גדעון	412	15:00-12:00	ג' : א'	01. סדנה סמס' א'
פרופ' סמיונוב משה	412	16:00-13:00	ג' : ב'	סמס' ב'
ד"ר דה פריס דוד				

סמסטר ב'קורסי חובה

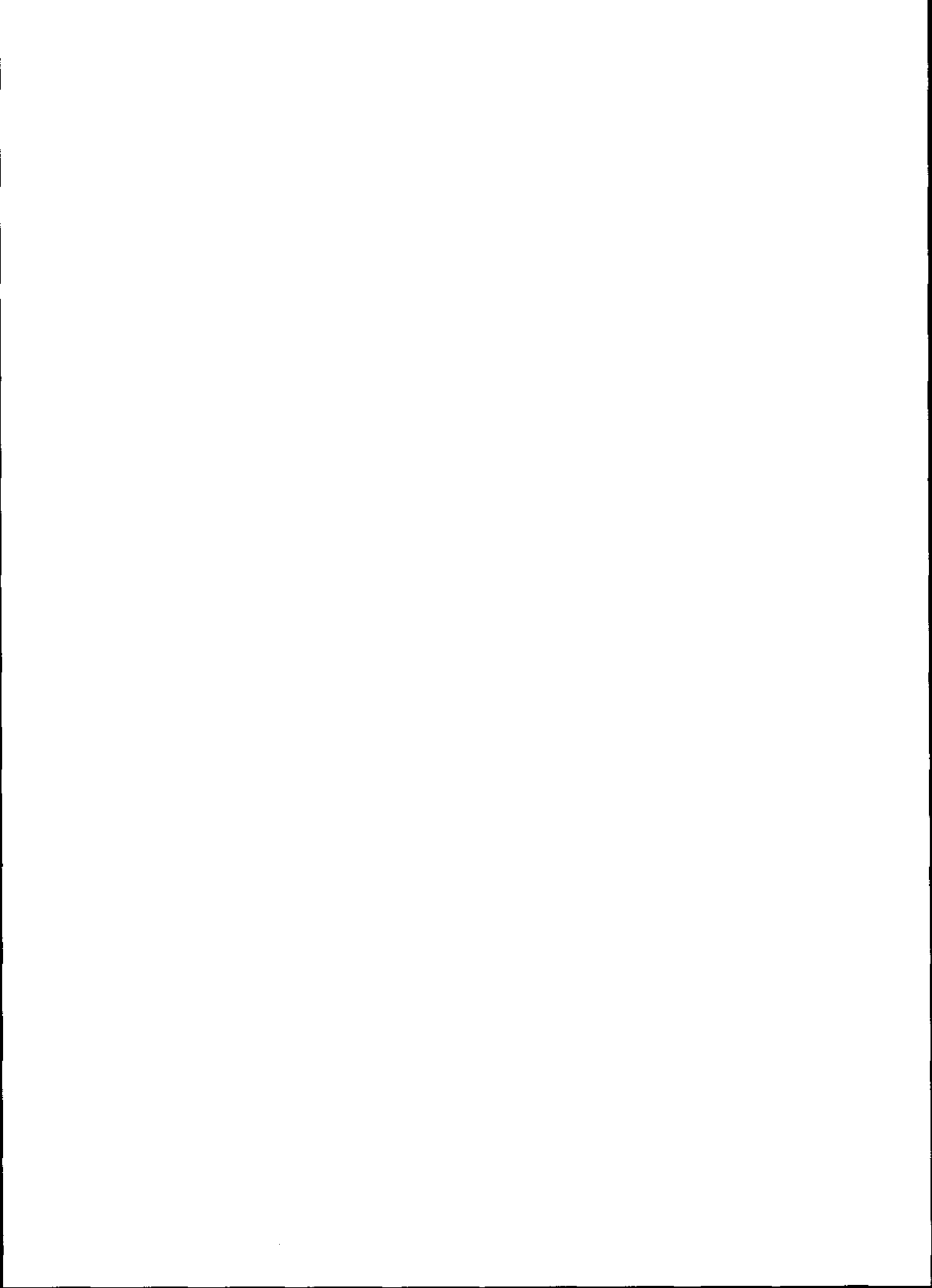
הדרכה במאגרי מידע בלימודי עבודה	1051.1000			
ג' 14:00-12:00		17.3.09		.05
שיטות מחקר כמותיות	1051.4002			
ה' 20:00-17:00		210	פרופ' סמיונוב משה	.01 שו"ת
ניהול משאבי אנוש	1051.4030			
ה' 17:00-14:00		210	ד"ר שלח סיגל	01. שו"ת
שוק העבודה	1051.4009			
ג' 18:00-15:00		210	פרופ' שטייר חיה	.01 שו"ת
דיני עבודה למ.א.	1051.4040			
ג' 21:00-18:00		110	שופט איטח אילן	.01 שו"ת

קורסי בחירה

נשים עובדות : אתמול היום ומחר	1051.4539			
ד' 21:00-18:00		204	גב' פפרמן טליה	.01 שיעור
ניהול משאבי אנוש : הלכה ומעשה	1051.4393			
ד' 18:00-15:00		108	ד"ר וייץ אלעזר	.01 שיעור
משפחות טרנס - לאומיות	1051.4543			
ב' 20:00-17:00		426	גב' אוסקר ירדנה	01. שיעור
עבודה ועובדים בראי הקולנוע	1051.4538			
ה' 21:00-17:30		001	ד"ר דה פריס דוד פרופ' מונדלק גיא	.01 שיעור

סמינרים סמסטריאליים

תרבות עבודה וארגון	1051.4434			
א' 21:00-17:00		419	פרופ' קונדה גדעון	.01 סמינר
שביתות בהיסטוריה	1051.4431			
ד' 18:00-14:00		422	ד"ר דה פריס דוד	.01 סמינר
סמינר מחקר : עבודה ומשפחה	1041.3790			
א' 19:00-15:00		420	פרופ' שטייר חיה	.01 סמינר

לימודי עבודה - התכנית למנהלים

<http://spirit.tau.ac.il/execHRM>

ראש התכנית: ד"ר אלי וייץ
מנהל אקדמי: פרופ' גדעון קונדה

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להקנות ידע תאורטי עדכני וכלים מקצועיים לתכנת תהליכים ארגוניים וניהול משאבי אנוש, תוך מענה לצרכים המתפתחים של התחום, הן במגזר הפרטי והן במגזר הציבורי. כמסגרת הלימודים התלמידים יתמודדו עם סוגיות מרכזיות בתחום ניהול משאבי אנוש ויעמיקו את הידע התאורטי והמקצועי הקשור לתהליכים המתרחשים במשק הכלכלי וברמת הארגון בפרט.

מבנה הלימודים

הלימודים יימשכו כשנה ויחולקו לשלושה סמסטרים, כולל עונת לימודי קיץ. היקף הלימודים יהיה 39 שעות סמסטריאליות.
קורסי חובה - 23 ש"ס
סמינרים וסדנאות - 16 ש"ס

דרישות רישום וקבלה

התכנית מיועדת לבעלי תפקידים בכירים בתחום ניהול משאבי אנוש ושינוי ארגוני שהם בעלי תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, בציון גמר "טוב" (75) ומעלה.
יידרש נסיון מוכח של חמש שנים לפחות בתחום.
במקרים מיוחדים תישקל קבלתם ללימודים של מועמדים בעלי נסיון מעשי כאמור שציון הגמר שלהם נמוך מ-75 אך לא פחות מ-70. מועמדים אלה יתקבלו ללימודים באשור ועדת חריגים ובמעמד על תנאי (ממוצע 80 בתום סמסטר א').
המועמדים יתקבלו על פי החלטת ועדת הקבלה של התכנית.

תנאי הלימוד

התכנית נמשכת כשנה אחת (שלושה סמסטרים כולל עונת לימודי קיץ). הלימודים מרוכזים בימי חמישי ושישי.

לקבלת פרטים נוספים, תנאי רישום ופרטים על שכ"ל, יש לפנות למשרדי התכנית (03-6409378).

הרישום עצמו מתבצע במשרדי התכנית, הפקולטה למדעי החברה, בניין נפתלי חדר 406א.

פרטים נוספים ניתן למצוא באתר האינטרנט <http://spirit.tau.ac.il/execHRM>

קורסי חובה (סה"כ 23 שעות)

ש"ס	3	שוק העבודה
ש"ס	3	תאוריה ארגונית
ש"ס	3	התנהגות ארגונית
ש"ס	3	ניהול משאבי אנוש
ש"ס	3	סטטיסטיקה
ש"ס	2	שיטות מחקר
ש"ס	3	דיני עבודה
ש"ס	3	חברה, פוליטיקה וכלכלה בישראל

סמינרים מתקדמים (סה"כ 16 שעות)

ש"ס	4	סוגיות בניהול משאבי אנוש
ש"ס	4	שינוי, ייעוץ והתערבות בארגונים
ש"ס	4	סדנה במיומנויות ניהוליות למנהלים/ות משאבי אנוש
ש"ס	4	סדנה בתהליכים קבוצתיים

שקלול ציון הגמר

בשקלול ציון הגמר ישוקללו כל הקורסים ע"פ מספר השעות שלהם.

החוג למדיניות ציבורית

<http://spirit.tau.ac.il/public/>

ראש החוג: ד"ר גילה מנחם

יועץ סטודנטים: פרופ' אליה ורצברגר

תואר שני במדיניות ציבורית (MPP)

א. מטרת תכנית הלימודים

להקנות ידע תאורטי ומקצועי וכלים מתודולוגיים להבנת היבטים מדיניים, כלכליים, חברתיים ומשפטיים של מדיניות ציבורית ויחסי הגומלין שביניהם. הלימודים מיועדים לפתח כושר ניתוח בעיצוב, יישום והערכת מדיניות ולהכשיר את הבוגרים למילוי תפקידי מטה בכירים במגזר הציבורי, במגזר המלכ"ר ובמגזר הפרטי.

ב. הליכי קבלה

רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר בוגר אוניברסיטה בציון גמר "טוב" (80) לפחות. ההחלטה על קבלה ללימודים תתבסס על הישגים בלימודים קודמים בתחומים רלבנטיים, על ניסיון בעבודה, ולפי הצורך על ראיון בפני ועדת קבלה.

ג. מסלולי לימוד

מוצעים 3 מסלולי לימוד:

1. מסלול ללא עבודת גמר (תזה)¹

2. מסלול עם עבודת גמר (תזה)

החוג למדיניות ציבורית מעודד תלמידים לפנות למסלול לימודים עם עבודת גמר (תזה). תנאי קבלה למסלול זה הוא ממוצע של 85 לפחות בקורסי חובה של החוג. תלמידים שסיימו תואר ראשון בהצטיינות יוכלו להתקבל ישירות למסלול עם עבודת גמר, בכפוף לאישורה של ועדת הקבלה של החוג. על התלמיד לעמוד בממוצע של 85 בלימודי החובה. יועצת מסלול זה היא ד"ר גילה מנחם.

3. מסלול מצטיינים לתואר שני כפול עם אוניברסיטת שיקגו

שנת הלימודים הראשונה תהיה בתל-אביב והשנה השנייה בשיקגו. עם סיום הלימודים, יקבלו המצטיינים תואר שני מן החוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל-אביב ותואר שני נוסף מבית הספר למדיניות ציבורית על שם האריס באוניברסיטת שיקגו (קבלה למסלול זה תלויה באוניברסיטת שיקגו בלבד פרטים נוספים ראו בהמשך).

¹ תלמידים שיקבלו תואר מוסמך במסלול ללא עבודת גמר בציון 85 לפחות ויהיו מעוניינים לחשלים עבודת גמר (תזה) יוכלו להירשם למעמד "השלמת תזה", כפוף לאישור מנחה.

ד. משך הלימודים

הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

ה. מלגות

מידי שנה תחולקנה מספר מלגות שכר לימוד לסטודנטים מצטיינים. קיימים שני מסלולי מלגות:

א. מלגות הצטיינות לסטודנטים מתחילים.

תלמידים מצטיינים אשר יתקבלו לחוג על בסיס הישגיהם בתואר הראשון וראיון קבלה (תינתן עדיפות לבעלי בחינת G.R.E או GMAT), יקבלו בשנת לימודיהם הראשונה מלגה על סך 50% משכ"ל ויוכלו להגיש מועמדות למלגות נוספות בשנת הלימודים השנייה ללימודיהם על סמך הצטיינות.

ב. מלגות הצטיינות לסטודנטים ממשיכים במסלול עם עבודת גמר.

מבין הסטודנטים שיצטיינו בלימודיהם בשנת הלימודים הראשונה לתואר, ייבחרו מלגאים להם תוענק מלגה למימון חלקי של שכר הלימוד בשנת הלימודים השנייה לתואר.

הענקת המלגות תלויה באישור הפקולטה למדעי החברה ואוניברסיטת תל-אביב.

ו. לימודי השלמה

א. יסודות הכלכלה - 4 ש"ס

ב. מכינה במתמטיקה - קורס רענון (לא חובה)

כל תלמיד המתקבל לחוג חייב בקורס השלמה יסודות הכלכלה. פטור מהקורס ניתן רק לבוגרי תואר ראשון בכלכלה. במקרים מיוחדים תוכל ועדת הקבלה לקבוע קורסי השלמה נוספים וזאת לפי הצורך.

מומלץ מאד לתלמידים המתקבלים לחוג להשתתף במכינה במתמטיקה שתתקיים לפני תחילת הלימודים (הודעה על התאריך המדויק תתפרסם באינטרנט).

ז. תקנות החוג**1. כללי**

א. על התלמיד לסיים את קורס ההשלמה במהלך השנה הראשונה ללימודיו ולהשיג בקורס זה ציון עובר (60).

ב. הלימודים מרוכזים בימים ג' ו-ה', בכל אחד מהסמסטרים על פני שנתיים. על התלמיד לקחת מכסת לימודים מלאה בכל סמסטר. לא ניתן ללמוד באופן חלקי.

ג. על התלמיד להשיג ממוצע של 75 לפחות בכל סמסטר. תלמיד שלא ישיג ממוצע זה ואו לא יסיים את הקורסים בזמן, יופסקו לימודיו.

ד. תלמיד יוכל להירשם לקורס המחייב קורס אחר כדרישת קדם רק אם סיים בהצלחה קורס זה או קיבל פטור ממנו. כלל זה חל על כל הקורסים בתכנית הלימודים.

ה. לפי תקנון הפקולטה בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. בגין סיבה אחרת יינתן מועד נוסף רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

- ו. תלמיד רשאי לערער על בחינה תוך שבועיים מיום פרסום התוצאות (הערעור חייב להיות על טופס המיועד לערעורים).
- ז. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו חייב להודיע על כך בכתב למזכירות תלמידים כללית.
- ח. על תלמיד שהשלים את כל חובותיו לתואר להגיש בקשה לציון גמר באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט.
- ט. חובת נוכחות בשיעורים: חלה חובת נוכחות בשיעורים. תלמיד שלא יהיה נוכח בשלושה שיעורים, ללא סיבה מוצדקת, לא יהיה זכאי לגשת לבחינה.
- י. תכנית הלימודים תמחייבת את התלמיד היא זו המופיעה בידיעון בשנה שבה החל את לימודיו בחוג.

2. סמינרים

- א. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית, לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
- ב. תלמיד רשאי להירשם לסמינרים רק לאחר שלמד לפחות ארבעה קורסי חובה וכן עמד בדרישות הקדם של הסמינר.
- ג. המועד להגשת עבודות סמינריוניות בשנה"ל תשס"ט:
סמינרים שנלמדים בסמסטר א' יוגשו עד: 31.5.2009.
סמינרים שנלמדים בסמסטר ב' יוגשו עד: 13.9.2009.

תכנית הלימודים

1. מסלול לימודים ללא עבודת גמר (תזה)

מטרת מסלול לימודים זה להכשיר את הבוגרים למילוי תפקידים בכירים במגזר הציבורי ולהקנות את הידע המקצועי והכישורים הדרושים למשרות אלה.

היקף הלימודים הוא 39 שעות סמסטריאליות (לא כולל קורס השלמה).

תלמיד שלמד לימודי תואר שני וזכאי על סמך קורסים חופפים שלמד לפטור מקורסים הכלולים בתכנית, חייב ב-2/3 לפחות מהיקף הלימודים בתכנית, כלומר ב-26 ש"ס לפחות. תכנית הלימודים תיקבע ע"י יועץ הסטודנטים.

הלימודים מרוכזים בימי ג' ו-ה'. על התלמיד לקחת מכסת לימודים מלאה בכל סמסטר. לא ניתן ללמוד באופן חלקי.

חובות התלמיד

קורס השלמה יסודות הכלכלה - 4 ש"ס (לא נכלל במניין השעות לתואר)

קורסי חובה + הדרכה במאגרי מידע	24 ש"ס
סמינרים	6 ש"ס
קורסי בחירה	9 ש"ס
סה"כ	39 ש"ס

מתכונת הלימודים:

סמסטר א':

יסודות הכלכלה (קורס השלמה על פי דרישות החוג)	4 ש"ס
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	4 ש"ס
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	4 ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול תואר כפול עם שיקגו: 3 ש"ס קורס בחירה/סמינר

סמסטר ב':

מבוא למדיניות ציבורית	4 ש"ס
מיקרו כלכלה	4 ש"ס
שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	4 ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול תואר כפול עם שיקאגו: 3 ש"ס קורס בחירה/סמינר

סמסטר ג':

עלות ותועלת והערכת פרויקטים ציבוריים	4 ש"ס
קורס בחירה/סמינר	3 ש"ס
קורס בחירה/סמינר	3 ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול עם עבודת גמר: סדנת תזה במקום קורס בחירה/סמינר

סמסטר ד':

ש"ס	3	קורס בחירה/סמינר
ש"ס	3	קורס בחירה/סמינר
ש"ס	3	קורס בחירה/סמינר

דרישה נוספת עבור מסלול עם עבודת גמר: סדנת תזה במקום קורס בחירה/סמינר

קורסי חובה, 24 ש"ס

לימודי חובה בסיסיים (24 ש"ס): על התלמיד ללמוד את כל הקורסים המפורטים ברשימה בהתאם למתכונת הלימודים המופיעה לעיל.

שם הקורס	היקף	דרישות מוקדמות
שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	4	
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	4	-
עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים	4	יסודות הכלכלה מיקרו כלכלה
מיקרו כלכלה ¹	4	יסודות הכלכלה
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	4	-
מבוא למדיניות ציבורית	4	-
סה"כ	24 ש"ס	

קורסי בחירה, 9 ש"ס

על התלמיד ללמוד 9 ש"ס מתוך קורסי הבחירה בכפוף למתכונת הלימודים המופיעה לעיל. ניתן לכלול במכסת השעות קורסים מחוגים אחרים מלימודי התואר השני בלבד. כפוף לאישור יועץ המ.א.

שם הקורס	היקף	דרישות מוקדמות
יזמות חברתית	3	
קבלת החלטות	3	-
מדיניות סביבה	3	-
תכנון, ניהול ויזום משאב הקרקע	3	
תקצוב ובקרה	3	
חברות ממשלתיות	3	
תאוריות ארגוניות וניהוליות	3	
מדיניות שוק העבודה בישראל	3	
מדיניות סביבה - היבטים משפטיים	3	

¹ תלמיד בוגר החוג לכלכלה, שהשיג ציון 75 בכל אחד מקורסי מיקרו אי+בי מקבל פטור מקורס זה. עליו להשלים את השעות במסגרת תכנית הלימודים.

סמינרים, 6 ש"ס

על התלמיד לבחור 2 סמינרים בכפוף למתכונת הלימודים המופיעה לעיל.

שם הסמינר	היקף	דרישות מוקדמות
גישות כלכליות במחקר במדיניות ציבורית	3	
רפורמות ניאו-ליברליות: תהליכים ותוצאות	3	
מדיניות ציבורית ומשפטית	3	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית
דיני תקשורת	3	-
סדנת תזה (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר בלבד)	3	-
פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות	5	סיום חובות שמיעה
מדיניות כלכלית	3	
מדיניות עירונית	3	
מחקר ויישום במדיניות סביבה	3	מדיניות סביבה
עיצוב מדיניות ציבורית בעידן הגלובליזציה	3	
ביקורת משפט ומדיניות סביבה	3	

הדרכה במאגרי מידע במדיניות ציבורית

כל תלמיד חייב להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע במדיניות ציבורית. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) במדיניות ציבורית וההערכתם.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

ציון גמר

על תלמיד שהשלים את כל חובותיו לתואר להגיש בקשה לציון גמר (באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט).

חישוב ציון הגמר

קורסי חובה	24	ש"ס	62%
קורסי בחירה	9	ש"ס	23%
סמינרים (2 סמינרים)	6	ש"ס	15%

2. מסלול לימודים עם עבודת גמר (תזה)

מטרת מסלול לימודים זה היא להקנות ידע על תהליך גיבושה של מדיניות ציבורית, יישומה והערכתה, להכשיר את התלמידים למחקר עצמאי בתחום מדיניות ציבורית ולצידים בכלים עיוניים ומתודולוגיים הדרושים בעבודתם. עבודת הגמר מהווה זרישת קדם ללימודי דוקטורט.

סטודנטים מצטיינים במסלול זה יוכלו להיות מועמדים למלגת מחקר.

מבנה תכנית הלימודים

היקף הלימודים במסלול הוא 33 שעות סמסטריאליות.

חובות התלמיד	
-	לימודי השלמה - יסודות הכלכלה 4 ש"ס (לא נכלל במניין השעות לתואר)
24 ש"ס	קורסי חובה
3 ש"ס	קורס בחירה
3 ש"ס	סמינר
3 ש"ס	סדנת תזה
-	עבודת גמר (תזה) ¹
33 ש"ס	

רשימת הקורסים המוצעים היא זו המופיעה בתכנית המסלול ללא עבודת גמר.

פטור על סמך לימודים קודמים

תלמיד שלמד לימודי תואר שני ומבקש פטור מקורסים הכלולים בתכנית על סמך קורסים חופפים, יגיש טופס בקשה לפטור. בכל מקרה חייב תלמיד במכסה שלא תפחת מ-2/3 מתכנית הלימודים הנדרשת. (לא פחות מ-22 ש"ס, תכנית הלימודים תיקבע על ידי היועץ במסלול עם עבודת גמר).

עבודת גמר (תזה)

על כל תלמיד להגיש את עבודת הגמר במתכונת של חיבור מדעי. העבודה תתמקד בדרך כלל בסוגיה אמפירית של מדיניות ציבורית ותחקור באופן מקיף את היבטיה השונים, תוך שימוש בתאוריה הרלוונטית, ובשיטות המחקר המתאימות. התלמיד יזגים את יכולתו בכל שלבי התזה, כולל הגדרת הבעיה, הבנה ותיאור הרקע העיוני הנדון בספרות, פיתוח מתודולוגיה ויישומה, איסוף נתונים וניתוחם ובדיקת ההשערות. עיקר הדגש בעבודה יהיה בתרומתה לפיתרון בעיות יישומיות בתחום המדיניות הציבורית. חלק מחובות העבודה הינו הגנה על העבודה כמפורט בדף ההנחיות.

העבודה תבוצע בהנחיית שני מרצים. הצעת העבודה תוגש ליועץ החוג ותאושר על ידי ועדת ההוראה החוגית. דף הנחיות לכתובת עבודת הגמר ניתן לקבל במזכירות החוג.

חישוב ציון הגמר

24 ש"ס	קורסי חובה
3 ש"ס	קורס בחירה
3 ש"ס	סמינר
3 ש"ס	סדנת תזה
	לפי ממוצע משוקלל של 33 ש"ס
	עבודה גמר + הגנה על התזה
65%	
35%	
100%	

¹ שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

3. מסלול מצטיינים לתואר שני כפול עם אוניברסיטת שיקגו

במסגרת שיתוף הפעולה של החוג למדיניות ציבורית עם בית הספר למדיניות ציבורית באוניברסיטת שיקגו בארה"ב, אנו מציעים לסטודנטים מצטיינים את האפשרות ללמוד במסלול לתואר שני כפול.

שנת הלימודים הראשונה תהיה בתל-אביב והשנה השנייה בשיקגו. עם סיום הלימודים, יקבלו המצטיינים תואר שני מן החוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל-אביב ותואר שני נוסף מבית הספר למדיניות ציבורית על שם האריס באוניברסיטת שיקגו.

סטודנטים מצטיינים בחוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל אביב, יהיו זכאים להגיש מועמדות ללימודי התואר השני בשיקגו בסמסטר השני של שנת הלימודים הראשונה. מיון התלמידים וקבלתם ללימודים בשיקגו הם בסמכותה של אוניברסיטת שיקגו ובאחריותה הבלעדית. המידע מופיע באתרים:

<http://harrisschool.uchicago.edu/Academic/degrees/telaviv.asp>

<https://grad-application-e.uchicago.edu/intro/harris/intro4.cfm>

סטודנטים שיתקבלו לתכנית באוניברסיטת שיקגו ישאו בהוצאות שכר הלימוד באוניברסיטת שיקגו ובכל ההוצאות הנלוות ללימודים (תיתכן מלגה אחת מאוניברסיטת שיקגו בשווי שכר הלימוד).

מבנה תכנית הלימודים בשנה הראשונה בתל-אביב

מתכונת הלימודים בשנה הראשונה זהה לתכנית הלימודים הרגילה, עם תוספת של קורס בחירה אחד בכל סמסטר. היקף הלימודים בתל-אביב הוא 25 שעות סמסטריאליות.

חובות התלמיד בתל-אביב

	-	לימודי השלמה - יסודות הכלכלה 4 ש"ס (לא נכלל במניין השעות לתואר)
	16	קורסי חובה
ש"ס	9	קורסי בחירה
ש"ס	25	סה"כ

רשימת הקורסים המוצעים היא זו המופיעה בתכנית המסלול ללא עבודת גמר.

חישוב ציון הגמר בתל-אביב

4 קורסי חובה	64%
3 קורסי בחירה	36%

לימודים לקראת תואר שלישי תלמידי מחקר

הגשת מועמדות

רשאים להגיש מועמדות לתואר שלישי בחוג למדיניות ציבורית תלמידים בעלי תואר מוסמך אוניברסיטה במסלול המחקרי (עם עבודת גמר) בציון של 85 לפחות.

על התלמיד להגיש לוועדת הדוקטורנטים של החוג באמצעות מזכירות החוג את המסמכים הבאים:
גיליון ציוני ב.א. ו-מ.א.
עבודת הגמר למ.א. בשני עותקים
2 מכתבי המלצה
קורות חיים
טופס רישום

תלמיד מחקר שלב א' - הינו תלמיד שהתקבל ללימודי דוקטורט ונמצא בשלב הכנת הצעת המחקר.

תלמיד מחקר שלב ב' - הינו תלמיד שהצעת המחקר שלו אושרה.

חובות הלימודים

- א. קורסים בהיקף 8 ש"ש שיש להם זיקה לתחום מחקרו של התלמיד. הקורסים יהיו מתחום המ.א. של החוג ושל חוגים אחרים, באישור המנחה או היועץ.
על מועמדים, שתואר המוסמך שלהם איננו במדיניות ציבורית, להשלים 8 שעות נוספות לפחות, במסגרת החוג למדיניות ציבורית, וזה מלבד 8 השעות הנדרשות על פי תקנון האוניברסיטה מכל תלמיד מחקר.
- ב. קורסים אלו יש להשלים תוך שנה ממועד הקבלה כתלמיד מחקר שלב א'.
- ג. תלמידים שהתקבלו כתלמידי מחקר שלב א' יהיו חייבים תוך שנה להתקשר עם המנחה ולהגיש לוועדת הדוקטורנטים החוגית הצעת מחקר מאושרת ע"י המנחה.
- ד. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. הצעה שתואשר ע"י הוועדה החוגית תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
- ה. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י מוסדות האוניברסיטה יעברו התלמידים למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד בו התקבלו לשלב א'.
- ו. התלמידים יגישו למזכירות החוג, אחת לשנה, דו"ח התקדמות חתום ע"י המנחה. הדוחות יועברו לוועדה הפקולטטית.
- ז. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ו/או אנגלית ותכלול תקציר באנגלית באורך של 5% מהיקפה.

תיאור הקורסים

קורס השלמה

1082.4015.01 יסודות הכלכלה

הקורס נועד להקנות מושגים בסיסיים בחשיבה כלכלית. ההדגשים הינם בעיקר על יישומים ומדיניות בתחומי המיקרו והמאקרו כלכלה.

קורסי חובה

1082.4026.01 היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות

הקורס עוסק בזיקה בין ידע מדעי ומדיניות ציבורית. בין נושאי הקורס: הגדרת בעיות במדיניות ציבורית. ידע מדעי כבסיס לייזום מדיניות ואמצעי להערכה. נבחנות תכניות התערבות ומדיניות ציבורית בתחום חינוך, דוחה, עבריינות ותכנון עירוני.

1082.4053.01 מבוא למדיניות ציבורית

הקורס יסקור את המושגים המרכזיים והתאוריות במדיניות ציבורית. נושאי הדיון יתמקדו על שלושת המרכיבים הבסיסיים בתהליכי מדיניות: עיצוב, יישום והערכה.

1082.4038.01 מיקרו כלכלה

הקורס נועד להקנות לתלמיד את כלי הניתוח הבסיסיים של התאוריה המיקרו-כלכלית תוך הדגשת יישומים לבעיות החלטה אופייניות בסקטור הציבורי. דרישה מוקדמת: יסודות הכלכלה.

1082.4046.01 משפט חוקתי ואתיקה ציבורית

הקורס יסקור את עיקרי המשפט הציבורי (חוקתי ומינהלי) בשיטת המשפט בישראל. בין הנושאים שיידונו: רשויות המדינה והיחסים ביניהן; זכויות הפרט וחובות המינהל הציבורי. הקורס יעסוק גם בהארת עקרונות האתיקה הציבורית החלים על נבחרי ציבור ועל עובדי המינהל הציבורי. הקורס יבחן בהקשר רחב את היחס שבין משפט לאתיקה בתחום הממשל והמינהל הציבורי.

1082.4018.01 עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים

בעיות מושגיות בחישוב עלות תועלת, שקולי יעילות בהקצאת משאבים ופרויקטים ציבוריים, שוטות להערכת כדאיות פרויקטים ציבוריים גדולים. נושאים עיקריים שיידונו בקורס כוללים: הקצאת משאבים מנקודת מבט המשק הלאומי, טכניקות כמותיות - כלכליות להערכת הכדאיות של פרויקטים, שיקולים דינמיים בהערכת כדאיות ותכנון פרויקטים, סיכון ואי ודאות בפרויקטים גדולים, אספקטים לא כמותיים בתהליך ההערכה הכולל. דרישות מוקדמות: יסודות הכלכלה, מבוא לסטטיסטיקה, מיקרו כלכלה.

1082.4009.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית

שיטות מחקר, מדידה, מערכי מחקר, שיטות איסוף נתונים, עיבוד נתונים, רגרסיה, ניתוח כמותי רב משתני, מבחנים פרמטריים, דגימה, בדיקת השערות.

קורסי בחירה

1082.4098.01 יזמות חברתית

מטרת הקורס לבחון הגדרה רחבה של יזמות כלכלית וחברתית ולנסות להתבונן ביחסי הגומלין שבין יזמות עסקית לבין הסקטור הציבורי. הקורס יבחן יזמות במגוון תחומים. בסקטור הציבורי בתחומים כגון: קליטת עלייה, חינוך, בריאות, שלטון מקומי, איכות סביבה וכד' ובסקטור הפרטי יזמות של קבוצות אוכלוסייה כגון: עולים, נשים וכד'. הקורס ידון ביזמות הן כאסטרטגיה של קבוצות חלשות והן כאמצעי להפיכה של בירוקרטיית נוקשות לארגונים גמישים, יצירתיים ומגיבים.

1082.4003.01 קבלת החלטות

הקורס עוסק בשלושה היבטים של התהליך של קבלת החלטות. (א) מודלים פוזיטיביים של התהליך, כגון: הגישה הפסיכולוגית, החלטות בקבוצות, המודל הרציונלי, השבעת הרצון, וכן מודלים דסקריפטיביים, כולל המודל התוספתי, מודל פח האשפה, רשתות מדיניות, סריקה מעורבת, וכו'. (ב) החלק השני עוסק בתהליך קבלת החלטות בסקטור הציבורי ומנתח את הייחודיות של התהליך, וכן גישות ספציפיות, כגון שיתוף הציבור וסגור. (ג) החלק השלישי דן במודלים נורמטיביים: הבניית המטרות, אופטימיזציה מעבר לזמן ובתנאי אי-ודאות, אסטרטגיות הנגזרות מתורת המשחקים, עץ החלטות, החלטות נוכח ריבוי מטרות, וכד'.

1082.4070.01 תקצוב ובקרה

הקורס יעסוק בבניית סוגי התמחור השונים לפעילויות שונות בארגונים בכלל ובמוסדות ציבוריים בפרט. יושם דגש על העמסת העלויות של מחלקות השירות השונות על מרכזי הרווח והעלויות במוסדות השונים, בניית תקציב ומשמעותו למוסד הציבורי.

1082.4041.01 חברות ממשלתיות

מטרת הקורס לבחון את יחסי הגומלין בין התחום הפוליטי לבין ההתנהגות הכלכלית של חברות ממשלתיות בכלכלה הפוליטית בישראל. בשלב שני נעסוק כסגנונות הפעולה של מקבלי ההחלטות בזירה הפוליטית ובחברות ממשלתיות כמו שרי ממשלה, עובדי מדינה, דירקטורים, מנהלים ונציגי עובדים. במהלך הקורס ינתחו החלטות בנושאים הקשורים לתחום פעילותן של חברות ממשלתיות ונסה להבין את מקומם של השיקולים הפוליטיים בפעילות זו (פרויקט הלביא, תעלת הימים, חיפושי נפט וכיו"ב).

1082.4001.01 תאוריות ארגוניות וניהוליות

מטרת הקורס לסקור באופן ביקורתי את התאוריות הביורוקרטיות והארגוניות. הדגש העיקרי הוא להציג בפני הסטודנטים את תפקיד ביורוקרטיה וארגונים בעיצוב, תכנון ויישום מדיניות. כמו כן, הקורס יציג היבטים עיקריים במינהל ציבורי כמו מבנה ארגוני וביורוקרטי, תרבות, שינוי, סביבה וכד'. הקורס יבחן את יחסי הגומלין בין מדיניות למינהל, במיוחד למנהלים בשירות הציבורי.

1082.4107.01 מדיניות סביבה- היבטים משפטיים

הקורס נותח צוהר אל עולם המשפט הסביבתי על היבטיו השונים, ומיועד לסטודנטים שאינם משפטיים. הכרת המערכת המשפטית הפועלת בתחום איכות הסביבה חשובה בעבור כל העוסקים בתחומים החברתיים של איכות הסביבה, ואינה בלעדית למשפטיים. המערכת המשפטית היא היוצרת את מסגרת הפעולה בעבור כל השחקנים. היא בעלת פן מחנך ומעצב התנהגויות. במידה רבה המשפט הסביבתי קובע מה ייעשה בתחום ומה לא ייעשה. הקורס נותן כלים לעוסקים בתחום מדעי החברה, המאפשרים להשפיע הן על המערכת המשפטית והן על המצב הסביבתי באמצעות המשפט. הסטודנטים יכירו את מערכות המשפט החלות על החברה הישראלית בתחום איכות הסביבה: הן מערכת המשפט הבינלאומית והן מערכת המשפט הישראלית. בקורס יינתנו דוגמאות מעשיות מתחומים שונים באיכות הסביבה, ויילמדו אופן ניתוח קייסים משפטיים. הסטודנטים ישתתפו בניתוח פעיל של בעיות איכות סביבה באמצעות המערכות המשפטיות שילמדו בקורס.

1082.4132.01 מדיניות שוק העבודה בישראל

הקורס יעסוק באפיון שוק העבודה בישראל ובדיון במדיניות ממשלתית בשוק זה. בין הנושאים שיידונו: שיעור ההשתתפות, רמת האבטלה ומדיניות דמי אבטלה, מצב שוק העבודה של ערביי ישראל, תעסוקת חרדים, עובדים פלשתינאים ועובדים זרים, עוני ועבודה, קצבאות הביטוח הלאומי, מס הכנסה שלילי, הכשרה מקצועית ועוד.

1082.4129.01 מדיניות סביבה

אחת הבעיות המרכזיות של כל הרשויות האחראיות על איכות הסביבה בעולם, ובייחוד בישראל היא כיצד ניתן לגרום לפרטים לעמוד בדרישות הדין (או הסטנדרט הסביבתי הרצוי), לעודד חדשנות ולהוביל לאיכות סביבה ראויה. בארץ בעיית האכיפה והרגולציה בתחום איכות הסביבה היא אחת הבעיות המשמעותיות ביותר בתחום. תאוריות רבות נכתבו בנושא ושיטות חדשות נבנו ויושמו. בקורס יידונו שאלות כגון: מיהם השחקנים כי המשתתפים בהליכי קביעת המדיניות ויישומה? מהן השיטות הקיימות בכדי לעודד חדשנות סביבתית ושיפור סביבתי? מהו מקומו של מידע וידע בקביעת מדיניות? מה מקומו של שיתוף לעומת כפייה? נתייחס למצב רצוי מול מצב מצוי ונשווה את המתרחש בישראל למתרחש במדינות שונות בעולם.

1082.4135.01 תיכנון, ניהול וייזום משאב הקרקע

תיכנון, ניהול וייזום של פרויקטים קרקעיים/נדל"ניים מחייבים הבנה מקיפה של מערכות שונות. מטרת הקורס היא להתוודע לתהליך התיכנון על שלביו השונים, החל משלבי זיהוי והגדרת קהל היעד, דרך הגדרת מטרות הפרויקט והיעדים השונים, בחינה של חלופות, הערכת התוכנית ומודלים שונים של קבלת החלטות. סוגיות מרכזיות אלה קיימות בכל סוג של פרויקט בין אם מדובר בייזום ציבורי או פרטי. משום כך, היכרות עם תהליך התיכנון רלבנטית לתחומים רבים ותתן בידי הסטודנטים כלים לנתח ולהעריך פרויקטים נדל"ניים שונים שנמצאים על סדר היום הציבורי. הקורס יתחלק לשני חלקים. החלק הראשון יעסוק בתיאוריות שונות שנוגעות לתהליך התיכנון ושלביו השונים. החלק השני יתמקד בישראל ויכלול היכרות עם מוסדות התיכנון והליך התיכנון בישראל וישלב הרצאות אורח של מתכננים ויוזמים מהמגזר הציבורי והפרטי שעוסקים בפרויקטים המצויים כיום על סדר היום הציבורי, דוגמת מנכ"ל גזית-גלוב ישראל על הקמת אזורי מסחר, מתכנן מחוז תל-אביב על איקאה ברש"צ, יזם כביש 6, ועוד.

סמינרים**1082.4126.01 רפורמות נאו-ליברליות: תהליכים ותוצאות**

מאז תחילת שנות השמונים מבקשות מדינות המפותחות, ישראל בכללן, דרכים חדשות להתמודדות עם דרישות המשק והאזרחים על רקע של האטה בצמיחה הכלכלית. בסמינר זה נדון במספר רפורמות נפוצות שמקושרות לאסכולה הפילוסופית-מדינית הניאו-ליברלית. בעיקר נעסוק בהפרטה אך גם בדה-רגולציה, יצירת תחרות במערכות ציבוריות, ביזור סמכויות ועוד. נתרכז בהשפעות השונות שיש לרפורמות אלו על יעילות וחלוקת המשאבים בתורה. כמו כן נדון בתהליכים הפוליטיים שהובילו לאימוץ רפורמות אלו בארץ ובעולם.

1082.4111.01 דיני תקשורת

הסמינר יעסוק במדיניות הנהוגת בישראל בתחום התקשורת - מדיניות חקיקתית, ממשלתית ושיפוטית - ותידון בו מפת התקשורת על היבטיה השונים. ינתחו ההיבטים המשפטיים והאתיים של התקשורת על מעגליה, החיצוני והפנימי. במעגל החיצוני - כלי התקשורת ביחסיהם עם רשויות השלטון והפיקוח המשפטי והציבורי על התקשורת. במעגל הפנימי - מקבילית הכוחות הפנימיים בעולם התקשורת.

חופש העיתונות ייבחן בעימותו עם אינטרסים חברתיים אחרים: ביטחון המדינה, הזכות לשם טוב, הזכות לפרטיות, הבטחת משפט הוגן ועוד. דגש מיוחד יושם בסמינר על הזכות לקבלת מידע ציבורי מכוח חוק חופש המידע ויישומו הלכה למעשה.

1082.4076.01 מדיניות ציבורית ומשפטית

בסמינריון תיבחנה סוגיות שונות בתחום המשפט החוקתי, המשפט המינהלי והאתיקה הציבורית. בין הנושאים שיידונו - זכויות הפרט וזכויות החברה; איזון אינטרסים בתחום המשפטי-חברתי ושיקולי "עלות תועלת" בהיקף ההגנה על זכויות היסוד; היקף הביקורת השיפוטית - המינהלית והחוקתית; ביקורת "חוץ שיפוטית" על הרשות המבצעת - ביקורת פנימית וביקורת המדינה; מדיניות תקשורת-היבטים חוקיים ואתיים.

1082.4100.01 סדנת תזה ל-מ.א.

מטרת הסדנה היא לסייע לתלמידים בהכנת הצעות המחקר ובשלבי כתיבת התזה. הסדנה מיועדת לסייע לתלמידים שטרם גיבשו הצעה, לגבש הצעת מחקר, ולתלמידים המצויים כבר בשלב כתיבת התזה לקדם ולגבש את עבודתם.

חובות התלמידים: הצגה בעל פה ובכתב של הצעת המחקר או עבודת התזה (או פרקים מתוכה). הגשת חוות דעת של עבודות/הצעות שהוצגו. השתתפות בדיונים.

ההשתתפות בסדנה היא שנתית.

ההשתתפות היא חובה לכל התלמידים במסלול עם עבודת גמר.

1082.4115.01 מדיניות כלכלית

הסמינר מיועד לסטודנטים המתעניינים בחקר תחומי מדיניות המשפיעים על ו/או מושפעים מסוגיות כגון צמיחה, אי-שוויון, עוני, אבטלה, גלובליזציה, אינפלציה וחינוך. דרישות מוקדמות: מדיניות כלכלית בישראל (יש אפשרות ללמוד במקביל את הקורס) ומיקרו-כלכלה.

1082.4077.02 פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות

הסדנה תתמקד על ההיבטים המתודולוגיים בלימודי מדיניות ציבורית בנושאים הקשורים לעיצוב יישום והערכת מדיניות. במסגרת הסדנה יכתוב כל סטודנט עבודה מסכמת. דרישות מוקדמות: סיום כל חובות השמיעה.

1082.4103.01 מדיניות עירונית

מטרת הסמינר היא בחינה מעמיקה וביקורתית של הסוגיות המרכזיות במדיניות העירונית העומדות על הפרק בישראל ובעולם. סוגיות אלה ייזונו במהלך הסמסטר בדיונים בכיתה, בהרצאות פרונטאליות, ובעבודות הסמינר שיוכנו על ידי הסטודנטים. הנושאים שיועלו וייסקרו יכללו, בין היתר: היחסים בין השלטון המקומי והממשלה, התפקיד המשתנה של השלטון המקומי כספק שירותים, הרשות המקומית כזמת פיתוח, שיווק ערים, הרשות המקומית בחברה הטרוגנית, רפורמה בשלטון המקומי, הרשויות המקומיות בעידן של מחסור בתקציבים, השפעת הגלובליזציה על השלטון המקומי, וכד'.
השלטון המקומי, וכד'.

1082.4121.01 גישות כלכליות במחקר במדיניות ציבורית

הסמינר מיועד לסייע לסטודנטים המבקשים להתמקד במחקר בשאלות כלכליות במדיניות ציבורית. הסמינר יכלול כלים בסיסיים כגון תורת המשחקים, ושיטות מחקר כלכליות למתקדמים. הסמינר יסקור סוגיות מחקריות בתחום רגולציה ואנטיטראסט. השווקים בהם נתמקד הם שווקים אוליגופוליים כגון תקשורת, בנקאות וכדומה.

1082.4051.01 עיצוב מדיניות ציבורית בעידן הגלובליזציה

במסגרת הסמינר נחקר את התמורות המתהוות בתהליכי קביעת מדיניות בעידן הגלובליזציה. האם אמנם חלה התדלדלות במעמדם של שחקני המדינה לעומת שחקנים אחרים בקביעת מדיניות כפי שגורסת גישת המדינה המרוקנת או שלפנינו מודל משילות חדש. עבודות הסמינר יעסקו בבחינת דפוסי קביעת מדיניות בתחומי מדיניות שונים, במישור הבינלאומי, הלאומי והמקומי.

1082.4133.01 מחקר ויישום במדיניות סביבה (דרישת קדם: קורס בחירה: מדיניות סביבה)

המחקר בתחום מדיניות הסביבה הוא תחום מתפתח שנדרש בו עוד פיתוח רב בעולם כולו וכיחוד בישראל. במסגרת סמינר זה יחקר כל סטודנט היבטי מדיניות מסוימים במקרה מבחן ויעלה המלצות פרקטיות לשיפור המדיניות באותו המקרה. התשתית התאורטית של הסמינר מתבססת על קורס הבחירה: "מדיניות סביבה" המהווה דרישת קדם לסמינר זה.

1082.4130.01 ביקורת משפט ומדיניות סביבה

במסגרת סמינר זה יוצגו עבודות בהתהוות של חוקרים בתחום הסביבתי מן הארץ ומהעולם. הסמינר מאפשר לסטודנטים להיות מעורבים בחזית המחקר בתחום המדיניות והמשפט הסביבתי. במסגרת הסמינר יידרשו הסטודנטים להציג עמדה ביקורתית על העבודות המוצגות בסמינר. הסמינר מעודד גישה בינתחומית לתחום מדיניות הסביבה, וחושף את התלמידים למגוון מתודולוגיות וסוגיות סביבתיות. העבודות המוצגות בו עוסקות בנושאים רבים מגוונים הן מבחינת תחומי המדיניות והן מבחינת הסוגיות הסביבתיות. נוסף על מאמרים העוסקים בסוגיות בעלי חשיבות מקומית, עוסקות העבודות במשפט הבינלאומי וההשוואתי, כמו גם בנושאים בעלי חשיבות כלל-עולמית. החוקרים האורחים באים מפקולטות שונות מהארץ ומח"ל, כמו מדעי המדינה, משפטים, מדיניות ציבורית, גיאוגרפיה, פילוסופיה, סוציולוגיה.

החוג למדיניות ציבורית

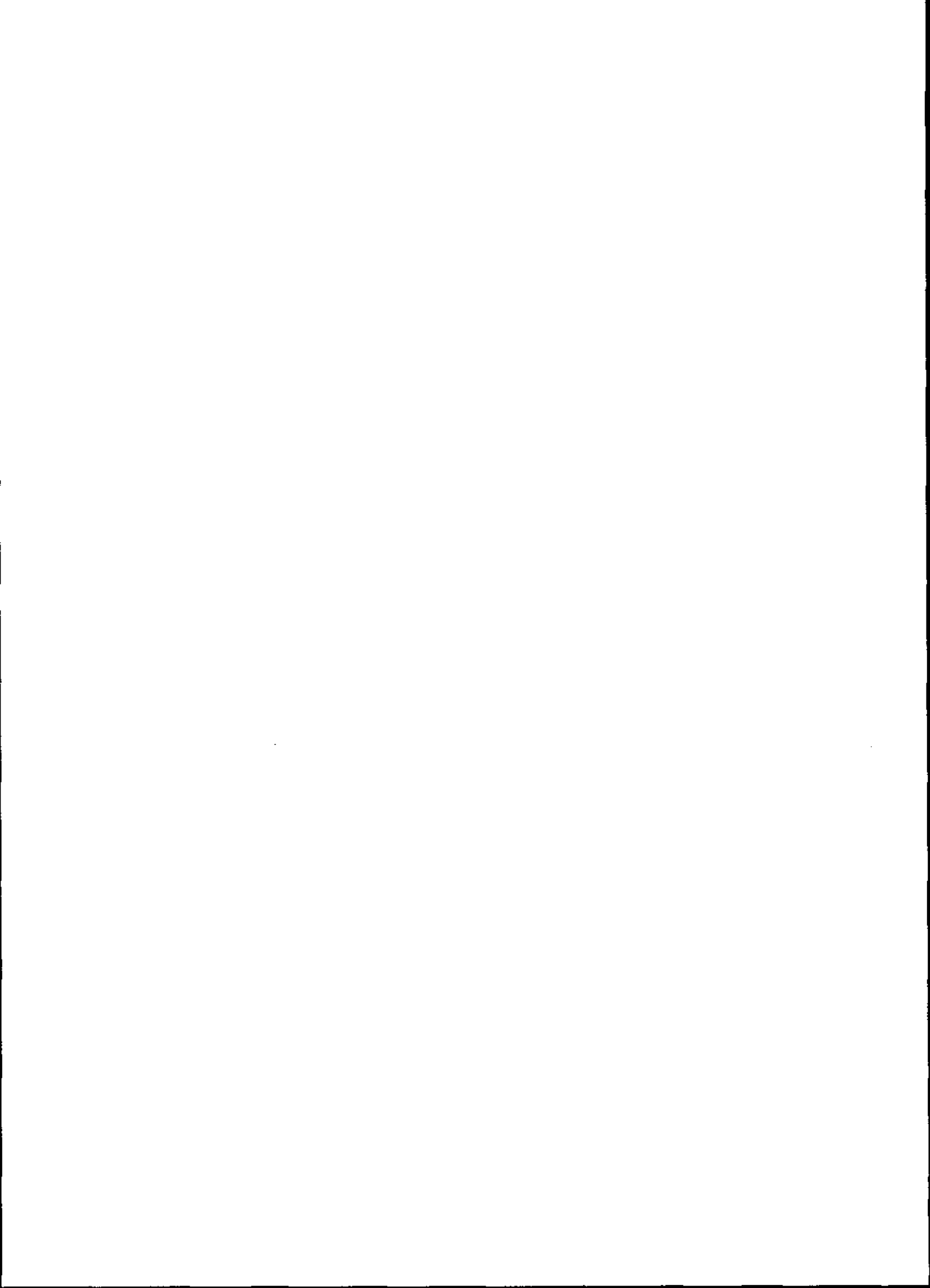
			<u>סמסטר א'</u>
הדרכה במאגרי מידע			1082.1100
20.11.08	20:00-18:00	ה'	.01
27.11.08	20:00-18:00	ה'	.02
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות			1082.4026
ד"ר דרורי ישראל	103	11:00-08:00 ג'	01. שיעור
	103	12:00-11:00 ג'	02. תרגיל
קבלת החלטות			1082.4003
ד"ר אופק חנה	104	11:00-08:00 ג'	01. שיעור
קרקעות וצדק חלוקתי			1031.3681
ד"ר חננאל רוית	106	14:00-11:00 ג'	01. שיעור
יסודות הכלכלה			1082.4015
ד"ר בן-דוד דן	108	15:00-12:00 ג'	01. שיעור
	108	16:00-15:00 ג'	02. תרגיל
עיצוב מדיניות ציבורית בעידן הגלובליזציה			1082.4051
ד"ר מנחם גילה	419	19:00-16:00 ג'	01. סמינר
שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית			1082.4009
פרופ' מבורך ברוך	318	19:00-16:00 ג'	03. שיעור
מר פייסיק צביקה	318	20:00-19:00 ג'	04. תרגיל
מדיניות עירונית			1082.4103
פרופ' ורצברגר אליה	421	11:00-08:00 ה'	01. סמינר
עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים			1082.4018
פרופ' ישיב ערן	104	11:00-08:00 ה'	01. שיעור
מר עידה יורם	108	12:00-11:00 ה'	02. תרגיל
דיני תקשורת			1082.4111
פרופ' סגל זאב	421	15:00-12:00 ה'	01. סמינר
מדיניות סביבה			1082.4129
ד"ר דורית קרת	108	15:00-12:00 ה'	01. שיעור
ביקורת משפט ומדיניות סביבה			1082.4130
ד"ר דורית קרת	204	18:00-15:00 ה'	01. סמינר

		חברות ממשלתיות	1082.4041
ד"ר קורן זן	108	ה' 18:00-15:00	.01 שיעור
		תקצוב ובקרה	1082.4070
מר אביטוב שרון	204	ה' 21:00-18:00	.01 שו"ת
		פרויקט גמור בניתוח אירועי מדיניות	1082.4077
			.01 סדנה
		הדרכה אישית	1082.4500
			.01 ע.גמר
		בחינת גמור	1082.5000
			.01 בחינה
		תזה	1082.9999
			.01 ע.גמר
		סדנת תזה- שנתי	1082.4100
ד"ר מנחם גילה	419	ג' 21:00-19:30	.01 סדנה

			<u>סמסטר ב'</u>
הדרכה במאגרי מידע			1082.1100
19.3.09	20:00-18:00	ה'	.03
26.3.09	20:00-18:00	ה'	.04
מיקרו כלכלה			1082.4038
ד"ר יפעת פז	108	11:00-08:00 ג'	.01 שיעור
ד"ר יפעת פז	108	12:00-11:00 ג'	.02 תרגיל
מבוא למדיניות ציבורית			1082.4053
ד"ר זהבי עמוס	204	15:00-12:00 ג'	01. שיעור
מר מאירי עדי	204	16:00-15:00 ג'	.02 תרגיל
סמינר מתקדם בתאוריות במדיניות ציבורית לתלמידי מחקר			1082.4134
ד"ר מנחם גילה	419	19:00-16:00 ג'	.01 סמינר
יזמות חברתית			1082.4098
ד"ר לרנטל תמר	208	19:00-16:00 ג'	.01 שיעור
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית			1082.4046
פרופי סגל זאב	004	20:00-16:00 ג'	.02 שיעור
גישות כלכליות במחקר במדיניות ציבורית			1082.4121
פרופי גנדל ניל	420	12:00-09:00 ה'	.01 סמינר
מדיניות סביבה- היבטים משפטיים			1082.4107
ד"ר קרת זורית	419	12:00-09:00 ה'	01. שיעור
מחקר ויישום במדיניות סביבה			1082.4133
ד"ר קרת זורית	420	15:00-12:00 ה'	01. סמינר
מדיניות ציבורית משפטית			1082.4076
פרופי סגל זאב	421	15:00-12:00 ה'	.01 סמינר
מדיניות שוק העבודה בישראל			1082.4132
פרופי ישיב ערן	108	18:00-15:00 ה'	.01 שיעור
רפורמות ניאו-ליברליות תהליכים ותוצאות			1082.4126
ד"ר זהבי עמוס	205	18:00-15:00 ה'	.01 סמינר
תאוריות אירגוניות וניהוליות			1082.4001
ד"ר דרורי ישראל	205	21:00-18:00 ה'	.01 שיעור
תיכנון, ניהול וייזום משאב הקרקע			1082.4135
ד"ר חננאל רות	108	21:00-18:00 ה'	01. שו"ת

	סמינר במדיניות כלכלית	1082.4115
ד"ר בן-זוד דן	ה' 21:00-18:00 421	.01 סמינר
	פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות	1082.4077
		.02 סדנה
	הדרכה אישית	1082.4500
		.02 ע.גמר
	בחינת גמר	1082.5000
		.02 בחינה
	תזה	1082.9999
		.02 ע.גמר

החוג למדיניות ציבורית

התכנית למדיניות ציבורית למנהלים

<http://spirit.tau.ac.il/empp/>

ראש התכנית: פרופ' זאב סגל

יועצת אקדמית: ד"ר גילה מנחם

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרות תכנית הלימודים

להקנות ידע תאורטי ומקצועי וכלים להבנת ההיבטים המדיניים, הכלכליים, החברתיים והמשפטיים של המדיניות הציבורית ואת יחסי הגומלין שביניהם. הלימודים מיועדים לפתח יכולות יישום מדיניות והערכתה ולהכשיר את הבוגרים למילוי תפקידי מטה בכירים במגזר הציבורי על שלוחותיו. התכנית כוללת לימודי התמחות בתחומים השונים של המדיניות הציבורית. התכנית ללימודי מוסמך במדיניות ציבורית למנהלים הינה מסגרת אקדמית ייחודית, המבקשת להעניק לבעלי ניסיון מעשי השלמת ידע (העמקתו, ולגשר בין תאוריה למעשה. ייחודה בכך שהיא מבקשת להעניק לנושאים בתפקידי ניהול בכירים, ידע תאורטי וכלי חשיבה וניתוח. התכנית תוביל בתוך 12 חודשים לתואר מוסמך במדיניות ציבורית למנהלים במסלול ללא עבודת גמר.

תנאי הלימוד

התכנית מניחה כי כל הסטודנטים לומדים תוך כדי המשך מילוי תפקידיהם הניהוליים, לפיכך, יתקיימו הלימודים בצורה מרוכזת בימי חמישי ושישי בקבוצה נפרדת ובכיתה נפרדת. לסטודנטים יוענקו, במידת האפשר, תנאי לימוד מיוחדים וערכות קורס הכוללות חומרי לימוד מפורטים. לרשות התלמידים יעמדו חונכים לסיוע בלימודים ויועץ לענייני מיחשוב. הלימודים יארכו 12 חודשים רצופים שיתולקו לשלושה סמסטרים, כולל עונת לימודי קיץ. היקף הלימודים יהיה 41 שעות סמסטריאליות (כולל לימודי רקע).

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדות נושאי תפקידים במנהל ובמשק בעלי ניסיון מעשי, שהם בעלי תואר בוגר אוניברסיטה, או תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון גמר "טוב" (75) לפחות, ובעלי ותק של 5 שנים לפחות בתפקיד ניהולי ברשויות השונות של המגזר הציבורי. במקרים מיוחדים תישקל קבלתם ללימודים של מועמדים בעלי ניסיון מעשי כאמור, שציון הגמר שלהם נמוך מ-75 אך לא פחות מ-70. סטודנטים אלה יתקבלו ללימודים במעמד "על תנאי".

לימודי דוקטורט

בוגרי תכנית המנהלים בציון 85 ומעלה, יוכלו להשלים כתיבת עבודת גמר, במסגרת החוג למדיניות ציבורית. ציון של 85 לפחות בעבודה זו, יאפשר להירשם ללימודי תואר שלישי במדיניות ציבורית.

תכנית הלימודים¹

היקף הלימודים הוא 41 שעות סמסטריאליות (כולל לימודי רקע).

חובות הסטודנט²

לימודי רקע - יסודות הכלכלה ³	3	ש"ס
קורסי חובה	24	ש"ס
סמינרים	5	ש"ס
לימודי התמחות	9	ש"ס

קורסי חובה - 24 ש"ס

על התלמיד ללמוד את כל הקורסים המפורטים ברשימה.

ש"ס	שם המרצה	קורס
4	פרופ' זאב סגל השופט אבי זמיר	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית
3	פרופ' יוסי ברכמן	עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים
2	ד"ר יורם עידה	מיקרו כלכלה ⁴
2	ד"ר גילה מנחם	היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות
1	ד"ר רוית חננאל	היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות: קרקעות וצדק חלוקתי
2	פרופ' אריה נאור פרופ' דויד נחמיאס	מבוא למדיניות ציבורית
2	ד"ר אורלי יחזקאל	ניהול מערכות מורכבות בסביבה דינמית
3	ד"ר תמר לרנטל	שיטות מחקר וסטטיסטיקה
5	מרכזים: פרופ' זאב סגל, ד"ר גילה מנחם	קורס חובה מתקדם: סדנה במדיניות ציבורית
	מרצים אורחים: 3-4 בכל סמסטר על פי נושאי הסדנה באותה שנה	

¹ ייתכנו שינויים בקורסים ובסגל המרצים.

² תנאי מעבר לסמסטר ב' הנו ציון ממוצע של 70 בקורסים הנלמדים בסמסטר א'.

³ לימודי רקע אינם נכללים במניין השעות לתואר.

⁴ סטודנט בוגר ביה"ס לכלכלה שהשיג ציון 75 בכל אחד מקורסי מיקרו א'+בי רשאי שלא ללמוד קורס זה.

לימודי התמחות - 9 ש"ס

מתוך 14 ש"ס בקורסי ההתמחות המוצעים יבחרו התלמידים קורסים עד למכסה כוללת של 9 ש"ס.

ש"ס	3	מדיניות כלכלית בישראל
ש"ס	3	גישות ניהול ויישום בסקטור הציבורי א'+ב'
ש"ס	1	סוגיות במדיניות רווחה
ש"ס	3	ניהול בסקטור הציבורי א' + ב'
ש"ס	2	חברות ממשלתיות
ש"ס	1	סוגיות במדיניות משקית והשפעתן על החברה והמדינה
ש"ס	1	מדינה וחברה בישראל

סמינרים

חובה:
הערכת פרויקטים ציבוריים א' - 3 ש"ס

בחירה:
הערכת פרויקטים ציבוריים ב' - 2 ש"ס
או
מדיניות ציבורית משפטית - 2 ש"ס
או
מדיניות חברתית - 2 ש"ס

הרכב ציון הגמר

ממוצע הציונים בקורסים משוקלל ע"פ מספר ש"ס. לא כולל לימודי רקע.

פטור על סמך לימודים קודמים

תלמיד שלמד לימודי תואר שני ומבקש פטור מקורסים הכלולים בתכנית על סמך קורסים חופפים, יגיש טופס בקשה לפטור. בכל מקרה חייב תלמיד במכסה שלא תפחת מ-2/3 מתכנית הלימודים הנדרשת.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

1066.1106.01 משפט חוקתי ואתיקה ציבורית

הקורס יסקור את עיקרי המשפט הציבורי (חוקתי ומינהלי) בשיטת המשפט בישראל. בין הנושאים שיידונו: רשויות המדינה והיחסים ביניהן; זכויות הפרט וחובות המינהל הציבורי. הקורס יעסוק גם בהארת עקרונות האתיקה הציבורית החלים על נבחרי ציבור ועל עובדי המינהל הציבורי. הקורס יבחן בהקשר רחב את היחס שבין משפט לאתיקה בתחום הממשל והמינהל הציבורי. סוגיות נבחרות באתיקה שיידונו: (1) מהי אתיקה מקצועית, מהי אתיקה ארגונית (2) היסודות המוסריים של הדמוקרטיה (3) האתיקה של ארגון מקצועי ממלכתי (4) בין אתיקה למשפט ("הרף" לעומת "הסף") (5) מפת האחריות (6) אמון הציבור.

1066.1114.01 עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים

בעיות מושגיות בחישוב עלות תועלת, שיקולי יעילות בהקצאת משאבים ופרויקטים ציבוריים, שיטות להערכת כדאיות פרויקטים ציבוריים גדולים. נושאים עיקריים שיידונו בקורס כוללים: הקצאת משאבים מנקודת המבט של המשק הלאומי, טכניקות כמותיות - כלכליות להערכת הכדאיות של פרויקטים, שיקולים דינמיים בהערכת כדאיות ותכנון פרויקטים, סיכון ואי ודאות בפרויקטים גדולים, אספקטים לא כמותיים בתהליך ההערכה הכולל.

1066.1110.01 מיקרו כלכלה

הקורס נועד להקנות לסטודנטים את כלי הניתוח הבסיסיים של התאוריה המיקרו-כלכלית, תוך הדגשת יישומם לבעיות החלטה אופייניות בסקטור הציבורי. דרישת קדם: יסודות הכלכלה ושיטות כמותיות.

1066.1111.01 היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות

הקורס בוחן את ההיבטים החברתיים, הפוליטיים והארגוניים של תהליך המדיניות הציבורית. זאת זיקות הגומלין בתהליך עיצוב המדיניות בין מאפייני המבנה החברתי, מאפייני המדינה ומאפייני המערכת הארגונית-בירוקרטית של המינהל הציבורי.

1066.1118.01 היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות: קרקעות וצדק חברתי

בשנים האחרונות עברה מדיניות הקצאת הקרקעות בישראל שינויים מהותיים. שינויים אלה, השפיעו באופן משמעותי על המשפט, הפוליטיקה, החברה והכלכלה בישראל ומצויים כיום בעיצומו של עימות ציבורי סוער, שנוגע לשאלות של צדק חלוקתי ושוויון חברתי. מטרת הקורס היא לבחון את מדיניות הקצאת הקרקעות בישראל, את השינויים שחלו בה במהלך השנים ואת השינויים הנוספים הצפויים לחול בה בעתיד הקרוב.

1066.1101.01 מבוא למדיניות ציבורית

הקורס יסקור את המושגים המרכזיים והתאוריות במדיניות ציבורית. נושאי הדיון יתמקדו בשלושת המרכיבים הבסיסיים בתהליכי מדיניות: עיצוב, יישום והערכה.

1066.1103.01 ניהול מערכות מורכבות בסביבה דינמית

מטרת הקורס הינה לדון בנושאים מרכזיים הקשורים למבנה הארגוני ולתהליכים הפנימיים והחיצוניים העשויים לעצבו. במהלך הקורס תודגשנה ההשפעות החיצוניות עימן צריך להתמודד הארגון על מנת לשרוד, ויתרה מכך, להצליח בסביבה דינמית של ימינו. במהלך הדיון יוצגו תאוריות, מסגרות התייחסות ומושגים העשויים לסייע להבנה טובה יותר של תפקוד מערכות ארגוניות וניהולן.

1066.1113.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה

הקורס יעסוק בנושאים הבאים של שיטות המחקר: מדידה, מערכי מחקר, שיטות איסוף נתונים, עיבוד נתונים, רגרסיה, ניתוח כמותי רב משתני, מבחנים פרמטריים, דגימה ובדיקת השערות.

1066.1104.01 סדנה במדיניות ציבורית

סמ' ב': 1066.1116.01, סמ' ג': 1066.1120.01

במסגרת הסדנה ייבחרו בכל שנה 3 נושאים העוסקים בסוגיות יסוד במדיניות הציבורית בישראל. כל נושא יידון בסדרת מפגשים בת 3-4 פגישות עם מרצה אורח, שזהו תחום התמחותו. ייכללו גם מפגשים עם קובעי מדיניות בתחום, במגמה להעמיק את הבנת התלמידים בזיקת הגומלין שבין המחקר למעשה.

לימודי התמחות**1066.1107.01 מדיניות כלכלית בישראל**

הקורס עוסק בהשלכות של מדיניות כלכלית, עם דגש מיוחד על סוגיות שהינן בין החשובות ביותר, שאיתן מתמודדת מדינת ישראל. נושאי הקורס יכללו, בין השאר: צמיחה כלכלית, אי-שוויון כלכלי, אבטלה, גלובליזציה של המשק, אינפלציה וחינוך. תינתן תמונת מצב אמפירית של המציאות הישראלית מהיבטים ארוכי טווח וכן השוואות עם מדינות אחרות. כמו כן, מודלים מאקרו-כלכליים, כולל מודלים של צמיחה, יתנו את המסגרת התאורטית לבחינת כלי המדיניות.

1066.1108.01 + 1066.1119.01 גישות ניהול ויישום בסקטור הציבורי א'+ב'

הצורך בהכשרה ובהתמקצעות הרובד הניהולי בארגונים בכלל ובארגונים ציבוריים בפרט, הינו הכרחי וזאת למען שיפור תהליך הספקתם של ה"טובין הציבוריים" והעלאת רמת איכותם של המוצרים המופקים במסגרת הארגונים הציבוריים. בקורס נדון בנקודות הבאות: שלבים בהתפתחות החשיבה הניהולית, קיברנטיקה וניהול, סגנונות ניהול ואבחון מצבי מנהיגות בארגונים, ניהול ארגונים ציבוריים - מהות וייחודיות, תהליכים ומודעות בקבלת החלטות, יישום גישות ניהול, חדשניות בשירות הציבורי.

1066.1109.01 סוגיות במדיניות רווחה

הקורס עוסק בבחינת הבסיס האידיאולוגי והרקע להקמתה של מדינת הרווחה, וממפה את הגורמים השונים הנוטלים חלק בקביעת מדיניות הרווחה. הקורס בוחן את מצבה של מדינת הרווחה ומדיניות הרווחה בישראל ובמדינות אחרות בעולם בתחילת שנות האלפיים ומנתת את השינויים המתרחשים במדינת הרווחה בעשורים האחרונים.

1066.1115.01 ניהול בסקטור הציבורי א': מינהל ציבורי

הניהול הציבורי החדש דן בהיפתחותן של ביורוקרטיות להשפעות מגוונות של הסביבה העיסוקית ולקשרי הגומלין הנרקמים בין המגזר הפרטי, הציבורי והולונטרי (השלישי). הקורס ידגיש את החדרתם של מנגנוני שוק אל המגזר הציבורי ואת הסיכויים והסיכונים אשר מלווים תהליך זה בחברות דמוקרטיות ומודרניות.

1066.1117.01 ניהול בסקטור הציבורי ב': רגולציה

מטרת הקורס להציג בפני התלמידים את מושגי היסוד של מדיניות האקדקת והפיקוח (רגולציה = Regulation), את הליכי קבלת ההחלטות ואת אופן עיצוב המדיניות ויישומה. המדיניות הרגולטורית באה לידי ביטוי בהיקף הרגולציה, במגוון התחומים בהם היא מעורבת, במבנה הרשויות הרגולטוריות ובסמכויות המוקנות להן מכוח החוק. על בסיס המצע התאורטי שיוצג בתחומים אלה ינתחו התלמידים סוגיות שונות במדיניות הרגולציה בישראל.

1066.1105.01 חברות ממשלתיות

הקורס עוסק בנייתות מהותן ואופן תפקודן של החברות הממשלתיות בישראל. במהלכו יבחן מקומן של החברות הממשלתיות בסקטור הציבורי מול הרשויות השונות. ננתח את מהלך ההקמה של חברה ממשלתית, כמו גם את פעילותן של חברות ממשלתיות עיקריות במשק וההשפעה שלהן על המדיניות הציבורית בישראל.

1066.1125.01 מדינה וחברה בישראל

הקורס עוסק בהכרת סוגיות היסוד החברתיות והמדיניות בישראל. הוא תציג עמדה סוציולוגית אשר מבקשת לערער על (1) קיומו של מבנה אפרורי המכונה 'חברה ישראלית'; (2) קיומו של נרטיב המקובל על כל החלקים בתוך החברה בישראל. ייצור גוף של ידע על החברה בישראל מצריך בחינת הצעתו של הסוציולוג מקס ובר לפיה יש לחקור את יחסי הגומלין בין אירועים היסטוריים וקטגוריות אנליטיות (למשל לאומיות, דת, מעמד, מגדר ואתניות).

הקורס מציג רגעים היסטוריים אשר כל אחד מהם משמש חרך הצצה לאופן הבנייתן של קטגוריות אנליטיות/תיאורטיות. כל קטגוריה אנליטית לאומית, דת, מעמד, מגדר ואתניות – תמוקם בחקשר היסטורי. מסגרת כזו של ניתוח אמורה לאפשר הפעלת הקטגוריות האנליטיות על מגוון של מקרים היסטוריים.

1066.1127.01 סוגיות במדיניות משקית והשפעתן על החברה והמדינה

דיון עקרוני ביסודות המדיניות הכלכלית והשפעתה, דרך ניהול משאבי המדינה ותקציבה, על הכלכלה, החברה והמשפט בישראל. זאת, באמצעות ניתוח של סדרת אירועים ופרשות הנוגעים לתקציב המדינה, ההפרטות, המכרזים, התמיכות וההתקשרויות הציבוריות. במסגרת זו ננסה לאפיין מהם הכשלים המונעים התפתחות תקינה ויעילה של החברה והכלכלה בישראל וכיצד נפגעים עקרונות השוויוניות, היעילות, הגילוי הנאות, המינהל התקין וכיבוד ההתחייבויות.

סמינרים**1066.1112.01 הערכת פרויקטים ציבוריים א'**

הסמינר ייגן יכלול את הצגת תאורית בחירת המוצר הציבורי, אופן הקצאתו וחלוקתו לאוכלוסיית המטרה, מוצרי לוואי והשלכות אחרות. יישום התאוריות יכלול ניתוח סקטוריאלי, מחזור פרויקט, הכנתו ודרך מימונו על פי מתודולוגית הבנק העולמי. הערכת המדיניות תכלול ניתוח פרויקטים אשר בוצעו בעולם בסיוע מוסדות בין-לאומיים ופרויקטים אשר בוצעו בארץ בסקטורים הבאים: היי טק, תעשייה, חקלאות ומים, פיתוח אורבני וכפרי, הינד, בריאות ורווחה.

1066.1122.01 הערכת פרויקטים ציבוריים ב'

סמינר יתקדם בניהול פרויקטים ציבוריים והערכתם. הסמינר יתמקד בתחום הערכת פרויקטים רכים, הפקת לקחים, ושיווק לפרויקטים ציבוריים. הלמידה תתבצע תוך עבודה על פרויקטים שבוצעו בישראל ותכלול ביקור בשטח.

1066.1121.01 סוגיות במשפט ציבורי

בסמינר יתיבחנה סוגיות שונות בתחום המשפט החוקתי, המשפט המנהלי והאתיקה הציבורית. בין הנושאים שיידונו - זכויות הפרט וזכויות החברה; איזון אינטרסים בתחום המשפטי-חברתי ושיקולי "עלות תועלת" בהיקף ההגנה על זכויות היסוד; היקף הביקורת השיפוטית - המנהלית והחוקתית; ביקורת "חוץ שיפוטית" על הרשות המבצעת - ביקורת פנימית וביקורת המדינה; מדיניות תקשורת - היבטים חוקיים ואתיים.

1066.1126.01 מדיניות חברתית

הקורס יעסיק בבחינת סוגיות ספציפיות בעיצוב ביישום ובהערכת מדיניות חברתית כמו: הזיקה בין כלכלה וחברה, מבנה ההוצאה החברתית, המעבר מרווחה לעבודה, תהליכי הגלובליזציה והשפעתם על המדיניות החברתית, הפרטת השרותים החברתיים, ומעורבות המגזר הציבורי העסקי והשלישי בזירת השרותים החברתיים.

הסטודנטים יידרשו להכין עבודה סמינריונית שתעסוק באחד מנושאים אלו, או בנושאים נוספים, שיוסכמו עם מורה הקורס.

התכנית למדיניות ציבורית למנהלים

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>
פרופ' נחמיאס דוד ד"ר חיים ויצמן	מבוא למדיניות ציבורית	1066.1101
	ה' 10:30-09:00	01. שו"ת
מר יובל ארז	יסודות הכלכלה	1066.1102
	ה' 15:30-12:30	01. שו"ת
ד"ר יחזקאל אורלי	ניהול מערכות מורכבות בסביבה דינמית	1066.1103
	ה' 18:00-15:45	01. שו"ת
ד"ר קורן דן	חברות ממשלתיות	1066.1105
	ה' 15:30-12:30	01. שיעור
פרופ' קטן יוסף	סוגיות במדיניות רווחה	1066.1109
	ה' 12:15-10:45	01. שיעור
פרופ' שנהב יהודת	גישות ניהול ויישום א': אקטיביזם ניהולי	1066.1108
	א' 20:00-18:30	01. שיעור
סדנה במדיניות ציבורית: מרצים אורחים	ה' 20:00-15:45	1066.1104
	ו' 09:30-13:30	01. סדנה
פרופ' סגל זאב	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	1066.1106
	ו' 13:30-09:30	01. שו"ת

		<u>סמסטר ב'</u>
	מדיניות כלכלית בישראל	1066.1107
פרופ' בן-דוד דן	ה' 13:15-11:00	.01 שו"ת
	גישות ניהול ויישום ב': קבלת החלטות	1066.1119
פרופ' דורון גדעון ד"ר חיים ויצמן	ה' 10:45-09:15	.01 שיעור
	סוגיות במדיניות משקית והשפעתן על החברה והמדינה	1066.1127
ד"ר זליכה ירון	ה' 15:00-13:30	01. שיעור
	היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות	1066.1111
ד"ר מנחם גילה	ה' 17:15-15:45	01. שו"ת
	סמינריון: הערכת פרויקטים ציבוריים	1066.1112
ד"ר בולס יוסף	ה' 20:00-17:45	01. סמינר
	סטטיסטיקה ושיטות מחקר	1066.1113
ד"ר לרנטל תמר	ו' 13:00-10:45	01. שו"ת
	מיקרו כלכלה	1066.1110
ד"ר עידה יורם	ו' 09:00-10:30	.01 שיעור
	ניהול בסקטור הציבורי: רגולציה	1066.1117
מר ארבל גנץ אורי	ה' 13:45-13:00 003	.01 שיעור

מדיניות ציבורית
התכנית לישוב סכסוכים וגישור ע"ש אוונס
www.spirit.tau.ac.il/dispute

ראש התכנית: פרופ' אפרים יער

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

רציונל

בשנים האחרונות גברה ההכרה בחשיבות הנושא של יישוב סכסוכים הן כתחום מחקר אקדמי והן כתחום עיסוק מעשי. מגמה זו באה לידי ביטוי בספרות מחקרית ענפה, בכתבי עת המתמחים בנושא, ובפריחה של מרכזים ותכניות לימוד והכשרה לחקר סכסוכים ויישובם בעולם כולו ובישראל בכלל זה.

מטרות הלימודים

ייחודה של התכנית נעוץ, בראש ובראשונה, באופי הבינתחומי שלה, היינו, בחשיפת התלמידים לגישות דיסציפלינאריות שונות בתחום, כגון גישות משפטיות, פסיכולוגיות, תרבותיות, כלכליות ופוליטיות. בנוסף, יוכלו התלמידים להעמיק את הידע שלהם בתחומים ספציפיים, כגון סכסוכים בקהילה, סכסוכים בארגונים, סכסוכים סביבתיים, או בסכסוך היהודי-ערבי. על מנת לשלב בין החיבטים העיוניים והמקצועיים התכנית נבנתה כך שמסיימיה יהיו זכאים לשתי תעודות:

1. תואר מוסמך במדיניות ציבורית בתכנית לישוב סכסוכים וגישור שתוענק להם על ידי אוניברסיטת תל אביב.
2. תעודה המעידה על סיום קורס גישור ע"פ התנחיות המומלצות של הנהלת בתי-המשפט.

תנאי קבלה

רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון במוסד אקדמי מוכר בציון 85 לפחות.

משך הלימודים

הלימודים יחלו ביום חמישי ה-6 בנובמבר 2008 ויסתיימו ביוני 2010. רוב הלימודים יתקיימו בימי חמישי משעות הצהריים המוקדמות עד שעות הערב, ובימי שישי בשעות הבוקר.

לימודי השלמה

התלמידים, אשר התואר הראשון שלהם אינו בתחומי מדעי החברה, חייבים ללמוד 2 קורסים מתוך הרשימה הבאה:

- "חברה בישראל", "יסודות הפסיכולוגיה החברתית", "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "שיטת המשפט הישראלי", "מבוא לכלכלה ללא כלכלנים" (כלל פקולטטי).
- יש לסיים את קורסי ההשלמה עד סוף שנה א'.

לימודים מתקדמים

לתלמידים מצטיינים תינתן אפשרות להגשת מועמדות ללימודי דוקטורט.

הרכב תכנית הלימודים

שנה א'

קורסי ליבה

גישות תאורטיות למיון ולפתרון קונפליקטים (יש לקחת 4 מתוך 5 השיעורים הבאים):

ש"ס	2	גישות פוליטיות
ש"ס	2	גישות פסיכולוגיות-חברתיות
ש"ס	2	גישות תרבותיות
ש"ס	2	גישות משפטיות
ש"ס	2	גישות כלכליות
ש"ס	8	סה"כ גישות תאורטיות

קורסי מבוא (חובה לקחת את כל הקורסים):

ש"ס	2	ניהול משא ומתן כבסיס ליישוב סכסוכים
ש"ס	2	דרכים אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים
ש"ס	2	שיטות מחקר (כמותיות או איכותיות)
-	-	הדרכה במאגרי מידע ביישוב סכסוכים וגישור ¹
ש"ס	14	סה"כ שנה א'

שנת ב'

סמינריונים (יש לקחת סה"כ 3 סמינריונים)²:

ש"ס	3	סכסוכים לאומיים ובינלאומיים
ש"ס	3	סכסוכים במשפחה ויישובם
ש"ס	3	כוחות שמירת שלום במוקדי סכסוך
ש"ס	3	שתי מדינות לשני עמים: המשא ומתן לסיום הסכסוך הישראלי-פלשתיני
ש"ס	3	בניית הסכמות והנחיית קבוצות לאפקטיביות ³
ש"ס	3	פונדמנטליזם מול הומניזם – האתגר שבגישור
ש"ס	3	הסכסוך הישראלי ערבי בתרבות הישראלית
ש"ס	9	סה"כ סמינריום

¹ מפגש חד פעמי. לא נכלל במניין השעות לתואר.
² ניתן לקחת סמינר אחד לכל היותר ועד 2 קורסי בחירה מלימודי התואר השני בחוגים אחרים, ורק באישור היועץ האקדמי של התכנית - די"ר אורנה כהן. על התלמיד תחול אחריות אישור הרישום לקורס/סמינר מהחוג הרלוונטי.
³ קורס שנתי. מתקיים אחת לשבועיים.

קורסי בחירה (יש לקחת 10 ש"ס של קורסי בחירה):¹

ש"ס	2	יישוב סכסוכים בארגונים : יסודות תאורטיים
ש"ס	2	סכסוכים בקהילה ויישובם
ש"ס	2	יישוב סכסוכים ביהדות
ש"ס	2	יישוב סכסוכים באסלאם
ש"ס	2	היבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים ויישובם
ש"ס	2	בוררות הסכמית ובינלאומית
ש"ס	2	סכסוכים בסביבה
ש"ס	2	מעורבותם של ארגונים בינ"ל בפתרון קונפליקטים ביחב"ל
ש"ס	2	יישוב סכסוכים בעולם העבודה
ש"ס	2	תקשורת מילולית ולא מילולית ככלי ליישוב סכסוכים
ש"ס	2	חשיבת משא ומתן : מהלכה למעשה
ש"ס	10	סה"כ קורסי בחירה
ש"ס	10	סה"כ שנה ב'

סדנאות גישור

ש"ס	2	סדנה : מושגים ועקרונות מרכזיים בתהליך הגישור ומו"מ משתף
ש"ס	3	סדנה : פיתוח מימונויות ניחול הליך הגישור והכרת תפקיד המגשר
ש"ס	5	סה"כ סדנאות
ש"ס	38	סה"כ

שקלול ציון הגמר

100% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.

¹ בקורסי הבחירה תינתן עדיפות בהרשמה לתלמידי שנה ב'. עדיפות זו תישמר עד לסיום תאריך ההרשמה.

² ניתן לקחת סמינר אחד לכל היותר ועד 2 קורסי בחירה מלימודי התואר השני בחוגים אחרים, ורק באישור היועץ האקדמי של התכנית - ד"ר אורנה כהן. על התלמיד תחול אחריות אישור הרישום לקורס/סמינר מהחוג הרלוונטי.

תיאור הקורסים

קורסי ליבה וחובה

1054.4000.01 הדרכה במאגרי מידע ביישוב סכסוכים וגישור
כל תלמידי התכנית חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: הקניית עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתרי אינטרנט) בלימודי יישוב סכסוכים, שלבים בתהליך איתור המידע. ההדרכה מתקיימת בכיתת המחשבים בספריית מדעי החברה.

1053.1102.01 דרכים אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים - ד"ר אורנה כהן
לכל סכסוך מאפיינים וסיבות משלו, המושפעים מהדינמיקה של הסכסוך, המעורבים בו – אישיותם, יחסים ביניהם ומטרותיהם. במהלך שני העשורים האחרונים, התפתחו בעולם גישות חלופיות ליישוב סכסוכים ופתרונם. תפישת העולם שתוצג בקורס זה הינה ההבנה שאחת הדרכים להתמודדות עם הקונפליקט היא בדרך של שינוי ועיצוב היחסים בין בני הפלוגתא. יוצגו המנגנונים האופרטיביים הנשענים על נקודת מוצא זאת. לדוגמה: (1) המודל הטרנספורמטיבי בגישור הגורס כי ביכולתם של הצדדים ליישב את הסכסוך ביניהם בעזרת צד שלישי נייטרלי בדרך של העצמה (Empowerment) והכרה (Recognition). יפורטו דרכי הפעולה העיקריות המתבססות על מודל זה. (2) גישת הצדק המאחה (Restorative Justice) אסכולה המציעה נקודת מבט ייחודית על המעשה הפלילי ועל התגובה הראויה לו. גישה זאת מבוססת על ההכרה כי ההתנהגות הפלילית גורמת לפגיעות בנפעי העבירה בקהילה ואף במבצע העבירה עצמו. מטרת ההליך היא איחוי הפגיעות שיצר המעשה הפלילי תוך כדי זיהוי הצרכים של הצדדים ומתן מענה לצרכים אלו. יפורטו שלושת דרכי הפעולה העיקריות המתבססות על תפישה זאת: גישות, היועדות ומעגלים.
דרכי הוראה: הרצאות פרונטליות, דיון במאמרים ובסוגיות בהשתתפות הקבוצה, צפייה בסרטים מקצועיים.

1053.1103.01 גישות פסיכולוגיות-חברתיות לקונפליקטים ופתרונם - פרופ' יחיאל קלר
הקורס יתאר גישות פסיכולוגיות-חברתיות לקונפליקטים בין יחידים ובין קבוצות ותהליכי פתרון סכסוכים. במסגרת הקורס יידונו נושאים כמו קונפליקטים ודעות קדומות, סכסוכי אינטרסים וסיומם, מקומה של זהות חברתית בתהליכי קונפליקט ופתרונם.

1053.1104.01 גישות משפטיות - ד"ר אורנה דויטש
מטרתו של הקורס היא להעביר את הפלטפורמה המשפטית המשמשת רקע למנגנונים השונים ליישוב סכסוכים. הקורס יכלול מבוא העוסק ביסודות המשפט: תכליתו החברתית, המוסרית והכלכלית של המשפט, ענפי המשפט השונים, ועקרונות-על בעולם המשפט, כגון תום לב, תקנת הציבור, ערכי-היסוד של השיטה המשפטית, חופש החושים, ועוד. כמו-כן יעסוק חלק המבוא בעקרון הפרשנות התכליתית, המהווה אבן-יסוד לפרשנות כל הנורמות המשפטיות.
בחלק השני של הקורס ייבחנו הסדרים משפטיים יסודיים הנוגעים לחלופות השונות ליישוב סכסוכים: (1) ההליך השיפוטי – האיפיונים של ההליך השיפוטי; הכבילה לסדרי דין וראיות; סמכויות, ועוד. (2) פשרה, בדרך של משא ומתן או באמצעות פסק דין על דרך הפשרה. (3) בורות - אפיוני ההליך, מיהות הבורר, דרך ניהול הדיון, ההכרעה בבוררות וסופיותה. (4) גישור - אפיוני ההליך, ההסדרים בחוק ובתקנות הגישור וההשוואה למתודת הגישור.

1053.1105.01 גישות פוליטיות - ד"ר אריה גרוניק
קורס זה נועד לשרטט מתווה כללי של ההתפתחויות החיסטוריות והתאורטיות בהגדרת המושג "קונפליקט", מקורותיו, ניהולו ופתרונו. זאת תוך התייחסות מיוחדת לשוני בזיקה העיונית והמעשית בין "קונפליקט" לבין שימוש באלמות. בהקשר זה יעסוק הדיון בהקשרים תרבותיים (למשל בדתות השונות), בהקשרים פוליטיים שונים (למשל בדמוקרטיה-ליברליות לעומת משטרים אוטוריטריים או טוטליטריים) או בהקשרים אידיאולוגיים (למשל בהגות הדמוקרטית - ליברלית לעומת זו המרקסיסטית או הפמיניסטית). בהתבסס על האמור, ינותחו גישות מהעבר וההווה לניהול/פתרון קונפליקטים, החל מאלה הכותניות/מיליטריסטיות בצד האחד של הרצף, עבור דרך תפיסות של התנגדות לא אלימה וכלה בפילוסופיות הפציפיסטיות לסוגיהן הממוקמות בקצה השני של הרצף. כמו כן יידונו שאלות עקרוניות כגון: האם אכן קיימות מדינות או קבוצות חברתיות שהן בבסיסן שוחרות שלום – או לחילופין, מחרחרות מלחמה – יותר מאחרות, ואם אכן – מהם הנורמים להיותן כאלה! האם יש הבדל בגישה לקונפליקט ולהפעלת כוח בין גברים לנשים, בין בני מעמדות שונים? על איזה צרכים פסיכולוגיים עונה השימוש בקונפליקט ובאלימות? ועוד. כל זאת, הן במימד הפנים מדינתי והן במימד של היחסים הבינלאומיים – בכפוף לנושא.

1054.4103.01 גישות כלכליות - פרופ' דב סמט

הקורס יטפל בנושאים אלה:

1. אסטרטגיות שולטות ונשלטות (מתי ניתן להתעלם ממתחרים), זילמת האסיר ויישומים אחרים.
2. משחקי מיקום: היכן להתמקם בתחרות.
3. הצבעות אסטרטגיות במועצת מנהלים או בממשלה.
4. שיווי משקל נש כפתרון לקונפליקט אסטרטגי ויישומיו לכלכלה, לפתרון סכסוכים אסטרטגיים, לתכנון רשתות וכו'.
5. תחרות דינאמית ושיווי משקל פרפקטי.
6. החלטות אסטרטגיות תחת אינפורמציה לא מלאה, הערך של אינפורמציה בקונפליקט אסטרטגי.
7. קונפליקט אסטרטגי עם אינפורמציה לא סימטרית. בחירת פרויקט אופטימלי תחת אינפורמציה לא שלמה.
8. תורת המכרזים: מכרז אנגלי והולנדי, מכרז מחיר ראשון ושני, מכרזים באתרי האינטרנט. אסטרטגיות אופטימליות למשתתפים.
9. בעיות מיקוח.

1053.1107.01 ניהול משא ומתן כבסיס ליישוב סכסוכים - עו"ד יונתן קוברסקי

מטרת הקורס להקנות למשתתפים הבנה מעמיקה אודות תהליך ניהול המו"מ. הקורס יקנה למשתתפים בסיס להכנת מו"מ, תוך שימוש במודל מרכזי לניהול מו"מ מבוסס על אינטרסים והכרת תהליכים קוגניטיביים, המתרחשים בזמן ניהול המו"מ. כמו כן יוצגו מספר כלים בסיסיים לשיפור היכולת האישית במו"מ – תוך התמודדות עם האקלים הרגשי במהלך ניהול המו"מ והעלאת מודעות לטגנונה/האישיות של כל משתתף ומשתתפת. שימת דגש מיוחדת, תוקדש לניהול מו"מ, כאשר מדובר על מערכות יחסים עסקיות מתמשכות, במגמה לשמר ולטפח את מערכות היחסים הללו. התפיסה המרכזית, אשר תנחה את המפגשים, מניחה כי נושאים ונותנים מיומנים, יכולים למנוע מצבים קונפליקטואליים מיותרים וליישב מחלוקת בזמן ניהול המו"מ, ללא צורך בסיוע התערבות גורם שלישי.

1054.4211.01 גישות תרבותיות - פרופ' אלעאי אלון

מטרת הקורס הינה להצביע על מרכיב התרבות שבסכסוכים ובניהולם. התזה המרכזית של שיעור זה הינה שלמרות שסכסוכים קיימים בכל חברה, הם אינם מוסד אוניברסאלי בלבד. יתר על כן, עקרונות, אמונות, ערכים, מוסדות והתנהגויות קובעים לא מעט את תפיסת מוסד הסכסוך, את הסיבות לו, את מידת תומרתו, ואת האמצעים לניהולו וליישובו ובכך מהווים את המסד שעליו נבנות שאר הגישות לסכסוך. המבוא הכללי יודגם בעיקר על-ידי תרבות האסלאם דוברת הערבית. השיעור יתנהל תוך השתתפות פעילה של התלמידים אשר יידרשו להגיש בו שתי עבודות במהלך הסמסטר.

1054.4101.01 שיטות מחקר כמותיות - ד"ר תמר לרנטל

מטרות המחקר החברתי, בעיות קלאסיות במחקר אמפירי ומקורות הידע, תאוריה ומחקר, תוקף המחקר, קשר וסיבתיות, מערכי מחקר: ניסוי ומתאמי, ממד הזמן במחקרים מתאמיים, יחידות מדידה ודגימה, איסוף נתונים: הסקר, התצפית, ניתוח תוכן.

1054.4102.01 שיטות מחקר איכותיות - גבי שרון רמר ביאל

הקורס מציע היכרות עם מאפיינים בולטים של גישות המחקר האיכותניות במדעי החברה וכלי המחקר המשמשים אותם, דרך ארבעה אשנבים: הצגת המאפיינים הייחודיים של גישות מחקריות תנמנות עם הזרם האיכותני; סקירת שיטות לאיסוף נתונים ועיבודם; בחינת צורות לייצוג הידע המעובד; בעיות אתיות. יתרה מזאת, במסגרת הניסיון להקנות מיומנויות בסיסיות בשימוש בכלים אלו בתחומי העניין הנכללים תחת התכנית ליישוב סכסוכים, ייבחנו התרומות הייחודיות של שיטות המחקר האיכותניות במקרים של חקר קונפליקטים ויישובם. דרישות הקורס: נוכחות בהרצאות; קריאת מאמרי החובה מתוך רשימת הקריאה לפני כל שיעור, עבודת אמצע, שמשקלה 20% מהציון הסופי, והמהווה תנאי להגשת העבודה המסכמת שמשקלה 80%. סיום הקורס מותנה בקבלת ציון "עובר" בכל אחת מהעבודות.

1053.1106.01 סדנאות גישור**מושגים ועקרונות מרכזיים בתהליך הגישור ובמשא ומתן משתף**

עם תיקינת הסעיפים 179 ו-178 לחוק בתי המשפט והתקנות לתקנות בית המשפט (גישור) בתשנ"ג – 1993, הוכר הגישור כדרך מקובלת לפתרון סכסוכים שלא בדרך השיפוטית הרגילה (היינו: בית משפט או בוררות). הסדנה מיועדת לערוך היכרות בין התלמידים לבין שיטה חדשנית זו, המסייעת ליישוב הסכסוך. הסדנה תעסוק בעיקר בנושאים הבאים: (1) הדרכים להגיע לפתרונות מוסכמים; (2) עיצוב פתרונות יצירתיים; (3) טכניקות של ניהול מו"מ ותקשורת; (4) התגברות על מחסומים אמוציונאליים; (5) הגישור ומערכת המשפט; (6) אתיקה בגישור; (7) תרגילי הזגמה.

פיתוח מיומנויות לניהול הליך הגישור והכרת תפקיד המגשר

מטרת הסדנה להקנות למשתתפים הבנה, כלי עבודה ומיומנויות לניהול תהליך של גישור בין בני פלוגתא על פי מודל של פתרון בעיות. הסדנה תעסוק בתפקיד המגשר כמסייע לצדדים להיזכר, להגדיר לעצמם את האינטרסים, לזהות את מגוון הפתרונות העומדים לרשותם במטרה להגיע באופן רצוני ומושביל לפתרון הסכסוך המקובל עליהם. יתורגלו המיומנויות הנדרשות של המגשר בשלבים השונים של ההליך, לדוגמא: הקשבה אמפטי, שיקוף, הגדרה מחדש, מיקוד והגדרת סוגיות. כן יועלו דילמות ייחודיות לתפקיד המגשר.

שתי הסדנאות הן אינטגרטיביות מן ההיבט של תוכן, שיטות ותהליך הלמידה. בליווי מדריך מיומן יתורגלו בעזרת סימולציות, בקבוצות קטנות, אירועים מעולמות תוכן שונים. דרך למידה זאת תבטיח למידה חווייתית ועשירה המאפשרת הפנמה ויישום התומר הנלמד.

סמינריונים**1054.4226.01 שתי מדינות לשני עמים: המשא-ומתן לסיום הסכסוך הישראלי-פלסטיני –****עו"ד גלעד שר**

הסכסוך הישראלי-פלסטיני הוא רב מימדי, עמוק ומורכב: פוליטיקה, היסטוריה, דת, גיאוגרפיה, דמוגרפיה, ביטחון, משפט ופסיכולוגיה – שזורים בו בערבוביה. נושאי הליבה – ירושלים, הפליטים, הטריטוריה והגבולות, הסדרי הביטחון – כל אלה נדונו בעשור וחצי האחרונים, לסירוגין ובמקביל – תוך אלימות, שפיכות-דמים וטרור ושתי מערכות אינתיפאדה. המו"מ התנהל בערוצים רשמיים ובלתי-רשמיים, על רקע התפתחויות גיאופוליטיות דרמטיות. [הוא החל בוועידת מדריד (בוש האב, שמיר וערפאת) ובהסכמי אוסלו (קלינטון, רבין וערפאת), דרך המו"מ בשארם-א-שייח, בקמפ-דייב ובטאבה (קלינטון, ברק וערפאת), מפת הדרכים, ההתנתקות מעזה ואנאפוליס (בוש הבן, שרון/אולמרט, ערפאת/אבו מאזן)].

הסמינר יסקור את תולדות הסכסוך והמאמצים ליישבו, יתייחס להסכמים שנחתמו לאורך הדרך תוך ניתוח הכשלים ביישומם. כן יעלו לדיון הנושאים שבלב המחלוקת, הפשרות וההסדרים שהוצעו במהלך המו"מ, יוזמות בלתי-רשמיות ודיפלומטיות בערוצים אחרים, וועידות הפיסגה. כל אלה יידונו תוך ניתוח הכללים, השיטות, הכלים והגורמים המשפיעים ביישוב סכסוכים ובמשא-ומתן.

האם ניתן להשיג הסדר שיביא לפתרון של שתי מדינות לשני עמים? האם נוכל להציע חלופות קבילות וסבירות לפתרון של כל אחד מנושאי הליבה? וכיצד תוכל ממשלת ישראל להבטיח את זהותה של ישראל כמדינה יהודית, ציונית ודמוקרטית? – לכל אלה יידרשו המשתתפים.

1054.4214.01 סכסוכים במשפחה ויישובם – ד"ר יעל גירון / ד"ר דורית אלדר

מטרת הסמינר להקנות ידע תאורטי על המשפחה כמערכת, מרכיבי הדינמיקה המשפחתית, ומאפיינים של קונפליקטים משפחתיים. במסגרת הקורס יילמדו וייבחנו דרכי ההתמודדות ומיומנויות הגישור בתחום זה. יושם דגש על ההבחנה בין טיפול לבין גישור, תוך לימוד הערכת מצבים משפחתיים, האופייניים ליישוב סכסוכים משפחתיים באמצעות גישור. דרכי ההוראה: הרצאות פרונטאליות, ניתוח מקרים ומשחקי תפקידים.

1054.4218.01 פונדמנטליזם מול הומניזם – האתגר שבגישור – פרופ' יהושע גתי

אחד מסימניה של החברה הבינלאומית הוא אלימות הבאה על חשבון העדר שיח בין קבוצות בעלות דרכי חיים מנוגדות. אחת התופעות הבולטות היא העלייה הדרמטית של הפונדמנטליזם הדתי הבולט במגמתו האגרסיבית לא רק לשלב דת עם פוליטיקה אלא להתוות סדר עולם פונדמנטליסטי של השתלטות דתית על המדינה החילונית הדמוקרטית. מגמה נמרצת זאת מעמידה את הומניזם

החברתי במצב של מגננה ומאלצת אותו לחזור ולנסח את עיקריו ולהבהירם לציבור (ראו את תערוכת האבולוציה בניו-יורק).
הסמינריון ילבן את תופעת עליית הפונדמנטליזם, יציג את עקרונות המגננה ההומניסטית, יעמוד על עקרונות התעמולה הפונדמנטליסטית וסוד השפעתה וינתח את השיח החומניסטי תוך תשומת לב למצב בישראל במטרה להגדיר את מהות הפונדמנטליזם הישראלי.
יתר על-כן, הסמינריון יבחן את בעיית השיח בין קבוצות מנוגדות ויסקור מודלים גישוריים המושתתים על פרינציפים של שיח על רקע של משברים אידיאולוגיים וחברתיים-דתיים.

1054.4204.01 סכסוכים לאומיים ובינלאומיים - ד"ר אלון ליאל

סמינר על סכסוכים בינלאומיים אשר ינתח לעומק סדרה נבחרת של סכסוכים בינלאומיים ובהם הסכסוך הישראלי-פלשתיני, הסכסוך הישראלי-סורי, הסכסוך הדרום-אפריקני, הסכסוך התורכי-כורדי, הסכסוך באירלנד וסכסוכים נוספים מרחבי העולם. הסמינר יחל בהצגת מסגרת תאורטית ויסתיים בנייתו ההישגים של ועדות האמת והפיוס שפעלו במקומות שונים בעולם, חלקם בהצלחה בלתי מבוטלת.

1054.4209.01 בניית הסכמות והנחיית קבוצות לאפקטיביות¹ - ד"ר יובל קליש

סמינריון מתקדם זה נועד ללמד סדרה של כלים המשמשים ליישוב סכסוכים ארגוניים. יוצגו טכניקות להערכת סכסוך, להנחיית קבוצות לאפקטיביות ולבניית הסכמות בארגונים. הבסיס התאורטי ישולב בתרגול מעשי.

1054.4220.01 הסכסוך הישראלי-ערבי בתרבות הישראלית - ד"ר יובל בנזימן

הקורס יעסוק בייצוג הסכסוך בתרבות הישראלית, יידונו בו טקסטים תרבותיים מרכזיים בהתפתחות התרבות הישראלית ויבחנו הקונפליקט בהם, הן מבחינת ההתפתחות ההיסטורית של ייצוג הסכסוך בתרבות והן ביחס להתרחשויות במציאות הקונפליקט. ייבחנו שירים, סיפורים קצרים, סרטים, רומנים, מחזות, סרטים דקומנטריים, קטעי עיתונות, סדרות טלוויזיה, ועוד – ודרכם ייעשה ניסיון לבחון איך נראה הסכסוך הישראלי-ערבי בתרבות הישראלית, במה שונה אופן הצגת הסכסוך בתרבות מאופן הצגתו בשיח הפוליטי-מדיני, וכיצד התפתח ייצוג הסכסוך בתרבות לעומת התפתחותו במציאות הישראלית.

1054.4222.01 כוחות שמירת שלום במוקדי סכסוך - ד"ר קובי מיכאל

מבצעי שמירת שלום לסוגיהם הם אחד מהביטויים הבולטים של מעורבות בינלאומית באזורי סכסוך והקהילה הבינלאומית אכן עושה שימוש שכית בכוחות שכאלו בניסיון לנהל סכסוכים בין-מדינתיים וקהילתיים, למתנם או ליישנם. מכאן החשיבות שבחכרת האמצעי על מאפייניו הייחודיים, יתרונותיו ומגבלותיו ובעיקר מורכבותו. הקורס יעסוק ברקע ההיסטורי והבינלאומי להפעלתם של מבצעי שמירת שלום במתכונות השונות באזורי סכסוך בעולם בניסיון לעמוד על ייחודם של מבצעים אלו, על מורכבותם ועל מאפייניהם הבולטים ככלי לניהול ויישוב סכסוכים בקהילה הבינלאומית ונסה להקיש ממבחן ההיסטוריה של הפעלת כוחות שלום במוקדי סכסוך שונים אודות מידת ההצלחה של אותם כוחות, תוך ניסיון להתבונן לעבר אתגרי העתיד של מבצעי שמירת שלום בעולם.

קורסי בחירה

1054.4104.01 יישוב סכסוכים באסלאם - מר אחמד נאטור²

חופף לקורס "גישות דתיות" בתשס"ח 1054.4104.01

קורס זה אמור להקנות לתלמיד ידע בדרכי יישוב הסכסוכים באסלאם. לשם כך, תיעשה במסגרת זו סקירה למקורות המשפט המוסלמי. לאחר מכן ייעשה דיון בכללי השפיטה, הבוררות, הפשרה והסולחה בכל סוגי הסכסוכים: אזרחיים, בינלאומיים, מעמד אישי ופוליטיים. תיעשה בדיקה למוסדות המשור הקיימים בחברה הערבית, הבדווית, הכפרית והעירונית. יתקיים תרגול מעשי ביישוב סכסוכים מתחומים שונים ומפגשים עם אישים העוסקים בכך בשטח.

¹ אם מכסת התלמידים לקורס תתמלא, תיעשה הקבלה לקורס ע"פ הציון בקורס "ניהול מו"מ בבסיס ליישוב סכסוכים".

² על מנת להפיק מקורסים אלו את המירב, מומלץ לקחת את שניהם ברצף.

1054.4224.01 יישוב סכסוכים ביהדות - מר חיים נבון²

חופף לקורס "גישות דתיות" בתשס"ח 1054.4104.01

בקורס זה נעסוק ביישוב סכסוכים ביהדות, מהיבטים שונים. נפתח בדיון על אודות יישוב סכסוכים בתנ"ך, ועל ההיבטים הערכיים ביישוב סכסוכים, מפרספקטיבה יהודית. נבחן מודלים שונים של פתרון מחלוקות, על פי מקורות היהדות. נדון ביישוב סכסוכים במערכת המשפטית של ההלכה, על ידי פשרה ובוררות. נעסוק ביישוב סכסוכים במעגלים שונים, למן הרמה המשפטית ("שלום בית") ועד הרמה הבין-לאומית (מוסר המלחמה). הלימוד ייעשה מתוך מפגש עם מקורות היסוד בהגות ובהלכה היהודית.

1054.4210.01 היבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים ויישובם -

פרופ' יחיאל קלר וד"ר עוזי לוי

הקורס יתאר גישות פסיכולוגיות לסכסוכים בינאישיים ובינקבוצתיים: ייבחנו נושאים כגון תרומת המצב מול גורמי אישיות, תהליכי הבניה קוגניטיבית, הייריסטיקות, השפעות קבוצתיות ובינקבוצתיות, תהליכי מו"מ וחסימים במו"מ. יישוב סכסוכים, ועוד. הלמידה תלווה במספר תרגילי סימולציה.

1054.4208.01 בורות הסכמת ובינלאומית - עו"ד רונן סטי

מטרת הקורס הנה להקנות ידע וכלים בתחום הליך הבוררות הכולל ערכאת ערעור (להלן - בוררות הסכמת) וכן היכרות עם תחום הבוררות הבינלאומי. הבוררות ההסכמת מהווה כלי מרכזי ושכיח במדינות רבות לפתרון סכסוכים מחוץ לכותלי בית-המשפט. היא מיושמת בישראל בהליכי בוררות שונים. לנוכח חשיבות מנגנון זה הוגשה בכנסת הצעת חוק הבוררות (ערעור על פסק בוררות), התשס"ח - 2007, הזוכה לתמיכה רבה ועומדת בפני אישורה כחוק בקריאת שניה ושלישית. מנגנון הבוררות מיושם בהצלחה באמצעות מוסדות בורות בין-לאומיים. במסגרת הקורס תיערך הכרה עם בית המשפט הבין-לאומי לבוררות של ה-ICC, לשכת המסחר הבין-לאומית וכללי היסוד המניעים הליכי בורות בכפר הגלובאלי.

הקורס יכלול תרגילי הדמיה של הליכי בורות מגוונים בתחומי העסקים, הקהילה, מינהל ועוד, לצד בחינת בסיסה האקדמי והמעשי של הבוררות ההסכמת.

1054.4206.01 יישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תאורטיים - ד"ר יובל קליש

קורס בחירה זה נועד לתת בסיס תאורטי ביישוב סכסוכים בתוך ארגונים, תוך התייחסות מיוחדת למבנה החברתי של הארגון ולהשפעתו של מבנה זה על יישוב מוצלח של סכסוכים ועל שינוי ארגוני. נדון במורכבות ובייחודיות של קונפליקטים ארגוניים, יוצגו מונחי יסוד בהתנהגות ארגונית וגישות שונות לזיהוי מועמדים וקבוצות למשא-ומתן. יושם דגש על טכניקות למיפוי הון אישי וקבוצתי, על סוגי קונפליקטים ארגוניים שונים, ועל כוח ופוליטיקה ארגונית.

1054.4213.01 סכסוכים בקהילה ויישובם - ד"ר עידית בליט-כהן

הקורס יגיש את הסטודנטים עם תאוריות ומושגים בנושאי קהילה, הבהרת המושג, תיאור וניתוח סוגי קהילות תוך דגש על הבנת חשיבות הקהילה בחייהם של אנשים ומקומן של קהילות בעידן הנוכחי. בנוסף, הקורס יתייחס לסכסוכים בין קהילות שונות, בין קבוצות אינטרס שונות בתוך הקהילה, ובין קהילות לבין גורמים אחרים כגון, ארגונים ממסדיים, גופים חוץ ממסדיים וכד".

בקורס יידונו דרכים שונות להתמודדות ויישוב סכסוכים בהקשר הקהילתי. הקורס יסתמך על ספרות עדכנית ורלוונטית וכן, על אירועים קונקרטיים מהמציאות הישראלית.

1054.4216.01 סכסוכים בסביבה - ד"ר יצחק אומר

הקורס נועד להכיר קונפליקטים סביבתיים בקני מידה גיאוגרפיים שונים, את הגורמים להיווצרותם, את הקשרם התפישתי, החברתי והתכנוני, ואת הדרכים והגישות לפתרונם. נושאי הקורס: הגדרת מושגים - משאבי הסביבה ואיכותם, מפגעים סביבתיים וקונפליקטים סביבתיים. התפתחות הדגם המרחבי של שימושי קרקע והיווצרות קונפליקטים סביבתיים. תפרושת מגורים של קבוצות חברתיות. צדק סביבתי. השפעות חיצוניות חיוביות ושליליות. תפישת האדם את סביבת מגוריו - טריטוריאליזם; מודעות, דימוי וידע של הסביבה. מרחבי השפעה של מפגעים סביבתיים; תפישת סובייקטיבית והערכת אוביקטיביות אל מול חוק התכנון והבנייה. תהליך התכנון - הסדרת היחס בין שימושי קרקע במסגרת ההליך הסטטוטורי; ועדות התכנון, תוכניות מתאר, ההליך התכנוני ומשתתפיו; תסקירי השפעה על הסביבה. גישות לתהליך התכנון. טכנולוגיית מידע סביבתי ככלי עזר לשיתוף בתכנון סביבתי. דיון על מקורות הקונפליקטים הסביבתיים ודרכים ליישובם.

1054.4217.01 מעורבותם של ארגונים בינלאומיים בפתרון קונפליקטים ביחב"ל - ד"ר אלי בן טורה
 מטרת הקורס הנה להכיר את מורכבות היחסים הבינ"ל, המאפיינים ניהול ופתרון קונפליקטים באמצעות ארגונים ומוסדות בינ"ל. הקורס יתמקד במעורבותם של ארגונים וארגונים, בייצוב או בפתרון מצבי קונפליקט ומשבר בינ"ל באמצעות: תיווך, מניעה, פישור, שיפוט או העמקת שיתוף הפעולה. נבחן אסטרטגיות תאורטיות וגישות מעשיות למעורבותם של ארגונים בינ"ל, תוך התמקדות במוסדות האוי"ם, בסוכנויות המיוחדות של האוי"ם, כוחות השלום של האוי"ם, NGOs.

1054.4219.01 יישוב סכסוכים בעולם העבודה - גב' אסתר נבון
 מטרת הקורס להקנות ידע תאורטי ומעשי על דרכי יישוב סכסוכים בעולם העבודה. דגש מיוחד ינתן לגישור כדרך אלטרנטיבית לפתרון מחלוקות בהסכמה בתחום העבודה הן במסגרת הארגון בתחום משאבי אנוש והן במסגרת בית הדין לעבודה.
 כיו נושאי הקורס- סוגי סכסוכים בעולם העבודה, התפתחות דרכי יישוב סכסוכים בעבודה בארץ ובעולם, משפט העבודה בישראל - קיבוצי ואינדבדואלי, שימוש בחוקי עבודה בהליכי הגישור, מאפייני הגישור בעולם העבודה.
 שיטת החוראה - הרצאות פרונטליות, ניתוח אירועים בתחום משאבי אנוש סימולציות גישוריות במקרי אמת מבית הדין לעבודה.

1054.4223.01 תקשורת מילולית ובלתי מילולית - ד"ר צפירה גרבלסקי-ליכטמן
 הקורס עוסק בנושא התקשורת המילולית והתקשורת הלא-מילולית ככלי ליישוב סכסוכים וניהול קונפליקטים. הקורס מבוסס על גישה תוליסטית לחקר סיטואציות תקשורתיות שיש בהן היבט מילולי והיבט חזותי. גישה זו מבוססת על מספר הנחות: ראשית, שבכל תקשורת בין אישית פנים-אל-פנים, עוברים שני מסרים: האחד מילולי והשני לא-מילולי. שנית, שבכל אינטראקציה בין אישית כל המשתתפים משחקים תפקיד פעיל באופיה ובהתפתחותה. הקורס יסקור כל אחד מסוגי התקשורת ואת הקשר ביניהם, בהיבטים תאורטיים ומתודולוגיים. בנוסף לכך הקורס יבחן את שני הערוצים ואת הקשר ביניהם ביחס להבדלים תרבותיים, ולמגזר. לבסוף, ייבחן הקשר בין ערוצי התקשורת בסיטואציות תקשורתיות שונות בעיקר בהיבטים של ניהול משא ומתן, הן בהקשר העסקי והפוליטי והן האישי והמשפחתי. הסיטואציות ייבחנו תן בהיבט תאורטי והן בהיבט יישומי, תוך צפייה בקלטות וידאו.
 דרישות הקורס: (1) קריאה שוטפת של הביבליוגרפיה; (2) עבודה תאורטית ויישומית.

1054.4225.01 חשיבת משא ומתן: מהלכה למעשה - עו"ד מוטי קריסטל
 הקורס המתקדם לניהול תהליכי משא ומתן מתבסס על מודל חדשני Negotiation System^{TM} המנתח את תהליך המו"מ בראייה מערכתית. הקורס בנוי כסימולציה מתמשכת על פני 12 מפגשים, ומטרתו להעניק לסטודנטים כלים תאורטיים ויישומיים בחשיבת משא ומתן, קרי היכולת לנתח, לזוּם ולהוביל תהליכי מו"מ בתנאים משתנים של פערי כוחות, פערי מידע, תנאי אי ודאות או חוסר אמון בתחום המדיני, הציבורי והעסקי. הקורס מתבסס על תשתית הידע של הקורס הבסיסי למו"מ, ומשלב את המימדים הפוליטיים, פסיכולוגיים, חברתיים וגישוריים הנלמדים בתכנית.

התכנית ליישוב סכסוכים וגישור

תואר שני

סמסטר א'

שנה א' - קורסי ליבה וחובה

				1054.4000
		הדרכה במאגרי מידע ביישוב סכסוכים		
	20.11.08	13:00-11:00	ה'	.01
	27.11.08	13:00-11:00	ה'	.02
	4.12.08	13:00-11:00	ה'	.03
	11.12.08	13:00-11:00	ה'	.04
		שיטות מחקר כמותיות		1054.4101
ד"ר לרנטל תמר	004	15:00-13:00	ה'	.01 שיעור
		שיטות מחקר איכותיות		1054.4102
גבי רמר ביאל שרון	106	15:00-13:00	ה'	.01 שיעור
		דרכים אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים		1053.1102
ד"ר כהן אורנה	004	17:00-15:00	ה'	.01 שיעור
		גישות פסיכולוגיות-חברתיות		1053.1103
פרופ' קלר יחיאל	004	19:00-17:00	ה'	.01 שיעור
		ניהול משא ומתן כבסיס ליישוב סכסוכים		1053.1107
עו"ד קוברסקי יונתן	004	21:00-19:00	ה'	.01 שיעור
		קורסי בחירה		
		סכסוכים בסביבה		1054.4216
ד"ר אומר יצחק	106	11:00-09:00	ו'	.01 שיעור
		יישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תאורטיים		1054.4206
ד"ר קליש יובל	004	13:00-11:00	ו'	.01 שיעור

סמסטר ב'

שנה א' - קורסי ליבה וחובה

פרופ' סמט דב	004	גישות כלכליות	ה'	13:00-11:00	1054.4103	01. שיעור
ד"ר גרוניק אריה	004	גישות פוליטיות	ה'	15:00-13:00	1053.1105	01. שיעור
פרופ' אלעאי אלון	004	גישות תרבותיות	ה'	17:00-15:00	1054.4211	01. שיעור
ד"ר דויטש אורנה	004	גישות משפטיות	ה'	19:00-17:00	1053.1104	01. שיעור

קורסי בחירה

פרופ' קלר יחיאל ד"ר לוי עוזי	203	היבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים וישובם	ה'	21:00-19:00	1054.4210	01. שיעור
ד"ר בליט-כהן עידית	004	סכסוכים בקהילה וישובם	ו'	11:00-09:00	1054.4213	01. שיעור
עו"ד סטי רונן	425	בוררות הסכמית ובינלאומית	ו'	11:00-09:00	1054.4208	01. שיעור
ד"ר גרבסקי ליכטמן צפירה	004	תקשורת מילולית ולא מילולית ככלי ליישוב סכסוכים	ו'	13:00-11:00	1054.4223	01. שיעור
עו"ד קריסטל מוטי	204	חשיבת משא ומתן: מהלכה למעשה	ו'	13:00-11:00	1054.4225	01. שיעור

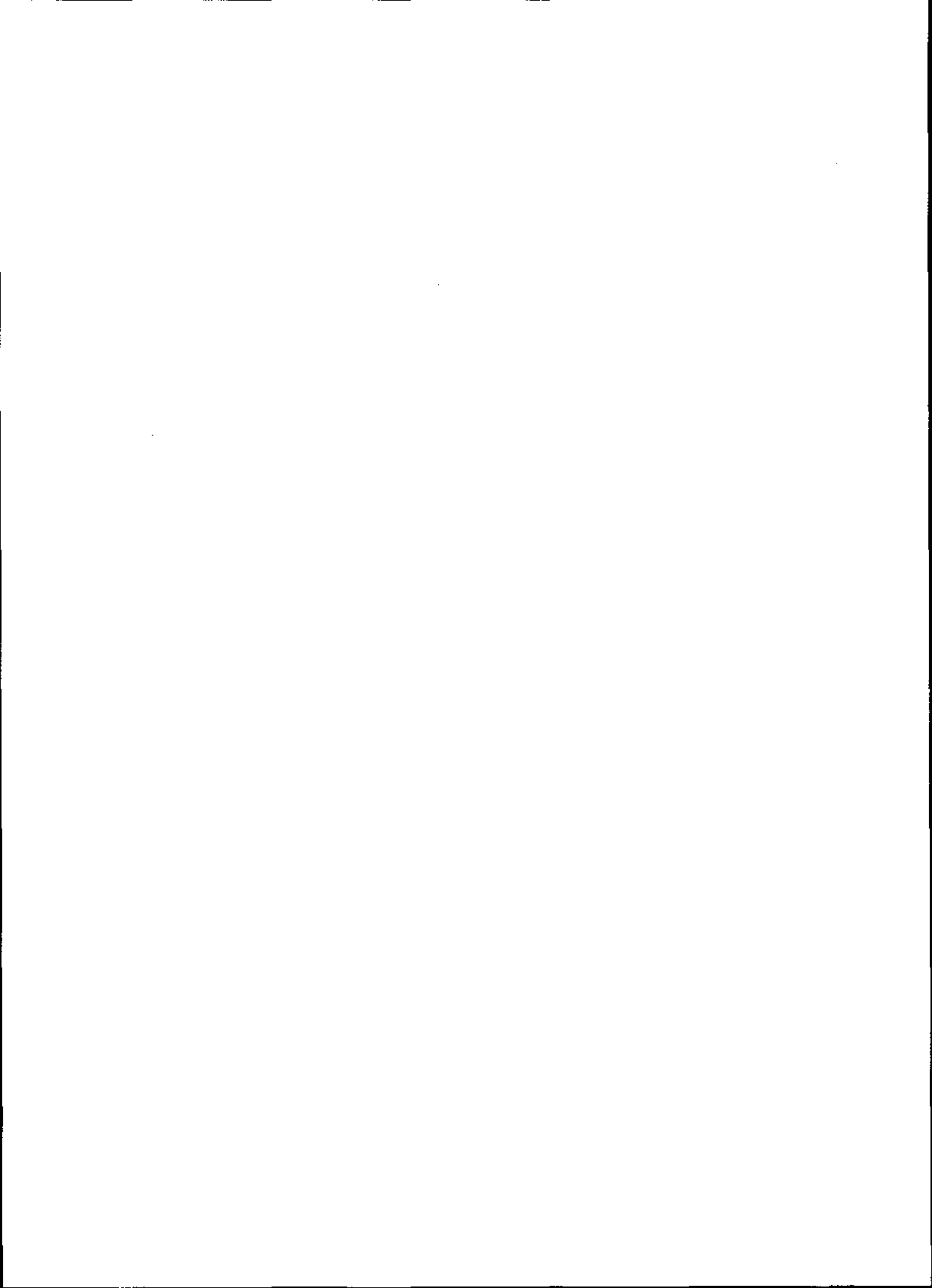
סמסטר קיץ

קורס גישור	1053.1106
א'	01. סדנה
ה'	02. סדנה
ה'	03. סדנה

<u>שנה ב'</u>				<u>סמסטר א'</u>
				<u>סמינרים</u>
		סכסוכים במשפחה		1054.4214
דייר גרון יעל	203	ה' 18:00-15:00		01. סמינר
דייר אלדר דורית	420	ה' 18:00-15:00		02. סמינר
		שתי מדינות לשני עמים: המשא ומתן לסיום הסכסוך הישראלי-פלשתיני		1054.4226
עו"ד שר גלעד	731	ה' 18:00-15:00		01. סמינר
		פונדמנטליזם מול הומניזם – האתגר שבגישור		1054.4218
פרופ' גתי יהושע	203	ה' 21:00-18:00		01. סמינר
				סמינר שנתי**
				**הקורס יינתן פעם בשבועיים
		בניית הסכמות והנחיית קבוצות לאפקטיביות		1054.4209
דייר קליש יובל	203	ה' 15:00-12:00		01. סמינר
דייר קליש יובל	203	ה' 15:00-12:00		02. סמינר
				קורסי בחירה
		ישוב סכסוכים בעולם העבודה		1054.4219
גבי נבון אסתר	004	ו' 11:00-09:00		01. שיעור
		סכסוכים בסביבה		1054.4216
דייר אומר יצחק	106	ו' 11:00-09:00		01. שיעור
		מעורבותם של ארגונים בינלאומיים בפתרון קונפליקטים		1054.4217
דייר בן טורה אלי	425	ו' 13:00-11:00		01. שיעור
		ישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תאורטיים		1054.4206
דייר קליש יובל	004	ו' 13:00-11:00		01. שיעור

סמסטר ב'סמינרים

ד"ר מיכאל קובי	כוחות שמירת שלום במוקדי סכסוך ה' 18:00-15:00 203	1054.4222 .01 סמינר
ד"ר בנוימן יובל	הסכסוך הישראלי-ערבי בתרבות הישראלית ה' 18:00-15:00 420	1054.4220 .01 סמינר
ד"ר ליאל אלון	סכסוכים לאומיים ובינלאומיים ה' 21:00-18:00 425	1054.4204 .01 סמינר
<u>קורסי בחירה</u>		
פרופ' קלר יחיאל ד"ר לוי עוזי	היבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים וישובם ה' 21:00-19:00 203	1054.4210 .01 שיעור
עו"ד סטי רונן	בוררות הסכמית ובינלאומית ו' 11:00-09:00 425	1054.4208 .01 שיעור
ד"ר בליט-כהן עידית	סכסוכים בקהילה וישובם ו' 11:00-09:00 004	1054.4213 .01 שיעור
ד"ר גרבולסקי ליכטמן צפירה	תקשורת מילולית ולא מילולית ככלי לישוב סכסוכים ו' 13:00-11:00 004	1054.4223 .01 שיעור
עו"ד קריסטל מוטי	חשיבת משא ומתן: מהלכה למעשה ו' 13:00-11:00 204	1054.4225 01. שיעור

תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW

NCJW WOMEN AND GENDER STUDIES PROGRAM

לימודי התואר הראשון

כללי

התכנית נלמדת במסגרת בין-פקולטטית, המשלבת שלוש פקולטות: רוח, אמנויות, חברה. התכנית נלמדת במסלול דו-חוגי לצד חוג דיסציפלינרי נוסף (ולא לצד תכנית רב-תחומית או בין-תחומית), ומתוכננת להימשך שלוש שנים (סה"כ 60 ש"ס).

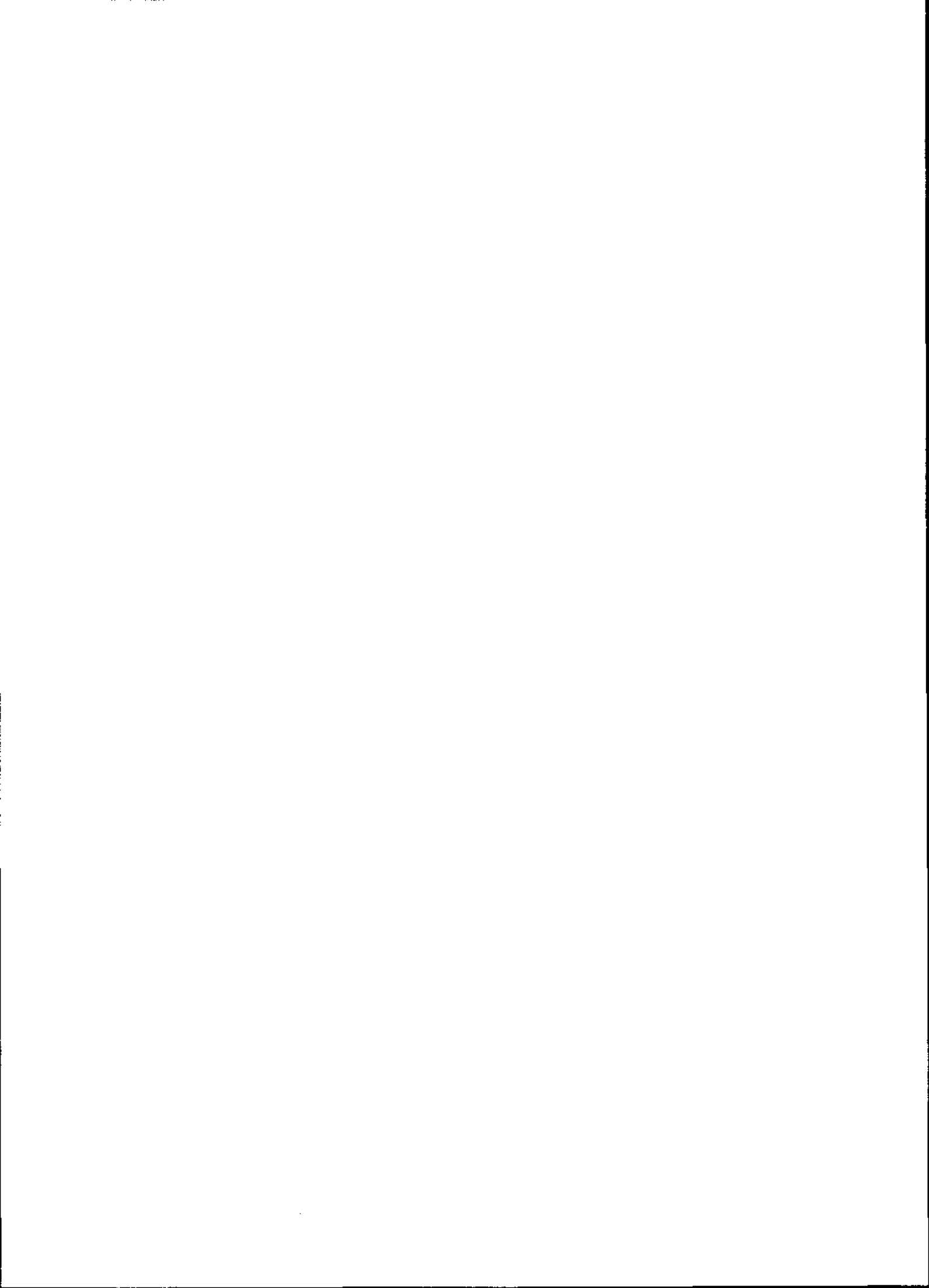
התכנית נהמכת ע"י האירגון האמריקני "מועצת נשים יהודיות - ארה"ב" - NCJW (National Council of Jewish Women). התכנית מציעה מלגות מתרומת NCJW לפרוץ ללימודי נשים.

מטרת התכנית

בתכנית זו מוצגים לימודי נשים ומגדר בתחומים מגוונים ומנקודת מבט ביקורתית. היסטוריה, פילוסופיה, סוציולוגיה, תולדות האמונות, משפט, פוליטיקה, קולנוע, ספרות, חינוך, פסיכולוגיה - ועוד - כל אלה נלמדים תוך בחינה ביקורתית של הנחות היסוד המדעיות שלהם, ותוך שילוב לימודי נשים ומגדר ואלטרנטיבות פמיניסטיות להמשגה ולתיאור מדעי. התכנית בנויה על תשתית רחבה של תאוריות פמיניסטיות, ועל מגעיהן עם תאוריות בתחומים קרובים. במוקד הדיון עומדות שאלות של מקומן ותפקידן של נשים, כמו-גם של מיעוטים לאומיים, אתניים, דתיים, גזעיים, סוציו-אקונומיים ומיניים; שאלות על צורות ייצוגם של אלה בתרבות; שאלות על אודות האופן שבו הדיון בשוליים החברתיים משנה את צורת החשיבה אודות התרבות בכלל; ושאלות על המושג 'גבריות' במכלול היבטיו וזיקותיו.

תכנית לימודי נשים ומגדר מניחה כי בכל התחומים המדעיים נעלם במידה זו או אחרת הייצוג השוויוני של נשים: על דעתן, על עולמן, על קולן - כל אלה הודרו מן השיח שעניינו "בני אדם" באשר הם. ממילא משתמע שבתכנית יש גם התייחסות לגורמים להעלמה זו, דהיינו למושגים הקשורים ביחסי כוח ושליטה. התכנית מתייחסת להיבטים שונים של מיעוט-הייצוג הזה, מנתחת את סיבותיו והקשריו ואת הדרכים בהן התמודדו נשים ומיעוטים שונים עם מיקומם השולי, תוך תצעת סדר יום מחשבותי, אינטלקטואלי ומחקרי, אלטרנטיבי. הדיון הפמיניסטי בנושיות מעלה ממילא מחשבות חדשות על היווצרות, ייצוג והשתנות של תפישת הגבריות, על תפישת היחסים בין המינים ועל הדינאמיות שבהגדרות המגדריות.

מידע על הלימודים תמצאו בכתובת: <http://www.tau.ac.il/humanities/ncjw>

הכשרה להוראת מדעי החברה בבתי-ספר על יסודיים (סוציולוגיה, כלכלה, מדע המדינה)

הלימודים לקראת תעודת הוראה במדעי החברה מתקיימים בחוג למדיניות ומינהל בחינוך, בית הספר לחינוך.

משך הלימודים והיקפם

משך הלימודים לקראת תעודת הוראה הוא **עד שנתיים**. הלימודים כוללים שיעורי מבוא ולימודים מקצועיים בהיקף של 25 ש"ס וכן הכשרה מעשית. ההכשרה המעשית אינה כלולה במכסת השעות הנדרשת לקראת תעודת הוראה. במידת הצורך, יידרשו לימודי השלמה. לימודי ההשלמה כוללים השתתפות בשיעורים וכתובת עבודות ובחינות בהתאם לדרישות החוג בו הם מתקיימים.

תנאי רישום וקבלה

רשאים להירשם ללימודים לקראת תעודת הוראה במדעי החברה בחטיבה העליונה: בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" במדעי החברה (בחוגים: סוציולוגיה, כלכלה או מדע המדינה) או במדעי ההתנהגות, (בתחומים סוציולוגיה, כלכלה או מדע המדינה) בציון "טוב" 75 ומעלה. קיימת אפשרות להתחיל בלימודים בשנה האחרונה ללימודי התואר הראשון בסוציולוגיה, בכלכלה או במדע המדינה, לאחר סיום שתי שנות לימוד מלאות בחוגים הנ"ל, בציון "טוב" 75 לפחות.

לימודי השלמה

בוגרים בסוציולוגיה יחויבו בשיעור השלמה בתחום הכלכלה ומדע המדינה.
בוגרים בכלכלה יחויבו בשיעור השלמה בתחום הסוציולוגיה ומדע המדינה.
בוגרים כמדע המדינה יחויבו בשיעור השלמה בתחום הסוציולוגיה והכלכלה.

שיעור השלמה בתחום סוציולוגיה: "מושגי יסוד וגישות תאורטיות בסוציולוגיה של החינוך".

שיעור השלמה בתחום מדע המדינה: "פוליטיקה ומשטר בישראל".

שיעור השלמה בתחום הכלכלה: "כלכלת חינוך והיבטים של מימון החינוך".

פרטים נוספים ניתן למצוא בידיעון ביה"ס לחינוך באתר האינטרנט <http://www.tau.ac.il/education>, וכן ניתן לקבל במזכירות החוג למדיניות ומינהל בחינוך, טלפון 03-6407978 או במזכירות תלמידים של ביה"ס לחינוך טלפון 03-6408460. כמו כן ניתן לפנות למרכז המסלול לתעודת הוראה, ד"ר יהודה יעקובסון.

תעודת הוראה באזרחות

מרכז התכנית: ד"ר רוני ריינגולד

הלימודים לקראת תעודת הוראה באזרחות מתקיימים בחוג למדיניות ומינהל בחינוך, בית הספר לחינוך.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא לתכשיר בעלי תואר אקדמי במשפטים או במדעי החברה (בסוציולוגיה, בכלכלה או במדע המדינה) להוראת מקצוע האזרחות בבית הספר העל-יסודי בישראל, תוך הכרת טכנולוגיות חדשות ושיטות הוראה מתקדמות.

תנאי רישום וקבלה

רשאים להירשם ללימודים לקראת תעודת הוראה באזרחות בחטיבה העליונה: בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" במשפטים או במדעי החברה (בסוציולוגיה, בכלכלה או במדע המדינה) בציון ממוצע 75 לפחות, או תלמידים שסיימו שתי שנות לימוד מלאות בחוגים הנ"ל.

משך הלימודים והיקפם

משך הלימודים לקראת תעודת הוראה הוא **עד שנתיים**. הלימודים כוללים שיעורי מבוא כלליים ולימודים מקצועיים בתחום ההוראה, בהיקף של 24 ש"ס, וכן הכשרה מעשית. במידת הצורך, יידרשו לימודי השלמה. לימודי השלמה כוללים השתתפות בשיעורים וכתובת עבודות ובחינות בהתאם לדרישות החוג בו הם מתקיימים. ההכשרה המעשית אינה נכללת במכסת השעות הנדרשת לקראת תעודת הוראה.

שיעורי השלמה

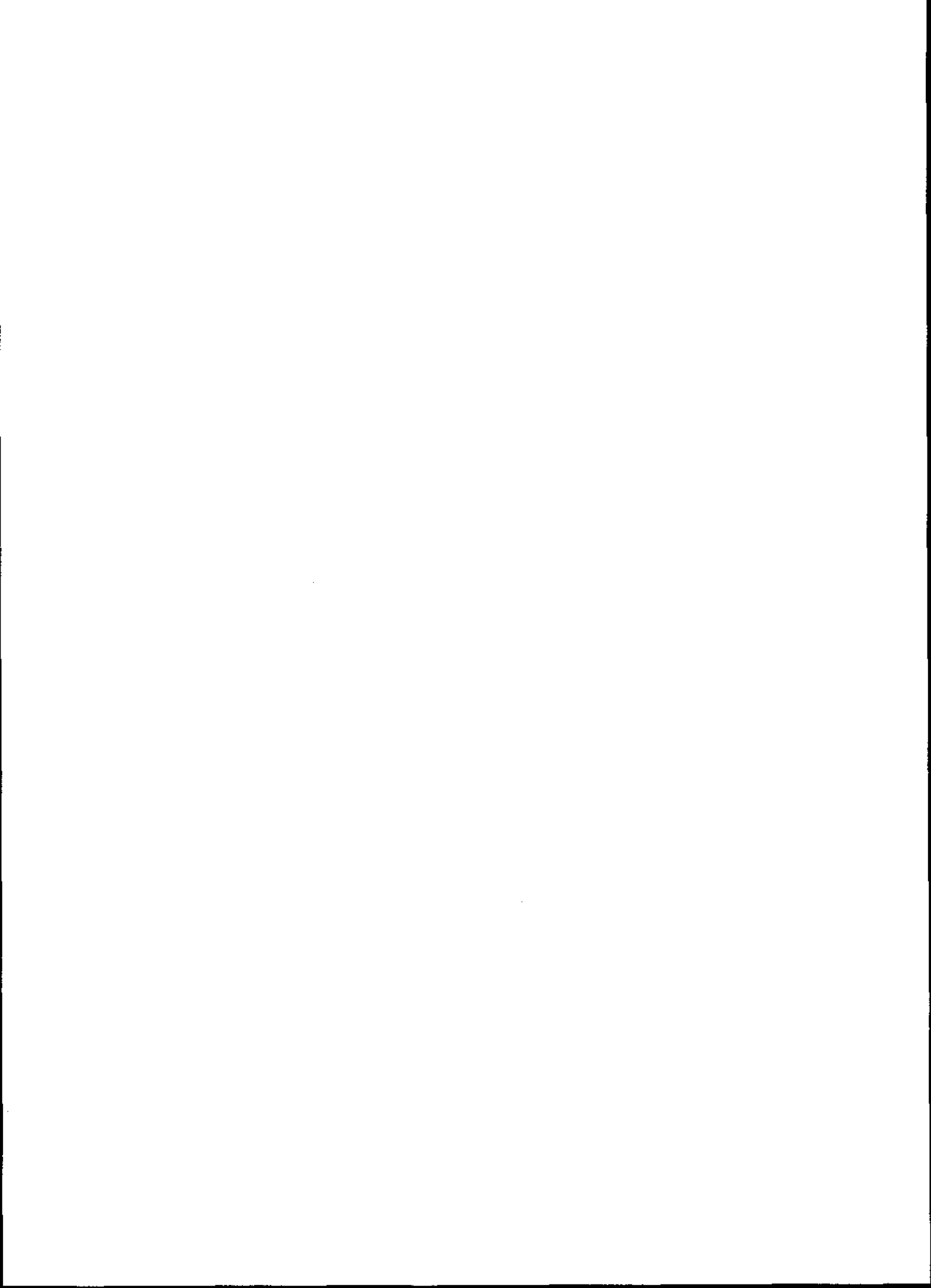
בעלי תואר ראשון **בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובכלכלה** יחויבו בשיעורי ההשלמה הבאים: שיעור השלמה "פוליטיקה ומשטר בישראל" - 4 ש"ס, ושיעור השלמה נוסף "שיטת המשפט הישראלי" - 4 ש"ס.

בעלי תואר ראשון **במדע המדינה** יחויבו בשיעורי ההשלמה הבאים: שיעור השלמה "מושגי יסוד וגישות תאורטיות בסוציולוגיה של החינוך" - 4 ש"ס, ושיעור השלמה נוסף "שיטת המשפט הישראלי" - 4 ש"ס.

בעלי תואר ראשון **במשפטים** יחויבו בשיעורי ההשלמה הבאים: שיעור השלמה "מושגי יסוד בגישות תאורטיות וסוציולוגיה של החינוך" - 4 ש"ס, ושיעור השלמה נוסף "פוליטיקה ומשטר בישראל" - 4 ש"ס.

פרטים נוספים ניתן למצוא בדיעוץ ביה"ס לחינוך, החוג למדיניות ומינהל בחינוך, באתר האינטרנט <http://www.tau.ac.il/education>.

ניתן לפנות למזכירות החוג למדיניות ומינהל בחינוך, טלפון 03-6407978 או למזכירות התלמידים של ביה"ס לחינוך טלפון 03-6408460. כמו כן ניתן לפנות למרכז המסלול לתעודת הוראה, ד"ר רוני ריינגולד.

החטיבות

תלמיד רשאי להירשם לקורסי חטיבה רק לאחר שקבלתו לחטיבה אושרה ע"י מזכירות הפקולטה למדה"ח. טופסי הרשמה לחטיבות ניתן להוריד מהאינטרנט: <http://spirit.tau.ac.il/xfasimH.asp> וכן ניתן לקבל בנקודת המודיעין בקומה ג', בבניין נפתלי. את הטפסים יש להחזיר למזכירות הפקולטה.

שם החטיבה	רגילה	מורחבת	קבלה לסמסטר	דרישות קבלה
אנגלית ולימודים אמריקניים	✓		א' -	-
ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום	✓		א' -	-
גיאוגרפיה וסביבת האדם	✓		א' -	-
היסטוריה כללית	✓		א' ב' -	-
היסטוריה של המזרח ואפריקה	✓		א' -	-
היסטוריה של עם ישראל	✓		א' -	-
העשרה	✓		א' ב' -	-
חברה וסביבה	✓		א' -	-
חשבונאות	✓		א' -	עמידה בתנאי הקבלה של החוג
כלכלה ^{1,2}		✓	א' ב' -	עמידה בתנאי הקבלה של החוג
לימודי צבא ואסטרטגיה ^{1,2,3}	✓	✓	א' ב' -	ראה בפרק החוג מדע המדינה
לימודי מגדר (הבדלים בין המינים)	✓		א' ב' -	ראה בפרק חטיבות פקולטטיות
מדע המדינה ^{1,2}	✓	✓	א' ב' -	ראה בפרק החוג
מתמטיקה ²	✓	✓	א' ב' -	ציון 80 לפחות ברמת 4 יחידות ומעלה בבחינת בגרות במתמטיקה
ניהול	✓		א' -	עמידה בתנאי הקבלה של החוג
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ^{1,2}	✓	✓	א' ב' -	ראה בפרק החוג
סטטיסטיקה ²	✓	✓	א' ב' -	ציון 70 לפחות ברמת 4 יחידות ומעלה בבחינת בגרות במתמטיקה
ספרות	✓		א' -	-
עבודה סוציאלית	✓		א' -	ראה בפרק חטיבות פקולטטיות
פילוסופיה	✓		א' ב' -	-
לימודי התרבות העברית	✓		א' -	-
פסיכולוגיה ¹	✓		א' -	-
צרפתית	✓		א' -	-
לימודי הערבית והאסלאם	✓		א' -	-
תולדות האמנות ²	✓	✓	א' -	-
תקשורת ^{1,2}	✓	✓	א' -	ראה בפרק החוג

בשל מגבלות קליטה בחטיבות אין הפקולטה מתחייבת לקבל כל תלמיד לחטיבה בה בחר בעדיפות ראשונה.

- 1 תכניות הלימודים - בפרק החוג.
- 2 החטיבה המורחבת תאוזכר בתעודת הב.א.
- 3 חטיבה זו אינה מיועדת לתלמידי החוג והחטיבה במדע המדינה.
- 4 שנה"ל תשס"ט היא השנה האחרונה לקבלה לחטיבה זו.

חטיבות פקולטטיות **חטיבה ללימודי מגדר (הבדלים בין המינים)**

מטרת החטיבה לאפשר לתלמידים המתעניינים בהיבטים החברתיים של הבדלים בין המינים ובמעמד האישה בחברה להרחיב ולהעמיק את הידע שלהם בתחום. החטיבה בת 16 ש"ס.

תנאי קבלה:

- יתקבלו תלמידים אשר סיימו את הקורסים הבאים בציון "עובר" לפחות:
1. מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה.
  2. אחד ממבואות שנה א' במדע המדינה או מהמבואות הכלל פקולטטיים הבאים: מבוא לפסיכולוגיה, שיטת המשפט הישראלי, מבוא לכלכלה ללא כלכלנים.
  3. סטטיסטיקה או שיטות מחקר באחד מחוגי הפקולטה.
- יועצת החטיבה: יפורסם

תכנית הלימודים

- א. קורסי חובה 5-6 ש"ס:
1. מגדר וחברה
  2. מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים
  3. פמיניזם, חברה ומשפט בישראל¹
- ב. קורסי בחירה
- התלמידים ילמדו בשיעורי הבחירה קורסים בהיקף שישלים את המכסה הכוללת של לימודי החטיבה ל-16 ש"ס לפחות. אפשר להשלים את מכסת שיעורי הבחירה גם עם שיעורי החובה בחטיבה.

מערכת שעות

				<u>סמסטר א'</u>
				<u>קורסי חובה</u>
		מגדר וחברה	ג'	1041.2611
פרופ' הרצוג חנה	003 נפתלי	19:00-16:00	ג'	.01 שו"ת
				0608.1110
מבוא לפילוסופיה פמיניסטית:				
מחשבות נשים				
ד"ר גדי נעה	144 גילמן	12:00-10:00	ד'	.01 שיעור
				<u>קורסי בחירה</u>
				1041.3570
ד"ר מנדל הדס	204 נפתלי	17:00-14:00	א'	.01 שו"ת
				1085.2604
"מראה מראה שעל הקיר...":				
נשים מתבוננות בדימויי נשיות במדיה				
גבי ברק-ברנדס סיגל	104 נפתלי	12:00-10:00	ד'	.01 שיעור

¹ לא יינתן בתשס"ט.

	פאם פאטאל - הפתיינית הקטלנית בפולקלור ובספרות	0608.3040
ד"ר רנן יעל	ד' 16:00-14:00 326 גילמן	.01 שיעור
	הפמיניזם הצרפתי מדה-בובואר עד ימנו	0608.3106
ד"ר חרובי דינה	ה' 16:00-14:00 001 רוזנברג	.01 שיעור
	כשפסיכואנליזה פוגשת מגדר	0608.3401
ד"ר זיו אפי	א' 12:00-10:00 326 גילמן	.01 שיעור
	בין המינים: מבוא לתיאוריות פמיניסטיות עכשוויות	0608.1115
ד"ר לובין אנרלי	ב' 16:00-14:00 144 גילמן	.01 שיעור
	יהדוני(ות) ב"עידן החדש": מפגש בין תרבותי	0662.2061
ד"ר רוח מדבר מריאנה	ג' 12:00-10:00 278 גילמן	.01 שיעור
	משמעות בחיים: היבטים פילוסופיים ופסיכולוגיים	0662.2052
ד"ר אילת יגורי תמר	א' 20:00-18:00 278 גילמן	.01 שיעור
	עיבור ולידה פלאיים במיתולוגיה היוונית	0672.1532
ד"ר גרשט רבקה	ד' 16:00-14:00 144 גילמן	.01 שיעור
	כשיעל, גיטה וג'מילה נפגשות - נשים במדינה החדשה	0677.1126
ד"ר רוזין אורית	ד' 18:00-16:00 278 גילמן	.01 שיעור
	טוני מוריסון - מונוגרפיה	0680.3026
ד"ר שיפמן סמדר	ג' 12:00-10:00 307 גילמן	.01 שיעור
	כמו באגדות: דברים שולט דיסני לא ספר לכם	0680.3058
ד"ר הלפרן רוני	ג' 18:00-16:00 326 גילמן	.01 שיעור
	אישות, גירושין והמשפחה היהודית בהלכה ובאגדה	0690.2951
פרופ' פרידמן מייע	ג' 16:00-14:00 002 רוזנברג	.01 שיעור
	מעמד האישה ונישואין בהלכה ובאגדה	0690.2950
פרופ' פרידמן מייע	ג' 12:00-10:00 002 רוזנברג	.01 שיעור

			סמסטר ב'
פרופ' שטייר חיה	110 נפתלי	13:00-10:00	1041.2604 .01 שו"ת
משפחה וחברה			
ד"ר גולדשטיין גדעוני עפרה	204 נפתלי	19:00-16:00	1041.3571 .01 שו"ת
אנתרופולוגיה של נשים			
ד"ר פדבה גלעד	108 נפתלי	16:00-14:00	1085.2606 .01 שיעור
כוכבים בארון: חד-מיניות בתקשורת הפופולארית			
ד"ר דקל טל	001 גילמן	14:00-12:00	0608.1003 .01 שיעור
תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית			
פרופ' קין גיני	326 גילמן	12:00-10:00	0608.1139 .01 שיעור
ביולוגיה ומגדר			
ד"ר רנן יעל	326 גילמן	16:00-14:00	0608.3119 .01 שיעור
בנות ואבות במיתוס ובאגדה			
ד"ר צורף מירה	305 גילמן	12:00-10:00	0662.2037 .01 שיעור
פמיניזם מאחורי הרעלה-הילכו שניהם יחדיו בלתי אם נועדו?			
ד"ר מנור דליה	278 גילמן	12:00-10:00	0662.2045 .01 שיעור
היהודי שבישראלי-דילמות זהות באמנות הישראלית המודרנית			
גבי פ. גולדברג פלורינדה	307 גילמן	14:00-12:00	0662.2116 .01 שיעור
"לכתוב כאשה": ספרות נשים באמריקה הלטינית			
ד"ר למדן רות	278 גילמן	14:00-12:00	0677.1137 .01 שיעור
יצר, תינוק, ואישה: נשים וחיי משפחה בחברה היהודית באימפריה העות			
גבי מרין תמר	362 גילמן	12:00-10:00	0680.2068 .01 שיעור
אמנות או נמות: סיפורי חניכה של סופרים וסופרות			
ד"ר מישרה הרינדר	278 גילמן	12:00-10:00	0687.2151 .01 שיעור
היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו			
ד"ר שיפמן סמדר	326 גילמן	14:00-12:00	0680.3008 .01 שיעור
אורלי קסטל-בלום -מונוגרפיה			

שירת נשים והקאנון העברי	0680.3073
ד"ר אופנהיימר יוחאי	.01 שיעור
ד' 18:00-16:00 362 גילמן	
אהבה ומוסכמות חברתיות בספרות	0687.2078
הסינית המסורתית	.01 שיעור
פרופ' שחר מאיר	
א' 18:00-14:00 262 גילמן	
גברים וגבריות בחברה היפנית המודרנית	0687.2165
גב' דלית בלוך-צמח	.01 שיעור
ד' 14:00-12:00 279 גילמן	
ייצוגים של נשים במקרא: נשים זרות,	0690.2226
נשים חכמות ומלכות	.01 שיעור
ב' 14:00-12:00 105	
ד"ר אשמן אהובה	
מין ומגדר בספר שופטים	0690.2249
ד"ר אשמן אהובה	.01 שיעור
ב' 12:00-10:00 105	
יחסי מיגדר במרחב הישראלי	0691.2863
פרופ' פנסטר טובי	.01 שו"ת
ג' 16:00-14:00 120	

חטיבות מחוץ לפקולטה

החטיבה באנגלית ולימודים אמריקניים

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

Social Sciences Minor in English

Below are examples of 16-hour "cube" for a Minor in English to be taken by Social Science students. Exact "cubes" should be constructed in consultation with an Adviser from the English and American Studies Department who will advise according to department requirements and the needs of individual students. The numbers in parenthesis before the name of each course refer to the semester hour credit for each course.

Cube I

- (4) A Theory Course
- (4) A Theory Course
- (4) Introduction to English Culture
- (4) Advanced Course (English Fiction)

Cube II

- (4) A Theory Course
- (4) A Theory Course
- (4) Introduction to American Culture
- (4) Advanced Course (American Fiction)

החטיבות בארכיאולוגיה ובתרבויות המזרח הקדום

הקבלה לחטיבות בסמסטר א' בלבד.

חטיבה בתחום ארכיאולוגיה של אי"י - עם סמינריון

4	שי"ס	- הארכיאולוגיה של ארץ ישראל משחרר ההיסטוריה ועד חורבן ירושלים (שיעור חובה)
2	שי"ס	- הארכיאולוגיה מהי? (שיעור חובה)
10	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג, עפ"י הנחיות היועץ ¹
4	שי"ס	- סמינריון
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה בתחום תרבויות המזרח - עם סמינריון

2	שי"ס	- מבוא כללי לתולדות המזרח הקדום (חובה)
2	שי"ס	- אחד מן המבואות לחלן (חובה): מבוא לתרבות אגאית בתקופת הברונזה או: מבוא לתרבות אנטוליה/מבוא לתרבות מצריים/ מבוא לתרבויות מסופוטמיה - כפוף לנושא הסמינריון
12	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג ²
4	שי"ס	- סמינריון שבו תיכתב עבודה סמינריונית או עבודת רפראט
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה בהיסטוריה מקראית - עם סמינריון

4	שי"ס	- שיעור בהיסטוריה מקראית (חובה)
2	שי"ס	- כתובות עבריות (חובה)
10	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג עפ"י הנחיות היועץ
4	שי"ס	- סמינריון או רפראט בהיסטוריה מקראית
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה בארכיאולוגיה קלאסית - עם סמינריון

4	שי"ס	- מבוא לארכיאולוגיה קלאסית של אי"י בתקופות הקלאסיות (חובה)
2	שי"ס	- ארכיאולוגיה מהי? (חובה)
2	שי"ס	- פרו"ס - בנושא התקופות הקלאסיות (חובה)
2	שי"ס	- טכנולוגיות קדומות בעולם הקלאסי / ממצא זעיר
2	שי"ס	- מונוגרפיה בנושא התקופות הקלאסיות / אמנות קלאסית
4	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג, עפ"י הנחיות היועץ
4	שי"ס	- סמינריון או רפראט בתחום הארכיאולוגיה הקלאסית
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה ללא סמינריון

2	שי"ס	- הארכיאולוגיה מהי? (חובה)
4	שי"ס	- הארכיאולוגיה של אי"י משחרר ההיסטוריה ועד חורבן ירושלים (חובה)
2	שי"ס	- מבוא כללי לתולדות המזרח הקדום (חובה)
8	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג עפ"י הנחיות היועץ
16	שי"ס	סה"כ

¹ אפשרית בחירה גם מתחום תרבויות המזרח ע"י בחינה שלא יעלה על 4 שי"ס.

² אפשרית בחירה גם מתחום ארכיאולוגיה של אי"י בחינה שלא יעלה על 4 שי"ס.

החטיבה בגיאוגרפיה וסביבת האדם

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.
משך הלימודים בחטיבה: 3 סמסטרים לפחות.

חטיבת השלמה

ש"ס	8	2 מבואות לפי בחירה	צירוף א':
ש"ס	4	2 שיעורים מתקדמים	
ש"ס	4	2 שיעורי בחירה (חייבים להיות מתחום המבואות והשיעורים המתקדמים)	
ש"ס	16	סה"כ	
ש"ס	8	2 מבואות לפי בחירה	צירוף ב':
ש"ס	4	2 שיעורים מתקדמים	
ש"ס	2	1 שיעור בחירה (חייב להיות מתחום המבואות והשיעורים המתקדמים)	
ש"ס	2	סמינריון בסיסי נושאי (חייב להיות מתחום המבואות) (סמ' ב')	
ש"ס	4	סמינריון מתקדם (סמ' א' + ב')	
ש"ס	20	סה"כ	

הערה: כל לימודי החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם מתקיימים בניין יד אבנר, אפקה.

החטיבה בהיסטוריה כללית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.

ש"ס	8	2 שו"תים	חטיבה
ש"ס	4	2 שיעורים	
ש"ס	4	1 סמינריון	
ש"ס	16	סה"כ	

הערות:

- דרישה מוקדמת להשתתפות בסמינריון היא סיום שני השו"תים. הסמינר צריך להיות בתקופה של אחד השו"תים שנלמדו.
- הסטודנט רשאי לבחור להגיש בסמינר עבודה סמינריונית או עבודת רפרט.

החטיבה בהיסטוריה של המזה"ת ואפריקה

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

		<u>שנה א'</u>
		מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדישה
ש"ס	2	אחד מהתרגילים המוצעים ע"י החוג
ש"ס	4	
		<u>שנה ב'</u>
		שני מבואות בנוסף לנייל
ש"ס	4	
		<u>שנים ב'ג'</u>
		שיעורי בחירת
ש"ס	6	
ש"ס	16	

החטיבה בהיסטוריה של עם ישראל

הלימודים מחולקים עפ"י תקופות:

- תולדות עם ישראל
1. העת העתיקה
  2. ימי הביניים
  3. העת החדשה

חטיבה

מן הצירופים האפשריים של תקופות בחוג יכול התלמיד להרכיב את חטיבתו.

מבנה הלימודים

ניתן לבחור 2 תקופות מתוך ה-3. בכל תקופה 4 ש"ס שיעור ו-4 ש"ס תרגיל - סה"כ 16 ש"ס. ההשתתפות בתרגיל מותנית בהשתתפות בשיעור באותה תקופה.

החטיבה בחברה וסביבה

הלימודים בחטיבה יימשכו לפחות שלושה סמסטרים ויכללו 17 ש"ס.

א. לימודי השנה הראשונה:

ש"ס	2	מבוא לאקולוגיה (ד"ר שריג גפני)
ש"ס	3	חברה, כלכלה וסביבה (ד"ר אבי גוטליב)
ש"ס	2	מבוא לאקו פילוסופיה (ד"ר דניאל מישורי)
ש"ס	2	שיעור בחירה מתוך הרשימה הנ"ל
בשנה ראשונה	<u>ש"ס</u>	9
		סה"כ

ב. לימודי השנה השנייה:

ש"ס	2	מבוא לכלכלת סביבה (ללא כלכלנים) (ד"ר דיויד כץ)
ש"ס	6	3-ו שיעורי בחירה מתוך הרשימה הנ"ל
בשנה שנייה	<u>ש"ס</u>	8
		סה"כ

קורסי בחירה (2 ש"ס כל אחד):

- מיתוג סביבתי (ד"ר אורי אורן)
- שיווק חברתי וסביבה (ד"ר נורית גוטמן) *
- תכנון סביבתי (ד"ר הרץ קסקין)
- האדם, המקום והסביבה הטבעית – מבט מהעבר (ד"ר יובל גדות)
- שמירת טבע וסביבה (ד"ר עפר בהט)
- מדיניות תחבורה לשמירה על הסביבה (ד"ר יפעת ליניאל-רודה)
- טבע וארץ בספרות הנבואה (ד"ר דלית רוס-שילוני)
- האוקיאנוסים והאדם - בין מאבק איתנים לשיתוף פעולה (ד"ר אלי גלנטי)
- אמנות בינוי בנושאים סביבתיים (ד"ר מיכאל גרבר)
- אדם וסביבה בשינויים בתפיסת הסביבה עם המעבר לחקלאות (ד"ר דניאל נוה)
- מימדים בני קיימא באדריכלות עכשווית (ד"ר יאשה גרובמן)
- אנטי גלובליזציה ואקופמיניזם (פרופ' ג'ני קיין)
- כלכלה בראייה אקולוגית (ד"ר שחר דולב) *

תנאי מעבר לשנה ב' בלימודי החטיבה הוא סיום כל חובות השנה הראשונה.

* קורסים הניתנים לתלמידי שנה ג' בלבד.

החטיבה בחשבונאות

1. **יורשו להגיש בקשה להתקבל לחטיבה:**
  - 1.1 תלמידים שהתקבלו לחוג לחשבונאות כתלמידים מן המניין לתכנית הדו-חוגית, בהליכי הקבלה הרגילים, ואשר הגישו בקשה להפסקת לימודיהם בחוג לחשבונאות והצהירו על ויתורם להמשך לימודיהם בחוג לחשבונאות או עמדו בתנאים אחרים כפי שנקבעו ע"י ועדת הוראה.
  - 1.2 תלמידי הפקולטה למדעי החברה, העומדים בתנאי הקבלה של החוג לחשבונאות ואשר הודיעו מראש על כוונתם ללמוד לימודי חטיבה בלבד. תלמידים אלה יופנו באמצעות מזכירות הפקולטה למדעי החברה.
  - 1.3 תלמידי חטיבה בחשבונאות, המבקשים להצטרף לחוג יידרשו לעבור הליכי רישום החלים על כלל המועמדים לחוג ולעמוד בדרישות הקבלה.
2. **סדרי רישום**
  - 2.1 כל התקנות החלות על תלמידי החוג לחשבונאות, לרבות דרישות מוקדמות ומקבילות ותקנון בחינות, חלות גם על תלמידי החטיבה בחשבונאות.
  - 2.2 הרישום לקורסים במסגרת החטיבה ייערך במזכירות החוג לחשבונאות.
3. **תיקף הלימודים**

על תלמיד החטיבה להשלים מכסת לימודים בהיקף של 18 ש"ס לפחות. במסגרת מכסה זו לא ייכללו קורסים המהווים דרישות מוקדמות או מקבילות לקורסים הנדרשים, ואשר אינם חלק מתכנית-החטיבה.

שם הקורס	חיקף	דרישות מוקדמות ומקבילות
יסודות החשבונאות	4	בחינת מעבר בהנהי"ח וחשובים מסחריים
חשבונאות ניהולית	2	יסודות החשבונאות ¹ יסודות הכלכלה ¹
שיטות סטטיסטיות לחשבונאים	2	סטטיסטיקה לכלכלנים א+ב מבוא לאקונומטריקה ¹
יסודות תורת ההחלטות וחקר ביצועים	2	סטטיסטיקה לכלכלנים א' מתמטיקה לכלכלנים ב'
תכנון ובקרה עסקית	3	חשבונאות ניהולית יסודות תורת ההחלטות וחקר ביצועים יסודות המימון מבוא לאקונומטריקה מיקרו כלכלה א'
משפט עסקי ומסחרי	3	הדרכה בספרייה: "שימוש במאגרי מידע" יסודות המשפט יסודות החשבונאות ¹
מבוא למסים	2	יסודות המשפט יסודות החשבונאות
סה"כ ש"ס	18	

¹ דרישה מקבילה.

החטיבות במתמטיקה

א. חטיבות מצומצמות

מוצעות ארבע תכניות

תכנית א'-1

שנה א'

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2

ש' 4 + ת' 3 ש"ס 3

ש' 4 + ת' 3 ש"ס 3

שנה ב'

אלגברה לינארית לכלכלנים

ש"ת 4 ש"ס 4

סה"כ 18 ש"ס

תקנות

תלמיד ביה"ס לכלכלה חייב ללמוד את שני הקורסים הראשונים במסגרת החטיבה במתמטיקה ויהיה פטור מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים ב'". על התלמיד להשלים 6 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה. הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב במכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית א'-2

שנה א'

חשבון אינפיניטסימלי 1

חשבון אינפיניטסימלי 2

ש' 4 + ת' 2 ש"ס 2

ש' 4 + ת' 2 ש"ס 2

שנה ב'

אלגברה לינארית לכלכלנים

ש"ת 4 ש"ס 4

סה"כ 16 ש"ס

תקנות

תלמיד ביה"ס לכלכלה חייב ללמוד את שני הקורסים הראשונים במסגרת החטיבה ויהיה פטור מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים ב'". על התלמיד להשלים 8 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה. הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב במכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית ב'-1

שנה א'

אלגברה לינארית 1

אלגברה לינארית 2

ש' 4 + ת' 3 ש"ס 3

ש' 4 + ת' 2 ש"ס 2

שנה ב'

מתמטיקה לכלכלנים ב'

ש"ת 4 ש"ס 4

סה"כ 17 ש"ס

תקנות

לתלמידי החוג לכלכלה ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד להשלים 3 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בחוג לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית ב'-2

			שנה א'
ש"ס	1	ש' 3 + ת'	מבוא לאלגברה 1
ש"ס	1	ש' 3 + ת'	מבוא לאלגברה 2
			שנה ב'
ש"ס	4	שניית	מתמטיקה לכלכלנים ב' ואחד מבין הקורסים הבאים:
ש"ס	1	ש' 3 + ת'	משוואות דיפרנציאליות רגילות להנדסה
ש"ס	1	ש' 3 + ת'	חקר ביצועים 1
ש"ס	16	סה"כ	

תקנות

לתלמידי ביה"ס לכלכלה ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד להשלים 4 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בחוג לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה ליטארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בכיה"ס לכלכלה.

ב. חטיבות מורחבות

תנאי קבלה:

ציון 8 ומעלה בבחינת בגרות במתמטיקה ברמת 4 נקודות ומעלה (או במגמה ראלית/ ביולוגית).

מוצעות שתי תכניות:

תכנית מורחבת א'

		שנה א':	חשבון דיפי ואינטגרלי 1 ו-2
ש"ס	14		מבוא לתורת הקבוצות
ש"ס	3		מבוא לקומבינטיקה ותורת הגרפים
ש"ס	3		מבוא להסתברות
ש"ס	5	שנה ב':	אלגברה ליטארית לכלכלנים
" (סמסטר א')	4		משוואות דיפי רגילות 1
" (סמסטר ב')	4		אחד מבין הקורסים:
ש"ס	4		תורת הפונקציות המרוכבות 1
ש"ס	4		תורת המספרים
ש"ס	4		מבוא למרחבי הילברט ותורת האופרטורים
ש"ס	37		סה"כ

תקנות

על תלמידי תכנית חטיבה זו חלות התקנות המפורטות בתכנית א'1- לעיל ובנוסף פטורים התלמידים מהקורס "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'" (על סמך הקורס מבוא להסתברות). מכסת ההשלמה הכוללת של תלמידי תכנית זו היא 7 ש"ס בקורסי הבחירה בכלכלה.

תכנית מורחבת ב'

		שנה א':	אלגברה ליטארית 1 ו-2
ש"ס	13		מבוא לתורת הקבוצות
ש"ס	3		מתמטיקה לכלכלנים ב'
ש"ס	4	שנה ב':	מבוא להסתברות
ש"ס	5		אלגברה ב' 1
ש"ס	4		2 מהקורסים הבאים:
ש"ס	3		תורת הגרפים
ש"ס	4		תורת המספרים
ש"ס	4		משוואות דיפרנציאליות רגילות להנדסה
ש"ס	36		סה"כ

תקנות

על תלמידי תכנית חטיבה זו חלות התקנות המפורטות בתכנית ב-1 לעיל ובנוסף פטורים התלמידים מהקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א"י" (על סמך הקורס מבוא להסתברות). מכסת ההשלמה הכוללת של תלמידי תכנית זו היא 4 ש"ס בקורסי הבחירה בכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

החטיבה בניהול**1. תנאי קבלה לחטיבה**

תלמידים הלומדים לקראת תואר ראשון בפקולטה למדעי החברה יוכלו להשתתף בלימודי חטיבה במסגרת לימודי התואר הראשון בניהול, בפקולטה לניהול. התכנית מיועדת בעיקר לתלמידי התכנית החד-חוגית בכלכלה. מספר התלמידים בחטיבה מוגבל ונקבע על ידי הפקולטה למדעי החברה.

תנאי קבלה: עמידה בתנאי הקבלה לחוג לניהול בשנה בה מבקש התלמיד להתקבל לחטיבה. בנוסף, רשאים להגיש מועמדות לתלמידים שהתקבלו לכלכלה דרך "אפיק מעבר" מהאו"פ או כמצטיינים מהפריפרייה. בקשתם תידון לגופה.

מידע אודות תנאי הקבלה של החוג לניהול מפורט בחוברת מידע למועמדים של המרכז למרשם. מומלץ לעקוב מקרוב אחר עדכונים שוטפים בנושא זה המתפרסמים ב"מערכת מידע אישי לתלמיד/מועמד".

2. סדרי רישום

- 2.1 על מנת לסיים את הלימודים בחטיבה יחד עם הלימודים בפקולטה למדעי החברה, מומלץ להתחיל את הלימודים בחטיבה בראשית שנה ב'.
- 2.2 תלמידים המעוניינים להצטרף ללימודי החטיבה בניהול יירשמו במזכירות הפקולטה למדעי החברה. מספר המקומות בחטיבה מוגבל.
- 2.3 **הרישום לחטיבה יתקיים אחת לשנה לקראת סמסטר א'.** הפקולטה למדעי החברה תמייין את בקשות הפונים ותעביר למזכירות החוג לניהול את רשימת התלמידים העונים על תנאי הקבלה בכפוף למכסה שנקבעה.
- 2.4 הרישום לקורסים במסגרת החטיבה בניהול יתקיים במזכירות החוג לניהול. תלמידי החטיבה בניהול ישולבו ברישום לקורסים המתנהל לתלמידי החוג באמצעות "שיטת המכרז". לוח זמנים לרישום לקורסים מפורסמים באתר החוג לניהול, ואף יובאו לידיעת התלמידים הממשיכים באמצעות הדואר האלקטרוני.
- 2.5 כל התקנות החלות על תלמידי החוג לניהול כפי שמתפרסמות בידיעון הפקולטה לניהול, לרבות אופן שקלול הציון בקורס ומשקלו בציון הגמר, מילוי הדרישות המוקדמות והמקבילות ותקנון הבחינות - חלות גם על תלמידי החטיבה בניהול.

3. היקף הלימודים

תלמיד שהחל את לימודי החטיבה בניהול משנה"ל תשס"ן - חייב להשלים מכסת לימודים בהיקף של 16 ש"ס לפחות ובלבד שלמד ועבר בהצלחה 5 קורסים לפחות. תלמיד שהחל את לימודי החטיבה בניהול לפני שנה"ל תשס"ן - חייב להשלים מכסת לימודים של 15-17 ש"ס. במסגרת זו לא יכללו קורסים המשמשים דרישות מוקדמות או מקבילות ואשר אינם חלק מתכנית החטיבה.

4. תכנית לימודי החטיבה בניהול לתלמידי הפקולטה למדעי החברה:¹

מס' הקורס	שם הקורס	היקף ש"ס	דרישות מוקדמות (גדרש ציון עובר - 60)	דרישות מקבילות
א. על התלמיד לעמוד בדרישות שניים מהקורסים הבאים לפחות:¹				
1221.2301	יסודות החשבונאות ²	6	-----	מבוא לאקונומטריקה
1221.3301	יסודות המימון	6	יסודות החשבונאות ³ מיקרו כלכלה א'	מיקרו כלכלה א'
1221.4301	יסודות השיווק	3	-----	-----
ב. את יתרת מכסת הקורסים יבחר התלמיד מתוך רשימת הקורסים הבאים:¹				
1221.1402	יסודות המשפט ⁴	3	-----	-----
1221.2403	דיני עסקים	2	יסודות המשפט ⁴	-----
1221.3102	התנהגות ארגונית מאקרו	4	-----	-----
1221.3103	התנהגות ארגונית מיקרו	4	-----	-----
1221.2203	יסודות תורת ההחלטות ⁵	4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	-----
1221.3201	מבוא לחקר ביצועים ⁶	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	השלמה פרונטלית בנושא "אלגברה לינארית"
1221.5116	חקר ביצועים והחלטות ⁸	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	-----
1221.3303	יס' ניהול התפעול והייצור	4	מבוא לחקר ביצועים <u>או</u> חקר ביצועים והחלטות	-----
סה"כ ש"ס		16 ש"ס לפחות ובלבד שלמד 5 קורסים לפחות.³		

לתשומת לב:

- 1 השכלה אקדמית קודמת - לא תקנה פטור מקורסים חופפים בלימודי החטיבה. במקרה זה, התלמיד יהיה מנוע מללמוד את הקורס(ים) החופף(ים) ויהיה חייב בקורס אחר להשלמת המכסה הנדרשת לסיום החטיבה בניהול.
- 2 תלמיד שלמד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים" בביה"ס לכלכלה מנוע מללמוד קורס זה. במקרה זה, התלמיד יהיה חייב רק באחד משני הקורסים: "יסודות המימון" או "יסודות השיווק".
- 3 או "חשבונאות לכלכלנים" במסגרת ביה"ס לכלכלה.
- 4 תלמיד שלמד את הקורס "שיטת המשפט הישראלי" בפקולטה למדעי החברה מנוע מללמוד את הקורס "יסודות המשפט".
- 5 הקורס "שיטת המשפט הישראלי" לא מקנה פטור מהקורס "יסודות המשפט" בחוג לניהול, אך מהווה תחליף לצורך מילוי דרישת הקדם לקורס "דיני עסקים".
- 6 תלמיד שבחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורס "חקר ביצועים והחלטות" ואת הקורס "נושאים בתורת ההחלטות" במסגרת ביה"ס לכלכלה.
- 7 תלמיד שבחר בקורס "מבוא לחקר ביצועים" מנוע מללמוד את הקורס "חקר ביצועים והחלטות".
- 8 ראה הערת שוליים המתייחסת לקורס זה בתכנית הלימודים של החוג לניהול.
- 9 תלמיד שבחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורסים: "מבוא לחקר ביצועים" ו"יסודות תורת ההחלטות".
- 9 תלמיד ממשיך, שהחל לימודיו בחטיבה לפני שנה"ל תשס"ו חייב בהיקף של 15-17 ש"ס לסיום לימודי החטיבה בניהול.

החטיבות בסטטיסטיקה

תנאי קבלה: הקבלה לחטיבות בסטטיסטיקה מותנית בציון בחינת הבגרות במתמטיקה ובציון פסיכומטרי. יתקבלו תלמידים שלמדו מתמטיקה ברמה של 4 או 5 יחידות וקיבלו ציון 70 לפחות.

לימוד החטיבות בסטטיסטיקה דורש קורסים במתמטיקה:
 חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2 (בביה"ס למדעי המתמטיקה) ומבוא לאלגברה 1 (בביה"ס למדעי המתמטיקה)¹.
 שעות קורסים אלה אינן נכללות במניין שעות החטיבה.
 מומלץ שתלמידים יחליטו על בחירת החטיבה בסטטיסטיקה בסמסטר הראשון ללימודיהם כדי שיוכלו להירשם לקורסים המתאימים במתמטיקה בסמסטר השני ואילך.

א. חטיבה (מצומצמות)

ש"ס	דרישות מוקדמות	תכנית לימודים:
2+3	מבוא להסתברות, חשבון אינפ. 1	1. מבוא להסתברות לסטטיסטיקאים
2+3	מבוא להסתברות, חשבון אינפ. 2	2. מבוא לסטטיסטיקה
1+3	מבוא לאלגברה 1 (או אלגברה לינארית לכלכלנים) – במקביל להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה	3. הסתברות ²
2+3		4. תאוריה סטטיסטית
19 ש"ס		סה"כ

חלוקה סמסטריאלית מוצעת:

סמסטר א'	סמסטר ב'
1. מבוא להסתברות ³	1. מבוא לסטטיסטיקה
2. חשבון אינפיניטסימלי 1	2. חשבון אינפיניטסימלי 2
3. מבוא לאלגברה 1 ¹	

סמסטר ג'	סמסטר ד'
1. הסתברות ²	1. תאוריה סטטיסטית

¹ ניתן ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" בפקולטה למדעי החברה במקום הקורס "מבוא לאלגברה 1".
² ניתן ללמוד את הקורס "הסתברות לדו חוגי" בתיקף 5 ש"ס במקום הקורס "הסתברות". הקורס יזכה את התלמיד ב-4 ש"ס בלבד.
³ ניתן ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה א' לכלכלנים במקום מבוא להסתברות (במקרה זה לא ייתשב מניין שעות הקורס למניין השעות בחטיבה והשעות יושלמו מתוך קורסי החובה או הבחירה בחוג לסטטיסטיקה (חקר ביצועים)).

ב. חטיבה מורחבת

פירוט הלימודים :	ש"ס	דרישות מוקדמות
1. לימודי החטיבה המצומצמת	18	
2. רגרסיה ¹	3	מבוא לסטטיסטיקה
3. תכנון ניסויים וניתוח שונות	4	מבוא לסטטיסטיקה
4. חקר ביצועים 1	1+3	חשבון אינפ. 1 ו-2, מבוא להסתברות, מבוא לאלגברה ²
5. קורס בחירה	3	
	סה"כ	32 ש"ס

חלוקה סמסטריאלית מוצעת (כולל ההכנה המתמטית)

סמסטר א'	סמסטר ב'
1. מבוא להסתברות	1. מבוא לסטטיסטיקה
2. חשבון אינפיניטסימלי 1	2. חשבון אינפיניטסימלי 2
3. מבוא לאלגברה ³	
סמסטר ג'	סמסטר ד'
1. הסתברות ³	1. קורס בחירה
2. חקר ביצועים 1	2. תיאוריה סטטיסטית
3. רגרסיה	3. תכנון ניסויים וניתוח שונות

תקנות הנוגעות לתלמידי החוג לכלכלה עם חטיבה מצומצמת בסטטיסטיקה

1. הציונים בקורסים חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2 ומבוא לאלגברה 1, אותם ילמד התלמיד במסגרת ביה"ס למדעי מתמטיקה ישוקללו בציון הגמר בבית"ס לכלכלה עפ"י המשקלות הניתנים בחוג זה לקורסים אלה (ראה פירוט בתקנות החוג).
2. תלמיד שיבחר ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלה" בביה"ס לכלכלה במקום מבוא לאלגברה 1 תסתכם מכסת השלמותיו בקורסי מתמטיקה ב-12 ש"ס בלבד ויהיה עליו להשלים 4 ש"ס בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

¹ תלמידים הלומדים את הקורס "מבוא לאקונומטריקה" במסגרת ביה"ס לכלכלה ילמדו במקום "רגרסיה" קורס בחירה בחטיבה בסטטיסטיקה בתאום עם יועץ החוג לסטטיסטיקה.

² ניתן ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלה" בפקולטה למדעי החברה במקום הקורס "מבוא לאלגברה 1".

³ ניתן ללמוד את הקורס "הסתברות לדו חוגי" בחיקף 5 ש"ס במקום הקורס "הסתברות". הקורס יזכה את התלמיד ב-4 ש"ס בלבד.

החטיבה בספרות

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

חטיבת מצומצמת (16 ש"ס)

		<u>קורס חובה</u>	א.
		יש לבחור אחד מבין הקורסים:	
ש"ס	4-6	מבוא לסיפורת - עם או בלי הדרכה אישית	
ש"ס	4-6	מבוא לתורת הספרות - עם או בלי תרגיל (שנתי)	
ש"ס	4	הסיפורת העברית במאתיים השנים האחרונות - מבוא היסטורי (שנתי)	

		<u>קורסי בחירה</u>	ב.
		השלמה ל-16 ש"ס	
ש"ס	10-12	ניתן להשלים קורסי בחירה מתוך כלל השיעורים והתרגילים	
ש"ס	16	סה"כ	

החטיבה בעבודה סוציאלית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.
מטרת החטיבה הינה להרחיב ולהעמיק את הידע של התלמידים במדיניות חברתית, מבנה שירותי רווחה ובעיות חברתיות שונות בישראל.
התכנית מאפשרת עיון ומעורבות חברתית תוך התנסות ביחסי עזרה בתחומי בעיה שונים (קשישים, שכול, עבריינות, פיגור, בריאות נפש, עלייה וכו').

דרישות

התלמיד ישלים, לא יאוחר מתום שנת הלימודים הראשונה ללימודיו בחטיבה שני מבואות במדעי החברה.

חובות התלמיד

לפחות 16 שעות סמסטריאליות.

תכנית הלימודים

שנה א' - קורסי חובה

שנה א'	סוג השיעור	סמסטר	שעות
מבוא לרווחה חברתית	שי	א'	2 ש"ס
מדינת הרווחה בישראל	שי	ב'	2 ש"ס
מצוקה חברתית ומעורבות חברתית ¹	עבודה מעשית	ב'	6 ש"ס

שנים ב' או ג'

שיעורי בחירה - 6 ש"ס.

שיעורי בחירה - על כל תלמיד ללמוד שלושה קורסים מתוך הרשימה שלהלן:

דרישות מוקדמות	סמסטר	שעות	סוג	יחסים בין אישיים
	א' או ב'	2 ש"ס	שי	
	א'	2 ש"ס	שי	מבוא למשפט
מבוא לפסיכולוגיה מבוא לסוציולוגיה	ב'	2 ש"ס	שי	סטייה חברתית
	א'	2 ש"ס	שי	הקבוצה הקטנה בע"ס
מבוא לרווחה חברתית מדינת הרווחה בישראל	ב'	2 ש"ס	שי	המערכות להבטחת הכנסה
	א'	2 ש"ס	שי	המשפחה כמערכת
מבוא לרווחה חברתית מבוא למשפט מדינת הרווחה בישראל	ב'	2 ש"ס	שו"ת	המסגרת המוסדית והחוקית של שירותי הרווחה האישיים
מבוא לרווחה חברתית מדינת הרווחה בישראל	א'	2 ש"ס	שי	ההיבט הקהילתי בע"ס
	ב'	2 ש"ס	שי	מבנים ותפקודים בארגוני רווחה

קורסים נוספים ייפתחו לתלמידים ביום הרישום, במידת האפשר ועל בסיס מקום פנוי ועמידה בדרישות הקדם.

תלמידי החטיבה חייבים לעקוב אחר הודעות על שינויים בקורסים ועל שינויים במועדי הבחינות והגשת עבודות המתפרסמים על לוחות המודעות של ביה"ס לעבודה סוציאלית ובאתר האינטרנט של ביה"ס. לא ישלחו הודעות אישיות על שינויים בקורסים, במועדי הבחינות ובמועדי הגשת עבודות.

¹ הקורס כולל התנסות מעשית בשדה בלוי הדרכה מקצועית בחיקף של 3 שעות שבועיות.

² דרישה מוקדמת: "מבוא לרווחה חברתית".

החטיבה בפילוסופיה

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.

ניתן לבחור באחת משתי אפשרויות:

חטיבה רגילה - 16 ש"ס

מבוא לפילוסופיה יוונית/פילוסופיה חדשה	2	ש"ס	סמי א' או ב'
3 שיעורי מבוא בתחומי הלימוד	6	ש"ס	סמי א' או ב'
קריאה מודרכת א'	2	ש"ס	סמי א' או ב'
שיעור המשך + תרגיל באחד מהתחומים בו נלמד מבוא	4	ש"ס	סמי א' ¹
שיעור בחירה בתחום בו נלמד מבוא	2	ש"ס	סמי א' או ב'

החטיבה ללימודי התרבות העברית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

ניתן לבחור באחת משלוש אפשרויות:

א. 4 שיעורים מתוך המבואות למגמות השונות בחוג:

1. הלשון העברית לתקופותיה	2 ש"ס	שיעור	(2 ש"ס)
תרגיל לנייל	2 ש"ס	תרגיל	(2 ש"ס)
2. מבוא לבלשנות שמית	4 ש"ס	שיעור	(4 ש"ס)
3. מבוא למקרא - ספרות המקרא	2 ש"ס	שיעור	(2 ש"ס)
מבוא למקרא - חקר המקרא	2 ש"ס	שיעור	(2 ש"ס)
4. מבוא למחשבת חז"ל	4 ש"ס	שיעור	(4 ש"ס)
5. מבוא לקבלה (חלק א' + חלק ב')	4 ש"ס	שיעור	(4 ש"ס)
6. מבוא לפילוסופיה יהודית בימי הביניים (חלק א'+חלק ב')	4 ש"ס	שיעור	(4 ש"ס)

סה"כ **16 (4 X 4) ש"ס**
16 ש"ס

ב. 3 שיעורים מתוך המבואות למגמות השונות בחוג הרשומים באפשרות א' ושיעור נוסף ממגמה בה נלמד מבוא:

שיעורים נוספים:

לשון עברית:

א) סמנטיקה + מבוא לפרגמטיקה (4 ש"ס);

אנ

ב) תורת ההגה (4 ש"ס) (בכפוף לאישור המרצה);

¹ למעט שיעור ההמשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע, שניתן בסמסטר ב', ושיעור ההמשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנתי.

בלשנות שמית:

4 ש"ס מתוך רשימת השיעורים כדלקמן (בהתייחסות עם יועץ המגמה):

(2 ש"ס)	מבוא לאפיגרפיה עברית
(2 ש"ס)	מפת שפות העולם
(2 ש"ס)	מבוא לתולדות השפות
(2 ש"ס)	הלשונות הרומיות-שמיות (אפרו-אסיאתיות)
(2 ש"ס)	המרחב הלשוני-חברתי באתיופיה
(2 ש"ס)	תופעות של רב-לשוניות באתיופיה
(4 ש"ס)	מבוא לארמית מדוברת
(2 ש"ס)	כתובות שמיות צפון-מערביות מתקופת המקרא
(2 ש"ס)	לשונות וכתבים במרחב השמי
(2 ש"ס)	מוצא השפות

מקרא:

4 ש"ס מתוך רשימת השיעורים כדלקמן:

(2 ש"ס)	גלגולי מקרא – מטקסטים לסמלים תרבותיים
(2 ש"ס)	הסיפורת המקראית: רקע תרבותי ומגוון סגנוני
(2 ש"ס)	סיפור, היסטוריה ואידיאולוגיה במקרא
(2 ש"ס)	שמשון ומנהיגים אחרים במקרא
(2 ש"ס)	מין ומגדר בספר שופטים
(2 ש"ס)	הגבור הנאבק – סיפורי יעקב
(2 ש"ס)	סוגיות בחקר הנבואה
(2 ש"ס)	נביא, מלך ומה שביניהם
(2 ש"ס)	שיר השירים – מבט חדש
(2 ש"ס)	החוג המקראי בין ספרות למציאות
(2 ש"ס)	ייצוגים של נשים במקרא

תלמוד וספרות העת עתיקה:

(א)	שתי מכוונות בתלמוד (4 ש"ס)
א	
(ב)	משנה, מדרש, הלכות ואגדות: קריאה בספרות חז"ל (4 ש"ס)
א	
(ג)	יציאת מצרים ומתן תורה (שמות יב-כ) מן המקרא למדרשו (חלק אי-ב', 4 ש"ס)
א	
(ד)	דין רודף, קדושת החיים וקידוש השם + בין קומראן לתז"ל (יחד 4 ש"ס)

קבלה וחסידות:

הנהר, העדן והגן – קריאה בטקסטים קבליים (4 ש"ס)

א

קריאה בספר הזוהר (4 ש"ס)

פילוסופיה יהודית:

(א) מבוא להגות היהודית בעת החדשה (4 ש"ס)

או

(ב) מורה נבוכים (4 ש"ס)

3 שיעורי מבוא

1 שיעור נוסף

$12 = (3 \times 4) \text{ ש"ס}$
 $4 \text{ ש"ס או } (2 \text{ ש"ס} + 2 \text{ ש"ס})$
 16 ש"ס

סה"כ

ג. 2 שיעורים מתוך המבואות למגמות השונות בחוג הרשומים באפשרות א' ושני שיעורים נוספים הרשומים באפשרות ב' - אחד מכל מגמה בה נלמד מבוא.

 $8 = (2 \times 4) \text{ ש"ס}$

2 שיעורי מבוא

 $8 = (2 \times 4) \text{ ש"ס}$

2 שיעורים נוספים

 16 ש"ס

החטיבות בצרפתית

במסגרת החוג לצרפתית קיימות שתי חטיבות: חטיבה עם לימודי שפה וחטיבה ללא לימודי שפה.

חטיבה עם לימודי שפה

רמה ב' - עם ידע קודם בצרפתית שייקבע בבחינת ידע שתיערך בחוג בסמוך לתחילת הלימודים.

בחטיבת רמה ב', פרט למבואות, השיעורים ניתנים בשפה הצרפתית והעבודות תוגשנה בצרפתית. הדגש הינו על ספרות, תרבות ובלשנות צרפתית.

רמה ב' (עם ידע קודם בצרפתית)

צרפתית למתקדמים	סמסטר א'	4 ש"ס
מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מימי הביניים ועד המאה ה-18	סמסטר א' + תרגיל	4 ש"ס
מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מהמאה ה-18 ועד המאה ה-20	סמסטר ב' + תרגיל	4 ש"ס
שיעורי בחירה		8 ש"ס
עם סמינר		16 ש"ס
		2 ש"ס
		18 ש"ס

סה"כ חטיבה 16 ש"ס (8+8=16 ש"ס) ללא סמינריון.
סה"כ חטיבה 18 ש"ס (8+10=18 ש"ס) עם סמינריון.

חטיבה בעברית בלבד ללא לימודי שפה

בחטיבה זו כל הקורסים ניתנים בשפה העברית על בסיס טקסטים מתורגמים. חטיבה זו פתוחה בפני תלמידים ללא כל ידע בשפה.

מבנה הלימודים

שנה א'		
שיעורי חובה		
מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מימי הביניים ועד המאה ה-18	4 ש"ס	
שיעור ותרגיל		
מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מהמאה ה-18 ועד המאה ה-20	4 ש"ס	
שיעור ותרגיל		
	8 ש"ס	
שנים ב' 1-2 - חטיבה ללא סמינריון		
שיעורי בחירה (ללא ידע בשפה הצרפתית)	8 ש"ס	
שנים ב' 1-2 - חטיבה עם סמינריון		
שיעורי בחירה (ללא ידע בשפה הצרפתית)	6 ש"ס	
סמינריון	4 ש"ס	
	10 ש"ס	סה"כ

סה"כ חטיבה 16 ש"ס (8+8=16 ש"ס) ללא סמינריון.
סה"כ חטיבה 18 ש"ס (8+10=18 ש"ס) עם סמינריון.

החטיבה ללימודי הערבית והאסלאם

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

תנאי קבלת: ציון "טוב" בבחינת בגרות בערבית (4-5 יחידות) או עמידה בבחינת המיון של החוג לערבית.

		סמסטר א'
ש"ס	2	קווים מאפיינים בספרות הערבית הקלאסית
ש"ס	2	תרגיל לקווים מאפיינים בספרות הערבית הקלאסית
ש"ס	2	יסודות השירה המודרנית
ש"ס	2	תרגיל בטקסטים ספרותיים מודרניים
		סמסטר ב'
ש"ס	4	מבוא לקוראן
ש"ס	2	מבוא לתיאולוגיה איסלאמית
ש"ס	2	מבוא להלכה איסלאמית
ש"ס	16	סה"כ

החטיבות בתולדות האמנות

הקבלה לחטיבות בסמסטר א' בלבד.

		א. חטיבה (סה"כ 16 ש"ס) הקבץ שיעורי ליבה
מסגרת 101	16 ש"ס	
		ב. חטיבה מורחבת (סה"כ 32 ש"ס) הקבץ שיעורי ליבה שיעורי בחירה
מסגרת 101	16 ש"ס	
מסגרת 201	16 ש"ס	

הספרייה למדעי החברה ולניהול ע"ש ברנדר-מוס

כתובת אתר הספרייה: <http://www.tau.ac.il/soclib>

הספרייה משרתת את הפקולטות למדעי החברה ולניהול. בספרייה כ-300,000 כרכים של ספרים וכתבי עת. קטלוג הספרייה הוא חלק מן הרשת הארצית של הספריות במוסדות להשכלה גבוהה בארץ. הספרייה מנויה על עשרות מאגרי מידע וכן עשרות אלפי כתבי-עת בנייר ואלקטרוניים בתחומיה.

אוספים עיקריים:

ספרים שמורים לקורסים
ספרים באוסף הכללי
ספרים אלקטרוניים
כתבי-עת בנייר וכתבי-עת אלקטרוניים
עבודות מסטר ודוקטורט
מבחנים פסיכולוגיים
חומר אור קולי (סרטים, קלטות)

אוסף יעץ - אנציקלופדיות, שנתונים סטטיסטיים, מדריכים, מילונים
מאגרי מידע
תדפיסים אלקטרוניים

הדרכות בספרייה:

1. לתלמידי שנה א': להתמצאות בספרייה ובמערכת "אלף" באמצעות לומדה אינטראקטיבית.
2. הדרכות לשימוש במאגרי מידע לפי חוגי הלימוד הנלמדים בפקולטות למדעי החברה ולניהול.
3. הדרכות אישיות בשימוש במשאבי הספרייה שירות הניתן בחינם למורי הפקולטה ולתלמידיה.
4. שירותי תמיכה ויעוץ במשאבי הספרייה לסטודנטים ללימודים מתקדמים לצורכי כתיבה לעבודה לתואר שני או שלישי.
5. חיפוש מידע באמצעות ספרייה בנוכחות הקורא או בלעדיו. השירות בתשלום.

נוהלי השאלה:

- לתלמידי ב.א.: 7 ספרים מהאוסף הכללי - לשבועיים
2 ספרים מהשאלה מוגבלת - ליומיים
- לתלמידי מ.א.: 10 ספרים מהאוסף הכללי - לשבועיים
3 ספרים מהשאלה מוגבלת - ליומיים
- לתלמידי תואר שלישי: 15 ספרים מהאוסף הכללי - לחודש
3 ספרים מהשאלה מוגבלת - 3 ימים
- החזרת ספרים: עד שעה 17.00. המאחרים בהחזרת ספרים יחויבו בקנס על פי התעריפים שנקבעו בספרייה. הקנס חל על כל ספר בנפרד.

אין השאלת כתבי עת, אנציקלופדיות וספרי עיון אחרים.

לפרטים נוספים ראה אתר הבית של הספרייה:
<http://www.tau.ac.il/soclib/heb/services/general.shtml>

השאלה בינספריתית ובינלאומית לתלמידי הפקולטות למדעי החברה ולניחול ולסגל ההוראה - השירות בתשלום.

מועדי פעילות הספרייה: ימים א'-ה': 20:00 - 09:00
יום ו': 12:45 - 09:00

מועדים מיוחדים:

סגור	חול המועד סוכות
עד 18:45	ערב נר ראשון של חנוכה
עד 18:45	ערב פורים
סגור	פורים
סגור	חול המועד פסח
עד 18:45	ערב יום השואה
עד 18:45	ערב יום הזיכרון
סגור	יום הזיכרון
עד 18:45	ערב ט' באב
סגור	ט' באב
סגור	יום הסטודנט
סגור	חופשת קיץ (28.8.09-23.8.09)

הכניסה לספרייה עד רבע שעה לפני שעת הסגירה.

שעות קיץ וחגים: יש לעקוב אחרי ההודעות בלוחות המודעות בספרייה ובאתר הבית של הספרייה.

טלפונים: 6426211 - מענה קולי להארכת השאלה
6407984, 6409537 - יעץ
6408497 - אולם הקריאה המרכזי

צוות הספרייה:

hadasar@tauex.tau.ac.il	גבי הדסה רון	מנהלת הספרייה:
hasiak@tauex.tau.ac.il	גבי חסיה קופמן	מנהלת מדור אולמות קריאה:
shlomitp@tauex.tau.ac.il	גבי שלומית פרי	מנהלת מדור יעץ והדרכה:
anits@tauex.tau.ac.il	גבי אנית שוחט	מנהלת מדור דליית מידע
michalkr@tauex.tau.ac.il	גבי מיכל קריספין	והשאלה בינספריתית:
		מנהלת מדור השאלה: